

Beretning afgivet af

STATSLØSEKOMMISSIONEN

Kapitel 8

BIND 5

STATSLØSEKOMMISSIONEN

KAPITEL 8

PERIODEN FRA DEN 24. FEBRUAR 2009
TIL DEN 28. JANUAR 2010

Beretning afgivet af Statløsekommissionen

Publikationen kan bestilles

via Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)

eller hos

Rosendahls - Schultz Distribution

Herstedvang 10

2620 Albertslund

Telefon: 43 22 73 00

Fax: 43 63 19 69

distribution@rosendahls.dk

ISBN: 978-87-92760-41-8 (tryk)

ISBN: 978-87-92760-46-3 (internet)

Tryk: Rosendahls - Schultz Grafisk A/S

Pris: Kr. 900,- pr. sæt ekskl. moms

KAPITEL 8

PERIODEN FRA DEN 24. FEBRUAR 2009 TIL DEN 28. JANUAR 2010.

Behandling af ansøgninger fra statsløse født i Danmark om naturalisation efter de almindelige retningslinjer. Nordiske møder i juni og oktober 2009. Forelæggelse for integrationsminister Birthe Rønn Hornbech ved mavebælte af 12. november 2009. Orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg. Administration af ansøgninger fra personer omfattet af 1961-konventionen og børnekonventionen.

8.1 Retsgrundlag, organisation og sagsbehandling.

Der skete ikke ændringer i retsgrundlaget for eller organiseringen af behandlingen af ansøgninger om indfødsret ved naturalisation. Danmarks forpligtelser efter 1961-konventionen og børnekonventionen var som beskrevet i kapitel 2.

Birthe Rønn Hornbech var fortsat integrationsminister, og de centrale embedsmænd var fortsat departementschef Claes Nilas, afdelingschef Kim Lunding og kontorchef Dorit Hørlyck. Christian Lützen var fortsat ministersekretær til september 2009, og fra september 2009 til oktober 2011 var han chef for ministersekretariatet i Integrationsministeriet.

8.2 24. februar 2009-12. november 2009. Behandling af ansøgninger fra statsløse født i Danmark om naturalisation efter de almindelige retningslinjer. Nordiske møder i juni og oktober 2009. Forelæggelse for integrationsminister Birthe Rønn Hornbech ved mavebælte af 12. november 2009.

I dette afsnit redegøres for forberedelsen af den tredje forelæggelse af sagen for Birthe Rønn Hornbech, som fandt sted ved mavebælte af 12. november 2009. For-

beredelsen bestod bl.a. i deltagelse i møder med nordiske embedsmænd og ministre i juni 2009 og med nordiske embedsmænd i oktober 2009. Endvidere redegøres for behandlingen af ansøgninger fra statsløse født i Danmark efter beslutningen fra 23. februar 2009 om, at de skulle behandles som hidtil og efter de gældende retningslinjer.

8.2.1 Mail af 25. februar 2009 angående forberedelse af nordisk NSHF-møde (Den Nordiske Samrådsgruppe på Højt Niveau for Flygtningespørgsmål¹) i juni 2009

To dage efter at Birthe Rønn Hornbech havde underskrevet mavebæltet af 20. februar 2009, skrev Dorit Hørlyck den 25. februar 2009 følgende til kontorchef i Internationalt Kontor, Integrationsministeriet, Lene Ahlmann-Ohlsen:

”Emne: NSHF-ministermøde 24-26. juni

...

Vi har et punkt til dagsordenen vedrørende naturalisation af statsløse, som ministeren m.fl. her i huset gerne ser drøftet på ovennævnte møde.

Vi skal selvfølgelig nok forberede punktet og vil allerede nu kontakte de relevante personer i de andre nordiske lande om, hvad vi ønsker at drøfte.

Det er blandt andet et spørgsmål om overholdelse af FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed (hvilket hverken vi eller nogle af de øvrige nordiske lande gør).

Vi har kort drøftet det på et embedsmandsmøde i den nordiske kreds, men nu ønsker ministeren altså at få det op på ministermødet.

Jeg går ud fra, at Norge udsender et udkast til dagsorden med anmodning om de øvrige landes evt input - ved du ca. hvornår det sker?

Jeg tænkte, at vi måske lige kan tale om det nærmere forløb, når du har tid. Vil du sige til?”

8.2.2 Sagsbehandlermøde i Indfødsretskontoret 25. februar 2009

Spørgsmålet om de statsløse blev behandlet på et sagsbehandlermøde i Indfødsretskontoret den 25. februar 2009. Det blev oplyst, at ansøgere omfattet af 1961-kon-

---

1 Den Nordiske Samrådsgruppe på højt niveau for Flygtningespørgsmål består af de nordiske ministre med ansvar for asyl og indvandring. Samrådsgruppen er et uformelt forum, hvor der sker en løbende informations- og erfaringsudveksling om aktuelle emner på udlændinge- og integrationsområdet og om udviklingen i de enkelte nordiske landes politik på området.

ventionen eller børnekonventionen skulle opfylde de almindelige betingelser, og at sagerne, hvor der blev meddelt afslag, skulle noteres på en særlig liste. I referatet hedder det:

”7. Orientering om status vedrørende statsløse, jf. DHR’s e-mails af 19. februar 2009. /DHR

Der henvises til DHR’s e-mails af 19. februar 2009.

Det betyder, at ansøgninger fra statsløse født i Danmark, der er omfattet af retningslinjernes § 17, og statsløse, der har indgivet ansøgning mellem det fyldte 18. og 21. år, behandles som hidtil – dvs. at ansøgeren skal opfylde samtlige krav i retningslinjerne, herunder blandt andet krav om sprog og indfødsretsprøve samt kravet om, at de ikke må have begået kriminalitet.

De sager, hvori der meddeles afslag til statsløse, noteres på en særlig liste på I-drevet under Sagsoversigter og skemaer/statsløse (et excel ark). Baggrunden for, at sagerne skal noteres er, at vi da meget nemt vil kunne genoptage disse sager ex officio (dvs. af egen drift uden at ansøgeren skal anmode om genoptagelse), såfremt det viser sig, at vi ikke længere skal stille samtlige krav.

Opdateringen af listen foretages af teamlederne, der underskriver afslagene. Skulle der blive meddelt afslag til en statsløs pga. gæld eller ophold skal disse tillige noteres på listen. I så fald er Karin, Pia, Katrin og Christian ansvarlige for dette.

I øvrigt sørger teamlederne - og sagsbehandlerne med underskriftskompetence for at underrette Dorit om afslag, forinden disse sendes til ansøgeren.

Eventuelle tvivlsspørgsmål vedrørende de statsløse rettes til Dorit eller Kirsas.”

De omtalte mails af 19. februar 2009 er formentlig Dorit Hørlycks mails til Indfødsretskontoret, hvor hun bl.a. skrev, at der ikke skulle træffes nogen beslutning i sager omfattet af 1961-konventionen eller børnekonventionen, før de havde fået en tilbagemelding fra ministeren om, hvordan sagerne ønskedes behandlet fremover.

Kirsas Reinholt har foreholdt referat af sagsbehandlermødet forklaret, at

”i forbindelse med, at det i februar 2009 blev besluttet, at de skulle behandle ansøgninger fra statsløse født i Danmark efter almindelige regler, meldte de ud på et sagsbehandlermøde, at både børn omfattet af børnekonventionen og de

18-21-årige skulle behandles efter de almindelige regler i retningslinjerne. Det betød, at der skulle stilles prog- og vandelskrav.” [8. februar 2013, side 383]

8.2.3 Orientering af Kim Lunding om Birthe Rønn Hornbechs beslutning af 23. februar 2009 og overvejelser om mulige reaktioner på denne beslutning

Den 2. marts 2009 blev der holdt et chefmøde i Udlændingefdelingen, hvor bl.a. Dorit Hørlyck og Kim Lunding deltog. Kim Lunding har forklaret, at det var på dette møde, at han af Dorit Hørlyck fik at vide, at Birthe Rønn Hornbech havde fastholdt beslutningen om at drøfte sagen med sine nordiske kollegaer. Han fik ikke at vide, at afsnittet i mavebæltet af 16. februar 2009 om, at det kunne være i strid med 1961-konventionen og børnekonventionen, hvis sagerne blev behandlet i overensstemmelse med indstillingen, var blevet slettet.

Kim Lunding har i sin notesbog under overskriften ”Uchefmøde 2/3 09” som et af flere punkter skrevet ”DHR/Statsløse – tage op i NSHF”. Dette er ifølge kommissionens undersøgelser den eneste gang, sagen om indfødsret til statsløse personer født i Danmark omtales i Kim Lundings notesbog før 2010.

Dorit Hørlyck har foreholdt ovennævnte uddrag af notesbogen forklaret, at

”hun ingen erindring har om mødet, men det kunne de sagtens have talt om. Forespurgt om hvad hendes erindring er om, hvordan hun orienterede Kim Lunding, hvis det ikke var på det møde, forklarede vidnet, at det godt kunne være på det møde, men det kan hun ikke huske. Foreholdt at det ifølge Kim Lundings notesbog er første gang, denne sag bliver taget op på et udlændingefdelingsmøde, forklarede vidnet, at dette var et afdelingsmøde, men de talte tit sammen. Forespurgt om hun kan huske, hvad orienteringen gik på, selvom hun ikke kan huske mødet, forklarede vidnet, at hun nok ikke fortalte ham om rettelserne. De havde den aftale, at alle mavebælter, som blev lagt op i ferien, blev lagt i kopi til ham, så han kunne orientere sig, når han kom tilbage. Hun fortalte ham derfor ikke særskilt om dem. Foreholdt at Kim Lunding har forklaret, at han ikke blev bekendt med mavebæltet, forklarede vidnet, at det godt kan være, hvis han ikke havde tid til at læse alle de mavebælter, der lå til ham, da han kom hjem fra ferie. Der blev i hvert fald lagt en kopi til ham. Hun tog det ikke decideret op med ham. Hun fortalte ham, hvad ministeren ønskede, og det vidste han i forvejen. Forespurgt om de automatisk ville give en kopi af et retur-mavebælte til afdelingschefen, forklarede vidnet, at det gik samme vej ned, som det gik op. Kim Lunding var på ferie. Det kom derfor direkte tilbage til dem, men han fik en kopi af det. De ændrede mavebæltet,

og han fik en kopi af det nye mavebælte. Han havde nok ikke haft tid til at læse det, og hun nævnte det ikke for ham. Forespurgt om hun har en konkret erindring om, at de gav han en kopi, forklarede vidnet, at det ville være den normale fremgangsmåde. Hun kan ikke sige med sikkerhed, at det skete her, men det ville være det normale. Forespurgt om hun overvejede at drøfte med Kim Lunding, om de skulle sikre sig, at advarslen var forstået, forklarede vidnet, at hun i dag er ked af, at hun ikke gjorde det. Forespurgt om hun husker yderligere om opfølgningen, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget før efter ministermødet.” [29. maj 2013, side 1093-1094]

Kim Lunding har forklaret, at

”da han kom tilbage fra ferie den 2. marts 2009, havde han sædvanlige kontorchefmøder i afdelingen. Det, han har noteret i sin notesbog, er, at ministeren havde besluttet at fastholde at tage de statsløse op i nordisk samråd på NSHF. Det var den oplysning, han fik. Forespurgt om han fik at vide, at mavebæltet fik en anden udformning, end de havde lagt op til, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var ikke bekendt med, at ministeren ikke havde fået advarslen. Det fandt han ud af på et langt senere tidspunkt. Dorit Hørlyck fortalte på det første chefmøde, efter han kom hjem fra ferie, at ministeren havde fastholdt, at det skulle op på det nordiske samråd. For ham betød det, at ministeren havde stået fast på sin beslutning. [25. april 2013, side 823]

Forespurgt om Dorit Hørlyck sagde mere, end der står her, forklarede vidnet, at hans erindring fra mødet er, at han fik en orientering om alle de sager, der kørte i afdelingen, da han kom hjem. Dorit Hørlyck sagde, at ministeren havde fastholdt beslutningen om at tage de statsløse op i nordisk samråd. Han havde den opfattelse på det tidspunkt, at deres advarsel var gået videre til ministeren. Forespurgt om der ikke var nogen ledsagende orientering, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt om han efter mødet spurgte Dorit Hørlyck om mavebæltet, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt havde nogle meget presserende sager med kontorchef Vibeke Hauberg, der er angivet med initialerne VHH. Den ene sag var genoptagelse af nogle EU-sager, og den anden sag var et udvisningsforslag, som hastede. Forespurgt om konsekvensen af den besked, han fik af Dorit Hørlyck, var, at deres strategi havde lidt nederlag, forklarede vidnet, at beslutningen var fastholdt. Det ville sige, at de ikke havde formået at få ministeren til at ændre holdning. Foreholdt at det var et nederlag for strategien i den forstand, at man nu måtte træffe beslutninger i strid med konventionen, forklarede vidnet, at det er korrekt. Forespurgt om det gav anledning til refleksioner om, at man måtte forsøge noget andet, forklarede vidnet, at på det tidspunkt registrerede han, at beslutningen var fastholdt. Han

vidste, at sagerne blev samlet op i kontoret. Det var det, han hæftede sig ved. De havde en minister, der selv trykkede på speederen, og de måtte vente på, at ministermødet blev afholdt. Forespurgt om man kunne træffe disse retsstridige beslutninger, når blot ministeren vidste det, forklarede vidnet, at de havde lagt op til ministeren, hvad konsekvensen var. Beslutningen var fastholdt. De samlede sagerne op, så de ex officio kunne genoptage behandlingen af sagerne, hvis der blev meddelt afslag. Det var en sagsbehandling, der foregik i kontoret. Han spurgte ikke mere ind til den. Det nordiske møde, som skulle afholdes i juni 2009, blev forberedt af kontoret i samarbejde med den afdeling, der stod for de internationale møder. Det var det, der skete. Forespurgt om man, hvis man står med en ulovlighed, kan lade det være med det, selvom man med en vis rette kan sige, at det er ministerens beslutning, forklarede vidnet, at de havde sagt det meget tydeligt i mavebæltet af 16. februar 2009. Det blev overrulet. De samlede sagerne op, som de skrev i mavebæltet. Foreholdt at det lyder som en klar ulovlighed og forespurgt, om ikke ministeren skulle standses, hvis det var situationen, forklarede vidnet, at de forsøgte at standse ministeren. Det var det, der lå i mavebæltet af 16. februar 2009. Foreholdt at strategien med mavebæltet af 16. februar 2009 mislykkedes, og at konsekvensen var, at kontoret måtte skrive under på afgørelser, forklarede vidnet, at de i mavebæltet af 16. februar 2009 pegede på problemerne i det, som ministeren ville, og hun overruledede dem alligevel og traf sin egen beslutning. Foreholdt at hvis man havde et klart billede af, at det utvivlsomt var konventionsbrud og forespurgt, om man skulle have rykket en gang til, forklarede vidnet, at de gjorde det den 16. februar 2009, og resolutionen blev fastholdt. Det var der, sagen stod på det tidspunkt. De var kede af, at ministeren havde fastholdt beslutningen om at tage sagen med på nordisk samråd.

Foreholdt at en del af beskeden til embedsmændene i Tamil-sagen var, at hvis ikke man kunne få ministeren til at lave en beslutning om, når man havde talt med ministeren inden for almindelige fornuftige rammer, måtte man lægge et notat til ministeren, der klart sagde, at den ikke gik, og hvis det heller ikke virkede, måtte man gå en tur i Statsministeriet, forklarede vidnet, at deres mavebælte af 16. februar 2009 var netop denne advarsel, som de gav oven på beslutningen. Det var deres advarsel om sagen til ministeren. Forespurgt om han kunne gå til departementschefen, forklarede vidnet, at alarmklokkerne var gået forbi departementschefen. Sagen gik i et hierarkisk system. Den advarsel, de gav, gik via departementschefen til ministeren. Foreholdt at det ikke af hans notesbog ser ud til, at sagen kom op igen på noget møde, forklarede vidnet, at det, der skete, var, at man forberedte det nordiske møde, som skulle holdes i juni 2009. Der blev udarbejdet en mappe til ministeren, som indeholdt dette punkt, som hun selv havde ønsket at tage op med sine nordiske kollegaer.

Forespurgt om man kunne forestille sig et fuldstændigt andet spor, hvor realiteten i virkeligheden var den, at de forsøgte at holde kortene tæt til kroppen og forsøgte at afgøre sagerne efter hidtidig praksis, idet det kunne være, at det endte lykkeligt, fordi man nåede frem til en fortolkning, der passede til den, man havde afgjort sagerne på, forklarede vidnet, at de havde en klar opfattelse af, hvad konventionen indebar. Det sagde de gentagne gange. Der var ingen ændring i deres indstilling fra 23. januar 2009 og til det forløb, der skete her. Hvis man går videre og ser på den forberedelse, der var til det nordiske ministermøde, vil man også kunne se, at det var den fuldstændig samme linje, der var lagt.

...

Forespurgt om han gjorde sig tanker om, at det var på tide at få orienteret Folketinget, forklarede vidnet, at de tidligere meget klart havde indstillet, at Folketinget skulle have besked. Foreholdt at det kunne være blevet aktualiseret, forklarede vidnet, at de tidligere pegede på orientering af Folketinget, og de gav advarslen til ministeren igen den 16. februar 2009. Det var det, de gjorde. Forespurgt om det ved en udsættelse af denne type, hvor man tilbageholdt det, som efter deres opfattelse var oplagte rettigheder i så lang tid, ikke lå lige for, at man måtte få slået hul på situationen for eksempel ved at gå til Folketinget, forklarede vidnet, at det var problematisk. Det var derfor, de gav ministeren mavebæltet af 16. februar 2009. Der var derfor, kontorchefen meget bekymret kom over på hans kontor og pegede på det. [22. maj 2013, side 1018-1020]

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard om vidnet regnede med, at mavebæltet af 16. februar 2009 var gået den sædvanlige vej op gennem systemet via departementschefen, forklarede vidnet, at det gjorde han. Det gjorde alle sager. Forespurgt hvem der var først til at reagere på en eventuel konstateret ulovlighed fra ministerens side, forklarede vidnet, at de lavede advarslen. Hvis man skulle følge sporet fra Tamil-sagen, var det departementschefen, der tog den drøftelse. Foreholdt at udspørgeren var lidt inde på, om hele "setup'et" i februar 2009 var, at man ville prøve at dække over en anden virkelighed, der bestod i, at man kunne blive ved med at behandle sagerne på en konventionsstridig måde og forespurgt, om man efter hans opfattelse kunne få det indtryk, at det kunne betragtes som et forsøg på at skjule de reelle hensigter, forklarede vidnet, at han mener, at de gav den advarsel, der lå i forlængelse af de tidligere indstillinger, de lagde op til ministeren. De lagde mavebælter op den 4. august 2008, 18. august 2008 og den 23. januar 2009 om, at det var en situation, hvor de skulle handle i overensstemmelse med konventionen og "betale ved kasse 1". Det var en advarsel, der lå oven på det og i forlængelse af de mavebælter, hvor de gentagne gange pegede på orientering af Folketinget. Grunden til dette var, at de ville orientere Folketinget om de fejl, der var begået. Det var hele sporet i

denne sag. Det var det, hele sagen handlede om. Han vil afvise, at mavebæltet var et instrument til at fortsætte med at behandle sagerne. Deres spor var fra første færd, at der var begået alvorlige fejl, og det ville de have, at Folketinget skulle orienteres om, for ellers fik ministeren ballade.

Forespurgt af kommissionens udspørger om han blev bekendt med, hvordan de konkrete sager blev håndteret, forklarede vidnet, at det næste, der skulle ske i sagen, var afholdelse af det nordiske møde, hvor de igen håbede, at de kunne få lukket sagen. Han talte ikke med Dorit Hørlyck om det. [22. maj 2013, side 1021]

Foreholdt ekstraktens side 17347 (Kim Lundings notesbog den 2. marts 2009) og forespurgt om sagen ikke blev drøftet efter marts 2009, forklarede vidnet, at det er vigtigt at holde fast i, at nu kørte forberedelsen af det nordiske ministermøde, der skulle afholdes den 24. – 26. juni 2009. Det var lagt i hænderne på de folk, der forberedte mødet. Forespurgt om det kan passe, at sagen ikke var sat på et afdelingsmøde før marts 2009, forklarede vidnet, at det lyder rigtigt. I efteråret 2008 og helt frem til januar 2009 var det i deres øjne en ekspeditionssag, der bare skulle overstås. Det var en fejl. Det var en meget fundamental fejl, men det var en ekspeditionssag at få rettet ind. På den måde spillede sagen ikke nogen stor rolle i deres interne drøftelser. Forespurgt om problemstillingen var til debat, forklarede vidnet, at det var en ren ”betal ved kasse 1 situation” for dem. Forespurgt om han overvejede, om der var behov for behandling af sagen i et forum med lederne i afdelingen, forklarede vidnet, at det var en ekspeditionssag. De var helt klare på, hvad resultatet af sagen skulle være. Så det overvejede han ikke. Der var mange andre sager, der skulle have hans opmærksomhed. De havde meget travlt i efteråret 2008. Det drejede sig om Metock-sagen og vejledningssagen. Det var noget, der virkelig rokkede ved regeringens udlændingepolitik. 2009 var et år, der handlede meget om de sager, der vedrørte statens sikkerhed. De havde meget travlt. [29. maj 2013, side 1029]

Foreholdt at han ved seneste afhøring blev stillet spørgsmål om opfølgningen på deres strategi om at få ministeren til at ændre sin beslutning i februar 2009, at han forklarede, at han havde en meget klar retsopfattelse, og at han blev spurgt, om man kunne træffe ulovlig afgørelser, når blot ministeren var klar over det og forespurgt, om han da mente, at retsstilling var så klar, at disse afgørelser kunne siges at være udtryk for en klar konventionsstridig afgørelse, forklarede vidnet, at de to gange i august 2008 og i januar 2009 meget klart sagde, hvad de mente, der skulle ske i sagen. Da det ikke skete, kom kontorchefen frustreret over til ham og sagde, at dette var meget bekymrende. De

blev enige om at give et advarselmavebælte til ministeren med det håb, at hun trak sin beslutning. Forespurgt om han vurderede, at det var en klar konventionsstridig afgørelse, man ville komme til at træffe, forklarede vidnet, at det, de skrev, var, at de samlede sagerne op, sådan at de, når ministeren ændrede opfattelse, kunne behandle dem efter den retsopfattelse, de havde. Forespurgt om han havde den opfattelse, at det så var tilstrækkeligt, eller om man skulle tage et initiativ for at få ministeren stoppet, når ministeren sad en advarsel af denne karakter overhørig, forklarede vidnet, at de sagde meget klart den 4. og 18. august 2008 og den 23. januar 2009, hvad der var deres opfattelse, nemlig at de skulle rette ind. Da de fik tilbagemeldingen fra ministeren, var de rystede og sendte en advarsel til ministeren, som ikke kunne misforstås. Forespurgt om han overvejede, om man skulle rejse sagen over for departementschefen på ny eller tage det op på et afdelingsmøde, forklarede vidnet, at han tog på ferie på det tidspunkt, og da han kom tilbage, konstaterede han, at ministeren havde holdt fast i sin beslutning. De måtte derfor have overstået det nordiske ministermøde og få lukket sagen. Indfødsretslovgivningen opererede med to lukkedatoer. Det næste mål var, at de nåede lukkedatoen i august 2009. Forespurgt om han overvejede, eller om de drøftede, om de skulle efterkomme beslutningen, forklarede vidnet, at det, de gjorde, var at samle sagerne sammen i en bunke, så de var klar til at behandle dem efter den retsopfattelse, de mente var rigtig. Foreholdt at det ikke var det, der skete her. Det var det, der skete i efteråret 2008, forklarede vidnet, at han blev spurgt, og han siger, at hvis man læser det, der stod i mavebæltet, så står der direkte, at de samlede beslutningerne op. Hvis ministeren ikke ville det, så samlede de sagerne op, sådan at de var klar, når det nordiske møde var overstået og retsopfattelsen lå fast. Han vil ikke udelukke, at man kunne have gjort det på andre måder, men de sad i en heksekedel, og det var den løsning, de valgte på det tidspunkt.

Forespurgt om hvad han mener med at samle sagerne sammen, henviste vidnet til ekstraktens side 183 (Mavebælte af 16. februar 2009) ”*Indfødsretskontoret vil sørge for at notere journalnummeret for så vidt angår ansøgninger fra statsløse, som afgøres i denne periode, og indtil det er afklaret, om Danmark vælger at opfylde sine internationale forpligtelser, således at ministeriet vil have mulighed for, når spørgsmålet er afklaret generelt, ex officio at kunne genoptage behandlingen af de ansøgninger, hvor ministeriet måtte have meddelt ansøgeren et afslag.*” Foreholdt at det, der lå i det, var, at man kunne identificere sagerne bagefter, forklarede vidnet, at de samlede sagerne sammen, således at de kunne orientere Folketingets Indfødsretsudvalg, når ministermødet var overstået. Han vil ikke bestride, at det kunne gøres på andre måder, men det var den måde, de taklede det på. Forespurgt om han er enig i, at mavebæltet førte til, at man behandlede ansøgningerne i overensstemmelse med de gældende regler og gjorde sig et notat ex

officio, forklarede vidnet, at det var den alarm, de gav til ministeren. Konsekvensen af at de havde så gamle sager, de ikke kunne vente med at behandle, var, at nogen fik tilladelse, og nogen fik afslag, som måtte samles op i næste omgang. Konsekvensen ville være, at kontoret samlede sagerne sammen, efter de havde ekspederet dem. Forespurgt om de tiltag, han gjorde for at afværge denne situation, var forberedelsen af mavebæltet af 16. februar 2009, som indstillede til ministeren, at man behandlede sagerne, men med en klar advarsel, forklarede vidnet, at det ikke er korrekt. De lagde mavebælter op den 4. og 18. august 2008 med ”betal ved kasse 1” og den 23. januar 2009 med et udbygget notat efter ministerens ønske og med ”betal ved kasse 1”. Den 16. februar 2009 var situationen alvorlig, og de sagde, at det, ministeren ville, kunne være i strid med konventionen. Det var den aftale, de havde, inden han gik på ferie den 11. februar 2009. Han nåede ikke at se mavebæltet, inden han gik på ferie. Kontorchefen nåede ikke at få det skrevet færdig, så han kunne få det forelagt og godkendt, men deres aftale var, at de lavede en advarsel til ministeren om hendes beslutning. Foreholdt at der med spørgsmålet blev sigtet til situationen efter februar 2009 og forespurgt, om han deltog i ”afværgehandlinger” efter februar 2009, forklarede vidnet, at det er vigtigt at forstå, at sagen rykkede over i Administrationsafdelingen, som stod for det nordiske ministermøde, fordi den skulle forberedes til ministermødet. Forespurgt om han drøftede sagen med Claes Nilas eller ministeren efter 2. marts 2009, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han, da han blev spurgt af kommissionens formand om det, svarede, at det havde han ingen erindring om. I forbindelse med den anden afhøring forklarede han, at han havde en lille modifikation i forhold til 2009, idet han efter ministerens påtegning på mavebæltet i november 2009 gik op til Claes Nilas og sagde under henvisning til ministerens ønske om et notat fra Justitsministeriet, at der ikke var grund til at udsætte sagen yderligere på dette, fordi de godt vidste, hvad retsstillingen var. Det nikkede Claes Nilas til. Forespurgt om han gjorde sig tanker om at sikre, at den advarsel, de havde givet, var blevet forstået af departementschefen eller ministeren, forklarede vidnet, at han mener, at de gjorde et intensivt arbejde både i de tidligere mavebælter og med den advarsel, de gav. De samlede sagerne op, fordi de havde en klar retsopfattelse af, hvordan dette skulle være, så de var klar til at behandle sagerne, så snart ministeren havde besindet sig.

Foreholdt af advokat Nicolai Westergaard at det med udspørgerens spørgsmål indikeres, at vidnet skulle være gået direkte til ministeren og have sat foden ned, fordi der var tale om en klar ulovlighed og forespurgt om, hvad departementschefens funktion skulle være i dette forløb, forklarede vidnet, at ministeriets organisation er hierarkisk. Det er departementschefen, der referer til ministeren. Sådan er systemet. Der kunne være faglige spørgsmål, som han

blev inddraget i i forhold til ministeren, men det var departementschefen, der refererede til ministeren. Vidnet refererede til departementschefen, kontorchefen refererede til ham, souschefen refererede til kontorchefen, fuldmægtigene i kontoret refererede til souschefen eller kontorchefen afhængig af, hvordan kontorets arbejdsopgaver var indrettet. Det var en meget traditionel Slots-holms-organisation. Forespurgt om han kunne have sparket døren ind til ministeren, da han konstaterede, at hun ville tale med sine nordiske ministerkollegaer om det i juni 2009, forklarede vidnet, at det var udelukket. Han havde ikke adgang til ministeren. Forespurgt om hvem det var, der skulle sparke på døren, forklarede vidnet, at som organisationen var, var det departementschefen, der skulle gøre det. Han havde ingen adgang til ministeren på egen hånd, sådan var systemet simpelthen ikke indrettet.

Forespurgt af advokat Søren Narv Pedersen om han havde en opfattelse af, hvad resultatet ville blive dels af ministerens drøftelse med sine kollegaer, dels hvilke konsekvenser det ville få i forhold til sagsbehandlingen henset til, at næste lukkedato var i august 2009, forklarede vidnet, at hans klare forventning var, at det nordiske ministermøde ikke ville komme til at bibringe dem noget nyt. Derved ville de være tilbage på deres spor, nemlig ret ind efter konventionen og ”betal ved kasse 1”.

Forespurgt af advokat Søren Juul om det var departementschefen, der havde en pligt til at gøre ministeren opmærksom på, at der forelå en klart ulovlig situation, forklarede vidnet, at det sagde han ikke. Han refererede blot ministeriets hierarkiske system. Foreholdt at der vel lå det i det, at det var departementschefen, der havde pligten til i givet fald at underrette ministeren om opfattelsen af, at der forelå en ulovlig afgørelse, forklarede vidnet, at det var den måde, som organisationen var skruet sammen. Forespurgt om han nævnte over for Claes Nilas, at han opfattede beslutningen som klart ulovligt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. De lavede deres advarsel, som blev lagt op, hvor det fremgik klart af mavebæltet fra den 16. februar 2009, som kontorchefen udarbejdede på baggrund af den samtale, han havde med hende, hvad konsekvenserne var. Foreholdt at der blev holdt ugentlige direktionsmøder og månedlige chefmøder i ministeriet og forespurgt om en situation, som han beskriver, ikke havde et niveau, der gjorde det naturligt at nævne sagen på et af direktionsmøderne, forklarede vidnet, at det var lagt op i den form, det var den 16. februar 2009. Han har ikke nogen erindring om, at de ud over det, der fremgår af hans notesbog, drøftede det yderligere.

Foreholdt af kommissionens formand at han ikke svarede direkte på udspørgerens spørgsmål om, hvorvidt han opfattede den fortsatte behandling af an-

søgningerne efter de almindelige betingelser som værende klart i strid med konventionen, men at formanden nærmest forstod svaret sådan, at det gjorde han og forespurgt, om han vil uddybe det, forklarede vidnet, at det var i strid med den opfattelse, de havde af konventionen. Forespurgt om der var tvivl i hans sind om det, forklarede vidnet, at det var der ikke på det tidspunkt. De havde en opfattelse af konventionen, som de havde angivet over for ministeren gentagne gange i mavebælterne. Det var derfor, de blev enige om at lave den advarsel, som førte til mavebæltet af 16. februar 2009. Forespurgt om Dorrit Hørlyck vendte tilbage og fortalte, at advarslen ikke gik videre, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, men da han kom tilbage fra ferie den 2. marts 2009, fik han at vide, at ministeren havde fastholdt sin beslutning om at tage det med på nordisk ministermøde. Det betød i hans optik, at sagen nu blev forberedt i den afdeling, som havde ansvaret for ministeriets internationale arbejde, og han ventede på, at de kunne komme fri af det møde og få sagerne behandlet og optaget ansøgerne på lovforslaget til den næstkommende lukkedato. Han fik kun den besked, at ministeren havde fastholdt sin beslutning. [29. maj 2013, side 1.031-1.035]

8.2.4 Mailkorrespondance i Indfødsretskontoret om behandlingen af ansøgninger fra statsløse født i Danmark

Kirsa Reinholt sendte den 3. marts 2009 en mail til medarbejderne i Indfødsretskontoret med korrektioner til referatet af sagsbehandlermødet den 25. februar 2009. I mailen hedder det bl.a.:

”Og fsv angår de statsløse er henvisningen til Dorits mail af 19. februar 2009 fjernet! Sagerne vedr. de statsløse skal således, som det blev sagt på mødet, og som det fremgår, nu behandles som hidtil. Der skal ikke sendes modtagerbrev, hvis sagerne kan behandles inden 30 dage, og sagerne skal ikke lægges til Lene, som nogen tilsyneladende fortsat gør.”

Lene Nielsen sendte den 5. marts 2009 en mail til alle i Indfødsretskontoret om de sager med statsløse, som hun havde haft liggende:

”Jeg er nu ved at fordele bunken af statsløse personer født i DK, hvor der mangler at blive truffet en afgørelse, og som udmeldt på sagsbehandlermødet, skal sagerne behandles som alle andre sager. Dog skal vi teamledere indføre dem i et særligt skema, når der meddeles afslag, så de senere hurtigt vil kunne findes frem, hvis behov herfor. Hvis og såfremt pågældende skal have et afslag, må I derfor gerne sætte en lap på sagen med ”statsløs”, når I lægger dem til teamlederne. Dette for at vi bedre kan udskille sagerne fra de andre.”

Senere samme dag skrev hun til Dorit Hørlyck og Kirsas Reinholt, at der var lagt 13 sager tilbage, som alle forventedes at skulle have afslag.

Dorit Hørlyck skrev den 5. marts 2009 til teamlederne Lene Nielsen, Trine Priess Sørensen, Birgitte Borker Alberg og Morten Thorsted samt til Kirsas Reinholt:

”Jeg minder om, at jeg gerne vil se sagerne og få at vide, hvad de står til at skulle have afslag på, inden afslagene sendes.”

Dorit Hørlyck skrev den 9. marts 2009 til sagsbehandlerne:

”I har fået udleveret et antal sager (13) vedrørende statsløse palæstinensere, der står til et afslag.

Jeg vil meget gerne bede om, at I prioriterer færdiggørelsen af afslagene og sørger for via jeres teamleder, at jeg får dem, forinden de sendes.”

Lene Nielsen skrev den 9. marts 2009 til Dorit Hørlyck:

”De to statsløse, som Berit har fået bliver begge optaget på loven, da de nu opfylder det hele.

Den ene manglede oprindeligt en indfødsretsprøve, som er kommet ind her i januar/februar. Den anden havde karenstid, som nu er OK.”

De to omtalte sager kan være sagerne 429 og 57, der er omtalt i afsnit 8.2.7.2 nedenfor.

Kirsas Reinholt har om behandlingen af de konkrete sager forklaret, at

”som det fremgår af det første af mavebælterne fra den 16. og 19. februar 2009, anførte de, at de ved at notere journalnumrene på sager, hvor de meddelte afslag, ville sikre, at de kunne genoptage sagerne ex officio, når der blev truffet endelig afgørelse om fortolkningen. Der blev lavet to lister, en vedrørende § 17-børnene og en vedrørende de ansøgere, der var omfattet af 1961-konventionen. Teamlederne, som underskrev afslagene, var ansvarlig for at notere journalnumrene. Processen skulle være den, at man lagde sagen til Lene Nielsen, når man havde truffet en afgørelse, hvorefter hun kunne holde styr på sagerne og notere det. Efterfølgende besluttede de, at teamlederne skulle være ansvarlige for at notere sagerne på listerne. Forespurgt om hun havde nogen rolle i forbindelse med denne proces ud over, at hun sendte nogle mails ud

om, hvordan man skulle gribe det an, forklarede vidnet, at hun, efter hun blev souschef, ikke havde et team. Hun var ikke involveret i afgørelserne, men som hun husker det, så Dorit Hørlyck de sager, hvor der skulle meddeles afslag. Foreholdt at det fremgår af en mail, at Dorit Hørlyck gerne ville se samtlige afslag og forespurgt, om vidnet også så alle afslag, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt om de havde drøftelser fra februar til november 2009 om andre tiltag til at ændre proceduren, forklarede vidnet, at de på et tidspunkt besluttede, at alle ansøgninger fra statsløse født i Danmark skulle lægges til Birgitte Borker Alberg, som førte en oversigt over alle statsløse født i Danmark, så de havde styr på dem, men hun kan ikke huske, hvornår det var fra. Forespurgt om de havde overvejelser i 2009 om at få revideret situationen, så de ikke længere skulle give afslag, forklarede vidnet, at undersøgelsesprocessen kørte videre frem til det nordiske møde i oktober 2009. Så længe processen kørte, spurgte de ikke ministeren, om beslutningen skulle ændres. Forespurgt om der var nogen grund til at tro, at en fortsat drøftelse kunne føre til et andet resultat, forklarede vidnet, at det var der ikke. Så havde de nok ikke lavet den indstilling i januar 2009.” [12. april 2013, side 691]

8.2.5 Kontaktgruppe for bedre videndeling på det internationale område

Morten Thorsted skulle deltage i et møde i en arbejdsgruppe under Integrationsministeriet om videndeling på det internationale område. Dorit Hørlyck skrev den 10. marts 2009 til ham, at han kunne orientere om

”det aktuelle europarådssamarbejde og samarbejdet i nordisk regi på statsborgerretsområdet, herunder at ministeren agter at drøfte de nordiske landes overholdelse af konventionerne i forhold til statsløses erhvervelse af statsborgerskab.”

Morten Thorsted har foreholdt dette forklaret, at

”mailen... angik et møde i en intern arbejdsgruppe i Integrationsministeriet, hvor kontorerne mødtes og drøftede sager af international karakter. Det var en form for videndeling. Det var normalt Kirska Reinholt, der deltog i møderne. Han mener, at han deltog i mødet, men han kan ikke huske det. Han vil umiddelbart tro, at det var noget, der var orienteret om på et teamledermøde, hvor han har deltaget, på baggrund af en melding om, at ministeren ville mødes med sine nordiske ministerkollegaer. Han er klar over, at det først blev meldt ud på kontormødet den 1. april 2009, men han erindrer ikke at have haft nogen information om forelæggelsen. Han erindrer ikke, om han mødtes

med Dorit Hørlyck inden mødet. Han kan ikke huske, hvad han fortalte på mødet.” [3. april 2013, side 637]

8.2.6 Embedsmænd i Integrationsministeriets opfattelse af, hvilke forpligtelser 1961-konventionen og børnekonventionen pålagde Danmark i forhold til behandlingen af ansøgninger om naturalisation fra statsløse født i Danmark

Som det fremgår af afsnit 8.2.4, blev der primo marts 2009 fordelt 13 sager fra statsløse født i Danmark til sagsbehandlerne i Indfødsretskontoret. Det var Lene Niensens vurdering, at de alle skulle have afslag. Efter den almindelige sagsbehandlingsprocedure skulle disse sager forberedes af en sagsbehandler, som enten var en kontorfunktionær eller en jurist. Sagsbehandleren skulle herefter forelægge sagerne for teamlederen, som – efter at have forelagt sagerne for Dorit Hørlyck – underskrev afslaget. Det var således disse sagsbehandlere og teamledere, der i praksis blev sat til at udføre beslutningen om, at ansøgere omfattet af 1961-konventionen og børnekonventionen skulle opfylde de almindelige betingelser.

Kommissionen har afhørt et udsnit af de fuldmægtige, der var ansat i Indfødsretskontoret i marts 2009, herunder alle de fuldmægtige, der ses at have været involveret i behandlingen af de sager, hvor der i strid med 1961-konventionen eller børnekonventionen blev givet afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse. Kommissionen har ikke afhørt ikke-juridisk uddannede sagsbehandlere i forbindelse med undersøgelsen, men kommissionen har gennemgået det skriftlige materiale i de konkrete sager samt referater fra interne møder med henblik på at undersøge, om der er udsagn, der tyder på, at disse sagsbehandlere er blevet instrueret i eller har været bekendt med, at ansøgere født statsløse i Danmark, som søgte i alderen 18-20 år, ikke skulle opfylde de almindelige betingelser for naturalisation. Der har ikke i forbindelse med behandlingen af sager omfattet af 1961-konventionen eller børnekonventionen i 2009 været udsagn fra ikke-juridisk uddannede sagsbehandlere, der tyder på, at de var klar over, at disse sager til dels blev behandlet i strid med Danmarks forpligtelser efter konventionerne.

I dette afsnit sammenfattes de forklaringer, som fuldmægtigene, souscheferne og kontorchefen i Indfødsretskontoret samt afdelingschefen har givet om deres kendskab til de forpligtelser, som konventionerne pålagde Danmark i forhold til at meddele indfødsret til statsløse født i Danmark. Der er efter hver medarbejders navn angivet den periode, som vedkommende var beskæftiget i Indfødsretskontoret. Først nævnes fuldmægtigene, dernæst de fire teamledere og til slut souscheferne, kontorchefen og afdelingschefen.

Medarbejderne har under afhøringerne fået foreholdt en række af de dokumenter, der er omtalt tidligere i beretningen, herunder følgende:

- Mail af 22. februar 2008, hvor Dorit Hørlyck skrev til medarbejderne i Indfødsretskontoret, at de havde foretaget et større studium af de konventionsmæssige forpligtelser, og at ansøgninger fra personer, der var født i Danmark og fyldt 18 år, skulle behandles straks.
- Mail af 28. februar 2008 til Indfødsretskontorets medarbejdere, som var et referat af et teamledermøde af 26. februar 2008, hvoraf det bl.a. fremgik, at statsløse født i Danmark, som søgte mellem det 18. og 21. år, på baggrund af konventionsmæssige forpligtelser havde retskrav på at få dansk indfødsret, når visse betingelser var opfyldt. Sagerne ville indtil videre blive fordelt af Dorit Hørlyck til teamlederne.
- Referat af kontormøde af 2. april 2008, hvoraf bl.a. fremgik, at Dorit Hørlyck oplyste, at de havde nærlæst 1997-konventionen, og at man skulle lette sagsbehandlingen for ansøgere født i Danmark. Disse sager skulle fremover behandles forlods.
- Mavebælte af 8. april 2008 til afdelingschef Kim Lunding, hvor Indfødsretskontoret indstillede, at man fremover efterlevede 1961-konventionen på den måde, der var angivet i forarbejderne til 2004-loven, at Kim Lunding skulle godkende, at man optog en konkret ansøger på et lovforslag, og at Folketinget og integrationsminister Birthe Rønn Hornbech blev orienteret om dette.
- Mavebælter fra 4. og 18. august 2008 til Birthe Rønn Hornbech, hvor det indstilledes, at man med henblik på at efterleve 1961-konventionen optog personer omfattet af konventionen på lovforslag, selv om de ikke opfyldte betingelserne i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, at man forud for optagelse på lovforslaget orienterede Folketingets Indfødsretsudvalg om optagelsen i henhold til konventionen, og at det i bemærkningerne til forslag om indfødsrets meddelelse blev angivet, hvilke personer på lovforslaget der efter konventionen havde krav på at opnå dansk indfødsret.
- Mail af 12. september 2008 til Indfødsretskontorets medarbejdere, hvor Kirska Reinholdt skrev, at kontoret var ved at undersøge de internationale forpligtelser efter 1961-konventionen, og at man for at sikre, at konventionerne blev overholdt, indtil videre skulle lægge alle sager til Lene Nielsen til resolution.

- Referat af kontormøde af 22. januar 2009, hvor det fremgik, at børn født statsløse i Danmark skulle optages uden videre på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, og at man for at efterleve 1961-konventionen burde optage statsløse unge mellem 18-21 år under lempeligere vilkår. Der stilledes efter konventionen kun krav om 5 års ophold, og den unge måtte ikke have fået en straf på over 5 års ubetinget fængsel. Man skulle eventuelt genoptage sager, hvor der var givet afslag. Spørgsmålet var forelagt ministeren, og eventuelle sager af den omhandlede karakter afventede nærmere beslutning herom.
- Mavebælte af 23. januar 2009 til Birthe Rønn Hornbech, hvoraf det fremgik, at ministeriet kunne overveje ovennævnte tre muligheder, opfylde, opsiges eller ikke efterleve konventionen. Det fremgik endvidere, at embedsmændenes indstilling var, at Danmark skulle opfylde sine internationale forpligtelser, og at ministeriet med henblik herpå genoptog behandlingen af i alt 11 sager, hvor ministeriet "beklageligvis" eller "fejlagtigt" havde meddelt afslag. Endvidere fremgik det bl.a., af Folketingets Indfødsretsudvalg skulle orienteres om de konventionsmæssige forpligtelser og om de konkrete sager.
- Mailkorrespondance af 19. februar 2009, hvor Dorit Hørlyck skrev til Birgitte Borker Alberg med kopi til Kirsia Reinholt, at spørgsmålet om de statsløse var forelagt for ministeren, og at de havde foreslået, at de indtil videre fortsatte som hidtil, men at de noterede sagsnumrene på de sager, hvor de (i strid med konventionerne) gav afslag, så de eventuelt senere kunne genoptages.
- Mavebælte af 20. februar 2009 til Birthe Rønn Hornbech, hvor det indstilledes, at ansøgningerne behandlede som hidtil og indtil videre efter de gældende retningslinjer, hvilket ville betyde, at ansøgeren i nogle tilfælde ville blive meddelt afslag på dansk indfødsret.
- Referat af sagsbehandlermøde af 25. februar 2009, hvoraf det fremgik, at ansøgninger fra statsløse født i Danmark, der var omfattet af retningslinjernes § 17, og statsløse, der havde indgivet ansøgning mellem det fyldte 18. og 21. år, skulle behandles som hidtil, dvs. at ansøgerne skulle opfylde samtlige krav i retningslinjerne, herunder blandt andet krav om sprog og indfødsretsprøve samt kravet om, at de ikke måtte have begået kriminalitet. Sagerne skulle noteres på en liste, så de hurtigt kunne genoptages.

8.2.6.1 Morten Flamsholt Sørensen (juli 2007 – juni 2008)

Morten Flamsholt Sørensen husker ikke at have set mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. Han kan heller ikke huske, om det gav anledning til en refleksion over, hvad det betød. Han havde i april 2008 ikke

noget billede af, hvordan man skulle behandle ansøgninger fra personer omfattet af 1961-konventionen. Han har ikke set mavebæltet af 8. april 2008 og har ikke nogen erindring om, hvorvidt det gav anledning til, at de talte om de statsløse på kontoret.

Han havde ikke kendskab til 1961-konventionen eller børnekonventionen, mens han arbejdede i Indfødsretskontoret. Han blev sat ind i tingene på en meget praktisk måde af en erfaren sagsbehandler, som han fulgte. Han har ikke på noget tidspunkt læst det cirkulære, der var gældende, fra ende til anden. Tilegnelsen af viden om reglerne var case-baseret. Han kan ikke mindes at have studset over eller at have læst § 17 i cirkulæret, hvoraf retsstillingen for børn omfattet af børnekonventionen fremgår. Han har ikke læst Indfødsretsloven med kommentarer fra ende til anden. Han kan ikke huske, om han har brugt bogen som opslagsværk. Han gjorde ikke selv noget for at sætte sig ind i retsgrundlaget, ud over hvad kontorfunktionæren og hans teamleder fortalte. [3. april 2013, side 604 f.]

8.2.6.2 Katrin Thorsvig Hansen (1. februar 2008 – 24. august 2012)

Katrin Thorsvig Hansen husker ikke mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. Hun har ikke nogen erindring om, at de talte om, at det kunne have betydning for sagsbehandlingen. Hun husker heller ikke mavebælte af 8. april 2008. På det tidspunkt havde hun ikke kendskab til, at 1961-konventionen havde betydning for naturalisationssager.

Hun havde ikke kendskab til forelæggelsen for ministeren i august 2008. Mavebælter blev først omdelt til juristerne, hvis sagen var endeligt afgjort. Hun er sikker på, at hun i dag ville kunne huske august-mavebæltet, hvis hun havde fået det.

Hun husker ikke mailen fra 12. september 2008 om, at sagerne skulle lægges til Lene Nielsen, men hun kan huske, at der var sager, der skulle lægges til Lene Nielsen. Hun kan ikke huske, om hun på det tidspunkt blev opmærksom på 1961-konventionen. Så vidt hun husker, var der ikke drøftelser i teamet om det. Hun kan ikke huske, om hun selv havde nogle sager af den type. Det var hendes generelle opfattelse, at videndelingen i kontoret var meget dårlig. Sagsbehandlerne fik meget lidt at vide. Deres hovedopgave var at behandle konkrete sager. De jurister, der ikke var teamledere, havde på det tidspunkt ikke adgang til et forum, hvor man kunne diskutere juridiske problemstillinger. Der var kun sagsbehandlingsmøder og kontormøder, hvor kontorfunktionærene og journalmedarbejderne deltog. De var ikke altid interesserede i lange diskussioner af juridiske problemstillinger. Hun kunne henvende sig til sin teamleder, men det ville forudsætte, at hun var bevidst om nogle problemstillinger, som hun ikke kendte, fordi videndelingen i kontoret var dårlig.

Hun kan se, at det er hende, der har skrevet referatet af kontormøde af 22. januar 2009, så på dette tidspunkt var hun blevet bekendt med 1961-konventionen. Hun kan ikke huske drøftelser om det på kontormødet. Det var et kontormøde med deltagelse af alle kontorets medarbejdere, så det har givetvis været en kort orientering, da det ikke var så relevant for alle, herunder journalmedarbejderne.

Hun kan ikke huske, at hun har set mavebælterne fra januar og februar 2009. Hun har ikke nogen erindring om Dorit Hørlycks udmeldinger i mails af 19. februar 2009, men hun kan huske, at der i begyndelsen af 2009 var forvirring. Der var et efterfølgende sagsbehandlermøde, hvor forvirringen tiltog. Hun talte med de andre sagsbehandlere og var forvirret, fordi alle ikke havde behandlet sagerne på samme vis. Vidnet havde stillet alle krav til statsløse børn over 12 år, og det viste sig, at det ikke var alle, der havde gjort det. De satte deres lid til, at det, der blev udmeldt, var det, de skulle gøre. Den 19. februar 2009 fik de besked om, at de ikke skulle gøre noget. Hun deltog i sagsbehandlermødet den 25. februar 2009. Hun kan ikke huske mødet, men hun kan huske, at hun efterfølgende talte med en kollega om problemstillingen, fordi de var forvirrede. Kollegaen var mere forvirret end vidnet, da § 17-børnene skulle opfylde alle betingelserne. Det var vidnet ikke forvirret over, da hun havde stillet de krav hele tiden over for børn over 12 år. Forvirringen gik mest på § 17-børnene, fordi der ikke på dette tidspunkt var nogen, der havde behandlet sager efter 1961-konventionen.

Hun vidste ikke, at det ville være i strid med 1961-konventionen at behandle sager omfattet af 1961-konventionen på samme måde som de øvrige sager. Hun ville naturligvis ikke have behandlet sagerne på denne måde, hvis hun havde vidst, at det var i strid med 1961-konventionen. Hun fik en besked fra cheferne om, at det var sådan, sagerne skulle behandles. Hun gik ud fra, at de havde undersøgt det til bunds. Hun gik ud fra, at der var en berettiget tvivl om, hvordan konventionerne skulle fortolkes. Hvis hun havde været i tvivl, skulle hun gå til sine chefer og ikke til teamlederen. Hun skulle i givet fald være gået til Dorit Hørlyck, men det gjorde hun ikke. Hvis hun havde haft skyggen af tvivl, ville hun ikke have behandlet sagerne på den måde, de blev behandlet. Hun havde ikke læst konventionen på det tidspunkt. Hendes opgave var at behandle konkrete sager. De sager, der var omfattet af 1961-konventionen, var måske én ud af 1000. Det var ikke noget, der fyldte hendes dagligdag. Hun havde kompetente chefer, som havde undersøgt det til bunds. Hun fandt ikke grundlag for, at hun efterfølgende også skulle undersøge det. Hun gik ud fra, at det, de meldte ud, holdt. Derfor holdt hun sig til sine opgaver, der var at behandle konkrete sager. Der var ikke nogen, der havde givet hende anledning til at tro, at det ikke var helt i overensstemmelse med 1961-konventionen at behandle sagerne på denne måde. [3. april 2013, side 609 f.]

8.2.6.3 Christian Werring Clem (1. november 2007 –)

Christian Werring Clem husker ikke mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. Han husker heller ikke drøftelser affødt heraf.

Han kan ikke huske, om han var med til sagsbehandlermødet den 2. april 2008. Han kan heller ikke huske drøftelser foranlediget af dette møde. Han spekulerede ikke på konventionerne på dette tidspunkt. Han vidste ikke, hvad man skulle gøre ved personer omfattet af 1961-konventionen.

Juristerne fik en kopi af mavebælterne. Det var i hvert fald meningen, at det skulle være sådan. Han har gemt de mavebælter, der blev omdelt i kopi, på sit kontor. Inden han skulle afgive forklaring, løb han mavebælterne igennem for at se, hvilke han havde. Han fandt da det mavebælte, som Birthe Rønn Hornbech har tiltrådt den 23. februar 2009. Der var vedlagt et mavebælte. Han ved ikke præcist, hvornår han så mavebæltet første gang. Han kiggede på det materiale, han selv lå inde med i forhold til det, han har fået udleveret til afhøringen. Han har en stak på 30-40 cm med gamle mavebælter. Mavebæltet fra den 8. april 2008 er ikke i hans stak. Meldingerne blev givet på sagsbehandlingsmøder eller kontormøder. Han har ikke erindring om uofficielle udmeldinger. Han har ikke noget billede af, om det førte til noget konkret i forhold til sagsbehandlingen.

Mavebæltet fra den 18. august 2008 er vedhæftet det mavebælte af 20. februar 2009, som han har. Han mener ikke, han har set mavebæltet fra den 4. august 2008. Han har modtaget mavebæltet af 18. august 2008 med vedhæftningen, men han kan ikke sige, hvornår han har modtaget det. Det er muligt, at han først har fået det langt senere og altså ikke umiddelbart efter, at det har været forbi ministeren. Han har ingen erindring om dengang at have fået oplysninger om de beslutninger, der blev truffet den 4. august og den 18. august 2008. Han tror, at Kirska Reinholdt har nævnt drøftelsen med de nordiske lande. Han tror, at han først fik besked om det senere. Han mener ikke, at han set mavebæltet af 4. august 2008, hvor ministeren har skrevet, at Folketinget skulle orienteres, og at det ville give ballade. Han har først set det senere. Han ville kunne huske, hvis han havde set det.

Han kan ikke huske, at mail af 12. september 2008 blev sendt ud. Han synes ikke, at sagerne med § 17-børnene var vanskelige at identificere. Han havde på det tidspunkt sværere ved at identificere sager med ansøgere, der var omfattet af 1961-konventionen.

Han har formentligt deltaget i kontormøde den 22. januar 2009. Det kunne godt være på det tidspunkt, at han blev bekendt med, hvad 1961-konventionen betød, men han har ikke nogen klar erindring om det. Han var klar over, at det var noget,

hans overordnede var ved at undersøge nærmere. Han kan ikke huske, om han var klar over det på dette tidspunkt, men det fremgår af mødereferatet, at der var noget, der var forelagt for ministeren.

Han tror, at han har modtaget mavebæltet af 23. januar 2009 i kopi sammen med mavebæltet af 20. februar 2009. Han har ingen erindring om at have læst det. Han kan huske, at de i slutningen af februar 2009 fik besked på, at de kunne behandle sagerne, som de hidtil havde gjort. Der var tvivl om, hvilke betingelser man kunne stille. Fra det tidspunkt følte han, at de kunne fortsætte. Han havde nogle foresatte, som han stolede på undersøgte tingene, og at de fik besked om, at sagerne blev behandlet på den måde, som de skulle. De var selvfølgelig på det tidspunkt lidt usikre på, hvilke krav de kunne stille. De fik en udmelding, som de skulle forholde sig til. Han kan huske, at han stolede på, at det var i orden, men det kan godt være en efterrationalisering. På et tidspunkt blev de lidt overraskede over, at der åbenbart var lidt forskel i de forskellige team på, hvordan man behandlede ansøgninger fra § 17-børn. De havde i hans team stillet vandelskravet i forhold til § 17-børnene hele tiden. Det skulle snarere have overrasket ham i februar 2009, at man stillede krav om sprog og indfødsretsprøve for de unge børn. Han var ikke bekendt med, at de afgørelser, man havde lagt op til, var i strid med konventionerne. Som han forstod det, var det ikke helt klart, hvilke betingelser man kunne stille. Det er en forståelse, som han mener, at han havde dengang.

Han vil tro, at han fik kendskab til 1961-konventionen i begyndelsen af 2009. Han kan ikke huske, hvornår han fik kendskab til, at kontorets ledelse havde identificeret et problem i forhold til konventionerne, men han vil tro, at det var i 2009. [3. april 2013, side 625 f.]

8.2.6.4 Ditte Novella (1. april 2008 – 31. december 2010)

Ditte Novella husker ikke, om hun modtog mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. De blev sendt rundt, før hun blev ansat.

Hun kan meget vel have deltaget i sagsbehandlermøde den 2. april 2008. Hun kan huske, at hun lige efter, at hun var begyndt i kontoret, var med til et kontormøde, hvor hun ikke forstod noget som helst. Alt var nyt for hende.

Foreholdt mavebælte af 8. april 2008 forklarede vidnet, at hun ikke kan huske at have set mavebæltet på noget tidspunkt, men hun tror heller ikke, at hun ville have fået det, når det kun er påtegnet af den, der har udarbejdet det. Normalt fik de først kopi af mavebælterne, når de var kommet retur. Hun erindrer ikke, at de på kontoret talte om, at de ikke havde overholdt konventionerne.

Hun kan ikke huske, om hun har set mavebælterne fra august 2008. Der var et orienteringspunkt på et kontormøde om, at de havde lagt det op til ministeren, der syntes, at de skulle spørge de andre nordiske lande om fortolkningen af konventionerne. Det var orienteringspunkter. Det var ikke noget, der blev kommunikeret, fordi det havde nogen indflydelse på deres arbejde.

Hun kan ikke huske Kirsas Reinholts mail af 12. september 2008. Hun er usikker på, om hun på det tidspunkt havde set en ansøgning fra en statsløs. Det var derfor ikke relevant for hende at lægge mærke til. Hun havde heller ikke på dette tidspunkt indtryk af, at de ikke havde overholdt konventionerne. Det var orienteringspunkter. Hvis man stødte på en statsløs, skulle man kommunikere det videre til sin teamleder. Hun kan ikke huske, at det var på dette tidspunkt, hun første gang hørte om problemet, men det må det have været.

Efter kontormødet den 22. januar 2009 fik hun indtryk af, at det var meget forvirrende, hvad der var indholdet af konventionen. Nu fik de at vide, at sagerne skulle optages uden videre. Det er måske først lidt senere hen i forløbet, at det blev forvirrende, fordi der blev stillet skiftende krav til gruppen af 18-21-årige. Det var en periode med mange skiftende meldinger om, hvad man skulle gøre, og hvad man ikke skulle gøre.

Hun kan ikke huske, om hun har set mavebæltet af 23. januar 2009. Hun kan heller ikke huske, om der kom supplerende information om, hvad mavebæltet gik ud på. Det var sjældent, at der var en kommunikation nedad i forhold til, hvilke spørgsmål man forelagde for ministeren. Det var et lukket land. Når man var ”almindelig” jurist, fik man ikke meget at vide. Man skulle på teamlederniveau for at blive inddraget i drøftelserne. Teamlederne videregav ikke mange oplysninger til fuldmægtigene. Det kom an på, om man måske talte sammen privat med nogle teamledere.

Hun kan huske, at det efter sagsbehandler mødet den 25. februar 2009 blev fastholdt, at gruppen mellem 18 og 21 år fortsat skulle opfylde samtlige betingelser. Hun reagerede ikke på, at det blev meldt ud. Hun kan ikke huske, om andre reagerede på det. Hun kan ikke huske, om der var nogen, der gav udtryk for, at det var i strid med konventionerne. Hun kan ikke huske, om der var nogen reaktion på, at det var i modstrid med det, de fik at vide på mødet den 22. januar 2009. Det var en periode med skiftende meddelelser om, hvilke betingelser ansøgerne skulle opfylde, men det medførte ikke, at de diskuterede lovmæssigheden af det. Hun var ikke på det tidspunkt klar over, at afgørelser, der fulgte disse retningslinjer, var i strid med konventionerne. Som hun husker det, blev hun ikke bekendt med, at Kirsas Reinholt og Dorit Hørlyck havde en anden opfattelse af, hvad de skulle gøre for at overholde konventionerne, end den der blev meldt ud.

Hun havde i april 2008 ikke noget kendskab til 1961-konventionen og det, der lå i den. Hun har videre bekræftet, at hun ikke blev vejledt om den, og at hun ikke selv satte sig ind i den. Hun har bekræftet, at hun for så vidt angår børnekonventionen fik cirkulæreskrivelsen med indfødsrets aftalen, og at hun var bekendt med de vejledninger, der fandtes i kontoret på det tidspunkt. Hun har videre bekræftet, at hun ikke var bekendt med teksten i børnekonventionen, og at hun ikke selv satte sig ind i den. Hun har bekræftet, at hun i september 2008 blev klar over, at der var en gruppe ansøgere, der skulle håndteres lidt specielt, fordi de skulle lægges til Lene Nielsen. Hun kan ikke huske, at det var på dette tidspunkt, hun første gang hørte om problemet, men det må det have været. Hun har videre bekræftet, at de i januar 2009 fik en melding om, at sagerne nu skulle behandles efter konventionerne, og at de i februar 2009 fik den stik modsatte udmelding om, at de nu skulle behandles efter de almindelige retningslinjer med visse modifikationer for så vidt angår børnekonventionen. Det gav ikke vidnet anledning til drøftelser med kollegaer eller til at foretage undersøgelser. Hun har bekræftet, at hun ikke blev gjort bekendt med, at Dorit Hørlyck og Kirsa Reinholt var betænkelig ved den ordning, der blev sat i værk. Hun har endelig bekræftet, at da hun gav et afslag på grund af sprog og indfødsretsprøve, vidste hun ikke, at hendes chef havde betænkeligheder ved sådan en afgørelse. [5. april 2013, side 646 f.]

8.2.6.5 Annemette Baldrup Ahn (1. oktober 2007 – 13. februar 2009)

Annemette Baldrup Ahn husker ikke mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. Når der havde været teamledermøder, og der var noget, de skulle være opmærksomme på, blev det meldt ud, men det var altid i form af retningslinjer. Hun læste det som om, at de senere ville blive orienteret om, hvad de skulle gøre. Hun forestiller sig, at hun læste mailen af 28. februar 2008 og forstod det sådan, at det ikke var relevant for hende, da sagerne ville blive fordelt til en teamleder. Hun forestiller sig, at hun læste det i den ånd, at det stadig var uklart, hvilke betingelser der skulle stilles. Det skulle afklares, og så ville de gå videre.

Hun kan ikke huske at have deltaget i sagsbehandlermøde den 2. april 2008. Hun synes, at videndelingen i kontoret var sparsom. Der var to former for jurister. Der var dem, der blev indviet i juridiske problemstillinger, og dem, der skulle udføre de ordrer, der blev givet. Det var meget hierarkisk opdelt. Hun tror, at hun læste referatet som en foreløbig information, og når den endelige information forelå, ville de vende tilbage. Når der kom sådanne beskeder, begyndte de ikke at grave i det. Det var ikke deres opgave. Hun kan ikke huske, at hun fik orientering om, at man ikke havde overholdt 1961-konventionen eller om ledelsens håndtering af det.

Hun kan ikke huske at have set mavebælterne fra april og august 2008 eller at have hørt om forelæggelsen, der fandt sted i august 2008. Hun hørte ikke om, at

spørgsmålet om fortolkningen af konventionerne blev diskuteret på et nordisk embedsmandsmøde, mens hun var ansat på kontoret.

Hun kan ikke huske, om hun i maj 2008, hvor hun gav afslag i sag 81, var klar over, at ansøgeren, der var omfattet 1961-konventionen, havde krav på at blive optaget på loven. Hun er i tvivl om, hvorvidt hun blev klar over det i den periode, hvor hun var ansat, eller om det er noget, hun har fundet ud af senere. Hun tror ikke, at hun var klar over det. Hun kan ikke huske at være blevet informeret om det, eller om hun selv har sat sig ind i konventionen.

Hun kan ikke huske mailen af 12. september 2008, men hun kan huske noget om statsløse og noget om at lægge noget til Lene. Hun kan ikke huske, om hun fik noget at vide om baggrunden for det. Forespurgt om hun har efterspurgt, hvad resolutionen gik ud på, har hun forklaret, at det har hun muligvis, men hun kan ikke huske det. Hun kan ikke huske, at de talte om det. Hun fik ikke information om, at de lagde sagerne i en bunke til afventning. Hun kan ikke huske, om hun blev orienteret om resultatet af embedsmandsmødet i efteråret 2008. Hun hørte ikke om, at kontorchefen forelagde spørgsmålet for de nordiske lande en gang til henover nytåret, eller at der blev sat et arbejde i gang med henblik på at forelægge det for ministeren.

Hun kan se, at hun har deltaget i kontormøde den 22. januar 2009, men hun har ikke nogen konkret erindring om punktet vedrørende de statsløse, eller om det var på dette tidspunkt, hun blev klar over, hvad konventionerne gik ud på.

Hun kan ikke huske at have set mavebælte af 23. januar 2009. Hun kan heller ikke huske, om hun fik orientering om brudstykker af noget, der ligner det, der står i mavebæltet. Hun gik fra til barsel den 13. februar 2009, og hun var først på mailen igen i slutningen af marts 2009 for at skrive, at hun havde født. Hun læste ikke de mails, hun havde modtaget, siden hun gik fra til barsel. [5. april 2013, side 651 f.]

8.2.6.6 Ann-Britt Moos Møller (1. oktober 2007 – september 2008 og 2. januar 2012 – oktober 2012)

Ann-Britt Moos Møller husker ikke mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. Hun kan huske, at der fra 2007-2008 blev talt meget om de statsløse, men der var meget forvirring om det. Hun kan ikke konkretisere, hvad der blev talt om. Hun var fuldmægtig og ikke teamleder. Hvis der blev talt om det fra kontorchefens og souschefens side, ville de tage det med teamlederne på teamledermøderne. Først derefter ville eventuel information blive givet til fuldmægtiggruppen, f.eks. på et kontormøde. Hun kan heller ikke huske, hvad fuldmægtigene talte om i forbindelse med de statsløse. Hun kan ikke mindes at have

set ansøgninger fra statsløse over 18 år født i Danmark. Hun kan ikke huske, at hun har haft problemstillingen, og at hun skulle undersøge noget nærmere.

Hun kan ikke huske sagsbehandlermødet den 2. april 2008. Hun tror ikke, at hun har set mavebælte af 8. april 2008. Det kom ikke ned til fuldmægtigene. Hun kan ikke huske konkrete drøftelser om 1961-konventionen. De havde så mange sager. Hvis der var tale om den, har det ikke fyldt noget særligt.

Hun er helt sikker på, at hun ikke har set mavebælterne fra august 2008. Hun kan ikke forestille sig, at de på fuldmægtigniveau fik mavebælter vedrørende spørgsmål, der ikke var afklaret. Hun har ikke hørt noget om, at spørgsmålet om fortolkningen af konventionerne skulle forelægges på et nordisk embedsmandsmøde. Det er først noget, hun husker at have hørt, da sagen kørte.

Hun kan ikke specifikt huske mail af 12. september 2008. Det kan godt være, at hun kan huske, at der skulle være fokus på de statsløse, og at de skulle samle dem hos en bestemt person. Nærmere kan hun ikke sige det.

Hun kan ikke huske, hvornår hun satte sig ind i børnekonventionen og 1961-konventionen. Hun kan se, at der i cirkulæreskrivelsens § 17 er henvist til børnekonventionen, men det var ikke noget, de gik mere ind i. Hun har ikke nogen erindring om, hvornår hun forstod konventionerne. Hun kan huske, at der havde været tale om nogle ting, men der var ikke noget, der var afklaret. Hun har ikke på noget tidspunkt beskæftiget sig med konventionerne i forbindelse med sit arbejde. De behandlede børn omfattet af børnekonventionen efter cirkulærets § 17. Hun kan se, at der har været rigtig meget tvivl og forvirring om, hvordan disse sager skulle behandles. Hun kan se, at hun har sendt en mail i juli 2008 til Nanna Fischer, hvor hun spurgte Nanna Fischer om § 17-børnene kun skulle opfylde bopælskravet, eller om de også skulle opfylde et opholdskrav. Der var rigtig megen tvivl om, hvad de skulle opfylde, og hvad de ikke skulle opfylde.

Hun var opmærksom på § 17 i cirkulæret, som talte om statsløse børn, men der var en vis forvirring om, hvad det betød. Hun modtog ikke 1961-konventionen, da hun blev ansat. Hun har heller ikke haft nogen viden i forhold til at kunne identificere sager omfattet af 1961-konventionen. Afslagene på grund af vandelskrav var ikke en del af deres events, men en del af Lean. De havde i forbindelse med Lean fået en afslagsrækkefølge, som var bopæl, ophold og kriminalitet. De var slet ikke opmærksomme på, at der skulle tages særlige hensyn til statsløse vedrørende kriminalitet. Alle blev behandlet efter cirkulæreskrivelsen. Havde ansøgeren fået en bøde på 3.000 kr. eller derover, så fik de afslag. Det var cirkulæreskrivelsen, de brugte,

når de gav afslag. Hun har ikke hørt, at det ikke var alle ansøgere, der var straffet, der skulle have afslag. [5. april 2013, side 656 f.]

8.2.6.7 Anna Sofie Silberbrandt (1. november 2007 – 29. februar 2009)

Foreholdt mail af 22. februar 2008 fra Dorit Hørlyck har Anna Sofie Silberbrandt forklaret, at hun har set sager med tre streger. Hun mindes, at de streger blev sat, når det var børn. De skulle behandles med det samme. Hun tænker på børn generelt. Hun kan ikke huske, om de var statsløse.

Hun husker ikke mail af 28. februar 2008 fra Birgitte Borker Alberg angående 1961-konventionen. Hun ved, at Lene Nielsen var den teamleder, der tog sig af statsløse.

Hun har deltaget i sagsbehandlermødet den 2. april 2008. Hun husker ikke noget af det, der fremgår. Hun kan ikke sige, hvad der blev sagt på mødet. Dorit Hørlyck kiggede referaterne igennem og godkendte dem.

Hun har ikke set mavebælterne fra april og august 2008. Hun har samlet mavebælter fra hele sin ansættelse. Mavebælterne er ikke i hendes mappe med mavebælter. Der er ikke noget punkt om statsløse. Hun vidste ikke, at sagen var forelagt for ministeren, og at man drøftede den. Der var ikke tale om i kontoret, at de skulle drøfte konventionerne med de nordiske lande.

Hun kan ikke huske mailen af 12. september 2008. For hende var Lene den, som man spurgte om statsløse. Hun kan ikke huske, at det blev besluttet, at sådanne sager skulle lægges til Lene. Hun kan heller ikke huske, om der var drøftelser om, hvad der skulle ske i de sager.

I januar 2009 havde de lukkedato på lovforslaget i midten af måneden. De havde travlt. Hun sad på kontor med to kollegaer, men de var i hver deres team. Det begyndte at gå op for hende, at de behandlede sagerne med statsløse børn forskelligt. Hun mener, at det mundede ud i, at hun og en kollega satte emnet på som et punkt til et kontormøde den 22. januar 2009. Kollegaerne var Annemette Baldrup Ahn og Katrin Thorsvig Hansen. Hun lagde mærke til, at der ikke var overensstemmelse mellem den måde, som de behandlede sagerne på. Det er børnekonventionen, hun sigter til. Hun husker ikke, at 1961-konventionen skulle være blevet drøftet på dette tidspunkt. I Lenes team blev der stillet et sprogkrav, og det var der andre, der ikke gjorde.

Det var først på kontormødet den 22. januar 2009, at det gik op for hende, at der var et tvivlsspørgsmål om, hvordan de skulle behandle sagerne, og at der var ble-

vet lagt et mavebælte op til ministeren. Foreholdt samme referat ”§ 17: børn født statsløse i Danmark optages uden videre på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.” forklarede vidnet, at det var udmeldingen på mødet. Hun kan huske, at hun tænkte, at de ikke i hendes team skulle stille sprogkrav. Det var sådan, man behandlede sagerne efterfølgende. Forespurgt om hun kan huske diskussionen, har hun forklaret, at der generelt ikke var diskussioner på kontormøderne. Der blev sat punkter på for at få en udmelding. Hun kan ikke huske nogen information om 1961-konventionen. Der blev ikke sagt, hvad der stod i mavebæltet. Hvis det var blevet sagt, hvad der stod i mavebæltet, ville hun kunne have husket det. Hun tror kun, at det var inderkredsen, der kendte til det og talte om det. Hun tror ikke, at Lene Nielsen var klar over det. Hun tror, at Lene Nielsen ville have fortalt hende det, hvis hun vidste det. Efterfølgende spurgte vidnet Kirsas Reinholt, om der ikke snart kom svar. Hun kan ikke sige, om der gik en uge eller to, inden hun spurgte. Kirsas Reinholt kunne ikke sige, at det gjorde der. Kontoret var præget af, at man skulle opsøge sine oplysninger. Man kunne ikke tage for givet, at oplysningerne kom til en. Man skulle være lidt ”fremme i skoene”, hvis man skulle have noget ekstra at vide.

Hun har ikke set mavebælte af 23. januar 2009. Hun har sat alle de mavebælter, hun har fået, ind i mappen. Mavebælterne fra den 19. og 20. februar 2009, der omhandler statsløse, er heller ikke i hendes mappe. Alle de mavebælter, hun har fået, mens hun arbejdede i kontoret, sidder i mappen, og ingen af dem omhandler statsløse.

Hun kan ikke huske mails af 19. februar 2009, men hun kan huske, at der kom forskellige meldinger begyndende i januar 2009. De fik at vide, at de skulle lægge sagerne til Lene, og så kom der en melding om, at de alligevel skulle behandle dem. Der var rigtig megen tvivl.

Hun deltog i sagsbehandlermødet den 25. februar 2009. Hun har ikke en speciel erindring om de statsløse i forbindelse med dette møde. Hun kan huske, at alle krav skulle stilles. Det var meget frustrerende, når der var gået så kort tid siden, de havde fået en anden udmelding. Hun ville kunne huske, hvis de på mødet havde fået at vide, hvorfor de var nået frem til det. Kontormøderne bar ikke præg af forklaringer. Det blev ikke antydnet, at det var i strid med konventionerne, hvis man behandlede sagerne i overensstemmelse med udmeldingen. Hun husker ikke, om det gav anledning til drøftelser, eller om der var nogen, der spurgte til det. Der blev ikke lagt op til diskussion. Møderne var ikke egnede til, at man havde en dialog. Det blev ikke værdsat, at man gerne ville vide mere. Hun efterlyste et forum, hvor man kunne vende de tanker, man gjorde sig. Der var teamlederfrokoster, men det var hun ikke en del af, fordi hun var almindelig juridisk sagsbehandler. Ellers kunne hun få det på som et punkt på et kontormøde. På kontormødet fik man et svar, men det var ikke til diskussion. Man kunne summe bagefter og spørge andre om, hvordan det

blev opfattet. Hun mindes, at det var meget frustrerende, men heldigvis skulle hun ikke være der så lang tid. Hun har sikkert sagt til Katrin Thorsvig Hansen, at de nu skulle gøre det omvendt igen.

Hun havde ingen forestilling om, hvilke krav man kunne stille til børn omfattet af § 17, da hun begyndte og i tiden lige efter. Hun fik først en forståelse for 1961-konventionen i 2008, hvor hun sad med de tre sager, der var omfattet af børnekonventionen. Hun fik vendt sagerne med Lene og fandt ud af, at sagerne var omfattet af børnekonventionen, men at der for øvrigt også var noget med de 18-21-årige. Det gik de ikke nærmere ind i. Hun husker, at det var Lene Nielsen, der orienterede hende om, at der var særlige regler for de 18-21-årige. Hun vidste ikke, hvilken konvention der lå bagved. Hun har ikke siddet med næsen nede i 1961-konventionen. og hun var heller ikke bekendt med ændringerne af indfødsretsloven i 1999 og 2004. Hun blev først i januar 2009 bekendt med, at ledelsen havde identificeret et muligt problem i forhold til overholdelse af konventionerne. [5. april 2013, side 662 f.]

8.2.6.8 Naja Forman Jacobsen (1. april 2008 – juni 2010)

Naja Forman Jacobsen har forklaret, at hun muligvis har fået udleveret mail af 22. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og mail af 28. februar 2008 fra Birgitte Borker Alberg, men hun har ingen erindring om, at hun har set disse mails. Hun har ingen erindring om, at hun fik at vide, hvad der var foregået før sin ansættelse.

Hun kan ikke huske, at hun har deltaget i sagsbehandlermødet den 2. april 2008, men det har hun nok. Hun kan huske, at man forlodsbehandlede de statsløse for at give dem en hurtigere behandling i systemet. Hun kan ikke huske nærmere om, hvilken gruppe det drejede sig om. Forespurgt om hun kan huske informationen på mødet om, at erklæringsmuligheden for de statsløse faldt bort i 2004, har hun forklaret, at det kan hun ikke.

Hun ikke har set mavebæltet af 8. april 2008. Hun kan ikke huske, om de drøftede overholdelse af 1961-konventionen.

Hun ikke kan huske, om hun har set mavebælterne fra august 2008. Hun kan huske, at der blev lagt nogle mavebæltet til juristerne, men hun kan ikke huske, om det var alle mavebæltet, eller hvilke mavebæltet det var. Hun mener, at det blev indført, at mavebælterne blev lagt til juristerne, mens hun var der, men hun kan ikke huske det. Hun har måske gemt mavebælterne i en mappe, indtil hun havde tid til at læse dem. Hun har efterladt mappen på kontoret. Hun kan ikke huske, hvad der kom ud af forelæggelsen for ministeren. De afventede hele tiden ministerens holdning til situationen. Hun kan ikke huske, om det var en oplysning, hun havde dengang. De fik på et tidspunkt at vide på et kontormøde, at de afventede, at ministeren ville

drøfte fortolkningen af konventionerne med sine nordiske ministerkollegaer, men hun kan ikke huske, hvornår det var.

Hun kan ikke huske mailen af 12. september 2008, men hun kan huske, at man skulle lægge sagerne med statsløse til Lene. Hun kan ikke huske, om hun selv har lagt sager til Lene, men hun har højst sandsynligt gjort det.

Foreholdt kontormøde 22. januar 2009 kan hun ikke huske, om hun deltog i det møde eller om de talte om fejlbehandlede sager blandt medarbejderne. Foreholdt samme referat ”Spørgsmålet om de unge statsløse, som er omfattet af FN-konventionen, er forelagt ministeren. Eventuelle sager af den omhandlede karakter afventer nærmere beslutning herom.” har hun forklaret, at hun ikke kan huske, hvornår sagen blev forelagt for ministeren. Hun kan ikke huske samtaler med teamlederen eller andre kollegaer om det. Der var stor frustration over, at de ikke vidste, hvad de skulle stille op. Der blev hele tiden stillet forskellige krav til de statsløse. På et tidspunkt skulle de stille sprogekrav, og på et andet tidspunkt skulle de ikke. Det var forvirrede udmeldinger gennem en meget lang periode. Hun kan ikke huske, om hun på dette tidspunkt havde fået en forståelse af, hvad 1961-konventionen gik ud på.

Hun tror ikke, at hun har set mavebæltet af 23. januar 2009. Hun kan ikke huske, om hun har fået oplysning om noget af det, der står i mavebæltet, fra andre kilder.

Hun kan ikke huske Dorit Hørlycks mails fra 19. februar 2009, eller om hun deltog i sagsbehandlermødet den 25. februar 2009. Hun kan godt huske, at meldingerne var meget forskelligartede. Det var dybt frustrerende, hvad de skulle forholde sig til. Det fik hende ikke til selv at sætte sig ind i, hvad konventionerne gik ud på. Hun vidste ikke, at det ville være i strid med konventionerne, hvis de traf afgørelser efter retningslinjerne. Hun vidste heller ikke, at Kirsas Reinholt og Dorit Hørlyck mente, at det ville være i strid med konventionerne.

Hun har deltaget i kontormøde den 1. april 2009, da hun kan se, at hun var referent, men hun kan ikke huske det nærmere eller om det gav anledning til nogen reaktioner eller ”summen”. Hun ved, at Dorit Hørlyck læste referaterne grundigt igennem og kom med korrektioner, hvis hun mente, at det, der stod, ikke var korrekt.

Da hun begyndte i kontoret, behandlede hun sagerne ud fra cirkulæreskrivelsen. Sagsbehandlingsmanualen og visdomsfanerne var en del af grundlaget for at kunne forstå de enkelte bestemmelser. Hun kan ikke huske, at 1961-konventionen indgik i arbejdet, da hun begyndte.

Det eneste, hun kan huske, er, at der var så stor forvirring om, hvad man skulle gøre ved de statsløse, både med børnene og de unge mellem 18 og 21 år. Hele hendes ansættelsesforløb var på dette punkt præget af stor forvirring frem til, hvor kontoret ikke længere stillede de forskellige betingelser, som de tidligere havde stillet. Det virkede som om, at der var stor forvirring fra ledelsens side. Man stillede som sagsbehandler ikke så mange spørgsmål til det, fordi man havde en del indfødsretssager, og man havde også andre typer sager. Man havde en forventning om, at ledelsen tog hånd om spørgsmålet. Det gav ledelsen også selv udtryk for at gøre ved at sende mavebælter op til ministeren. De sagde, at de afventede ministerens svar på, hvad der nærmere skulle ske i sagerne. Man drev som sagsbehandler ikke selv opsøgende arbejde i forhold til konventionerne. Det burde man have gjort, men det gjorde de ikke, fordi de statsløse ikke udgjorde så stor en andel af sagerne i forhold til de andre sager, de havde. Det var først, da forvirringen opstod i januar 2009, at hun blev opmærksom på 1961-konventionen. [5. april 2013, side 670 f.]

8.2.6.9 Morten Thorsted (1. november 2007 – 20. marts 2011)

Morten Thorsted husker ikke mails af 22. og 28. februar 2008 fra Dorit Hørlyck og Birgitte Borker Alberg. Han har ingen erindring om sagsbehandlermødet fra 2. april 2008. Han havde på det tidspunkt ikke noget billede af, hvordan man skulle behandle ansøgninger fra personer omfattet af 1961-konventionen. Han har ikke set mavebælte af 8. april 2008 og heller ikke fået information om, hvad det var for en problemstilling, man håndterede.

Han kan huske meldingen om, at der var sager, der skulle lægges til Lene Nielsen, men ikke Kirska Reinholts mail af 12. september 2008. Det var ikke noget, han stillede spørgsmål til. Han fik ikke supplerende informationer om, at man var ved at undersøge de internationale forpligtelser nærmere.

Han har en erindring om at have set det mavebælte, der er dateret den 4. august 2008, men han har ingen erindring om, hvornår han har set det. På baggrund af den praksis, de havde på kontoret for, hvordan kopier af mavebælterne blev fordelt i juristgruppen, har han ræsonneret sig frem til, at han formentlig har set det i tidsrummet efter januar 2010, hvor der forelå en endelig resolution på sagen fra ministeren. Alle mavebælter, der gik til ministeren, blev efterfølgende omdelt i kopi til juristgruppen. Da mavebælterne først blev omdelt i juristgruppen, når der forelå en endelig resolution, formoder han, at han først har set det, efter at der forelå en endelig resolution. Han kan ikke udelukke, at mavebælterne er fordelt i februar 2009. Han har kun set det første mavebælte af 4. august 2008. Han husker det, fordi han bed mærke i den melding, som ministeren gav på mavebæltet.

Han husker ikke, om han deltog i kontormøde af 22. januar 2009. Han kan ikke huske, om han på dette tidspunkt blev opmærksom på 1961-konventionen. Han kan ikke huske at have set mavebæltet af 23. januar 2009. Han kan heller ikke huske at have set det på et senere tidspunkt.

Han kan huske mailkorrespondancen 19. februar 2009. Han bed mærke i, at der kom en opfølgingsmail hurtigt efter den oprindelige udmelding. Han tog ad notam, at sagerne skulle afvente, at der kom en tilbagemelding fra ministeren. På dette tidspunkt var de alle sammen klar over, at der pågik en undersøgelse, hvilket var meldt ud på kontormødet kort tid inden. Det var i fuld overensstemmelse med det, der var blevet sagt på kontormødet. Han så det som en form for procesbeslutning, hvor de skulle afvente en tilbagemelding.

Han erindrer ikke at have set mavebæltene af 19. og 20. februar 2009. Han kan ikke huske, om han har deltaget i sagsbehandlermøde den 25. februar 2009, eller om der kom nogen reaktion på meldingen. Det var en sag, som fyldte meget, men han husker ikke konkrete samtaler, som han måtte have haft med andre teamledere om det. Han har en erindring om, at det var noget, der blev talt om på kontoret, men ikke konkret, hvad der blev sagt. Han var teamleder på dette tidspunkt. Han kan ikke huske, at der var nogen, der mente, at det var i strid med børnekonventionen og 1961-konventionen.

Han kan ikke huske, om det gav anledning til reaktioner i forhold til, om man overhovedet kunne stille vandelskrav efter børnekonventionen. Han gjorde sig det ikke klart på det tidspunkt, at det ville være i strid med konventionerne. Han forholdt sig til, at der var en proces i gang, hvor ministeriet ønskede at undersøge konventionerne. Der var nogen på et højere niveau end ham, der var ansvarlige for det. De fik nogle udmeldinger på diverse kontormøder på baggrund af indstillingerne, der var gået op i huset. Det rettede han sig efter. Han havde ingen overvejelser om, hvorvidt det var i strid med konventionerne. Han gik ud fra, at de pågældende, der havde dette ansvarsområde, havde overvejet det. Det var noget, der var ved at blive undersøgt, og der ville komme en afklaring på et senere tidspunkt. Forespurgt om han blev bekendt med, at Kirsa Reinholt og Dorit Hørlyck havde den opfattelse, at det var i strid med konventionerne at stille de almindelige naturalisationsbetingelser over for ansøgere omfattet af konventionerne, har han forklaret, at det blev han ikke. Han var ikke involveret i det analysearbejde, der foregik. Det var Kirsa Reinholt og Dorit Hørlyck, der primært kørte den sag. Han var ikke tilstrækkeligt involveret til at have nogen mening om det eller til at vurdere, hvilke overvejelser de har gjort sig. [3. april 2013, side 631 f.]

8.2.6.10 Trine Priess Sørensen (maj 2004 –)

Trine Priess Sørensen har forklaret, at det billede hun havde af, at man skulle stille krav til statsløse børn, ændrede sig. Hun kan ikke sige hvornår præcist, men hun tror, at det var omkring det tidspunkt i 2008, hvor der var nogen, der fik en idé om, at de behandlede sagerne forskelligt. Hun kan huske, at det skete, men ikke præcist hvornår det skete.

Hun var ikke opmærksom på konventionerne i forbindelse med, at hun underskrev afslaget i sag 78 den 14. februar 2008.

Hun husker ikke konkret Dorit Hørlycks mail af 22. februar 2008. Hun var teamleder i februar 2008. Hun kan huske, at emnet blev omtalt på et teamledermøde den 26. februar 2008. Hun husker det ikke som om, at man annoncerede andet end, at man var nået frem til, at Danmark havde nogle konventionsmæssige forpligtelser over for denne gruppe ansøgere, og at de derfor skulle optages, hvis visse betingelser var opfyldt. Det ville man dyrke noget nærmere. Hun tænkte formentlig, at det var sjældent, at de havde sådanne sager, og at hun, hvis der dukkede en op, ville forhøre sig, om man var kommet det nærmere. Forespurgt om det var på dette møde, at hun blev klar over, at der var disse konventionsmæssige forpligtelser, eller om hun var blevet det forinden, har hun forklaret, at hun ikke kan sige, om hun overhørte noget snak om det i kontoret umiddelbart inden mødet. Forespurgt om hun husker fornemmelsen fra mødet, om man var overrasket over, at der var nogle forpligtelser, man ikke havde været opmærksomme på, har hun forklaret, at hun ikke husker, at der var en speciel stemning. Hun kan forestille sig, at de tænkte, at det var overraskende. Foreholdt at andre har forklaret, at man var helt opmærksom på konventionerne, og hvad de indebar, men når man sad med en konkret sag, fik man ikke lavet den nødvendige kobling, har hun forklaret, at hun husker det sådan, at alle var en smule overrasket over, at der var disse forpligtelser, og at man derfor skulle dyrke det nærmere. Sådan husker hun den generelle stemning.

Hun læser referatet fra sagsbehandlermødet den 2. april 2008 som om, at der udelukkende refereres til 1997-konventionen.

Hun kan huske mailen af 12. september 2008, og at sagerne skulle lægges til side. Det var den melding, der kom. Hun tror ikke, at hun på et teamledermøde havde fået supplerende information om situationen forud for mailen. Hun husker ikke præcist, om hun dengang vidste noget om, at nordiske lande skulle høres, men hun var opmærksom på, at der var et behov for yderligere undersøgelser, at det stadigvæk blev undersøgt, og at man ønskede at lægge sagerne til side imens.

Hun kan ikke huske det, men hun kan ikke forestille sig, at hun ikke har været opmærksom på, at sagen i januar 2009 igen blev forelagt for ministeren. Forespurgt om hun blev orienteret om beslutningen, der blev truffet i slutning af februar 2009, om at man skulle fortsætte sagsbehandlingen efter de almindelige retningslinjer, har hun forklaret, at så vidt hun husker, blev det nævnt på et sagsbehandlermøde, som hun ikke selv deltog i, men hun læste referatet dagen efter. På dagen for sagsbehandlermødet var hun i Jylland for at holde oplæg på et kursus for ansatte ved politiet, der modtog ansøgninger om indfødsret.

Hun husker, at der havde været et langt forløb, og at man afventede, hvad resultatet ville blive. Hun kan huske, at hun umiddelbart inden, hun skulle holde oplæg på kurset i Jylland, spurgte en kollega, om der var nyt. Hun fik at vide, at det var der ikke, men at man forventede at få en afklaring på, hvilke betingelser de kunne stille over for disse grupper i henhold til konventionen, snart. Hun deltog ikke i undersøgelserne eller drøftelserne om det. Hun læste referatet fra mødet og konstaterede, at det nu var meldingen, at de skulle behandle sagerne efter de almindelige retningslinjer. Det talte hun med sine kollegaer om i kontoret. Det var noget, man hæftede sig ved. De havde ventet i lang tid. Det var i sig selv en milepæl, at man var nået til en eller anden form for konklusion på, hvordan de skulle behandle ansøgninger fra statsløse omfattet af konventionerne. De fik at vide, at de skulle behandle sagerne efter de almindelige retningslinjer, men at undersøgelserne fortsatte. Hun tror, at det var noget, der generelt blev talt om i kontoret. Sådan husker hun det. Hun fornemmede en frustration blandt dem, der arbejdede med problemstillingen, over at det trak ud. De følte, at man ikke kunne have sagerne liggende længere, og at de derfor var nødt til at gå i gang med at behandle dem. Forespurgt om der var nogen, der havde en holdning til, om det var en god idé, at de skulle behandle ansøgningerne efter de almindelige betingelser, har hun forklaret, at de fik at vide, at sagerne skulle noteres med henblik på, at de kunne findes frem igen for det tilfælde, at man nåede frem til, at man ikke kunne stille de almindelige betingelser. Det var klart noget, man tænkte over, men det var en udmelding til kontoret om, at sådan skulle de behandles. Det var ikke lagt op til diskussion. Forespurgt om hun følte frustration eller mærkede frustration blandt andre, har hun forklaret, at hun ikke kan forestille sig andet end, at man studsede over det, men hun havde tillid til, at når hun fik sådan en melding, var det, fordi den var velbegrundet, og at man havde gennemtænkt det. Hun havde også en tro på, at man havde gennemtænkt konsekvenserne af ikke at sætte sagerne yderligere i bero. Spørgsmålet om fortolkningen af konventionerne havde på dette tidspunkt været dyrket forholdsvist længe af folk på højere niveauer end hende. Hun havde en tillid til, at sådan en beslutning var velbegrundet. Det var dygtige folk, der arbejdede med sagen. Det stod ikke klart for hende, at hvis man behandlede sagerne i overensstemmelse med udmeldingen, ville man træffe afgørelser, der var i strid med konventionerne. Hun gik ud fra, at

der var noget at undersøge nærmere, at man følte, at retstilstanden ikke var afklaret. Det var sådan, det blev fremstillet.

Det var helt åbent i kontoret, at man skulle videre med sagen, og at man ikke ønskede at have sagerne liggende længere. Derfor blev der truffet beslutning om at behandle dem og notere dem, hvis der var behov for at tage dem frem igen, når undersøgelsen var færdig. Hun undrede sig ikke over, at beslutningen også skulle omfatte børn efter § 17. Hun tror, at man på det tidspunkt også var kommet i tvivl, om man overholdt børnekonventionen. Hun havde ikke det indtryk, at det var sikkert, at hvis hun skrev under på afslag efter de udmeldinger, der blev givet på møderne, så ville afslagene være i strid med konventionen. Hun kan have læst ordlyden af 1961-konventionen og syntes, at den var forholdsvis klar, men samlet set var der åbenbart tvivl om, hvordan konventionen skulle fortolkes. Man havde åbenbart behov for at dyrke det nærmere og indhente bidrag fra andre lande om deres fortolkning. Hun stolede på, at det var velbegrunderet. Hun fik ikke nogen forklaring på, hvad det var, man kunne diskutere.

Alle var klar over, at det var Dorit Hørlyck og Kirsa Reinholdt, der sad med det. Hun deltog ikke i drøftelse med Kim Lunding, Claes Nilas eller ministeren eller hørte nogen udmelding fra dem. Foreholdt at Dorit Hørlyck og Kirsa Reinholdt har givet udtryk for, at de måske ikke syntes, at der var den helt store grund til at undersøge fortolkningen af konventionerne yderligere, og at de mente, at juraen var klar nok og forespurgt, om det var en opfattelse, de gav videre til hende eller andre i kontoret, har hun forklaret, at det ikke er sådan, hun husker de meldinger, der kom. Som hun hørte det, gik frustrationen ud på, at undersøgelsen trak ud. Forespurgt om det for hende virkede, som om de bakkede op om den beslutning, der var truffet, har hun forklaret, at hun ikke har hørt dem fremstille det, som en beslutning andre havde truffet, og som de blot videreformidlede. Sådan husker hun det ikke. Forespurgt om hun fik det fremstillet som, at det var en ordre, der var givet ovenfra, og som man var nødt til at rette ind efter, har hun forklaret, at hun fik det fremstillet, som om ministeren ønskede at drøfte spørgsmålet på nordisk ministermøde om sommeren 2009. Det var man frustreret over. Det blev præsenteret for dem, at man var nået dertil, at man ikke ville have sagerne liggende længere, og at der stadig var behov for undersøgelser.

Foreholdt at der kom en ”klump” af sager i 2009, indtil der skete en normalisering i januar 2010 og forespurgt, om hun kan fortælle om forløbet, forklarede vidnet, at de fik udmeldingen i februar 2009 om, hvordan de skulle behandle sagerne. Det gjorde de, så godt de kunne, på baggrund af den udmelding. Forespurgt om sagerne blev behandlet på en særlig måde, har hun forklaret, at de blev behandlet helt på samme vis som andre sager. Forespurgt om der var drøftelser mellem kontorchefen

og teamlederne indbyrdes om, hvordan man skulle forholde sig, har hun forklaret, at hun ikke kan huske andet end det, hun tidligere var inde på, dvs. man lagde sig op ad den udmelding, der var givet. Ligesom man kunne fornemme det på ledelsen, var der også blandt medarbejderne i kontoret en murren over, at undersøgelsen skulle tage så lang tid. Foreholdt at hun tidligere forklarede, at hun ikke mente, at det var konventionsstridige afgørelser og forespurgt, om der var andre i kontoret, der gav udtryk for en anden opfattelse, har hun forklaret, at det var der ikke blandt dem, hun talte med. Så stort er kontoret ikke, så det vil hun ikke tro, at der var.

Foreholdt at der blandt de sager, der er omfattet af 1961-konventionen, og som hun har afgjort, er tre afslag vedrørende indfødsretsprøven, et vedrørende vandel og nogle sager omfattet af børnekonventionen, hvor sprogkravet blev håndhævet i nogle sager, men ikke i andre sager, og forespurgt, om det med at håndhæve sprogkrav er noget, hun kan huske, har hun forklaret, at de fik at vide, at sagerne skulle behandles efter de almindelige retningslinjer. Sådan husker hun det.

Foreholdt af kommissionens formand at han forstår hendes forklaring sådan, at i det omfang hun ikke havde overholdt konventionerne indtil begyndelsen af 2009, var det ikke på grund af, at andre sagde til hende, at hun ikke skulle gøre det. Det var, fordi hun i en periode ikke var opmærksom på konventionerne og i en konkret sag, fordi hun ikke var opmærksom på, at sagen var omfattet af konventionen, har hun bekræftet dette. Forespurgt om hendes efterfølgende afslag i strid med konventionerne var på grund af den besked, hun havde fået fra Dorit Hørlyck om, hvordan sagerne skulle behandles, bekræftede vidnet dette. Forespurgt om der var en politisk begrundelse for udmeldingerne om sagsbehandlingen, har hun forklaret, at det var der ikke. [13. marts 2013, side 461 f.]

8.2.6.11 Lene Nielsen (27. marts 2006 –)

Med mail af 22. februar 2008 fortalte Dorit Hørlyck, at de statsløse skulle behandles forlods, men ikke noget om, at de skulle behandles efter andre betingelser.

Fra teamledermødet af 26. februar 2008 husker hun ikke andet end, at de skulle behandle sagerne forlods. Der var så få betingelser i 1961-konventionen, at hun er ret sikker på, at hvis det var noget, de havde drøftet, så havde Dorit Hørlyck i referatet ønsket at pinde de to til tre betingelser op. De måtte afvente, hvad de nærmere betingelser var. De var godt klar over, at de var i gang med at undersøge noget.

Hun kan genkalde sig sagsbehandlermøde den 2. april 2008, når hun ser referatet, og at beskeden var, at de skulle behandle dem forlods. Hun tror ikke, at der blev sagt meget mere end det, der står i referatet. Hun tror, at man fortsatte efter retningslinjerne bortset fra en hurtigere behandling af de sager, der kom ud med tre streger på.

Hun mener ikke, at hun fik information om, at der var en forelæggelse for afdelingschefen i gang. Hun tror ikke engang, at de fik en kopi af mavebæltet af 8. april 2008. Foreholdt at Dorit Hørlyck har forklaret, at hun fik indført en ordning, hvor man lagde kopi af alle mavebælter til ministeren til juristerne, har hun forklaret, at det er korrekt. Forespurgt om hun fik dette mavebælte, har hun forklaret, at hun ikke erindrer, om hun fik dette mavebælte eller det fra august 2008.

Det var først, når mavebæltet kom retur fra ministeren, at sagen blev anset for afsluttet, og mavebæltet blev kopieret til sagsbehandlerne. Hun har muligvis fået det første mavebælte fra august 2008, hvor ministeren skrev, at Folketinget skulle underrettes, men det er ikke et, hun husker at have læst. De har højst sandsynligt fået det. Forespurgt om det ikke var en lidt påfaldende påtegning fra en minister, som man hæftede sig ved, har hun forklaret, at de fik rigtig mange mavebælter, fordi alt, der blev lagt til ministeren, blev lavet som et mavebælte. Selv et udkast til et brev, som ministerens skulle skrive under, blev forelagt med et mavebælte. Det vil sige, at der i løbet af en uge kunne komme rigtig mange kopier af mavebælter, og selvom man havde en plan om, at de skulle sættes fint ind i en mappe med faneblade, havde de det med at blive samlet i bunker, før man fik gennemgået dem. Der var nogle mavebælter fra Birthe Rønn Hornbech, som de fik uden påtegninger, fordi Birthe Rønn Hornbech godt kunne lide at beholde dem. Når hun gjorde det, fik de en tilbagemelding fra ministersekretæren i nogle tilfælde, at den var godkendt, og så fik de en kopi af mavebæltet, som var lagt op.

Hun havde i august 2008 ikke hørt, at kontoret skulle have givet afslag i strid med konventionerne. På det tidspunkt tænkte de ikke nødvendigvis ordene ”i strid med konventionerne”. Hun ved, at hun og Nanna Fischer i sommeren 2008 talte om, at det, der stod i visdomsfanerne og i manualen, var i strid med hinanden, og at det var det, der var i visdomsfanerne, der var det korrekte. På sigt skulle de have rettet manualen, men de var i gang med at undersøge noget nærmere. Forespurgt om der blev omtalt konkrete sager, hvor man 2005, 2006 og 2007 havde givet afslag, har hun forklaret, at det er hun næsten sikker på, at de ikke talte om. Hun husker samtalen, fordi hun efterfølgende sammen med Kirså Reinholt fandt ud af, at Nanna Fischer og vidnet i sager med tre statsløse børn født i Danmark samtidig med samtalen traf afgørelse om, at de skulle have et sprogafslag.

Hendes retsopfattelse havde ikke ændret sig 100 procent, men hendes umiddelbare tanke er, at de var begyndt at have en større opmærksomhed på det, fordi de havde talt om, at de skulle have ændret manualen, fordi den var forkert. Forespurgt om hun fik underretning om, at man efter mavebælterne fra august 2008 gerne ville forelægge spørgsmålet om fortolkningen af 1961-konventionen for de nordiske lande, har hun forklaret, at de havde de ugentlige jurist-/teamledermøder, hvor

de drøftede forskellige ting, der var sket i ugens løb. De fik helt sikkert at vide, at spørgsmålet skulle forelægges for de nordiske kollegaer.

Det kan sagtens tænkes, at de vurderede på et juristmøde, at de havde fået dette at vide fra ministeren, at de ikke kunne komme nærmere foreløbig, og at sagerne indtil videre skulle samles hos hende. Forespurgt om det ikke undrede hende, at de bare skulle ligge, har hun forklaret, at det ikke var den første sagsgruppe, de stillede i bero, mens der blev undersøgt noget. Hun var på et niveau, hvor hun afventede, at der blev undersøgt nærmere. Forespurgt om hun gjorde sig nærmere tanker om, hvorvidt det i virkeligheden bare var et spørgsmål om at gå i gang med at behandle sagerne efter konventionerne, har hun forklaret, at det ikke er noget, som hun umiddelbart husker, men hun tror det ikke. Som almindelige fuldmægtige på gulvet havde de rigeligt at gøre med at behandle sagerne. Man tog ikke en halv dag ud af programmet for at sidde og læse noget, som man i forvejen vidste, der var andre i kontoret, der var ved at undersøge. Forespurgt om det ikke blev problematiseret, at sagerne kom til at ligge stille, har hun forklaret, at det blev det ikke, som hun husker det.

Kontormødet den 22. januar 2009 og det efterfølgende møde i februar 2009 står ret klart for hende, fordi hun afholdt politikurser i den periode sammen med Trine Priess Sørensen. De havde blandt andet til opgave at oplyse, hvad ansøgerne skulle opfylde. Hun syntes, at de her fik en klar melding om, at § 17-børn ikke skulle opfylde nogen betingelser. Det var det, hun meldte ud i sit eget team og over for politiet. Det blev trukket i land en god måneds tid efter.

Forespurgt om Dorit Hørlyck eller Kirsia Reinholt sagde noget om, hvad deres vurdering eller opfattelse var af det spørgsmål, der var forelagt ministeren, har hun forklaret, at hun ikke husker præcist, hvad de sagde. Hun tænker, at der var orientering om det, men hun husker ikke, hvad der blev orienteret om. Forespurgt om hun modtog en kopi af mavebæltet af 23. januar 2009, har hun forklaret, at det husker hun ikke, men det gjorde hun højst sandsynligt, fordi det var praksis i kontoret, og det er det stadigvæk, men hun husker ikke, om hun læste det eller satte det i en mappe.

Trine Priess Sørensen og vidnet holdt nogle politikurser på det tidspunkt, hvor sagsbehandlermødet den 25. februar 2009 blev afholdt. Trine Priess Sørensen kom et par dage inden for at høre, hvad vidnet havde meldt ud på kurserne om de statsløse. Hun fortalte, at hun sagde det, som hun mente, de havde fået besked på på sagsbehandlermødet i januar 2009, nemlig at de ikke skulle opfylde nogen betingelser. Det oplyste Trine Priess Sørensen også på sine kurser til politiet. Desværre holdt Trine Priess Sørensen sit kursus den 25. februar 2009, hvor de havde et sagsbehandlermø-

de, og da hun kom tilbage og så referatet, var Trine Priess Sørensen meget fortvivlet over, at hun havde sagt noget forkert til politiet foranlediget af, at hun havde fortalt Trine Priess Sørensen, at de ikke skulle opfylde noget. Derfor ved hun, at de havde en del drøftelser mellem teamlederne på Dorit Hørlycks kontor i denne periode fra midt februar 2009 til efter dette møde. Dorit Hørlyck var meget fortørnet over, at vidnet overhovedet mente, at hun kunne melde sådan noget ud, når de ikke var færdige med deres undersøgelser. Teamlederne var til mange møder på Dorit Hørlycks kontor i denne periode. På mødet den 25. februar 2009 fik de at vide, at sagerne skulle behandles som hidtil, hvilket ville sige, at de skulle opfylde sprogkrav, og at de ikke måtte have begået kriminalitet, men det skulle de også før, at de stillede dem i bero. Nu var de så landet dér, hvor de var for nogen tid siden. Forespurgt om hun reagerede på det materielle indhold – om det var i overensstemmelse med § 17 og konventionen, har hun forklaret, at det tror hun ikke, hun gjorde. Det var et system, hvor man gjorde, som man fik besked på. Foreholdt at hun kunne have tænkt den tanke, at det var i strid med børnekonventionen, har hun forklaret, at hun ikke tror, at hun var glad for det, men hun erindrer ikke, hvad hun tænkte. Hun mener ikke, at de fik en decideret begrundelse for, hvorfor personer omfattet af 1961-konventionen skulle opfylde alle almindelige krav. Det er ren spekulation, men hun tror, at det havde noget at gøre med, at man ikke følte, at man kunne blive ved med at afvente undersøgelsen sagsbehandlingstidsmæssigt. Der måtte ske noget og velvidende, at det nok ikke var rigtigt, det man gjorde, valgte man at afgøre sagerne og føre dem på en liste, så de i det mindste var i stand til at genoptage sagerne ex officio. Hun tror, at man måske ville undgå at få en ombudsmandssag for at lade sagerne ligge ubehandlede hen. Forespurgt om det var noget, der blev nævnt, har hun forklaret, at hun ikke husker, om det præcist blev nævnt, men på det tidspunkt havde der netop været en anden ombudsmandssag i et af de andre kontorer i ministeriet, som havde resulteret i en næse for at have haft sager liggende i bero for længe. Det er ren spekulation. Det er ikke noget, hun kan huske. Hun kan ikke huske, om det blev sagt direkte, at det var i strid med konventionen, men der lå i det, at noget var galt. Ellers var der ingen grund til at føre sagerne på en liste for at kunne finde dem igen. Forespurgt om hvem der orienterede om det på mødet, har hun forklaret, at det var Dorit Hørlyck. Forespurgt om der var nogle af sagsbehandlerne eller juristerne, der reagerede, har hun forklaret, at det husker hun ikke. Man var helt klart opmærksom på, at der var noget galt. De ville hurtigt kunne trække en statistik over, hvem der var født statsløs i Danmark, men man ville være sikker på, at man ikke kom til at give afslag til nogen, som man ikke efterfølgende ville finde ved hjælp af statistikken. Nu skulle de behandle sagerne efter de almindelige retningslinjer, og Dorit Hørlyck skulle orienteres om afslagene, som skulle føres på listen.

Foreholdt at hun til sagsbehandlermødet den 25. februar 2009 forklarede, at der var frustration i forhold til, hvordan man kom videre, og at det primært var Dorit

Hørlyck, der gav udtryk for frustration, har hun forklaret, at den, der afholdt mødet og skulle orientere, også godt kunne give udtryk for, at det var frustrerende, at de havde lagt noget op, og de ikke fik besked tilbage. Foreholdt at hun sagde, at man endnu ikke havde fået ministerens godkendelse af, at man kunne behandle sagerne efter konventionen, har hun forklaret, at hun tror, at det ligger lidt i hendes egen fortolkning, at man melder ud, at man bare behandler dem. Så må der ligge det i det, at man ikke havde fået en tilbagemelding endnu. Forespurgt om man fik den melding, at man ventede på en godkendelse fra ministeren af, at man kunne behandle sagerne efter konventionen, har hun forklaret, at hun ikke tror, at ordene, at de afventede en godkendelse, nogensinde er blevet brugt. Hun tror, at man afventede en tilbagemelding på de indstillinger, man havde lagt op. Det var ikke et gennemgående tema for de instruktionsmøder, der var. Det kunne godt være, at de drøftede det mere på juristmøderne, men sagsbehandlermøderne handlede mere om, hvordan de behandlede sagerne.

Hvis man ser i bakspejlet, burde det have givet anledning til eftertanke, at hun skulle skrive under på afslag, der var i strid med konventionen, men man parerede ordre uden at tænke nærmere. Det er hendes umiddelbare bud på, hvad hun kunne have tænkt. Foreholdt at Trine Priess Sørensen har forklaret, at der var en vis overraskelse i kontoret over, at man var kommet i en situation, hvor man ikke havde overholdt konventionerne, har hun forklaret, at hun ikke syntes, at den overraskelse kom i 2009, men allerede da de begyndte at tale om det i 2008. Det var noget, man ikke havde været opmærksom på, og nu var der pludselig en gruppe, man skulle til at være opmærksom på. Man var klar over, at de stadig var ved at undersøge nogle ting, men de havde ikke fået ministerens OK til at behandle sagerne i overensstemmelse med konventionerne. Hun ved ikke, om tvivlen lå det ene eller det andet sted. Forespurgt om de fik information om, hvad det var, man var ved at undersøge, har hun forklaret, at det erindrer hun ikke. Det lå mere i at få ministeren til at nikke godkendende til det. Forespurgt om de fik information om, at dette skulle ske, fordi man var ved at undersøge noget, har hun forklaret, at hun ikke erindrer, om de fik besked på, hvorfor de skulle gøre det. Det er kun spekulation, men hun tror, det var, fordi man ikke ønskede, at sagerne skulle ligge i bero længere. De havde ligget længe nok.

Foreholdt at Dorit Hørlyck har forklaret, at hendes opfattelse var, at det ville kunne være i strid med konventionerne eller udgøre et juridisk problem, hvis man begyndte at behandle sagerne efter de almindelige retningslinjer, og at det var en orientering, som hun mente, at ministeren skulle have, og forespurgt, om vidnet fik den orientering, at hendes chef mente, at dette kunne være i strid med konventionerne og kunne udgøre et juridisk problem, da de gik i gang med at behandle sagerne, har hun forklaret, at det eneste, hun husker, er, at de ikke vidste, hvor de

stod. Derfor samlede de sagerne et sted, indtil de vidste, hvad der skulle ske. Forespurgt om meldingen fra Dorit Hørlyck var, at der var tvivl, har hun forklaret, at det er hun ret sikker på, men hun husker det ikke ordret. Forespurgt om det er noget, hun ville huske, hvis hun havde haft en fornemmelse af, at chefen mente, at det var konventionsstridigt at behandle sagerne på den måde, har hun forklaret, at hun ikke husker det ordret, men hun mener, at begrundelsen for, at de samlede sagerne, var, at de var i tvivl om, hvad de skulle gøre, og ikke fordi de vidste, hvad de skulle gøre.

Forespurgt om hun har oplysninger om forløbet i 2009, hvor de ekspederede sagerne, om der kom supplerende information, eller om der var nogen, der rejste eller forsøgte at rejse spørgsmålet over for Dorit Hørlyck, har hun forklaret, at det husker hun ikke. [22. marts 2013, side 555 f.]

8.2.6.12 Birgitte Borker Alberg (14. august 2007 –)

Hun husker ikke mailen af 22. februar 2008 fra Dorit Hørlyck, men hun opfattede den som en driftsmæssig besked om, at hvis hun fik en sag i teamet med tre streger på, skulle den ikke på ventearkivet, men behandles nu.

Det er hende, der har skrevet referatet fra teamledermøde 26. februar 2008, men hun kan ikke huske mødet specifikt. Det var en ny information for hende, at der var nogen, der havde retskrav på grundlag af konventioner, men det er ikke noget, hun kan huske. Det blev heller ikke uddybet særligt klart. Der var nogle konventionsmæssige forpligtelser, når visse betingelser var opfyldt, men der står ikke noget om hvilke. Som hun husker det, blev der ikke givet yderligere information på mødet.

Hun husker ikke drøftelsen på sagsbehandlermødet den 2. april 2008. I referatet taler man om statsborgerretskonventionen fra 1997, som handler om, at man kan lempe procedurer og vilkår for statsløse.

Hun husker ikke at have set mavebæltet af 8. april 2008. Det var et mavebælte til afdelingschefen. Det var kutyme, at de fik de mavebælter, der havde været hos ministeren, når sagen var afsluttet. De fik den udgave, hvor man nederst kunne se rækkefølgen af påtegninger. Hun mener ikke, at hun har set dette mavebælte før. Forespurgt om hun efter den 8. april 2008 fik informationer, som svarede til mavebæltet, har hun forklaret, at det husker hun ikke, at hun gjorde.

Som hun husker det, vidste hun ikke bedre end, at de 18 - 21-årige skulle opfylde alle betingelser, da hun 23. maj 2008 underskrev et afslag til en ansøger omfattet af 1961-konventionen. Der var ingen alarmklokker, der ringede om, at der var nogen,

der kunne have rettigheder. Hun husker ikke, om hun identificerede, at den pågældende var omfattet af 1961-konventionen.

Hun mener ikke, at hun har set mavebælterne af 4. og 18. august 2008 før.

Hun husker ikke sag 73, hvor hun den 8. september 2008 skrev under på et afslag. Hun var ikke bevidst om, at hun skulle være opmærksom på de 18 - 21-årige. Det kan godt være, at der havde været tale om, at de skulle opfylde visse krav eller betingelser, men hun var ikke på det tidspunkt blevet orienteret om, hvad det betød i praksis.

Hun husker ikke at have modtaget mailen af 12. september 2008, men hun har rettet sig efter den, hvis hun havde nogle sager.

Hun husker ikke kontormødet den 22. januar 2009. Udmeldingen gav hende ikke anledning til at gøre sig bekendt med eller spørge til 1961-konventionen. Der står, at spørgsmålet var forelagt ministeren. Hun husker ikke, at de fik en indikation af, hvad der skulle besluttes. Hun husker ikke at have fået noget at vide om 23. januar 2009-mavebæltet eller om, at man skulle forelægge sagen i det nordiske forum på ny. Hun kan se, hvad der står i referatet fra møde den 25. februar 2009, og hun kan konstatere, at de har effektueret beskeden.

Hun husker ikke at have set mavebæltet af 20. februar 2009 blandt de kopier, der blev lagt til juristerne. Foreholdt at man i de foregående udkast kan se en udvikling, hvor Dorit Hørlyck og Kirsa Reinholt, der arbejdede med det, havde nogle formuleringer om, at man ville kunne komme i strid med konventionerne, hvis man behandlede sagerne efter de gældende retningslinjer og forespurgt, om hun fik en orientering om det på det tidspunkt, har hun forklaret, at det fik hun ikke. Hun var ikke klar over, at Dorit Hørlyck og Kirsa Reinholt havde den opfattelse, at det var konventionsstridigt. Forespurgt om hun selv havde den opfattelse, har hun forklaret, at det havde hun ikke. Forespurgt om hvad hun bygger det på, og om hun overvejede det, har hun forklaret, at hun ikke kan huske, at hun overvejede det, men hun kan se, at hun efterfølgende skrev under på nogle afslag blandt andet til en 16-årig, som havde begået kriminalitet. Det ville hun ikke have skrevet under på, hvis hun mente, at det var i strid med konventionen. Forespurgt om hun på dette tidspunkt stadig ikke var bekendt med, hvad 1961-konventionen gik ud på, har hun forklaret, at hvis hun skal efterrationalisere, må hun have fået nogle hints efterhånden om, at der var et opholdskrav og et vandelskrav, men hun kan ikke sige, at hun på dette tidspunkt gjorde sig nogle tanker om, hvad det præcist skulle betyde. Hun kan se, at hun fik at vide, at de skulle opfylde alle de krav, som alle andre skulle.

Hun er nærmest sikker på, at hun deltog i sagsbehandlermøde den 25. februar 2009. Hun husker ikke, hvad der skete vedrørende punkt 7. Foreholdt ”Det betyder, at ansøgninger fra statsløse født i Danmark, der er omfattet af retningslinjernes § 17, og statsløse, der har indgivet ansøgning mellem det fyldte 18. og 21. år, behandles som hidtil – dvs. at ansøgeren skal opfylde samtlige krav i retningslinjerne, herunder blandt andet krav om sprog og indfødsretsprøve samt kravet om, at de ikke må have begået kriminalitet.” og forespurgt om hun husker den udmelding, har hun forklaret, at det gør hun ikke. Hun husker heller ikke, om der var reaktioner eller spørgsmål. Det var i modstrid med beskeden fra kontormødet den 22. januar 2009, hvor der stod, at de uden videre skulle optages. Hun kan konstatere, at det var en zigzag kurs.

Hun læste ikke den kommenterede indfødsretslov for at sætte sig ind i retsområdet. Hun har nogle gange brugt den som opslagsbog, hvis der var et eller andet, hun ville have et fortolkningsbidrag til, men hun følte sig ikke foranlediget til at læse om 1961-konventionen, da hun ikke var opmærksom på, at den var der. [22. marts 2013, side 587 f.]

8.2.6.13 Nanna Fischer (1. juni 2006 – august 2008)

Nanna Fischers har om teamledermødet den 26. februar 2008 og referatet i mailen af 28. februar 2008 forklaret, at som hun husker det, havde de en drøftelse på et teamledermøde, hvor de talte mere uddybende om konventionen, end det fremgår af mailen. De jurister, der var teamledere, fik således en større indsigt i emnet og i konventionen, end det fremgår af mailen. Man kan se, at sagerne skulle fordeles til teamlederne. På den baggrund ville de sagsbehandlere, der modtog en sådan sag, skulle rådføre sig med teamlederne, før de behandlede sagen. Hun kan godt se, at mailen er meget kortfattet. Konventionsmæssige forpligtelser skulle læses som en henvisning til 1961-konventionen.

Hun tror, at 1961-konventionen ikke blev taget op på sagsbehandlermødet den 2. april 2008, fordi de havde nogle drøftelser om, hvordan sagen skulle lægges videre op i huset, men hun kan ikke huske det 100 procent. [6. februar 2013, side 330 f.]

8.2.6.14 Kirsra Reinholt (29. august 2005 (souschef fra 1. september 2008) – 30. juni 2012)

Kirsra Reinholt har bl.a. forklaret, at hun ikke husker drøftelserne på teamledermødet den 26. februar 2008 eller sagsbehandlermødet den 2. april 2008. Hun er ret sikker på, at 1961-konventionen blev omtalt på det sidste møde.

Kirsra Reinholt husker ikke reaktioner fra juristerne eller sagsbehandlerne på udmeldingen på kontormødet den 25. februar 2009. De fortalte om mavebælterne løben-

de både på sagsbehandlermøder og på de teamledermøder, der blev holdt ugentligt, hvor de drøftede de ting, der generelt blev forelagt ministeren. På det generelle plan var der en vejledning om, hvilke særlige rettigheder der var for de statsløse. Hun kan ikke genkende et billede af, at den generelle orientering af fuldmægtigene var ret dårlig, og at man skulle holde sig til, hvis man skulle have noget at vide. De havde ugentlige teamledermøder, som på et tidspunkt blev udvidet til at være et juristmøde i stedet for teamledermøde, hvor alle jurister i kontoret var med. Hun opfattede det ikke på noget tidspunkt, som om de holdt på nogle oplysninger. Hun synes, at de generelt orienterede meget om, hvad der blev forelagt for ministeren. Der var i hvert fald ikke en bevidst sløring eller et ønske om ikke at fortælle, hvordan tingene var. I forhold til perioden efter mavebæltet af 20. februar 2009 var der en usikkerhed i og med, at de havde indstillet, at de skulle følge konventionerne, men det skulle de så alligevel ikke, mens det blev undersøgt. Det er klart, at det gav en form for usikkerhed. Der kan efter mødet i februar 2009, som blev rettet op med mødet 1. april 2009, også have været en usikkerhedsperiode.

Forespurgt om de orienterede fuldmægtigene om hendes og Dorit Hørlycks retsopfattelse, har Kirska Reinholt forklaret, at hun ikke kan huske eksakt, hvad der er blevet sagt herom, men de holdt løbende juristmøder, hvor de orienterede om generelle spørgsmål, der blev forelagt ministeren. Hun kan ikke forestille sig, at de ikke har orienteret om det. De har ikke over for fuldmægtigene sagt, at beslutningen nu var, at de behandlede sagerne efter de almindelige regler, mens det blev undersøgt, men at de skulle vide, at det var i strid med konventionen at give afslag. Det sagde de ikke. Når ministeren besluttede at spørge sine ministerkollegaer, var det for at sikre sig, at der ikke var en form for rum for yderligere fortolkning af konventionen ud fra det, de havde lagt sig fast på med mavebæltet af 23. januar 2009. Forespurgt om de gav et budskab herom i en eller anden form, har hun forklaret, at når ministerens beslutning var, at de fortsatte undersøgelserne vedrørende de nordiske lande, fordi hun selv ville spørge sine ministerkollegaer, og at de i mellemtiden traf afgørelse i disse sager, uanset at det betød, at de kom til at give afslag til nogle ansøgere, så sagde de ikke til fuldmægtigene, at de skulle vide, at det nok ikke var så godt, at de underskrev afslagene. Foreholdt at flere af fuldmægtigene har forklaret, at de ikke kendte konventionerne, og at andre har svaret, at de var klar over, at spørgsmålet var til undersøgelse, og at de gik ud fra, at det var forsvarligt og rigtigt, når ministeriets ledelse besluttede en sådan proces, og at det derfor var i orden at underskrive afslagene, har hun forklaret, at det var det, der var udmeldingen. Den melding, der kom fra ministeren eller departementschefen, var den melding, man som embedsmand fulgte. Forespurgt om de bakkede beslutningen op eller supporterede den ved ikke at give en anden form for information, har hun forklaret, at hun stadigvæk ikke tror, at de ikke har orienteret om indholdet af mavebæltet af 23. januar 2009. Det kom også ud i kopi til medarbejderne i kontoret. De har således kunnet læse i dette notat,

at de indstillede, at de skulle følge konventionen. Mavebæltet var kopieret og lagt til alle jurister. Forespurgt om fuldmægtigene selv kunne have fundet ud af det, hvis de havde læst mavebæltterne, har hun forklaret, at det kunne de også, men de sagde ikke, at de skulle vide, at hvis de underskrev disse afslag, kunne det være, at det var i strid med konventionen. De sagde heller ikke, at det ikke var noget problem. Hun tror, at de orienterede om både 16. og 19. februar 2009 mavebæltterne, hvoraf fremgår, at det kunne være i strid med konventionen, eller at det kunne være et juridisk problem at behandle sagerne efter de almindelige regler. Forespurgt om den sætning, der stod i mavebæltet af 19. februar 2009, blev meldt ud i kontoret, har hun forklaret, at det vil hun tro, men hun husker det ikke. Forespurgt om der var et ekstra behov for over for medarbejderne eller omverden at hemmeligholde oplysninger om situationen, har hun forklaret, at det var der ikke over for medarbejderne. Over for omverdenen blev der, som i ethvert ministerie, hvor man var i færd med en undersøgelsesproces, ikke meldt noget ud, før undersøgelsen var tilendebragt, og ministeren selv meldte ud til Folketinget.

Foreholdt at hun har forklaret, at hun fra februar 2008 og til september 2008 var med i sagsbehandlingen og blev orienteret på juristmøderne om denne situation med de sager og forespurgt om, hvilken instruks hun arbejdede efter i perioden fra første gang, hun hørte, at der var en problemstilling, til september 2008, har hun forklaret, at der var ikke så meget anden instruks end, at de i kontoret var ved at afklare, hvad de gjorde ved disse sager, og at sagen i første omgang var forelagt for afdelingschefen og senere forelagt ministeren. Det blev meldt til kontoret i februar 2008 på mail. Det blev også nævnt på et teamledermøde og på et sagsbehandlermøde, så kontoret vidste, at der var denne proces i gang. Forespurgt om det var hendes opfattelse, at fuldmægtigene i kontoret havde en sådan opfattelse i den periode, har hun forklaret, at i og med man orienterede på et teamledermøde, var det teamledernes ansvar at melde det ud til deres teammedlemmer. Forespurgt om hvem der fra det tidspunkt, hvor hun overtog souschefstillingen, definerede, hvordan sagerne skulle behandles konkret, har hun forklaret, at på det tidspunkt behandlede de ikke sagerne, fordi Dorit Hørlyck og vidnet besluttede at lægge sagerne hos Lene Nielsen, mens de undersøgte spørgsmålet. Forespurgt om der på det tidspunkt var tvivl i kontoret om instruksen, har hun forklaret, at det tror hun ikke. De havde fået mailen af 12. september 2008 og vidste, at de ikke skulle behandle disse sager. Forespurgt om der i februar 2009 efter påtegningen af mavebæltet var tvivl om instruksen om at behandle sagerne efter de almindelige regler, har hun forklaret, at der var en melding i februar 2009 om, at de skulle behandle sagerne efter gældende retningslinjer, men tilsyneladende fandt de i april 2009 anledning til at præcisere, at det i forhold til § 17-børn kun handlede om vandelskrav og ikke tillige et sprogkrav. Forespurgt om der var tvivl om det, har hun forklaret, at set fra kontorledelsens side tror hun ikke, at de opfattede det sådan, at der var tvivl om det, men hun kan

ikke sige, hvordan det blev opfattet af kontorets medarbejdere. Foreholdt at man har en fornemmelse af, at det på instruksdelen sejlede lidt, og hvor Dorit Hørlyck har forklaret, at det syntes hun kun, at man kan sige om perioden fra problemet blev opdaget og indtil august 2008, hvor man var usikker på, hvad der skulle ske og forespurgt, om hun kan genkende det, har hun forklaret, at der var en usikkerhed i perioden frem til april 2009, siden de der meldte ud i forhold til § 17-børnene, men ud fra fuldmægtigenes forklaring, som hun har fået dem gengivet, har de haft en forholdsvis enslydende opfattelse. [8. februar 2013, side 375 f. og 12. april 2013, side 671 f.]

8.2.6.15 Dorit Hørlyck (1. september 2004 – 1. november 2012)

Dorit Hørlyck har forklaret, at medarbejderne i kontoret var bekendt med mavebælterne, fordi hun indførte den ordning, at alle juristerne fik kopier af mavebælterne. Forespurgt om medarbejderne i kontoret også var klar over, at hun og Kirsia Reinholdt fandt, at der ikke var behov for den fortsatte nordiske drøftelse, har hun forklaret, at det ved hun ikke, om de talte om.

Det kan undre hende, at Trine Priess Sørensen har forklaret, at hun ikke var klar over, at statsløse født i Danmark havde særlige rettigheder efter 1961-konventionen, og at ansøgere omfattet af børnekonventionen ikke skulle opfylde sprogkrav. Hun var overbevist om, at Trine Priess Sørensen vidste, at ansøgerne omfattet af børnekonventionen ikke skulle opfylde sprogkravet. Foreholdt at Trine Priess Sørensen på spørgsmålet om, hvordan hun efter 20. februar 2009 kunne underskrive konventionsstridige afslag, svarede, at hun havde tillid til, at det foregik forsvarligt, at der var grundlag for at udsætte sagerne, fordi der var tvivl om, hvordan man skulle fortolke konventionerne, og at der var behov for at få afklaret tvivlen, har hun forklaret, at det kan hun godt forstå. De havde besluttet, at sagerne skulle behandles på den måde indtil videre. Foreholdt at Trine Priess Sørensen har forklaret, at hun mente, at det i februar 2009 var uklart, om det var i strid med konventionen, har hun forklaret, at det var rigtigt. Hun har også sagt mange gange, at der kunne være grundlag for fortsat at undersøge, om det var konventionsstridigt. Forespurgt om hun kommunikerede det til medarbejderne, har hun forklaret, at hun på møderne redegjorde for, hvorfor denne beslutning var taget. Hun sagde ikke, at hun syntes, at det var godt eller, at hun ikke syntes, det var godt. Hun fortalte, hvad beslutningen var, og at de måtte rette ind indtil videre. Så måtte de se, om resultatet endte med, at hendes opfattelse holdt, eller om der var en anden opfattelse, der skulle gennemføres. Hun kan overhovedet ikke huske ordene, men det er sådan, hun kan forestille sig, at hun gjorde. Det ville hun gøre i enhver anden situation. Forespurgt om hun fortalte medarbejderne i kontoret, at hun selv var uenig i beslutningen, har hun forklaret, at hun ikke kan huske, hvordan hun fortalte det. Der kunne sagtens have været nogle drøftelser i kontoret, som hun ikke nødvendigvis var en del af, hvor de

talte om det indbyrdes. [28. januar 2013, side 251 f., 30. januar 2013, side 290 f., 20. marts 2013, side 491 f. og 29. maj 2013, side 1079 f.]

8.2.6.16 Kim Lunding (august 2006 –)

Kim Lunding har forklaret, at det er svært for ham at sige, om billedet af, at dette var en ”betal ved kasse 1-situation”, var kommunikeret videre til de fuldmægtige, der traf afgørelserne, men i forhold til deres håndtering af sagen opad var det en ”betal ved kasse 1-situation”. At det ikke blev kommunikeret nedad tilstrækkeligt klart, er beklageligt. Det kan godt være, at da kontorchefen spurgte ham om, hvad de skulle gøre ved sagerne, efter at ministeren besluttede, at det nordiske spor skulle undersøges og ikke ville resolvere, at meldingen i kontoret blev til, at der herskede en tvivl. [25. april 2013, side 778 f.]

8.2.7 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i marts 2009

De første af de sager, som havde ligget i bunke hos Lene Nielsen, blev afgjort i marts 2009. I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i marts 2009 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

Dorit Hørlyck har forespurgt, om behandlingen af sagerne med børn omfattet af § 17 blev ordnet på kontorniveau, eller om det blev forelagt ministeren, hvordan det skulle håndteres, forklaret,

”at det ... var nok drøftelser, de havde på afdelingsniveau med inddragelse af Kim Lunding, [30. januar 2013, side 328]

Forespurgt om hvordan sagerne blev håndteret rent praktisk, forklarede vidnet, at som det fremgik af mavebæltet af 20. februar 2009, skulle de fortsætte med at behandle sagerne på den måde, at ansøgerne skulle opfylde de almindelige betingelser. Det gjaldt i hvert fald de ansøgere, der var omfattet af 1961-konventionen. For så vidt angik de ansøgere, der var omfattet af børnekonventionen, skulle de fortsætte med at stille vandelskrav, men ikke øvrige krav. Det blev meldt ud i kontoret. Man kan se af de oversigter, der efterfølgende er blevet udarbejdet, at der var team, der fulgte beskeden, og at der var team, der behandlede ansøgningerne strikt efter konventionen. Meldingen fra hende var, at de skulle gøre, som de var blevet bedt om, dvs. behandle ansøgningerne efter de almindelige retningslinjer. De besluttede samtidig, at alle de sager, hvori der måtte blive meddelt afslag, skulle noteres på en særlig liste, sådan at de hurtigt ville kunne genoptage sagerne, når de fik at vide, at konventionerne skulle overholdes efter deres ordlyd, således som det var hendes opfattelse. Foreholdt

at det fremgår af korrespondancen, at sagerne blev fordelt til alle sagsbehandlere, forklarede vidnet, at det var både jurister og HK'ere, der behandlede sagerne. Foreholdt at det var instruksen, at alle sager skulle lægges til en teamleder, og at der kom en besked ud om, at sagerne også skulle lægges til hende, bekræftede vidnet dette. Forespurgt hvorfor hun ville se sagerne, forklarede vidnet, at hun for det første gerne ville se, hvor mange det drejede sig om. For det andet ville hun gerne se, hvilke betingelser ansøgerne ikke opfyldte. Forespurgt om hun fik et samlet billede af dette, forklarede vidnet, at det ved alle ansøgere blev noteret, hvilke betingelser de ikke opfyldte. Det var meget forskelligt. Hun måtte konstatere, at der var mange, der var kriminelle. Forespurgt hvordan vejledningen blev givet til sagsbehandlere, forklarede vidnet, at hun erindrer, at der var et kontormøde eller sagsbehandlermøde den 1. april 2009, hvor det klart og tydeligt står. Der blev også sendt mails om det. [20. marts 2013, side 499]

Forespurgt af kommissionens udspørger om hun så alle de sager, hvor der blev givet afslag i 2009, forklarede vidnet, at det gjorde hun sikkert. Hun kan ikke bekræfte, at hun har set alle sagerne. Forespurgt om der på noget tidspunkt i forløbet opstod debat i kontoret mellem hende og juristerne eller teamlederne om betænkeligheder ved beslutningen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Foreholdt at fem af afslagene blev givet med henvisning til sprog/indfødsretsprøven og selvforsørgelse og forespurgt, om det nordiske spor primært angik vandelspørgsmålet, forklarede vidnet, at der også var nogle af de andre nordiske lande, der stillede de almindelige krav. Der var ikke tale om, at de kun skulle se på spørgsmålet om kriminalitet i forhold til det nordiske spor. Forespurgt om det ikke ud af forelæggelsespapirerne fremgår, at det især var vandelskravet, der interesserede dem, forklarede vidnet, at det er hun enig i. Foreholdt at Norges udmelding angik vandelskravet, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, stillede Norge også sprogkrav. Forespurgt om hun gjorde sig tanker om, at de fortsatte undersøgelser kunne føre til, at man kunne give afslag med henvisning til sprog/indfødsretsprøven og selvforsørgelse, forklarede vidnet, at der var fem afslag. Hun gjorde sig ikke tanker om det. Hun overvejede ikke at bringe det op i huset på det tidspunkt. Hun regnede med, at det hurtigt var overstået. Foreholdt at i de fem sager, hvor der blev givet afslag på grund af vandelskravet, var det generelt mindre alvorlig kriminalitet, forklarede vidnet, at sagerne blev behandlet efter de almindelige retningslinjer. Hun vurderede ikke, om det efter hendes opfattelse var rimeligt, at der blev meddelt afslag på indfødsret i den enkelte sag, f.eks. fordi ansøgeren havde stjålet en knallert. Hun tænkte ikke, at det er i småtingsafdelingen, så det ser vi bort fra. Forespurgt om kriminalitetsmønsteret gav hende anledning til overvejelser over risiciene i forhold til, at man gjorde alvorligt kriminelle til statsborgere,

forklarede vidnet, at der også var eksempler på, at ansøgere havde begået meget grove forbrydelser. Det gav hende ikke anledning til noget.” [20. marts 2013, side 503]

Kim Lunding har forespurgt, om han var involveret i behandlingen af sagerne, der i en periode havde ligget i en bunke, forklaret, at

”det var kontoret. [25. april 2013, side 823]

Forespurgt af kommissionens formand om han på noget tidspunkt fik at vide, hvad de konkrete sager vedrørte, hvilke almindelige betingelser der ikke ville være opfyldt, og hvorfor man efterfølgende gav afslag, forklarede vidnet, at det var han ikke orienteret om. ... De konkrete sager kom typisk ikke op til ham.” [22. maj 2013, side 1024-1025]

Claes Nilas har forespurgt, om han fulgte op på behandlingen af de konkrete sager, og om han fik en rapportering om behandlingen, forklaret, at

”efter forløbet med ministeren med møder og mavebælter osv., var der set fra hans synspunkt truffet de to beslutninger. Det vil sige, at han vidste som det ene, at de skulle huske at få sagen op til en materiel drøftelse på ministermødet, og så vidste han, at Dorit Hørlyck havde en håndfuld sager, som hun nu ville ekspedere i overensstemmelse med ministerresolutionen.” [3. juni 2013, side 1145]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt, at efter den 20. februar 2009 blev resolutionen ført ud i livet, så man gav afslag i strid med konventionen, og forespurgt, om det var noget, hun blev orienteret om på dette tidspunkt, forklaret, at

”hun ikke præcist kan huske, hvad hun tænkte, men hun tænkte, at der var noget rivende galt, da hun læste mavebæltet af 12. november 2009. Hele forløbet med hvad der har ligget i bero hvornår, er først gået op for hende under læsningen af sagen. Hun kan se på mailene, at der var noget forskellig opfattelse af, hvem der havde sagt hvad, og hvad der egentligt var sket. Der var også forskellig opfattelse af, hvad der var hensigtsmæssigt at skrive i redegørelsen. Forespurgt om hun henviser til mavebæltet af 12. november 2009, fordi det var næste gang, hun hørte om sagen, forklarede vidnet, at det var, fordi det var næste gang, hun hørte om sagen, og fordi det ligner mavebæltet fra den 23. januar 2009. Derfor stemmer hele denne forklaring ikke. Hvis man skulle føre de tankebaner til dørs, hvorfor kom man så med en indstilling om at overtræde

konventionen igen og oven i købet med vandelskrav. Det har hun stadigvæk ikke forstået.” [8. maj 2013, side 924-925]

8.2.7.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Integrationsministeriet gav i marts 2009 afslag til syv ansøgere omfattet af 1961-konventionen (sag 63, 74, 79, 189, 348, 349 og 375). Fire af ansøgerne fik afslag med den begrundelse, at de ikke havde dokumenteret, at de opfyldte kravet om sprogkundskaber, og/eller at de ikke havde bestået indfødsretsprøven. En ansøger fik afslag med den begrundelse, at vedkommende var straffet, og at karenstiden ikke var udløbet (betinget dom for overtrædelse af straffeloven), en ansøger med den begrundelse, at vedkommende ikke opfyldte kravet om selvforsørgelse og en ansøger med den begrundelse, at vedkommende ikke opfyldte kravet om tidsubegrænset opholdstilladelse.

Ministeriet gav afslag til en ansøger omfattet af børnekonventionen (sag 203) med den begrundelse, at vedkommende ikke havde dokumenteret at opfylde kravet om sprogkundskaber og at have bestået indfødsretsprøven.

Sagerne kan kort refereres således:

8.2.7.1.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsretsmeddelelse af 10. marts 2009 i sag 203 (børnekonventionen)

Sagen er omtalt i kapitel 7, afsnit 7.4.14, som en af de sager, der lå i bero hos Lene Nielsen. Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 19. november 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 4. december 2008 anført ”Det ville være § 17, hvis ans. ikke fyldte 18 år i ... Men [ans.] er statsløs og der er jo noget om en anden konvention. [Ans.] opfylder alt undt. danskdocumentation og indfødsretsprøve”. Lene Nielsen har i et internt notat af 11. december 2008 anført ”Vi har endnu ikke slået helt fast hvad vi gør med disse personer, som når at fylde 18 år. Det er en del af en mappe vedr. de statsløse som Kirsra er ved at lægge op til ministeren. Ansøgeren må derfor have et modtagerbrev (tilrettet), da vi ikke kan nå denne sag inden for 30 dage. Herefter må du afvente, at Kirsra melder noget ud om de statsløse.” Modtagerbrevet blev sendt til ansøgeren den 11. december 2008. Sagsbehandleren har i et internt notat af 5. marts 2009 anført ”skal behandles som andre – altså afslag sprog/indfødsretsprøve + bemærkning om tub.” Lene Nielsen har i et internt notat af 10. marts 2009 til Dorit Hørlyck anført ”Ansøgeren fylder 18 år (...) og

vil derved uanset hvad ikke kunne omfattes af § 17. (...) Ansøgeren tilhører den gruppe som falder mellem de to konventioner, og hvor vi har indstillet til ministeren, at [ans.] vil kunne omfattes af gruppen, der har søgt mellem det 18. og 21. år. Ansøgeren vil efter din godkendelse af vedlagte afslag blive meldt afslag pga. manglende sprog + indfødsretsprøve + tidsbegrænset opholdstilladelse.” Senere samme dag godkendte Dorit Hørlyck dette og tilføjede ”Husk at skrive op”.

Ved brev af 10. marts 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine danskkundskaber eller at have bestået indfødsretsprøven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen herfor er, at De ikke opfylder de krav om dokumentation for danskkundskaber, som følger af vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61. af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

For at blive dansk statsborger skal ansøgere efter de nugældende retningslinjer

- dokumentere danskkundskaber ved bevis for Prøve i Dansk 3 med et karaktergennemsnit på mindst 7 (efter 13-skalaen) eller mindst 4 (efter 7-trins-skalaen) eller en af de i bilag 3 angivne prøver. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 1, der suppleres af bilag 3.
- dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve, jf. § 24, stk. 2.

De har som dokumentation for Deres danskkundskaber indsendt bekræftelse af 18. november 2008 fra VUC ..., hvoraf fremgår, at De taler flydende dansk. Denne dokumentation opfylder imidlertid ikke de krav, der stilles hertil.

De har herudover ikke indsendt bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

De kan læse nærmere om mulighederne for at aflægge danskprøve på sprogcentre og i det øvrige uddannelsessystem på vedlagte informationsark.

Ministeriet skal gøre opmærksom på, at fristen for tilmelding til de prøver, der afholdes på sprogcentrene i prøveterminen maj-juni 2009, er den 16. marts

2009. Ministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at prøven kan aflægges som selvstuderende.

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Hvis De ikke har bestået indfødsretsprøven, kan De på ministeriets hjemmeside under www.nyidanmark.dk/statsborgerskab > Indfødsretsprøve læse nærmere om prøven samt se en liste over de sprogskoler, hvor det er muligt at aflægge prøven.

Ministeriet skal endvidere gøre Dem opmærksom på, at fristen for tilmelding til den kommende indfødsretsprøve, som afholdes den 11. juni 2009, er den 13. maj 2009. Det endelige læremateriale er tilgængeligt på ministeriets hjemmeside (www.nyidanmark.dk/statsborgerskab)

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Det bemærkes dog, at De for at blive optaget på et lovforslag om indfødsretsmeddelelse skal have tidsbegrænset opholdstilladelse og bopæl her i landet. Der henvises til § 5, jf. vedlagte cirkulæreskrivelse.

Genoptagelse

Hvis De på et tidspunkt anmoder om genoptagelse af Deres ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation, skal De opfylde de til den tid gældende betingelser.

Ministeriet vil til den tid træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Det betyder, at De på ny vil få afslag på Deres ansøgning, hvis De ikke opfylder alle de til den tid gældende betingelser.

Det gælder efter de nugældende retningslinjer, at De skal opfylde betingelser for så vidt angår ophold, alder, danskkundskaber (bevis for en nærmere angiven prøve) og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie (bevis for bestået indfødsretsprøve), give afkald på Deres hidtidige statsborger-

skab, at De ikke må have begået kriminalitet af en vis karakter, at De ikke må have forfalden gæld til det offentlige, og at De skal være selvforsørgende.

Ministeriet skal bemærke, at det følger af retningslinjernes § 30, stk. 2, at ansøgere, der allerede har bestået indfødsretsprøven ved prøveterminerne i maj 2007, juni 2007, december 2007 og ved prøveterminen i juni 2008, fortsat vil opfylde betingelsen i retningslinjernes § 24, stk. 2, om dokumentation for en ansøgers kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie, såfremt en ansøgning om dansk indfødsret er indgivet til politiet inden den 1. juli 2009, eller at en anmodning om genoptagelse af en ansøgning, der tidligere er afslået, inden den 1. juli 2009 indgives til Integrationsministeriet.

Der henvises i den forbindelse til vedlagte grønne informationsark.”

Lene Nielsen har foreholdt denne sag og sag 349 og forespurgt, om der ikke var nogen af de sager, der gav hende anledning til yderligere reaktion eller diskussion, forklaret, at

”det irriterede hende muligvis, men det var mere, fordi hendes første holdning var, at de ikke skulle opfylde noget, men hun kan ikke huske det.” [22. marts 2013, side 580]

8.2.7.1.2 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 16. marts 2009 i sag 63 (1961-konventionen)

Denne sag er beskrevet i kapitel 6, afsnit 6.3.5, hvoraf det bl.a. fremgår, at ansøgeren var statsløs palæstinenser født ... og at vedkommende havde indgivet ansøgning af 25. april 2007. Ved brev af 1. juli 2008, der er underskrevet af Trine Priess Sørensen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven.

Ministeriet modtog den 3. september 2008 en klage fra ansøgeren, og som nævnt i kapitel 7, afsnit 7.4.14, var dette formentlig en af de sager, der lå i bero hos Lene Nielsen. I klagen anføres det bl.a.:

”jeg har sidste år søgt om statsborgerskab. Jeg har fået svar fra jer at jeg ikke kan blive det, før jeg har taget en indfødsretsprøve.
Dette svar er jeg meget utilfreds med og det er helt uforståeligt at jeg skal det. Jeg er født i Danmark, jeg har 9. klasses eksamen og jeg har en HHX eksamen. At jeg så skal op til sådan en prøve, giver slet ingen mening. Jeg har boet i Danmark hele mit liv, og gået i skole, det burde tælle for noget.

Da jeg afleverede min ansøgning sidste år, fik jeg at vide at jeg ikke skal op til sådan en prøve, fordi jeg har de eksamens beviser som jeg har og det var nok. Jeg har også talt med en advokat og vist ham det brev jeg fik fra jer, det var også helt uforståeligt for ham. Så han sagde også jeg kan blive dansk statsborger uden at skulle op til den prøve, og det bestemt var en fejl fra jeres side. Jeg vil gerne opfordre jer til at genoptage min ansøgning.”

Ved brev af 16. marts 2009, der er underskrevet af Trine Priess Sørensen, skrev ministeriet til ansøgeren:

”Ved brev af 1. juli 2008 meddelte Integrationsministeriet Dem, at De ikke kunne blive dansk statsborger, fordi De ikke havde indsendt dokumentation for kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve, jf. retningslinjernes § 24. Der henvises til tidligere fremsendte cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation, der finder anvendelse på Deres ansøgning.

Ved e-post af 3. september 2008 har De oplyst, at De finder det urimeligt, at der over for Dem stilles krav om bestået indfødsretsprøve. De henviser i den forbindelse til, at De er født i Danmark, og De har en 9. klasses eksamen og en HHX-eksamen.

Deres henvendelse kan ikke føre til et andet resultat af Deres ansøgning om dansk indfødsret.

Ministeriet kan i den forbindelse oplyse, at kravet om bestået indfødsretsprøve stilles over for alle personer, der ønsker at opnå dansk indfødsret, og dermed også for personer, der er født i Danmark, og som har taget en uddannelse her i landet.

Ministeriet fastholder derfor afgørelsen af 1. juli 2008.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne”.

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.7.1.3 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 24. marts 2009 i sag 74 (1961-konventionen)

Sagen er omtalt i kapitel 7, afsnit 7.4.14, som en af de sager, der lå i bero hos Lene Nielsen. Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 20. september 2007. Omfattet af 1961-konventionen. Ved breve af 30. juni og 4. september 2008 skrev ministeriet til ansøgeren og oplyste, at ansøgningen var under behandling. Det fremgik endvidere af brevene, at det var en betingelse for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse, at vedkommende var selvforsørgende. Brevene indeholdt endelig oplysning om, at ministeriet havde indhentet oplysninger fra henholdsvis Arbejdsmarkedsportalen og en kommune, hvoraf det fremgik, at ansøgeren ikke var selvforsørgende. Morten Thorsted har i et internt notat af 26. september 2008 anført ”Da ans. er født statsløs i DK er sagen lagt til LEN for videre afklaring.” Morten Thorsted har 20. marts 2009 i et notat til Dorit Hørlyck anført ”Ans. er født statsløs i DK. Har indgivet ansøgningen mellem det 18. og 21. år. Ans. skal have afslag pga. selvforsørgelse (alt kontanthjælp er modtaget efter at ans. fyldte 18 år.)” Morten Thorsted anførte den 24. marts 2009, at Dorit Hørlyck havde godkendt afslaget. Ved brev af 24. marts 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke opfyldte kravet om selvforsørgelse.

I brevet, der er underskrevet af Morten Thorsted, hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Grunden er, at De ikke opfylder kravet om selvforsørgelse.

For at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse skal De være selvforsørgende. Der henvises til retningslinjernes § 23 i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation, der finder anvendelse på Deres ansøgning.

Efter retningslinjerne i cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 betyder kravet om selvforsørgelse, at De ikke må modtage hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, herunder blandt andet kontanthjælp, starthjælp, revalideringsydelse, ledighedsydelse samt introduktionsydelse. Det er endvidere en betingelse, at De i de sidste 5 år forud for fremsættelse af lov-

forslaget om indfødsrets meddelelse ikke har modtaget hjælp i en periode på sammenlagt mere end 1 år.

Ministeriet har ved afgørelsen lagt til grund, at De, som det fremgår af tidligere vedlagte brev fra ... Kommune, inden for de sidste 5 år regnet fra næste lovs fremsættelsesdato (oktober 2009) i perioderne:

- fra den 3. maj 2005 til den 30. juni 2005 og
- fra den 6. november 2006 til den 8. august 2008

har modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik.

Ved brev af 4. september 2008 har ministeriet anmodet Dem om at komme med eventuelle bemærkninger til oplysningerne fra ... Kommune.

Ministeriet har ikke modtaget nogen bemærkninger hertil

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Ministeriet kan oplyse, at der den 22. september 2008 er indgået en ny aftale om indfødsret. Aftalen fastlægger de fremtidige generelle retningslinjer for integrationsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse (naturalisation). Aftalen indebærer ændringer i kravet om danskkundskaber, kravet om en bestået indfødsretsprøve samt kravet om selvforsørgelse. Der henvises nærmere til vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Efter aftalen trådte de nye retningslinjer i kraft den 10. november 2008 og gælder for behandlingen af ansøgninger om naturalisation indgivet fra og med denne dato samt for behandlingen af anmodninger om genoptagelse af en ansøgning, der tidligere er afslået, og som indgives til Integrationsministeriet efter den 10. november 2008.

Det følger dog at aftalens § 30, stk. 2, at ansøgere, der har bestået indfødsretsprøven ved prøveterminerne i maj 2007, juni 2007, december 2007 og ved prøveterminen i juni 2008, fortsat vil opfylde betingelsen i retningslinjernes § 24, stk. 2, om dokumentation for en ansøgers kendskab til danske samfundsf forhold, dansk kultur og historie, såfremt en ansøgning om dansk indfødsret

er indgivet til politiet inden den 1. juli 2009, eller at en anmodning om genoptagelse af en ansøgning, der tidligere er afslået, inden den 1. juli 2009 indgives til Integrationsministeriet.

Efter de retningslinjer, der trådte i kraft den 10. november 2008, betyder kravet om selvforsørgelse, at De ikke må modtage og ikke inden for det seneste år må have modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, herunder f.eks. kontanthjælp, revalideringsydelse og introduktionsydelse. Selv om De ikke længere modtager en sådan hjælp, f.eks. fordi De har fået arbejde, må De ikke i de seneste 5 år have modtaget hjælpen i sammenlagt mere end 6 måneder.

Det betyder, at De efter de nugældende retningslinjer, og under forudsætning af at De ikke på ny modtager ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, tidligt vil opfylde kravet om selvforsørgelse i februar 2013.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Morten Thorsted har foreholdt referat af sag 74 forklaret, at

”han ikke kan huske, om han fik at vide, hvad den videre afklaring skulle gå ud på. Han har forholdt sig til, at der var en instruks om, at den skulle lægges til en kollega, som i dette tilfælde var hans teamleder, og så skulle de afvente, at de fik en tilbagemelding. Han kan ikke komme det nærmere, hvilke overvejelser han har haft i forbindelse med brugen af ordet ”afklaring” i forbindelse med behandlingen af sagen.” [3. april 2013, side 633-634]

8.2.7.1.4 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 24. marts 2009 i sag 79 (1961-konventionen)

Sagen er omtalt i kapitel 7, afsnit 7.4.14, som en af de sager, der lå i bero hos Lene Nielsen. Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 11. oktober 2007. Omfattet af 1961-konventionen. Morten Thorsted har i et internt notat af 20. marts 2009 anført ”Kære Dorit. Ans. er født statsløs i Danmark. Har indgivet ansøgningen mellem det 18. og 21 år. Skal have afslag pga. manglende indfødsretsprøve.” Morten Thorsted skrev i et internt notat af 24. marts 2009, at ”DHR” havde godkendt afslaget.

Ved brev af 24. marts 2009, der er underskrevet af Morten Thorsted og med DNO (Ditte Novella) anført som sagsbehandler, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ministeriet ikke havde modtaget bevis for, at ansøgeren havde bestået indfødsretsprøven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

For at blive dansk statsborger skal ansøger dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 2 i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation, der finder anvendelse på Deres ansøgning.

Ministeriet har ikke modtaget bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Hvis De ikke har bestået indfødsretsprøven, kan De på ministeriets hjemmeside under www.nyidanmark.dk/statsborgerskab > Indfødsretsprøve læse nærmere om prøven samt se en liste over de sprogskoler, hvor det er muligt at aflægge prøven.

Ministeriet skal gøre opmærksom på, at fristen for tilmelding til den kommende indfødsretsprøve, som afholdes den 17. juni 2009, er den 13. maj 2009. Det endelige læremateriale er tilgængeligt på ministeriets hjemmeside (www.nyidanmark.dk/statsborgerskab)

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Dette gælder blandt andet kravet om, at De skal være selvforsørgende.”

Den 9. december 2009 deltog ansøgeren i indfødsretsprøven, men bestod ikke. Ansøgeren havde 28 rigtige svar ud af 40 mulige.

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1, og en vejledning om indfødsretsaf-talen af 22. september 2008 og betingelserne om selvforsørgelse svarende til afslaget i sag 74, jf. afsnit 8.2.7.1.3.

Morten Thorsted har om afslaget i sag 79 forklaret, at

”han ikke har nogen erindring om sagen. Grundlaget for afgørelsen er den melding, der kom på sagsbehandlermødet den 25. februar 2009, hvor der stod, at sagen skulle forelægges Dorit Hørlyck, inden der blev givet afslag.” [3. april 2013, side 637]

Ditte Novella har om afslaget i sag 79 forklaret, at

”hun ikke kan huske at have været med i behandlingen af sagen eller at have drøftet den med Morten Thorsted.” [5. april 2013, side 650]

8.2.7.1.5 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsretsmeddelelse af 11. marts 2009 i sag 189 (1961-konventionen)

Sagen er omtalt i kapitel 7, afsnit 7.4.14, som en af de sager, der lå i bero hos Lene Nielsen. Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 14. november 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Ministeriet har i et brev af 11. december 2008 anført, at da ansøgeren fyldte 18 år inden næste lov om indfødsretsmeddelelse forventedes vedtaget, ville ansøgningen blive behandlet efter de almindelige retningslinjer, og ikke efter cirkulærets § 17 om statsløse født i Danmark. Af sagens interne notater fremgår, at Christian Werring Clem den 6. marts 2009 forelagde sagen for Birgitte Borker Alberg med en indstilling om, at ansøgeren, der var 18 år og født statsløs i Danmark, fik afslag på grund af sigtelser. Birgitte Borker Alberg forelagde samme dag sagen for Dorit Hørlyck, der den 10. marts 2009 skrev ”ok til afsendelse. Husk at skrive op”. Ved brev af 11. marts 2009, der er underskrevet af Birgitte Borker Alberg, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren den 15. maj 2007 var idømt en betinget dom for overtrædelse af straffeloven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen er, at De den 15. maj 2007 er idømt en betinget dom for overtrædelse af straffeloven.

Denne bevirker, at De tidligst opfylder kravet om, at De ikke må være straffet i maj 2011.

Ansøgere, der er straffet, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en vis karenstid. Der henvises til § 19, stk. 3, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinier for naturalisation.

Karenstiden på 4 år for dommen af 15. maj 2007 fremgår af pkt. 12 i bilag 2 til retningslinjerne, hvorefter betingede domme med vilkår om samfundstjeneste er til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i 5 år fra dommens afsigelse. Andre betingede domme er til hinder for optagelse på et lovforslag i 4 år fra dommens afsigelse, dog altid indtil udløbet af den prøvetid, der er fastsat i dommen.

Ministeriet skal endvidere bemærke, at De den 2. november 2007, den 14. februar 2008, den 4. juni 2008, den 16. juli 2008 samt den 1. august 2008 er sigtet for overtrædelse af straffeloven, og at De den 26. september 2008 er sigtet for overtrædelse af færdselsloven.

Ministeriet kan i den forbindelse oplyse, at ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse, ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 19, stk. 5, i ovennævnte cirkulæreskrivelse.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.7.1.6 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsretsmeddelelse af 24. marts 2009 i sag 348 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 30. oktober 2008. Sagen er modtaget i Indfødsretskontoret den 15. januar 2009, hvor ansøgeren var fyldt 18

år. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 20. marts 2009 anført ”Ifølge sagsbehandlermanualen (...) skal statsløse ikke have en tidsubegrænset opholdstilladelse.” Birgitte Borker Alberg anførte senere samme dag, at hun havde vendt sagen med Lene, og at ”Eftersom ansøgeren ikke længere er omfattet af § 17, skal ansøgeren have en tidsubegrænset opholdstilladelse”. Ved brev af 24. marts 2009, der er underskrevet af en kontorfunktionær, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde tidsubegrænset opholdstilladelse, samt at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Grunden er, at De ikke har tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet.

For at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse skal De have tidsubegrænset opholdstilladelse og bopæl her i landet. Der henvises til § 5, jf. vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation, der finder anvendelse på Deres ansøgning.

Det fremgår af Deres sag, at De ikke er meddelt en tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det er endvidere en betingelse for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at De har bestået indfødsretsprøven.

Hvis De ikke har bestået indfødsretsprøven, kan De på ministeriets hjemmeside under www.nyidanmark.dk/statsborgerskab > Indfødsretsprøve læse nærmere om prøven samt se en liste over de sprogskoler, hvor det er muligt at aflægge prøven.

Ministeriet skal gøre opmærksom på, at fristen for tilmelding til den kommende indfødsretsprøve, som afholdes den 17. juni 2009, er den 13. maj 2009. Det endelige læremateriale er tilgængeligt på ministeriets hjemmeside (www.nyidanmark.dk/statsborgerskab)

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1, og en vejledning om indfødsretsaftalen af 22. september 2008 svarende til afslaget i sag 74, jf. afsnit 8.2.7.1.3.

Birgitte Borker Alberg har om sag 348 forklaret, at

”Det var tilbage til meldingen fra kontormødet den 1. april 2009, hvor den sidste melding var, at de 18-21-årige skulle opfylde alle betingelser.” [22. marts 2013, side 599]

8.2.7.1.7 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 10. marts 2009 i sag 349 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 30. oktober 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 2. februar 2009 anført ”født statsløs i DK – men fylder 18 år. Spec. modtagebrev og afvent ministerens svar for denne gruppe statsløse”. Den 5. marts 2009 anførte sagsbehandleren ”skal behandles som andre, dvs. afslag ...” Den 10. marts 2009 anførte Lene Nielsen til Dorit Hørlyck: ”Ansøgeren er født statsløs i Danmark. Ansøgeren har søgt i en alder af 17 år. ... og vil derved uanset hvad ikke kunne omfattes af § 17. Ansøgeren er ved modtagelsen hos os i januar sendt et modtagebrev, idet [ans.] tilhører den gruppe som falder mellem to konventioner, og hvor vi har indstillet til ministeren, at [ans.] vil kunne omfattes af gruppen, der har søgt mellem det 18. og 21. år. Ansøgeren vil efter din godkendelse af vedlagte afslag blive meddelt afslag pga. manglende sprog + indfødsretsprøve + tidsubegrænset opholdstilladelse.” Dorit Hørlyck godkendte dette samme dag.

Ved brev af 10. marts 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine danskundskaber eller at have bestået indfødsretsprøven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen herfor er, at De ikke opfylder de krav om dokumentation for danskkundskaber, som følger af vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 9. af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation, der finder anvendelse på Deres ansøgning.

For at blive dansk statsborger skal man efter disse retningslinjer

- dokumentere danskkundskaber ved bevis for en af de prøver i dansk, der er angivet i bilag 3, som supplerer bestemmelsen i retningslinjernes § 24, stk. 1, samt
- dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve, jf. § 24, stk. 2.

De har ikke indsendt bevis for en prøve i dansk, ligesom De ikke har indsendt bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Det bemærkes dog, at De for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse skal have tidsubegrænset opholdstilladelse og bopæl her i landet. Der henvises til § 5, jf. vedlagte cirkulæreskrivelse.

...

Bevis for danskkundskaber

Efter de retningslinjer, som trådte i kraft den 10. november 2008, skal dokumentation for danskkundskaber ske ved bevis for danskuddannelsernes Prøve i Dansk 3 bestået med et karaktergennemsnit på mindst 7 (efter 13-skalaen) eller 4 (efter 7-trins-skalen) eller en af de i bilag 3 angivne prøver. Har De allerede bevis for, at De har bestået en af de prøver, der er anført i bilag 3, bedes De indsende dokumentation herfor, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Dokumentationen skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Hvis De ikke har bevis for en af disse prøver, kan De læse nærmere om mulighederne for at aflægge danskprøve på sprogcentre og i det øvrige uddannelsessystem på [vedlagte informationsark](#).

Ministeriet skal gøre opmærksom på, at fristen for tilmelding til de prøver, der afholdes på sprogcentrene i prøveterminen maj-juni 2009, er den 16. marts 2009. Ministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at prøven kan aflægges som selvstuderende.

Bevis for bestået indfødsretsprøve

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Hvis De ikke har bestået indfødsretsprøven, kan De på ministeriets hjemmeside under www.nyidanmark.dk/statsborgerskab > Indfødsretsprøve læse nærmere om prøven samt se en liste over de sprogskoler, hvor det er muligt at aflægge prøven.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1, og en vejledning om indfødsretsaftalen af 22. september 2008 og betingelserne om selvforsørgelse svarende til afslaget i sag 74, jf. afsnit 8.2.7.1.3.

8.2.7.1.8 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 11. marts 2009 i sag 375 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning indleveret til politiet 8. januar 2008, men synes først videresendt til ministeriet 27. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Katrin Thorsvig Hansen har i interne notater fra februar 2009 anført, at ansøgeren er registreret som libanesisk statsborger, men at pågældende formentlig er statsløs. Den 4. marts 2009 anførte hun, at hun ikke undersøgte dette yderligere, da ansøgeren ikke havde indfødsretsprøven, og da ”statsløse mellem 18 og 21 år indtil videre skal opfylde de almindelige betingelser.” Dorrit Hørlyck anførte i et notat den 10. marts 2009 ”Ok til afsendelse. Husk at skrive op.”

Ved brev af 11. marts 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven. Katrin Thorsvig Hansen var sagsbehandler og Trine Priess Sørensen underskrev brevet. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

For at blive dansk statsborger skal ansøger dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 2 i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation, der finder anvendelse på Deres ansøgning.

Ministeriet har ikke modtaget bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

...

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1, og en vejledning om indfødsretsaftalen af 22. september 2008 svarende til afslaget i sag 74, jf. afsnit 8.2.7.1.3.

Katrin Thorsvig Hansen har foreholdt sagen forklaret, at

”det var efter meldingen om, at statsløse mellem 18 og 21 år skulle have afslag, men at alle afslag skulle forelægges Dorit Hørlyck, og de skulle skrives på en liste. Vidnet har skrevet afslaget, for hun er sagsbehandler. Hun lagde det til Trine. Trine lagde afslaget til Dorit Hørlyck, inden Trine skrev det under. Sagen skulle skrives på en liste, der lå elektronisk på et fælles drev, som alle havde adgang til. Formålet med listen var at have en samlet oversigt over sagerne, hvis sagerne skulle genoptages ex officio.” [3. april 2013, side 617]

8.2.7.2 Optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

8.2.7.2.1 1961-konventionen

Der blev i marts 2009 optaget tre ansøgere omfattet af 1961-konventionen. Det drejer sig om sag 57, 82 og 429. Sag 57 er omtalt i kapitel 7, afsnit 7.4.14, som en af de sager, der lå i bero. Ansøgerne synes at opfylde de almindelige betingelser for optagelse på lovforslag. Sagerne kan kort refereres således:

Sag 57 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 4. juli 2006. Omfattet af børnekonventionen og 1961-konventionen. I november 2006 blev sagen sat i bero på indfødsretsprøve. 1. juni 2007 meddelte ministeriet, at ansøgeren var optaget på det lovforslag, der forventedes fremsat oktober 2007.

Ved brev af 18. januar 2008 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var sigtet for overtrædelser af straffeloven.

Primo april 2008 anmodede ansøgeren om genoptagelse, da sigtelsen var frafaldet. I internt notat af 20. maj 2008 bekræftede jurist Anna Sofie Silberbrandt, at sigtelsen var frafaldet. Sagen afventede herefter, at ansøgeren sendte dokumentation for tidsubegrænset opholdstilladelse. I december 2008 fremsendte ministeriet "Genoptagerpakke", der udfyldtes og returneredes januar 2009. Den 9. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret ... 2009.

Hvis ansøgeren var blevet optaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse i november 2006, hvor ministeriet stillede behandlingen af ansøgningen i bero på beståelse af indfødsretsprøve, kunne ansøgeren have fået indfødsret i juni 2007.

Sag 82 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 1. oktober 2007. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Ved brev af 5. marts 2009 anmodede Indfødsretskontoret om et originalt eksemplar eller en bekræftet kopi af ansøgers afgangsbevis for folkeskolens 9. klasse. Bekræftet kopi forelå den 23. marts 2009. Ansøgeren synes at opfylde de almindelige betingelser for optagelse på forslag til lov om meddelelse af indfødsret. Den 26. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Sag 429 Statsløs palæstinenser, født ... Bestået indfødsretsprøve 17. juni 2008. Bevis modtaget i ministeriet den 25. juni 2008. Den 18. november 2008 skrev ministeriet til pågældende med vejledning om, hvordan man kunne søge om indfødsret. Ansøgeren udfærdigede ansøgning den 12. februar 2009, hvorefter de almindelige betingelser for at blive optaget på forslag til lov om meddelelse af indfødsret synes opfyldt. Omfattet af 1961-konventionen. Den 25. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

8.2.7.2.2 Børnekonventionen

Der blev i marts 2009 optaget 43 ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 147-149, 172, 173, 198-202, 324-327, 336, 337, 344-346, 361-363, 398, 401, 405-407, 417-420, 422-425, 427, 428, 430,431 og 435-438). Ministeriet har i de tilfælde, hvor ansøgerne har været fyldt 12 år, og dokumentation ikke var vedlagt ansøgningen, anmodet om dokumentation for, at sprogkravet var opfyldt, eksempelvis i sag 324, 325 og 425, og kravene er herefter blevet opfyldt. I sag 324 er det noteret, at det på et sagsbehandlermøde den 25. februar 2009 blev besluttet, at der skulle indhentes skoleudtalelser.

Sagerne kan kort refereres således:

Sag 147, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 6. november 148 og 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater anført, at ansøgerne er statsløse børn. Den 6. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Sag 172 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 25. november og 173 2008. Omfattet af børnekonventionen. Den 24. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Sag 198, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 26. 199, 200, november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har 201 og i interne notater anført ”statsløst barn”. Ansøgerne blev ved breve af 5. 202 december 2008 og 5. marts 2009 anmodet om henholdsvis at underskrive erklæring om troskab og loyalitet og at dokumentere danskkundskaber. Erklæringer om troskab blev modtaget i januar 2009. Den 17. marts 2009 forelagde sagsbehandleren skoleudtalelserne for Lene Nielsen, der godkendte disse. Den 26. februar og 25. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 324 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning 29. oktober 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandler anfører den 10. februar 2009, at der skal indhentes udtalelse fra skolen. Efter at det var afklaret, hvilken skole ansøgeren gik på, anførte sagsbehandleren den 26. februar 2009 følgende: ”Da proceduren iflg. sagsbeh.vejl. for statsløse nu lige er blevet ændret – skal der ikke indhentes nogen skoleudtalelse. Ans. er et statsløst barn af statsløse forældre. Ok til opt? ” Senere samme dag anfører sagsbehandleren: ”... nu er det besluttet på sagsbeh.møde i går ... at der alligevel skal indhentes skoleudtalelse. sender anm. til skolen ... ” Ved brev af 26. februar 2009 anmodede ministeriet ansøgerens skole om en udtalelse om ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold m.v. Udtalelse fra skolen modtaget 9. marts 2009. Efter at Trine Priess Sørensen havde vurderet, at ansøgeren opfyldte sprogkravet, blev ansøgeren den 24. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 325 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning 29. oktober 2008. Omfattet af børnekonventionen. Ved brev af 26. februar 2009 anmodede ministeriet ansøgerens skole om en udtalelse om ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold m.v. Udtalelse fra skolen modtaget 6. marts 2009. Efter at Trine Priess Sørensen havde vurderet, at ansøgeren opfyldte sprogkravet, blev ansøgeren den 24. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 326 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning 29. oktober 2008. Omfattet af børnekonventionen. Den 10. februar 2009 blev ansøgerens far anmodet om at underskrive ansøgningens rubrik vedrørende indgivelse af ansøgning om troskab og loyalitet. Sagsbehandleren har den 26. februar 2009 i et internt notat anført, at ”Ans. er født statsløs i DK af statsløse forældre. Ok til opt.?” Den 4. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 327 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning 19. december 2008. Omfattet af børnekonventionen. I forbindelse med sagsbehandlingen konstaterede ministeriet, at ansøgeren, hvis far var statsløs, og mor var libanesisk statsborger, var registreret som libanesisk statsborger i CPR-registret. Efter at have indhentet yderligere oplysninger lagde ministeriet til grund, at ansøgeren var statsløs. Den 20. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 336 og 337 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger 4. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. For så vidt angår ansøgerne født 1998 og 2002 har sagsbehandleren den 23. marts 2009 anført, at der på grund af disses alder ikke indhentes en skoleudtalelse. Den 25. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 344, 345 og 346 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger 13. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 23. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 361, 362 og 363 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger 6. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 23. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 398 Statsløs palæstinenser født ... Ansøgning af 23. december 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 18. februar 2009 anført ”Statsløs barn”. Ansøgeren blev den 11. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 401 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 12. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 24. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 405 og 406 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 5. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 20. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 407 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 12. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ditte Novella har i et internt notat af 25. februar 2009 anført, at ”ansøger er født statsløs i Danmark”. Lene Nielsen skrev i et internt notat af 3. marts 2009: ” Jf. udmeldingen på sagsbehandlingsmødet, så skal disse sager nu bare behandles på lige fod med andre ansøgere. For denne ansøgningen betyder § 17 pt således kun, at ... rent faktisk kan behandles som hovedperson, til trods for at ... er barn”.

Ditte Novella har den 6. marts 2009 anført: ”Mundtligt forelagt DHR om ans. skal anmodes om at tilmelde sig indfødsretsprøven, på den baggrund, at ans. forventes at aflægge 9. klasse til sommer. DHR resolverede, at såfremt skoleudtalelsen er god nok, skal ans. optages på den baggrund og altså uden indfødsretsprøven.” Ministeriet anmodede ved brev af 6. marts 2009 ansøgeren om at indsende en skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Dokumentationen forelå den 13. marts 2009. Morten Thorsted anførte den 16. marts 2009 i et internt notat, at skoleudtalelsen var ok. Den 17. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Lene Nielsen har foreholdt sit notat af 3. marts 2009, og at det førte til, at man håndhævede sprogkravet ved indhentelse af skoleudtalelse, og forespurgt, om denne sag gav anledning til nogen reaktion eller diskussion, forklaret, at

”det husker hun ikke. Foreholdt at det var lige i kølvandet af de modsatrettede beslutninger, som hun gav udtryk for en vis irritation over, forklarede vidnet, at hun tror, at hendes irritation lå mere mellem de to møder, fordi hun mente, at der var sagt noget på møde et, men hun havde ikke mulighed for at dokumentere det i deres efterfølgende diskussioner. Efter meldingen den 25. februar 2009 lå det klart, at de skulle behandle dem.” [22. marts 2013, side 580]

Ditte Novella har foreholdt referat af sag 407 forklaret, at

”hun ikke kan huske sagen. Det var Kirsia Reinholt, der var hendes teamleder på dette tidspunkt. Hun kan ikke huske de signaler, der kom fra Lene Nielsen. Hun kan huske, at hun forelagde nogle få sager for Dorit Hørlyck, men ikke præcist denne sag. Hun vil gætte på, at hun forelagde sagerne for Dorit Hørlyck for at være sikker på, at hun behandlede sagerne helt korrekt, fordi svar på spørgsmålet kunne afhænge af, hvilken teamleder man spurgte, da der var forskellige opfattelse teamlederne imellem. Det kan være derfor, hun forelagde sagen for Dorit Hørlyck. Det kan også være, at hendes teamleder havde sagt, at hun skulle spørge Dorit Hørlyck. Hun kan ikke huske nogen respons fra Dorit Hørlyck.” [5. april 2013, side 650]

- Sag 417, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 2. februar 418, 419 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 24. marts 2009 optaget på og 420 lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 422, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 5. januar 2009. 423 og 424 Omfattet af børnekonventionen. Den 17. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 425 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 2. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved brev af 9. marts 2009 ansøgeren om at indsende skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens dansk-kundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at dokumentationen var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Ministeriet modtog den 9. marts 2009 en skoleudtalelse, hvoraf fremgik, at ansøgeren gik i 8. klasse og havde bl.a. dansk og samfundsfag, og at pågældende deltog i undervisningen og passede sine lektier på tilfredsstillende vis. Ministeriet anmodede ved brev af 18. marts 2009 på ny om en skoleudtalelse, idet ministeriet oplyste, at det ikke fremgik af den modtagne skoleudtalelse, hvorvidt ansøgerens dansk-kundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Ministeriet modtog den 17. marts 2009 en skoleudtalelse, der bekræftede, at ansøgeren opfyldte disse krav. Den 20. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 427 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 20. januar 2009. og 428 Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 19. marts 2009 anført, at ansøgerne er statsløse født i Danmark. Den 26. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 430 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 20. februar 2009. og 431 Omfattet af børnekonventionen. Den 24. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 435 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 3. marts 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 12. marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Sag 436, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 30. januar 437 og 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 30. marts 2009 anført, at ansøgerne optages efter § 17. Den 31. 438 marts 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

8.2.8 Kontormøde i Indfødsretskontoret den 1. april 2009 angående håndhævelse af sprogkrav over for ansøgere omfattet af børnekonventionen

På kontormødet den 1. april 2009 blev spørgsmålet om statsløse igen behandlet. I referatet hedder det:

”Statsløse palæstinensere, omfattet af § 17

Der har tidligere været lidt uensartet praksis på dette område. Ministeren vil drøfte problematikken på Nordisk Råds møde i juni.

For at overholde konventionerne skal ansøgere under 18 år ikke opfylde nogen betingelser, dog bortset fra kriminalitet. Ansøgere mellem 18 og 21 år skal behandles som alle andre ansøgere.”

Naja Formann Jacobsen har forklaret, at

”hun har deltaget i mødet, da hun kan se, at hun var referent, men hun kan ikke huske det nærmere. Foreholdt samme referat [af kontormøde i Indfødsretskontoret den 1. april 2009] forklarede vidnet, at hun ikke kan huske indholdet af det sidste budskab. Hun kan ikke huske, om det gav anledning til nogen reaktioner, eller om det gav anledning til ”summen”.

Forespurgt af advokat Jon Lauritzen og foreholdt samme referat ”*Der har tidligere været lidt uensartet praksis på dette område.*” forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, om det var hendes skrivestil. Hun ved, at Dorit Hørlyck læste referaterne grundigt igennem og kom med korrektioner, hvis hun mente, at det, der stod, ikke var korrekt.” [5. april 2013, side 675]

Trine Priess Sørensen har foreholdt referat af kontormøde den 1. april 2009 forklaret, at hun

”kan huske, at der var nogle sager til behandling på det tidspunkt, som blev behandlet efter den melding, de fik i februar 2009 om, at de skulle behandles efter de almindelige retningslinjer. Forespurgt om hun husker baggrunden for, at man kom ind på det, forklarede vidnet, at det fra 1. april 2009 kun var vandelskravet, man skulle stille over for § 17-børn. Hun kan ikke huske noget om begrundelsen, men hun kan huske konkrete sager, hvor man var opmærksomme på denne udmelding. Foreholdt at det var et mærkeligt snit, fordi § 17-børn efter cirkulæret ikke skulle opfylde nogle af betingelserne, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad begrundelsen var, hvis der var en. Det var noget, man stadigvæk dyrkede på det tidspunkt. Det skulle de afvente resultatet af. Hun passede sine egne ansvarsområder og arbejdsopgaver og tænkte, at der var gode folk på denne opgave.” [13. marts 2013, side 475-476]

Birgitte Borker Alberg har foreholdt referatet af mødet forklaret, at

”hun ikke husker at have deltaget i mødet. ... forespurgt om hun husker, om hun reagerede på det eller gjorde sig tanker om, hvad det betød, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Forespurgt om Dorit Hørlyck orienterede om sit syn på situationen, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Foreholdt at spørgsmålet angik, at sagen skulle forelægges på det nordiske ministermøde om sommeren, og at man dels skulle følge de almindelige retningslinjer for de 1961-konventionsomfattede, dels skulle stille vandelskravet for børn og forespurgt, om det blev kvalificeret nærmere, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt om der ikke var nogen, der sagde noget om, at det var i strid med konventionen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, om nogen gjorde.” [22. marts 2013, side 597]

Kirsa Reinholt har i fortsættelse af omtalen af udmeldingen på sagsbehandlermødet den 25. februar 2009 om, at ansøgere omfattet af 1961-konventionen og børnekonventionen skulle opfylde samtlige krav i retningslinjerne, forklaret, at

”Det blev korrigeret på et kontormøde den 1. april 2009, hvor de sagde, at det ikke gjaldt for børnene. De skulle ikke opfylde et sprogkrav, men de skulle stadig opfylde et vandelskrav. [8. februar 2013, side 383]

... baggrunden var, at der havde været en diskussion om sproget. De tænkte umiddelbart, at der ikke i aftalens kapitel 4 om børn, som er en lempelse, der gør det muligt for børn at søge indfødsret som hovedpersoner, var nogen

undtagelse i forhold til opfyldelse af sprogkravet. Med den viden de har nu, ved de, at det kun er § 17-børn, der ikke skulle opfylde sprogkrav. De andre børn i kapitel 4 skal både opfylde vandels- og sprogkrav. De var formentligt i tvivl, fordi man ikke ud af indfødsrets aftalen kan læse præcist, hvilke regler der gjaldt for § 17-børn. Der var en henvisning til børnekonventionen, men måske havde man heller ikke kendskab til den. Forespurgt om de foretog en nærmere vurdering af, hvilke krav man kan stille efter konventionen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt om det var et gammelt ræsonnement, der slog igennem igen, forklarede vidnet, at det nok var set i den politiske kontekst; hvad var bevæggrundene for at undersøge rækkevidden af konventionen. Det var for at være sikker på, at man ikke kunne stille yderligere krav. Foreholdt at rækkeviddeundersøgelsen vedrørte 1961-konventionen og forespurgt, om der blev foranstaltet nogen særskilt undersøgelse angående forpligtelserne efter børnekonventionen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.” [12. april 2013, side 687]

Dorit Hørlyck har foreholdt referat af kontormøde den 1. april 2009 og forespurgt, om man ønskede, at vandelskravet fortsat skulle håndhæves, forklaret, at

”det var det, der var meldt ud. Det var hensigten i den periode. Man undersøgte, om det var muligt at fortolke børnekonventionen sådan, at ansøgere omfattet af konventionen også skulle opfylde kriminalitetskrav. Forespurgt om børnekonventionen også var genstand for fortolkningsovervejelser, forklarede vidnet, at det kom senere. I starten var det ikke et ”issue”, fordi det først og fremmest var statsløsekonventionen, de havde øje for. Det var også den, de drøftede med de nordiske lande. Senere kom børnekonventionen til, da de undersøgte det nøjere og fandt ud af, at der var givet nogle fejlagtige afslag. Hun kan ikke huske præcist, hvem der sagde hvad, men hun ved, at hun drøftede det i afdelingen og med afdelingschefen, om de skulle fortsætte med at stille vandelskrav over for de 15-18-årige, selvom de var statsløse. Holdningen var, at det skulle de. Forespurgt om man havde givet afslag på grund af vandel, forklarede vidnet, at der var givet nogle enkelte afslag på grund af kriminalitet. Udmeldingen var, at det skulle man fortsætte med i den periode. Forespurgt om vandelskravet var baseret på en analogi til vandelskravet i 1961-konventionen, forklarede vidnet, at det var det. Foreholdt at børnekonventionen først blev nævnt i mavebæltet af 23. januar 2009, forklarede vidnet, at de opdagede, at der var nogle enkeltstående fejl i forhold til børnekonventionen, og det var i den forbindelse, at de tog denne konvention med.

Foreholdt ekstraktens side 214 B (Referat af kontormøde onsdag 1. april 2009)
”... *Ansøgere mellem 18 og 21 år skal behandles som alle andre ansøgere.*” af ad-

vokat Jon Lauritzen og forespurgt, hvad de mente med det, forklarede vidnet, at var udslag af den trufne beslutning, at ansøgerne skulle behandles efter de almindelige retningslinjer. [20. marts 2013, side 502-503]

Dorit Hørlyck har forespurgt, om hun husker, om der kom reaktioner fra juristerne eller de andre sagsbehandlere i forbindelse med kontormødet, forklaret,

”at det husker hun ikke. Hun ved, at medarbejderne i kontoret talte om, at de ikke brød sig om det. Det kunne hun godt forstå. Det var der ikke nogen af dem, der gjorde. Forespurgt om hun husker specielle reaktioner, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, hvordan ordene faldt. Hun ved bare, at det på samme måde som for hende gav anledning til frustrationer.” [20. marts 2013, side 500]

Kim Lunding har foreholdt de forskellige meldinger angående behandlingen af ansøgere omfattet af børnekonventionen på møder den 25. februar og 1. april 2009 og forespurgt om, hvornår han blev klar over, at der var blevet givet disse udmeldinger til kontoret i forhold til børnekonventionen, forklaret, at

”han kan se, at der er en forskel. Der var noget forvirring om, hvad der gjaldt efter § 17. Hans klareste erindring om det er fra, da Nanna Fischer skrev dette. Det er hans vurdering, men det er en efterrationalisering, når han ser det, som er optrykt i bilagsmaterialet om hjemmesidevejledningen og om Nanna Fischers redegørelse, at det var der, at det stod klart for ham, at der var nogle fejl. Det var i januar 2011.” [29. maj 2013, side 1062]

Claes Nilas har forklaret, at han vidste, at

”Dorit Hørlyck havde en håndfuld sager, som hun nu ville ekspedere i overensstemmelse med ministerresolutionen.” [3. juni 2013, side 1145]

Birthe Rønn Hornbech har forklaret, at hun ikke blev orienteret om, at resolutionen blev ført ud i livet, så man gav afslag i strid med konventionen. Hun hørte først om sagen igen ved mavebælte af 12. november 2009. [8. maj 2013, side 924-925]

8.2.9 Ændring af sagsbehandlermanualen den 15. april 2009 – statsløse børn omfattet af § 17

Den 15. april 2009 blev sagsbehandlermanualen ændret, således at det kom til at fremgå, at statsløse børn født i Danmark ikke skulle opfylde krav om ophold og sprogkundskaber. Det blev endvidere præciseret, at disse ansøgere ikke skulle opfylde kravet om selvforsørgelse.

Statsløse børn blev ikke fritaget for at opfylde vandelskravet. Indtil den 7. november 2008 havde det fremgået af sagsbehandlermanualens fane 3, der var formuleret generelt og således skulle gælde ved behandlingen af alle ansøgere, at det som udgangspunkt var en betingelse, at ansøgeren ikke var sigtet eller dømt for kriminalitet. Den 7. november 2008 blev en række faner, herunder fane 3, tilføjet ”NB: særligt for så vidt angår statsløse født i Danmark, jf. fane 13, jf. kapitel 7, afsnit 7.4.10. Sagsbehandlermanualen var ikke blevet suppleret med en fane 13 og tilføjes blev slettet ved ændring af manualen den 15. april 2009.

Ændringen så således ud:

”FANE 3: Gennemgang af de øvrige betingelser for optagelse på lovforslag om meddelelse af dansk indfødsret

...

Ad kriminalitet:

Det er som udgangspunkt en betingelse, at ansøgeren ikke er sigtet eller dømt for kriminalitet. Dette konstateres ved print fra KR eller ved bestilling af en fuldstændig udskrift.

- Særligt for så vidt angår statsløse født i Danmark, jf. dog fane 13:

Lean tiltag: Som en del af lean ringes der i sagsbehandlingen som udgangspunkt ikke længere på sigtelser, men ansøgeren meddeles et afslag med det samme. Er sigtelsen *mere end en måned gammel, og vedrører den en mindre forseelse* imidlertid af ældre dato, vil det være en god ide at undersøge *skal* sagens status *dog undersøges* ~~førend afslag~~ ved at ringe til den ansvarlige politistation og sikre, at sagen ikke er afgjort, *førend afslag meddeles*.

Lene Nielsen har i en redegørelse af 15. februar 2011 gennemgået vejledninger, sagsbehandlingsmanualer og lignende i perioden fra 1999-2010. I redegørelsen hedder det:

”I samme periode, som de nye visdomsfaner blev til, fik sagsbehandlerne også en sagsbehandlermanual. Heller ikke denne manual er oprettet på en sag, men samtlige rettelselser og/eller tilføjelser som løbende er kommet til, er noteret på daterede retteark.

Frem til 7. november 2008 var der alene henvisning til behandling af statsløse omfattet af § 17, mens der ikke var henvisning til statsløse omfattet af konventionen om begrænsning af statsløshed.

...

For så vidt angår § 17 børn blev der i manualen fra start og frem til den 15. april 2009 henvist til, at de skulle opfylde følgende:

bopælskrav
opholdskrav - 8 år - dog mulighed for dispensationsforelæggelse herfor
sprogkrav

Pr. 15. april 2009 blev kravene i manualen ændret således, at alene bopælskravet skulle være opfyldt.”

Ændringen af opholds- og sprogkravet samt tilføjelsen angående selvforsørgelseskravet i manualen blev foretaget således, idet det er oplyst, at det overstregede var den hidtil gældende formulering, og det nye er det kursiverede:

Ad statsløse børn § 17

- *Ansøgeren skal efter § 17 alene opfylde et bopælskrav, men ikke et opholdskrav som udgangspunkt opfylde det almindelige 8-års opholdskrav for statsløse. Opfylder barnet ikke opholdskravet — ex-fordi det kun er 4 år gammelt — forelægges for teamleder med begrundet indstilling.*
- *Ansøgeren skal efter § 17 ikke dokumentere dansk kundskaber eller kendskab til dansk kultur og historie. **Børn under 12 år** skal ikke dokumentere dansk kundskaber, jf. pkt. 16 på retningslinjernes bilag 3.*
- ***Børn over 12 år** skal dokumentere dansk kundskaber ved en udtalelse fra skolen, hvoraf fremgår, at barnets dansk kundskaber, kendskab til dansk kultur og historie er på et niveau svarende til det, der kan forventes af et barn på den pågældende ansøgers alderstrin, jf. pkt. 16 i retningslinjernes bilag 3. **NB:** Skoleudtalelser skal altid forelægges for juristen i teamet. Dette kan evt. ske mundtligt.*
  - ⇒ *for så vidt angår indhentelse af en skoleudtalelse, skal sagsbehandleren som udgangspunkt indhente denne selv, jf. standard *anmodning om skoleudtalelse*. Forinden skal forældrene/værgeren have 14 dage til at komme med bemærkninger til, at en skoleudtalelse indhentes, jf. standard *orientering af forældre**
  - **NB:** *såfremt man ud fra sagen vurderer, at det vil gå hurtigere/være mere hensigtsmæssigt at anmode forældrene/værgeren om selv at indhente en skoleudtalelse, vil dette være i orden*
  - ⇒ *Henvisningen til, at barnets dansk kundskaber skal være alderssvarende betyder i praksis, at børn på 17 år og derover må forventes at have afsluttet*

9. klasses afgangsprøve fra Folkeskolen. For de børn, der dog endnu ikke har aflagt Folkeskolens afgangsprøve 9. eller 10. klasse, anses en udtalelse fra ansøgerens skole, som tilstrækkelig

⇒ For børn, der måtte have aflagt Folkeskolens afgangsprøve gælder endvidere, at de skal bestå en indfødsretsprøve. Dette er uanset, om de har bestået afgangsprøven eller ej

- ansøgeren skal efter § 17 ikke opfylde kravet om selvforsørgelse

Charlotte Vesth har foreholdt ændringer af manualen af 15. april 2009 ”Ad statsløse børn § 17 • Ansøgeren skal efter § 17 alene opfylde et bopælskrav, men ikke et opholdskrav ... • Ansøgeren skal efter § 17 ikke dokumentere dansk kundskaber eller kendskab til dansk kultur og historie ...” og at man kan få den tanke, at det kunne have stået i manualen fra 2007 til ændringen i 2009 og forespurgt, om hun har nogen erindring om, hvorvidt det har stået på denne måde i vejledningen, at børn skulle opfylde sprogkravet, forklaret, at

”det har hun ingen erindring om. Hun kan ikke huske at have set disse sætninger før nu.” [22. marts 2013, side 550]

Lene Nielsen har foreholdt Gennemgang af vejledninger, sagsbehandlermanualer o.lign i perioden fra 1999-2010 ”Af de nye faner fra 2007 og til i dag er det for § 17 børn ændret således, at disse børn skal opfylde sprogkravet og vandelskravet. ...” og Ændringer af manualen af 15. april 2009 af kommissionens udspørger og forespurgt, om det var en ændring, som hun arbejdede med, forklaret, at

”det var hende, der lavede den. Det var en ændring, der blev foretaget pr. 15. april 2009, og det var en ændring af den manual, som den så ud forud for april 2009. Der havde været adskillige rettelser i mellemtiden. Det var det dokument, der var påbegyndt i 2007. Foreholdt samme dokument side 9106 bekræftede vidnet, at det var de rettelser, der fandt sted den 15. april 2009. Foreholdt ”• Ansøgeren skal efter § 17 alene opfylde et bopælskrav, men ikke et opholdskrav ... • Ansøgeren skal efter § 17 ikke dokumentere dansk kundskaber eller kendskab til dansk kultur og historie ... • ansøgeren skal efter § 17 ikke opfylde kravet om selvforsørgelse” og forholdt at det er deraf, man kan slutte, at sprogkravet har været stillet, forklarede vidnet, at denne ændring er foretaget den 15. april 2009, men det er ikke nødvendigvis et udtryk for, at det først var der, de stoppede med at stille sprogkrav til børnene. Det er udtryk for, at det var der, hun havde tid til at opdatere manualen. De ventede ret lang tid med at ændre noget, fordi der var så meget frem og tilbage, at det ikke gav mening

at begynde at opdatere. Forespurgt om hvad der skete med vandelskravet, forklarede vidnet, at det fortsat var gældende på det tidspunkt. Forespurgt om hvordan hun kommer frem til, at det gjaldt, forklarede vidnet, at det ikke er hele fanen, der er gengivet her. Hun tog kun det stykke af manualen, som hun havde tænkt sig at rette og førte det ind i dette rettelsesblad. Hun tog ikke alt, hvad der stod i fane 10 med. Foreholdt samme dokument side 9105 og at det tætteste, det kommer på vandel, er erklæringen om strafbare forhold, forklarede vidnet, at hun kan se, at hun generelt har rettet i hele fanen, at der skulle være erklæring om strafbare forhold, hvilket ville sige, at det gjaldt for alle børn fra § 14 til § 18. Det har hun ikke kun gengivet under § 17, men lavet som en generel henvisning for alle børn. Foreholdt at der var forskel på, hvilke krav man stillede materielt, og hvilke oplysninger og erklæringsdokumenter man krævede og forespurgt, hvordan hun udleder, at der blev stillet et vandelskrav, forklarede vidnet, at det udleder hun af, at de bad ansøgerne om at udfylde en erklæring om strafbare forhold. Derved undersøgte de også, om de havde begået strafbare forhold. Foreholdt at blot fordi man indhentede den oplysning, var det ikke sikkert, at man brugte den materielt, forklarede vidnet, at det er den samme rettelse som på ekstraktens side 9099. I fane 3, som er de forhold, der gælder for alle, blev undtagelsen også fjernet for de statsløse født i Danmark. Hun kan godt følge tankegangen, men det er den måde, den er bygget op på. Man har betingelserne i fane 3, som gælder for alle, og så har man nogle særlige faner, som gælder for særlige grupper, men derfor skal man stadig henholde sig til de faner, som er generelle for dem alle sammen. Foreholdt at modellen er den, at vedrørende vandelskravet skulle der gælde noget særligt for statsløse født i Danmark, hvilket blev streget ud, og at hun mener, det er et udtryk for, at man ville stille kravet, forklarede vidnet, at det er rigtigt. Forespurgt om det logisk set er fra 2009, forklarede vidnet, at fane 13 var under overvejelse tilbage fra november 2008. Den var bare ikke blevet lavet endnu. Det eneste, de ville illustrere ved at sætte denne sætning ind, var, at man skulle være opmærksom på de statsløse. De kunne ikke lave fane 13, fordi de stadig ikke vidste, hvad der skulle stå i den. På denne måde kunne de gøre sagsbehandlerne opmærksom på de statsløse, når de nåede til disse punkter. Indtil april 2009 skulle de også være opmærksomme i forhold til kriminalitetskrav, men det blev fjernet med denne rettelse. Det kan godt være, at det i denne sammenhæng virker ulogisk, men modsætningsvis betyder det, at man skulle stille det. Foreholdt at forklaringen lige så godt kunne være, at man ikke skulle stille det, at man i 2007 havde skrevet ”for så vidt angår statsløse født i Danmark, jf. dog fane 13”, idet meningen kunne være den, at man ikke skulle stille kravet, men man fik bare ikke skrevet fane 13, forklarede vidnet, at den havde hele tiden været bygget sådan op, at de første faner indtil fane 9 gjaldt for alle sager. Derefter kom de særlige undtagelsesfaner. Hvis man havde en sag

med en statsløs ansøger, var udgangspunktet i 2007, at den skulle behandles efter de almindelige retningslinjer, hvilket ville sige, at der ikke var en særskilt fane. Da de fandt ud af, at de var nødt til at have nogle særlige retningslinjer, besluttede man, at det blev sat en undtagelse ind under fane 3, således man lavede denne undtagelse særligt for så vidt angik statsløse, se dog fane 13, således at sagsbehandleren ville blive opmærksom på, at de ikke bare kunne stille denne betingelse over for de statsløse, men at de skulle kigge i fane 13. At den ikke kom, havde noget at gøre med, at de ikke vidste, hvad der skulle stå i den. Foreholdt at hun mener, at bundlinjen er den, at vandelskravet stilles, at det gjorde det allerede fra 2007, og at det var meningen, at det stadig skulle stilles i 2009, forklarede vidnet, at det var meningen. Det var også den besked, de fik fra Dorit Hørlyck på sagsbehandlermødet forud for denne opdatering. De skulle undtage eksempelvis § 17 børn for alle krav undtaget krav vedrørende kriminalitet. Forespurgt om det sagsbehandlermøde, hun sigter til, er det i april 2009, hvor man kan se, at der kommer en korrektion af noget med et sprogkrav, som man kunne udlede af mødet den 26. februar 2009, forklarede vidnet, at det, der blev korrigeret den 25. februar 2009, var i forhold til en mail, der var sendt ud tidligere.

Foreholdt ekstraktens side 9106 (Ændringer af manualen af 15. april 2009 (tilføjelse er kursiveret + rødt)) af kommissionens formand og forespurgt om hvad det, der er streget over, er, forklarede vidnet, at det overstregede var det, der blev fjernet fra manualen. Forespurgt om det havde stået i manualen siden 2007, forklarede vidnet, at det havde det højst sandsynligt. Hun ved ikke, om der havde været noget frem og tilbage med de andre rettelsesblade, men som det ser ud nu, var det sådan, den så ud, inden dette rettelsesblad blev til. Forespurgt om det var hende, der formulerede det, og at det blev godkendt af Dorit Hørlyck, svarede vidnet bekræftende.” [22. marts 2013, side 560-563]

Kirsa Reinholt har om ændringen af sagsbehandlermanualen forklaret, at

”Først efter dette kontormøde [1. april 2009] blev sagsbehandlermanualens fane vedrørende § 17-børnene rettet til. Hun kan se, at der ikke står noget om kriminalitetskravet på side 9106. På kontormødet 1. april 2009 blev det meldt ud, at børn ikke skulle opfylde andre krav end de, der fremgår af § 17 om bopælskrav, og at de skulle være født statsløse i Danmark, men at der stadig skulle stilles et vandelskrav. Hun var ikke opmærksom på, at det ikke kom til at stå der. Hun mener, at det overstregede går helt tilbage til 2007. Gennem hele 2008, hvor processen kørte, blev der ikke ændret noget i manualen, fordi de havde en lang periode, hvor de ikke vidste, hvordan de skulle behandle ansøgningerne. Det, der står som overstreget, har formentlig stået der fra 2007

til april 2009, men det er ikke noget, hun kan huske.” [8. februar 2013, side 383-384]

Dorit Hørlyck har foreholdt, at det for kommissionen ser ud som om, at det overstregede er formuleringen fra april 2007 til april 2009, forklaret, at

”hendes tanke er, at det, der er streget ud, var blevet flyttet forkert ind i afsnittet om statsløse børn i stedet for om børn, men det var ikke noget, hun var involveret i.

Foreholdt ekstraktens side 9093 (Ændringer af manualen af 15. april 2009) forklarede vidnet, at fane 13 (*”Fane 13. Statsløse født i Danmark (under udarbejdelse)”*) var længe undervejs og endnu ikke var sat ind, fordi der var nogle udeståender. Hun ville ønske, at hun kunne give en god forklaring. Hvorfor det ser ud, som det gør på side 9106, kan hun ikke forklare med andet end, at man er kommet til at sætte dette afsnit ind under ”Statsløse børn” i stedet for under ”Børn”. Hun kan ikke sige, om teksten har stået under statsløse børn. Nogle af hendes medarbejdere vil kunne forklare det meget bedre. [30. januar 2013, side 292]

Man behandlede dem efter de almindelige retningslinjer for så vidt angår kriminalitet frem til januar 2010, men ikke sproget. [30. januar 2013, side 328]

Foreholdt at hun tidligere i forklaringen var inde på, at udmeldingen den 25. februar 2009 om, at de almindelige betingelser skulle overholdes, ikke blev fulgt af medarbejderne, og at advokat Jon Lauritzen ikke har kunnet finde en eneste sag, der er optaget på lovforslaget efter 1961-konventionen, uden at de almindelige betingelser var opfyldt, forklarede vidnet, at hun mener, at der er en oversigt, der viser, at et af teamene behandlede sagerne efter konventionerne. Foreholdt at såfremt sagerne blev behandlet efter 1961-konventionen, og der var en, der ikke opfyldte de almindelige betingelser, skulle sagsbehandler-skridtene vel have været orientering af udvalget og optagelse på lovforslaget, forklarede vidnet, at det kan være, at det er noget, hun bilder sig ind, og at der står børnekonventionen i stedet for. Hun må finde den oversigt, hun tænker på. Foreholdt at sagerne viser, at den besked, der blev givet, rent faktisk blev fulgt, forklarede vidnet, at det blev den i det store hele. Hun synes bare, at hun har set, at en bestemt fuldmægtig har behandlet ansøgere omfattet af 1961-konventionen efter konventionen.” [20. marts 2013, side 538]

8.2.10 Vejledning til en borger vedrørende indfødsret til statsløse palæstinensere født i Danmark

Ved en mail af 26. februar 2009 til Indfødsretskontoret spurgte en medarbejder fra Københavns Kommune, hvordan man som barn af to statsløse palæstinensere og født i Danmark kunne få statsborgerskab. Alderen på barnet blev ikke oplyst.

Ved et svar af 21. april 2009 udarbejdet af Katrin Thorsvig Hansen og underskrevet af Kirska Reinholdt blev der henvist til indfødsrets aftalen, herunder § 17. Det fremgik af svaret, at spørgeren var velkommen til at vende tilbage, og der blev i øvrigt henvist til ministeriets hjemmeside.

De lempelige betingelser efter 1961-konventionen for ansøgere, der var fyldt 18 år, blev ikke omtalt.

8.2.11 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i april 2009

I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i april 2009 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

8.2.11.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Der blev ikke givet afslag til ansøgere omfattet af 1961-konventionen.

Indfødsretskontoret gav i april 2009 afslag til to ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 154 og 178). Begge afslag blev givet med den begrundelse, at ansøgerne var sigtet for overtrædelse af straffeloven.

8.2.11.1.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 3. april 2009 i sag 154 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 10. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 21. november 2008 anført ”statsløst barn – alt ok”. Ansøgeren blev optaget på lovforslag den 25. november 2008. I forbindelse med lovforslagets færdiggørelse blev det konstateret, at ansøgeren den 2. februar 2009 var blevet sigtet for røveri. Ved brev af 3. april 2009, der er underskrevet af Dorit Hørlyck, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var sigtet for overtrædelse af straffeloven. I brevet hedder det:

”Ved brev af 25. november 2008 meddelte Integrationsministeriet, at De var optaget på det lovforslag om indfødsrets meddelelse, som forventes fremsat i Folketinget i april 2009.

I forbindelse med lovforslagets færdiggørelse er det imidlertid konstateret, at De den 2. februar 2009 er sigtet for overtrædelse af straffeloven.

De kan derfor ikke blive dansk statsborger nu.

Ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 191 stk. 5, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Når der er truffet afgørelse i straffesagen, kan De anmode ministeriet om, at behandlingen af Deres ansøgning bliver genoptaget.

Hvis De bliver straffet, kan det dog medføre, at De ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en frist. Fristens længde afhænger af straffen. Der henvises nærmere til § 191 cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 og bilag 2 til disse retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse, der i det væsentligste svarede til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.11.1.2 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 3. april 2009 i sag 178 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 13. november 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 11. december 2008 anført ”Ans er et statsløs barn, der er født i DK af statsløse forældre. Ans. står sigtet i KR - den 20.8.08 for bedrageri og den 24.11.08 for kørsel uden førerret Hvorledes skal vi forholde os til et statsløs barn, der er sigtet? Kan ans. stadig optages på lovforslaget, uanset at ans. er sigtet, fordi ans. er et statsløs barn?”. Birgitte Borker Alberg forelagde den 11. december 2008 sagen for Kirsia Reinholt med anmodning om en tilbagemelding. Dorit Hørlyck skrev i et internt notat af 2. april 2009 til Birgitte Borker Alberg ”Afslag kriminalitet”. Ved brev af 3. april 2009, der er underskrevet af Birgitte Borker Alberg, gav ministeriet afslag på

ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var sigtet for overtrædelser af straffeloven i august og november 2008. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen for afgørelsen er, at De den 20. august 2008 og 24. november 2008 er sigtet for overtrædelse af straffeloven.

Ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 19, stk. 5, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Når der er truffet afgørelse i straffesagerne, kan De anmode ministeriet om, at behandlingen af Deres ansøgning bliver genoptaget.

Hvis De bliver straffet, kan det dog medføre, at De ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en frist. Fristens længde afhænger af straffen. Der henvises nærmere til § 19 i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 og bilag 2 til disse retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Birgitte Borker Alberg har om sag 178 forklaret, at

”hun ikke har nogen erindring om sagen. Forespurgt om hun har nogen formodning om, hvad det bygger på, forklarede vidnet, at den er helt i tråd med kontormødet den 1. april 2009, hvor det blev sagt, at der nu skulle stilles et vandelskrav. Hendes chef sagde, at hun skulle give afslag, og det var hende og souschefen, der var ved at afklare dette generelle spørgsmål.” [22. marts 2013, side 599]

8.2.11.2 Optaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Der blev ikke i april 2009 optaget ansøgere omfattet af 1961-konventionen.

Der blev optaget 32 ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 190-192, 334, 335, 342, 376-381, 411, 413, 414, 421, 426, 434, 439, 447-456 og 459-461). Ministeriet anmodede i marts 2009 i de tilfælde, hvor det efter de almindelige betingelser var relevant, om dokumentation for, at sprogkravet var opfyldt, eksempelvis i sag 376, 377, 413 og 414. Efter kontormødet den 1. april 2009 ophørte kontoret hermed. Sag 434 var da blevet forelagt Dorit Hørlyck med indstilling om afslag på grund af bl.a. manglende dokumentation for sprogkunderskaber og indfødsretsprøve. Den 2. april 2009 anførte hun, at ansøgeren skulle ”Optages direkte, jf. det senest aftalte”. En sagsbehandler har den 14. april 2009 anført, at det ”sidste er at statsløse børn ikke skal dok. danskunderskaber”.

Sagerne kan kort refereres således:

Sag 190, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 14. november 191 og 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat den 3. april 2009 anført, at ”Hele familien står nu som statsløse i CPR”. Den 21. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Sag 334 og 335 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger 4. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Katrin Thorsvig Hansen har den 23. marts 2009 anført, at de er statsløse og over 12 år, hvorfor der skal indhentes skoleudtalelse. Efter at have modtaget skoleudtalelserne har hun den 3. april og den 21. april 2009 anført henholdsvis, at ”praksis har nu ændret sig, hvorfor statsløse ikke behøver bevis for danskunderskaber, jf. kontormøde d. 1. april 2009” og ”skoleudtalelsen er nu indkommet, men kravet stilles ikke længere!” Den 7. april og 23. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Katrin Thorsvig Hansen har foreholdt sag 334 og 335 forklaret, at

”der givetvis er tale om søskende, da sager med søskende blev behandlet sammen. Hun kan ikke huske sagerne. De skulle indhente skoleudtalelsen for at påse, at ansøgerne opfyldte de almindelige betingelser. Børn over 12 år skulle på dette tidspunkt opfylde de almindelige betingelser. Hvis ansøgerne ikke havde afsluttet folkeskolens afgangsprøve, skulle de have en udtalelse fra skolen. Hun er ikke i tvivl om, at hun har indhentet skoleudtalelser på baggrund af meldingen på mødet den 25. februar 2009. Det var hendes opfattelse hele

vejen igennem – bortset fra tre uger i januar 2009 – at der skulle indhentes skoleudtalelse. Hun har ingen erindring om ekspeditionen, efter at de havde modtaget skoleudtalelserne. Hun fulgte de udmeldinger, der var kommet. Hun blev ikke i løbet af 2009 i tvivl om, hvorvidt de overholdt 1961-konventionen. Hun hørte heller ikke nogen sige, at der var noget galt.” [3. april 2013, side 617]

Sag 342 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning 10. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Den 21. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Sag 376, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger 23. 377, 378, december 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i 379, 380 sagerne vedrørende ansøgerne født i ... og ... anført i de interne notater, og 381 at ansøgerne var registrerede som statsløse. Den 19. marts 2009 blev ansøgerne født i ... og ... anmodet om en udtalelse fra skolen om, hvorvidt ansøgernes danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på alderssvarende niveau. Skoleudtalelse modtaget den 27. marts 2009. Den 1. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Sag 411 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 12. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 7. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Sag 413 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 12. februar 2009.
og 414 Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 2. marts 2009 anført, at det efter sidste sagsbehandlermøde er besluttet, at der skal indhentes skoleudtalelse i § 17-sager. Ministeriet anmodede ved breve samme dag ansøgerne om at indsende skoleudtalelser om, hvorvidt ansøgernes danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevene, at dokumentationen var betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Ministeriet modtog den 5. marts 2009 skoleudtalelser, hvoraf fremgik, at ansøgernes danskundskaber vurderedes at være alderssvarende, men at skolen, fordi ansøgerne kun havde gået der i kort tid, ikke kunne udtale sig om, hvorvidt ansøgernes kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Ministeriet anmodede ved breve af 10. marts 2009 ansøgerne om at indsende skoleudtalelser fra ansøgernes tidligere skole. Ministeriet

modtog den 19. marts 2009 udtalelser, hvor fremgik, at ansøgernes kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var alderssvarende, da de gik på skolen. Den 3. april 2009 blev ansøgerne optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 421 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 5. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved brev af 12. marts 2009 ansøgeren om at indsende en skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at det var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterede danskkundskaber, og at ansøgeren ville få afslag på ansøgningen, hvis ministeriet ikke inden 14 dage havde modtaget en udtalelse fra skolen. Dokumentation forelå den 23. marts 2009. Den 30. marts 2009 har Birgitte Borker Alberg i et internt notat anført, at skoleudtalelsen er ”ok til direkte optagelse.” Den 7. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 426 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 25. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved brev af 18. marts 2009 ansøgeren om at indsende en skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at det var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterede danskkundskaber. Dokumentationen blev modtaget i ministeriet den 24. marts 2009. Birgitte Borker Alberg har i et internt notat af 25. marts 2009 anført, at skoleudtalelsen var ”i orden”. Den 3. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 434 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 2. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 12. marts 2009 forelagt sagen for Dorit Hørlyck og anført, at ansøgeren efter hendes godkendelse ville blive meddelt afslag på grund af manglende dokumentation for sprogkundskaber, indfødsretsprøve og tidsbegrænset opholdstilladelse. Dorit Hørlyck har i et internt notat af 2. april 2009 anført: ”Optages direkte, jf. det seneste aftalte”. Den 8. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 439 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 18. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i internt notat af 15. april anført, at ”Ans. er statsløst barn”. Den 21. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 447 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 12. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 20. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 448 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 17. marts 2009. Omfattet af børnekonventionen. En sagsbehandler skrev i et internt notat af 14. april 2009 ” Jamen da det sidste er at statsløse børn ikke skal dok. dansk kundskaber – vil jeg spørge dig ... – er sagen ok til opt.??” Den 23. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 449 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 12. marts 2009.
og 450 Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 7. april 2009 anført, at ansøgerne er født i Danmark af statsløse forældre. Den 8. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 451 Statsløse palæstinensere, begge født ... Ansøgninger af 3. marts 2009.
og 452 Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved brev af 7. april 2009 ansøgerne om at underskrive og indsende ansøgninger og erklæringer om troskab og loyalitet. Erklæringerne forelå den 16. april 2009. Sagsbehandleren har i interne notater af 20. april 2009 anført, at ” ansøgeren er født i DK af statsløse forældre”. Den 27. april 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 453, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 12. marts
454, 455 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne no-
og 456 tater af 15. april 2009 anført, at børnene er statsløse. Den 23. april 2009
optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 459, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 5. marts 2009.
460 og Omfattet af børnekonventionen. Den 20. april 2009 optaget på lovfor-
461 slag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

8.2.12 Lovforslag nr. L 191 af 2. april 2009 om indfødsrets meddelelse

Den 2. april 2009 fremsatte integrationsminister Birthe Rønn Hornbech det første forslag til lov om indfødsrets meddelelse, efter at hun havde tiltrådt indstillingen

i mavebælte af 20. februar 2009 om, at ansøgningerne fra ansøgere omfattet af 1961-konventionen og børnekonventionen skulle behandles som hidtil og indtil videre efter de gældende retningslinjer, hvilket ville betyde, at ansøgerne i nogle tilfælde vil blive meddelt afslag på dansk indfødsret.

Det fremgik af lovforslag L 191, at alle ansøgerne opfyldte enten de tidligere gældende eller de gældende retningslinjer.

Kommissionens undersøgelse har vist, at der blandt de optagne på lovforslaget var to ansøgere, der var omfattet af 1961-konventionen. Ansøgerne opfyldte alle de almindelige betingelser. Det var ikke anført i lovforslaget, at disse ansøgere var statsløse og født i Danmark.

Lovforslaget blev behandlet i Folketinget den 5., 26. og 28. maj 2009. Spørgsmålet om indfødsret til statsløse født i Danmark blev ikke berørt i forbindelse med udvalgsbehandlingen eller forhandlingerne i Folketinget.

8.2.13 Mail om forberedelse af NSHF-mødet (Den Nordiske Samrådsgruppe på Højt Niveau for Flygtningespørgsmål)

Charlotte Christiansen fra Internationalt Kontor, Integrationsministeriet, skrev i en mail af 4. maj 2009 til Kirsas Reinholt, at der var frist for bidrag til den 4. juni 2009, og at ministeren havde skrevet følgende til NSHF-direktionen:

”Det ville være meget givtigt for mig at høre mere om nordiske erfaringer med ansøgninger om indfødsret ved naturalisation fra statsløse, idet der i Danmark har været drøftet spørgsmål om rækkevidden af de internationale forpligtelser i medfør af bl.a. FN-konventionen af 30. august 1961.”

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt denne mail forklaret, at

”det slet ikke var noget, hun tog sig af. Det var noget, embedsmændene skrev. Det kan næppe være noget, hun har skrevet. Foreholdt at det fremgår, at ministeren har skrevet til NSHF-direktionen, forklarede vidnet, at ministeren ikke skrev alt selv og slet ikke sådan noget. ... Forespurgt om det ikke ville være mærkeligt, at en embedsmand skrev til en anden embedsmand, at ministeren havde skrevet sådan, hvis det overhovedet ikke havde fundet sted på den måde, forklarede vidnet, at selvfølgelig havde det fundet sted. Der var da nogen, der havde lavet en skrivelse, og så havde hun enten hakket en underskrift i, eller nogen har skrevet på ministerens vegne. Der var masser af ting, der foregik på ministerens vegne. Hun kan ikke forestille sig, at hun har skrevet det under. Forespurgt om hun mener, at det kunne være et brev underskrevet af hende,

men formuleret af administrationen, forklarede vidnet, at nok havde man en nævenyttig minister, der engang imellem selv skrev brevene og besvarede § 20-spørgsmålene, men at hun skulle kunne påtage sig at skrive den slags fuldstændig formelle ting – det kunne hun ikke påtage sig.” [8. maj 2013, side 925-926]

8.2.14 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i maj 2009

I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i maj 2009 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

8.2.14.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Integrationsministeriet gav i maj 2009 afslag til to ansøgere omfattet af 1961-konventionen (sag 68 og 481). Afslagene blev givet med de begrundelser, at ansøgerne henholdsvis ikke var meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse og ikke havde bestået indfødsretsprøven.

Integrationsministeriet gav afslag til tre ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 471, 501 og 517). Alle afslagene blev givet med den begrundelse, at ansøgerne var sigtet for overtrædelse af straffeloven.

8.2.14.1.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 7. maj 2009 i sag 68 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 26. februar 2007. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen.

Ved brev af 14. oktober 2008 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren da ikke havde bopæl i Danmark, men i Libanon. Ministeriet henviste til §§ 5 og 18 i cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om retningslinjer for naturalisation samt oplyste, at ministeriet ikke kunne dispensere fra retningslinjerne. Brevet indeholdt endelig bl.a. vejledning om muligheden for at søge om genoptagelse, herunder at ansøgeren, hvis sagen blev genoptaget, skulle opfylde de til den tid gældende betingelser. Afslaget er underskrevet af en kontorfunktionær.

Den 14. april 2009, hvor ansøgeren var fyldt 18 år, anmodede ansøgeren om, at sagen blev genoptaget, idet pågældende da igen havde bopæl i Danmark. Ministeriet sendte den 16. april 2009 genoptagerpakken til ansøgeren og oplyste i den forbindelse bl.a., at ansøgeren skulle opfylde de betingelser for naturalisation, der fremgik af cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008. Ansøgerens anmodning om genoptagelse blev modtaget i ministeriet den 22. april 2009.

Ved brev af 7. maj 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde tidsubegrænset opholdstilladelse. Brevet er underskrevet af en kontorfunktionær. Det ses ikke af sagen, om afslaget var godkendt af en jurist. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Grunden er, at De ikke har tidsubegrænset opholdstilladelse.

For at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse skal De have tidsubegrænset opholdstilladelse. Der henvises til retningslinjernes § 5, jf. vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Det fremgår af Deres sag, at De er meddelt en tidsbegrænset opholdstilladelse, der er gyldig til den 22. april 2012.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.14.1.2 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 5. maj 2009 i sag 481 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 28. april 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventi-

onen. Birgitte Borker Alberg har i et internt notat af 4. maj 2009 til en sagsbehandler anført ”Ansøger bliver 18 år den (...) og kan derfor ikke optages efter § 17. Du må gennemgå sagen og se hvad ... mangler – der er i al fald ingen indfødsretsprøve og jeg ved ikke, hvordan det ser ud med selvforsørgelse og om ... overhovedet har nogen tidsbegrænset opholdstilladelse. Vi må i afslaget indlede med at forklare at ... ikke er omfattet af § 17, da ... fylder 18 år (...) og at ... derfor skal opfylde de almindelige betingelser”.

Ved brev af 5. maj 2009, der er underskrevet af Birgitte Borker Alberg, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen herfor er, at De ikke har indsendt bevis for bestået indfødsretsprøve jf. § 24, stk. 2, i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Endvidere fylder De 18 år den ... og kan derfor ikke omfattes af retningslinjernes § 17 i vedlagte cirkulæreskrivelse som alene vedrører børn under 18 år.

For at blive dansk statsborger skal man efter de nugældende retningslinjer dokumentere kendskab til danske samfundsforhold dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 2.

Ministeriet har ikke modtaget bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

...

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Hvis De på et tidspunkt anmoder om genoptagelse af Deres ansøgning, bedes De fremsende en kopi af Deres selvstændige tidsubegrænsede opholdstilladelse.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Birgitte Borker Alberg har foreholdt sag 481 og forespurgt, om hun på et tidspunkt i forløbet tænkte, at dette var i strid med 1961-konventionen, forklaret, at

”i denne fase ventede de fortsat på en afklaring af, hvordan de skulle behandle sagerne. De havde fået besked på, at afslagene skulle opføres på regnearket. Forespurgt om hun erindrer, at andre reagerede eller diskuterede betimeligheden af at give afslag efter de almindelige retningslinjer, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.” [22. marts 2013, side 599-600]

8.2.14.1.3 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 11. maj 2009 i sag 471 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 28. april 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Det fremgår af udskrift fra Kriminalregistret af 11. maj 2009, at ansøgeren havde to verserende sigtelser for brugstyveri af knallert og for hærværk. Ansøgeren havde endvidere vedtaget en bøde på 1.100 kr. for overtrædelse af færdselsloven. Ved brev af 11. maj 2009, der er underskrevet af Birgitte Borker Alberg, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var sigtet for overtrædelser af straffeloven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres søn, ... ansøgning om dansk indfødsret.

Deres søn kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen for afgørelsen er, at han den 11. november 2008 og den 7. april 2009 er sigtet for overtrædelser af straffeloven.

Ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 19, stk. 5, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Når der er truffet afgørelse i straffesagen, kan De anmode ministeriet om, at behandlingen af Deres søns ansøgning bliver genoptaget.

Hvis han bliver straffet, kan det dog medføre, at han ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en frist. Fristens længde afhænger af straffen. Der henvises nærmere til § 19 i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 og bilag 2 til disse retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om Deres søn opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.14.1.4 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 29. maj 2009 i sag 501 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 16. marts 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Det fremgår af interne notater af maj 2009, at ansøgeren var sigtet for tre strafbare forhold, og at der skulle gives afslag. Ved brev af 29. maj 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var sigtet for overtrædelser af straffeloven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres søn, ... ansøgning om dansk indfødsret.

Deres søn kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen for afgørelsen er, at Deres søn henholdsvis den 10. maj 2009, den 27. december 2008 og den 7. december 2008 er sigtet for overtrædelse af straffeloven.

Ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 19, stk. 5, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Når der er truffet afgørelse i straffesagerne, kan Deres søn anmode ministeriet om, at behandlingen af hans ansøgning bliver genoptaget.

Hvis Deres søn bliver straffet, kan det dog medføre, at han ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en frist. Fristens længde afhænger af straffen. Der henvises nærmere til § 19 i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 og bilag 2 til disse retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om Deres søn opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Dette gælder blandt andet kravet om, at ansøger skal være selvforsørgende. Det betyder, at De ikke må modtage og ikke inden for det seneste år må have modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven, herunder f.eks. kontanthjælp, revalideringsydelse og introduktionsydelse. Selv om De ikke længere modtager en sådan hjælp, f.eks. fordi De har fået arbejde, må De ikke i de seneste 5 år have modtaget hjælpen i sammenlagt mere end 6 måneder.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.14.1.5 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 27. maj 2009 i sag 517 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 17. april 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Af udskrift fra Kriminalregistret af 25. maj 2009 fremgår det, at ansøgeren var sigtet den 29. april 2009 for tyveri af forsendelse. Naja Forman Jacobsen har i et internt notat af 25. maj 2009 anført ”Jeg indstiller til sigtel-sesafslag – ans. er sigtet for tyveri af forsendelse.” Ved brev af 27. maj 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var sigtet for overtrædelser af straffeloven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen for afgørelsen er, at De den 29. april 2009 er sigtet for tyveri af forsendelse.

Ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 19, stk. 5, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Når der er truffet afgørelse i straffesagen, kan De anmode ministeriet om, at behandlingen af Deres ansøgning bliver genoptaget.

Hvis De bliver straffet, kan det dog medføre, at De ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en frist. Fristens længde afhænger af straffen. Der henvises nærmere til § 19 i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 og bilag 2 til disse retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Genoptagelse

...

Ministeriet kan oplyse, at der to gange årligt fremsættes lovforslag om indfødsrets meddelelse, i oktober og april måned. Disse lovforslag skal som alle andre lovforslag igennem tre behandlinger i Folketinget og forventes derfor endeligt vedtaget i henholdsvis december og juni måned.

Ministeriet kan oplyse, at for at blive omfattet retningslinjernes § 17, skal ansøgeren være barn, det vil sige under 18 år på det endelige vedtagelsestidspunkt for lov om indfødsrets meddelelse, være født i Danmark samt ikke være sigtet i en straffesag.

Såfremt De søger om genoptagelse inden den 15. juli 2009, vil Deres ansøgning om indfødsrets meddelelse blive behandlet med henblik på det lovforslag, som fremsættes i oktober 2009. Deres ansøgning vil således blive behandlet

efter retningslinjernes § 17, idet De på tidspunktet for oktoberlovsforslagets endelige vedtagelse i december 2009 fortsat vil være under 18 år.

Såfremt De søger om genoptagelse efter den 15. juli 2009, vil Deres ansøgning blive behandlet med henblik på det lovforslag, der fremsættes i april 2010. De vil således ikke længere have mulighed for at blive omfattet af retningslinjernes § 17, idet De fylder 18 år den ... De vil således skulle opfylde retningslinjernes almindelige betingelser for erhvervelse af dansk indfødsret.”

8.2.14.2 Optaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse

8.2.14.2.1 1961-konventionen

Der blev ikke optaget personer omfattet af 1961-konventionen.

8.2.14.2.2 Børnekonventionen

Der blev optaget 53 personer omfattet af børnekonventionen (sag 117-122, 382, 408-410, 432, 433, 444-446, 415, 416, 440-443, 457, 458, 462-467, 472-480, 482-488, 502-504 og 510-514). En sagsbehandler anførte i sagerne 477 og 478 den 5. maj 2009, at hun mente, at der burde indhentes en ny skoleudtalelse, men anførte senere, at det nu atter var vedtaget, at der ikke skulle indhentes udtalelser.

Sagerne kan kort refereres således:

Sag 117, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 118, 28. august 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har 119, i interne notater af 2. oktober 2008 anført, at ansøgerne er statsløse født 120, 121 i Danmark. Den 12. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik ind- og 122 fødsret den ... 2009.

Sag 382 Statsløse palæstinenser, født ... Ansøgning af 22. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Det hedder i de interne notater den 19. februar 2009 ”OK til optagelse” Senere samme dag har en anden sagsbehandler skrevet ”Skoleudtalelse indhentes”. Det fremgår videre, at sagen lægges til ”LEN”. Ministeriet anmodede ved brev af 5. marts 2009 om dokumentation for ansøgers danskundskaber ved en udtalelse fra ansøgerens skole. Dokumentation blev modtaget den 16. marts 2009. Den 28. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Sag 408, Statsløs palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 13. februar 409 og 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 6. maj 2009 optaget på lov- 410 forslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 432 og 433 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 2. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved brev af 16. april 2009 ansøgeren født i ... om at underskrive ansøgningen samt bl.a. erklæringer om troskab og loyalitet og kriminalitet. Ansøgningen og erklæringer forelå den 23. april 2009 og 4. juni 2009. Den 13. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 444, 445 og 446 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 17. marts 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 17. april 2009 anført, at ansøgerne er klar til optagelse efter § 17. Ministeriet anmodede ved brev af 2. april 2009 ansøgerne om at underskrive og indsende ansøgningerne og erklæring om troskab og loyalitet. Erklæringerne forelå den 15. april 2009. Den 4. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 415 og 416 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 10. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 15. maj 2009 anført, at ansøgerne opfylder § 17. Den 26. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 440, 441, 442 og 443 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 13. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved brev af 30. marts 2009 ansøgerne født i ..., ... og ... om at indsende skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgernes danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at dokumentationen var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Sagsbehandleren har i interne notater af 20. april 2009 anført, at man efter de seneste oplysninger fra sidste kontormøde ikke længere skulle indhente skoleudtalelser. En anden sagsbehandler har i interne notater af 15. maj 2009 anført, at sagerne er klar til optagelse. Den 29. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 457 og 458 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 17. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 15. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 462 og 463 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 14. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 12. maj 2009 anført, at ansøgerne er klar til optagelse og opfylder § 17. Den 15. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 464 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 22. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 5. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 465 og 466 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 21. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 5. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 467 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 14. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 1. maj 2009 anført at "Ans. er født statsløs i DK". Den 1. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 472, 473 og 474 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 29. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 4. maj og 2. juli 2009 anført, at ansøgerne er statsløse og opfylder betingelserne for at blive optaget på loven efter § 17. Den 20. maj, 3. juni og 2. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 475, 476 og 477 Statsløse palæstinensere, født i ..., ... og ... Ansøgninger af 28. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 7. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 478, 479 og 480 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 27. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 5. maj 2009 vedrørende ansøgerne født ... og ... anført: "Der er vedlagt en skoleudtalelse, men den siger ikke noget om ans. er på niveau svarende til alderstrin. Jeg mener, der skal indhentes en ny ?." Senere samme dag har sagsbehandleren anført "Nej, efter seneste sagsbeh.møde er det nu atter vedtaget, skal der ikke indhentes skoleudt. Kan optages." Den 5. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 482 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 28. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 4. maj 2009 anført, at ansøger i CPR er registreret som født statsløs i Danmark. Den 11. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 483, 484 og 485 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 23. april og 4. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 27. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 486, 487 og 488 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 11. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Den 18. og 20. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 502, 503 og 504 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 7. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet har ved breve af 20. og 29. maj 2009 meddelt ansøgerne født i henholdsvis 1995 og 1992, at de er optaget på lovforslag. Det fremgår af et notat på sagen vedrørende ansøgeren født 1997, at ansøgeren er optaget på lovforslag den 29. maj 2009. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 510, 511 og 512 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 21. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 26. maj 2009 anført, at ansøgerne er født i Danmark af statsløse forældre. Den 28. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 513 og 514 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 30. april og 1. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 26. og 28. maj 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

8.2.15 Forberedelse af NSHF-mødet (Den Nordiske Samrådsgruppe på Højt Niveau for Flygtningespørgsmål) i Lardal, Norge, juni 2009

I mavebæltet af 20. februar 2009 til Birthe Rønn Hornbech hed det, at

”Indfødsretskontoret vil afdække de øvrige nordiske landes regler og praksis på området samt landenes generelle holdning til spørgsmålet herunder om landene har til hensigt at se på en eventuel ændring af reglerne, med henblik på, at drøftelsen af spørgsmålet på det nordiske ministermøde kan forberedes så godt som muligt.”

Der ses ikke at have været indhentet oplysninger fra de nordiske lande før mødet.

Mødet var tilrettelagt således, at der den 25. juni 2009 blev afholdt et embedsmandsmøde, og at der den 26. juni 2009 blev afholdt et ministermøde.

Charlotte Christensen anmodede ved mail af 26. maj 2009 Kirsas Reinholt om bidrag til mødemateriale til embedsmandsmødet. Punkt 9 på dagsordenen til embedsmandsmødet havde følgende indhold:

”Søknad om statsborgerskab fra statsløse personer

- Danmark har forslået at NSHF-mødet diskuterer dette spørgsmål og specielt ser på rækkevidden af internationale forpligtelser i henhold til bl.a. FN-konventionen af 30. August 1961. *Danmark bes forberede en innledning på dette punkt.*”

Den 9. juni 2009 sendte Kirsas Reinholt et udkast til bidrag vedrørende de statsløse til Dorit Hørlyck. Dorit Hørlyck anmodede herefter om dagsordenen til ministermødet.

Punkt 7 på dagsordenen til ministermødet havde samme indhold som embedsmandsmødet:

”7. Søknad om statsborgerskab fra statsløse personer (11:55-12:15)

- Danmark har forslået at NSHF-mødet diskuterer dette spørgsmål og specielt ser på rækkevidden af internationale forpligtelser i henhold til bl.a. FN-konventionen af 30. august 1961. *Danmark bes forberede en innledning på dette punkt.*”

Kirsas Reinholt sendte den 10. juni 2009 Indfødsretskontorets bidrag til brug for mødet til Charlotte Christensen med kopi til bl.a. Dorit Hørlyck. Der ses ikke at have været mailkorrespondance med Kim Lunding om bidraget før fremsendelsen. Bidraget var således:

”Dagsordenpunkt 9 – Ansøgninger om statsborgerskab fra statsløse personer

Der vedlægges:

- Mavebælte af 20. februar 2009, herunder blandt andet notat af 19. januar 2009 om behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed

- Cirkulæreskrivelse nr. 66 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation
- FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed
- Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret
- FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder

Formål og indhold

Danmark har foreslået, at dette punkt drøftes på NSHF-mødet, særligt i forhold til rækkevidden af landenes internationale forpligtelser i henhold til blandt andet FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.

Der lægges op til en generel drøftelse og udveksling af synspunkter om rækkevidden af landenes internationale forpligtelser i forhold til statsløse, herunder hvordan de øvrige nordiske lande har gennemført konventionen i lovgivning og praksis, og om de hermed overholder konventionen.

Der ønskes ligeledes en drøftelse af landenes holdning til, at en ansøger i henhold til konventionens vandelskrav vil kunne erhverve statsborgerskab, uanset at den pågældende ikke opfylder de almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab, ligesom en ansøger i andre tilfælde vil skulle meddeles statsborgerskab, selv om andre almindelige betingelser, som det respektive land stiller i forbindelse med naturalisation, ikke er opfyldt, herunder eksempelvis krav om sprog, selvforsørgelse og gæld (og for Danmarks vedkommende et krav om en bestået indfødsretsprøve).

Baggrundsnotits

Artikel 1 i FN's konvention om begrænsning af statsløshed indeholder nogle meget lempelige betingelser for at opnå statsborgerskab for så vidt angår personer, som er født statsløse i de kontraherende stater.

Ifølge bestemmelsen er de kontraherende parter under visse omstændigheder forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer født i landet. Det fremgår således af artikel 1, stk. 2, at der kan stilles betingelse om:

- at den pågældende altid har været statsløs,
- at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år,

- at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der højst må være 5 år umiddelbart før ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og
- at den pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Efter artikel 6, stk. 2, i den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret, erhverves indfødsret ifølge enhver kontraherende stats nationale lovgivning af børn, der er født på den pågældende stats område, og som ikke ved fødslen erhverver indfødsret i en anden stat. Indfødsretten erhverves:

- a. ved fødslen ex lege; eller
- b. efterfølgende af børn, som er statsløse, efter ansøgning til den rette myndighed fra eller på vegne af det pågældende barn efter de i den kontraherende stats nationale lovgivning foreskrevne regler. Det kan bestemmes, at ansøgning kun kan indgives af personer, der har haft lovligt og fast ophold i det pågældende land i en periode på højst fem år umiddelbart forud for indgivelse af ansøgningen.

Herudover følger det af artikel 7 i FN's Konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder, at et barn skal registreres umiddelbart efter fødslen og fra fødslen skal have ret til et navn, ret til at opnå statsborgerskab og så vidt muligt ret til at kende og blive passet af sine forældre.

Statsløse og andre udlændinge havde indtil ændringen af indfødsretsloven i 2004 mulighed for at erhverve dansk indfødsret ved erklæring i henhold til lovens § 3. Ved lovændringen blev mulighed for at afgive erklæring begrænset til alene at omfatte nordiske statsborgere.

Den nugældende indfødsretslov, lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004, blev vedtaget på baggrund af forslag til lov om ændring af indfødsretsloven L 138, og det fremgår af pkt. 4.1.3. i bemærkningerne hertil, at ”den nugældende § 3 tager bl.a. sigte på at opfylde Danmarks forpligtelser efter FN-konventionen af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed....Den foreslåede begrænsning af § 3 til nordiske statsborgere indebærer, at Danmarks forpligtelser efter konventionen skal opfyldes på anden måde. Integrationsministeriet vil derfor – efter forudgående orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg – optage personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de i konventionen nævnte betingelser er opfyldt.”

Indfødsretskontoret har dog i praksis ikke siden ikrafttrædelsen af bekendtgørelse af lov om dansk indfødsret nr. 422 af 7. juni 2004 optaget personer, som opfylder betingelserne i artikel 1 i FN's konvention om begrænsning af statsløshed, på lovforslag om indfødsrets meddelelse, *uden at* de pågældende *tillige* har opfyldt betingelserne i cirkulæreskrivelse om retningslinjer for naturalisation, herunder blandt andet kravet om dokumentation for danskkundskaber og vandelskravet.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen vil betyde, at et antal af de ansøgere, der fremover vil blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som følge af, at de opfylder betingelserne i artikel 1 i FN's konvention om begrænsning af statsløshed, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse ved naturalisation.

Der vil blandt andet kunne indkomme ansøgninger fra personer, som har begået en af de former for kriminalitet, der ifølge retningslinjernes § 19, stk. 2, og stk. 3, indebærer, at de pågældende først kan blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter en vis karenstid eller helt er udelukket fra at blive optaget på et lovforslag, *men* som opfylder betingelserne i artikel 1 i FN's konvention. Ifølge artikel 1 er det kun, hvis en ansøger er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling, at der kan meddeles afslag på indfødsret.

På baggrund heraf vil der således f.eks. kunne blive tale om at optage en person, som er idømt en ubetinget frihedsstraf af 2 års varighed på baggrund af særlig grov vold eller uagtsomt manddrab, og som ifølge retningslinjernes § 19, stk. 2, ville være udelukket fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ligesom en person, der er sigtet for en forbrydelse, vil blive optaget, uanset at en ansøger efter retningslinjernes § 19, stk. 5, ikke vil kunne optages, hvis den pågældende er sigtet.

Herudover vil der f.eks. kunne komme ansøgninger fra personer, der ikke opfylder kravet om danskkundskaber, kravet om en bestået indfødsretsprøve, og fra ansøgere, der ikke er selvforsørgende.

Tilsvarende gælder i forhold til overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, som er implementeret i dansk ret ved § 3, stk. 2, i Indenrigsministeriets cirkulære af 6. februar 1992 om dansk indfødsret ved naturalisation.

Bestemmelsen er videreført i retningslinjernes § 17, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation, hvoraf fremgår, at børn, der er født statsløse i Danmark, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i landet.

Der kan således ikke efter konventionen herudover stilles betingelser for den pågældendes optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

På baggrund heraf vil der tilsvarende f.eks. kunne blive tale om at optage en person, som er idømt en ubetinget frihedsstraf af 2 års varighed på baggrund af særlig grov vold eller uagtsomt manddrab, og som ifølge retningslinjernes § 19, stk. 2, ville være udelukket fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ligesom der vil kunne komme ansøgninger fra personer, der ikke opfylder kravet om danskkundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve.

Statistik

Ministeriet har fra 1999 til den 31. december 2008 modtaget sammenlagt 178 ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17. De 145 af disse ansøgninger alene er modtaget i de sidste 6 måneder af 2008. På det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der blev vedtaget i Folketinget den 28. maj 2009, er 121 statsløse børn meddelt indfødsret i henhold til retningslinjernes § 17 ud af i alt 1.367 personer. De statsløse børn udgør således 9 % af det samlede antal personer.

Fra den 1. januar 2009 til den 9. juni 2009 har ministeriet modtaget 168 ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark. På det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der forventes fremsat i Folketinget i slutningen af oktober 2009, er der optaget 152 personer i henhold til retningslinjernes § 17 ud af i alt 882 optagne. De statsløse børn udgør således på nuværende tidspunkt 17 % af det samlede antal optagne.

Ifølge de for Indfødsretskontoret foreliggende oplysninger skyldes stigningen i antallet af ansøgninger, at kendskabet til bestemmelsen er rygtedes gennem udlændingenes netværk.

Det skal dog bemærkes, at der ud af de 152 personer alene er 16 børn, der er over den kriminelle lavalder. Heraf er 53 af børnene over 12 år, og de ville dermed efter de almindelige retningslinjer skulle dokumentere danskkundska-

ber – størstedelen i form af en skoleudtalelse, mens alene maksimalt 16 børn vil have aflagt folkeskolens afgangsprøve og dermed tillige ville skulle opfylde kravet om en bestået indfødsretsprøve.

For så vidt angår ansøgninger fra statsløse indgivet mellem ansøgerens fyldte 18. og 21. år modtog Danmark i perioden fra den 1. januar 2008 til den 9. juni 2009 88 ansøgninger. På det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der blev vedtaget af Folketinget i december 2008 blev 70 statsløse meddelt dansk indfødsret. På det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der forventes fremsat i Folketinget i slutningen af oktober 2009, er der på nuværende tidspunkt alene optaget 2 personer.

Baggrunden for det store fald i antallet af ansøgninger fra statsløse ansøgere, der er mellem 18 og 21 år, anses at være, at disse ansøgere i det omfang, de er født i Danmark, vil erhverve dansk statsborgerskab på et tidligere tidspunkt i medfør af retningslinjernes § 17.

Andre landes holdninger

Spørgsmålet om overholdelsen af FN's Konvention om begrænsning af statsløshed blev på Danmarks foranledning rejst under det seneste nordiske embedsmandsmøde om statsborgerskab, der blev afholdt i Stockholm den 16. oktober 2008.

Indfødsretskontoret har efterfølgende anmodet de nordiske lande om at oplyse, hvordan FN's konvention er implementeret i landenes lovgivning og praksis. Herunder om der i visse tilfælde er mulighed for, at disse statsløse personer kan opnå statsborgerskab automatisk efter loven eller ved erklæring, eller om de skal søge om statsborgerskab ved naturalisation, og herunder hvilke betingelser de i givet fald skal opfylde. Endvidere har Indfødsretskontoret anmodet om at få oplysninger om et eventuelt vandelskrav, herunder tilfælde, hvor en ansøger har begået kriminalitet af en sådan karakter, at den pågældende ikke efter de almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab i det pågældende nordiske land ville kunne erhverve statsborgerskab.

Sverige har oplyst, at såvel statsløse børn som statsløse, der er mellem 18 og 20 år, kan erhverve svensk statsborgerskab ved erklæring, og at der ikke i den forbindelse stilles vandelskrav eller andre krav end bopæl og permanent opholdstilladelse. Er barnet ikke født i Sverige, stilles der dog krav om bopæl i Sverige i de sidste 3 år.

Sverige har dog oplyst, at Sverige med sin lovgivning går væsentligt længere end forpligtelsen efter FN's konvention om begrænsning af statsløshed, men at det kan diskuteres, om aldersgrænsen på de 20 år i § 8 i den svenske statsborgerskabslov burde hæves til 21 år for fuldt ud at opfylde konventionens krav på dette punkt.

Island har ikke ratificeret FN's konvention om begrænsning af statsløshed. Island har dog bestemmelser, der er at sammenligne med Sverige. Island stiller således heller ikke vandelskrav i forbindelse med erhvervelse af islandsk statsborgerret efter disse bestemmelser.

Finland har først i august 2008 ratificeret konventionen. Finland har dog oplyst, at et barn født statsløst i Finland automatisk erhverver finsk statsborgerskab.

Norge har oplyst, at der ikke stilles alderskrav, opholdskrav og krav om løsning over for ansøgere, der er statsløse. Derimod stilles der blandt andet sprogkrav og vandelskrav.

Norge har dog oplyst, at man i forbindelse med en igangværende ændring af statsborgerretsreglerne nu vil undersøge, om konventionens forpligtelser kan anses for fuldt ud implementerede i lovgivningen.

Notat af 19. januar 2009 om behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed indeholder i afsnit 5 en beskrivelse af de øvrige nordiske landes implementering af konventionen m.v.

Oplæg – talepinde

- FN's konvention om begrænsning af statsløshed fra 1961 indeholder i artikel 1 en forpligtelse for de lande, der har ratificeret konventionen, til at begrænse statsløshed.
- Denne internationale forpligtelse indebærer, at landene kun kan stille få krav som betingelse for meddelelse af statsborgerskab. Landene kan stille krav om:
  - at ansøgeren altid har været statsløs,
  - at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år,

- at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der højst må være 5 år umiddelbart før ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt,
  - og at den pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.
- Herudover indeholder FN's konvention af 1989 om barnets rettigheder en forpligtelse, hvorefter et barn fra fødslen skal have ret til et statsborgerskab.
  - Tilsvarende fremgår det af den europæiske konvention fra 1997 om statsborgerret, at børn, der er født statsløse på en kontraherende stats område – enten automatisk efter lov eller efter ansøgning – skal erhverve statsborgerskab.
  - Danmark har ønsket at rejse dette spørgsmål om ansøgninger om statsborgerskab fra statsløse med henblik på at drøfte rækkevidden af landenes forpligtelser i henhold til konventionerne.
  - Danmark ønsker at drøfte og udveksle synspunkter om, hvordan konventionerne (primært FN-konventionen om begrænsning af statsløshed) er implementeret i lovgivning og praksis i vores lande.
  - Danmark ønsker tillige en drøftelse af landenes holdning til, at en statsløs ansøger, (der opfylder de krav, som der *kan* stilles efter FN-konventionen), vil kunne erhverve statsborgerskab, *uanset at* den pågældende ansøger ikke opfylder samtlige af det respektive lands *almindelige* betingelser for at opnå statsborgerskab – det gælder eksempelvis i forhold til krav om vandel, krav om sprog, for Danmarks vedkommende krav om en bestået indfødsretsprøve og et krav om selvforsørgelse.
  - Hvilken holdning har landene til, at der ikke kan stilles et krav om vandel, der går videre end efter konventionens bestemmelse?
  - Som et eksempel kan jeg nævne, at en ansøger, der er idømt en ubetinget frihedsstraf af 2 års varighed på baggrund af særlig grov vold, ville være udelukket fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter de almindelige retningslinjer – er ansøgeren statsløs, vil den pågældende da i medfør af Danmarks for-

pligtelser efter konventionerne skulle optages på et lovforslag, *uanset at han er idømt 2 års frihedsstraf.*

- Hvad er landenes holdning til at stille krav ud over de, der følger af konventionens bestemmelse?”

Dorit Hørlyck mailede den 11. juni 2009 bidraget til Kim Lunding med følgende bemærkning:

”Hermed vores bidrag til drøftelserne på NSHF-mødet om statsløses erhvervelse af indfødsret”.

Af mailkorrespondance fremgår, at embedsmænd fra Norge og Sverige den 15. juni 2009 bad om at få flere oplysninger angående bl.a. punktet om 1961-konventionen, så de kunne forberede sig. Charlotte Christiansen skrev samme dag således til den svenske repræsentant:

”For så vidt angår punkt 8 om indfødsret har Danmark foreslået, at dette punkt drøftes på NSHF-mødet, særligt i forhold til rækkevidden af landenes internationale forpligtelser i henhold til blandt andet FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed. Der lægges op til en generel drøftelse og udveksling af synspunkter om rækkevidden af landenes internationale forpligtelser i forhold til statsløse, herunder hvordan de øvrige nordiske lande har gennemført konventionen i lovgivning og praksis, og om de hermed overholder konventionen. Der ønskes ligeledes en drøftelse af landenes holdning til, at en ansøger i henhold til konventionens vandelskrav vil kunne erhverve statsborgerskab, uanset at den pågældende ikke opfylder de almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab, ligesom en ansøger i andre tilfælde vil skulle meddeles statsborgerskab, selv om andre almindelige betingelser, som det respektive land stiller i forbindelse med naturalisation, ikke er opfyldt, herunder eksempelvis krav om sprog, selvforsørgelse og gæld (og for Danmarks vedkommende et krav om en bestået indfødsretsprøve).”

Charlotte Christiansen skrev den 18. juni 2009 til Dorit Hørlyck angående NSHF-møderne, at beredskabsmapperne var forelagt for Claes Nilas, og at de afventede weekenden ud for hans eventuelle bemærkninger til materialet. Det ville herefter blive afleveret til Dorit Hørlyck om mandagen.

Kirsa Reinholt har foreholdt dette bidrag forklaret, at

”de ikke havde en formodning om, at der kom nyt frem. Mødet blev alene til, fordi ministeren selv ønskede at drøfte spørgsmålet med sine ministerkollegaer. Forespurgt hvilke drøftelser hun deltog i som grundlag for at lave papiret, forklarede vidnet, at hun tror, at hun udarbejdede det på baggrund af drøftelser med Dorit Hørlyck om, hvad det var for noget materiale, de skulle vedlægge til brug for mødet, og hvad der skulle være indeholdt i denne baggrundsnotits. Forespurgt om det blev forhåndsdrøftet med Kim Lunding, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men det kunne det meget vel have været. Hun tror ikke, det blev drøftet med Claes Nilas. Det var Internationalt Kontor, der stod for forberedelsen af NSHF-møderne. Det var derfor, beskeden gik via Lene Ahlmann-Ohlsen, som var kontorchef der. Det var Charlotte Christiansen, som stod for at samle materialet til mødet. Hun talte med hende på et forholdsvist tidligt tidspunkt om dagsordenpunktet. Der lå en mail om, hvad ministeren ønskede at drøfte. Hun ved ikke, hvordan det var kommet til Internationalt Kontor. Hun går ud fra, at det var noget, ministersekretæren havde formuleret til kontoret. Forespurgt om hun fik nogen form for besked om, hvad det var, man ønskede drøftet, forklarede vidnet, at hun ikke husker andet end denne mail, som hun fik i maj 2009, hvor Charlotte Christiansen skrev, at det input, som de havde fået fra ministeren eller eventuelt ministersekretæren, var, at *”det vil være meget givtigt for mig at høre mere om nordiske erfaringer med ansøgninger om indfødsret ved naturalisation for statsløse, idet der i Danmark har været drøftet spørgsmål om rækkevidden af de internationale forpligtigelser i medfør af blandt andet 1961-konventionen”*. Det var det, de gik ud fra. Hun mener ikke at huske, at hun drøftede materialet med andre end Dorit Hørlyck og muligvis Kim Lunding. Forespurgt om det blev drøftet, om man skulle have en drøftelse med ministeren, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt om hun på dette tidspunkt overvejede andre former for undersøgelser, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, at de drøftede eller overvejede.

...

Foreholdt ekstraktens side 12122 (Notat om Dagsordenpunkt 9 – Ansøgninger om statsborgerskab fra statsløse personer dateret 9. juni 2009) forklarede vidnet, at grunden til, at der er to udgaver, som er næsten identiske, er, at man, når man forberedte sådanne møder, lavede et materiale til embedsmandsdelen af NSHF og et materiale til ministerdelen. Foreholdt at der på side to er en ret præcis gengivelse af, hvad konventionen gik ud på, og at der ikke rigtig efterlades nogen åbning for, hvad det var, man kunne diskutere omkring rækkevidden og fortolkningen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt om hun på dette tidspunkt havde identificeret noget spillerum i konventionen, man kunne drøfte, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hvis de andre nordiske lande mente, man kunne indfortolke et andet vandelskrav end det, der umiddelbart fremgik af ordlyden i konventionen, var man interesseret i at

høre det, men det mente de i kontoret, at de havde afdækket dels med mødet i 2008 og dels den efterfølgende skriftlige høring i december 2008, som de fik svar på i januar 2009.

... forespurgt om hendes vurdering af sandsynligheden for at få ændret retsopfattelsen på dette tidspunkt var ret lille, bekræftede vidnet dette og forklarede, at hendes vurdering var på baggrund af, at de allerede havde spurgt de nordiske lande. Politisk var vurderingen, at man måske alligevel, hvis ministeren selv talte med sine kollegaer, kunne få klarlagt, om der var rum for fortolkning. Forespurgt hvad det var en minister skulle kunne, som en jurist ikke kunne, forklarede vidnet, at det kan hun ikke forklare. Det var igen ud fra den politiske dagsorden, at hvis man kunne stille nogle krav efter konventionen, som harmonerede bedre med de dagældende almindelige betingelser for naturalisation, så var det det, man skulle have undersøgt til bunds. Muligheden kunne være, at de nordiske lande havde en anden fortolkning. Det var det, man ville sikre sig, at de ikke havde. Foreholdt at muligheden for, at de andre lande havde en anden fortolkning, var udtømt efter hendes egen forklaring, forklarede vidnet, at Norge stadig stillede et vandelskrav. Det var dog ikke et vandelskrav med en udelukkelsesmulighed, som man havde efter danske regler, men en karenstid. Som Norge havde forklaret i oktober 2008, mente de, at man inden for konventionen kunne stille et vandelskrav og give en karenstid, fordi de fortolkede det sådan, at man efter konventionen blot ikke måtte anvende regler, der udelukkede fra at få statsborgerskab. Foreholdt at udspørgeren havde opfattet, at det var hendes og Dorit Hørlycks opfattelse, at det i virkeligheden var i strid med konventionen, forklarede vidnet, at det var derfor, de ville skærme Norge lidt i referatet. Forespurgt om man ikke kunne have ringet og spurgt, bekræftede vidnet dette. Det var ministerens beslutning, at hun selv ville tale med sine ministerkollegaer, og det vidste hun, at hun kunne gøre på NSHF-mødet i juni 2009. Det var hendes beslutning. Forespurgt om man kunne have ringet som forarbejde, forklarede vidnet, at hun ikke husker drøftelserne om det. Hun tror, at de mente, at de havde gjort deres forarbejde med mødet i oktober 2008 og den efterfølgende høring, og at de ikke kunne komme det nærmere. Forespurgt om hun på dette tidspunkt fik det indtryk, at det ikke handlede om at undersøge sagen, men om at trække tiden ud, forklarede vidnet, at det handlede om at undersøge sagen. Det var hun ikke i tvivl om. Forespurgt om det kunne være et politisk rationale at trække tiden ud, forklarede vidnet, at der ikke var nogen drøftelser om at trække tiden ud. Tidsperspektivet efter januar 2009 var ene og alene, at det var ministerens ønske selv at spørge sine kollegaer. Hun mener ikke, at der var en tankegang om, at man skulle trække tiden ud. Foreholdt at det ikke kom i spil at foretage andre skridt og ikke blev overvejet at undersøge sagen efter normal juridisk

metode og forespurgt, hvad der var ”driveren” i denne sag, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var et politisk ønske om at trække sagen i langdrag, men et spørgsmål om en undersøgelse og at være helt sikker, inden man gik ud med en endelig beslutning.” [12. april 2013, side 695-698]

Dorit Hørlyck har forespurgt om, hvordan forelæggelsespapirerne til det nordiske ministermøde blev til, forklaret, at

”det var en helt klar procedure, som de anvendte, når de skulle til møder i forskellige fora. Dette var det nordiske NSHF-møde – Nordisk Samråd på Højt Niveau for Flytningsspørgsmål. Det var ikke dette forum indfødsret normalt blev drøftet i, men fordi ministeren gerne ville tale med sine ministerkollegaer, blev det et punkt på dagsorden. Det foregik ved, at Internationalt Kontor fik at vide, at de ønskede, at punktet skulle på dagsordnen. Det var Internationalt Kontor, der forberedte mødet. Indfødsretskontoret leverede bidrag for så vidt angik punktet, der vedrørte indfødsret. Forespurgt om papiret blev forelagt for Kim Lunding, Claes Nilas eller ministeren, forklarede vidnet, at det blev det. Det var dem, der som udgangspunkt skulle anvende papirerne ved mødet. Det gik hele vejen op, ligesom alle andre mapper. Forespurgt om hun havde drøftelser med Kim Lunding, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det skulle bare på ministermødet. De skulle have de øvrige landes bemærkninger. Forespurgt om de søgte oplysninger længere oppe, hvor beslutningen var truffet, om der var noget særligt, de skulle tænke på, når de skrev dagsordnen, forklarede vidnet, at de ikke var i tvivl om, hvad de gerne ville have, der skulle undersøges. Det var, hvordan de andre lande havde implementeret konventionen, og hvilke krav de stillede ud over det, der fremgik af dens ordlyd. De ville stille de samme spørgsmål en gang til og bare prøve, om de kunne få dem uddybet. Der var ikke grundlag for at spørge om mere. Forespurgt om hun fik information om, hvordan det kunne uddybes, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun var fuldt ud klar over, hvad de gerne ville vide. Det fremgår af alle mavebælterne. Man ville være sikker på, at man ikke havde mulighed for at stille de krav, som man gerne ville stille, nemlig at man kunne afvise at give statsborgerskab til personer, som havde begået alvorlig kriminalitet. Hun synes, det fremgår temmelig tydeligt af de mavebælter, der var sendt op. Forespurgt om nogen kvalificerede yderligere, hvad der i konventionerne kunne være afsæt for, at man ville spørge igen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det blev ikke kvalificeret yderligere.

Forespurgt om hun havde nogen fornemmelse af, om der var andre motiver for at blive ved med at forelægge sagen, forklarede vidnet, at det har hun beskrevet i sin egen redegørelse. Hun har forklaret, at det var hendes opfattelse på det

tidspunkt, hvor hun blev bedt om at skrive redegørelsen, som blev skrevet i en forfærdelig frustrationsperiode. Derfor har hun i forbindelse med, at hun forberedte sig på afhøringen, kunnet se, at der måske godt kunne være grundlag for at undersøge det nøjere. Forespurgt om et motiv til at ønske spørgsmålet drøftet på ministermødet kunne være for at vinde tid, forklarede vidnet, at det var to sider af samme sag. På det tidspunkt, hvor hun skrev redegørelsen, var det hendes opfattelse, at man havde svært ved at acceptere, at konventionerne skulle se sådan ud. Man var ikke glad for det, fordi man var i et politisk miljø, hvor der var nogle aftalepartier, som bestemt ikke ville bryde sig om, at man skulle give statsborgerskab til personer, som var omfattet af konventionen. Forespurgt om det var en politisk ubehagelig dagsorden, fordi man havde en samarbejdspartner, som ville synes, det var en kedelig sag, og om man kunne have den tanke, at der var et rationale i at udskyde ubehaget, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun drøftede med nogen. Hun siger bare, at man af hensyn til aftalepartierne ville være 100 procent sikker på, at denne konvention ikke kunne fortolkes anderledes. Det var helt hendes egen opfattelse på det tidspunkt. Foreholdt at ministeren kom med rimelig kontante reaktioner på mavebæltet fra august 2008 og forespurgt, om det kunne være mere bekvemt at udskyde sagen, forklarede vidnet, at hun ikke kan svare på det spørgsmål.” [20. marts 2013, side 509-510]

Kim Lunding har forklaret, at

”Han var ikke med til det nordiske møde, så han har kun andenhåndsviden. Mødet blev forberedt i det, der dengang hed Administrationsafdelingen, hvorunder det internationale arbejde lå. Kontoret udarbejdede ”baggrundsmanchetten” vedrørende de spørgsmål, som ministeren ønskede forelagt omkring de statsløse og 1961-konventionen. Det kiggede han på. Hvis han husker rigtigt, fik han det sideløbende med, at det blev sendt til Administrationsafdelingen. Han havde ingen bemærkninger til det, der var skrevet til mødet.

Foreholdt ekstraktens side 12120 (Mail af 11. juni 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) forklarede vidnet, at bidraget var sendt dagen inden til det kontor, der forberedte sagen. ... Foreholdt ekstraktens side 12127 (Dagsordenpunkt 9 – Ansøgninger om statsborgerskab fra statsløse personer – tale pinde, dateret 9. juni 2009) og forespurgt om han var bekendt med, om ministeren og Claes Nilas drøftede det, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Foreholdt samme side ”• *Danmark har ønsket at rejse dette spørgsmål om ansøgninger om statsborgerskab fra statsløse med henblik på at drøfte rækkevidden af landenes forpligtelser i henhold til konventionerne. ... • Hvad er landenes holdning til at stille krav ud over de, der følger af konventionens bestemmelse?*” og forespurgt om det

var noget, han gjorde sig nogen tanker om, skulle se sådan ud, forklarede vidnet, at han fik dagsordenspunktet efter, det var givet til kontoret. Han noterede sig – det var vigtigt – at det fremgik klart, at hvis ansøgeren var statsløs, ville den pågældende i medfør af Danmarks forpligtigelser efter konventionerne skulle optages på et lovforslag, uanset at han var idømt to års frihedsstraf, således at man sagde klart, hvad Danmarks forpligtigelse var i forhold til konventionen. Man spurgte, om der var nogen anden måde at gøre det på. Der kunne være noget, de ikke havde fanget. Ministeren havde på dette tidspunkt, han kan ikke huske i hvilken sammenhæng, omtalt vandelskravet på den måde, som han vil kalde ”Hovedbanegårdseksemplet”. Det var et eksempel, som ministeren gav nogle gange med en bombemand, der blev taget på Hovedbanegården på fersk gerning, som havde en ansøgning om statsborgerskab liggende, men som ikke blev dømt for denne forbrydelse, inden ansøgningen om statsborgerskab skulle gøres færdig. Det var det, ministeren selv omtalte som ”Hovedbanegårdseksemplet”. Hun pegede på, at det ikke kunne være rigtig, at en person i den situation skulle have statsborgerskab. Foreholdt at det var et andet spor, forklarede vidnet, at hans erindring på dette punkt er, at ministerens fokus var på ”Hovedbanegårdseksemplet”. En person, der havde planlagt at udføre en meget alvorlig handling, for eksempel bombning af Hovedbanegården, blev taget på fersk gerning, havde en ansøgning om statsborgerskab liggende til behandling, straffesagen kunne ikke gøres færdig, men han havde krav på at få sin ansøgning om statsborgerskab færdiggjort. Det er det eksempel, han har hørt ministeren pege på et par gange på det tidspunkt. Foreholdt at det ikke er det eksempel, der nævnes her, forklarede vidnet, at det er rigtigt. For ham var det, der stod her om Danmarks forpligtigelse, det vigtigste. Han havde ikke nogen anledning til at rette i det, der var gået videre til et andet kontor. Her står ”... i medfør af Danmarks forpligtigelser efter konventionerne skulle optages på et lovforslag, uanset at han er idømt 2 års frihedsstraf. ...”, men man kunne også have indsat eksemplet med Hovedbanegårdsmændene, som, uanset han ikke var dømt, skulle optages på lovforslaget. Forespurgt hvor de andre ting kom fra, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige. Det var i hvert fald en eksemplifikation, som illustrer, hvordan konventionen skulle forstås også i forhold til vandelskrav. Foreholdt at det ligner noget, som blev udviklet i mavebælterne fra 8. april 2008, 4./18. august 2008 og 23. januar 2009 forklarede vidnet, at han ikke har hæftet sig ved det, udover at han hæftede sig ved, at Danmarks forpligtigelse blev stillet korrekt op. Det, han kan sige i sammenhæng med dette, var ”Hovedbanegårdseksemplet”. I hans øjne kunne man have indsat ”Hovedbanegårdseksemplet” i stedet for. Det var det, han havde hørt ministeren pege på. Foreholdt at ”Hovedbanegårdseksemplet” hørte til sjældenhederne – de mere eksotiske og voldsomme sager, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at det gjorde i denne periode. Foreholdt at de lovovertrædelser, der har

ført til afslag på ansøgninger om indfødsret i de sager, som kommissionen har gennemgået, og hvor der er givet afslag på grund af vandel, er rapserier og den slags og ikke voldsomme terroristhandlinger, men at der måske var et par stykker, som man mistænkte for det, forklarede vidnet, at det var et eksempel, hvor forpligtelsen pegede på, at den pågældende i medfør af Danmarks forpligtigelser efter konventionen skulle optages på et lovforslag, uanset at han var idømt to års frihedsstraf. Det er det, der står. Hans erindring er, at i forhold til vandelskrav havde ministeren meget fokus på eksemplet med Hovedbanegården.

Forespurgt af advokat Søren Juul om hvornår han talte med Birthe Rønn Hornbech om ”Hovedbanegårdseksemplet”, forklarede vidnet, at det formentlig lå lige før sommerferien 2009, at ”Hovedbanegårdseksemplet” blev præsenteret. Det kunne selvfølgelig også være derfor to års-eksemplet ligger her, men det var lige omkring sommerferien. Forespurgt om han havde talt med ministeren om ting i relation til sagen, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det var i relation til denne sag. Det var i relation til et generelt møde, de havde, at eksemplet blev præsenteret. Foreholdt at eksemplet vel blev præsenteret i relation til denne sag, forklarede vidnet, at eksemplet blev præsenteret i relation til personer, som gribes på forsk gerning, og som er omfattet af konventionen. Forespurgt om han talte med ministeren om statsløsesagen, forklarede vidnet, at han ikke har talt med ministeren om statsløsesagen konkret. Det var eksemplet, han nævner, som de talte om – ikke sagen. Den diskuterede de ikke, men eksemplet var oppe. Han husker ikke, i hvilken sammenhæng de drøftede det eller på hvilket møde. Forespurgt om eksemplet blev trukket ud af den blå luft, forklarede vidnet, at det muligvis var forud for forberedelsen af dette møde. Det tør han ikke sige. Forespurgt om han husker hvornår, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Forespurgt om det, når han tænker på det eksempel, giver ham tanker, om han måske i virkeligheden har talt om andet end banegårdseksemplet med ministeren, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Forespurgt hvem der var til stede, da ministeren fortalte om banegårdseksemplet, forklarede vidnet, at det er et eksempel, han husker, fordi det var så klart. Han kan ikke sige, hvem der var til stede, men det var formentlig på et af de møder, de holdt i direktionen med ministeren, hvor alle afdelingscheferne var til stede. [22. maj 2013, side 1021-1024]

Foreholdt ekstraktens side 17324 (Kim Lundings notesbog den 3. september 2008), side 17328 (Kim Lundings notesbog den 24. september 2008) og side 17331 (Kim Lundings notesbog den 22. oktober 2008) og at der alle steder er referencer til sager med forbindelse til Folketingets Ombudsmand og forespurgt, om sager med relation til Folketingets Ombudsmand fyldte meget i efteråret 2008, forklarede vidnet, at han gerne vil gå tilbage til seneste afhøring,

hvor han nævnte, at ministeren havde givet ”Hovedbanegårdseksemplet”. Han har prøvet at ransage sin hukommelse og papirer for, hvornår eksemplet blev givet. Som han erindrer det, kom det frem i forbindelse med, at Folketinget behandlede lovforslag L 209 om udvisning af personer, der udgør en risiko for statens sikkerhed. Lovforslaget blev vedtaget i juni 2009 af Folketinget.” [29. maj 2013, side 1028]

Lovforslag L 209 af 28. april 2009 om ændring af udlændingeloven og retsafgiftsloven (Behandling af sager om administrativ udvisning af udlændinge, der må anses for en fare for statens sikkerhed m.v.) blev behandlet henholdsvis den 5., 26. og 28. maj 2009. Forslaget blev vedtaget og til lov nr. 487 af 12. juni 2009.

Hovedbanegårdseksemplet eller den situation, som det er udtryk for, fremgår ikke af Folketingets gengivelse af forhandlingerne.

Birthe Rønn Hornbech har nævnt eksemplet under forhandlingen den 4. marts 2011 af forslag nr. B 60 til folketingsbeslutning om opsigelse af 1961-konventionen, jf. kapitel 9, afsnit 9.3.62.

Under debatten anførte Birthe Rønn Hornbech således bl.a.:

“Jamen det er jo også derfor, at jeg over for nogle af de partier, der ville kunne flytte flertallet, nemlig specielt Socialdemokratiet, rejser det spørgsmål, om Socialdemokratiet virkelig over for deres vælgere vil gå til valg på, at konventionen betyder, at den terrorist, der har sprængt Hovedbanegården i luften, og som tilstår det og sidder i varetægtsfængsel, er jeg forpligtet til at sende et indfødsretsbevis, hvis Folketinget synes det. Sådan er det, og det synes jeg også hører med i den her diskussion.”

Claes Nilas har forklaret, at

”landene kunne melde til værtslandet, Norge, hvis de havde nogle punkter til substansdrøftelse, og de havde meldt ind, at det var et punkt, de ønskede til substansdrøftelse. Han husker det sådan, at forberedelsen til mødet kørte fuldstændigt normalt. Forberedelsen lå i Internationalt Kontor, men de ville altid inddrage fagkontoret – Indfødsretskontoret. Det fulgte han normalt aldrig. Der blev lavet notater. Hans erindring er, at sagen kørte fuldstændigt normalt frem mod, at han på et tidspunkt fik en mappe op til ministeren, hvor der så ville være vedlagt oplysninger om, hvad mødet gik ud på, og hvad dagsordenen var. Der ville også altid være vedlagt notater om de enkelte punkter og forslag til talepunkter. Han kan huske, at han fik sådan en mappe. Som han husker

det, var det udmærkede talepunkter, der rejste ganske åbent, at det, der ønskedes, var en substansdrøftelse af udmøntningen af konventionen. Han kan huske, at der var nogle detailspørgsmål om, hvilke krav man kunne stille, og hvad landenes holdning var.” [3. juni 2013, side 1145-1146]

Foreholdt ekstraktens side 12121 (Dagsordenpunkt 9 – Ansøgninger om statsborgerskab fra statsløse personer af 9. juni 2009) og ... om talepindene på en relevant måde reflekterer de synspunkter, der skulle spørges om eller undersøges, forklarede vidnet, at han husker det sådan, at de talepinde, der altid var lagt ved til ministeren, kom fra de faglige eksperter på området. Da han oveni vidste, at Dorit Hørlyck selv skulle deltage i mødet, gik han ud fra, at talepindene var lavet i samarbejde mellem Internationalt Kontor og Indfødsretskontoret. Der var et kæmpe mødemateriale med tonsvis af notater og talepinde. Da han læste alt, har han læst det, men han har ikke siddet og pindehugget. Han har læst det igennem den gang. Han syntes ikke, at det var en skæv vinkel, og han gjorde sig ikke andre refleksioner. Foreholdt pind i samme dagsordenpunkt, ekstraktens side 12127 *”Danmark ønsker tillige en drøftelse af landenes holdning til, at en statsløs ansøger, (der opfylder de krav, som der kan stilles efter FN-konventionen), vil kunne erhverve statsborgerskab, uanset at den pågældende ansøger ikke opfylder samtlige af det respektive lands almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab”* og pind i samme dagsordenpunkt, ekstraktens side 12128 *”er ansøgeren statsløs, vil den pågældende da i medfør af Danmarks forpligtelser efter konventionerne skulle optages på et lovforslag, uanset at han er idømt 2 års frihedsstraf.”* samt forespurgt om det er elementer, som han kan genkende som repræsentative for det spor, man var i gang med at undersøge, forklarede vidnet, at han tror, at han oplevede det på den måde, at det, kontoret gennem talepindene forsøgte at rejse, var netop det, ministeren ønskede at undersøge på mødet, nemlig om de andre lande stillede flere krav end ud fra ordlyden og, hvis de gjorde, hvorfor. Det syntes han, at det reflekterede udmærket.” [3. juni 2013, side 1147-1148]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt dagsorden punkt 9 og forespurgt, om hun nåede at få dette notat, inden hun tog til Grønland, forklaret, at

”hun ikke tror, at hun har set det. Hun ville heller ikke have taget sig af det. Hun fik en samlet mødemappe et par dage før, og så læste hun det til den tid. Det var intet kontroversielt, som hun skulle blande sig i. Hun havde bare i sinde at spørge dem. Hun fik aldrig læst de papirer, fordi hun blev sygemeldt. Det foregik lidt i sidste øjeblik – skolestilssyndromet. Foreholdt samme dokument side 12127 [5. – 8. og 10. talepind i oplægget til talepinde i bidraget til dagsordens punkt 9] og at hele synsvinklen er den, hun er blevet spurgt om temmelig

mange gange, om hele formålet med denne øvelse var, om man var nødt til at give kriminelle grupper statsborgerskab, eller om man kunne fortolke konventionen mere begrænsende, forklarede vidnet, at hun aldrig brugte talepunkterne, heller ikke til samråd. Hun ville have brugt den sidste linje, så kunne de gå i gang. Det var ren snak. Det var sådan, man lavede ministerpapirer. Hun brugte det aldrig. Det var rent tidsspilde. Det sidste ville hun spørge om, og når de svarede, ville hun sige, hvordan det var i forhold til det og det, så de fik noget at vide i stedet for alt det snak. Men hensyn til fortolkningen er der blevet spurgt om det flere gange, og hun kan bare sige, at på nogle tidspunkter er det blevet sagt, at der var forskellige fortolkninger, og det vidste de alle sammen. Forespurgt om det ikke kunne undre hende, at et stykke papir, der var beregnet som hendes talepapir, byggede på den forestilling, at dette var det, hun gerne ville spørge om, forklarede vidnet, at der er mange ting i denne sag, hun undrer sig over. Det med vandelskrav havde de aldrig diskuteret. Man skal gøre sig klart, at danske embedsmænd på Slotsholmen og tilhørende institutioner gør sig umage for at prøve at hjælpe en minister igennem. Der er vitterligt ministre, der ikke engang kan sige velkommen, uden det står i talepapiret. Hun sagde altid til dem, at de skulle lave deres talepapirer, men at de skulle vide, at hun ikke brugte dem. De skulle lave dem, hvis de havde behov for det, fordi man ellers begyndte at kortslutte noget uddannelse i ministeriet. De prøvede på alle mulige måder at tænke, hvad ministeren havde brug for, men gik altså nogle gange galt i byen. Det var først under læsning af sagen, at hun kunne se, at vandelskrav stilles flere gange. Hun bruger slet ikke det udtryk. Hun bruger udtrykket kriminalitet, hvis hun endelig bruger noget. Der er ingen tvivl om, at de gjorde det i bedste mening. Forespurgt om det er hendes forklaring, at det er en stor misforståelse i forhold til, hvordan hun så på det, forklarede vidnet, at det er det. Hun har prøvet at overveje, om Dansk Folkeparti også i forbindelse med nogle af de andre forhandlinger har været inde på det, og at embedsmændene skulle have fået det indtryk. Det var de ikke. Selvom indfødsret spillede en meget stor rolle for Dansk Folkeparti, spillede det en relativt lille rolle i forhandlingerne med hende. Da hun blev minister, var det nogle helt andre ting, Søren Krarup og Jesper Langballe havde på tapetet, som de ville have hende til at gennemføre. Hun kan ikke mindes, at vandelskrav blev fremført i de forhandlinger med Dansk Folkeparti om udlændingepolitik, som hun har haft. Det var andre ting, som de kom med. Foreholdt at selve denne problemstilling i relation til konventionen måske knapt nok er opfattet af Søren Krarup henset til hans reaktion, da han ringede til Kirsia Reinholdt, forklarede vidnet, at det kan hun ikke vide noget om. Hun kan læse sig til, hvad der havde været. Lovbemærkningerne er simpelthen så klare. Foreholdt at det kan undre, at der kan opstå en misforståelse af denne karakter, at embedsmændene kunne gå totalt modsat af hendes opfattelse og blive ved med at

arbejde ud af det spor, forklarede vidnet, at det også undrer hende. Hun synes, at hun gjorde sig umage lige fra starten med at fortælle, at de ikke skulle regne med hende til stramninger, medmindre hun var nødt til det på grund af Dansk Folkeparti. De foretog også nogle stramninger af mindre karakter. Derfor tror hun, at hun brugte ordet tvangslæsning om de afsnit om indfødsret i ”Tale er guld”, fordi man skulle være klar over, at lige præcis på indfødsret har hun alle dage haft en anden opfattelse, fordi hun er så optaget af integration også. Det var ikke noget, hun gik og reklamerede med, fordi hun var bundet af den aftale, som hun havde indgået med Dansk Folkeparti. De var loyale over for hende, og hun var loyal over for dem. Der var mange ting, hun ikke luftede i de år, hun var minister. Selvom der var et par gange, hvor hun ikke kunne lade være. Hun kan kun sige, at det billede, som Niels Preisler gav af, hvordan det var med konventionerne, var så præcist, som det overhovedet kan være. Sådan var det også, mens hun var minister.” [8. maj 2013, side 926-928]

8.2.16 Møde i Folketingets Indfødsretsudvalg den 18. juni 2009

Folketingets Indfødsretsudvalg behandlede den 18. juni 2009 bl.a. en anmodning om dispensation for sprogkravet fra en udviklingshæmmet ansøger, der var omfattet af 1961-konventionen (sag 62). Sagen kan kort beskrives således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 22. juni 2006, som tilsyneladende først er modtaget i Indfødsretskontoret den 19. april 2007. Omfattet af 1961-konventionen. Ved brev til ansøgeren af 11. juli 2008 oplyste ministeriet, at det som udgangspunkt var en betingelse for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterede danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en nærmere angiven prøve. Af brevet fremgik det, at der kunne dispenseres fra kravet i tilfælde af dokumenteret psykisk eller fysisk sygdom af meget alvorlig karakter. Ved brev af 10. september 2008 anmodede ansøgers læge om, at der dispenseredes fra kravet om danskkundskaber.

Af et journalnotet af 5. marts 2009 fremgår, at sagen havde ligget ”ved Lene, da ans. er statsløs”. Sagsbehandleren indstillede til Katrin Thorsvig Hansen, at sagen blev forelagt Folketingets Indfødsretsudvalg, og Katrin Thorsvig Hansen forelagde den 15. maj 2009 sagen for Dorit Hørlyck med indstilling om, at ansøgeren, der var en 22-årig statsløs palæstinenser, fik sagen forelagt for Folketingets Indfødsretsudvalg, idet ansøgeren var udviklingshæmmet. Dorit Hørlyck erklærede sig den 17. maj 2009 enig heri, såfremt øvrige betingelser var opfyldt.

Ved brev af 20. maj 2009 oplyste ministeriet, at det var Folketingets Indfødsretsudvalg, der på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger ville tage stilling til dispensationssagen.

Ved brev af 10. juni 2009, der ses udarbejdet af Trine Priess Sørensen og er underskrevet af Dorit Hørlyck, blev sagen sammen med 18 andre sager sendt til udvalget med henblik på stillingtagen til, om ansøgerne kunne meddeles dispensation. Af brevet fremgik bl.a., at det ville

”være angivet ved hvert løbenummer, hvilke retningslinjer der finder anvendelse på den pågældende ansøgning.”

Folketingets Indfødsretsudvalg modtog sammen med brevet en kort beskrivelse af ansøgeren, en lægeerklæring, flere udtalelser fra skoler og kommunen samt en afhøringsrapport af 17. april 2007 fra politiet.

Indfødsretskontorets beskrivelse af sagen var således:

”Ansøgeren er født i ... i Danmark. Ansøgeren fik tidsubegrænset opholdstilladelse i december 2006.

Ansøgeren er statsløs.

Ansøgeren er omfattet af de hidtil gældende retningslinjer, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006.

Finder udvalget, at der kan dispenseres fra kravet om danskundskaber mv., forelægges sagen endvidere med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om selvforsørgelse, jf. retningslinjernes § 23.

Ansøgeren har i de sidste 5 år forud for fremsættelsen af næste lovforslag om indfødsrets meddelelse (oktober 2009) modtaget ydelse efter lov om aktiv socialpolitik i perioden fra den 11. april 2005 til den 30. november 2007. Ansøgeren er aktuelt selvforsørgende. Efter de hidtil gældende retningslinjer opfylder ansøgeren tidligst selvforsørgelseskravet i december 2011.”

Kommissionen har spurgt Justitsministeriet, hvilke embedsmænd der deltog i mødet. Ministeriet har svaret, at mødet ses noteret i Dorit Hørlycks kalender, og at der ikke i sagens akter ses at være oplysning om, hvem der rent faktisk deltog i mødet.

Indfødsretsudvalget meddelte ved brev af 6. juli 2009, at det var udvalgets opfattelse, at ansøgeren burde optages på forslag til lov om indfødsrets meddelelse. Den 16. juli 2009 blev ansøgeren optaget, og ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Hvis ministeriet ikke i juli 2008 havde vejledt ansøgeren om, at det som udgangspunkt var en betingelse for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterede dansk kundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en nærmere angiven prøve, men i stedet havde optaget ansøgeren på lovforslag om indfødsrets meddelelse, kunne ansøgeren have fået indfødsret i december 2008.

Dorit Hørlyck har forklaret, at hun deltog i mødet i Folketingets Indfødsretsudvalg den 18. juni 2009, og at

”hun ikke husker sagen, men hun kan huske, at hun har set den beskrevet i ekstraktmaterialet. På det tidspunkt var de nok opmærksomme på, at der var tale om en statsløs født i Danmark, men det var i 2009, hvor ansøgerne stadig skulle opfylde de almindelige betingelser.

Foreholdt ekstraktens side 11201 (Bilag til lb. nr. 6 Møde den 18. juni 2009) og at den pågældende var udviklingshæmmet, forklarede vidnet, at sagen blev forelagt for udvalget med henblik på dispensation fra sprogkravet. Foreholdt samme dokument ”*Ansøgeren er statsløs. Ansøgeren er omfattet af de hidtil gældende retningslinjer, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006.*” og forespurgt om hun deltog i mødet, forklarede vidnet, at det gjorde hun. Hun deltog i stort set alle møderne, mens hun var chef for Indfødsretskontoret. Forespurgt om hun oplyste noget om konventionen på mødet i Indfødsretsudvalget, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt om hvordan hun havde det med at skrive det på denne måde, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt om hun havde nogle overvejelser om at orientere Indfødsretsudvalget, forklarede vidnet, at det havde hun flere gange, men det blev ikke sådan, fordi den nordiske undersøgelse stadig var i gang. I den periode var der ikke noget ønske om at orientere udvalget. Hun kan ikke huske, hvad hun tænkte om det på det tidspunkt. Hun ved bare, at hun ikke ville orientere Folketinget om noget, uden hun havde drøftet det med sin overordnede. Forespurgt om hun gjorde sig tanker om at tage det op med sin overordnede, forklarede vidnet, at hun forsøgte. Hun har lagt mavebælter videre, hvor der var vedlagt udkast til breve til Folketinget, hvor hun ville orientere om det. Beslutningerne blev ændret. Det havde hun sikkert argumenteret imod. Forespurgt om hun i perioden efter 20. februar 2009 gjorde sig tanker om enten selv at orientere

eller foreslå hendes foresatte, at de skulle gøre noget, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand om det var et dilemma at deltage i et møde i udvalget og ikke videregive sin viden til udvalget, forklarede vidnet, at hun ikke var i tvivl om, at Folketinget skulle orienteres om denne sag på et eller andet tidspunkt, men tidspunktet var ikke der. Hun afventede resultatet af undersøgelsen. Udvalget måtte få orienteringen efterfølgende. Hun vil gerne beklage, at der gik lang tid. Det blev også beklaget i stor stil i redegørelsen. Alle kan i bagklogskabens lys se, at det tog for lang tid, men det fik hende ikke til på det pågældende tidspunkt at orientere Indfødsretsudvalget. Foreholdt at ansøgeren fik dispensation, men hvis udvalget ikke havde givet dispensation, ville det have begået konventionsbrud uden at få de oplysninger, som var nødvendige for at vide, at man befandt sig i en sådan situation, forklarede vidnet, at det kun var, hvis det var konventionsbrud. På det tidspunkt var der i hvert fald nogen, der stadig var i tvivl. Forespurgt om hun var i tvivl, forklarede vidnet, at hun ikke var i tvivl, men det var ikke nok." [20. marts 2013, side 503-505]

8.2.17 NSHF-mødet (Den Nordiske Samrådsgruppe på Højt Niveau for Flytningsspørgsmål) i Lardal, Norge, juni 2009

Møderne blev holdt i Lardal, Norge, den 25. og 26. juni 2009. Ved embedsmandsmødet den 25. juni 2009 deltog fra Danmark bl.a. Lene Ahlmann-Ohlsen, Dorit Hørlyck og Claes Nilas. Ved ministermødet den 26. juni 2009 deltog fra Danmark bl.a. Lene Ahlmann-Ohlsen og Dorit Hørlyck. Birthe Rønn Hornbech deltog på grund af sygdom ikke.

Kirsa Reinholt har om mødet og forberedelsen heraf forklaret, at

”Forberedelsen til NSHF-mødet i juni 2009 var ikke så meget anderledes end forberedelsen til embedsmandsmødet i oktober 2008. De lavede et materiale, der var lidt mere uddybende. Når det var ministeren og departementschefen, der tog af sted, lavede man nogle talepinde med de spørgsmål, man kunne stille de nordiske lande. Det gjorde de ikke til de almindelige årlige embedsmandsmøder. Der blev lavet nogle talepinde til brug for mødet, hvor ministeren skulle have stillet disse spørgsmål. Det blev Dorit Hørlyck, der stillede spørgsmålene, da ministeren var syg, og departementschefen havde forladt mødet, da dagsordenspunktet vedrørende de statsløse blev drøftet. [12. april 2013, side 695]

Forespurgt om hun fik nogen form for rapportering, da Dorit Hørlyck vendte tilbage fra NSHF-mødet, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, hvad Dorit Hørlyck præcist sagde, men hun husker det ikke, som om der var nogen ændring, men at Norge havde fastholdt deres synspunkt om karenstid, og at det mente de, at man kunne inden for konventionen. Forespurgt om dette førte til noget, der kunne bruges til noget, forklarede vidnet, at hun ikke husker de eksakte drøftelser, men som hun mener at huske, indstillede de, at de fulgte konventionerne ligesom i januar 2009-mavebæltet. Forespurgt om der var nogen interesse i fra ministeriets ledelse for at høre, hvad der var sket på mødet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke noget om. Det var ikke noget, hun var involveret i. Foreholdt at hun selv vurderede forløbet i en mail fra 18. januar 2011, hvor hun karakteriserede det som en farce, forklarede vidnet, at det var, fordi resultatet i januar 2010 var det samme som i januar 2009. Så virkede det som spild af tid, at de havde spurgt de nordiske lande både i juni 2009 på NSHF-mødet og igen på det nordiske møde i oktober 2009. Det, man ønskede fra ministerens side, var at være helt sikker, og det blev man, hvorefter ministeren i november 2009 besluttede, at man skulle følge konventionen. Når hun skrev, at det var en farce, var det et udtryk for, at det havde været rart, hvis de havde kunnet slippe for det år, fordi resultatet alligevel ikke blev anderledes. Hun brugte ikke ordet farce, fordi ministeren ville have yderligere sikkerhed for, at der ikke var rum for en anden fortolkning. Forespurgt hvor det saglige element ligger i ministerens beslutning om at spørge sine nordiske ministerkollegaer, og hvad det var, man kunne finde, forklarede vidnet, at hun ikke siger, at hun kan forstå, at ministeren havde behovet. Hun siger, at når det var ministerens beslutning, så var det sådan. Når det var hendes beslutning, at hun ville være helt sikker, så var det det, man gjorde. Men henset til at de ikke kom videre, og at resultatet ikke blev et andet i januar 2010, end det var i januar 2009, så var det meget at gøre ud af ikke at komme videre.” [12. april 2013, side 698]

Christian Lützen har foreholdt, at der i Birthe Rønn Hornbechs og Claes Nilas’ kalender onsdag den 24. juni 2009 er et møde, som hedder ”Tale om NSHF ministermødet”, og forespurgt, om det er afholdt, forklaret, at

”hans umiddelbare antagelse er, at det ville det være. Der står sikkert også andre møder den dag, så han vil tro, at de er blevet afholdt og opretholdt. Forespurgt hvor stor troen er, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at han selv deltog i et møde om forberedelsen af NSHF-mødet. Han kan se, at der står det og andre interne møder, og man kan se, at der hen over de næste par dage var forskellige møder, som stadig stod i kalender, men som var aflyste. Det var, fordi det var møder, f.eks. møder i K-udvalget, hvor der kunne

komme noget efterfølgende, og man kunne så se, at ministeren ikke havde været med til mødet, fordi hun var syg.” [22. maj 2013, side 1001]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt, at der i mødekalenderen var berammet et møde den 24. juni 2009 parallelt med Claes Nilas’ kalender, hvor de skulle drøfte det nordiske møde, forklaret, at

”den dag lå hun med 39 i feber derhjemme. Forespurgt hvornår hun blev sygemeldt, forklarede vidnet, at det var efter festlighederne i Grønland, som hun havde deltaget i som medlem af Selvstyrekommisionen. Næste morgen konstaterede hun, at hun havde 39 i feber. Så vaklede hun ind til bordet og behandlede alle sagerne, hvorefter hun sendte en mail om, at chaufføren skulle hente dem. Hun måtte desværre også melde afbud til en kirketur til Paris. Forespurgt hvornår det var i tid, forklarede vidnet, at det var den uge. Hun kan se, at der står noget med Paris om søndagen, og det kan hun huske, at hun meldte afbud til. Forespurgt om hun var syg før mødenoteringen den 24. juni 2009, forklarede vidnet, at den sikkert havde stået der længe. Det korte af det lange var, at da hun opdagede, at hun havde 39 i feber og læste på Sundhedsstyrelsens hjemmeside om svineinfluenza, var hun godt klar over, hvad klokken var slået. Det var om at få sagerne behandlet og krybe i seng. Hun ved ikke, om mødet fandt sted, men hun lå i sengen med over 39 i feber. Hun satte uret til hver fjerde time og besvarede mails og sov igen. Forespurgt om det er forklaringen, at hun ikke deltog i mødet, fordi hun var syg, svarede vidnet, at hun ikke deltog. Hun deltog ikke i mødet i Norge, og hun deltog ikke i kirkemødet i Paris.” [8. maj 2013, side 926]

Ved mavebælte af 14. juli 2009 fra Internationalt Kontor fik Birthe Rønn Hornbech forelagt et kort resume og egentlige referater fra møderne. Mavebæltet er signeret af medarbejdere fra Administrationsafdelingen og af Claes Nilas. Mavebæltet med Birthe Rønn Hornbechs påtegninger ser således ud:

Til ministerens orientering vedlægges et kort resume og egentlige referater fra minister- og embedsmandsmøde i NSHF den 25-26. juni 2009 i Lardal, Norge. Formandskabets referat er endnu ikke modtaget. Der var bl.a. fokus på spørgsmålet om anvendelse af domstol eller nævn i udlændingesager og stigningen af antallet af uledsagede mindreårige asylansøgere.

Der vedlægges kopi af norsk pressemeddelelse af 26. juni 2009 om mødet og et billede af udsigten fra mødelokalet.

Administrationsafdelingen, Internationalt kontor, den 14. juli 2009

- CHC
- LAG
- HKA

Ni/25 17/7 - 09

hval med ref. fra Stohle
Papir + Papir
Andersen

Resumeeet var formentlig det samme, som var vedhæftet en mail af 29. juli 2009 til bl.a. Dorit Hørlyck. I dette resumé hedder det bl.a.:

”Ansøgning om statsborgerskab fra statsløse personer

Danmarks opfordring til at få afklaret de nordiske landes fortolkning af FN’ konventionen af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed i forbindelse med ansøgninger om indfødsret førte til en konstatering af, at både Norge og Finland trods konventionen fortsat stiller vandels- og sprogkrav i forbindelse med ansøgning om indfødsret, og at de har anset det for at være i overensstemmelse med deres internationale forpligtelser. Sverige stiller stort set ingen krav

i forbindelse med statsborgerskab, men overvejer at indføre en test. Island har ikke ratificeret konventionen.”

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt mavebælte af 14. juli 2009 og forespurgt, hvad det er, hun har skrevet på mavebæltet, forklaret, at

”der står, ”*hvad med ref. fra Stockholm*”, det må være et helt andet møde, ”*papir + papir fra ... ?*” Der er spørgsmålstegn, så hun mangler åbenbart noget. Det er pinligt, at hun ikke selv kan læse det. Det er nok et eller andet, der står i sagen. De spurgte ikke, hvad det betød. Foreholdt at embedsmandsmødet året før var i Stockholm, forklarede vidnet, at embedsmændene havde møder hele tiden. De havde nordiske møder hele tiden. Der kan stå ”*Ankerstjerne*”. Han var afdelingschef i International Afdeling. De var nok kommet til at nævne et eller andet, og så var hun blevet nysgerrig og ville have det. Forespurgt om det kunne tænkes, at hun fik referatet fra det møde, hvor hun ikke havde været med, og om dette kunne være en efterspørgsel af, hvad der lå fra embedsmandsmødet i Stockholm i 2008, forklarede vidnet, at hun er ret sikker på, at hun kan huske det forløb. Netop fordi hun havde været syg, efterspurgte hun på et tidspunkt et referat fra ministermødet. Referatet var meget pauvert, og hun tabte totalt interessen for det nordiske. Det var først under sagen her, at hun så, at embedsmændene holdt et møde til i oktober 2009. Det må de selv forklare, hvorfor de holdt det, og hvad der kom ud af det. Hun havde totalt mistet interessen. Det var omsvøb. Da hun fik at vide, at Claes Nilas også var rejst hjem og næsten ikke havde været på mødet i juni 2009, var det ikke så interessant. Forespurgt om hun læste mødereferatet, forklarede vidnet, at hun husker, at hun så et meget tyndt mødereferat fra ministermødet. Normalt så hun ikke referater fra embedsmandsmøder. Det var der ikke tid til.” [8. maj 2013, side 928-929]

Referat fra begge møder blev sendt til Indfødsretskontoret den 10. august 2009.

Af referat fra NSHF-embedsmandsmøde i Lardal den 25. juni 2009 fremgår:

”8) Ansøgning om statsborgerskab fra statsløse personer (efter dansk ønske)

Danmark forklarede, at man fra dansk side ønskede oplysninger fra de andre nordiske lande om, hvordan de fortolker FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed i forbindelse med ansøgninger om indfødsret, særligt i forhold til om der trods konventionen fortsat kan stilles et vandelskrav og sprogtest for statsløse.

Sverige oplyste, at der ikke blev stillet krav i forbindelse med en ansøgning om statsborgerskab.

Norge har i deres lovgivning indsat en karenstid for opnåelse af statsborgerskab, såfremt den pågældende har begået kriminalitet, hvilket også gælder statsløse.

Island har ikke ratificeret konventionen, men islandsk lov anses for at være i overensstemmelse med konventionen.

Finland stiller krav om, at alle konventionens betingelser skal være opfyldt inden meddelelse af statsborgerskab, men har også vandelskrav.”

Af referat fra NSHF-ministermøde i Lardal den 26. juni 2009 fremgår:

”Ad 7) Søknad om statsborgerskab fra statsløse personer (efter dansk ønske)

Danmark indledte punktet og anmodede de andre nordiske lande om at oplyse, hvordan de fortolker FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed i forbindelse med ansøgninger om indfødsret, særligt vedr. muligheder for at stille vandelskrav og sprogtest.

Norge oplyste, at de ikke havde set problemstillingen, før den blev taget op af Danmark. Norge stiller vandels- og sprogkrav i forbindelse med ansøgning om statsborgerskab og fastsætter en karenperiode for kriminelle ansøgere. Det anses ikke for at være i modstrid med konventionen, men såfremt dette måtte blive konklusionen, vil Norge anvende national ret på området. Norge måtte dog også indrømme, at de ikke havde overvejet, at konventionen blev brudt ved vedtagelse af deres lovgivning på området.

Finland oplyste, at deres lovgivning ikke blev ændret ved ratificeringen af konventionen, og at der også stilles vandels- og sprogkrav i forbindelse med ansøgninger om finsk statsborgerskab. Der er også indført en karenperiode, såfremt de pågældende er straffet. Finland har overvejet konventionens ord ved vedtagelse af deres lovgivning vedrørende indfødsret og nået frem til, at konventionen gav mulighed for at stille krav inden meddelelse af statsborgerskab.

Sverige oplyste, at de fulgte konventionen, og at de meget lempelige svenske regler for statsborgerskab gør, at spørgsmålet ikke var relevant for Sverige.

Island har endnu ikke ratificeret konventionen, men er i gang med det. Myn-dighederne havde dog ikke overvejet at ændre islandsk lov i forbindelse med ratificeringen, hvilket FN havde lovet, at de ikke behøvede. På baggrund af den danske problemstilling vil Island genoverveje deres ratificering og eventu-elle lovændringer.”

Dorit Hørlyck har forespurgt om de nordiske møder i juni 2009 forklaret, at

”hun tidligere har forklaret, at hun ikke fandt, at der var tilstrækkeligt grund-lag for at spørge de nordiske lande igen. Begrundelsen for udsættelsen af spørgsmålet på en drøftelse på det nordiske ministermøde må ministeren eller departementschefen, som formentlig drøftede det med ministeren, give. Det eneste, hun kan sige, er, at ministeren ønskede at tale med sine ministerkolle-gaer. Hun ville have det på et ministermøde for at høre direkte fra dem, hvor-dan de opfattede situationen. Ministeren blev syg, hvorfor hun ikke deltog i ministermødet, og departementschefen måtte desværre forlade mødet, før punktet kom på dagsordnen. Derfor blev det hende, der måtte repræsentere Danmark. Det var både på embedsmandsmødet og ministermødet. Som det fremgår af referaterne, kom der ikke meget nyt frem. Norge ville undersø-ge deres statsborgerretslovgivning nøje igen, men de havde en bestemmelse i deres lovgivning, hvorefter de internationale konventioner gik forud for den nationale lovgivning, hvis der var en modstrid. Finland fastholdt stadig, at de stillede de almindelige krav, hvis der var en statsløs født i Finland, som søgte om statsborgerskab på et tidspunkt, hvor han faldt under de tidligere regler. Det var ikke længe siden, at Finland ratificerede konventionen. Efter Finland ratificerede konventionen bliver alle børn født statsløse i Finland automatisk finske statsborgere. Hun tror ikke, at Finland havde de store problemer i for-hold til konventionen. Sverige opfylder jo alt, og det gjorde de også i dette tilfælde bortset fra, at adgangen til at opnå statsborgerskab ophører ved 20 år i stedet for 21 år. Det var de oplysninger, der blev givet igen. Det med Finland var ikke nyt, som hun husker det. Der var stadig ikke den store afklaring. Man måtte fortsat konstatere, at man havde implementeret konventionen forskel-ligt. Det var de samme oplysninger, man fik en gang til.” [20. marts 2013, side 508-509]

Claes Nilas har forespurgt, om afbuddene gav ham anledning til noget særligt, f.eks. om det gav anledning til overvejelser, om de skulle forsøge at rykke mødet, forklaret, at

”forløbet var sådan, at han ikke skulle med til ministermødet, fordi han skulle til Fyn på selve ministermødedagen, som vist nok var en fredag, for at deltage

i Rigsrevisionens konference, hvor han skulle holde tale om forholdet mellem ministerier og Rigsrevisionen. Han var hovedtaler på konferencen. Han var ikke på noget tidspunkt tilmeldt ministermødet. Det var ministeren. Der var selvfølgelig nogle embedsmænd med. Der var det særlige ved de nordiske ministermøder, at der dagen før blev holdt et embedsmandsmøde, hvor man på mange måder forberedte ministermødet. Det første punkt på embedsmandsmøderne var altid den aktuelle situation på udlændingeområdet i landene. Man havde her en materiediskussion, som gik længere end på ministermøderne. Da han ofte var med på de nordiske møder, valgte han at tage med til embedsmandsmødet, selv om han godt vidste, at han kun kunne være med til den dybdegående udlændingeretlige drøftelse. Den kom han til. Det var om torsdagen, og han var med til mødet hele formiddagen. Forespurgt om ministerafbudet gav anledning til, at han foretog sig noget, forklarede vidnet, at sådan var setuppet. Han skulle ikke med til ministermødet. Det dækkede ministeren. Han skulle være med til noget af embedsmandsmødet. Ministerens afbud til ministermødet kom meget sent. Ministeren var på Grønland lige op til mødet. Som han husker det, var ministerens afbud til ministermødet med en-to dages varsel. Det gjorde, at de ikke kunne nå at gøre noget ved det. Han kunne ikke komme til mødet. Forespurgt om han efterfølgende havde en opfølgning med ministeren, hvor de talte om, hvad de skulle gøre, når hun ikke var med til ministermødet, svarede vidnet benægtende. Det, der skete, var, at det var lidt usædvanligt, at ministermødet fra dansk side blev dækket på for lavt niveau. Normalt var ministermøderne med ministre og statssekretærer fra de andre lande. For Integrationsministeriet deltog chefen for Internationalt Kontor, der var delegationsleder, og Dorit Hørlyck deltog, fordi punktet om de statsløse skulle på. Som han husker det, deltog Anni Fode, som var repræsentant for Udlændingestyrelsen, også for at dække det praktiske om asylsamarbejdet.

Forespurgt om det gav anledning til noget, at ministeren ikke fik svar på mødet, forklarede vidnet, at sagerne var tilbage på kontorerne efter ministermødet. Internationalt Kontor skulle stå for den generelle afrapportering. Fagkontorerne skulle stå for materieopfølgningen, hvis der var nogle sager. Forespurgt om han bad Dorit Hørlyck om et møde eller bad Kim Lunding samle oplysninger om, hvad der var sket, så de kunne få en status, forklarede vidnet, at han tror, at det, der skete, var, at ministermødet lå meget tæt på alles sommerferie. Han husker det sådan, at det eneste, der skete i forløbet efter, var, at der kom et kort referat, som blev lagt op til ministeren.

Foreholdt ekstraktens side 17522 og side 17442 (Vidnets og ministerens kalender for den 24. juni 2009) og forespurgt, om han kan huske, om mødet

den 24. juni 2009 om NSHF-ministermødet blev afholdt, forklarede vidnet, at han mener, at ministeren kom hjem fra Grønland tirsdag den 23. juni 2009, og at hun var på arbejde onsdag den 24. juni 2009, men at hun blev syg, så hun ikke kunne komme til ministermødet fredag den 26. juni 2009. Forespurgt om ministeren blev syg i løbet af onsdagen, svarede vidnet bekræftende. Han kan ikke huske, om mødet blev afholdt. Den normale procedure var, at de både når de forberedte EU-ministermøder, og når de forberedte nordiske ministermøder, havde et kort møde med ministeren, hvor chefen for Internationalt Kontor blev kaldt op, og hvor de gennemgik dagsordenen. Forespurgt om han har hørt om en praksis, hvor Christian Lützen fjernede møder i ministerens kalender, som ikke fandt sted eller ikke skulle finde sted, forklarede vidnet, at han vidste, at først Christian Lützen og siden Anne Thorsen var utroligt grundige med ministerens kalender, fordi ministeren lagde meget vægt på, at den var retvisende blandt andet af hensyn til ministerchaufføren. ” [3. juni 2013, side 1146-1147]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt referat af ministermødet forklaret, at

”det løb hun igennem. Der var ikke noget overraskende eller chokerende. Foreholdt side 277 ”*Norge ophyste, at de ikke havde set problemstillingen, før den blev taget op af Danmark. Norge stiller vandels- og sprogrkrav i forbindelse med ansøgning om statsborgerskab og fastsætter en karensperiode for kriminelle ansøgere. Det anses ikke for at være i modstrid med konventionen, men såfremt dette måtte blive konklusionen, vil Norge anvende national ret på området. Norge måtte dog også indrømme, at de ikke havde overvejet, at konventionen blev brudt ved vedtagelse af deres lovgivning på området.*” forklarede vidnet, at hun desværre ikke husker hvornår, men Norge fik en regel, der siger, at hvis der var uoverensstemmelse mellem national ret og konventioner, så er det konventionen, der gælder. Det viser bare, at det var farligt at slippe ministre løs alene. Foreholdt at det kom frem i senere oplysninger, at Norge havde den regel, forklarede vidnet, at hun selv tjekkede det forleden dag på deres hjemmeside. Hun har glemt årstallet. Forespurgt om det havde givet anledning til, at hun begyndte at tænke over noget, hvis hun havde set det, forklarede vidnet, at det havde været sjovere, hvis det havde været Sverige, så kunne hun drille Tobias Billström med det. Hun var ikke i tvivl om, at det ikke var i overensstemmelse med konventionen. Hun havde ikke så meget kontakt til nordmændene, dels fordi Norge ikke er medlem af EU, dels fordi de nogle gange sendte forskellige viceministre. Det var ikke nogen, hun havde personlig kontakt til. Det undrede hende, da hun læste sagen først, at det var Norge, fordi hun synes, at de hele tiden talte om Sverige dengang. Forespurgt om dette materiale ikke fik hende til at reagere eller tænke på denne konkrete sag, forklarede vidnet, at hun ikke aner, om hun

har set det, men som hun sagde lige fra i morges, så var der næsten ikke lovbe- mærkninger, der er klarere. Hun har beskæftiget sig meget med konventioner, der var uklare, og hvor man fortolkede politisk og så videre, men lige præcis disse minimumskrav kan ikke fortolkes. Hun ved ikke, hvordan man skulle bære sig ad.” [8. maj 2013, side 929]

8.2.18 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i juni 2009

I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i juni 2009 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

8.2.18.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Indfødsretskontoret gav i juni 2009 afslag til en ansøger omfattet af 1961-konventionen (sag 331). Afslaget blev givet med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde bestået indfødsretsprøven.

Indfødsretskontoret gav afslag til to ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 508 og 518). Afslagene blev givet med de begrundelser, at ansøgerne henholdsvis var straffet for overtrædelse af straffeloven og ikke havde dokumenteret sprogkundskaber og bestået indfødsretsprøven.

8.2.18.1.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 11. juni 2009 i sag 331 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 19. december 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. ... I et internt notat af 26. marts 2009 anførte Naja Forman Jacobsen, at hun efter spørgsmål fra ansøgeren havde oplyst, at vedkommende skulle tilmelde sig den kommende indfødsretsprøve. Ved brev af 11. juni 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen herfor er, at De ikke har indsendt bevis for bestået indfødsretsprøve, jf. § 24, stk. 2, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

For at blive dansk statsborger skal man efter de nugældende retningslinjer dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 2.

Ministeriet har ikke modtaget bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.18.1.2 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 19. juni 2009 i sag 508 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 19. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 27. maj 2009 anført ”ansøgeren er statsløs og under 18 år, ... er dog sigtet i adskillige straffesager og har fået en betinget dom i marts 2008. Ansøgeren får et krim-afslag”. Ved brev af 19. juni 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var straffet for overtrædelser af straffeloven. Brevet er underskrevet af Trine Priess Sørensen, og Katrin Thorsvig Hansen er angivet som sagsbehandler. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen er, at De den 4. marts 2008 er idømt en betinget dom for overtrædelse af straffeloven.

Denne afgørelse bevirker, at De tidligst opfylder kravet om, at De ikke må være straffet i marts 2012.

Ansøgere, der er straffet, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en vis karenstid. Der henvises til § 19, stk. 3, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Karenstiden på 4 år for dommen af 4. marts 2008 fremgår af pkt. 12 i bilag 2 til retningslinjerne, hvorefter betingede domme med vilkår om samfundstjeneste er til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i 5 år fra dommens afsigelse. Andre betingede domme er til hinder for optagelse på et lovforslag i 4 år fra dommens afsigelse, dog altid indtil udløbet af den prøvetid, der er fastsat i dommen.

Det bemærkes, at den omstændighed, at De den 9. maj 2009, den 9. april 2009, den 2. april 2009, den 23. marts 2009, den 9. februar 2009, den 2. februar 2009, den 16. oktober 2008, den 15. oktober 2008, den 5. oktober 2008 og den 19. marts 2008 er sigtet for lovovertrædelser kan medføre, at De ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en længere karenstid end nævnt ovenfor. Karenstidens længde afhænger af straffen. Der henvises nærmere til § 19 i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 og bilag 2 til disse retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.18.1.3 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 15. juni 2009 i sag 518 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 30. april 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. ... Ved brev af 15. juni 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine danskkundskas-

ber eller at have bestået indfødsretsprøven. Brevet er underskrevet af Morten Thorsted, og Ditte Novella er anført som sagsbehandler. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen herfor er, at De ikke opfylder de krav om dokumentation for danskkundskaber, som følger af vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61. af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

For at blive dansk statsborger skal ansøgere efter de nugældende retningslinjer

- dokumentere danskkundskaber ved bevis for Prøve i Dansk 3 med et karaktergennemsnit på mindst 7 (efter 13-skalaen) eller mindst 4 (efter 7-trins-skalaen) eller en af de i bilag 3 angivne prøver. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 1, der suppleres af bilag 3.
- dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve, jf. § 24, stk. 2.

De har som dokumentation for Deres danskkundskaber indsendt bevis for Folkeskolens 10.-klasses-prøve. Denne dokumentation opfylder imidlertid ikke de krav, der stilles hertil. Begrundelsen herfor er, at De ikke har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2 i danskdisciplinerne bortset fra orden.

De har herudover ikke indsendt bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven.

Ministeriet kan endvidere oplyse, at da De fylder 18 år inden vedtagelsen af det kommende lovforslag om indfødsrets meddelelse, kan Deres ansøgning ikke omfattes af retningslinjernes § 17 vedrørende naturalisation af børn, der er født statsløse i Danmark.

De kan læse nærmere om mulighederne for at aflægge danskprøve på sprogcentre og i det øvrige uddannelsessystem på vedlagte informationsark.

Ministeriet skal gøre opmærksom på, at fristen for tilmelding til de prøver, der afholdes på sprogcentrene i prøveterminen november-december 2009, er den 7. september 2009. Ministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at prøven kan aflægges som selvstuderende.

Har De bestået indfødsretsprøven, bedes De indsende Deres bevis til ministeriet, hvis De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling. Deres bevis skal indsendes i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

...

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.

Ministeriet kan dog oplyse, at det ifølge retningslinjernes § 5, stk. 1, er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren har tidsubegrænset opholdstilladelse. Såfremt De ikke har tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet, skal ministeriet anmode Dem om at ansøge Udlændingesservice herom.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Morten Thorsted har foreholdt afslaget i sag 518 forklaret, at

”han ikke kan huske, om der var nogen i 2009, der problematiserede det med konventionsstridige afslag. Han husker, at de fik en tilbagemelding om, at ministeren ikke havde mulighed for at deltage i mødet i juni 2009 som planlagt. Det er den eneste erindring, han har om tilbagemelding fra det møde. [3. april 2013, side 638]

Foreholdt referat af sag nr. 518 og forespurgt om de havde overvejelser, om man kan miste et retskrav efter børnekonventionen alene på grund af sagsbehandlingstiden, forklarede vidnet, at det har han ikke haft overvejelser om, og han har heller ikke drøftet det med andre.” [3. april 2013, side 643]

Ditte Novella har forklaret, at hun ikke har erindring om behandlingen af sagen. [5. april 2013, side 650]

8.2.18.2 Optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

8.2.18.2.1 1961-konventionen

Der blev ikke optaget ansøgere omfattet af 1961-konventionen.

8.2.18.2.2 Børnekonventionen

Der blev optaget 20 ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 352, 353, 394, 395, 468-470, 489-494, 506, 507, 515, 516 og 521-523).

Sagerne kan kort refereres således:

- Sag 352 og 353 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 23. december 2008. Omfattet af børnekonventionen. Den 11. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 394 og 395 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 2. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 14. maj 2009 anført, at børnene er statsløse, og at sagerne kan behandles efter § 17. Ved brev af 14. maj 2009 anmodes ansøgerne om at indsende erklæringer om troskab og loyalitet i dateret og underskrevet stand. Ministeriet modtog erklæringerne den 29. maj 2009. Den 9. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 468, 469 og 470 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 20. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ministeriet anmodede ved breve af 29. maj 2009 ansøgerne født ... og ... om at medunderskrive erklæring om troskab og loyalitet. Erklæringerne forelå den 10. juni 2009. Den 29. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 489, 490, 491, 492, 493 og 494 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 30. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 9. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 506 og 507 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 4. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 11. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 515 og 516 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 7. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 8. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 521 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 12. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 19. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 522 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 14. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 26. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 523 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 3. juni 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 11. juni 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

8.2.19 Besvarelse af spørgsmål nr. 22 af 23. juni 2009 stillet af Folketingets Indfødsretsudvalg efter ønske fra Søren Krarup

Folketingets Indfødsretsudvalg stillede efter ønske fra udvalgsmedlem Søren Krarup fra Dansk Folkeparti følgende spørgsmål nr. 22 af 23. juni 2009 til integrationsministeren:

“Ministeren bedes redegøre for, om det er muligt at ændre indfødsretsloven således, at en udlænding kun kan erhverve dansk indfødsret, hvis enten faderen eller moderen er dansk statsborger, herunder oplyse om de mulige konsekvenser heraf.”

I svaret til udvalget af 3. juli 2009, som er underskrevet af Birthe Rønn Hornbech og Dorit Hørlyck, anføres det, at Danmark levede op til sine konventionsmæssige forpligtelser på statsborgerområdet, herunder 1961-konventionen, og at en ændring som den nævnte ville indebære, at Danmark ikke længere levede op til disse forpligtelser. Det hedder bl.a.:

”Integrationsministeriet kan oplyse, at indfødsretslovens bestemmelser løbende er blevet ændret, således at den danske indfødsretslovgivning lever op til Danmarks internationale forpligtelser på statsborgerområdet.

Der er således ikke mulighed for at ændre indfødsretsloven til det foreslåede, idet den danske indfødsretslovgivning i så fald ikke længere vil leve op til Danmarks internationale forpligtelser.

Baggrunden herfor er, at Danmark blandt andet har ratificeret FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed, Den europæiske konvention af 6. maj 1963 om begrænsning af tilfælde af dobbelt statsborgerskab og værnepligt for personer med dobbelt statsborgerskab, Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret samt FN’s konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder

...

Det følger af indfødsretslovens § 1, stk. 2, at hittebarn, som bliver fundet her i riget, indtil andet oplyses, anses som havende dansk indfødsret.

Bestemmelsen har eksisteret uændret siden 1950-lovens tilblivelse, men finder kun sjældent anvendelse. Bestemmelsen opfylder kravet i FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed, hvorefter et hittebarn, der findes på den kontraherende stats territorium, medmindre andet er bevist, skal

anses som født på territoriet af forældre, der har statsborgerret i den pågældende stat. Også Den europæiske konvention af 6. november 1997 om statsborgerret forudsætter, at hittebørn, der ellers ville blive statsløse, får statsborgerskab i den pågældende stat.

...

En konsekvens af en ændring af indfødsretsloven til det foreslåede ville herefter være, at hittebørn, adoptivbørn, nordiske statsborgere og udenlandske statsborgere i øvrigt, som ved fødslen har erhvervet dansk indfødsret, men som senere har mistet denne, ikke automatisk eller ved erklæring ville kunne erhverve dansk indfødsret. De pågældende ville da i stedet skulle indgive ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation.

Der er således som nævnt ikke mulighed for at ændre indfødsretsloven til det foreslåede, idet den danske indfødsretslovgivning i så fald ikke længere vil leve op til Danmarks internationale forpligtelser på statsborgerretsområdet.”

8.2.20 Mail af 24. juli 2009 fra Dorit Hørlyck til Kirsas Reinholt

Dorit Hørlyck sendte den 24. juli 2009 en mail til Kirsas Reinholt, hvor hun redegjorde for status i Indfødsretskontoret, inden Kirsas Reinholt kom tilbage fra ferie.

Hun skrev bl.a., at Morten Thorsted skulle deltage i ICMPD-mødet i Wien. Det fremgår andre steder i sagen, at der var tale om en ‘workshop on the changing concepts of Nationality’, der afholdtes den 14. – 15. september 2009 som forberedelse til den 4. europæiske konference om statsborgerskab i 2010. Workshopen blev afholdt af Østrig og Europarådet i fællesskab med støtte fra International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) (Danmark). Dorit Hørlyck havde bedt Morten Thorsted foretage lidt lobbyvirksomhed i forhold til statsløse:

”Wien-mødet (ICMPD):

Aftalt med Morten, at han deltager i mødet, og at vi kommer med et mindre indlæg inden den 3. august, som er fristen, vedrørende dobbelt statsborgerskab – det er temmelig ufarligt, og vi vil kun få ros for at følge op hele tiden. Bedt ham om i stedet at foretage lidt lobbyvirksomhed i forhold til statsløse og i forhold til det faktum, at vi godt kan fratage statsborgerskab hvis svig, uanset den pgl. bliver statsløs, men ikke hvis han er terrorist. (Hvordan er holdningen i andre lande til konventionernes aktualitet)”

Om statsløsesagen skrev hun:

”der er såmænd nok, vi skal i gang med, det ved du jo selv. Jeg vil blot lige nævne sagen om de statsløse, som vi skal have op igen, efter at det nordiske møde har været afholdt. Ministeren har fået referatet fra mødet fra internationalt kontor, så vi skal nok også have fulgt op i løbet af august, hvor jeg selvfølgelig nok selv skal orientere lidt mere udførligt om mødet i Lardal.”

8.2.21 **Beslutning om at drøfte sagen på det næste nordiske embedsmøde i oktober 2009**

Sagen blev ikke som tilsyneladende forudsat i Dorit Hørlycks mail af 24. juli 2009 forelagt for Birthe Rønn Hornbech allerede i august 2009, men derimod først i november 2009, efter at den havde været behandlet på endnu et nordisk embedsmøde om statsborgerskab i oktober 2009.

Kirsa Reinholt har forespurgt, hvorfor de ikke i sommeren 2009 lavede en indstilling, forklaret, at

”hun ikke kan huske de præcise drøftelser, men der var formentlig nogle drøftelser – hun ved ikke mellem hvem og hvordan – om, at man nok lige måtte vende det igen på det nordiske møde i oktober 2009. Hun husker ikke begrundene for det, eller hvad der blev talt om, men det var ikke noget, de selv besluttede i kontoret. Det er hun ret sikker på. Hun vil tro, at det var noget, de drøftede med Kim Lunding. Forespurgt om hun selv kan få øje på nogen som helst grund til, at man skulle vende det på embedsmødet igen, forklarede vidnet, at det har hun ingen god forklaring på. Forespurgt om hun undrede sig over, hvad man skulle med det, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.” [12. april 2013, side 698-699]

Dorit Hørlyck har forklaret, at

”der kom et referat fra mødet vistnok i august 2009. Hun kan ikke huske, hvornår de talte om det. Hun har ikke talt med Claes Nilas eller ministeren, men hun talte med Kim Lunding om det. Referatet fra ministermødet var, ligesom referatet fra embedsmødet i 2008, ikke fyldestgørende. De ville gerne have det på skrift og uddybet lidt nærmere. De var tæt på selv at skulle være vært for embedsmødet i oktober 2009. Der ville de følge op på ministermødet og høre de øvrige nordiske lande, om de havde foretaget sig noget i forhold til deres lovgivning siden ministermødet. Det viste sig, at det havde de ikke. Det var fortsat det samme. Kort tid efter embedsmødet

opdaterede de notatet om, hvordan disse sager blev behandlet. Det første var, så vidt hun husker, fra januar 2009. De opdaterede det den 30. oktober 2009 og udfærdigede flere mavebælter kort tid efter. Hun mener, at Kim Lunding fik det første mavebælte den 3. november 2009 og derefter den 6., 9. og 12. november. Forespurgt om hun afrapporterede efter ministermødet, forklarede vidnet, at der var lavet et referat. I mødet deltog ud over vidnet en sekretær fra Internationalt Kontor og kontorchefen for Internationalt Kontor. Forespurgt om hun rapporterede noget mundtligt, da hun kom tilbage fra mødet, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvornår de talte om det. Det var midt i ferien. Forespurgt om hun havde travlt med at rapportere til dem, der ønskede at forelægge spørgsmålet igen, hvad der kom ud af det, forklarede vidnet, at det var kort før sommerferien. Hun forestiller sig, at både ministeren og departementschefen var ved "at dynges til" i sager, der skulle afsluttes, inden de skulle på sommerferie. Denne sag kom ikke først. Hun talte ikke med dem kort tid efter, at hun kom tilbage. Hun talte, efter referatet var kommet, med Kim Lunding om, hvad de skulle gøre. Forespurgt om konklusionen var, at de skulle fortsætte, forklarede vidnet, at da der var kort tid til, de skulle holde det nordiske embedsmandsmøde, ville de lige følge op på mødet og høre om det, der var sket på ministermødet, havde givet anledning til overvejelser i de pågældende lande i forhold til deres retstilstand. Det havde det ikke. Forespurgt om der blev stillet noget i udsigt på det nordiske ministermøde om, at der kunne komme forandringer, forklarede vidnet, at de tidligere havde sagt, at de godt ville kigge det igennem. Dette spørgsmål havde ikke været til debat i de øvrige nordiske lande. De havde ikke haft det som et problem. Det var først, da Danmark rejste spørgsmålet, at de nordiske lande blev opmærksomme på, at det måske var noget, de skulle kigge nærmere på. Det havde de sagt, at de ville. Det fremgår, at Indfødsretskontoret ville følge udviklingen i Norge, som havde tilkendegivet, at de ville kigge konventionen igennem. Forespurgt hvad rationalet var for, at man skulle spørge en gang til i efteråret 2009, forklarede vidnet, at hun lige har forsøgt at sige, at man ville prøve at undersøge, om de nordiske lande havde foretaget sig noget som opfølgning på ministermødet i juni 2009. Forespurgt om de andre nordiske lande havde stillet det i udsigt, forklarede vidnet, at i hvert fald Norge havde sagt, at de ville kigge på det. Som hun husker dagsordenens formulering til embedsmandsmødet i oktober 2009, stod der som opfølgning på ministermødet.

Forespurgt om beslutningen om at man skulle drøfte spørgsmålet en gang til på embedsmandsmødet i oktober 2009 blev truffet af vidnet og Kim Lunding sammen, forklarede vidnet, at det går hun ud fra. Hun kan ikke præcist huske, hvordan ordene faldt, men de drøftede det formentlig og blev enige om, at det

var en god idé. Hun ved ikke, om Kim Lunding talte med andre om det.” [20. marts 2013, side 511-512]

Kim Lunding har foreholdt, at man foretog en fornyet høring i oktober 2009 på et embedsmandsmøde og forespurgt, om det var en beslutning, han deltog i, forklaret, at

”han godt vil gå et skridt tilbage. Der indtrådte en katastrofe inden da. Der var et ministermøde, hvor der på ministerens ordre skulle afklares nogle spørgsmål. Ministeren og departementschefen og ekstraordinært kontorchefen, fordi der skulle drøftes disse spørgsmål om indfødsret, skulle deltage i mødet. Ministeren kom ikke til mødet, fordi hun var sygemeldt. Departementschefen måtte forlade mødet. Tilbage sad kontorchefen, som på egen hånd skulle gennemføre en drøftelse med de øvrige nordiske ministre. Det, tror han, ikke er set før. De havde en kort kontakt efter mødet, hvor hun gav udtryk for en stor frustration over at skulle dække et ministermøde på nogle spørgsmål, som var beordret sat på. Ministrene fra de andre nordiske lande anede ikke en klap om området, fordi det ikke var fagministrene, der var kommet til mødet. Det førte til, at kontorchefen kom tilbage til ham, inden de begge gik på ferie, og gav udtryk for en kæmpe frustration over, at hun havde siddet tilbage med håndteringen af nogle spørgsmål over for nogle nordiske ministre, som ikke anede en klap om området, og som ikke kunne svare på nogen spørgsmål. I januar eller februar forsøgte han at finde ud af, hvad der skete af orientering til ministeren, fordi det ikke lå i hans afdeling. Han fandt frem til, at der var lagt et orienteringsmavebælte op til ministeren efter mødet den 19. juli 2009. Mavebæltet er sendt til kommissionen. Han så ikke orienteringen af ministeren dengang, men da han læste akterne igennem i forbindelse med forberedelsen af afhøringen, kunne han konstatere, at der manglede et led – nemlig ministerorientering – derfor eftersøgte han det. Det var ikke noget epokegørende, ud over at det var mangelfuldt i forhold til de oplysninger, der var ønsket indhentet. Da han og kontorchefen mødtes efter sommerferien i august 2009, var meldingen fra kontorchefen, at de ikke havde fået svar på de spørgsmål, der var stillet. De havde ikke kunnet bore det nordiske spor ud, fordi der ikke var nogen, der kunne svare på spørgsmålene. De havde en minister, der havde kastet bolden tilbage til dem flere gange, og som havde sagt tidligere på året, at hun ikke var imponeret eller tilfreds med den nordiske undersøgelse, som de havde lavet. Deres frygt var, at hvis de ikke fik boret de spørgsmål ud, som ministeren havde stillet og fik foldet de nordiske landes praksis ud, kom bolden ned igen med en ikke-resolution. Efter hans erindring aftalte de, at kontorchefen måtte bore det ud med de eksperter, der var på området på det førstkommende møde, der skulle holdes i oktober 2009. De havde en minister, en bestemt dame, og

deres opfattelse var, at hvis de ikke havde boret det ordentlig ud oven på den bandbulle, som de fik på mavebæltet fra januar 2009, kom den en gang til. Forespurgt om hvad det var, der manglede og ikke var kommet svar på, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det præcist. Det kan måske afklares ved at holde notaterne fra januar 2009 op mod notatet, der kom efterfølgende i oktober 2009. Hvad han end må sige, vil det blive en efterrationalisering, hvor han holder de to notater op mod hinanden.

Foreholdt af kommissionens formand at han forstår forklaringen sådan, at det var på afdelingsniveau, at man traf beslutningen om, at sagen skulle drøftes på embedsmandsmødet igen, og at det ikke var noget, der blev drøftet med departementschefen eller ministeren, forklarede vidnet, at det er korrekt. Han erindrer ikke at have sagt noget videre om det. Han erindrer, at kontorchefen og han havde et møde oven på det katastrofale udfald, som ministermødet fik, og svaret til ham var, at der ikke var svar på de spørgsmål, som ministeren havde stillet som krav til oplysningen af det nordiske, og at kontorchefen derfor, fordi der var et nordisk embedsmandsmøde lige om hjørnet, gerne ville have det med. Det accepterede han, fordi han heller ikke var interesseret i at få sagen ned fra ministeren igen. Foreholdt at det fik en større konsekvens end den første beslutning fra ministeren i februar 2009, som betød, at sagerne blev udsat indtil juni 2009. Den beslutning, de traf, betød således, at de kom over lukkedatoen i august 2009 og helt hen i oktober 2009, forklarede vidnet, at det er han enig i. Måske skulle de have kortsluttet sagen der og sagt værsgo. Han tror, at deres bekymring var, at de havde en minister, der var en meget bestemt dame, der stillede nogle krav om, at når man havde bedt om nogle ting, så skulle de komme. Det var begrundelsen for, at kontoret forfulgte det nordiske spor. Det er rigtig, at det havde den konsekvens, og at de kunne have valgt at gå den vej at kortslutte det allerede på det tidspunkt. Han frygtede, at det havde ført til det resultat, at de måtte gå på den igen med ekspertudvalget, men det kunne de have gjort.

Foreholdt af advokat Søren Juul at han sagde, at mødet i juni 2009 fik et katastrofalt udfald, og at han var i en situation, hvor det blev besluttet at arbejde videre på det nordiske spor, hvilket ville medføre en udskydelse af afgørelsen i sagen mindst til oktober 2009 og forespurgt, om det ikke var en sag, der havde en sådan substans, at det havde været naturligt at nævne det for departementschefen, forklarede vidnet, at departementschefen godt var klar over, at mødet var afholdt, og der kom et møderesumé op. Der blev ikke stillet spørgsmål til dette. Kontorchefen mente ikke, at man kunne indfri det, som ministeren stillede krav om i første omgang. Det er rigtigt, at forelæggelsen på det nordiske ekspertmøde i oktober 2009 havde den konsekvens, at de sprang lukkedatoen i

august 2009. Det er rigtigt, at de kunne have valgt et andet spor og kortsluttet sagen allerede her.” [29. maj 2013, side 1038-1040]

Claes Nilas har om mødet i oktober 2009 forklaret, at

”Han var ikke bekendt med, at kontoret tog sagen op på et yderligere embedsmandsmøde i efteråret 2009. De havde hundredvis af sager i ministeriet, og umiddelbart efter ministermødet begyndte ferien, som varede indtil i august/ september. Den generelle fremgangsmåde i huset, når der var sager, hvor der var sket et eller andet, var, at sagerne gik tilbage til kontorerne, som havde ansvaret for at behandle dem og lægge dem op igen. Forespurgt om man burde have orienteret ham om, at sagen blev taget op på et embedsmandsmøde i oktober 2009, forklarede vidnet, at det har han ingen mening om.” [3. juni 2013, side 1148]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt, at sagen blev behandlet på det nordiske embedsmandsmøde den 5. oktober 2009, forklaret, at

”det vidste hun først, efter hun havde læst sagen.” [8. maj 2013, side 929]

8.2.22 Integrationsministeriets bemærkninger til Europarådets arbejdsgruppe om statsborgerskabs (Group of Specialists on Nationality) draft recommendation on the Nationality of Children and its explanatory memorandum

I et brev af 3. september 2009 imødegik ministeriet et udkast til anbefaling fra en arbejdsgruppe under Europarådet om, at børn født statsløse efter loven automatisk skulle opnå statsborgerskab i det land, hvor de blev født. Ministeriet henviste i stedet – som i et tilsvarende svar i 2008, jf. kapitel 7, afsnit 7.4.5 – til den danske ordning, hvor børn født statsløse i Danmark efter ansøgning kunne opnå indfødsret alene betinget af, at de havde bopæl i Danmark:

“Principle 2 states that the Member States shall provide that children born on their territory who would otherwise be stateless acquire the nationality at birth automatically (*ex lege*), subject to no other condition than the lawful and habitual residence of a parent.

In this regard Denmark would like to point out that a construction according to which a child, who would otherwise be born stateless, automatically acquires the nationality of the Member States where it is born - at the time of birth - if one of its parents is lawfully and habitually resident in the Member States,

would in effect entail *jure soli* acquisition of nationality. Such a construction would therefore bypass the nationality legislation of the Member States under which nationality is granted according to the *jure sanguinis* principle.

Denmark recognises that there are situations where it is necessary that the Member States facilitate a system, where a child born on the territory of a Member State can acquire the nationality of that Member State, although the parents of that child do not possess the nationality of the Member State, e. g. where children are born stateless on the territory of a Member State.

However, such a system should be constructed so as to avoid conflicting with provisions of the legislation of the Member States, which are based on *jure sanguinis* acquisition of nationality. This could be assured through an application procedure, which is the construction used in the Danish legislation where it follows from Circular Letter no 61 of 22 September 2008 on Naturalisation, that children who are born stateless in Denmark, and who continue to be resident in Denmark, may be listed in a naturalisation bill.”

Morten Thorsted har om brevet forklaret, at

“han kan huske at have skrevet brevet. Han har ikke i forhold til det konkrete høringsvar deltaget i drøftelser om, hvorvidt man kunne rejse spørgsmålet om fortolkning af konventionerne i andre fora. Han lagde i forbindelse med denne sag vægt på, at det var et høringsvar til et udkast fra en arbejdsgruppe under Europarådet. Arbejdsgruppen var kommet med en række specifikke anbefalinger til, hvordan man kunne sikre børns erhvervelse af statsborgerskab. Anbefalingerne angik børn i almindelighed. Det var ikke specifikt i forhold til statsløseproblematikken. Melodien i udmeldingen fra arbejdsgruppen var, at børn skulle kunne erhverve statsborgerskab efter et *jus soli*-princip kontra et *jus sanguinis*-princip. Efter dansk ret gælder et *jus sanguinis*-princip. Det var vigtigt for Indfødsretskontoret, at de fik givet bemærkninger, der gik i retning af, at børn ikke kun skulle kunne erhverve statsborgerskab efter *jus soli*-princippet. Det var vidnets fokus. Han havde ingen overvejelser om fortolkningen af 1961-konventionen i forbindelse med besvarelsen af denne henvendelse. Han forholdt sig ved besvarelsen i forhold til børnekonventionen til, hvad der fremgik af cirkulæreskrivelsens § 17. Det har han gengivet loyalt i forhold til den besvarelse, der er tilgået Europarådet. Det var Dorit Hørlyck, der underskrev besvarelsen, og hun har ikke fundet anledning til at ændre noget i forbindelse med § 17-problematikken. Han blev ikke bedt om at foretage et analysearbejde i forhold til det spørgsmål i forbindelse med denne sag. Det var

Kirsa Reinholt og Dorit Hørlyck, der arbejdede med denne problemstilling.”
[3. april 2013, side 638]

Dorit Hørlyck har foreholdt, at dokumentet ikke omtaler perioden, hvor Danmark håndhævede sprogkravet i 2009, og at man den 1. april 2009 fastholdt vandelskravet til børn og forespurgt, om der var nogen særlig begrundelse for, at man ikke medtog det, forklaret,

“at det var bemærkninger til et position paper. De svarede meget overordnet. Forespurgt om hun husker ekspeditionen eller sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det gør hun. Forespurgt om hun gjorde sig tanker om, hvorvidt det var retvisende, forklarede vidnet, at dette papir ikke var beregnet på at gå i detaljer. Det var helt overordnet. Det var noget, hvor man tog stilling til de jure, de facto, territorialafgrænsning og så videre. Det var ikke i tankerne, at der skulle sådanne detaljer med i besvarelsen.” [20. marts 2013, side 513]

8.2.23 Møde om statsborgerskab i København den 5. oktober 2009

Dorit Hørlyck inviterede ved mail af 3. juli 2009 embedsmænd fra de andre nordiske lande til embedsmandsmøde om statsborgerret i København. Hun anmodede i den forbindelse bl.a. om forslag til punkter på dagsordenen og anførte, at det kunne være spændende at høre om status på ændringerne af den norske statsborgerretslov.

Ved mail af 4. september 2009 sendte Dorit Hørlyck forslag til dagsorden til møde om statsborgerskab i København den 5. oktober 2009. Forslaget indeholdt bl.a. følgende:

”6. Drøftelse af aktuelle statsborgerskabsområder, herunder

...

b. Opfølgning på spørgsmålet om implementeringen af artikel 1 i FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed vedrørende statsborgerskab til børn, der er født statsløse på statens territorium.

Danmark orienterer om drøftelsen heraf under NSHF mødet i Lardal, Norge, den 25.- 26. juni 2009 (Danmark)”.

I en kommenteret dagsorden af 28. september 2009 til brug for mødet hedder det bl.a.

”Danmark rejste på sidste års nordiske møde om statsborgerskab spørgsmålet om implementeringen af artikel 1 i FN’s konvention om begrænsning af statsløshed. Artikel 1 i konventionen indeholder nogle meget lempelige betingelser

for at opnå statsborgerskab for så vidt angår personer, som er født statsløse i de kontraherende stater.

Ifølge artikel 1 i FN-konventionen om begrænsning af statsløshed er de kontraherende parter under visse omstændigheder forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer født i landet. Det fremgår således af artikel 1, stk. 2, at der kan stilles betingelse om, at den pågældende altid har været statsløs, at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der højst må være 5 år umiddelbart før ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og at pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Det må forventes, at der fremover vil indkomme ansøgninger fra personer, som opfylder betingelserne i artikel 1 i FN-konventionen om begrænsning af statsløshed, men som ikke opfylder en eller flere betingelser i cirkulæreskrivelsen om naturalisation.

Der vil blandt andet kunne indkomme ansøgninger fra personer, som har begået en af de former for kriminalitet, der ifølge cirkulæreskrivelsens § 19, stk. 2 og 3 indebærer, at den pågældende først kan blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter en vis karenstid, eller som helt er udelukket fra at blive optaget på et lovforslag, men som opfylder betingelserne i artikel 1 i FN-konventionen. Ifølge artikel 1 er det således kun, hvis en ansøger er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling, at der kan meddeles afslag på indfødsret. På baggrund heraf vil der således f.eks. kunne blive tale om at optage en person, som er idømt en ubetinget frihedsstraf på 2 års varighed på baggrund af særlig grov vold eller uagtsomt manddrab, og som ifølge § 19, stk. 2, i cirkulæreskrivelsen vil være udelukket fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Formålet med at rejse spørgsmålet på sidste års møde var at få oplysninger om, hvordan de øvrige nordiske lande har gennemført denne artikel i lovgivning og praksis, herunder især med fokus på de tilfælde, hvor ansøgeren har begået kriminalitet af en sådan karakter, at den pågældende ikke efter de almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab i det pågældende nordiske land, ville kunne erhverve statsborgerskab.

Af oversigten over de gældende betingelser for at opnå statsborgerskab i de nordiske lande, (der senest er revideret den 21. december 2007), fremgår under punktet om kriminalitet og karenstid følgende:

[Oversigten er identisk med oversigten i kommenteret dagsorden af 13. oktober 2008, jf. kapitel 7, afsnit 7.4.6.1]

På baggrund af et ønske fra ministeren blev spørgsmålet drøftet på NSHF mødet, som blev afholdt i Lardal den 24. – 26. juni 2009.

Danmark forklarede under mødet, at man fra dansk side ønskede oplysninger fra de andre nordiske lande om, hvordan de fortolker FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed i forbindelse med ansøgninger om indfødsret, særligt i forhold til, om der trods konventionen fortsat kan stilles et vandelskrav samt en sprogtest (og indfødsretsprøve) for statsløse.

Sverige oplyste, at de fulgte konventionen, og at de meget lempelige svenske regler for statsborgerskab gør, at spørgsmålet ikke var relevant for Sverige. (Dog ved vi, at der er et problem i forhold til de 21-årige, idet den relevante bestemmelse i Sveriges lovgivning alene vedrører de 18-20-årige).

Norge har i deres lovgivning indsat en karenstid for opnåelse af statsborgerskab, såfremt den pågældende har begået kriminalitet, hvilket også – trods konventionen – gælder statsløse.

Norge oplyste, at de ikke havde set problemstillingen, før den blev taget op af Danmark. Norge stiller vandels- og sprogtest i forbindelse med ansøgning om statsborgerskab og fastsætter en karenperiode for kriminelle ansøgere. Det anses ikke for at være i modstrid med konventionen, men såfremt dette måtte blive konklusionen, vil Norge anvende national ret på området. Norge måtte dog også indrømme, at de ikke havde overvejet, at konventionen blev brudt ved vedtagelse af deres lovgivning på området.

Norge oplyste endvidere, at de i forbindelse med fastsættelse af karenstid for en ansøger, der har begået kriminalitet, ikke mener at handle i strid med konventionen, idet Norge blot anser det som en udsættelse af det tidspunkt, hvor den pågældende

Island har endnu ikke ratificeret konventionen, men er i gang med det. Myn-dighederne havde dog ikke overvejet at ændre islandsk lov i forbindelse med ratificeringen, hvilket FN havde lovet, at de ikke behøvede. På baggrund af

den danske problemstilling vil Island genoverveje deres ratificering og eventuelle lovændringer.

Finland oplyste, at deres lovgivning ikke blev ændret ved ratificeringen af konventionen, og at der også stilles vandels- og sprogkrav i forbindelse med ansøgninger om finsk statsborgerskab. Der er også indført en karenperiode, såfremt de pågældende er straffet. Finland har overvejet konventionens ord ved vedtagelse af deres lovgivning vedrørende indfødsret og nåede frem til, at konventionen gav mulighed for at stille krav inden meddelelse af statsborgerskab.”

Embedsmandsmødet blev afholdt den 5. oktober 2009 i København. Fra Danmark deltog bl.a. Kirsas Reinholt og Dorit Hørlyck.

I forbindelse med udarbejdelse af referatet fra mødet skrev Kirsas Reinholt den 7. januar 2010 følgende til rådgiver Mari Aam fra det norske Barne-, ligestillings- og inkluderingsdepartement:

”Jeg er nu klar til at sende udkastet til referat fra embedsmandsmødet ud, men forinden vil jeg spørge dig til de norske regler om aktindsigt.

Forholder det sig sådan, at referatet bliver undergivet aktindsigt i sin fulde ordlyd, så snart I modtager det pr. mail? Og har I i givet fald mulighed for at ekstrahere dele af teksten som internt? Baggrunden for, at jeg spørger, er referatet af dagsordenspunkt 6 b om de statsløse, som jeg synes er problematisk, hvis det kan blive offentliggjort.”

Den 19. januar 2010 svarede Mari Aam følgende:

”Det kan gjøres unntak fra innsyn for opplysninger når det er påkrevd av hensyn til Norges utenrikspolitiske interesser dersom opplysningene er mottatt under forutsetning av at de ikke skal offentliggjøres.

Dersom en slik forutsetning om hemmelighold er klart uttrykt, vil det normalt være adgang til å gjøre unntak. Det må likevel også i disse tilfellene skje en konkret vurdering av om unntak er nødvendig av hensyn til Norges utenrikspolitiske interesser.

Hva som ansees som ”påkrevd” for å bevare Norges utenrikspolitiske interesser er et vurderingsstema, og det aller tryggeste vil derfor være å utelate opplysninger i referatet som ikke kan gis ut.”

Den 21. januar 2010 sendte Kirsia Reinholt udkast til referat vedrørende mødets punkt 6 b ”Opfølgning på spørgsmålet om implementeringen af artikel 1 i FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed vedrørende statsborgerskab til børn, der er født statsløse på statens territorium” til de nordiske deltagere i embedsmandsmødet i oktober 2009. Drøftelserne er i referatet gengivet således:

”Under dagsordenspunktet blev statsløses mulighed for erhvervelse af statsborgerskab i de respektive nordiske lande drøftet. Landene orienterede om deres regler og praksis for tildeling af statsborgerskab til ansøgere, der er statsløse.”

Referatet af mødet er på 15 sider og indeholder under de fleste andre punkter en beskrivelse af, hvad de enkelte lande havde oplyst.

Kommissionen har i forbindelse med sin gennemgang af sagsakterne i Justitsministeriet den 13. november 2012 fundet et internt referat af det nordiske embedsmandsmøde om statsborgerret i København den 5. oktober 2009. I referatet vedrørende dagsordenspunkt 6 b) hedder det:

”Dagsordenspunkt 6 b)

Opfølgning på spørgsmålet om implementeringen af artikel 1 i FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed vedrørende statsborgerskab til børn, der er født statsløse på statens territorium.

Danmark orienterer om drøftelsen heraf under NSHF mødet i Lardal, Norge, den 25.- 26. juni 2009 (Danmark)

Danmark rejste på sidste års nordiske møde om statsborgerskab spørgsmålet om implementeringen af artikel 1 i FN’s konvention om begrænsning af statsløshed. Artikel 1 i konventionen indeholder nogle meget lempelige betingelser for at opnå statsborgerskab for så vidt angår personer, som er født statsløse i de kontraherende stater.

Ifølge artikel 1 i FN-konventionen om begrænsning af statsløshed er de kontraherende parter under visse omstændigheder forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer født i landet. Det fremgår således af artikel 1, stk. 2, at der kan stilles betingelse om, at den pågældende altid har været statsløs, at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der højst må være 5 år umiddelbart før ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og at pågældende

ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Danmark oplyste, at der i det lovforslag, der førte til en ændring af indfødsretsloven i 2004 og ændrede erklæringsmuligheden, er en bemærkning om, at der fortsat skal meddeles statsborgerskab til statsløse, som hvis erklæringsmuligheden fortsat eksisterede.

Spørgsmålet blev af Danmark rejst på NSHF-mødet i juni 2009. Danmark forespurte på den baggrund, om landene har gjort sig yderligere tanker om eventuelle ændringer i de respektive lovgivninger.

Sverige oplyste, at Sverige formentlig vil ændre bestemmelsen i den svenske lovgivning fra 20 til 21 år, når der i øvrigt skal foretages ændringer.

Norge oplyste, at de ikke tidligere har vurderet spørgsmålet, men at det er Norges vurdering, at de norske regler ikke er i strid med konventionen, idet konventionsteksten må opfattes således, at de kontraherende parter blot ikke må vedtage bestemmelser, der fører til, at en ansøger aldrig kan erhverve statsborgerskab, men at der ikke er noget til hinder for at stille betingelser for erhvervelsen. Efter de norske regler, hvor der stilles vandelskrav over for statsløse, og hvor en ansøger dermed kan blive meddelt afslag med karenstid, er der efter Norges vurdering blot tale om, at tidspunktet for, hvornår ansøgeren kan erhverve statsborgerskab, er udskudt.

Finland oplyste, at de ikke siden 2003, hvor Finland ratificerede konventionen, har foretaget nogen ændringer i lovgivningen i forhold til statsløse, og Finland stiller således tilsvarende krav over for statsløse som over for andre udlændinge.

Island oplyste, at de ikke har ratificeret konventionen, og at Island heller ikke har til hensigt at gøre dette.”

Foreholdt dette referat har Kirsa Reinholdt forklaret, at

”de havde et internt referat. Efter drøftelser med Norge havde de taget det ud.

... forespurgt om hun er bekendt med, hvorfor det ikke blev sendt til kommissionen, forklarede vidnet, at hun troede, at det var sendt frem til kommissionen. Hun har selv skrevet det. Foreholdt [4. og 3. sidste afsnit angående Sverige og Norge] og forespurgt, om ikke det var det samme, som man fik at

vide på mødet i oktober 2008, bekræftede vidnet det og forklarede, at hun var med til mødet i oktober 2009 i København. Hun var med til alle de årlige nordiske embedsmandsmøder. Hun husker ikke drøftelserne på mødet ud over, at der ikke kom noget nyt, og at de bagefter lavede det mavebælte, der blev til november 2009-mavebæltet.” [12. april 2013, side 699]

Dorit Hørlyck har forespurgt om, hvad der kom ud af embedsmandsmødet den 5. oktober 2009, forklaret, at

”der ikke kom meget mere ud af det. Foreholdt at det kun fremgår af det officielle referat, som er udarbejdet af Indfødsretskontoret, at emnet blev drøftet, og at kommissionen selv har fundet et internt referat, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med. Det kan hun kun beklage, men det har hun ikke haft noget at gøre med.

Foreholdt ekstraktens side 11828 (Internt referat vedrørende dagsordenspunkt 6 b) fra det nordiske embedsmandsmøde om statsborgerret i København den 5. oktober 2009) forklarede vidnet, at som hun sagde, ville Sverige ændre en bestemmelse, så alderen kom til at gå fra 18 til 21 år og ikke 18 til 20 år. Ellers var de andre oplysninger i referatet de samme, som de havde haft hele tiden. Foreholdt ”*Norge oplyste, at de ikke tidligere har vurderet spørgsmålet, men at det er Norges vurdering, at de norske regler ikke er i strid med konventionen, ...*” forklarede vidnet, at det var det, Norge havde sagt hele tiden. De mente, at konventionen ikke var til hinder for, at man udskød at give en person statsborgerskab, hvis de havde fået en straf med en karenstid, der udløb på et eller andet tidspunkt, også uanset om det var 18 år efter. Forespurgt hvordan det kan være, at der ligger en mail mellem vidnet og Kirska Reinholt, hvor de giver udtryk for, at det var godt, at de ikke skrev et udførligt officielt referat, forklarede vidnet, at det mest var for at være venlig over for Norge, som havde meget skrappe regler om aktindsigt. De kunne hjælpe dem, så de ikke behøvede at udstille deres opfattelse. Det var derfor, de spurgte dem, hvordan deres regler var. Forespurgt om de mente, at Norges svar var i overensstemmelse med 1961-konventionen, forklarede vidnet, at Norge havde en anden opfattelse end vidnet. Forespurgt om hun mener, det var for at hjælpe Norge med ikke at udstille, at de havde et problem, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om hun afrapporterede dette svar til Kim Lunding, forklarede vidnet, at det gjorde hun samtidig med, at de blev enige om, at nu gik de i gang. Nu skulle denne sag løses. Det var dog ikke kun statsløsesagen, de havde i hovedet. Det bliver man nødt til at forstå. Der var mange prioriterede sager, der skulle løses her og nu. Foreholdt at man skulle tro, at denne sag adskilte sig fra

andre sager, forklarede vidnet, at der også var andre sager, der adskilte sig fra andre sager. De behandlede denne sag så hurtigt, som de kunne og så hurtigt, som det var muligt at få gehør. Forespurgt om hun har nogen erindring om sine drøftelse med Kim Lunding, forklarede vidnet, at hun kan forestille sig, at de fortalte ham, hvad der kom ud af mødet og foreslog, at de lagde nogle mavebælter op til ministeren, så de kunne få løst sagen. De drøftelser havde de og blev enige om, at nu skulle de rette ind. Den opfattelse har Kim Lunding jo så også haft.” [20. marts 2013, side 512-513]

8.2.24 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i perioden fra juli til september 2009

I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i juli til september 2009 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

8.2.24.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Der blev ikke i juli-september 2009 givet afslag til ansøgere omfattet af 1961-konventionen eller børnekonventionen.

8.2.24.2 Optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

8.2.24.2.1 1961-konventionen

Der blev optaget to ansøgere omfattet af 1961-konventionen (sag 62 og 505).

Sag 62 blev forelagt Folketingets Indfødsretsudvalg, der besluttede, at ansøgeren på grund af helbredsmæssige forhold skulle optages på et lovforslag, selv om ansøgeren ikke opfyldte kravet om dokumentation for sprogkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold. Sag 62 er omtalt i afsnit 8.2.16 ovenfor.

Ansøgeren i sag 505 synes at opfylde de almindelige betingelser for optagelse på lovforslag. Sagen kan kort refereres således:

Sag 505 Statsløse palæstinensere, født ... Bestået indfødsretsprøven den 17. december 2007. Bevis modtaget i ministeriet den 7. januar 2008. Den 20. maj 2008 skrev ministeriet til pågældende med vejledning om, hvordan man kunne søge om indfødsret. Ansøgning af 12. maj 2009, hvorefter de almindelige betingelser for optagelse på forslag til lov om meddelelse af indfødsret synes opfyldt. Omfattet af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 18. maj 2009 anført ”Fylder 20 år den ... Kan ikke omfattes af § 17.” Ministeriet meddelte ved brev af 3. juni 2009 ansøgeren, at det indsendte bevis for folkeskolens 9. klasse ikke var indsendt i original eller bekræftet kopi. Ministeriet anmodede derfor ansøgeren om at indsende beviset i original eller bekræftet kopi. Ministeriet oplyste, at hvis ministeriet ikke modtog original eller bekræftet kopi inden 14 dage, ville ministeriet behandle ansøgningen på det foreliggende grundlag, hvilket ville betyde, at ansøgeren ville få afslag på ansøgningen om indfødsret. Ministeriet modtog den 11. juni 2009 en bekræftet kopi af 9. klasses afgangsbrev. Den 6. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

8.2.24.2.2 Børnekonventionen

Der blev optaget 84 ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 75-77, 100, 180, 181, 228-230, 234-241, 248, 249, 256-258, 338-341, 347, 386-389, 396, 397, 412, 495-500, 509, 519, 520, 524-529 og 530-564). Der blev i nogle af sagerne i februar-marts 2009 anmodet om dokumentation for sprogkundskaber, men det fremgår af senere notater, at sagsbehandlerne var opmærksomme på, at der ikke længere blev stillet sprogkrav til disse ansøgere. I nogle sager fremgår udtrykkeligt af notater, at kriminalitetskravet var opfyldt. Sag 75-77, hvor der i september 2008 blev givet afslag på grund af manglende dokumentation for sprogkundskaber, blev i juli 2009 genoptaget af ministeriet, og ansøgerne blev optaget på lovforslaget samme måned.

Sag 75, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 26. september 76 og 77 2007. Omfattet af børnekonventionen.

Sagerne er omtalt i kapitel 7, afsnit 7.3.6.1.1. Ved breve af 1. september 2008, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på de tre ansøgninger med den begrundelse, at ansøgerne ikke havde dokumenteret deres danskundskaber. Ministeriet henviste til § 24, stk. 1, i cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om retningslinjer for naturalisation

samt oplyste, at ministeriet ikke kunne dispensere fra retningslinjerne. Brevene indeholdt endelig bl.a. vejledning om muligheden for at søge om genoptagelse, herunder at ansøgerne, hvis sagerne blev genoptaget, skulle opfylde de til den tid gældende betingelser.

Sagerne blev genoptaget 1. juli 2009. I sagen vedrørende ansøgeren født ... hedder det i et internt notat af 7. juli 2009 ”Ans. er statsløs – klar til opt”. Den 15. juli 2009 blev ansøgerne optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Hvis ansøgerne var optaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse den 15. oktober 2007, hvor ministeriet anmodede om dokumentation for danskundskaber mv., kunne ansøgerne have fået indfødsret i marts 2008.

- Sag 100 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 30. juli 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagen forsinket på grund af bl.a. manglende underskrift fra en af ansøgerens forældre samt dokumentation for dennes statsborgerskab. Den 13. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 180 og 181 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 18. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater den 20. juli 2008 anført, at ”Ansøger er statsløs og født i Danmark af statsløse forældre. Ansøger er imidlertid registreret som udrejst til Libanon i september 2005”. Ansøgerne fik afslag den 18. december 2008, da ansøgerne ikke havde bopæl her i landet. I notatet er det den 23. juli 2009 anført, at ”ansøgeren er nu registreret som statsløs i CPR”. Sagen genoptages på ansøgernes initiativ den 14. juli 2009. Den 24. juli 2009 optaget på lovforslag. Af en udskrift fra kriminalregistret vedrørende ansøgeren født 1994 fremgår, at pågældende den 12. oktober 2009 blev sigtet for butikstyveri. Med håndskrift er anført: ”Bødeforlæg på 300 kr. afsendt d. 17/11-09. Bliver på lovforslaget”. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 228, 229 og 230 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 6. august 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 14. september 2009 anført, at ansøgerne født i ... og ... er født statsløse i Danmark. Den 14. september 2009 og den 7. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

- Sag 234, 235, 236 og 237 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 3. september 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 21. september 2009 anført, at ansøgerne er statsløse født i Danmark. Den 25. september 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 238, 239, 240 og 241 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 18. august 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 28. september 2009 anført, at ansøgerne er statsløse børn og omfattet af § 17. Den 29. september 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 248 og 249 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 23. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ved brev af 4. september 2009 anmodede ministeriet ansøgeren født i ... om at underskrive og indsende bl.a. erklæring om troskab og loyalitet. Erklæringen forelå den 9. september 2009. Den 23. september 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 256, 257 og 258 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 2. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 10. september og 21. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 338, 339, 340 og 341 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger 23. oktober 2008. Omfattet af børnekonventionen. Ansøgeren født i ... blev den 27. februar 2009 anmodet om at indsende en udtalelse fra ansøgerens folkeskole om, hvorvidt ansøgerens kendskab til danske samfundsforhold, kultur og historie var på et niveau, der svarede til ansøgerens alderstrin. Sagsbehandleren anførte den 27. februar 2009 i referat ”Statsløs barn født i DK. Ansøgningskema mgl. at blive udfyldt i flg.: Pkt. 2 både af ans. og begge forældre (ans. skal også underskrive – idet han bliver 12 år inden loven går igennem), Pkt. 3 og 4 mgl. ans. mor at udfylde og pkt. 5 skal ans. tillige selv udfylde, igen fordi han bliver 12 inden lovens vedtagelse. Endvidere skal der indh. en skoleudtalelse.” Pkt. 5 er erklæringen om troskab og loyalitet over for Danmark og det danske samfund. Den 4. marts 2009 returneredes ansøgningskema med skoleudtalelse. Trine Priess Sørensen anførte 30. juni 2009: ”Efter nuværende praksis stiller vi ikke krav fsva sprog, når der er tale om statsløs palæstinenser født i dk...” Sagen vedrørende ansøgerne født i ..., ... og ... afventede fra 27. februar 2009 sagen vedrørende ansøgeren født i ... Den 6. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 347 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 3. november 2008. Omfattet af børnekonventionen. Den 20. marts 2009 anmodede ministeriet ansøgeren om at indsende en udtalelse fra ansøgerens folkeskole om, hvorvidt ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie er på et niveau, der svarede til ansøgerens alderstrin. Sagsbehandleren anførte den 29. april 2009 i et internt notat, at der ikke skulle indsendes en skoleudtalelse. Den 13. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 386, 387, 388 og 389 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 23. december 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 13. august 2009 anført, at sagerne kan behandles efter § 17. For så vidt angår ansøgerne født ... og ... anføres det yderligere, at de pågældende manglede at underskrive ansøgningen og erklæring om troskab og loyalitet. Ansøgerne blev den 14. august 2009 anmodet om at underskrive ansøgningen og erklæringen. Erklæringerne forelå den 7. september 2009. Den 7. september 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 396 og 397 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgning af 23. december 2008. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 18. februar 2009 anført "Statsløs barn".

Sag 396

Ministeriet anmodede ved brev af 18. februar 2009 ansøgeren om at indsende skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at dokumentationen var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. I brevet anmodede ministeriet endvidere ansøgeren om at udfylde pkt. 8 i ansøgningskemaet vedrørende kriminalitet. Ministeriet modtog den 2. og 3. marts 2009 ansøgningskemaet pkt. 8 og en skoleudtalelse.

Sagsbehandleren spurgte i et internt notat den 4. marts 2009 Trine Priess Sørensen, om udtalelsen fra skolen kunne opfylde sprogkravet. Trine Priess Sørensen svarede den 5. marts 2009 følgende:

”I sager, hvor ansøgeren på tidspunktet for lovens vedtagelse må formodes at have gennemført 9. eller 10. klassestrin, er en skoleudtalelse ikke tilstrækkelig dokumentation for danskundskaber. I disse tilfælde må sagen sættes i bero på fremsendelse af bevis for Folkeskolens afgangsprøve 9. eller 10. klasse. Ans. går i 9. klasse nu, så vi må derfor afvente, at han til sommer aflægger afgangseksamen... Ans. skal dermed også tage indfødsretsprøven. Så vi må derfor også opfordre ham hertil samt anmode ham om at indsende bevis for både indfødsretsprøve og afgangseksamen 9. klasse, så snart disse er taget. Sagen afventer indsendelse heraf.”

Ved brev af 6. marts 2009 oplyste ministeriet ansøgeren om, at skoleudtalelsen ikke var tilstrækkelig dokumentation, og anmodede ansøgeren om at indsende dokumentation for at have bestået folkeskolens 9. klasses afgangseksamen, som ansøgeren forventedes at aflægge den kommende sommer. Samtidig anmodede ministeriet ansøger om at aflægge indfødsretsprøven og fremsende dokumentation herfor til ministeriet. Den 30. marts 2009 skrev sagsbehandleren ”afslag sprog/indf.prøve”. Ministeriet modtog efterfølgende kopi af ansøgerens 9. klasses afgangsbrev. Sagsbehandleren har i et internt notat af 13. august 2009 anført ”Nå – skal kun krim tjekkes som ok. Statsløst barn § 17.” Optaget på lovforslag den 17. august 2009.

Sag 397

Ministeriet anmodede ved brev af 18. februar 2009 ansøgeren om at indsende skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens danskundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at dokumentationen var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Ministeriet modtog den 3. marts 2009 en skoleudtalelse, hvoraf fremgik, at ansøgeren gik i en specialklasse for børn med generelle indlæringsvanskeligheder, var flittig og deltog aktivt i undervisningen.

Trine Priess Sørensen har i internt notat af 5. marts 2009 anført, at den modtagne dokumentation ikke var god nok. Ansøgeren var placeret i en specialklasse for børn med generelle indlæringsvanskeligheder, så det måtte på baggrund heraf konkluderes, at ansøgeren ikke vurderes til at have et niveau, der svarede til hvad, der kunne forventes af et barn på det pågældende alderstrin. Så der måtte gives afslag på grund af sprogkravet.

Dorit Hørlyck har i internt notat af 2. april 2009 til Trine Priess Sørensen anført ”Optages direkte – efter det senest aftalte”. Sagsbehandleren har i internt notat den 13. august anført ”Krim ok. Statsløs § 17 OK til opt?” Optaget på lovforslag den 17. august 2009.

Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

Sag 412 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 19. februar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 5. marts 2009 anført ”statsløs barn f. i DK. Er over 12 år skal indh. skoleudtalelse.” Ministeriet anmodede ved brev af 5. marts 2009 ansøgeren om at indsende en skoleudtalelse om, hvorvidt ansøgerens danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie var på et alderssvarende niveau. Det fremgik af brevet, at det var en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterede danskkundskaber. Ministeriet modtog den 31. marts 2009 en skoleudtalelse, der oplyste, at ansøgeren var i stand til at udtrykke sig på et forståeligt dansk og fagligt lå på 3. – 4. klasse niveau. Sagsbehandleren indstillede i et internt notat af 25. marts 2009, at ansøgeren fik afslag på grund af sprog. Trine Priess Sørensen har i internt notat af 25. maj 2009 anført ”Ifølge vores nuværende praksis skal børn omfattet af § 17 ikke dokumentere danskkundskaber m.v. (Fane 10. side 22 i sagsbehandlermanual)”. Den 2. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.

Sag 495, 496, 497, 498, 499 og 500 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 3. marts 2009. Omfattet af børnekonventionen. Det fremgår af sagen for så vidt angår ansøgeren født i ..., at der for ministeriet var usikkerhed om, hvorvidt ansøgeren havde lovligt ophold i Danmark. Udlændingsservice oplyste ved e-mail af 30. september 2009, at ansøgeren havde haft lovligt ophold i Danmark siden sin fødsel og således fortsat havde lovligt ophold her i landet. Den 28. og 29. juli og den 21. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009 og den ... 2010.

- Sag 509 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 12. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 17. juli 2009 anført, at ansøgeren nu er registreret som statsløs og kan behandles iht. § 17. Ministeriet anmodede ved brev af 28. juli 2009 ansøgeren om at medunderskrive erklæring om, at ansøgeren var indforstået med at give afkald på sit hidtidige statsborgerskab. Ansøgeren havde oprindeligt skrevet ”statsløs” i pkt. 6 om afkald på hidtidigt statsborgerskab. Den 5. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 519 og 520 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 30. april 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 13. august 2009 anført, at ansøgerne opfylder betingelserne i § 17, idet de er statsløse født i Danmark. Den 14. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 524 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 28. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 14. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 525 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 19. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 30. juni 2009 anført ”Ansøger opfylder efter § 17.” Den 1. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 526, 527, 528 og 529 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 16. juni 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 6. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 530, 531, 532 og 533 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 16. juni 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 30. juni 2009 anført ”statsløs barn”. Den 3. og 6. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 534, 535 og 536 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 14. maj 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 13. august 2009 anført, at ansøgerne kan behandles iht. § 17. Den 17. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 537 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 25. juni 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 16. juli 2009 anført, at ansøgeren er statsløs. Den 16. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 538, 539 og 540 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 7. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 10. august 2009 anført, at sagerne kan behandles efter retningslinjernes § 17. Den 17. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 541, 542, 543, 544 og 545 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 9. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 20. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret ... 2009.
- Sag 546, 547, 548 og 549 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 14. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 10. august 2009 anført, at sagerne behandles efter retningslinjernes § 17. Ministeriet anmodede ved brev af 11. august 2009 ansøgerne født i ..., ... og ... om at underskrive erklæring om troskab og loyalitet. Ministeriet modtog erklæringerne fra ansøgerne den 14. august 2009, for så vidt angår ansøgeren født ... dog fortsat uden underskrift. Den 1. september 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 550 og 551 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 3. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 23. juli 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 552 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 22. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 31. juli 2009 anført "Statsløst barn". Den 3. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 553, 554 og 555 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 16. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 12. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.

- Sag 556 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 29. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 10. august 2009 anført, at sagen behandles efter retningslinjernes § 17. Den 13. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 557, 558, 559, og 560, 561 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 16. dede ved brev af 13. august 2009 ansøgeren født i ... om at medunderskrive og indsende bl.a. erklæring om troskab og loyalitet. Erklæringen forelå den 17. august 2009. Den 19. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2009.
- Sag 563 og 564 Statsløse palæstinensere, begge født ... Ansøgninger af 8. juni 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 10. august 2009 anført ”Sagen behandles efter § 17 i retningslinjerne.” Den 31. august 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret ... 2009.

8.2.25 Oplæg til revision af indfødsrets aftalen 2009

Kirsa Reinholt mailede den 21. oktober 2009 et ”Oplæg til notat om revision af indfødsrets aftalen 2009” til Dorit Hørlyck ”ifølge aftale”. Det anførtes, at notatet skulle indeholde dels en gennemgang af uhensigtsmæssighederne ved de gældende bestemmelser, dels forslag til ændringer. I relation til § 17 hedder det:

”Praksis fastlægges – spørgsmål, om det giver anledning til en ændring/præcisering af bestemmelsen.

Alene et krav om bopæl og født statsløs her i landet?!

”... der er født statsløse i Danmark og har bopæl i riget, kan optaget på lovforslag ...”

1961-konventionen omtaltes ikke.

8.2.26 Møde i Folketingets Indfødsretsudvalg den 22. oktober 2009 om bl.a. ansøgere, der efter Politiets Efterretningstjenestes vurdering kunne være en fare for statens sikkerhed

Birthe Rønn Hornbech fik den 15. oktober 2009 forelagt et mavebælte, hvori det blev indstillet, at ansøgeren i sag 80 sammen med to andre ansøgere, der ikke var statsløse, blev udtaget af lovforslaget. I mavebæltet, der var signeret af Trine Priess Sørensen, Dorit Hørlyck, påført ”Claes Nilas godkendt over telefon 15.10.2009”

og signeret med initialer af Birthe Rønn Hornbech den 16. oktober 2009, hedder det:

”Til ministerens godkendelse og underskrift forelægges udkast til brev med bilag til Folketingets Indfødsretsudvalg, hvorved det forelægges til udvalgets stillingtagen, at tre nærmere angivne ansøgere om indfødsret ikke omfattes af det lovforslag om indfødsrets meddelelse (Lov I 09/10), som fremsættes i Folketinget den 29. oktober 2009.

De pågældende personer opfylder henholdsvis de tidligere gældende betingelser for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006, og de gældende betingelser, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008. De pågældende har alle modtaget brev om, at de er omfattet af nævnte lovforslag.

Justitsministeriet har ved brev af 9. oktober 2009 meddelt, at det af Politiets Efterretningstjeneste (PET) vurderes, at de pågældende personer kan være en fare for landets sikkerhed. Justitsministeriet har samtidig meddelt, at Politiets Efterretningstjeneste har indstillet, at pågældende personer udelukkes fra optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i 5 år. Der henvises til proceduren beskrevet i § 21 i aftale om naturalisation, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008.

Det indstilles på denne baggrund at personerne, der teknisk set er optaget på lovforslaget, udtages heraf, dog således at spørgsmålet for så vidt angår de pågældende ansøgere forelægges Indfødsretsudvalget på udvalgets møde den 22. oktober 2009 med henblik på udvalgets stillingtagen hertil.

Det bemærkes, at sagerne forelægges Folketingets Indfødsretsudvalg med indstilling om, at de pågældende personer er udelukket fra optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i 5 år, jf. § 21 i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om naturalisation.”

Mavebæltet var vedlagt et udkast til fortroligt brev til Folketingets Indfødsretsudvalg. Integrationsminister Birthe Rønn Hornbech underskrev brevet, som den 19. oktober 2009 blev sendt til Indfødsretsudvalget. Det fremgik af brevet, at Birthe Rønn Hornbech forelagde de tre sager for udvalget, fordi Politiets Efterretningstjeneste vurderede, at ansøgerne kunne være en fare for statens sikkerhed. I brevet var der henvist til en liste med oplysninger om ansøgerne. Af listen fremgår det bl.a.:

”Efter § 21 i aftale om naturalisation, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008, skal sagen forelægges Folketingets Indfødsretsudvalg, hvis justitsministeren meddeler, at det af Politiets Efterretningstjeneste vurderes, at en ansøger kan være en fare for landets sikkerhed.

De pågældende personer opfylder henholdsvis de tidligere gældende retningslinjer for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006, og de gældende retningslinjer, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008. De pågældende har modtaget brev om, at de vil være omfattet af det lovforslag, som forventes fremsat i Folketinget den 29. oktober 2009.

1.

Ansøgeren er født i ... (... år) i Danmark. Ansøgeren er statsløs palæstinenser.
...”

Det fremgik således af det materiale, som Birthe Rønn Hornbech modtog og videre sendte til Folketingets Indfødsretsudvalg, at ansøger 1 var født i Danmark, var statsløs palæstinenser og opfyldte de aldersmæssige krav, der kunne stilles efter 1961-konventionen. Det blev ikke oplyst, at ansøgeren var omfattet af 1961-konventionen.

Kommissionen har skriftligt spurgt Birthe Rønn Hornbech, om hun var opmærksom på, at ansøgeren var statsløs og født i Danmark og omfattet af 1961-konventionen, og om fremsendelsen af sagen til Folketingets Indfødsretsudvalg gav hende anledning til bemærkninger.

Birthe Rønn Hornbechs bisiddere, advokat Bjørn Høberg-Petersen og advokat John Petersen, har den 1. december 2014 på vegne af Birthe Rønn Hornbech svaret:

”Til besvarelse heraf kan vi på Birthe Rønn Hornbechs vegne meddele, at vor klient ikke husker den konkrete ekspedition. Sagens behandling har fulgt standardproceduren i Indfødsrets-aftalens § 21. Den var hende velkendt fra tidligere tilsvarende ekspeditioner som minister og fra hendes tid som medlem af IFU.

Birthe Rønn Hornbech satte sine initialer på mavebæltet 16.10.09. Fremsendelsesskrivelsen underskrev hun samtidig hermed. Hun har ikke siden deltaget i sagens ekspedition.

Hun læste mavebæltet, inden hun underskrev, og markerede hovedindholdet med en cirkel i 1. afsnit, ligesom hun ud for 3. afsnit fremhævede PETs vurdering og Justitsministeriets meddelelse med en bølgelinje. Der var fra disse myndigheder ingen bemærkninger eller forbehold til deres forslag om at udtage de tre ansøgere af lovforslaget og udelukke dem i 5 år fra optagelse på fremtidige lovforslag.

Hverken Indfødsretskontorets fremstilling og indstilling i mavebæltet eller embedsmændenes blanke påtegninger varslede på nogen måde juridiske problemer.

I forbindelse med underskriften af den korte fremsendelsesskrivelse til IFU konstaterede hun, at indholdet i dets helhed var dækket af mavebæltet.

Vedrørende bilaget med generalia oplyser Birthe Rønn Hornbech, at hun ved underskrift af breve blot konstaterer, om de heri nævnte bilag er til stede. I indfødsretssager har hun aldrig sat sig ind i den enkelte persons generalia, medmindre mavebæltet har varslet problemer i relation hertil, hun som minister skulle tage stilling til.

Ministeren er ikke sagsbehandler, hverken generelt eller i denne konkrete sag. Birthe Rønn Hornbech understreger, at hun altid havde tillid til, at embedsmændene i deres embedsførelse holdt sig inden for gældende ret og inden for principperne om faglighed i rådgivning af ministeren, og at de derfor over for ministeren redegjorde for de spørgsmål og problemer, som ministeren skulle tage stilling til.

Specielt angående den konkrete sag bemærkes, at afgørelsesmyndigheden ifølge § 21-proceduren umiddelbart tilkommer IFU, der ved sagens oplysning og behandling i udvalget bistås direkte af Indfødsretskontorets jurister. Ministeren har på dette særlige område alene en formel, ekspeditions-mæssig funktion. Fokuseringen på Birthe Rønn Hornbech i referatet af PET-sagen (udkastet s. 1-2) synes derfor ikke helt velbegrundet.”

Spørgsmålet om at tage disse personer af lovforslaget blev behandlet i Folketingets Indfødsretsudvalg den 22. oktober 2009.

Information bragte den 7. juli 2011 to artikler om, at Integrationsministeriet i forbindelse med samrådet den 22. oktober 2009 ignorerede spørgsmål fra folketingspolitikere om statsløse. Af artiklerne fremgår bl.a., at medlem af Folketingets Indfødsretsudvalg Hanne AgerSnap før mødet havde sendt en mail til udvalgets

sekretær med spørgsmål om bl.a. betydningen af, at en ansøger var statsløs og født i Danmark.

Kommissionen har fra Folketingets Indfødsretsudvalg indhentet oplysninger om mødet den 22. oktober 2009. Det fremgår heraf, at Hanne Agersnap den 21. oktober 2009 kl. 18.58 sendte en mail til udvalgssekretær Katinka Villemoes med henvisning til ovennævnte sag 80 og følgende indhold:

”hvad er mine muligheder for at få yderligere oplysninger? Evt. i generaliseret form; Ifølge proportionalitetsprincippet hvor alvorlige skal formodede forbrydelser være (evt. strafammer) for at en statsløs person, født (og opvokset?) i DK kan nægtes indfødsret?
Kan jeg nå at stille spørgsmålet?”

Katinka Villemoes besvarede mailen den 22. oktober 2009 kl. 8.26 således:

”Du har desværre ingen muligheder for yderligere oplysninger - vi får ikke flere detaljer end dem, der er nævnt i bilaget.
Men vi kan sagtens stille dit spørgsmål.”

I Informations artikler fra 7. juli 2011 fremgår bl.a., at Meta Fulgsang deltog i mødet i stedet for Hanne Agersnap, og at de havde aftalt, at hun skulle stille de spørgsmål, der fremgik af mailen. Hun er i artiklen citeret for bl.a. at have forklaret følgende:

”Jeg ved, at jeg har været insisterende i mine spørgsmål, så det er helt sikkert, at de ikke har svaret på, hvad jeg spurgte om. Diskussionen på mødet endte jo som en PETsag og ikke en konventionssag.”

Udvalgssekretær Katinka Villemoes har til kommissionen oplyst:

”Det er en udvalgssekretærs opgave at rådgive udvalgets formand og udvalgets medlemmer ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af udvalgsarbejdet. Dette fremgår af Folketingets forretningsorden § 7, stk. 15. Enhver korrespondance og informationsudveksling mellem et udvalgsmedlem og udvalgssekretæren er som udgangspunkt fortrolig. Det betyder, at man som sekretær ikke videreformidler mails eller oplysninger, man som sekretær har fået fra et udvalgsmedlem, medmindre det er aftalt med medlemmet.

... Hanne Agersnaps mail af 21. oktober 2009 [er] sendt til mig som udvalgssekretær. Der er således alene tale om en kommunikation mellem hende og mig, jf. ovenstående om udvalgssekretærens rådgivning af udvalgsmedlemmer.

Hanne Agersnap spørger i mailen, hvilke muligheder hun har for at få yderligere oplysninger om den pågældende sag. ... Dette spørgsmål blev besvaret dels i vedhæftede mail, dels telefonisk. Mit svar i vedhæftede mail var baseret på erfaring fra tidligere drøftelser og spørgsmål i udvalget om de såkaldte PET-sager.

Det kan i øvrigt oplyses, at Hanne Agersnap ikke i forlængelse af korrespondancen stillede et skriftligt udvalgsspørgsmål til den daværende integrationsminister om den pågældende sag. Ifølge mine løse optegnelser fra udvalgs mødet den 22. oktober 2009 stillede Meta Fuglsang dog mundtligt spørgsmål om den pågældende sag på udvalgs mødet.”

På spørgsmål fra kommissionen om, hvorvidt Hanne Agersnaps mail af 21. oktober 2009 blev videresendt eller udleveret til andre, har Katrine Villemoes oplyst:

”Jeg har ikke videreformidlet den pågældende mail fra Hanne Agersnap til hverken det daværende Integrationsministeriums indfødsretskontor eller andre, jf. ovenstående om udvalgssekretærens rådgivning af udvalgsmedlemmer. Jeg ved ikke, hvorvidt Hanne Agersnap har videreformidlet mailen til andre.”

Forespurgt om det fremgik af hendes optegnelser eller erindring, om spørgsmålet om personer født statsløse i Danmark havde særlige rettigheder, blev berørt under mødet, har Katinka Villemoes oplyst:

”På baggrund af mine løse optegnelser fra udvalgs mødet den 22. oktober 2009, er det min opfattelse, at daværende folketingsmedlem Meta Fuglsang på mødet stillede spørgsmål om sag nr. 1 i bilag 7 til de tilstedeværende embedsmænd fra det daværende Integrationsministeriums indfødsretskontor.

Mine optegnelser er lavet i løs stikordsform, og de er udarbejdet med henblik på efterfølgende at kunne skrive opfølgingsresuméet fra mødet, jf. bilag 6 i Indfødsretsudvalgets brev til Statsløsekommissionen af 19. oktober 2012. Jeg har i mine optegnelser noteret følgende om Meta Fuglsangs spørgsmål til bilag 7 “Meta Fuglsang: Hvis man er født i DK = hvor lang en straf skal man ha”. Dette uddrag fra mine optegnelser kan kun vedrøre sag nr. 1 i bilag 7, da denne sag er den eneste sag i bilag 7, hvor vedkommende er født i Danmark. Det er ikke muligt for mig at gengive den præcise ordlyd af Meta Fuglsangs spørgsmål til den pågældende sag. Det er sandsynligt, at det, jeg har skrevet

ned, og som er gengivet ovenfor, er et brudstykke af det, Meta Fuglsang sagde på mødet.

Det er min opfattelse, baseret på mine optegnelser fra udvalgsrådet den 22. oktober 2009, at Dorit Hørlyck som svar på Meta Fuglsangs spørgsmål henviste til samrådet fra 2004 med den daværende justitsminister og den daværende integrationsminister om forelæggelse af sager efter § 21 i cirkulæret. Dorit Hørlycks henvisning til det nævnte samråd er det eneste, jeg har noteret hende for at sige i forbindelse med udvalgets behandling af bilag 7 på mødet. Det fremgår således ikke af mine optegnelser, og jeg erindrer heller ikke, at spørgsmålet om, hvorvidt personer født statsløse i Danmark havde særlige rettigheder, blev berørt i Dorit Hørlycks besvarelse af Meta Fuglsangs spørgsmål.”

I det omtalte opfølgingsresumé² fra mødet hedder det:

”Punktet blev gennemgået, og partierne tilkendegav deres indstilling til de i bilag 7 nævnte sager.

Dorrit Hørlyck oplyste, at der i 2004 blev afholdt et samråd med integrationsministeren og justitsministeren, som i denne sammenhæng er relevant. Sekretariatet vil finde ministrenes talepapirer fra det pågældende samråd frem.”

Det omtalte samråd i Folketingets Indfødsretsudvalg var den 7. december 2004, hvor integrationsministeren og justitsministeren redegjorde for sager omfattet af § 21 i 2002-aftalen (PET-sager). Talepapir fra de to ministre blev i 2004 sendt til udvalget og var vedhæftet opfølgingsresumeeet fra mødet den 22. oktober 2009. Talepapirerne beskrev den almindelige procedure efter § 21 og indeholder ikke oplysninger om betydningen af fødested og statsløshed eller om 1961-konventionen.

Folketingets Indfødsretsudvalg besluttede, at ansøgeren skulle tages af lovforslaget, hvilket blev meddelt ansøgeren ved et brev af ..., der blev underskrevet af Dorit Hørlyck. I brevet hedder det:

---

2 Indfødsretsudvalgets sekretær har oplyst, at opfølgingsresumeeer fra møder i Indfødsretsudvalget omfatter de sager, som kræver en opfølgning fra udvalgets eller udvalgssekretærens side, vigtige beslutninger eller vigtige informationer, der er blevet videregivet på et møde. Fortrolige oplysninger skrives ikke i resuméet. Opfølgingsresumeeet skrives altid af udvalgets sekretær. Udvalgssekretæren noterer ikke normalt navnene på de ministerielle medarbejdere, der deltager i udvalgets møder.

”Ved brev af ... meddelte Integrationsministeriet Dem, at De var optaget på det lovforslag om indfødsrets meddelelse, som forventes fremsat i Folketinget i ....

De kan imidlertid ikke blive dansk statsborger nu.

Folketingets Indfødsretsudvalg har således ikke fundet, at De kan optages på lovforslaget. Det er samtidigt besluttet, at De er udelukket fra optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse 5 år.

De kan således først om 5 år forvente en fornyet behandling af en ansøgning om dansk indfødsret.

Der kan ikke gives nogen begrundelse for afgørelsen. Der henvises i den forbindelse til principperne i forvaltningslovens § 24, stk. 3, jf. § 15.

Integrationsministeriet kan oplyse, at Indfødsretsudvalgets afgørelser ikke er omfattet af forvaltningslovens regler om begrundelse af skriftlige afgørelser. Integrationsministeriet sikrer dog god forvaltningsskik i hele sagsforløbet i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om indfødsret.

Såfremt det er muligt, meddeler Integrationsministeriet derfor ansøgere om indfødsret en begrundelse for et eventuelt afslag på en ansøgning om indfødsret. Da forhandlingerne i Indfødsretsudvalget er fortrolige, kan ministeriet dog ikke oplyse nærmere omkring en begrundelse for en afgørelse truffet af Indfødsretsudvalget.

Ministeriet kan endvidere oplyse, at Indfødsretsudvalgets afgørelser ikke kan påklages til anden myndighed.”

Dorit Hørlyck har forklaret, at

”hun husker sagen. De var opmærksomme på, at den pågældende var omfattet af 1961-konventionen.

Foreholdt ekstraktens side 11351 (Mavebælte af 14. oktober 2009) ”*Det indstilles på denne baggrund at personerne, der teknisk set er optaget på lovforslaget, udtages heraf, dog således at spørgsmålet for så vidt angår de pågældende ansøgere forelægges Indfødsretsudvalget på udvalgets møde den 22. oktober 2009 med henblik på udvalgets stillingtagen hertil.*” og forespurgt om de havde nogen opfattelse af forholdet mellem 1961-konventionen og muligheden for at tilsidesætte

en ansøgning, hvis der var begrundet mistanke om noget fra Politiets Efterretningstjenestes side, forklarede vidnet, at det var ikke oppe. Retstilstanden på det tidspunkt var, at alle skulle opfylde de almindelige betingelser. Forespurgt om det er en erindring, forklarede vidnet, at det er det. Der var ikke nogen diskussion om, at dette var en statsløs født i Danmark. Forespurgt om hvordan det forholdt sig i forhold til, at der var tale om en statsløs omfattet af konventionerne, når PET interesserede sig for en ansøger, og om der var nogen vurdering af det dengang, forklarede vidnet, at det var der ikke på dette tidspunkt, men det kom der senere. De behandlede sagen som alle andre, som hvis det havde været f.eks. en somalier. De behandlede den som alle andre sager, hvor de fik at vide af PET, at den pågældende kunne anses for at være til fare for landets sikkerhed.

Foreholdt ekstraktens side 11228 (Brev af 19. oktober 2009 til Folketingets Indfødsretsudvalg fra Integrationsministeriet) forklarede vidnet, at hun sikkert deltog i samrådet. Hun har læst ekstraktmaterialet og er klar over, at der blev stillet spørgsmål. Hun mindes, at hun i et samråd redegjorde for, hvordan proceduren var for behandlingen af disse sager. Det var jævnlige, at udvalgsmedlemmerne havde spørgsmål til det, men hun redegjorde ikke for konventionen på dette møde. Hun husker ikke, at hun blev stillet spørgsmålene, som det er blevet refereret. Forespurgt om hendes erindring om at have redegjort for proceduren var knyttet til dette møde, forklarede vidnet, at det er hun ikke 100 procent sikker på. Hun kan bare huske, at hun gjorde det ad flere omgange. Forespurgt om hun husker, hvad redegørelsen gik ud på, forklarede vidnet, at Politiets Efterretningstjeneste tre måneder før et lovforslag bliver fremsat får en diskette med oplysninger om alle de ansøgere, der er optaget på lovforslaget, hvorefter PET har mulighed for at undersøge, om der blandt ansøgerne er nogen, der må anses for at kunne være til fare for landets sikkerhed. Der har været nogle stykker de senere år forud for hvert lovforslag. PET meddeler Justitsministeriet, hvilke personer PET vurderer bør udtages af lovforslaget. Justitsministeriet undersøger det igen nøje. Det er ikke noget, Indfødsretskontoret deltager i. De får ingen oplysninger om grundlaget for vurderingen. Det gør de stadig ikke, selvom Indfødsretskontoret nu hører under Justitsministeriet. Indfødsretskontoret orienterer herefter Indfødsretsudvalget om, at de har fået at vide, at denne person ville kunne være til fare for landets sikkerhed, og forelægger sagen med henblik på, at personen bliver udtaget af forslaget, sådan som det skete i denne sag. Normalt foregik det i skriftlig procedure, fordi det ofte var i sidste øjeblik, de fik oplysningerne. I denne sag kunne de nå at forelægge sagen på et almindeligt udvalgsmøde, hvor der formentligt blev stillet nogle spørgsmål i relation til proceduren. Det var ofte, at nogle af udvalgsmedlemmerne ikke var glade for proceduren, fordi den var lukket, men man

endte med at have tillid til det, som kom fra PET og Justitsministeriet. Forespurgt om hun ikke orienterede udvalget om, at den pågældende var omfattet af 1961-konventionen, forklarede vidnet, at hun kan se, at det er blevet gjort til et spørgsmål, om hun blev spurgt om, hvorvidt der var særlige rettigheder. Hun ved ikke, hvordan spørgsmålet var formuleret. Hun ved i hvert fald, at hun ikke fik et spørgsmål, som gav hende anledning til at redegøre nærmere for konventionen. Så det gjorde hun ikke. Det er hun sikker på.

Foreholdt ekstraktens side 11398 (Mail af 1. juli 2011 fra Kirsra Reinholt til Christian Lützen) og side 11399 (Baggrundsnotits om retsopfattelsen af konventionen i forhold til ansøgninger fra personer født statsløse i Danmark, som af PET vurderes at kunne være til fare for landets sikkerhed) ”*Ved forelæggelsen af sagen for Folketingets Indfødsretsudvalg blev Folketinget som følge af den dagældende retsopfattelse af konventionen ikke gjort opmærksom på, at den pågældende kunne være omfattet af konventionen.*” og foreholdt at det lyder som om, man havde taget stilling på daværende tidspunkt til, om 1961-konventionen var forenelig med det forhold, at man kunne tage personer ud, hvis der forelå en mistanke, som PET havde gjort opmærksom på, forklarede vidnet, at mailen er dateret 1. juli 2011. Forespurgt om det er rigtigt beskrevet, at man på det tidspunkt havde taget stilling til det, forklarede vidnet, at fra februar 2009 til januar 2010 var den gældende retstilstand, at de skulle behandle sagerne efter de almindelige retningslinjer. Det er det, hun mener med dette. Den var ikke gældende længere, da notatet blev skrevet. De var da kommet til det resultat, som hun gerne ville have, at de var kommet til i februar 2008 – nemlig at konventionerne skulle overholdes efter deres ordlyd. Forespurgt om det, notitsen fra 2011 forholder sig til, er den beslutning, der blev truffet den 20. februar 2009, forklarede vidnet, at det kan hun sige helt klart, at det er, fordi det var hende, der skrev det. Forespurgt om det hun havde i tankerne om den dagældende retsopfattelse var beslutningen af 20. februar 2009, bekræftede vidnet dette. Det var sådan, det blev administreret. Det er det, der menes med, at sagerne blev behandlet efter de almindelige retningslinjer, og som i øvrigt også er drøftet med afdelingschefen.

Forespurgt af kommissionens formand om hun har set mailen af 21. oktober 2009 fra Hanne Agersnap, forklarede vidnet, at hun har set mailen i ekstraktmaterialet. Hun har ikke set den tidligere. Forespurgt om der var en drøftelse af betydningen af at være statsløs og født i Danmark i relation til kriminalitet på mødet, forklarede vidnet, at hun har en erindring, men hun er tvivl, om det var på dette møde eller et andet, at de drøftede, hvordan PET-sagerne blev behandlet.” [20. marts 2013, side 505-507]

Claes Nilas har foreholdt, at Dorit Hørlyck har forklaret, at når hun i forbindelse med forelæggelse af en konkret sag, der var omfattet af konvention, for Indfødsretsudvalget undlod at oplyse, at sagen var omfattet af konventionen, var det, fordi hun mente, at det var en følge af beslutningen om at følge de almindelige retningslinjer, og forespurgt, om han var enig i den vurdering, forklaret, at

”det, han kan huske, er, at billedet for ham var, at der var en håndfuld sager, som kontorchefen havde klar til afgørelse, men han havde ingen som helst viden om, hvorvidt sagerne stod til tilladelse, forelæggelse med henblik på dispensation eller afslag.” [3. juni 2013, side 1119]

8.2.27 Mailkorrespondance mellem Christian Lützen og Kim Lunding angående statsløse palæstinensere

Jesper Schmidt Gori fra Statsministeriet skrev den 22. oktober 2009 til Christian Lützen, at der i et møde i ”K-udvalget” havde været spørgsmål om at frakende dansk indfødsret i visse nærmere definerede tilfælde. Christian Lützen videresendte mailen til Kim Lunding med bemærkningen:

”det er da lidt spændende...”

Kim Lunding svarede hertil kl. 21.37:

”spændende ja, hvis vi kan ophæve vores internationale forpligtelser:-(hvad vi i ø burde gøre på visse dele af indfødsretsområdet - særligt for rettigheder for statsløse som aldrig har været tiltænkt palierne”

Christian Lützen svarede kl. 21.52:

”som ikke laver andet end ballade”.

Christian Lützen har foreholdt denne korrespondance og forespurgt, hvorfor det var spændende, forklaret, at

”han synes, at hans arbejde var superspændende og interessant, hvis der var en politisk drøftelse i K-udvalget, som de skulle spille en rolle i. Forespurgt om der var noget i den konkrete sag, han syntes var spændende, forklarede vidnet, at det var endnu en spændende sag i Integrationsministeriet. Foreholdt Kim Lunding: ”*spændende ja, hvis vi kan ophæve vores internationale forpligtelser:-(hvad vi i ø burde gøre på visse dele af indfødsretsområdet – særligt for rettigheder for statsløse som aldrig har været tiltænkt palierne*” og forespurgt, hvordan han reage-

rede på det, forklarede vidnet, at han reagerede ved at svare kækt og dumsmart tilbage ”*Som ikke laver andet end ballade*”. Man ville givet kunne finde en lang række mailvekslinger, hvor tingene kørte ”frisk fra fad”. Det var et ministerium, hvor der var fuld knald på i døgn drift i forhold til alle mulige sager. De havde nogle forløb indimellem, der var så koncentreret og udmarvende, at de for at overleve og bevare deres gode humør var nødt til at have en veludviklet sort humor. Derfor kom der en masse friske bemærkninger, ”havnearbejderjargon”. Det var sådan, det kørte mellem gode kollegaer. Det ville aldrig gå hos ministeren eller i mere seriøse lag. Forespurgt hvad han sigtede til med ”*Som ikke laver andet end ballade*”, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var bare en friskfyragtig bemærkning. Der var ved forskellige lejligheder spurgt til bestemte menneskers kriminalitetsmønstre. Han vil ikke udelukke, at der i hans hoved var kommet en eller anden opfattelse af, at der kunne være noget ballade med nogle af de mennesker.

Foreholdt ekstraktens side 13184 (Mail af 16. december 2008 fra Thomas Bille Winkel til Claes Nilas, Christian Lützen og Birthe Rønn Hornbech) ”... *De mest kriminelle indvandrere er mandlige og efterkommere fra Libanon - hovedsageligt statsløse palæstinensere - mens mænd fra Kina og USA begår færrest lovovertrædelser i Danmark.*” side 13188 (Mail af 19. maj 2009 fra Thomas Bille Winkel til Claes Nilas, Christian Lützen og Birthe Rønn Hornbech) ”- *Vi kan ikke have et system, hvor man kan vente sig til en opholdstilladelse. Og derfor kan jeg sige meget klart, at de beslutninger, der blev truffet i 1992 omkring palæstinenserlovgivningen, de vil ikke komme til at gentage sig i denne her sag.*” og (Artikel fra Jyllands-Posten den 7. december 2010 – Palæstinensere mest kriminelle) ”*Palæstinensiske mænd er mere end dobbelt så kriminelle som andre mænd. »De skulle aldrig have været lukket ind,« siger integrationsministeren. ... Ifølge nye tal fra Danmarks Statistik blev 21 pct. af alle efterkommere af anden etnisk herkomst end dansk i alderen 20-29 år dømt for kriminalitet i 2009. ... 137 pct. over gennemsnittet. Således begår palæstinensiske mænd 137 pct. mere kriminalitet end gennemsnittet. Tallet dækker alle forbrydelser, også fartbøder, men det er bl.a. et stort antal voldsforbrydelser, der trækker op. ... Hornbech: Det er særlovens skyld. »De skulle simpelthen aldrig have været her. Det var afviste asylansøgere. Man skulle aldrig have gennemført den særlov,« siger Hornbech, som mener, at kulturforskelle er en af forklaringerne på, at mænd af mellemstlig herkomst er øverst i statistikken.*” og at han, når han så skrev ”*Som ikke laver andet end ballade*”, havde noget at have det i, forklarede vidnet, at han tror, at der, som dokumenteret, var noget fakta i det. De havde også svaret Folketinget. Han går ud fra, at det, de svarede Folketinget, passede. Der var et faktagrundlag for det, og så var der en politisk interesse for det fra flere partier, hvilket ikke var så underligt. Det var ikke nogen statshemmelighed, hvad Birthe Rønn

Hornbech havde sagt omkring særloven. Foreholdt at det kunne være ”drivervren” bag mavebæltet af 12. november 2009, at det var en temmelig belastet personkreds, man havde med at gøre, og at det var det, som Kim Lunding var inde på, da han skrev ”*spændende ja, hvis vi kan opheve vores internationale forpligtelser:-(hvad vi jo burde gøre på visse dele af indfødsretsområdet – særligt for rettigheder for statsløse som aldrig har været tiltænkt pali’erne*”, forklarede vidnet, at det må Kim Lunding selv svare på. Når han læser det nu og sikkert også dengang, var det jo ikke sådan det foregik. Man havde som embedsmand ikke forskellige personlige opfattelser, som man prøvede at kæmpe igennem. Det har han aldrig oplevet. Der kunne være en politisk debat om et eller andet, som selvfølgelig kunne være interessant for en minister. Han læser ikke det i det, som udsøgeren antyder, men det kan Kim Lunding sikkert selv forklare. Når han kigger på sagen nu, var det interessant for ministeren at få fundet ud af, hvad der var op og ned, hvad kunne man, og hvad gjorde man i andre lande. Det er sådan, han ser sagen. Forespurgt om han ikke kan tilføje yderligere om motiverne for, at man forfulgte dette nordiske spor, forklarede vidnet, at det kunne være interessant at vide, idet de beskæftigede sig med, hvad der var de legale rammer og så videre. Der var noget, der var grundfæstet, at sådan var det bare, og det skulle ikke udfordres. Der kunne så være andre områder, hvor man kunne spørge, hvilke krav man kunne stille. Det er ikke noget, han tænkte på dengang – slet ikke i forhold til forelæggelser. Det er efterrationalisering.” [22. maj 2013, side 993-995]

Kim Lunding har foreholdt sin mail og forespurgt, om det er et udsagn, han kan stå inde for, forklaret, at

”han kan se, at det var noget, han skrev kl. 21.37. Han synes, at det løsevet ud af en sammenhæng ser tosset ud. Det var en helt anden sag, men når han læser den nu, er han ret sikker på, at den første del af sætningen er ”Hallo Christian det kan ikke lade sig gøre mand, hvad snakker du om”. For så vidt angår rettigheder for statsløse palæstinensere er de en helt særlig gruppe af statsløse. De har et særligt beskyttelsesmandat fra FN’s side, UNRWA. De har en helt særlig retsstilling i forhold til andre statsløse. Det var blot en bemærkning, som løsevet ud af sammenhængen ser åndssvag ud. Foreholdt at der er en sur smiley, så det virker som om, der er holdning med i det, og at der står ”hvad vi burde gøre på visse dele af indfødsretsområdet”, forklarede vidnet, at der er en gruppe, som har nogle særlige rettigheder i forhold til andre statsløse. De er stillet helt anderledes. I forhold til den sure smiley var det, fordi han kl. 21.37 sagde, ”har du ikke noget bedre at komme med”. De talte om noget, som var fuldstændig uden gang på jorden. Forespurgt om hvad han mente med ”aldrig tiltænkt pali’erne”, om det var, fordi han mente, at de havde andre rettigheder,

forklarede vidnet, at de har andre rettigheder. De er en særlig gruppe i forhold til statsløse generelt. Det var en konstatering af det. Forespurgt om det havde været til diskussion, om de er omfattet af konventionen, og at de udgør langt hovedparten af den personkreds, der er i denne sag, forklarede vidnet, at det er en generel konvention, som dækker de statsløse, og der er de omfattet, men de har nogle særlige rettigheder, fordi de falder under UNRWA. Forespurgt om det var til diskussion, at de er omfattet af den konvention, som kommissionen undersøger, forklarede vidnet, at det har han ikke sagt. Det er kun var en konstatering af, at denne gruppe har en særlig status. Så vidt han kan se, var det en sag, der handlede om socialt bedrageri og muligheden for at frakende dansk indfødsret i visse nærmere definerede tilfælde. Ham bekendt var det en helt anden sag. Forespurgt om hvilke konventioner der var til hinder for at frakende dansk indfødsret, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske på stående fod. Forespurgt om ikke 1961-konventionen var til hinder for det, hvis man der ved fremkaldte statsløshed, forklarede vidnet, at der er flere konventioner, der regulerer det. Hvis man slår op i indfødsretslovens § 8 a og b, er det reguleret i forskellige situationer. Forespurgt om det ikke var 1961-konventionen, han sigtede til her, forklarede vidnet, at dette var en sag, der handlede om noget helt andet. Løsrevet ud af en sammenhæng ser det tosset ud. Foreholdt at tanken om, at man måske burde gøre det for visse dele af indfødsretsområdet, ligner noget af det, der står i mavebæltet af 12. november 2009, forklarede vidnet, at for ham var der ingen sammenhæng i det. Det kan han sige helt klart.

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard om han kan knytte nogle kommentarer til udtrykket ”pali’erne”, forklarede vidnet, at det var en generel jargon, som blev brugt på Slotsholmen. Det var en forkortelse for statsløse palæstinensere. Der var ikke noget værdiladet i det.” [29. maj 2013, side 1048-1049]

8.2.28 Mailkorrespondance i Indfødsretskontoret angående en undersøgelse for Dansk Folkeparti

Dorit Hørlyck skrev den 25. oktober 2009 i en mail til Christian Lützen, at

”Som jeg har forstået det, ønsker DF at vide, om man kan opstille et krav om, at børn, der fødes i Danmark, uanset om det er i ægteskab eller uden for ægteskab, alene automatisk vil opnå dansk indfødsret, hvis begge forældre er danske statsborgere.”

Hun beskrev herefter reglerne på området og anførte følgende sammenfatning:

”Såfremt Danmark ønsker fortsat at overholde sine internationale forpligtelser, synes der ikke at være mulighed for at indføre ændring af indfødsretslovgivningen, således at børn, der fødes i Danmark, alene vil erhverve dansk statsborgerskab, hvis begge forældre er danske statsborgere, heller ikke selv om barnet herved måtte blive dobbelt statsborger. Det vil således være i strid med art. 6, stk. 1, a) i Europarådskonventionen, der stiller krav om, at et barn skal erhverve landets statsborgerskab, hvis en af forældrene er statsborger i det pågældende land.

Endvidere i strid med art. 6, stk. 1, c), hvorefter børn som bipersoner skal kunne erhverve det pågældende lands statsborgerskab sammen med deres forældre (naturalisation).

Det vil ligeledes være i strid med børnekonventionens art. 7, hvorefter et barn, der er født statsløs i landet, har krav på enten ex lege ved fødslen eller efter ansøgning at erhverve fødelandets statsborgerskab.”

Christian Lützen svarede hertil:

”Spm er, om det til Df vil være tilstrækkeligt at sende sammenfatningen som notat?

Dorit Hørlyck skrev herefter:

”Ja, alle øvrige oplysninger er jo for så vidt irrelevante, da konklusionen er, at det ikke vil kunne lade sig gøre, såfremt Danmark ønsker at efterleve sine internationale forpligtelser. Så hvis du vil have et notat, der siger det, så får du det?”

Christian Lützen svarede hertil:

”Det tror jeg må gøre det - det er et forslag, der nok ikke kommer så meget videre.”

Dorit Hørlyck videresendte mailen til Kirsas Reinholt, idet hun anførte:

”Blot til orientering, så du kan se, hvad der DF har gang i.”

Kirsa Reinholt svarede

”Tak - de er jo vanvittige! Så altså skal vi i gang med både en ændring af aftalen og af loven!”

Dorit Hørlyck svarede, at hun troede, det blev afværget, hvorefter Kirsa Reinholt skrev:

”Nej, det var også bare for sjov, men jeg kunne ikke lade være at tænke på, at vi jo lige så godt kan opsigte alle vores internationale forpligtelser, nu hvor vi alligevel skal i gang i forhold til de statsløse ☺”

8.2.29 Besvarelse af en henvendelse fra en borger om indfødsret til statsløse palæstinensere født i Danmark

Ved en mail af 14. august 2009 spurgte en borger Indfødsretskontoret, om

”en herboende statsløs borger, som er født og opvokset i Danmark, [har] lempeligere krav i forbindelse med vedkommendes ansøgning om at få dansk indfødsret”.

Ved et svar af 26. oktober 2009 udarbejdet af Naja Forman Jacobsen og underskrevet af Morten Thorsted blev der vejledt om indfødsretsaftalens § 17's betydning for børn under 18 år. Herefter hedder det:

”For øvrige statsløse ansøgere gælder et lempet opholdskrav i retningslinjernes § 7, 2. pkt., hvorefter statsløse ansøgere kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter 8 års uafbrudt ophold i Danmark, hvor andre udlændinge kan optages efter 9 års uafbrudt ophold. Ministeriet skal bemærke, at § 7, 2. pkt. alene er en lempelse af opholdskravet, og at de øvrige naturalisationsbetingelser således skal være opfyldt.”

Den lempeligere adgang til indfødsret efter 1961-konventionen blev ikke nævnt.

Morten Thorsted har forelagt korrespondancen forklaret, at

”det var i overensstemmelse med meldingen på kontormødet den 1. april 2009 om, at ansøgere omfattet af 1961-konventionen skulle opfylde de almindelige betingelser, at han ikke orienterede borgeren om 1961-konventionen. Han husker ikke sagen, men han går ud fra, at det er derfor, at der ikke er blevet

vejledt om de lempeligere betingelser efter konventionen.” [3. april 2013, side 639]

Naja Forman Jacobsen har forelagt korrespondancen forklaret, at

”hun var sagsbehandler på sagen, men hun kan ikke huske at have behandlet sagen. Indfødsretskontoret modtog mange henvendelser. Hun kan ikke huske, om der var en grund til, at 1961-konventionen ikke blev nævnt. Hun kan ikke huske, om der var en specifik instruks om, at de ikke skulle nævne 1961-konventionen, men der har nok været et eller andet om, at man ville prøve ikke at sige for meget, når man ikke var afklaret om spørgsmålet. Det har højst sandsynligt ikke været en forglemmelse, men de har nok afventet afgørelsen.” [5. april 2013, side 676]

Dorit Hørlyck har forespurgt, om det var en besvarelse, som vidnet var involveret i, forklaret,

”at det var hun ikke. Foreholdt at de almindelige retningslinjer, § 17 og lempelsen i opholdskravet nævnes i svaret, men ikke 1961-konventionen, forklarede vidnet, at det var på det tidspunkt, hvor de ikke havde andre oplysninger end, at de skulle behandle sagerne efter de almindelige retningslinjer. Forespurgt om beslutningen af 20. februar 2009 også indebar, at man ikke måtte vejlede om 1961-konventionen, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i denne, men hun husker ikke en sådan diskussion.” [20. marts 2013, side 513-514]

8.2.30 Lovforslag nr. L 48 af 29. oktober 2009 om indfødsrets meddelelse

Det fremgik af lovforslag L 48 af 29. oktober 2009, at alle ansøgerne opfyldte enten de tidligere gældende eller de gældende retningslinjer.

Kommissionens undersøgelse har vist, at der blandt de optagne på lovforslaget var fem ansøgere, der var omfattet af 1961-konventionen. Ansøgerne opfyldte alle de almindelige betingelser. Det var ikke anført i lovforslaget, at disse ansøgere var statsløse og født i Danmark.

Lovforslaget blev behandlet i Folketinget den 19. november og 8. og 10. december 2009. Spørgsmålet om indfødsret til statsløse blev ikke berørt i forbindelse med udvalgsbehandlingen eller forhandlingerne i Folketinget.

8.2.31 Møde i IGC Working Group on Integration i Geneve den 5.-6. november 2009

Dorit Hørlyck skrev den 28. oktober 2009 til Internationalt Kontor med bemærkninger til punkt B vedrørende statsborgerskab på dagsorden for IGC Working Group on Integration. IGC er en forkortelse for Intergovernmental consultations on migration, asylum and refugees og er et internationalt forum for informationsudveksling og debat bestående af 16 lande og tre organisationer, bl.a. Europa-Kommissionen og UNHCR. Anledningen var et møde i arbejdsgruppen, der afholdtes i Geneve fra den 5.-6. november 2009. Det fremgår, at Danmark ønskede en drøftelse af, om internationale statsborgerskabskonventioner burde revideres. Det hedder som forslag i brevet:

“In connection with the preparation of the IGC Chair’s theme on citizenship Denmark would like to propose that an objective of a workshop on citizenship should be a general discussion of whether international conventions relevant to citizenship are outdated and in need of a general revision.

In this regard it would be interesting to examine whether the conventions are up to date with respect to dealing with current issues of nationality, just as it would be interesting to debate how the conventions could be revised.”

8.2.32 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i perioden fra den 1. oktober 2009 til den 12. november 2009

I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i perioden fra den 1. oktober til den 12. november 2009 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

8.2.32.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Indfødsretskontoret gav i oktober 2009 afslag til fire ansøgere omfattet af 1961-konventionen (sag 80, 232, 252 og 349). Afslagene blev givet med de begrundelser, at ansøgerne var sigtet og straffet for overtrædelse af straffeloven, ikke havde tidsubegrænset opholdstilladelse eller ikke havde bestået indfødsretsprøven. Ansøgeren i sag 80 modtog ikke nogen begrundelse for afslaget.

Indfødsretskontoret gav afslag til en ansøger omfattet af børnekonventionen (sag 253). Afslaget blev givet med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde bestået indfødsretsprøven.

8.2.32.1.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af ... 2009 i sag 80 (1961-konventionen)

Denne sag er omtalt i afsnit 8.2.26 ovenfor.

8.2.32.1.2 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 5. oktober 2009 i sag 232 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 3. september 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Det fremgår af udskrifter fra Kriminalregistret af 21. september 2009, at ansøgeren havde fem verserende sigtelser for henholdsvis hærværk, brugstyveri af påhængsvogne og registreringspligtig knallert, indbrud og tyveri. Det fremgår endvidere, at ansøgeren den 4. december 2008 havde vedtaget en bøde på 6.000 kr. for salg af euforiserende stoffer, den 16. maj 2008 var idømt fem dagbøder af 200 kr. for trusler, den 23. oktober 2007 var idømt 20 dages fængsel for trusler og den 13. september 2007 havde vedtaget en bøde på 300 kr. for butikstyveri.

Christian Werring Clem har i et internt notat af 21. september 2009 anført, at ”Ansøgeren orienteres d.d. om, at ansøgningen ikke kan behandles i medfør af retningslinjernes § 17, da ... fylder 18 år, inden loven stadfæstes, og at ansøgningen derfor i stedet vil blive behandlet efter de sædvanlige retningslinjer. Når sagen har ligget et par uger, udfærdiges afslag – krim. m. bemærkning om sigtelser”. I brev af 22. september 2009 underskrevet af Christian Werring Clem hedder det bl.a.:

”Det følger af cirkulæreskrivelsens § 17, at børn, der er født statsløse i Danmark, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i landet. Betingelsen er dog, at barnet ikke må være fyldt 18 år, inden loven stadfæstes. ... Da De er født den ... dermed fylder 18 år inden loven stadfæstes, vil De ikke kunne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i medfør af cirkulæreskrivelsens § 17, og Deres ansøgning vil derfor blive behandlet efter de almindelige retningslinjer.”

Ved brev af 5. oktober 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren var idømt en ubetinget frihedsstraf på 20 dage for overtrædelser af straffeloven og havde fem verserende sigtelser. Brevet er underskrevet af Birgitte Borker Alberg, og Christian Werring Clem er angivet som sagsbehandler. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen er, at De den 23. oktober 2007 er idømt en ubetinget frihedsstraf på 20 dage for overtrædelse af straffeloven.

Denne afgørelse bevirker, at De tidligst opfylder kravet om, at De ikke må være straffet i august 2015.

Ansøgere, der er straffet, kan ikke optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse før udløbet af en vis karenstid. Der henvises til § 19, stk. 3, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Karenstiden på 8 år for dommen af 23. oktober 2007 fremgår af pkt. 5 i bilag 2 til retningslinjerne, hvorefter ubetinget frihedsstraf op til 60 dage er til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse i 8 år fra straffens udståelse (prøveløsladelsestidspunktet).

Ministeriet skal endvidere bemærke, at De den 31. december 2007, den 2. januar 2008, den 12. februar 2009, den 12. juli 2009 og den 3. september 2009 er blevet sigtet for overtrædelse af straffeloven.

Ministeriet kan i den forbindelse oplyse, at ansøgere, der er sigtet for en lovovertrædelse, ikke kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der henvises til § 19, stk. 5, i ovennævnte retningslinjer.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Ministeriet har ikke undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

8.2.32.1.3 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 12. oktober 2009 i sag 252 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 29. april 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 9. oktober 2009 anført ”Ans. indgivet med henblik på § 17, men ans. er blevet 18 år. alm. vilkår skal opfyldes.” Ved brev af 12. oktober 2009, der er underskrevet af Ditte Novella, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Grunden er, at De ikke har tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet.

For at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse skal De have tidsubegrænset opholdstilladelse og bopæl her i landet. Der henvises til § 5, jf. vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Ditte Novella har foreholdt referat af sag 252 forklaret, at

”hun ikke kan huske sagen. Hun kan huske, at hun meget få gange har underskrevet et afslag, fordi ansøgeren ikke havde tidsubegrænset opholdstilladelse. Hun kan ikke huske drøftelsen om betydningen af 1961-konventionen i relation til det.” [5. april 2013, side 650]

8.2.32.1.4 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 10. marts og 12. oktober 2009 i sag 349 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 30. oktober 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Ved brev af 10. marts 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine dansk kundskaber eller at have bestået indfødsretsprøven.

Ministeriet modtog den 31. marts 2009 udtalelse vedrørende ansøgeren fra en psykolog, hvoraf det fremgik, at ansøgeren havde afsluttet folkeskolens 9. klasse i en specialklasse, hvor eleverne ikke tilbydes afgangsprøve. Dette betragtede ministeriet som en anmodning om genoptagelse. Ved brev af 12. oktober 2009, der var underskrevet af Birgitte Borker Alberg, gav ministeriet på ny afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine dansk kundskaber. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres anmodning om genoptagelse af Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan fortsat ikke blive dansk statsborger.

Ved brev af 10. marts 2009 meddelte ministeriet Dem, at De ikke kunne blive dansk statsborger, fordi De ikke opfylder kravet om dokumentation for dansk kundskaber samt kravet om en bestået indfødsretsprøve. Der henvises til de dagældende retningslinjers § 24, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9 af 12. januar 2006 om nye retningslinjer for naturalisation.

Ministeriet kan oplyse, at der den 22. september 2008 blev indgået en ny aftale om indfødsret. Aftalen fastlægger de fremtidige generelle retningslinjer for integrationsministerens udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse (naturalisation). Aftalen indebærer ændringer i kravet om dansk kundskaber, kravet om en bestået indfødsretsprøve samt kravet om selvforsørgelse. Der henvises nærmere til vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Efter aftalen trådte de nye retningslinjer i kraft den 10. november 2008 og gælder for behandlingen af ansøgninger om naturalisation indgivet fra og med denne dato samt for behandlingen af anmodninger om genoptagelse af en ansøgning, der tidligere er afslået, og som indgives til Integrationsministeriet efter den 10. november 2008.

Ministeriet har den 31. marts 2009 modtaget udtalelse af 30. marts 2009 fra ... Kommune, Pædagogisk - Psykologisk Rådgivning. Ministeriet har anset dette som en anmodning om genoptagelse af Deres ansøgning, og Deres anmodning om genoptagelse er derfor omfattet af de nye retningslinjer.

Begrundelsen for afgørelsen er, at De ikke opfylder de nugældende krav om dokumentation for danskundskaber

Der er endvidere ikke grundlag for at forelægge Deres sag for Folketingets Indfødsretsudvalg, fordi De ikke har dokumenteret at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter.

Ministeriet har ved afgørelsen lagt til grund, at De har generelle indlæringsvanskeligheder. Dette vil ikke i sig selv kunne danne grundlag for en forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg.

Det bemærkes endelig, at en forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg i øvrigt alene vil kunne ske på baggrund af en erklæring fra en person med lægefaglig baggrund.

Nedenfor følger en gennemgang af de faktiske omstændigheder og de retningslinjer, der er af betydning for sagen samt reglerne for genoptagelse.

Faktiske omstændigheder af betydning for sagen

Ministeriet har den 31. marts 2009 modtaget udtalelse af 30. marts 2009 fra ... Kommune, Pædagogisk - Psykologisk Rådgivning.

De har ikke indsendt bevis for en prøve i dansk.

De har med henblik på at opnå dispensation fra sprogkravet indsendt udtalelse af 30. marts 2009 fra ... Kommune, Pædagogisk - Psykologisk Rådgivning. Det fremgår blandt andet af udtalelsen, at De har generelle indlæringsvanskeligheder

Endvidere fremgår det af udtalelsen, at De har gået i specialklasserækken på ... Skole, og at De forlod 9. klasse uden Folkeskolens Afgangsprøve, idet skoletilbudet på ... Skole ikke tilbyder eleverne en afgangsprøve.

Retningslinjer af betydning for sagen

For at blive dansk statsborger skal ansøgere efter de retningslinjer, der følger af cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008, dokumentere danskuddskaber ved bevis for danskuddannelsernes Prøve i Dansk 3 bestået med et karaktergennemsnit på mindst 7 (efter 13-skalaen) eller mindst 4 (efter 7-trins-skalaen) eller en af de i bilag 3 angivne prøver. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 1, der suppleres af retningslinjernes bilag 3.

De skal endvidere dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve, jf. retningslinjernes § 24, stk. 2.

Hvor ganske særlige forhold taler herfor, forelægges det Folketingets Indfødsretsudvalg, om der kan dispenseres fra betingelserne i stk. 1 og 2. Forelæggelse vil ske, hvis ansøgeren dokumenterer at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter og som følge heraf ikke mener at være i stand til – eller have rimelig udsigt til – at kunne opfylde betingelserne i stk. 1 og 2, jf. herved retningslinjernes § 24, stk. 3.

De forhold, der er omtalt i stk. 3, skal efter § 24, stk. 4, være dokumenteret ved en erklæring fra en person med lægefaglig baggrund. Det skal fremgå af erklæringen, om behandlingsmulighederne er udtømte, samt om den pågældende fremover vil blive i stand til at tilegne sig dansk på det krævede niveau.

Bestemmelsen medfører at en erklæring fra en psykolog ikke kan danne grundlag for en forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg.

Note 3 til aftalens § 24, stk. 3, har følgende ordlyd:

”Integrationsministeriet forudsættes herefter at forelægge spørgsmålet om dispensation fra kravet om danskuddskaber m.v. for Indfødsretsudvalget, hvor ansøgeren eksempelvis lider af svære fysiske handicaps (f.eks. mongolisme), er hjerneskadet, blind eller døv eller har svære psykiske lidelser som (paranoid) skizofreni, en psykose eller en svær depression. Integrationsministeriet forudsættes endvidere at meddele afslag til ansøgere, som lider af PTSD – også selvom tilstanden er kronisk, og dette er dokumenteret ved en erklæring fra en person med lægefaglig baggrund.”

Note 4 til aftalens § 24, stk. 4, har følgende ordlyd:

“Som ved meddelelse af humanitær opholdstilladelse kan der ses bort fra en erklæring, hvis den pågældende person med lægefaglig baggrund på eget initiativ anmoder om, at der meddeles indfødsret, og har engageret sig personligt i sagen på en sådan måde, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt erklæringen er udtryk for en uvildig bedømmelse af ansøgerens helbredstilstand. Den pågældende ansøger om indfødsret henvises i sådanne tilfælde til at komme med en erklæring fra en anden person med lægefaglig baggrund.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1, og en vejledning aflæggelse af prøve for dansk kundskaber.

Lene Nielsen har foreholdt referater af sag 349 og 203 og forespurgt, om der ikke var nogen af de sager, der gav hende anledning til yderligere reaktion eller diskussion, forklaret, at

”det irriterede hende muligvis, men det var mere, fordi hendes første holdning var, at de ikke skulle opfylde noget, men hun kan ikke huske det.” [22. marts 2013, side 580]

8.2.32.1.5 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 30. oktober 2009 i sag 253 (børnekonventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 3. august 2009. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen. Katrin Thorsvig Hansen har i et internt notat af 16. oktober 2009 anført, at ansøgeren er statsløs, men fylder 18 år i ... Hun har den 29. oktober 2009 anført, at hun havde drøftet sagen med ”tps”, og at de var enige om, at ansøgeren skulle have et indfødsretsafslag. Det hedder videre, at ”i øvrigt bemærkes intet om § 17 i afslaget.”

Ved brev af 30. oktober 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven. Brevet er underskrevet af Trine Priess Sørensen, og Katrin Thorsvig Hansen er angivet som sagsbehandler. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan ikke blive dansk statsborger nu.

Begrundelsen herfor er, at De ikke har indsendt bevis for bestået indfødsretsprøve jf. § 24, stk. 2, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

For at blive dansk statsborger skal man efter de nugældende retningslinjer dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve, som skal være bestået ved en senere prøve-termin end juni 2008. Der henvises til § 24, stk. 2, sammenholdt med § 30, stk. 2, modsætningsvist

Ministeriet har ikke modtaget bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven
...

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Katrin Thorsvig Hansen har om sag 253, hvor ansøgeren nåede at fylde 18 år, inden lovforslaget ville blive vedtaget, forklaret, at

”da hun behandlede sagen, optog de personer på et lovforslag, der forventedes fremsat i april 2010. På det tidspunkt var den pågældende fyldt 18 år. Hun formoder, at det var det, hun havde drøftet med Trine Priess Sørensen. De blev enige om, at sagen skulle behandles efter de almindelige retningslinjer. Hun kan forestille sig, at hun ikke har skrevet noget om § 17, fordi den pågældende netop ikke var omfattet af § 17. Det ville derfor kunne skabe forvirring, hvis hun nævnte § 17. Hun tror ikke, at der var en fast praksis. Hun kan ikke forestille sig, at der har været ret mange sager.” [3. april 2013, side 617]

8.2.32.2 Optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

8.2.32.2.1 1961-konventionen

Der blev ikke optaget ansøgere omfattet af 1961-konventionen.

8.2.32.2.2 Børnekonventionen

Der blev optaget 16 ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 226, 227, 231, 233, 242-245, 250, 251, 260-262 og 384).

Sagerne kan kort refereres således:

- Sag 226 og 227 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 13. august 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 5. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 231 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 23. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 19. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 233 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 3. september 2009. Omfattet af børnekonventionen. Christian Werring Clem har i et internt notat af 21. september 2009 anført, at ansøgeren er statsløs født i Danmark. Han har endvidere i et internt notat af 22. september 2009 forelagt sagen for Dorit Hørlyck og anført, at ansøgeren er en ... palæstinenser, der den 18. juli 2009 var blevet sigtet for overtrædelse af færdselsloven ved at have ført motorkøretøj uden førerret. Dorit Hørlyck har i internt notat af 26. september 2009 anført at "Vi har vedtaget, at vi giver afslag til denne gruppe af statsløse palæstinensere, hvis de har begået kriminalitet. Det gælder også hvis de er sigtet for at have begået noget kriminelt. Før du giver afslag, kan du lige prøve at forhøre dig om, hvor langt sagen er kommet, og også hvilken straf der kan forventes, hvis ... bliver dømt. Derefter gerne tale". Samme sagsbehandler anførte den 6. oktober 2009, at ansøgeren den 30. september 2009 fik en bøde på 2.500 kr., hvilket ikke medførte karens. Den 19. oktober 2009 optaget på lovforslag. Det fremgår af udskrift fra Kriminalregistret af 28. april 2010, at ansøgeren den 28. marts og 11. april 2010 var blevet sigtet for henholdsvis husfredskrænkelser og røveri. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.

Christian Werring Clem har foreholdt sagen forklaret, at:

"I en af de andre sager, han har læst, har han indstillet til Dorit Hørlyck vedrørende, hvilken betydning det skal have, at vedkommende havde en sigtelse. Han formoder, at det var for at sikre sig, hvordan de skulle behandle denne type sager. Det er den sag, der har nr. 233. Han kan ikke huske sagen." [3. april 2013, side 629]

- Sag 242 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 22. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 16. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 243, 244 og 245 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 31. juli 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 7. oktober 2009 anført ”Statsløs barn”. Katrin Thorsvig Hansen har den 15. oktober 2009 i sagen vedrørende ansøgeren født i ... anført ”Da ansøgeren er omfattet af § 17 skal ... reelt ikke opfylde andet end at være født her i landet og opholde sig her”. Den 19. oktober og 27. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 246 og 247 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 4. august 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 27. oktober 2009 anført, at ansøgerne er født statsløse i Danmark. Den 10. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 250 og 251 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 23. september 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ansøgerne er ved breve af 1. oktober 2009 anmodet om at medunderskrive bl.a. ansøgningskemaets punkt 5, erklæring om troskab og loyalitet. De underskrevne ansøgningskemaer er modtaget i ministeriet den 7. oktober 2009. Den 9. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 260, 261 og 262 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 14. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 23. oktober 2009 anført, at sagerne kan behandles efter retningslinjernes § 17, idet børnene er født statsløse i Danmark. Den 29. oktober 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 384 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 23. december 2008. Omfattet af børnekonventionen. Det fremgår ikke, hvornår ansøgeren blev optaget på lovforslag, men sagsbehandleren har i et internt notat af 2. november 2009 anført, at sagen er tjekket og ok til optagelse. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.

8.2.33 Forelæggelse af sagen for Birthe Rønn Hornbech ved mavebælte af 12. november 2009

Sagen blev forelagt igen for Birthe Rønn Hornbech ved mavebælte af 12. november 2009.

8.2.33.1 Forberedelse af mavebælte af 12. november 2009

Den 3. november 2009 skrev Dorit Hørlyck følgende i en mail til Kim Lunding under emnet ”De statsløse”:

”Vi forelægger nu på ny sagen om vores manglende overholdelse af FN konventionen om begrænsning af statsløshed for ministeren.

Som du ved, er det kontroversielt, og vi har i vores indstillinger forbeholdt os muligheden for at kunne give afslag, hvis vandelskravet ikke er opfyldt. Det oplyser vi også i brevet til Indfødsretsudvalget. Dvs., at vi i givet fald ikke ganske overholder vores internationale forpligtelser. De øvrige betingelser giver vi køb på, herunder sprogrkrav.

Vi har ikke indstillet, at vi opsiges konventionen, da det næppe politisk er den rette vej. Derimod prøver vi i forskellige internationale fora at få en drøftelse af hvorvidt konventionen er tidssvarende. Det er der også andre lande, der er inde på.

Jeg går ud fra, at ministeren vil tale om sagen, når den bliver lagt videre.”

Kim Lunding svarede samme dag, at ”Det er da en lige lovligt provokerende form, som I har valgt”. Han bad endvidere Dorit Hørlyck ringe.

Dorit Hørlyck skrev den 5. november 2009 til Kim Lunding:

”Du har nu sendt sagen tilbage med henvisning til mail, ligesom du har bedt om nogle henvisninger. Sidstnævnte er uden problemer, men jeg forstår ikke, hvad du mener med, at vi har valgt en provokerende form. Efter at du nu har set mavebælte med indhold - og ikke kun min nedenstående mail - har du så stadig bemærkninger til formen?”

Senere samme dag skrev Kirsas Reinholt til Dorit Hørlyck:

”Nu hvor jeg læser mavebæltet igen, synes jeg faktisk, at der mangler en indstilling. Mht henvisningerne til notatet er der ingen tvivl om, at Kim selv har indsat den mest oplagte -fsv angår de øvrige indstillinger, er det mindre oplagt.

Jeg vil gerne drøfte det med dig.”

Dorit Hørlyck har om forberedelsen af mavebæltet af 12. november 2009 forklaret, at

”hun var til møde med Kim Lunding om sagen, men ikke med andre. Hun var ikke til møde med Claes Nilas eller ministeren. Hun ved ikke, om Kim Lunding drøftede det videre med Claes Nilas. Kirsas Reinholt var også med til møderne. Forespurgt hvad Kim Lundings holdning til sagen var, forklarede vidnet, at holdningen var, at de skulle have gjort noget ved sagen nu. Der var ikke mere at vente på. Det første mavebælte, de lagde over, var lige på og hårdt. De drøftede at gøre det mere udførligt og fortælle ministeren, hvilke andre ting man kunne gøre, så hun selv fik lejlighed til at træffe den rigtige beslutning. Ministeren brød sig ikke om at få at forelagt indstillinger, der bare sagde, hvordan det skulle være. Hun ville selv træffe sine beslutninger. For at hun fik det rigtige grundlag for det, blev de enige om, at de skulle fortælle hende, hvilke overvejelser man kunne gøre og komme med indstillinger, herunder alternative indstillinger, hvis hun ikke ønskede, at konventionerne skulle følges fuldt ud. Mavebælterne viser meget tydeligt, hvordan resultatet blev i sidste ende. Taktikken lykkedes. I stedet for med det samme at sige, at de indstillede, at de rettede ind, som vidnet havde gjort mange gange før, så prøvede de at få alternativer ind i mavebæltet, så ministeren selv kunne vurdere, hvad hun ville.

Foreholdt ekstraktens side 310 (Mavebælte af 6. november 2009) og side 12161 (Mail af 3. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) ... og ... (Mail af 3. november 2009 fra Kim Lunding til Dorit Hørlyck) ”*Det er da en lige lovligt provokerende form, som I har valgt*” og forespurgt hvad der lå i det, forklarede vidnet, at det fremgår af hendes svar på mailen den 5. november 2009 lige over ”... *jeg forstår ikke, hvad du mener med, at vi har valgt en provokerende form ...*”. Hun drøftede ikke mailen med Kim Lunding mellem den 3. og 5. november 2009. Hun fik ikke noget svar på mailen. Forespurgt om hun ikke fik svar, da de drøftede det, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det var nok ikke noget væsentligt. Hun forstod ikke, hvad han mente. Det var et mavebælte, der var blevet til efter drøftelser med ham. Hun fik ikke svar, og hun fulgte heller ikke op på det. Forespurgt om hun husker, hvad de drøftede, forklarede vidnet, at de drøftede, hvordan de skulle forelægge det for ministeren. De lagde i mavebæltet af 6. november 2009 op til, at de 1) opfyldte Danmarks internationale forpligtigelser, 2) at de forholdt sig afventende eller 3) opsagde konventionerne. Først kom de med overvejelserne, derefter med indstillingerne. [20. marts 2013, side 514-515]

Foreholdt ekstraktens side 12161 (Mail af 3. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) ”*Som du ved, er det kontroversielt, ...*” af kommissionens formand og forespurgt, hvad det var, der var kontroversielt, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvorfor hun skrev det. Det havde været en kontroversiel sag hele vejen igennem. De indstillede, at de eventuelt skulle fortsætte med at stille vandelskrav. De valgte at gøre det på denne måde for at få en resolution frem. Forespurgt om det ”kontroversielle” var, at man ikke havde overholdt konventionerne, eller om det var, at man nu skulle overholde konventionerne, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun tænkte så dybt over.” [20. marts 2013, side 518]

I mavebælte af 6. november 2009, der er signeret af Kirsia Reinholt og Dorit Hørlyck, hedder det:

”Til ministerens godkendelse og som opfølgning på mavebælte af 20. februar 2009, af 23. januar 2009 og mavebælte af 18. august 2008, der vedlægges i kopi uden bilag, forelægges indstilling vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra statsløse.

Endvidere forelægges opdateret notat af 30. oktober 2009, oprindeligt af 19. januar 2009, om behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed. Notatet er opdateret med de seneste oplysninger fra de nordiske lande, efter at spørgsmålet i relation til de statsløse efter ministerens ønske blev drøftet på NSHF ministermødet, der blev afholdt den 24. – 26. juni 2009 i Lardal, Norge. Spørgsmålet blev tillige drøftet på det nordiske embedsmandsmøde om statsborgerskab, der blev afholdt i København den 5. oktober 2009.

Finland anførte på NSHF mødet, at Finland ikke siden ratifikationen af konventionen i 2003 har foretaget nogen ændringer i statsborgerretslovgivningen, idet Finland mener, at statsborgerretslovgivningen lever op til konventionens bestemmelser. Finland stiller herefter fortsat tilsvarende krav over for statsløse som over for andre ansøgere, herunder blandt andet vandelskrav.

Norge stiller tillige de samme krav over for statsløse som over for øvrige ansøgere, hvilket betyder, at statsløse ansøgere i Norge stilles over for såvel et krav om vandel som et krav om sprog. Norge har oplyst, at konventionsteksten opfattes således, at en kontraherende stat blot ikke må vedtage bestemmelser, der fører til, at en ansøger aldrig kan opnå statsborgerskab, men at konventionen ikke er til hinder for, at der kan stilles krav, som udskyder tidspunktet for, hvornår en ansøger kan opnå statsborgerskab. Efter Norges opfattelse er det

således ikke i strid med konventionen, når en ansøger i overensstemmelse med vandelskravet meddeles afslag med karenstid, idet ansøgeren da på et senere tidspunkt opfylder kravene til at opnå norsk statsborgerskab.

Ministeriet kan på baggrund heraf overveje følgende muligheder, som tillige fremgår af mavebælte af 23. januar 2009:

- at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser,
- at Danmark – under hensyntagen til, at vandelskravet i konventionen er absolut og betydeligt lempeligere end de danske regler – på nuværende tidspunkt vælger ikke at efterleve sine internationale forpligtelser og forholder sig afventende, eller
- at Danmark – særligt under hensyntagen til udviklingen på statsborgerretsområdet, herunder skærpelsen af vandelskravet i retningslinjerne for naturalisation, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008, sammenholdt med det betydeligt lempeligere vandelskrav i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed – opsiges konventionen jf. konventionens artikel 19, hvorefter en kontraherende stat nårsomhelst kan opsiges konventionen ved skriftlig notifikation til De forenede nationers generalsekretær. Det fremgår endvidere af artikel 19, at en sådan opsigelse træder i kraft for den pågældende kontraherende stat ét år efter, at generalsekretæren har modtaget den. En eventuel opsigelse af konventionen vil kræve en politisk beslutning, og der vil være tale om en proces, som der næppe vil være politisk opbakning til.

Det fremgår af konventionens artikel 17, at der alene på tidspunktet for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse kan tages forbehold for dele af konventionen. Der er således ikke mulighed for på nuværende tidspunkt at tage forbehold for anvendelsen af enkelte artikler i konventionen, men således alene mulighed for efter artikel 19 at opsiges hele konventionen.

På det foreliggende grundlag og på baggrund af gennemgangen i notatet indstilles det, at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser på statsborgerretsområdet. Med henblik på så vidt muligt at sikre Danmarks opfyldelse heraf indstilles det:

- at ansøgere, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uanset at den pågældende

ikke opfylder kravet om dansk kundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, *men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen* (se særligt afsnit 3 i notat af 30. oktober 2009),

- at ansøgere efter § 17, hvorefter der alene kan stilles krav om, at den pågældende er født statsløs i Danmark og har bopæl her i landet, optages på et lovforslag, uanset at den pågældende ikke opfylder kravet om dansk kundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, *men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen* (se særligt afsnit 3 i notat af 30. oktober 2009),
- at ministeriet ex officio genoptager behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, idet ministeriet beklageligvis i syv tilfælde har meddelt afslag til de pågældende, under henvisning til at de ikke opfyldte samtlige af de betingelser, der fremgår af retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, *men dog således at behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgeren er meddelt afslag som følge af vandelskravet, ikke genoptages ex officio, hvilket drejer sig om tre ud af de syv tilfælde* (se afsnit 3.3. i notat af 30. oktober 2009),
- at ministeriet på tilsvarende vis ex officio genoptager behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, der er implementeret i retningslinjernes § 17, med henblik på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, idet ministeriet fejlagtigt i fire tilfælde har meddelt afslag til de pågældende, under henvisning til at de ikke opfyldte samtlige af de betingelser, der fremgår af retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, *men dog således at behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgeren er meddelt afslag som følge af vandelskravet ikke genoptages ex officio, hvilket drejer sig om et ud af de fire tilfælde* (se afsnit 3.3. i notat af 30. oktober 2009),
- at ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som har indgivet ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation i henhold til

retningslinjernes § 17, men som når at fylde 18 år inden vedtagelsen af lovforslaget og derfor ikke kan blive omfattet heraf, behandles efter konventionen om begrænsning af statsløshed. Sådanne ansøgninger betragtes således som indgivet mellem det fyldte 18. år og det fyldte 21. år og behandles herefter, i stedet for at ansøgeren meddeles afslag efter § 17 og efterfølgende skal indgive en ny ansøgning med henblik på at blive omfattet af konventionen (se afsnit 4 i notat af 30. oktober 2009),

- at Folketingets Indfødsretsudvalg orienteres om Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's Konvention om begrænsning af statsløshed, herunder hvad forpligtelsen indebærer, og at udvalget fremover i fortrolig form i overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, orienteres herom, og
- at Folketingets Indfødsretsudvalg i fortrolig form orienteres om de konkrete sager, hvor ministeriet beklageligvis har meddelt ansøgerne afslag, og hvor ministeriet ex officio vil genoptage behandlingen af ansøgningerne med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ligesom udvalget i fortrolig form orienteres om, at udvalget ved orientering om optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag tillige vil blive orienteret om, hvilke betingelser i retningslinjerne for naturalisation, de pågældende ansøgere eventuelt ikke måtte opfylde.

Det bemærkes, at Indfødsretskontoret samtidig arbejder for, at man i internationale fora drøfter det tidssvarende i de eksisterende konventioner om statsborgerret, idet FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed er blevet til på et tidspunkt, hvor verden så helt anderledes ud.

Den 14. – 15. september 2009 afholdt Europarådet i fællesskab med Østrig med støtte fra International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) en workshop i Wien om 'the changing concepts of nationality', hvor der som afslutning på workshoppen blev afholdt en brainstorming, hvor potentielle emner til den 4. europæiske konference om statsborgerskab, der er planlagt til den 29. – 30. marts 2010 i Maastricht, blev foreslået. Det blev blandt andet foreslået, at konferencen skal fokusere på en mulig revision af visse bestemmelser i den europæiske konvention om statsborgerret fra 1997, herunder om det skal være muligt at kunne frakende statsborgerskab som følge af 'almindelig kriminalitet' eksempelvis vold eller narkokriminalitet.

Indfødsretskontoret har i forbindelse med et møde i IGC Working Group on Integration, der afholdes i Genève den 5. – 6. november 2009, foreslået, at det i forbindelse med et tema om statsborgerskab under det finske formandskab i IGC kunne være interessant at diskutere, hvorvidt internationale konventioner, der er relevante i forhold til statsborgerskab, bør revideres set i lyset af, at der er sket en udvikling på statsborgerretsområdet, siden flere af konventionerne blev vedtaget.

Til ministerens godkendelse og underskrift forelægges udkast til breve til Indfødsretsudvalget, hvoraf brevet, der vedrører orienteringen om de konkrete sager, er i fortrolig form.

Til ministerens orientering kan det oplyses, at ministeriet fra 1999 til den 31. august 2009 har modtaget sammenlagt 428 ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17, og at de 145 af disse ansøgninger alene er modtaget i de sidste 6 måneder af 2008, og at de 250 af disse er modtaget i perioden fra den 1. januar 2009 til den 31. august 2009.

På det lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget i juni 2009, var der optaget 121 statsløse børn i henhold til retningslinjernes § 17 ud af i alt 1.367 optagne. De statsløse børn udgør således 9 % af det samlede antal optagne. Til sammenligning er der på det lovforslag, der blev fremsat i Folketinget den 29. oktober 2009, optaget 254 statsløse børn i henhold til § 17 ud af i alt 1.572 optagne. De statsløse børn udgør således 16 % af det samlede antal optagne. Det bemærkes i øvrigt, at de statsløse med i alt 271 optagne på lovforslaget udgør den største gruppe på nationalitetslisten.

Ifølge de for Indfødsretskontoret foreliggende oplysninger skyldes stigningen i antallet af ansøgninger, at kendskabet til bestemmelsen er rygtedes gennem udlændingenes netværk.”

Kim Lunding har i en håndskreven kommentar på mavebæltet anført:

”gerne lige tale ad den norske model + lidt mere overvejende afslutning”.

Forespurgt hvad denne påtegning betød, har Dorit Hørlyck forklaret, at

”påtegningen angik afslutningen af mavebæltet. Forespurgt om hvad det var, der skulle være overvejende, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Man kan se, hvad forskellen blev. Den norske model hentydede til, at Norge op-

fattede, at der var en mulighed for at udsætte tidspunktet for at give statsborgerskab, hvis der var en karenstid. Den endte de med at afvise, fordi man i Danmark kan blive udelukket fra at få statsborgerskab for altid, hvis man er idømt en straf på 1½ års fængsel eller mere. Forespurgt om hun husker drøftelser om den norske model, forklarede vidnet, at de talte om, hvorvidt det var en god idé at få den ind. De skrev om det for ”at lægge det så uddybende op” for ministeren som overhovedet muligt.” [20. marts 2013, side 516-517]

Af kalendernoteringer og Outlook-mødeindkaldelser af 10. november 2009 fremgår, at der var planlagt et ”kort møde om statsløse” mellem Kirsa Reinholt, Dorit Hørlyck og Kim Lunding den 11. november 2009 kl. 13.30-14.00.

Kirsa Reinholt har forespurgt, om hun husker, hvordan mavebæltet fra november 2009 blev til, forklaret, at

”det tror hun, at de selv besluttede at udarbejde efter det nordiske møde i oktober. Der kunne sagtens have været en drøftelse med Kim Lunding. De holdt jævnligt møder, men hun husker ikke noget om tidspunkter, og hvad der præcist blev drøftet. Foreholdt at der var møder den 11., 19., 20. og 27. november 2009, forklarede vidnet, at hun har deltaget i møder med Dorit Hørlyck og ledelsen. Hun har et møde den 11. i sin kalender og et mere, som hun ikke kan huske. Hun kunne ikke finde noget møde i sin kalender fra før det første udkast i november 2009. Hun vil tro, at de efter drøftelser mellem Dorit Hørlyck og vidnet selv udarbejde det første udkast til mavebæltet. De havde efterfølgende drøftelser, da de ændrede november 2009-mavebæltet. Forespurgt om hun havde noget indtryk af, hvad holdningen var hos ledelsen på det tidspunkt, forklarede vidnet, at de efter drøftelser med Kim Lunding fjøede det med Norge og Finland ind i overvejelserne. Forespurgt om hun havde noget konkret indtryk af, hvad Kim Lundings holdning var, forklarede vidnet, at hun ikke husker præcist, hvad der blev sagt. Norge og Finland stillede et vandelskrav, så derfor blev indstillingen nok med den politiske dagsorden i baghovedet, at man fulgte konventionen, dog at man stadig stillede vandelskrav. Hun kan ikke huske, hvordan det blev formuleret præcist, men det var ud fra den politiske dagsorden eller kontekst.

Foreholdt ekstraktens side 12161 (Mail af 3. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) ”*Vi forelægger nu på ny sagen om vores manglende overholdelse af FN konventionen om begrænsning af statsløshed for ministeren. Som du ved, er det kontroversielt, og vi har i vores indstillinger forbeholdt os muligheden for at kunne give afslag, hvis vandelskravet ikke er opfyldt. Det oplyser vi også i brevet til Indfødsretsudvalget. Dvs., at vi i givet fald ikke ganske overholder vores interna-*

tionale forpligtelser. De øvrige betingelser giver vi køb på, herunder sprogkrav. Vi har ikke indstillet, at vi opsiger konventionen, da det næppe politisk er den rette vej. Derimod prøver vi i forskellige internationale fora at få en drøftelse af, hvorvidt konventionen er tidssvarende. Det er der også andre lande, der er inde på.” og at det ser ud til, at indstillingen med vandelskravet er noget, de selv har fundet på i kontoret, forklarede vidnet, at sådan husker hun det ikke. Hun mener stadig, at det var på baggrund af drøftelser med Kim Lunding, at de indføjede vandelskravet. Hun kan godt se, at det ikke hænger sammen med, at hun siger, at de selv lagde det første mavebælte op. Hun kan ikke huske, hvornår der var drøftelser med Kim Lunding. Foreholdt at en hypotese er, at det kom fra kontoret, fordi de vidste, hvad holdningen var oppe i huset, forklarede vidnet, at sådan husker hun det ikke. Hun husker det ikke sådan, at de af egen drift i kontoret indstillede, at de fulgte konventionen, men opretholdt et vandelskrav. Hun husker det som noget, de gjorde på baggrund af drøftelser med Kim Lunding. Foreholdt samme side (Mail af 3. november 2009 fra Kim Lunding til Dorit Hørlyck) ”*Det er da en lige lovligt provokerende form, som I har valgt*” og forespurgt, om det var en reaktion, som Dorit Hørlyck talte med hende om, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvornår de drøftede det, men hun kan huske, at Dorit Hørlyck nævnte det og stillede spørgsmålstegn ved, hvad han mente. Det kunne de ikke selv regne ud. Hun har forsøgt, om hun kunne finde et mavebælte fra før det, der er dateret den 6. november 2009, for at se, om hun kunne finde ud af, hvad det eventuelt kunne være, men der ligger ikke nogen tidligere udgave. Systemet var bygget op således, at når de ændrede et mavebælte, ændrede de det, de var i gang med at skrive. Foreholdt samme side (Mail af 5. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) ”*Du har nu sendt sagen tilbage med henvisning til mail, ligesom du har bedt om nogle henvisninger. Sidstnævnte er uden problemer, men jeg forstår ikke, hvad du mener med, at vi har valgt en provokerende form. Efter at du nu har set mavebælte med indhold – og ikke kun min nedenstående mail – har du så stadig bemærkninger til formen.*” at det kunne indikere, at det kom fra dem, og at det er som om, at Dorit Hørlyck fastholder tilgangen til det, forklarede vidnet, at det stadig ikke er hendes opfattelse, at det var noget, der kom fra kontoret selv.

Foreholdt af advokat Jacob Goldschmidt, at hun tidligere forklarede, at hun holdt møder med ledelsen og spurgt, om hun vil præcisere, hvem ledelsen var, forklarede vidnet, at hun hørte det som Kim Lunding. Hun bookede aldrig møder med Dorit Hørlyck. Hun har ikke holdt møder med Claes Nilas. Det var Kim Lunding, hun tænkte på, da hun svarede. Ud over de møder hun havde booket i kalenderen, var det ret ofte sådan, at møder med Kim Lunding blev til på den måde, at Dorit Hørlyck efter chefmøder kunne finde på at ringe og sige, at Kim Lunding havde tid til at tale. Det var ikke alle møder, der var

booket. Det er derfor, hun ikke kan svare 100 procent på, hvornår de holdt møder. Nogle få blev planlagt og er derfor i kalenderen.

Forespurgt af kommissionens udspørger om hun kunne bekræfte mødet af 11. november 2009, forklarede vidnet, at der også var et senere i november 2009. Hun er ikke i tvivl om, at det med vandelskravet blev til efter drøftelser med Kim Lunding. Foreholdt at Dorit Hørlyck skrev i mavebæltet, at de ved at stille vandelskravet ikke ganske opfyldte konventionen, og forespurgt om hun husker drøftelser om betimeligheden af at lave sådan en indstilling, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan ikke huske ordvekslingen, men hun ved, at de havde drøftelser med Kim Lunding om, hvordan mavebæltet skulle udformes. Forespurgt om tanken om at opretholde vandelskravet ikke var lidt opsigtsvækkende, hvis man som jurist havde den opfattelse, at det var i strid med konventionen, forklarede vidnet, at det var det. Hun vil udtrykke det på den måde, at det ikke var noget, hun besluttede skulle stå på den måde. Foreholdt at hun lagde navn til, forklarede vidnet, at man, som hun forklarede sidst, skrev den besked, man fik oppe fra i huset, uanset om den kom fra ministeren, departementschefen eller afdelingschefen. Forespurgt om man alligevel godt kunne forestille sig en debat om det, forklarede vidnet, at det kunne man godt. Foreholdt at hvis ministeren fulgte indstillingen, kunne det få konsekvenser også i forhold til Folketinget og forespurgt, om det var til drøftelse, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men som hun husker det, kom det til efter drøftelser med Kim Lunding. Det var ikke noget, som de i kontoret syntes var en ønskværdig situation.

Foreholdt ekstraktens side 310 (Mavebælte af 6. november 2009) ”*Kære Dorit/ Kirsas gerne lige tale ad den norske model + lidt mere overvejende afslutning*” forklarede vidnet, at det var der, hvor pilen er på side 310, at der skulle et afsnit ind om Norge, og det kom også ind under indstillingerne. Forespurgt om hun husker drøftelser med Kim Lunding om den norske model, forklarede vidnet, at det husker hun bedre, fordi de skrev om både Norge og Finland. Hun husker særligt, at hun og Dorit Hørlyck nævnte, at det ikke var en god idé at nævne Finland. Godt nok stillede Finland vandelskrav over for statsløse født i Finland, hvis de søgte indfødsret på et senere tidspunkt, men på det tidspunkt var reglen blevet sådan, at et barn automatisk blev finsk statsborger, hvis det blev født statsløst i Finland. I Sverige var det med de 20-21-årige i virkeligheden ikke noget problem, fordi man som statsløs født i Sverige kunne erklære sig svensk som barn. Derfor ville man aldrig rigtig nå at blive 20 – 21 år i Sverige og fortsat være statsløs. De drøftede at bruge de nordiske landes fortolkning som løftestang for, at Danmark skulle stille et vandelskrav. Det syntes de ikke, at det kunne bære. Forespurgt om det var Kim Lunding, der rejste spørgsmå-

let om at benytte svarene fra de nordiske lande, forklarede vidnet, at de skrev det ind som en mulighed, men de skrev samtidig i indstillingen, at man ikke kunne følge den norske og finske model. Forespurgt om hun husker nærmere, hvad Kim Lundings holdning til det var, forklarede vidnet, at hun ikke husker formuleringerne, men han mente, at de kunne bruge det som argumentation for, at man kunne stille vandelskrav, fordi de andre lande også gjorde det. Foreholdt at de forklarede ham, at det ikke duede af forskellige grunde, som fremgår af ekstraktens side 315 (Mavebælte af 12. november 2009) i den første pind i den endelige indstilling, forklarede vidnet, at det også var i første pind under indstillinger, at de skrev, at de ikke lagde sig op ad Norge og Finland. De begrundede det med, at der er en udelukkelsesbestemmelse i de danske regler, hvorefter man, hvis man er idømt mere end halvandet års fængsel, helt udelukkes, og det havde Norge ikke, og deres begrundelse var, at de med karenstid blot udskød tidspunktet. Forespurgt om tilgangen var den, at hvis vi ikke havde haft den barriere, ville man have fulgt den norske model, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske de eksakte drøftelser om.

Forespurgt af kommissionens formand om de gjorde sig overvejelser om den retskildemæssige værdi af de nordiske landes praksis - hvordan det kunne tillægges den betydning, som de tilsyneladende gjorde og foreholdt, at det ikke var en nordisk aftale, men en konvention i FN-regi, som var tiltrådt af 30 – 40 lande for mange år siden, forklarede vidnet, at uanset om det handlede om konventionerne har Danmark i mange år forsøgt at lægge sig op ad de nordiske landes regler, men de havde ikke nogle dybere drøftelser om retskildeværdien. Forespurgt om det var juridiske overvejelser eller politiske overvejelser, forklarede vidnet, at der nok var en politisk vurdering involveret og ikke kun en juridisk vurdering.

Forespurgt af kommissionens udspørger om der var fornyede drøftelser om pindene, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske drøftelserne om det, men hun mener, at der blev givet udtryk for, at det stadig var vigtigt at have disse muligheder med, så ministeren var orienteret om det, når hun fik sagen forelagt igen. Forespurgt om hun havde indtryk af, om situationen havde været drøftet med Claes Nilas eller ministeren, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. I de tilfælde, hvor hun og Dorit Hørlyck havde drøftelser med Kim Lunding, var det ikke i alle tilfælde klart, hvorvidt en melding fra Kim Lunding havde ham selv som ophavsmand, eller om meldingen hidrørte fra drøftelser med departementschefen eller ministeren. [12. april 2013, side 700-703]

Foreholdt ekstraktens side 309 (Mail af 3. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) af advokat Nicolai Westergaard og forespurgt om, hvem der

traf beslutningen om at forelægge spørgsmålet for ministeren på ny, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen erindring om, men det lå i kortene, at når de havde haft embedsmandsmødet i oktober 2009, skulle de lægge mavebæltet op til ministeren. Der kunne meget vel have været drøftelser mellem Dorit Hørlyck, Kim Lunding og vidnet om det, inden de lavede det første udkast. Hun husker ikke, om det var noget kontoret selv lagde op, eller om der havde været en drøftelse. Forespurgt om hun ikke er helt sikker på, om de drøftede det med Kim Lunding, forklarede vidnet, at de løbende i alle generelle sager havde drøftelser mellem kontoret og afdelingschefen om, hvad de gjorde i disse sager. I mange tilfælde var det en konkret sag, hvor det var helt oplagt, hvad de forelagde for ministeren, så kunne man forelægge den op i huset uden at drøfte det med afdelingschefen forinden. I en sag af denne type havde de jævnligt drøftelser med Kim Lunding. Udover de møder, som er booket i hendes kalender, har hun ikke nogen eksakt erindring om, hvornår de havde drøftelser. Det var tit sådan, at der blev ringet, at der var tid. Forespurgt om hun har nogen erindring om, at det var Kim Lunding, der traf beslutningen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men hun var slet ikke i tvivl om, at det lå i kortene, at når de var færdige med embedsmandsmødet i oktober 2009, skulle de forberede en forelæggelse for ministeren. Foreholdt at der ikke er ret meget papir om sagen i perioden fra embedsmandsmødet den 5. oktober 2009 til den 3. november 2009 og forespurgt, om hun kan komme nærmere, hvornår beslutningen udmøntede sig, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Forespurgt hvem der udarbejdede den forelæggelse, som Dorit Hørlyck omtalte i mailen af 3. november 2009, forklarede vidnet, at det gjorde hun sammen med Dorit Hørlyck. Hun kan ikke huske, om de havde en drøftelse med Kim Lunding, inden de lavede det første udkast. Foreholdt at hun var inde på, at det var Kim Lundings idé, at de i dette mavebælte indstillede at følge konventionen med den modifikation, at de stadig stillede vandelskrav, men at hun ikke huskede hele forløbet særligt tydeligt og forespurgt, hvornår de fik oplysninger om, at det var Kim Lundings indstilling, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Forespurgt om hun ved, om det var noget, han tilkendegav før eller efter den 3. november 2009, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men efter formuleringen i mailen af 3. november 2009 må det være en tilkendegivelse, der lå forud for det tidspunkt, men hun husker ikke noget om det. Hun har ikke nødvendigvis deltaget i alle de drøftelser, der har været. Der kunne sagtens være drøftelser mellem Kim Lunding og Dorit Hørlyck, uden vidnet deltog. Foreholdt at det er et relativt markant udsagn og forespurgt, hvordan hendes almindelige arbejdsgang var, om hun lavede notater, hvor hun skrev ned, hvad hun skulle huske at få indføjret, forklarede vidnet, at det ville det ofte være. Hvis det var et mavebælte, der allerede forelå, ville hun have en kopi med, som hun skrev til og stregede i, men hvis det var en drøftelse, de havde, inden de havde lagt det

første udkast op, og det var den eneste ændring, skrev hun det ikke nødvendigvis ned. Forespurgt om det ville være hendes normale fremgangsmåde at lave et notat, forklarede vidnet, at hun skrev noter i hånden. Forespurgt om hun havde sådanne noter, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt om de spurgte ind til standpunktet om, at man skulle følge konventionerne med en modifikation, forklarede vidnet, at hun ikke husker det nærmere. Hun mener, at det var en drøftelse ud fra tanken om den politiske kontekst. Hun kan ikke komme det nærmere. Forespurgt om hun eller Dorit Hørlyck sagde fra, da de fik denne oplysning fra Kim Lunding, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det. Foreholdt at hun husker, at det ikke var dem, men Kim Lunding, der kom med indstillingen, men at hun ikke husker, om de sagde fra, eller hvad man i øvrigt drøftede, og at hun ikke husker, hvad der var anledningen eller Kim Lundings anledning til at sige det, forklarede vidnet, at det var det, hun hang op på den politiske kontekst.” [12. april 2013, side 731-732]

Dorit Hørlyck har foreholdt ekstraktens side 311 (Mavebælte af 6. november 2009) ”... men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen,” og forespurgt, hvem der fik idéen til dette, forklaret, at

”hun ikke kan huske, hvem der fik idéen. Det kom frem i forbindelse med, at man drøftede sagen i afdelingen. Det kunne lige så godt være Kim Lunding, der kom med idéen, men de talte om det. Forespurgt hvordan Kim Lundings udsagn ”*Det er da en lige lovligt provokerende form, som I har valgt*” giver mening, forklarede vidnet, at der er en anden mail, som bør tages i betragtning, og som giver et meget godt indtryk af, at det var nogle drøftelser, de havde, hvor Kirska Reinholt skrev til hende, at hun havde forsøgt at få alle de forslag ind, som Kim Lunding gerne ville have ind. Det var noget, der foregik i et samarbejde.

Foreholdt ekstraktens side 12161 (Mail af 5. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding) ”... *Efter at du nu har set mavebælte med indhold – og ikke kun min nedenstående mail – har du så stadig bemærkninger til formen?*” af advokat Jacob Goldschmidt og forespurgt om der var et mavebælte forud for mavebæltet af 6. november 2009, forklarede vidnet, at hun mindes, at der var et mavebælte af 3. november 2009, hvor de skrev, at de havde lagt det over, men hun kan ikke se, at det ligger i materialet. Hun husker det som om, at der var et mavebælte før, som dannede grundlag for drøftelsen, som blev til mavebæltet af 6. november 2009.

Forespurgt af kommissionens udspørger forklarede vidnet, at strategien var at lægge forskellige muligheder op til ministeren, så hun selv kunne træffe sin beslutning. Hun fik at vide, hvad konsekvensen var. Foreholdt at de skrev ”*at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen*”, men at man ikke opfyldte konventionen, forklarede vidnet, at det kunne man også sige. Forespurgt hvordan hun havde det med at indstille noget til ministeren, som var konventionsbrud, forklarede vidnet, at det var okay. De havde forklaret hende det. De kunne drøfte det med ministeren og fortælle hende, hvad konsekvenserne var, hvis det var det, hun ville. Hvis hun valgte et konventionsbrud, ville hun komme i uføre. Det var der ingen tvivl om. Hun fik muligheden for at tage stilling. Det var det, de fik hende til. Forespurgt om hun havde et beredskab, hvis ministeren valgte det, forklarede vidnet, at den ville de tage derfra, hvis det blev aktuelt. Forespurgt om hun kan huske, hvilke drøftelser hun havde med Kim Lunding om modellen med at indstille muligheden for konventionsbrud, forklarede vidnet, at det helt bestemt var en fremgangsmåde, som Kim Lunding gerne ville. Forespurgt om der var betænkeligheder ved det, forklarede vidnet, at det var der selvfølgelig, men stadigvæk var det et spørgsmål om at få ministeren til at tage stilling, og at hun helt præcist vidste, hvad hun sagde ja til. Det kunne være, at ministeren i det politiske miljø, der var på det tidspunkt, ville vælge at sige, at det var af en så alvorlig karakter, at det ville hun ikke være med til. Så måtte hun tage de konsekvenser, det medførte. Det ville i givet fald rejse et ramaskrig i Folketinget. Der var mulighed for, at andre lande ville indklage dem for UNHCR og Haag-domstolen, således som det også var beskrevet for hende. Forespurgt om det var en option, som ministeren var interesseret i, forklarede vidnet, at hendes tanke var, at når ministeren så det, ville hun ikke acceptere, at det skulle være på den måde. Det havde hun helt klart en fornemmelse af, at hun ikke ville, men nu fik hun muligheden for selv at sige det. Forespurgt om der var nogen, der havde givet udtryk for, at det var en mulighed, som ministeren ville have med, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, at der var nogen af dem, der regnede med. [20. marts 2013, side 515-516]

Foreholdt at Kim Lunding har forklaret om mavebæltet af 12. november 2009 på spørgsmålet om, hvorfor ministeren skulle have en indstilling af den type, at det var kontorets opfattelse, at ministeren var ubekvem ved, at man skulle følge konventionen, som den var, at man ikke kunne opretholde vandelskravet, og at hvis man skulle have beslutningen igennem, var man nødt til at lægge det ind i det, forklarede vidnet, at det må være hans erindring. Hendes erindring er, at de talte om, hvad der skulle ind i mavebæltet, og hvordan de skulle lægge det op. De blev enige om, at det var en god idé, at ministeren kunne få lejlighed til at se, hvad konsekvensen ville være, og at de skulle lægge det åbent

frem i Folketinget, hvis det var det, hun ville. Som hun husker det, var det noget, der blev til i et samarbejde. Hun sagde ikke, at hun vidste lige præcis, hvad ministeren mente. De vidste, at spørgsmålet om vandelskrav lå hende på sinde, og at hun var opmærksom på det forhold, at tingene havde udviklet sig. Ministeren havde et eksempel om en bombemand. Foreholdt at ingen af dem deltog i møder med ministeren, og de dannede sig den opfattelse, at det var ministerens holdning, forklarede vidnet, at de ikke i kontoret dannede sig den opfattelse alene. Det var i forbindelse med de drøftelser, de i øvrigt havde med afdelingen.

Forespurgt om hun kan forklare, hvordan de fik det billede, at det var det, ministeren mente, forklarede vidnet, at det var sådan ministerens holdning kom til udtryk i forskellige situationer, herunder i forbindelse med sikkerhed og nogle andre dagsordner, der var omkring terrorlovgivning. Det var i den forbindelse, at de samlet fik den opfattelse – nogen mere end andre. Forespurgt om ministeren direkte sagde til dem, hvordan hendes dagsorden var, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Foreholdt at hun i kommissionen har taget fuldstændig afstand fra det, at hun slet ikke kunne forstå, hvordan de kunne komme ind på de tanker, fordi hun fra dag et havde en klar opfattelse af konventionen, hvorefter der var ikke mulighed for at fortolke noget som helst, forklarede vidnet, at hun så har lidt svært ved at forstå, hvorfor hun ville have det på det nordiske møde, hvis hun hele tiden havde haft den opfattelse, da de i mavebæltet af 23. januar 2009 fortalte om den nordiske undersøgelse og lagde op til, at nu var det nok, og at de rettede ind. Forespurgt om det var Kim Lunding, der bibragte dem den opfattelse, at sådan var ministerens indstilling, forklarede vidnet, at de ikke diskuterede det i detaljer med ministeren. Hun har i hvert fald ikke. De havde en opfattelse af, hvad ministeren lagde vægt på. Det blev kommunikeret tilbage til dem på en eller anden måde. Hun husker ikke, om det var via Christian Lützen eller Kim Lunding, som havde talt med Claes Nilas. De drøftede mavebæltet i afdelingen, og hvordan de skulle prøve at få en resolution ud af ministeren. De lagde op til det her, vel vidende og i håb om, at hun ville sige ”nej ikke tale om”. Det gjorde hun også. Konventionerne skulle overholdes, hverken mere eller mindre. Derfor skyndte de sig, mens jernet var varmt, at få lagt et nyt mavebælte op med den indstilling, som de allerede havde i august 2008. Foreholdt at det billede af ministerens holdning var noget, de talte sig frem til i fællesskab, forklarede vidnet, at det også blev bakket op af de beslutninger, der blev taget hen ad vejen. Hun kan ikke sige, at det var hendes eller Kim Lundings idé. Det kan hun ikke huske. Nogle gange opstår idéer til, hvordan man kan handle, i et samarbejde, hvor man taler om tingene. Det er sådan, hun husker, at det blev til.” [29. maj 2013, side 1090-1091]

Kim Lunding har forespurgt, om han kan redegøre for processen i forbindelse med mavebæltet fra 12. november 2009 og sin deltagelse i møder, forklaret, at

”kontoret gik i gang med undersøgelsen. Han erindrer, at han hørte om ekspertdrøftelsen. Den 3. november 2009 blev han varslet om, at arbejdet med mavebæltet og det nordiske notat var færdigt. Han fik en mail fra kontorchefen, som på ny forelagde sagen om den manglende overholdelse af FN-konventionen om begrænsning af statsløshed for ministeren. Kontorchefen skrev (ekstraktens side 309 (Mail af 3. november 2009 fra Dorit Hørlyck til Kim Lunding)) ”*Som du ved, er det kontroversielt, og vi har i vores indstillinger forbeholdt os muligheden for at kunne give afslag, hvis vandelskravet ikke er opfyldt. Det oplyser vi også i brevet til Indfødsretsudvalget Dvs., at vi i givet fald ikke ganske overholder vores internationale forpligtelser. ...*” Han mener ikke, at han havde sagen fysisk endnu, da han fik mailen, men mailen var et varsel om, at sagen var på vej ned til hans dueslag. I lyset af kontorchefens mail skrev han tilbage, at (ekstraktens side 12161 (Mail af 3. november 2009 fra Kim Lunding til Dorit Hørlyck)) ”*Det er da en lige lovligt provokerende form, som I har valgt*”. Baggrunden for at skrive det var, at hans opfattelse og kontorets opfattelse hele tiden frem til nu havde været at rette ind efter konventionerne og ”betal ved kasse 1”. Han kunne konstatere, at der var en ændring i indstillingen i forhold til alle de tidligere indstillinger, som var lagt op i sagen, og da han fik mavebæltet, indkaldte han Dorit Hørlyck og vist nok Kirsia Reinholt, fordi hun havde skrevet mavebæltet, til et møde, hvor de drøftede sagen. Han var meget interesseret i at drøfte den ændrede indstilling og i, at de fik lukket det nordiske fuldt ud, fordi det var meningen med forlængelsen. Indstillingen var, at man opfyldte konventionen, dog at man fortsat kunne stille krav om vandel, således at man, hvis man var sigtet eller idømt straf, ville kunne meddeles afslag. Kontoret pegede på og fremhævede, at man dermed ikke ganske opfyldte konventionen. Han drøftede det med kontoret, og kontorchefens forklaring over for ham var, at de ikke havde ændret opfattelse i sagen. Deres opfattelse var den samme. Det blev fremhævet over for ham, at kontoret ved henvisning til notatet af 30. oktober 2009, som var et bilag til mavebæltet, sagde, at den opfattelse, de havde, var den samme som hidtil. Det var det, kontoret beskrev i afsnittet punkt tre. Kontorchefen sagde til ham, at deres klare opfattelse var, at ministeren ville kræve, at der var en ret til at stille et vandelskrav. Det var den opfattelse, kontoret havde af ministerens position i sagen. De drøftede, hvordan de kunne få orienteret Folketinget. De var i en meget presset situation. Kontoret pegede på, at man lavede en indstilling, som ministeren ville have, nemlig at man forbeholdt sig retten til at stille vandelskrav, men man fremhævede ganske klart, at indstillingen ville være en indstilling, som ikke ganske opfyldte konventionen, fordi man ikke gav sig på vandelskravet. Det gjaldt

både i forhold til statsløsekonventionen og børnekonventionen. Det fremhævede man klart i mavebæltet med kursiv og med en henvisning til retsafsnittet i notatet af 30. oktober 2009. Det er ”bullet” et og to (ekstraktens side 311 (Mavebælte af 6. november 2009)). De var i en presset situation. De havde fået sagen væltet ned og udskudt adskillige gange. Det var deres opfattelse, at sagen skulle løftes over i Folketinget nu. De skrev og fremhævede, at hvis ministerens indstilling var, at hun ville forbeholde sig retten til vandelskravet, ville det ikke være i fuld overensstemmelse med konventionen og henviste til kontorets juridiske notat i afsnit 3. De sagde til hende, at det var meget vigtigt, at hun skulle spille med åbne kort over for Folketinget, hvis hun ville dette. Hun skulle orientere Folketinget om forpligtigelsen og om, at hun ville forbeholde sig vandelskravet. Det var indskrevet i de udkast til breve, som var vedlagt til Folketingets Indfødsretsudvalg. Man skal huske, at det er Folketinget, der træffer beslutning om meddelelse af indfødsret efter grundlovens § 44. Ministeren skulle derfor spille med åbne kort over for Folketinget og sige, at hun ville forbeholde sig retten til at stille vandelskrav. Det var så Folketinget, der på baggrund af ministerens orientering skulle træffe beslutningen. Det var det, der lå i mavebæltet af 6. november 2009. Han sagde til kontoret, at de risikerede, at dette mavebælte blev skubbet ned igen, fordi de ikke havde afhjemlet ministerens ønske om at høre, hvad de nordiske lande gjorde. Der var ikke nogen forholden sig til det nordiske i indstillingsafsnittet. Der var ikke nogen forholden sig til, hvad ministerens muligheder var, og der var heller ikke nogen forholden sig til det nordiske. Han sagde til dem, at de blev nødt til at få afhjemlet det nordiske spor, ellers fik de sagen ned igen. De holdt et møde om det, hvorefter kontoret fik rettet mavebæltet ind med det norske spor, hvilket førte til mavebæltet af 12. november 2009, hvor de afviste det nordiske spor. Det var på dette tidspunkt, at der oven på det nordiske ekspertmøde kom en krølle om de nordiske landes implementering, som rystede ham en lille smule, og han tænkte kort, om det var noget, de kunne bruge. Det fremgik af notatet af 30. oktober 2009, at Norge brugte en model, der opererede med en karens-løsning, der efter deres opfattelse var i strid med konventionen, og som efter deres opfattelse heller ikke havde nogen muligheder i forhold til indfødsretslovgivningen i Danmark. Sverige havde også et vandelskrav, der var i strid med konventionen. Der var i det nordiske spor beskrevet nogle landes anderledes måde at gøre det på, men de afviste det, fordi det ikke kunne rummes i den danske model. Efter deres opfattelse havde de lukket det nordiske spor i forhold til ministerens krav. De mente ikke, at der var noget spor, men nu kunne ministeren i hvert fald ikke stille flere krav om det nordiske spor.

Foreholdt af advokat Jacob Goldschmidt at han forklarede, at det slog ned i ham, om det var noget de kunne, forklarede vidnet, at de tjekkede den norske

model op mod dansk lovgivning. De var enige om, at man ikke i Danmark kunne gøre som i Norge.

Foreholdt af kommissionens udspørger at han forklarede, at man indstillede, at man skulle opretholde vandelskravet, fordi kontoret havde den opfattelse, at ministeren ønskede det og forespurgt, om han spurgte nærmere ind til, hvad kontoret byggede det på, forklarede vidnet, at hans erindring er, at da de drøftede det, var vandelskravet blevet undersøgt i de nordiske lande, og de havde fået ikke-resolutioner så mange gange, at det var kontorets opfattelse, at ministeren ikke ville give køb på vandelskravet. Det var derfor, sagen kom ned hele tiden. Han var også af den opfattelse. Han havde hørt om ”Hovedbanegårdseksemplet”, som også drejede sig om og fokuserede på vandelskravet, og med det eksempel i baghovedet kunne han tilslutte sig, at det var det, ministeren ville. Forespurgt om det var noget, han hørte, eller om det var noget, kontoret sagde, at de havde hørt ministeren tale om, forklarede vidnet, at det erindringshan ikke. Forespurgt om det var noget, han selv hørte ministeren signalere, forklarede vidnet, at han havde ”Hovedbanegårdseksemplet” i baghovedet og de mange ikke-resolutioner i sagen med i bagagen. Det var det beslutningsgrundlag, der var.

Foreholdt at han har forklaret, at han ikke deltog i de møder, hvor beslutningerne blev truffet i august/september 2008 eller i januar/februar 2009, og at Dorit Hørlyck har forklaret, at hun ikke deltog i møderne, og at det ud fra de forklaringer er svært at se, at der kan have været en situation, hvor ministeren kan have sagt dette til enten Dorit Hørlyck eller vidnet, medmindre de havde samtaler med hende uden for møderne, forklarede vidnet, at hans erindring er, at det var kontorets klare opfattelse på baggrund af de mange ikke-resolutioner på denne sag og vægningen ved at tage stilling til det. Eksemplet, han hørte i forbindelse med Folketingets vedtagelse af det lovforslag, som handlede om statens sikkerhed, bestyrkede også for ham, at det var den rigtige opfattelse. Forespurgt om han ikke spurgte nærmere ind til, hvordan kontoret havde fået den opfattelse, og om det han svarer nu, er hans udlægning af, hvordan han tror, kontoret havde fået den opfattelse, forklarede vidnet, at det er kontoret nærmest til at sige, men det er den måde, som han genkalder sig drøftelsen på. Forespurgt om han mener, at kontoret sagde det sådan til ham, forklarede vidnet, at han mener, at kontoret sagde, at det var ministerens holdning, at hun ville forbeholde sig retten til at gøre vandelskravet gældende. De havde hele vejen igennem haft den faste holdning, at der skulle rettes ind efter konventionerne, og at det var en ”betal ved kasse 1 situation”.

Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech i sin forklaring fuldstændigt afviste, at hun på nogen som helst måde havde sagt noget sådan noget, at det nordiske spor var noget embedsmændene interesserede sig for, at hun var fuldstændig undrende over for disse indstillinger, og at hun ikke kunne vedkende sig, at det var en vinkel, som hun havde defineret eller overhovedet havde interesseret sig for, forklarede vidnet, at han kun kan gentage det, han har sagt, at de mange vægringer ved at træffe resolutioner og eksemplet med hovedbanegården kumulativt gjorde, at kontoret og han havde den opfattelse, at ministeren ønskede at forbeholde sig vandelskravet. Det var den sætning, der blev føjet ind i mavebæltet, men de sagde klart, at hvis hun ville det, skulle hun gøre det i fuld åbenhed over for Folketinget. Det kunne være medvirkende til, at ministeren skiftede holdning, idet holdningen måske var sværere at fastholde, når hun skulle spille den åbent ud over for Folketinget. Forespurgt om han mener, at ministeren fortrød sin holdning, forklarede vidnet, at det meget vel kan være tilfældet. Det er ministeren selvfølgelig nærmest til at svare på, men han anser det ikke for uden ubetydelig værdi, at de pegede på, at Folketinget skulle orienteres i fuld åbenhed, fordi det var Folketinget, der skulle træffe disse beslutninger bagefter. Forespurgt hvad han bygger det på, at det skulle være en slags fortrydelsessituation, forklarede vidnet, at det var med stor letelse, at de så, at ministeren sagde ”tilbage på sporet”, som de havde peget på, nemlig at rette ind, da de fik mavebæltet tilbage. For dem så det ud som om, at ministeren havde besindet sig. Han opfattelse var den, at det at skulle spille det åbent ud over for Folketinget kunne have en betydning. [29. maj 2013, side 1040-1044]

Forespurgt om det er korrekt at sige, at hans holdning til problemstillingen, fra han så den, og til den blev afsluttet, var, at man skulle rette ind efter konventionerne, uanset at man samtidig havde dette forløb med det nordiske spor, forklarede vidnet, at det var hans klare holdning. Det mener han også, at han har sagt mange gange, og han mener, at han også har dokumenteret det med de mavebælter, som de lagde op. Han havde ikke nogen holdning til dette. Der var nogle konventionsmæssige forpligtigelser, som de i starten af sagen anså for fuldstændig oplagte at skyde i mål, men det blev et mere besværligt forløb. Hans holdning ændrede sig ikke på noget tidspunkt. Det var et spørgsmål om at rette ind efter forpligtigelserne og ”betale ved kasse 1”. [29. maj 2013, side 1058]

Foreholdt ekstraktens side 317 (Mavebæltet af 12. november 2009) og at man gik skridtet videre og indstillede direkte, at man behandlede sagerne på en måde, som ikke fuldt ud var i overensstemmelse med konventionerne og forespurgt, om det var udtryk for noget, som han selv gik ind for, forklarede

vidnet, at det var det ikke. Han har forklaret, at da han fik mailen, skrev han tilbage, at det var provokerende, fordi der var ændret i forhold til tidligere indstillinger. Det var kontorets opfattelse, at ministeren kun ville dette, hvis man havde retten til at forbeholde vandelskravet. Den opfattelse delte han på baggrund af det lange forløb med udsættelser og vægninger, hvori for hans vedkommende også indgik eksemplet om hovedbanegården. Det var udtryk for, at de sagde til ministeren, at hvis hun ville dette, måtte hun spille med åbne kort i forhold til Folketinget. Det var vigtigt for dem, at sagen kom over i Folketinget. Hvis ministeren ville dette, måtte hun orientere Folketinget i fuld åbenhed om, at det var det, hun ville gøre. Foreholdt at konklusionen ikke var udtryk for noget, som han syntes var en god idé, svarede vidnet bekræftende.

...

Foreholdt af advokat Bjørn Høberg-Petersen at det, som slår advokaten som mærkeligt ved mavebæltet af 12. november 2009, er, at der var en indstilling til ministeren om, at hun godkendte, at Danmark skulle overtræde nogle konventioner, hvilket de pænt kursiverede, så man kunne se, hvad man overtrådte, men der var ingen tvivl om, at indstillingen gik på, at man skulle overtræde nogle konventioner og forespurgt, om han nogensinde tidligere havde sendt et mavebælte til en minister med en indstilling, som gik ud på, at man skulle bryde Danmarks internationale forpligtigelser, forklarede vidnet, at de i denne sag var i en presset situation. Hans svar til kontoret var, at det var en provokerende måde at gøre det på. Forklaringen var, at de havde en vægning ved at aflevere denne sag, som strakte sig over meget lang tid – så lang tid, at det var alvorligt for dem. Kontorets opfattelse var, at ministeren ville forbeholde sig vandelskravet. De sagde så, fordi grundloven klart angiver, hvem der havde kompetencen på området, at hvis det var hendes holdning, så måtte hun orientere Folketinget. Dette område er anderledes end alle andre områder i centraladministrationen. Det er det eneste område i centraladministrationen, hvor Folketinget foretager singular lovgivning og har beslutningskompetencen. Derfor sagde de, at hvis det var hendes holdning, måtte hun tage den diskussion med Folketinget. Foreholdt at det var deres ræsonnement, men at det ikke var den diskussion, de tog med ministeren. De tog ikke et møde med ministeren og departementschefen. Der kom en indstilling, der sagde, at de måtte bryde konventionen, forklarede vidnet, at hvis det var hendes opfattelse, måtte hun orientere Folketinget i fuld åbenhed. De lagde meget vægt på, at hvis ministeren ville dette, skulle det ske i fuld åbenhed. Den diskussion skulle tages med Folketingets Indfødsretsudvalg, der behandler disse sager. Foreholdt at det var en alvorlig sag at sige til en minister, at hun skulle indstille, at Danmark brød sine internationale forpligtigelser, og at det skulle være helt åbent og med underskrift på og forespurgt, om det var noget, der blev signaleret ud over mavebæltet, og om departementschefen var involveret i forelæggelsen, forkla-

rede vidnet, at de fremhævede det med kursiv i mavebæltet, og de henviste til notatet, som var udtryk for deres retsopfattelse, og hvor der stod, hvordan sagen skulle håndteres. Forespurgt om det gik den almindelige papirgang til departementschefen, hvorefter ministeren fik det med hjem, forklarede vidnet, at da han afleverede mavebæltet, gik det videre på sædvanlig vis. Foreholdt at de ikke på noget tidspunkt havde fået udtryk for, at vandelskravet var noget, der skulle rokkes ved i disse konventioner, og at han nævnte bombeeksemplet, som blev nævnt i folketingsalen i en helt anden sammenhæng, og at ministeren, som de opfattede det, ikke ville gå videre med sagen og mente, at man skulle vente på grund af det nordiske spor, forklarede vidnet, at deres fundament var, at de havde lagt knivskarpt op, hvad forpligtigelsen var. Det blev der vægret ved gentagne gange. Der blev skubbet et nordisk møde ind på et tidspunkt, hvor der ikke var grundlag for at holde det møde. De mente, at de var fuldstændig skarpe på, hvad forpligtigelsen var. Ministeren syntes ikke deres udboring af det nordiske var god nok. Der blev vægret i en så lang periode, at det sammenholdt med bombeeksemplet gav dem den opfattelse, at det var ministerens indstilling.” [29. maj 2013, side 1059-1061]

8.2.33.2 Mavebælte af 12. november 2009

Mavebælte af 12. november 2009 ser således ud:

STATSLØSE

MAVEBÆLTE

Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2009/302-2

Til ministerens godkendelse og som opfølgning på mavebælte af 20. februar 2009, af 23. januar 2009 og mavebælte af 18. august 2008, der vedlægges i kopi uden bilag, forelægges indstilling vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra statsløse.

Endvidere forelægges opdateret notat af 30. oktober 2009, oprindeligt af 19. januar 2009, om behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed. Notatet er opdateret med de seneste oplysninger fra de nordiske lande, efter at spørgsmålet i relation til de statsløse efter ministerens ønske blev drøftet på NSHF ministermødet, der blev afholdt den 24. – 26. juni 2009 i Lardal, Norge. Spørgsmålet blev tillige drøftet på det nordiske embedsmandsmøde om statsborgerskab, der blev afholdt i København den 5. oktober 2009.

Finland anførte på NSHF mødet, at Finland ikke siden ratifikationen af konventionen i 2003 har foretaget nogen ændringer i statsborgerrettslovgivningen, idet Finland mener, at statsborgerrettslovgivningen lever op til konventionens bestemmelser. Finland stiller herefter fortsat tilsvarende krav over for statsløse som over for andre ansøgere, herunder blandt andet vandelskrav.

Norge stiller tillige de samme krav over for statsløse som over for øvrige ansøgere, hvilket betyder, at statsløse ansøgere i Norge stilles over for såvel et krav om vandel som et krav om sprog. Norge har oplyst, at konventionsteksten opfattes således, at en kontraherende stat blot ikke må vedtage bestemmelser, der fører til, at en ansøger aldrig kan opnå statsborgerskab, men at konventionen ikke er til hinder for, at der kan stilles krav, som udskyder tidspunktet for, hvornår en ansøger kan opnå statsborgerskab. Efter Norges opfattelse er det således ikke i strid med konventionen, når en ansøger i overensstemmelse med vandelskravet meddeles afslag med karenstid, idet ansøgeren da på et senere tidspunkt opfylder kravene til at opnå norsk statsborgerskab.

Ministeriet kan på baggrund heraf overveje følgende muligheder, som i vidt omfang tillige fremgår af mavebælte af 23. januar 2009:

- at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser,
- at Danmark lægger sig op ad Finland og Norge, således at der stilles tilsvarende krav over for ansøgere, der er statsløse, som over for øvrige ansøgere, uanset at Danmark dermed ikke opfylder sine internationale forpligtelser,

- at Danmark – under hensyntagen til, at vandelskravet i konventionen er absolut og betydeligt lempeligere end de danske regler – på nuværende tidspunkt vælger ikke at efterleve sine internationale forpligtelser og forholder sig afventende, eller
- at Danmark – særligt under hensyntagen til udviklingen på statsborgerretsområdet, herunder skærpelsen af vandelskravet i retningslinjerne for naturalisation, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008, sammenholdt med det betydeligt lempeligere vandelskrav i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed – opsiges konventionen, jf. konventionens artikel 19, hvorefter en kontraherende stat når som helst kan opsiges konventionen ved skriftlig notifikation til De forenede nationers generalsekretær. Det fremgår endvidere af artikel 19, at en sådan opsigelse træder i kraft for den pågældende kontraherende stat ét år efter, at generalsekretæren har modtaget den. En eventuel opsigelse af konventionen vil kræve en politisk beslutning, og der vil være tale om en proces, som der næppe vil være politisk opbakning til.

Det fremgår af konventionens artikel 17, at der alene på tidspunktet for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse kan tages forbehold for dele af konventionen. Der er således ikke mulighed for på nuværende tidspunkt at tage forbehold for anvendelsen af enkelte artikler i konventionen, men således alene mulighed for efter artikel 19 at opsiges hele konventionen.

På det foreliggende grundlag og på baggrund af gennemgangen i notatet indstilles det, at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser på statsborgerretsområdet. Med henblik på så vidt muligt at sikre Danmarks opfyldelse heraf indstilles det:

- at Danmark ikke lægger sig op ad Norge og Finland, idet Danmark på grund af udelukkelsesbestemmelsen i retningslinjernes § 19, stk. 2, ikke som Norge har mulighed for i alle tilfælde at meddele afslag som følge af vandelskravet med den begrundelse, at det blot er tidspunktet for, hvornår den pågældende ansøger kan opnå statsborgerskab, der udskydes,
- at ansøgere, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uanset at den pågældende ikke opfylder kravet om dansk kundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen (se særligt afsnit 3 i notat af 30. oktober 2009),
- at ansøgere efter § 17, hvorefter der alene kan stilles krav om, at den pågældende er født statsløs i Danmark og har bopæl her i landet, optages på et lovforslag, uanset at den pågældende ikke opfylder kravet om dansk kundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen (se særligt afsnit 3 i notat af 30. oktober 2009),

- at ministeriet ex officio genoptager behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, idet ministeriet beklageligvis i syv tilfælde har meddelt afslag til de pågældende, under henvisning til at de ikke opfyldte samtlige af de betingelser, der fremgår af retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, *men dog således at behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgeren er meddelt afslag som følge af vandelskravet, ikke genoptages ex officio, hvilket drejer sig om tre ud af de syv tilfælde* (se afsnit 3.3. i notat af 30. oktober 2009),
- at ministeriet på tilsvarende vis ex officio genoptager behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, der er implementeret i retningslinjernes § 17, med henblik på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, idet ministeriet fejlagtigt i fire tilfælde har meddelt afslag til de pågældende, under henvisning til at de ikke opfyldte samtlige af de betingelser, der fremgår af retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, *men dog således at behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgeren er meddelt afslag som følge af vandelskravet, ikke genoptages ex officio, hvilket drejer sig om et ud af de fire tilfælde* (se afsnit 3.3. i notat af 30. oktober 2009),
- at ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som har indgivet ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation i henhold til retningslinjernes § 17, men som når at fylde 18 år inden vedtagelsen af lovforslaget og derfor ikke kan blive omfattet heraf, behandles efter konventionen om begrænsning af statsløshed. Sådanne ansøgninger betragtes således som indgivet mellem det fyldte 18. år og det fyldte 21. år og behandles herefter, i stedet for at ansøgeren meddeles afslag efter § 17 og efterfølgende skal indgive en ny ansøgning med henblik på at blive omfattet af konventionen (se afsnit 4 i notat af 30. oktober 2009),
- at Folketingets Indfødsretsudvalg orienteres om Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's Konvention om begrænsning af statsløshed, herunder hvad forpligtelsen indebærer, og at udvalget fremover i fortrolig form i overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, orienteres herom, og
- at Folketingets Indfødsretsudvalg i fortrolig form orienteres om de konkrete sager, hvor ministeriet beklageligvis har meddelt ansøgerne afslag, og hvor ministeriet ex officio vil genoptage behandlingen af ansøgningerne med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ligesom udvalget i fortrolig form orienteres om, at udvalget ved orientering om optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag tillige vil blive orienteret om, hvilke betingelser i retningslinjerne for naturalisation, de pågældende ansøgere eventuelt ikke måtte opfylde.

Det bemærkes, at Indfødsretskontoret samtidig arbejder for, at man i internationale fora drøfter det tidssvarende i de eksisterende konventioner om statsborgerret, idet FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed er blevet til på et tidspunkt, hvor verden så helt anderledes ud.

Den 14. – 15. september 2009 afholdt Europarådet i fællesskab med Østrig med støtte fra International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) en workshop i Wien om 'the changing concepts of nationality', hvor der som afslutning på workshoppen blev afholdt en brainstorming, hvor potentielle emner til den 4. europæiske konference om statsborgerskab, der er planlagt til den 29. – 30. marts 2010 i Maastricht, blev foreslået. Det blev blandt andet foreslået, at konferencen skal fokusere på en mulig revision af visse bestemmelser i den europæiske konvention om statsborgerret fra 1997, herunder om det skal være muligt at kunne frakende statsborgerskab som følge af 'almindelig kriminalitet', eksempelvis vold eller narkokriminalitet.

Indfødsretskontoret har i forbindelse med et møde i IGC Working Group on Integration, der afholdes i Genève den 5. – 6. november 2009, foreslået, at det i forbindelse med et tema om statsborgerskab under det finske formandskab i IGC kunne være interessant at diskutere, hvorvidt internationale konventioner, der er relevante i forhold til statsborgerskab, bør revideres set i lyset af, at der er sket en udvikling på statsborgerretsområdet, siden flere af konventionerne blev vedtaget.

Til ministerens godkendelse og underskrift forelægges udkast til breve til Indfødsretsudvalget, hvoraf brevet, der vedrører orienteringen om de konkrete sager, er i fortrolig form.

Til ministerens orientering kan det oplyses, at ministeriet fra 1999 til den 31. august 2009 har modtaget sammenlagt 428 ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17, og at de 145 af disse ansøgninger alene er modtaget i de sidste 6 måneder af 2008, og at de 250 af disse er modtaget i perioden fra den 1. januar 2009 til den 31. august 2009.

På det lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget i juni 2009, var der optaget 121 statsløse børn i henhold til retningslinjernes § 17 ud af i alt 1.367 optagne. De statsløse børn udgør således 9 % af det samlede antal optagne. Til sammenligning er der på det lovforslag, der blev fremsat i Folketinget den 29. oktober 2009, optaget 254 statsløse børn i henhold til § 17 ud af i alt 1.572 optagne. De statsløse børn udgør således 16 % af det samlede antal optagne. Det bemærkes i øvrigt, at de statsløse med i alt 271 optagne på lovforslaget udgør den største gruppe på nationalitetslisten.

Ved de for Indfødsretskontoret foreliggende oplysninger skyldes stigningen i antallet af ansøgninger, at kendskabet til bestemmelsen er rygtedes gennem udlændingenes netværk.

Chais

Udlændingeafdelingen, Indfødsretskontoret, den 12 NOV. 2009

*SNAREST !!
Konventioner - KRE*

*Shal overholdt *

*Overvej mødet
fm Nina Hoest om
hvor meget vi
skal v. 20/09*

Kim Lynding

*da er - lidt rystet h - 19/11/09
at fa' ryddes op - Ni/11/09*

*her er vist en konvention
som tiden er løbet fra !!*

①
Jeg ønsker snarest en indstilling
om, hvordan samtlige sager kan
behandles i følge konventionen
og ikke mere og ikke mindre.

② Hvis du skal give til udvalgte
udvalgte ~~men~~ skal det være lige
på og langt og forlæn, hvad
sagen har ligget.
ad 1 og 2 vigen udenomssat.
B 20.11.09

Om de forskellige påtegninger er det oplyst, at Kim Lunding har anført: "her er vist en konvention som tiden er løbet fra!"

Claes Nilas har anført: "Hold da op – lidt rystende – vigtigt at få ryddet op. 14/11-09"

Birthe Rønn Hornbech har anført: "Claes SNAREST!! Konventioner skal overholdes Overvej notat fra Nina Holst om hvor meget vi skal" og "B".

Birthe Rønn Hornbech har på bagsiden af det originale mavebælte anført:

"1. Jeg ønsker snarest en indstilling om, hvordan samtlige sager kan behandles i følge konventionen og ikke mere og ikke mindre.

2. hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu, skal det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget.
ad 1 og 2 ingen udenomssnak.
B. 20.11.09”

Mavebæltet gentog tallene for afslag fra 23. januar 2009-mavebæltet og indeholdt altså ikke oplysning om de 22 ansøgere, der fik afslag i tidsrummet fra den 20. februar 2009 til den 12. november 2009.

8.2.33.3 Bilag til mavebælte af 12. november 2009

8.2.33.3.1 Notat af 30. oktober 2009 om behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, herunder om Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed.

Mavebæltet var vedlagt notat af 30. oktober 2009 om behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, herunder om Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed. Notatet var en videreførelse af notatet af 19. januar 2009, der var vedlagt mavebælte af 23. januar 2009. Der var indsat enkelte nye oplysninger om tilkendegivelser fra de nordiske lande. Notatet var ikke opdateret med oplysning om de 22 afslag, der blev meddelt i tidsrummet fra mavebæltet af 20. februar 2009 indtil 30. oktober 2009, men omtalte alene de samme 12 afslag, som fremgik af januar-notatet. I notatet hedder det:

”Notat om behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, herunder om Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed

1. *Danmarks internationale forpligtelser*

Danmark ratificerede den 6. juni 1977 FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed. Konventionens bestemmelser bygger på princippet om, at statsløshed skal begrænses. Endvidere ratificerede Danmark den 4. juni 2002 Den europæiske konvention om statsborgerret af 6. november 1997. Det fremgår af konventionens artikel 4 b), at de kontraherende staters regler om statsborgerret skal baseres på princippet om, at statsløshed skal undgås.

Ifølge artikel 1 i FN's Konvention om begrænsning af statsløshed er de kontraherende parter forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer, der er født i landet, enten ved fødslen i henhold til lov eller efter ansøgning. Det fremgår af artikel 1, stk. 2, at en kontraherende stat kan gøre meddelelse af

statsborgerret afhængig af en eller flere opregnede betingelser, herunder at den pågældende altid har været statsløs, at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der dog højst må være 5 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og at pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Herudover ratificerede Danmark den 19. juli 1991 FN's Konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder. Det fremgår af konventionens artikel 7, at barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå statsborgerskab og så vidt muligt ret til at kende og blive passet af sine forældre. Deltagerstaterne skal sikre gennemførelsen af disse rettigheder i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og deres forpligtelser ifølge de relevante internationale instrumenter på dette område, især hvis barnet ellers ville blive statsløs.

2. Ændring af erklæringsmuligheden i indfødsretslovens § 3

I den gældende indfødsretslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004, er muligheden for at afgive erklæring i medfør af lovens § 3 begrænset til at omfatte nordiske statsborgere.

Lovbekendtgørelse nr. 422 blev vedtaget på baggrund af lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven, og det fremgår af pkt. 4.1.3. i bemærkningerne hertil, at "den nugældende § 3 tager bl.a. sigte på at opfylde Danmarks forpligtelser efter FN-konventionen af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.... Den foreslåede begrænsning af § 3 til nordiske statsborgere indebærer, at Danmarks forpligtelser efter konventionen skal opfyldes på anden måde. Integrationsministeriet vil derfor - efter forudgående orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg - optage personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de i konventionen nævnte betingelser er opfyldt."

Bestemmelsen i § 3 blev allerede ændret med vedtagelsen af lovforslag nr. 151 af 9. december 1999 (lov nr. 1102 af 29. december 1999 om ændring af indfødsretsloven), hvorved vandelskravet blev indført. Det fremgår blandt andet af bemærkningerne til lovforslaget, at "såfremt en statsløs person, der efter FN-konventionen har krav på at opnå statsborgerskab, ikke opfylder betingelserne i indfødsretslovens § 3 (bestemmelsen omfattede på daværende tidspunkt alle udlændinge), vil den pågældende i stedet blive medtaget på

lovforslag om indfødsrets meddelelse. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til, at en tilsvarende ordning allerede i dag er etableret for så vidt angår børn, der er født statsløse i Danmark, idet disse børn efter retningslinjerne for naturalisation altid kan optages på lovforslag om indfødsrets meddelelse. Denne ordning er etableret for at opfylde kravene i FN-konventionen fra 1989 om barnets rettigheder.”

I Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 22 til lovforslag nr. 151 anføres det, at optagelse på lovforslag vil ske, selv om betingelserne for naturalisation, herunder vandelskravet, ikke er opfyldt. Det anføres endelig, at det i bemærkningerne til det enkelte lovforslag vil blive angivet, hvilke personer på lovforslaget der efter FN-konventionen har krav på at opnå dansk indfødsret.

3. Danmarks overholdelse af internationale forpligtelser

3.1. Forpligtelserne efter FN's konvention om begrænsning af statsløshed

Som det fremgår af vedlagte kopi af mavebælte af 18. august 2008 har Indfødsretskontoret ikke siden ikrafttrædelsen af bekendtgørelse af lov om dansk indfødsret nr. 422 af 7. juni 2004 optaget personer, som opfylder betingelserne i FN-konventionens artikel 1, på lovforslag om indfødsrets meddelelse, uden at de pågældende tillige har opfyldt betingelserne i cirkulæreskrivelse om retningslinjer for naturalisation, herunder blandt andet kravet om dokumentation for dansk kundskaber og vandelskravet.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen vil betyde, at et antal af de ansøgere, der fremover vil blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som følge af, at de opfylder betingelserne i artikel 1 i FN-konventionen om begrænsning af statsløshed, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse ved naturalisation.

Der vil blandt andet kunne indkomme ansøgninger fra personer, som har begået en af de former for kriminalitet, der ifølge retningslinjernes § 19, stk. 2, og stk. 3, indebærer, at de pågældende først kan blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse efter en vis karenstid eller helt er udelukket fra at blive optaget på et lovforslag, men som opfylder betingelserne i artikel 1 i FN-konventionen. Ifølge artikel 1 er det kun, hvis en ansøger er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling, at der kan meddeles afslag på indfødsret.

På baggrund heraf vil der således f.eks. kunne blive tale om at optage en person, som er idømt en ubetinget frihedsstraf af 2 års varighed på baggrund af særlig grov vold eller uagtsomt manddrab, og som ifølge retningslinjernes § 19, stk. 2, ville være udelukket fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ligesom en person, der er sigtet for en forbrydelse, vil blive optaget, uanset at en ansøger efter retningslinjernes § 19, stk. 5, ikke vil kunne optages, hvis den pågældende er sigtet.

Herudover vil der f.eks. kunne komme ansøgninger fra personer, der ikke opfylder kravet om dansk kundskaber, kravet om en bestået indfødsretsprøve, og fra ansøgere, der ikke er selvforsørgende.

3.2. Forpligtelserne efter FN's Konvention om barnets rettigheder

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder er implementeret i dansk ret ved § 3, stk. 2, i Indenrigsministeriets cirkulære af 8. februar 1992 om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorefter børn, der er født i Danmark af statsløse forældre, og som bor her i landet, kan naturaliseres selvstændigt, uanset de ikke er fyldt 18 år, og selv om de almindelige betingelser for naturalisation ikke er opfyldt.

Bestemmelsen er videreført i retningslinjernes § 17, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation, hvoraf fremgår, at børn, der er født statsløse i Danmark, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i landet.

Der kan således ikke herudover stilles betingelser for den pågældendes optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

På baggrund heraf vil der således tilsvarende f.eks. kunne blive tale om at optage en person, som er idømt en ubetinget frihedsstraf af 2 års varighed på baggrund af særlig grov vold eller uagtsomt manddrab, og som ifølge retningslinjernes § 19, stk. 2, ville være udelukket fra at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse

3.3. Gennemgang af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra statsløse personer født i Danmark

Indfødsretskontoret har i perioden fra 1999, hvor erklæringsmuligheden i indfødsretslovens § 3 blev begrænset, til dags dato modtaget 17 ansøgninger fra

personer, der er født statsløse i Danmark, og som har søgt om dansk indfødsret ved naturalisation mellem det fyldte 18. år og det fyldte 21. år.

En nærmere gennemgang af ansøgningerne viser, at de pågældende ansøgere opfylder samtlige betingelser, som er opregnet i FN's konvention om begrænsning af statsløshed, og som er de eneste betingelser, en kontraherende stat kan gøre meddelelsen af statsborgerret afhængig af.

Seks ud af de 17 ansøgere er imidlertid blevet optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at de opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne herfor, og har således allerede erhvervet dansk indfødsret,

Ministeriet er endnu ikke påbegyndt behandlingen af fire ud af de 17 ansøgere. En gennemgang af disse ansøgninger, der opfylder betingelserne i konventionen, viser, at ingen af ansøgerne har bestået indfødsretsprøven. Herudover har en ansøger forfalden gæld til det offentlige, mens en af de øvrige ansøgere ikke er selvforsørgende.

Endelig er Indfødsretskontoret beklageligvis blevet opmærksom på, at der i syv tilfælde er meddelt afslag under henvisning til, at ansøgeren ikke opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Ministeriet har således i to tilfælde meddelt afslag til ansøgere, som ikke opfylder kravet i retningslinjerne om en bestået indfødsretsprøve. Den ene af disse ansøgere opfylder herudover ikke kravet om dokumentation for dansk kundskaber,

Ministeriet har endvidere i tre tilfælde meddelt afslag til ansøgere under henvisning til vandelskravet på grund af overtrædelse af straffeloven og overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Ansøgerne er givet karenstid til henholdsvis 2010, 2010 og 2016. To af disse ansøgere opfylder endvidere ikke kravet om en bestået indfødsretsprøve.

Herudover har ministeriet i to tilfælde meddelt afslag til ansøgeren på grund af manglende selvforsørgelse. Disse ansøgere opfylder samtlige øvrige betingelser i retningslinjerne.

Indfødsretskontoret er ved gennemgangen af ansøgningerne fra statsløse født i Danmark tillige blevet opmærksom på, at der i fem tilfælde fejlagtigt er meddelt afslag til ansøgere, som var omfattet af § 17, hvor der alene kan stilles

krav om bopæl i Danmark. I fire tilfælde er ansøgerne meddelt afslag under henvisning til manglende dokumentation for dansk kundskaber, og i et enkelt tilfælde blev ansøgeren taget af et lovforslag under henvisning til, at den pågældende var sigtet.

4. *Ansøgninger om dansk indfødsret fra statsløse personer født i Danmark, som har indgivet ansøgning som 17-årig, men som fylder 18 år inden lovens vedtagelse og dermed ikke kan blive omfattet af retningslinjernes § 17*

Indfødsretskontoret har modtaget et antal ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som har indgivet ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation i henhold til retningslinjernes § 17, men som når at fylde 18 år inden vedtagelsen af lovforslaget og derfor ikke kan blive omfattet heraf.

Disse ansøgere vil herefter skulle meddeles afslag efter § 17, under henvisning til at de ikke kan omfattes af denne bestemmelse, når de fylder 18 år, idet bestemmelsen alene omfatter børn. De pågældende ansøgere vil herefter i overensstemmelse med konventionen om begrænsning af statsløshed kunne indgive en ny ansøgning mellem det fyldte 18. år og det fyldte 21. år, hvorefter de pågældendes ansøgninger vil blive omfattet af konventionen, og ansøgerne vil blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, såfremt betingelserne i konventionen er opfyldt.

Det drejer sig pr. d.d. om fire tilfælde, hvor ansøgeren når at fylde 18 år inden vedtagelsen af lovforslaget og derfor ikke kan blive omfattet af retningslinjernes § 17.

5. *Opfyldelsen af forpligtelserne i FN's Konvention om begrænsning af statsløshed i de øvrige nordiske lande*

Spørgsmålet om overholdelsen af FN's Konvention om begrænsning af statsløshed blev på Danmarks foranledning rejst under det seneste nordiske embedsmandsmøde om statsborgerskab, der blev afholdt i Stockholm den 16. oktober 2008.

Indfødsretskontoret har efterfølgende anmodet de nordiske lande om at oplyse, hvordan FN's konvention er implementeret i landenes lovgivning og praksis. Herunder om der i visse tilfælde er mulighed for, at disse statsløse personer kan opnå statsborgerskab automatisk efter loven eller ved erklæring, eller om de skal søge om statsborgerskab ved naturalisation, og herunder hvilke betin-

gelder de i givet fald skal opfylde. Endvidere har Indfødsretskontoret anmodet om at få oplysninger om et eventuelt vandelskrav, herunder tilfælde, hvor en ansøger har begået kriminalitet af en sådan karakter, at den pågældende ikke efter de almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab i det pågældende nordiske land ville kunne erhverve statsborgerskab.

Efter ministerens ønske blev spørgsmålet tillige drøftet på NSHF ministermødet, der blev afholdt den 24. – 26. juni 2009 i Lardal, Norge, ligesom spørgsmålet senest er blevet drøftet på det nordiske embedsmandsmøde om statsborgerskab, der blev afholdt i København den 5. oktober 2009.

5.1. *Sverige*

Sverige har oplyst, at Sverige i 1969 ratificerede FN's konvention om begrænsning af statsløshed, og at bestemmelsen i konventionens artikel 1 blev implementeret i den svenske statsborgerskabslov ved en ændring af den dagældende § 3, hvorefter en statsløs person, som på erklæringstidspunktet havde haft bopæl i Sverige i de sidste 5 år og herudover tidligere havde haft bopæl i Sverige i sammenlagt mindst 5 år, kunne erhverve statsborgerskab ved erklæring, hvis den pågældende var fyldt 18 år, men endnu ikke 23 år. Der blev ikke i den forbindelse stillet noget vandelskrav.

Ved ændringen af den nuværende lov om svensk statsborgerskab i 2001 blev der indført vidtgående bestemmelser med henblik på at lette muligheden for børn og unge for erhvervelse af svensk statsborgerskab ved erklæring. Dette gælder særligt for personer, der er statsløse. Gennem disse bestemmelser blev de tidligere bestemmelser overflødige, og der blev derfor ikke indsat en tilsvarende bestemmelse i den nye lov.

De nugældende bestemmelser indebærer i hovedtræk, at et barn født i Sverige, som er født statsløst, kan erhverve svensk statsborgerskab direkte efter fødslen ved erklæring fra forældremyndighedsindehaverne, hvis barnet har permanent opholdstilladelse og bopæl i Sverige. En sådan erklæring skal afgives, inden barnet fylder 5 år, jf. § 6, den svenske statsborgerskabslov.

Det følger endvidere af loven, at et statsløst barn, som har permanent opholdstilladelse i Sverige, tillige kan erhverve svensk statsborgerskab ved erklæring fra forældremyndighedsindehaverne, hvis barnet har boet i Sverige i de sidste 3 år, jf. lovens § 7.

En statsløs person, som er fyldt 18 år, men endnu ikke er fyldt 20 år, som har permanent opholdstilladelse i Sverige, og som har haft bopæl i Sverige siden det fyldte 15 år, kan erhverve svensk statsborgerskab ved erklæring, jf. lovens § 8.

Sverige har oplyst, at der ikke stilles vandelskrav i forbindelse med erklæring efter disse bestemmelser.

Sverige har oplyst, at Sverige med disse bestemmelser går væsentligt længere end forpligtelsen efter FN's konvention om begrænsning af statsløshed, men at det kan diskuteres, om aldersgrænsen på de 20 år i § 8 i den svenske statsborgerskabslov burde hæves til 21 år for fuldt ud at opfylde konventionens krav på dette punkt.

Sverige har under NSHF mødet oplyst, at Sverige formentlig vil ændre aldersgrænsen fra 20 til 21 år i forbindelse med en fremtidig ændring af statsborgerskabsloven.

5.2. *Island*

Island har oplyst, at Island ikke har ratificeret FN's konvention om begrænsning af statsløshed, og at Island heller ikke overvejer fremtidigt at ratificere konventionen.

Island har endvidere oplyst, at § 10 i lov om islandsk statsborgerret indeholder en bestemmelse om, at Justitsministeren kan tildele islandsk statsborgerret til et barn, som er født i landet og bevisligt ikke har erhvervet en anden statsborgerret ved fødslen og ikke har erhvervet den eller ret til at erhverve den, når ansøgning om islandsk statsborgerret indgives. Det er en betingelse, at barnet har haft fast bopæl og uafbrudt ophold i Island fra dets fødsel og i det mindste i 3 år.

Loven indeholder i § 3 en bestemmelse om, at en person, såfremt han er statsløs, og som vedblivende har haft bopæl i Island fra det fyldte 11. eller 13. år, erhverver islandsk statsborgerret ved at give skriftlig erklæring til Justitsministeriet efter det fyldte 18. år, men inden det fyldte 20. år.

Island har oplyst, at der ikke stilles vandelskrav i forbindelse med erhvervelse af islandsk statsborgerret efter disse bestemmelser, men at der almindeligvis stilles vandelskrav.

5.3. *Finland*

Finland har den 7. august 2008 tiltrådt FN's konvention om begrænsning af statsløshed.

Finland har oplyst, at et barn efter artikel 9 i den finske statsborgerskabslov erhverver finsk statsborgerskab ved fødslen, hvis barnet bliver født i Finland og ikke ved fødslen erhverver statsborgerskab i et andet land, og barnet ikke på anden vis har ret til erhverve et andet lands statsborgerskab. I disse tilfælde erhverves finsk statsborgerskab automatisk efter loven.

Finland har ikke herudover oplyst om andre bestemmelser i den finske statsborgerskabslov vedrørende statsløse.

Finland anførte på NSHF mødet, at Finland ikke siden tiltrædelsen af konventionen den 7. august 2008 har foretaget nogen ændringer i statsborgerrettslovgivningen, idet Finland er af den opfattelse, at statsborgerrettslovgivningen lever op til konventionens bestemmelser. Finland stiller herefter fortsat tilsvarende krav over for statsløse som over for andre ansøgere, herunder blandt andet vandelskrav.

5.4. *Norge*

Norge ratificerede den 11. august 1971 FN's konvention om begrænsning af statsløshed.

Efter § 7 i den norske lov om statsborgerskab stilles der i forbindelse med en ansøgning om norsk statsborgerskab som udgangspunkt krav om, at ansøgeren

- a) har dokumenteret eller på anden vis har klarlagt sin identitet,
- b) er fyldt tolv år,
- c) er og vil forblive bosat i Norge,
- d) opfylder betingelserne for en bosætningstilladelse (permanent opholdstilladelse),
- e) har haft sammenlagt syv års ophold i Norge inden for de sidste 10 år med opholds- og arbejdstilladelse af mindst et års varighed,
- f) opfylder kravet om norskooplæring (300 timers deltagelse i norskooplæring eller kan dokumentere tilstrækkelige kundskaber i norsk eller samisk).
- g) ikke er idømt straf eller anden strafferetlige sanktion eller har karenstid,
- h) og at ansøgeren opfylder kravet om løsning fra et andet statsborgerskab.

Efter lovens § 16 gælder betingelserne i § 7, litra b, e og h - henholdsvis alderskrav, opholdskrav og kravet om løsning - ikke for ansøgere, der er statsløse. En statsløs ansøger, der er fyldt 18 år, skal dog have opholdt sig i Norge med en opholds- og arbejdstilladelse af mindst et års varighed i de sidste tre år.

Norge stiller således over for statsløse blandt andet sprogkrav og vandelskrav.

Norge har tidligere oplyst, at man i forbindelse med en igangværende ændring af statsborgerretsreglerne vil undersøge, om konventionens forpligtelser kan anses for fuldt ud implementerede.

Norge har under NSHF mødet oplyst, at Norge ikke tidligere har tænkt over og vurderet spørgsmålet i forhold til de statsløse, men at statsløse ansøgere i Norge stilles over for tilsvarende krav som øvrige ansøgere om statsborgerskab, herunder krav om såvel vandel som sprog. Norge har endvidere oplyst, at konventionsteksten opfattes således, at en kontraherende stat blot ikke må vedtage bestemmelser, der fører til, at en ansøger aldrig kan opnå statsborgerskab, men at konventionen *ikke* er til hinder for, at der kan stilles krav, som udskyder tidspunktet for, hvornår en ansøger kan opnå statsborgerskab. Efter Norges opfattelse er det således ikke i strid med konventionen, når en ansøger i overensstemmelse med vandelskravet meddeles afslag med karenstid, idet ansøgeren da på et senere tidspunkt vil komme til at opfylde kravene til at opnå norsk statsborgerskab.

6. *Ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17*

FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder blev som ovenfor nævnt implementeret i dansk ret ved § 3, stk. 2, i Indenrigsministeriets cirkulære af 6. februar 1992 om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorefter børn, der er født i Danmark af statsløse forældre, og som bor her i landet, kan naturaliseres selvstændigt, uanset de ikke er fyldt 18 år, og selv om de almindelige betingelser for naturalisation ikke er opfyldt.

Bestemmelsen er videreført i retningslinjernes § 17, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Ministeriet har i perioden fra 1999 til den 31. august 2009 modtaget sammenlagt 428 ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17. Heraf er de 145 af disse ansøgninger modtaget i de sidste 6 måneder af 2008,

mens de 250 af disse er modtaget i perioden fra den 1. januar 2009 til den 31. august 2009.

Indfødsretskontoret har tidligere drøftet spørgsmålet om stigningen i antallet af ansøgninger med Århus Politi, hvorfra størstedelen af ansøgningerne kommer. Århus Politi har som den eneste forklaring på stigningen oplyst, at kendskabet til bestemmelsen er rygtedes gennem udlændingenes netværk.

På det lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget i juni 2009, var der optaget 121 statsløse børn i henhold til retningslinjernes § 17 ud af i alt 1.367 optagne. De statsløse børn udgør således 9 % af det samlede antal optagne. Til sammenligning er der på det lovforslag, der blev fremsat i Folketinget den 29. oktober 2009, optaget 254 statsløse børn i henhold til § 17 ud af i alt 1.572 optagne. De statsløse børn udgør således 16 % af det samlede antal optagne.

Det bemærkes i øvrigt, at de statsløse, inkl. voksne ansøgere, der ikke er omfattet af retningslinjernes § 17, med i alt 271 optagne på lovforslaget udgør den største gruppe på nationalitetslisten.”

Der er ingen påtegninger i det notat, der lå på sagen sammen med mavebælte af 12. november 2009.

8.2.33.3.2 Udkast til breve til Folketingets Indfødsretsudvalg

Mavebæltet var endvidere vedlagt udkast til breve til Folketingets Indfødsretsudvalg. Det åbne brev svarede bortset fra mindre sproglige justeringer til det udkast, der var vedlagt mavebælte af 23. januar 2009, med følgende tilføjelse:

”Ministeriet vil dog forbeholde sig muligheden for at meddele afslag i de tilfælde, hvor vandelskravet ikke er opfyldt.”

Udkastet med Birthe Rønn Hornbechs påtegninger ser således ud:

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

Folketingets Indfødsretsudvalg
Udvalgsafdelingen
Christiansborg
1240 København K

Dato: _____
Kontor: Indfødsretskontoret
J.nr.: 2009/302-2
Sagsbeh.: KRE

Vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed.

Danmark ratificerede den 6. juni 1977 FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.

Ifølge artikel 1 i konventionen er de kontraherende parter forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer, der er født i landet, enten ved fødslen i henhold til lov eller efter ansøgning. Det fremgår af artikel 1, stk. 2, at en kontraherende stat kan gøre meddelelse af statsborgerret afhængig af en eller flere opregnede betingelser, herunder at den pågældende altid har været statsløs, at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der dog højst må være 5 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og at pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Danmarks forpligtelse efter konventionen blev implementeret i indfødsretslovens § 3, hvorefter der var mulighed for at erhverve dansk indfødsret ved erklæring. I den gældende indfødsretslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004, er muligheden for at afgive erklæring i medfør af lovens § 3 begrænset til at omfatte nordiske statsborgere.

Lovbekendtgørelse nr. 422 blev vedtaget på baggrund af lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven, og det fremgår af pkt. 4.1.3. i bemærkningerne hertil, at "den nugældende § 3 tager bl.a. sigte på at opfylde Danmarks forpligtelser efter FN-konventionen af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.... Den foreslåede begrænsning af § 3 til nordiske statsborgere indebærer, at Danmarks forpligtelser efter konventionen skal opfyldes på anden måde. Integrationsministeriet vil derfor – efter forudgående orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg – optage personer omfattet af

*Innovation
Lucille Lov*

konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de i konventionen nævnte betingelser er opfyldt."

Bestemmelsen i § 3 blev allerede ændret med vedtagelsen af lovforslag nr. 151 af 9. december 1999 (lov nr. 1102 af 29. december 1999 om ændring af indfødsretsloven), hvor ved vandelskravet blev skærpet. Det fremgår blandt andet af bemærkningerne til lovforslaget, at "såfremt en statsløs person, der efter FN-konventionen har krav på at opnå statsborgerskab, ikke opfylder betingelserne i indfødsretslovens § 3 (bestemmelsen omfattede på daværende tidspunkt alle udlændinge), vil den pågældende i stedet blive medtaget på lovforslag om indfødsrets meddelelse".

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen betyder, at et antal af de ansøgere, der optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som følge af, at de opfylder betingelserne i artikel 1 i FN-konventionen om begrænsning af statsløshed, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse ved naturalisation, herunder bl.a. vandelskravet og kravet om dokumentation for danskundskaber og en bestået indfødsretsprøve.

Det bemærkes, at de pågældende ansøgere vil opfylde samtlige af de betingelser, som er opregnet i FN's konvention om begrænsning af statsløshed, og som er de eneste betingelser, en kontraherende stat kan gøre meddelelsen af statsborgerret afhængig af.

Ministeriet vil dog forbeholde sig muligheden for at meddele afslag i de tilfælde, hvor vandelskravet ikke er opfyldt.

Ministeriet vil i fortrolig form i overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, orientere udvalget herom.

Endvidere kan ministeriet oplyse, at det vil blive angivet i bemærkningerne til det enkelte lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvilke personer på lovforslaget der efter FN-konventionen har krav på at opnå dansk indfødsret.

Ministeriet kan herudover oplyse, at Danmark den 19. juli 1991 ratificerede FN's Konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder. Det fremgår af konventionens artikel 7, at barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå statsborgerskab og så vidt muligt ret til at kende og blive passet af sine forældre.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen om barnets rettigheder er implementeret i dansk ret ved retningslinjernes § 17, der blev indsat i cirkulære nr. 132 af 3. oktober 1997 om dansk indfødsret ved naturalisation, som trådte i kraft den 1. november 1997. Det fremgår af § 17, at børn, der er født statsløse i Danmark, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i

? / head
/ i

landet, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Ministeriet vil dog på tilsvarende vis i forhold til retningslinjernes § 17 forbeholde sig muligheden for at meddele afslag i de tilfælde, hvor vandelskravet ikke er opfyldt.

Birthe Rønn Hornbech

Dorit Hørlyck

I udkastet til det fortrolige brev var tilføjet, at der også var givet afslag til fem ansøgere omfattet af børnekonventionen, og at ministeriet ikke ville genoptage de sager, hvor der var meddelt afslag på grund af vandelskravet. Heller ikke i dette brev var der en opdateret oversigt over afslag. I udkastet hedder det:

”Fortroligt

Vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed.

Integrationsministeriet kan i forlængelse af ministeriets brev til Folketingets Indfødsretsudvalg vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed oplyse, at ministeriet efter en gennemgang af ansøgninger fra statsløse i perioden fra 1999, hvor erklæringsmuligheden i indfødsretslovens § 3 blev begrænset, til dags dato er blevet opmærksom på, at ministeriet i syv tilfælde har meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.

Ministeriet vil med henblik på så vidt muligt at sikre, at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser i henhold til FN-konventionen, ex officio genoptage behandlingen af disse ansøgninger med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Ministeriet vil dog ikke ex officio genoptage behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgeren er meddelt afslag som følge af vandelskravet, hvilket drejer sig om tre ud af de syv tilfælde.

Ministeriet kan endvidere oplyse, at ministeriet i forbindelse med, at ministeriet i fortrolig form i overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 vil orientere udvalget om de personer, der

er omfattet af konventionen, tillige vil orientere udvalget om, hvilke betingelser i retningslinjerne for naturalisation, som de pågældende ansøgere eventuelt ikke måtte opfylde.

Ministeriet vil endvidere med henblik på så vidt muligt at sikre, at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser i henhold til FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, ex officio genoptage behandlingen af ansøgninger, hvor ansøgeren i henhold til retningslinjernes § 17 er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne. Ministeriet har til dato meddelt afslag til sådanne ansøgere i fem tilfælde. Ministeriet vil dog ikke ex officio genoptage behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgeren er meddelt afslag som følge af vandelskravet, hvilket drejer sig om ét ud af de fem tilfælde.”

I kontorets mappe med kopi af de mavebælter, der lægges til ministeren, fremgår det, at sag 2009/302-2 ”Opfølgning på mavebælte af 20/2-09, af 23/1 2009 og mavebælte af 18/8-08 vedr. behandling af ansøgninger om dansk indfødsret ved nat. fra statsløse” er sendt ud af kontoret den 6. og 12. november 2009. Det er noteret modtaget retur fuldt underskrevet den 14. november 2009. Den 14. november 2009 var en lørdag.

8.3 13. november 2009-28. januar 2010. Forelæggelse for integrationsminister Birthe Rønn Hornbech. Orientering af Statsministeriets departementschef Karsten Dybvad. Orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg.

8.3.1 Dokumenter om møder efter mavebælte af 12. november 2009

Anne Thorsen, der havde afløst Christian Lützen som ministersekretær for Birthe Røn Hornbech, skrev den 18. november 2009 til Dorit Hørlyck, at hun ville ringe efter hende dagen efter mellem 10-11, hvor ministeren og departementschefen skulle tale sager, ”bl.a. to indfødsret, europarådssagen og en anden om statsløse”.

Den 19. november 2009 skrev Dorit Hørlyck til Anne Thorsen, at hun var klar, hvis de skulle tale om ”de statsløse”. Anne Thorsen svarede hertil, at ministeren og departementschefen havde talt sammen alene, og at hun ikke vidste, om de havde nået at tale om de statsløse. Sagen var ikke kommet ud, og de sad nu i et andet møde.

I forbindelse med en Outlook-indkaldelse af 26. november 2009 til et møde den 27. november 2009 kl. 11.30 skrev Dorit Hørlyck bl.a. til Kim Lunding, at hun og Kirsaa Reinholdt gerne ville tale med ham om ”de statsløse”.

8.3.2 Forklaringer om forløbet efter afleveringen af mavebæltet af 12. november 2009

8.3.2.1 Fuldmægtige/teamledere

Ditte Novella har foreholdt mavebælte af 12. november 2009 forklaret, at

”hun ikke erindrer at have set det. De mavebælter, de fik, var til orientering. De blev ikke opfordret til at læse dem. Som hun husker det, blev de omdelt med henblik på, at man kunne læse dem, når man havde tid. Hun kan huske, at der var drøftelser om problematikken med statsløse, og at de skulle orientere Folketinget, og at det så var spændende, hvad Folketinget ville sige til det, men hun kan ikke huske konkret, hvad det var. Hun var ikke på kontoret den 26. januar 2010. Der var en drøftelse i begyndelsen af januar 2010 om, at Folketinget skulle orienteres. Hun husker det som ”gang-snak”, men hun kan ikke huske præcist med hvem. Det har måske været Morten Thorsted, som fortalte det. ...

Forespurgt af kommissionens formand forklarede vidnet, at det var spændende, hvad Folketinget ville sige til, at de i en periode ikke havde overholdt konventionerne, men hun kan ikke huske præcist, hvad det var, der ville være spændende. Hun kan huske, at hun gik fra til barsel i en periode, hvor der skete noget.” [5. april 2013, side 650-651]

Christian Werring Clem har foreholdt mavebælte af 12. november 2009 forklaret, at

”han ikke mener, at han har set det før. Han tror, at han ville kunne huske det, hvis han har set det. Det er usædvanligt med så mange håndskrevne skriblerier. Hvis han havde fået mavebæltet, burde han have fundet det i gennemgangen af sine mavebælter.” [3. april 2013, side 629]

Naja Forman Jacobsen har foreholdt mavebælte af 12. november 2009 forklaret, at

”hun ikke umiddelbart tror, at hun har set det. Hun tror ikke, hun har set ministerens bemærkninger før. Hun har ikke set noget, der ligner dette mavebælte. Det skiller sig ret kraftigt ud fra de andre.” [5. april 2013, side 676]

Lene Nielsen har foreholdt, at ministeren fik et mavebælte i november 2009 og forespurgt, om hun har set mavebæltet eller fået kopi af det, forklaret, at

”det husker hun ikke. Forespurgt om de fik at vide, at sagen var forelagt for ministeren igen, forklarede vidnet, at de muligvis fik det at vide som orientering, men det er ikke noget, hun husker.” [22. marts 2013, side 581]

Birgitte Borker Alberg har foreholdt mavebælte af 12. november 2009 og forespurgt, om hun fik kopi af mavebæltet, forklaret, at

”hun ikke husker at have set det. Hun kan heller ikke huske at have set det uden påtegningerne. Foreholdt at man var på vej mod at normalisere sagsbehandlingen og forespurgt, om hun husker, hvilke oplysninger hun fik om den beslutningsproces, forklarede vidnet, at de på et tidspunkt, som hun ikke helt kan tidsfæste, af egen drift genoptog alle sagerne. Forespurgt om hvad hun mener med af egen drift, forklarede vidnet, at de havde listen over de ansøgere, der havde fået afslag, og dem skrev de til. Det var vist i januar 2010, at de begyndte på det.” [22. marts 2013, side 600]

8.3.2.2 Kirsa Reinholt

Kirsa Reinholt har forespurgt, om hun ved, om mavebælteerne fra 12. november 2009 og januar 2010 blev lagt til medarbejderne på det tidspunkt, forklaret, at

”udgangspunktet var, at når man fik mavebælteerne retur, kopierede man dem og lagde dem til juristerne og forkontoret. Der kunne godt på grund af travlhed gå nogle dage, inden man fik dem lagt til juristerne. Forespurgt om hun har nogen konkret erindring om, at disse mavebælte blev distribueret på det tidspunkt, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det konkret. Hun ved, at medarbejderen i forkontoret syntes, at vidnet var lidt en bonus pater i forhold til at huske at gøre det. Foreholdt at der i forhold til rutiner kunne være en formodning for, at mavebælteerne var kommet ud, bekræftede vidnet dette.” [12. april 2013, side 712]

Hun har foreholdt, at mavebæltet kom retur otte dage efter med en påtegning af 20. november 2009 og forespurgt, om hun husker sin modtagelse af det, forklaret, at

”hun husker, at hun bed mærke i, at ministeren undrede sig og skrev ”hvad mener vi”. Det gjorde hun med god grund. Når man læser udkastet til brevet til Folketinget, skrev de på den ene side, at de nu fulgte konventionen, og i næste afsnit skrev de, at de stadig gav afslag. Det fremgår af ekstraktens side

328 (Udkast til brev til Folketingets Indfødsretsudvalg) ”*Det bemærkes, at de pågældende ansøgere vil opfylde samtlige af de betingelser, som er opregnet i FN’s konvention ... Ministeriet vil dog forbeholde sig muligheden for at meddele afslag i de tilfælde, hvor vandelskravet ikke er opfyldt.*” og så skrev ministeren ”*hvad mener vi?*” Hun kan huske, at hun tænkte, at det kunne hun godt forstå, at ministeren undrede sig over. Forespurgt om hun husker sin reaktion på ministerens påtegninger, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, som var det i går, men fornemmelsen, hun selv havde haft med januar 2009-mavebæltet, kom lidt tilbage igen. Nu gjorde de, som det blev indstillet i januar 2009-mavebæltet. Hun blev ikke overrasket over reaktionen. Det var ikke hendes indstilling, at man skulle følge konventionen, men fortsat give afslag på grund af vandelskravet. Forespurgt om hun blev overrasket over ministerens reaktion, forklarede vidnet, at ministeren tidligere havde givet udtryk for, at konventioner skulle overholdes. På den måde var hun ikke overrasket over, at ministeren ikke resolverede, at de stadig skulle give afslag på baggrund af vandel. Hun var ikke overrasket over, at ministeren reagerede, som hun gjorde, fordi hun tidligere havde sagt, at de skulle følge konventionerne, men hun ville gerne have en yderligere undersøgelsesfase. Forespurgt om hun fortolkede det sådan, at nu havde ministeren forstået, hvad bundlinjen var på den undersøgelse og derfor resolverede, at der ikke var noget at komme efter, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt ekstraktens side 317 (Mavebælte af 12. november 2009) ”*Claes SNAREST!! Konventioner skal overholdes. Overvej notat fra Nina Holst om, hvor meget vi skal*” og forespurgt om hun har kendskab til, hvad det var, ministeren bad dem overveje, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun kan ikke huske drøftelserne om dette. Hun har tænkt en del over det efterfølgende. Hun kan ikke huske, at de havde drøftelser om, at de hellere måtte spørge Justitsministeriet om rækkevidden. Det gjorde de i hvert fald ikke. Hun kan ikke huske, at hun deltog i drøftelserne af det. Det er muligt, at hun har, men det er ikke noget, hun har nogen erindring om. Foreholdt at det heller ikke fremgår, at der blev spurgt, og forespurgt om hun havde nogen opfattelse af, hvad ministeren opfordrede dem til at overveje, forklarede vidnet, at det fremgår af hendes supplerende bemærkninger under 1 og 2, at hun ret klart lagde op til, at de skulle følge konventionen og ikke mere eller mindre. Hvis man ser det i sammenhæng med bemærkningen ”overvej notat fra Nina Holst”, kan det godt være, at hun stadig tænkte, hvad de mente, og at de hellere måtte spørge Nina Holst om, hvad de kunne. Ud fra hendes pind to, hvor hun lagde op til, at nu skulle udvalget orienteres, og det skulle være lige på og hårdt og uden udenomssnak, tror hun, at drøftelserne – igen husker hun ikke de præcise drøftelser – var, at nu orienterede de udvalget og fulgte konventionen. Forespurgt om hun hørte reaktioner fra Kim Lunding eller Claes Nilas, forklarede vidnet, at hun i hvert

fald ikke hørte reaktioner fra Claes Nilas. Hun kan heller ikke erindre, hvad de drøftede med Kim Lunding. Ifølge hendes kalender var der et møde den 27. november 2009, men efter dette mavebælte kom der nogle udkast i december 2009, hvor de indstillede, at de fulgte konventionen. Foreholdt samme dokument ”*her er vist en konvention som tiden er løbet fra!*” forklarede vidnet, at det er Kim Lundings skrift. Forespurgt om det var noget, han gav udtryk for over for dem på det tidspunkt, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget særligt om det på dette tidspunkt. Foreholdt samme dokument ”*Hold da op – lidt rystende – vi må se at få ryddet op. Nilas*” forklarede vidnet, at det blev hun overrasket over på det tidspunkt, fordi det lød, som om han ikke havde hørt om sagen før. Derfor var det lidt overraskende, men det var ikke noget, hun i øvrigt tillagde yderligere betydning. Forespurgt om det var noget, hun nævnte for Dorit Hørlyck eller spurgte til, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, som hun husker det, men hun kan forestille sig, at hun sagde, at det undrede hende, at han skrev sådan, når han flere gange tidligere var orienteret om sagen.” [12. april 2013, side 703-705]

8.3.2.3 Dorit Hørlyck

Dorit Hørlyck har foreholdt mavebælte af 12. november 2009 og forespurgt, om hun er bekendt med, om der var drøftelser mellem Kim Lunding og Claes Nilas om det, forklaret, at

”hun ikke tror, at der var de store drøftelse mellem Claes Nilas og Kim Lunding, men det vil hun helst ikke udtale sig om. Foreholdt samme dokument side 317 (Kim Lunding) ”*Her er vist en konvention, som tiden er løbet fra!*” og forespurgt hvad Kim Lunding mente, forklarede vidnet, at det var en gammel konvention, og at der havde været en lang udvikling efterfølgende. Det er måske bedst, at han selv gør rede for det. Forespurgt hvilken vinkel det var, der var forældet, forklarede vidnet, at vinklen var, at f.eks. terrorismen havde været i udvikling, siden konventionen blev vedtaget for 50 år siden. Forespurgt om det var på ansøgersiden, der var sket forandringer, forklarede vidnet, at man kunne forestille sig, at der var en anden indstilling til, om man kunne kræve, at de ansøgere, der ville være statsborgere i de forskellige lande, skulle opfylde andre betingelser. Forespurgt om hun havde fået mavebæltet retur med påtegninger, bekræftede vidnet dette. Foreholdt (Claes Nilas) ”*Hold da op – lidt rystende vi må se at få ryddet op*” og forespurgt, om hun blev overrasket over den bemærkning, forklarede vidnet, at det gjorde hun, fordi det var det, hun havde forsøgt. Det fremgik også af de tidligere mavebælter, der var gået op, at de ønskede at rydde op. Forespurgt om hun blev så overrasket, at hun spurgte Claes Nilas eller Kim Lunding om det, forklarede vidnet, at

det gjorde hun ikke. Det kan godt være, at hun kom med et par bemærkninger, men det kan hun ikke huske. Foreholdt (Birthe Rønn Hornbech) ”*Clæs SNAREST!! Konventioner skal overholdes. Overvej notat fra Nina Holst om, hvor meget vi skal*” forklarede vidnet, at så vidt hun ved, vedrørte det notat, som Nina Holst-Christensen havde skrevet, noget helt andet. De var ikke nærmere inde på et notat fra Nina Holst-Christensen. Foreholdt samme dokument side 318 (Birthe Rønn Hornbech) ”1. *Jeg ønsker snarest en indstilling om, hvordan samtlige sager kan behandles i følge konventionen og ikke mere og ikke mindre*” og forespurgt om der kunne være en kobling til notatet fra Nina Holst-Christensen, forklarede vidnet, at så vidt hun ved, har Nina Holst-Christensen ikke skrevet noget om statsløsekonventionen. Forespurgt om ministerens påtegning om Nina Holst-Christensen sigtede til noget andet, forklarede vidnet, at som hun fik det oplyst af Kim Lunding, havde Nina Holst-Christensen skrevet om noget andet. De vidste ikke rigtig, hvad det var for et notat, ministeren henvisste til. Vidnet fik det ikke at vide. Foreholdt (Birthe Rønn Hornbech) ”2. *hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget. ad 1 og 2 ingen udenomssnak.*” og forespurgt om hun drøftede med Kim Lunding, hvordan det skulle forstås, forklarede vidnet, at dette mavebælte førte til mavebæltet af 3. december 2009. De blev enige om, at de ville lægge et mavebælte op, hvor de indstillede, at konventionerne blev fulgt til punkt og prikke efter deres ordlyd, sammen med et udkast til breve til Indfødsretsudvalget med orientering om, hvordan konventionerne skulle forstås, hvad de havde gjort, og hvad de ville gøre fremover. De var enige om at fortolke det således, at man skulle følge konventionernes ordlyd.

Forespurgt af advokat Bjørn Højberg-Petersen om sætningen ”*Overvej notat fra Nina Holst om, hvor meget vi skal*” var en bestilling af et notat fra Nina Holst-Christensen, forklarede vidnet, at hun ikke fik at vide, at hun skulle tolke det på den måde. De kom i deres drøftelser med Kim Lunding frem til, at de skulle lægge op til, at de overholdt konventionerne efter deres ordlyd. [20. marts 2013, side 517-518]

Foreholdt ekstraktens side 317 (Mavebælte af 12. november 2009) ”*Clæs SNAREST!! Konventioner skal overholdes. Overvej notat fra Nina Holst om hvor meget vi skal*” og side 318 ”1. *Jeg ønsker snarest en indstilling om, hvordan samtlige sager kan behandles i følge konventionerne og ikke mere og ikke mindre. 2. hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget. Ad 1 og 2 ingen udenomssnak.*” og forespurgt om det efterlod nogen tvivl om ministerens holdning til overholdelse af konventionerne, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke på det tidspunkt. Det ville hun ønske, at hun havde fået at vide i august 2008. Forespurgt om de fik noget

modsat at vide der, forklarede vidnet, at de fik at vide, at de skulle undersøge det nærmere. Ministeren ønskede i februar 2009 at få emnet på det nordiske ministermøde. Hun var glad for meldingen. Forespurgt hvorfor de ikke gik videre med den, forklarede vidnet, at det gjorde de også. Forespurgt om de spurgte Nina Holst-Christensen i Justitsministeriet om, hvilke krav man kunne stille, forklarede vidnet, at de drøftelser, hun havde om det, var, at Nina Holst-Christensen havde skrevet et notat, som ikke havde noget med dette at gøre. Det var ikke ønsket i huset, at hun skulle spørge Nina Holst-Christensen. Forespurgt hvem der ikke ønskede det, forklarede vidnet, at det var en drøftelse, de havde med afdelingschefen. Forespurgt om afdelingschefen ikke ønskede, at man skulle spørge Nina Holst-Christensen fra Justitsministeriet, forklarede vidnet, at man ikke kan sige det på den måde. Hun tror, at de læste det sådan, at ministeren henviste til et notat, som Nina Holst-Christensen havde skrevet, og som de vidste vedrørte noget andet. Forespurgt om man gjorde noget for at afklare, om ministeren skrev om noget, som ikke handlede om dette, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun gjorde det ikke. Hvis ministeren indtrængende havde ønsket at få Nina Holst-Christensens vurdering, kunne hun have spurgt efter det, da de lagde det næste mavebælte op. Forespurgt om hun mener, at det var ministerens sag at spørge om, hvordan det gik med det, hun havde bedt om, forklarede vidnet, at det hændte, at hun gjorde det. Forespurgt hvorfor man ikke bare lovgjorde på dette tidspunkt, når ministeren sagde, at konventionerne skulle overholdes, forklarede vidnet, at de lagde op til, at hun fik lov til at beslutte, om konventionerne skulle fortolkes efter ordlyden. [20. marts 2013, side 534-535]

Foreholdt ekstraktens side 314 (Mavebælte af 12. november 2009) og forespurgt om hun deltog i møder i forbindelse med ekspeditionen af mavebæltet, forklarede vidnet, at hun ikke deltog i nogen møder med ministeren om dette. Forespurgt om hun fik fortalt noget om ministerens reaktioner, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech har forklaret, at hun blev meget overrasket, da hun så mavebæltet, fordi det gik op for hende, at sagerne ikke var behandlet i overensstemmelse med konventionerne og forespurgt, om den reaktion kom igennem til hende, forklarede vidnet, at hun kunne se, hvad ministeren havde skrevet. Hun forstod ikke helt reaktionen, fordi ministeren havde selv bedt om at få det på det nordiske møde. I den kommenterede dagsorden, som de havde udfærdiget til brug for det nordiske ministermøde, stod problematikken helt klart gengivet. Ministeren fik også referatet fra mødet. Forespurgt om hun på det tidspunkt hørte, hvorvidt der var diskussion, om man skulle orientere Folketinget eller ikke, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Claes Nilas fortalte ikke hende, at han havde nævnt noget for Karsten Dybvad. Hun havde ikke hørt noget om det, før det kom frem

under afhøringen af Karsten Dybvad. Der er kun én ting, der undrer hende i den forbindelse. Der står under punkt to i ministerens påtegning ”*hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på og hårdt ...*”, og der er lavet en streg mellem hvis og nu. Kan det indikere, at der var en sådan diskussion? Det er den tanke, hun har fået nu, men hun ved ikke noget om det.” [29. maj 2013, side 1094]

8.3.2.4 Christian Lützen

Christian Lützen har forklaret, at

”Det, han kan huske fra forløbet frem til umiddelbart efter jul 2009, hvor VKO-ordførerne blev orienteret, og januar 2010, hvor Folketinget fik brevene, er, at der fra december 2009 og frem var noget frem og tilbage med ministeren om, hvordan brevene skulle formuleres. Det fortalte Anne Thorsen ham. Der gik noget tid med det. De pindehuggede lidt om ord i et godt stykke tid. Forespurgt om han drøftede sagen med ministeren, Claes Nilas eller Kim Lunding, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at han drøftede det. Som han husker det, havde de ikke møder med store diskussioner. Han tror, at han ville kunne huske at have deltaget i sådanne møder. [22. maj 2013, side 991]

Forespurgt om han har noget bud på, hvorfor kontoret kom med en indstilling, hvor man indstillede, at man skulle undlade at følge konventionen på disse punkter, forklarede vidnet, at hans erindring er, at man gennem tiden har været interesseret i, om man kunne gøre dette eller hint, som havde noget med dette at gøre. Han har ikke erindring om, at de hos ministeren skulle have drøftet, hvorvidt det var ubekvemt eller andet. Foreholdt at der er en stor vedholdenhed og konsekvens gennem dokumenterne, og at man opretholdt tankegangen om vandelskrav, efter at man var nået til, at der ikke var noget at bygge på i de øvrige nordiske lande, og at der måtte være en ”driver” bag det, forklarede vidnet, at han ikke kan svare på det. Han kan kun svare for sit eget vedkommende, at han ikke har nogen erindring om, at der var noget ”drive” med det prisme lagt hen over sagen. ... Han kunne se, at der stod, at konventioner skulle overholdes. Det var, som ministeren ville sige, barnemad. Der står ”hverken mere eller mindre”. Når han kigger på sagen nu, var det hverken mere eller mindre, man prøvede at undersøge i udredningsforløbet med det nordiske.

Forespurgt af kommissions formand om han havde kontakt med Birthe Rønn Hornbech på det tidspunkt, hvor mavebælterne kom op i november og december 2009, forklarede vidnet, at han havde kontakt til Birthe Rønn Hornbech

løbende og mange timer hver dag. Han tør ikke sige, om de vendte spørgsmålet. Han har ikke nogen erindring om, at de havde en drøftelse om det, eller at der i øvrigt var uoverensstemmelser, som han hørte på det tidspunkt. [22. maj 2013, side 992-993]

Forespurgt om han husker nogle reaktioner på mavebæltet af 12. november 2009, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at de havde mødeforløb, at de blev kaldt ind, eller at der var noget omkring det. Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech har givet udtryk for, at hun blev voldsomt overrasket over mavebæltet, fordi det billede, som hun har forklaret om, blev brudt på en lang række punkter, da hun så mavebæltet, og at man kan forestille sig, at de registrerede den reaktion, forklarede vidnet, at det kan være rigtigt, at han nok havde fået noget med, hvis der var blevet talt meget højt lige pludseligt. Det ville være et forløb, man kan huske. Dette var ikke et af dem, han husker som noget dramatisk, som de efterfølgende talte om på kontormøder. Forespurgt om der var drøftelser om orientering af Folketinget, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han i udkanten af et andet møde i Statsministeriet bad om et råd fra Statsministeriets departementschef om, hvorvidt man skulle orientere Folketinget om denne sag. Han kunne ikke tidsfæste det præcist til dette mavebælte, men han var rimelig sikker på, at det var i efteråret 2009 og forespurgt, om det var noget, han hørte om dengang eller senere, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Foreholdt ekstraktens side 318 (Påtegninger til mavebæltet af 12. november 2009) ”*hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget.*” forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at han tænkte over det på det tidspunkt. Han tror, at man var der i forløbet, hvor Folketinget skulle orienteres. Det med hvis og nu og streger under siger ham ikke noget.

Foreholdt ekstraktens side 317 (Mavebælte af 12. november 2009) ”*Hold da op – lidt rystende vigtigt at få ryddet op.*” forklarede vidnet, at han har tænkt over, om der var en drøftelse om det, men det husker han ikke. Foreholdt at det virker som om, at koncipisten selv blev overrasket, forklarede vidnet, at det godt kan virke sådan. Foreholdt samme dokument påtegning fra Kim Lunding ”*her er vist en konvention som tiden er løbet fra!*” forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om sagen på dette tidspunkt. Han har ikke deltaget i drøftelser om udarbejdelse af disse mavebælter.” [22. maj 2013, side 995-996]

8.3.2.5 Kim Lunding

Kim Lunding har forklaret, at

”da de fik ministerens svar i november 2009, hvor ministeren oven på sin resolution bad om et notat fra Nina Holst-Christensen fra Justitsministeriet, var hans bekymring, at det ville udsætte sagen yderligere med tre til fem måneder. Derfor gik han straks op til Claes Nilas, da han fik mavebæltet tilbage, og sagde til ham, at de var fuldstændig klar over, hvad konventionens krav var. De havde ikke brug for at få et notat fra Justitsministeriet på dette punkt. Det ville bare udsætte sagen yderligere. Det nikkede Claes Nilas til. Baggrunden for, at han gik op og nævnte det, var, at han ikke ville have, at sagen kom ned igen med et spørgsmål om, hvor det notat var, når de lagde sagen op uden et notat fra Justitsministeriet.

Foreholdt at han nævnte, at det var sidst i forløbet og forespurgt, om det var første gang, han mundtligt drøftede sagen med Claes Nilas, forklarede vidnet, at det var det, som en egentlig drøftelse. Han kan ikke erindre, om der måske var en randbemærkning et eller andet sted, men det var den første gang, han gik op og sagde til Claes Nilas, at de måtte handle sådan her. [22. maj 2013, side 1020-1021]

Foreholdt ekstraktens side 317 (Mavebæltet af 12. november 2009) ”*her er vist en konvention som tiden er løbet fra!*” og forespurgt om, hvad der lå i det, forklarede vidnet, at der ligger det i det, som man kan se tidligere i mavebæltet ”*Det bemærkes, at Indfødsretskontoret samtidig arbejder for, at man i internationale fora drøfter det tidsvarende i de eksisterende konventioner om statsborgersret, idet FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed er blevet til på et tidspunkt, hvor verden så helt anderledes ud.*” Terror eksemplet var ikke noget, man tænkte specielt over, da konventionerne blev udarbejdet. Man kan også se i mavebæltets næste afsnit, at det faktisk var noget, der blev drøftet i andre fora, blandt andet i forhold til konventionen om statsborgersret, hvor man drøftede muligheden for at frakende statsborgerskab som følge af almindelig kriminalitet, vold og narkokriminalitet. Nedenunder fremhæves det i mavebæltet, at der er mulighed for at afholde et tema om udviklingen. Forespurgt om en påtegning af denne karakter ikke var en kontraindikation i forhold til det, som han beskrev, var kontorets holdning og det signal, de ville sende til ministeren, forklarede vidnet, at det synes han bestemt ikke. Det var en konstatering af, at der her var nogle forpligtigelser, som de skulle rette ind efter, men de var nok blevet til i en anden tid end i dag. Forespurgt om hvad han tænkte på i substansen i forhold til, at tiden var løbet fra konventionen, forklarede vidnet, at konventionerne om begrænsning af statsløshed blev til på

et tidspunkt, hvor verden så helt anderledes ud. Det må man bare konstatere. Det var kun en konstatering af, at tiden dengang var en anden. Forespurgt om hvad det var i tiden, der havde forandret sig, og som gjorde, at dette måske var en relevant diskussion, forklarede vidnet, at han tror, at man kan se, at verden har udviklet sig. Hele 2009 havde for hans vedkommende handlet om personer, som udgjorde en risiko for statens sikkerhed. Det var det ene lovforslag efter det andet. Der var et kæmpe fokus på personer, der var en risiko for statens sikkerhed. Det lå i to lovforslag. Der var et FN-lovforslag, som blev til den 25. marts 2009, som handlede om personer, som var opført på FN's og EU's lister over terrorismestænkte. Det var lovforslaget, som han nævnte før om udvisning af personer, der udgør en risiko for statens sikkerhed. Det var betænkning nr. 1505, som blev afgivet i begyndelsen af 2009, om personer, der må anses for en fare for statens sikkerhed. Hele fokuset det år var statens sikkerhed. Det var et lidt anderledes billede, man formentlig havde tilbage i 1961, da man udarbejdede konventionen. Forespurgt om det ikke var det, der var fundet en balance på i konventionen mellem hensynet til, at folk ikke skulle være statsløse og hensynet til kriminalitet, forklarede vidnet, at bundlinjen er, at man i dag i hele den vestlige verden arbejder med staternes sikkerhed i langt højere grad, end man nogensinde tidligere har gjort. Det er selvfølgelig på baggrund af den udvikling, som den vestlige verden er i og den situation, som man er i i forhold til resten af verden. Fokuset på statens sikkerhed er mangedoblet siden 1961. Forespurgt om det var den vinkel, der var baggrunden for tanken om, at konventionen var forældet, forklarede vidnet, at det var en konstatering i forhold til det arbejde, som ministeren havde sat dem til hele 2009, betænkning om statens sikkerhed, to lovforslag om statens sikkerhed, lovforslag om FN's og EU's terrorlister. Det var det, der blev arbejdet på. Det var en massiv del af dagsordenen i Integrationsministeriet i 2009.

Foreholdt at noget af det, der drev hele den nordiske undersøgelse, var vinklen om, hvorvidt konventionen kunne fortolkes sådan, at man kunne håndhæve de gældende betingelser, herunder særligt vandelskravet. Forespurgt om det kan tænkes, at den opfattelse, som kontoret havde fået, kunne komme fra ham, forklarede vidnet, at det har han sagt. Kontoret forelagde dette mavebælte for ham. Han fik en alarmmail om, at mavebæltet kom nu, og at der var denne indstilling. Han sagde så mange gange, at de havde haft en fast opfattelse af dette. Kontoret havde opfattelsen fra 8. april 2008, hvor de lagde den over til han og sagde "lad os begrave hunden i haven", hvortil han sagde, at "de ikke kunne begrave hunden i haven, fordi det var et ret stort dødt dyr, der lå her". De skulle have det op til ministeren. De sagde til ministeren den 4. august 2008, at sådan var det. De sagde det den 18. august 2008. De sagde det den 23. januar 2009. De gav advarslen i februar 2009. Da sagen kom frem

i november 2009, blev han forhåndsvarslet af kontorchefen om, at sagen kom, og han skrev tilbage, at det var provokerende, fordi indstillingen var en anden end den holdning, som kontoret og han havde haft hele vejen. Når de drøftede indstillingen på hans kontor, var det klart, at deres opfattelse var den samme. Det var også det, der lå i notatet af 30. oktober 2009. Det lå meget klart, hvad de skulle gøre i forhold til de internationale forpligtigelser. Kontorets opfattelse, og han tilsluttede sig den opfattelse, var, at ministeren ville have retten til at forbeholde sig et vandelskrav. Det var derfor, at de sagde til ministeren, at hvis hun ville det, måtte hun sørge for at fortælle Folketinget åbent om det.

Foreholdt at dette måtte have haft en slags begyndelse, at kontoret startede med at få spørgsmålet sat på dagsordenen til det nordiske embedsmandsmøde i oktober 2008, og at allerede til det første nordiske møde formulerede man en problemstilling, som han bekræftede svarede meget godt til den drøftelse, de havde haft, forklarede vidnet, at han vil henvide til mailen, som kontoret sendte til Gunnar Hermanson (ekstrakten side 18), når udspørgeren nævner den ”2. Håndtering af FN-konventionen fra 1961 om begrænsning af statsløshed i forhold til de lempelige betingelser for at opnå statsborgerskab, som er indeholdt i artikel 1. Baggrund: Artikel 1 i konventionen indeholder nogle meget lempelige betingelser for at opnå statsborgerskab for så vidt angår personer, som er født statsløse i de kontraherende stater. Danmark ønsker oplysninger om, hvordan de øvrige nordiske lande har gennemført denne artikel i lovgivning og praksis.”. Det var til det, at han sagde, at når de havde en international forpligtelse, var det en rygmarvsreaktion at spørge, hvad de andre lande gjorde. Det var kontoret, der sendte denne mail. Han havde som sagt den opfattelse, at han troede, at det ville man have gjort ved en mail, nu blev det sat på et formelt nordisk møde. Det havde han ingen problemer med. Han ville ikke gribe ind i kontorets prærogativer til at styre, lede og fordele arbejdet på dette tidspunkt. Mailen var et langt spørgsmål om, hvordan de andre lande gjorde med disse betingelser.

Foreholdt ekstraktens side 87 (Kommenteret dagsorden til brug for det nordiske møde om statsborgerskab i Stockholm den 16. oktober 2008) ”Danmark ønsker oplysninger om, hvordan de øvrige nordiske lande har gennemført denne artikel i lovgivning og praksis. Herunder især med fokus på de tilfælde, hvor ansøgeren har begået kriminalitet af en sådan karakter, at den pågældende ikke efter de almindelige betingelser for at opnå statsborgerskab i det pågældende nordiske land, ville kunne erhverve statsborgerskab.” og at det var lige præcis den vinkel, som udspørgeren nævnte før, som man ønskede en drøftelse ud fra, og at det svarede lidt til det, det endte med i mavebæltet af 12. november 2009 og forespurgt om, hvordan det startede op, hvad var grundlaget for, at kontoret allerede på dette tidspunkt havde den opfattelse, at det var vandelskravet, der var den rele-

vante problemstilling, forklarede vidnet, at da mavebæltet fra november 2009 blev forelagt for ham, havde de hele vejen igennem peget på, at man rettede ind efter konventionerne. Det var, da kontorchefen sendte ham en mail den 3. november 2009, at der blev ændret til et spor, som de aldrig havde haft tidligere. Foreholdt at på det tidspunkt, hvor man formulerede den kommenterede dagsorden, havde hverken vidnet eller Dorit Hørlyck deltaget i et møde med ministeren og forespurgt om, hvor det kom fra, forklarede vidnet, at det var en helt sædvanlig rygmarvsreaktion, som kan findes på stort set alle områder, der behandler internationale spørgsmål: tjek lige hvad andre lande gør. [22. maj 2013, side 1044-1047]

Forespurgt om ”Hovedbanegårdseksemplet” var et eksempel, han fik fortalt af ministeren, forklarede vidnet, at det var fra ministeren. Det var et eksempel, som blev brugt mange gange. Han tror, at han blev spurgt om, hvornår han første gang hørte det, og som efterrationalisering er hans erindring, at det var i forbindelse med Folketingets vedtagelse af det lovforslag, der handlede om udvisning af personer, der udgør en risiko for statens sikkerhed. Foreholdt at han forklarede, at han ikke havde holdt møder med ministeren om denne konventionssag og forespurgt om, hvordan det hænger sammen med, at han alligevel havde hørt eksemplet fra ministeren, forklarede vidnet, at det kom frem i forbindelse med behandlingen af lovforslaget, som handlede om statens sikkerhed generelt. Det handlede ikke om de statsløse. Han har ikke drøftet det tidligere med ministeren i sammenhæng med denne sag. Det er et eksempel, som han er sikker på, at ministeren selv kan fortælle om.

Foreholdt ekstraktens side 314 (Mavebælte af 12. november 2009) af advokat Jacob Goldschmidt og forespurgt om der i forbindelse med mavebæltet var nogen reservationer fra departementschefen, forklarede vidnet, at det gik lige igennem. Departementschefen havde den samme holdning som dem, ellers var det kommet ned igen. Det var en stor lettelse, da de fik tydet resolutionen fra ministeren. Forespurgt om han oplevede nogen reservationer hos departementschefen over for holdningen til, at mavebæltet var udtryk for ministerens opfattelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Foreholdt at han tidligere blev afhørt i relation til Dorit Hørlycks mail af 1. februar 2011, og hvor man var inde på, at konventionerne skulle fortolkes så restriktivt og forespurgt, om det ikke var kendt på det tidspunkt, at konventionerne skulle overholdes hverken mere eller mindre, forklarede vidnet, at det var korrekt. Han havde ikke lige nået den følgetanke. Det fremgik med al tydelighed, at konventionerne skulle overholdes hverken mere eller mindre. Det var regeringens mantra fra regeringsgrundlagets formulering på dette område, hverken mere eller mindre. Det var noget, de var meget opmærksomme på. De var selvfølgelig også op-

mærksomme på de internationale forpligtigelser. Foreholdt at han forklarede, at holdningen fra kontoret var fuldstændig klar, og at de havde fået resolutionerne ned og forespurgt om, hvad tanken var om, hvad det overhovedet drejede sig om, hvorfor skulle det stå stille, forklarede vidnet, at de i meget lang tid kørte i blinde. De lagde det bare op med, at der var lavet en masse fejl, men det så sådan ud, "betal ved kasse 1". Forespurgt om de skulle prøve at undersøge, om der var en åbning, selvom embedsmændene havde den opfattelse af, at det bare var "betal ved kasse 1", og om ikke hele idéen fra ministerens side var "tag og tjek, om der er en åbning", forklarede vidnet, at når ministeren ikke var tilfreds og dumpede deres mavebælte af 23. januar 2009, gik det op for dem, at der var noget, de måtte have med. Deres holdning var ikke ændret på noget punkt, men der var en minister, der interesserede sig for mere, end de regnede med. Foreholdt at departementschefen og ministeren har forklaret, at vidnet signalerede en eller anden åbning, og at det var den, ministeren greb, og forespurgt om, hvor idéen om, hvad ministeren kunne tro, kom fra, og om det ikke lå i det, de havde brugt halvandet år på, forklarede vidnet, at afvisningerne, udskydelserne og vægringerne ved at godtage deres indstillinger var det, der lå til grund for, at kontoret havde den opfattelse. Det, der bestyrkede ham i, at ministeren ønskede at kunne tage forbehold for vandelskravet, var "Hovedbanegårdseksemplet". Det var det, der gjorde, at de samlet nåede frem til den indstilling, som de mente, var ministerens holdning. De sagde meget klart, at hvis ministeren ville ned ad det spor, skulle hun gøre det fuldt åbent over for Folketinget, fordi det var Folketinget, der efter grundloven træffer disse beslutninger. Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech er blevet beskrevet som en minister, der gerne ville have nogle forskellige alternativer og forespurgt, om det motiverede, at der i mavebæltet af 12. november 2009 skulle være nogle forskellige muligheder, så hun selv kunne træffe beslutningen, forklarede vidnet, at de stillede det op, så der var flere muligheder. De afviste det nordiske spor, som de over flere omgange var sat til at forfølge. Forespurgt om mavebæltet så anderledes ud end, hvis det havde været en anden minister end Birthe Rønn Hornbech, forklarede vidnet, at det er meget svært for ham at sige.

Foreholdt ekstraktens side 317 (Mavebæltet af 12. november 2009) af kommissionens udspørger og forespurgt, om han deltog i drøftelser eller møder med ministeren eller Claes Nilas i den mellemliggende periode, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Da de fik mavebæltet, som de opfattede som om, at ministeren havde besindet sig, løb han op til Claes Nilas, men der var ikke noget inden. Foreholdt at der var berammet et møde til den 19. november 2009, som også er med i hans kalender, men at der er indikationer på, at han ikke var med, forklarede vidnet, at han ikke var med til et møde. Det, der bestyrker ham i det, er ekstraktens side 12168, hvor det fremgår klart, at ministersekre-

tær Anne Thorsen sendte en mail den 19. november 2009 kl. 12.54 til Dorit Hørlyck, hvoraf fremgår ”*Ministeren og dep.chefen har talt sammen alene. Ang. Europarådssagen var det mere principielt om Europarådets rolle i dette i det hele taget. Jeg ved ikke, om de nåede at tale om de statsløse. Sagen er ikke kommet ud. Lige nu sidder de i et andet møde.*” Foreholdt at der spørges, fordi han var med i en kalendernotering til det samme møde, forklarede vidnet, at han ingen erindring har om det møde. Han har fortalt om, hvordan kalenderstyringen var. Han kan heller ikke i sin notesbog se, at han var til et møde på det tidspunkt. Forespurgt om han er rimelig sikker på, at han først talte med Claes Nilas, efter han så påtegningerne på mavebæltet, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på. Han løb op til Claes Nilas, selvom han ikke havde nogen aftale med ham, bankede på døren og sagde til ham, at de ikke havde brug for, at sagen blev udsat yderligere, at de vidste, hvordan det skulle fortolkes, og at de ikke havde brug for et notat fra Nina Holst-Christensen, hvilket Claes Nilas nikkede til. Forespurgt om Claes Nilas sagde andre ting, eller om de drøftede andre temaer, forklarede vidnet, at som han husker det, sad Claes Nilas med sine sager ved bordet, og det blev bare til et nik.

Foreholdt ekstraktens side 318 (Mavebælte af 12. november 2009) ”*hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget.*” og forespurgt, om det var noget, han studsede over, forklarede vidnet, at det var det overhovedet ikke. Han opfattede det som grønt lys til, at nu kørte de ad det spor, som de havde lagt op til hele tiden. Han har hørt, at der skulle være nogle, der mente, at det var en situation, hvis nu og så videre, men han opfattede det ikke som sådan. Han opfattede det som ”kør”. Forespurgt om Claes Nilas sagde noget til ham om det med at orientere Folketinget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt om Claes Nilas gav udtryk for, hvordan ministerens reaktion havde været på mavebæltet, forklarede vidnet, at de ikke talte om det. Foreholdt at han ikke deltog i mødet og forespurgt, om han stødte på ministeren eller hørte fra andre kilder, hvordan hendes reaktion på mavebæltet var, forklarede vidnet, at hans erindring om det er, at møderne med ministeren begyndte på et langt senere tidspunkt, hvor ministeren ønskede en undersøgelse af forløbet, efter at forslaget til lov om indfødsrets meddelelse havde været behandlet i Folketinget i december 2010, tror han. Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech har forklaret, at hun ikke har set mavebæltet af 23. januar 2009, og da hun så mavebæltet af 12. november 2009, blev hun voldsomt overrasket over, at situationen var, som den blev beskrevet, og at hun blev meget stødt over, at man kunne komme med sådanne indstillinger om konventionsbrud, altså en meget stærk reaktion og forespurgt, om det var noget, han på et senere tidspunkt hørte ministeren beskrive på denne måde, forklarede vidnet, at det har han ikke. På et senere tidspunkt i januar

2011 var ministeren og kontoret på konfrontationskurs. Der var en meget dårlig kemi mellem ministeren og kontoret på det tidspunkt i 2011, men ikke over forløbet frem til da. Grunden til konfrontationen i begyndelsen af 2011 var det bagudrettede med fejlene fra 1999 til 2008, selvom man selv opdagede det i kontoret, og et lækageproblem i forhold til nogle mavebælter i sagen, som kom til pressens kendskab. Han tror, at det skabte et mistillidsforhold. Han blev på et tidspunkt sendt over til kontoret for at fortælle, hvad det indebar, at man havde interne dokumenter i et ministerium. Foreholdt at han ikke hørte ministeren fortælle sin opfattelse af situationen på et senere tidspunkt, svarede vidnet bekræftende.

Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han var i Statsministeriet, hvor han kort drøftede spørgsmålet om orientering af Folketinget med departementschef Karsten Dybvad og søgte råd hos ham og forespurgt, om Claes Nilas nævnte det for ham på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt om før nu. [29. maj 2013, side 1049-1053]

Foreholdt af advokat Nicolai Westergaard ekstraktens side 317 (Mavebæltet af 12. november 2009) ”*Hold da op – lidt rystende – vi må se at få ryddet op.*” og at det giver det indtryk, at departementschefen ikke havde bemærkninger til selve indholdet af mavebæltet, men at han var lidt rystet over at læse det og forespurgt, om det var en opfattelse, han delte, forklarede vidnet, at det er korrekt, og hvis departementschefen havde haft bemærkninger, ville mavebæltet være sendt retur til dem med henblik på rettelser. Ligesom når han sendte tingene retur til kontoret med henblik på rettelser. De havde fået masser af mavebælter retur. Forespurgt om hvis der havde været materielle bemærkninger til mavebæltet fra Claes Nilas, var det sendt tilbage med bemærkninger om, at det skulle se anderledes ud, svarede vidnet bekræftende. [29. maj 2013, side 1056-1057]

Forespurgt om han under arbejdet med mavebæltet fra november 2009 havde mavebælterne fra februar 2009 fremme, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt om hvornår han så mavebæltet af 20. februar 2009 eller 16. februar 2009, forklarede vidnet, at de mavebælter kom frem i forbindelse med, at de udarbejdede redegørelsen. Det var enten i forbindelse med undersøgelsen eller redegørelsen, at de havde akterne fra sagen fremme. Det var i den forbindelse, at det gik op for ham, at der var foretaget nogle rettelser i det mavebælte, som blev lavet 16. februar 2009. Det var også på det tidspunkt, hvor han bad ministersekretæren om at komme ned til ham, og han spurgte ministersekretæren om, hvorfor han havde lavet disse ting.

...

Foreholdt ekstraktens side 315 (Mavebæltet af 12. november 2009) ”- *at ansøgere efter § 17, hvorefter der alene kan stilles krav om, at den pågældende er født statsløs i Danmark og har bopæl her i landet, optages på et lovforslag, uanset at den pågældende ikke opfylder kravet om dansk kundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen ...*” og at de på dette tidspunkt i 2009 kom med en indstilling til ministeren om at handle i strid med konventionen, og at spørgeren ikke forstår forklaringen om, at børnekonventionen først kom ind i sagen i 2011, forklarede vidnet, at det, han siger, er, at det ikke kom i spil, fordi ministeren sagde nej til dette. Hun sagde ”ret ind efter konventionerne” på dette tidspunkt, hvor hun resolverede. Derfor kom det ikke i spil. Til gengæld kom det i spil i januar 2011. Foreholdt at man i det fortrolige brev til Folketingets Indfødsretsudvalg af 28. januar 2010 skrev, at der var givet afslag fra 1999 og frem og forespurgt, om han på det tidspunkt, hvor de skrev brevet, var opmærksom på, at afslagene efter børnekonventionen først begyndte i 2008, efter kontoret var blevet klar over overtrædelserne af 1961-konventionen, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han skænkede en tanke. For ham var det stadigvæk statsløsekonventionen, det drejede sig om. Hvis han husker rigtigt, fremgår det af materialet, at børnesagerne fik en stedmoderlig behandling.” [29. maj 2013, side 1062-1064]

8.3.2.6 Claes Nilas

Claes Nilas har forklaret, at

”Efter det nordiske ministermøde, hvor ministeren uheldigvis ikke kunne komme, hørte han ikke om sagen igen, før den kom op fra kontoret med mavebæltet af 12. november 2009. Mavebæltet var lidt af en ”eye opener” for ham. Der var flere ting, han bemærkede sig, da han læste mavebæltet. Han syntes, at der var gået lidt lang tid. Han tænkte, hvorfor det først kom nu. Der var for så vidt i mavebæltet stadigvæk oplysninger om de nordiske landes praksis, som jo stadig, sådan som det stod i mavebæltet, tydede på, at man stillede nogle flere betingelser end dem, der følger rent efter konventionens ordlyd. Der stod nu faktisk noget i mavebæltet både om Finland og Norge. Kontoret skrev, at begge lande stillede flere betingelser. Nu var de endnu længere henne, og de havde åbenbart undersøgt mere. Billedet af, at der blev stillet flere betingelser end efter den rene ordlyd, var uforandret. Det, som var grunden til hans påtegning på mavebæltet, var, at kontoret og afdelingen ikke denne gang indstillede det, de gjorde i august 2008 og i januar 2009, som han havde været enig i, nemlig

at de skulle følge konventionens ordlyd. I mavebæltet af 12. november 2009 stod for det første, at man så vidt muligt skulle sikre Danmarks opfyldelse. Det kan han huske, at han studsede meget over, fordi han vidste, at ministerens holdning var, at de skulle opfylde konventionerne, hverken mere eller mindre. De skulle selvfølgelig finde ud af, hvordan konventionen skulle fortolkes, og så skulle den opfyldes. Han syntes, at det var lidt underligt. De havde gennemført undersøgelsen, og de havde stadig de samme uklare nordiske oplysninger, men nu førte det pludseligt til et andet resultat end det, de havde indstillet i mavebæltet fra august 2008 og januar 2009. Han kunne også se, at en række af pindene indstillede, at de skulle stille kriminalitetskrav, altså at de skulle tage et af kravene fra de andre nordiske lande og stille det i de danske sager. Der var også en sætning om, at konventionen var blevet til på et tidspunkt, hvor verden så helt anderledes ud osv. Det var han helt med på, men han kan huske, at han tænkte, hvad de skulle med de oplysninger. Han tror ikke, at han på noget tidspunkt i sine seks et halvt år i Integrationsministeriet har lavet en påtegning af en karakter som den på mavebæltet af 12. november 2009. Han syntes, at det var virkelig underligt. Tilbageskuende er han helt med på, at man ikke skriver sådan i jurabøgerne. Påtegningen reflekterede umiddelbart, hvad han lige tænkte, da han læste mavebæltet igennem. Han syntes ikke, at mavebæltet var rigtigt, og han ville gerne markere over for ministeren, at det skulle de ikke gøre. De skulle følge konventionen fuldt ud. Når han brugte ordet rystende, som han ikke tror, at han har brugt i noget andet mavebælte i de seks et halvt år, han var departementschef i Integrationsministeriet, var det, fordi han var rystet over, at der var gået så lang tid. Han kunne heller ikke forstå, hvorfor de nu indstillede noget andet tredje gang.

Når han skrev det på denne måde, var det selvfølgelig, fordi han regnede med, at de skulle have et møde igen med ministeren om sagen. Det var en markering over for ministeren af, at det ikke gik, og at han syntes, at de skulle rydde fuldstændigt op, men at han var med på, at de skulle snakke om det. På det tidspunkt havde han samarbejdet med ministeren i flere år. Hendes påtegning "SNAREST" overraskede ham ikke. Forespurgt om han ringede til Kim Lunding eller Dorit Hørlyck for at få en forklaring på det, forklarede vidnet, at han lagde sagen videre. Han har formentligt modtaget mavebæltet den 13. november 2009, og så havde han det med hjemme til nattelæsning, hvorefter han lagde det videre den 14. november 2009 om morgenen. I nogle sager ville han have skrevet: "Retur – anden indstilling udbedes" eller "Lad os holde et møde". Han kunne sagtens have ringet til Kim Lunding og/eller Dorit Hørlyck og bedt om en forklaring, men det gjorde han ikke. Han kan heller ikke huske, hvad han lavede i de dage. Han kan have haft en hob af sager, han gerne ville have lagt videre, og så inviterede han til drøftelse med ministeren med sin

bemærkning på mavebæltet. Forespurgt om han havde kontakt med kontoret, eller om han fik en uddybende forklaring fra kontoret, forklarede vidnet, at han ikke talte med kontoret omkring den 14. november 2009.

Forespurgt om det ikke var meget usædvanligt at komme med en indstilling til en minister om, at man skulle handle i strid med konventionen, svarede vidnet bekræftende. Han tiltrådte ikke indstillingen med sin påtegning. Han havde forskellige måder at påtegne sager på. Mavebæltet fra august 2008 tiltrådte han rent, men han kom med en procesbemærkning oppe i teksten. På mavebæltet af 12. november 2009 skrev han noget ved siden af sin påtegning for at markere over for ministeren, at han ikke var enig i indstillingen. Han regnede med, at de skulle have en drøftelse om det, hvor de skulle gennemgå sagen. Forespurgt om han gjorde sig nogle tanker om rationalet i mavebæltet, og om han gjorde sig nogle tanker om, hvordan tankesættet blev udviklet gennem mavebæltet, forklarede vidnet, at han tænkte på den måde, at der stadig var oplysninger om konventionsfortolkningen i de andre nordiske lande, som for så vidt uforandret viste, at der blev stillet flere betingelser i de andre nordiske lande. Han opfattede det på den måde, at man tog nogle af de flere betingelser og sagde, at man så i Danmark måtte lægge praksis fast, således at Danmark også stillede disse betingelser. Når nogle nærtstående lande, som Danmark i øvrigt deler retstradition med, og som i øvrigt er lige så optagede af konventionsoverholdelse som Danmark, tilsyneladende stillede betingelser, måtte Danmark vel også kunne stille en af betingelserne. Sådan opfattede han det. Det var derfor, man indstillede håndhævelse af kriminalitetskravet. Forespurgt om han opfattede kriminalitetskravet som afledt af det norske og det finske krav, forklarede vidnet, at det var sådan, at han tror, at han tænkte det. Han husker det som om, at han noterede sig, at det nordiske stadig var uklart. Der var stadig oplysninger om, at man tilsyneladende nu i to lande stillede kriminalitetsbetingelser. Han sluttede sig derfor til, at det var derfor, at kontoret og afdelingen tog det krav med i indstillingen.

Foreholdt at embedsmænd har pligt til ikke at rådgive om ulovligheder, ting, der er uforsvarlige og fikse idéer, og forespurgt, om han gjorde sig tanker om, hvorvidt man overhovedet kunne lægge sådan en indstilling til ministeren, forklarede vidnet, at han opfattede det sådan, at kontoret havde lavet en analyse af sagen baseret på den yderligere nordiske undersøgelse. Hans generelle erfaring med Udlændingefordelingen og Indfødsretskontoret var, at de arbejdede sagligt og juridisk. Han læste det sådan, som han har nævnt, at de havde vurderet det nordiske, og at de ikke syntes, at de kunne komme videre med det, men at de mente, at det var forsvarligt at stille den yderligere betingelse, selvom den ikke følger direkte af ordlyden af konventionen. Han var ikke enig i indstillingen.

Han tænkte, at det var en saglig overvejelse, de havde gjort sig. Ministeren var meget optaget af, hvad rationalet bagved var, når andre lande stillede flere krav, og hvad konventionsfortolkningen bag det var. Forespurgt om han havde læst de mødereferater, der var kommet fra mødet om sommeren med de nordiske lande, forklarede vidnet, at det ministermødereferat, der blev lagt op relativt hurtigt efter ministermødet, var fra International Kontor. Det var et alenlangt referat med alle punkterne. Han læste det hurtigt igennem af interesse for, hvad der skete på mødet. Der har været et punkt langt nede om, hvad der var oplyst på mødet. Hvis han husker det rigtigt, var der også oplysninger om de nordiske landes praksis. Referaterne fra ministermøder kom ikke fra fagkontoret. Der var en fuldmægtig med fra International Kontor, som efter bedste evne prøvede at skrive et referat. De læste dem altid bare igennem og lagde dem videre til ministeren.

Forespurgt om han havde nogen forventning om, at ministeren kunne finde på at overveje at følge indstillingen fra kontoret og afdelingen, forklarede vidnet, at hans forventning, når han lavede en påtegning af den karakter, var, at de skulle tale om sagen og mest sandsynligt, at de skulle have et møde om sagen med afdelingen eller kontoret, hvor de drøftede sagen igennem. I påtegningen står ”*Hold da op. Lidt rystende. Vigtigt at få ryddet op*”. Det er blevet skjult lidt, fordi ministeren har påtegnet oveni hans ord ”*Vigtigt*”. Forespurgt om det var rystende, fordi han havde glemt sagen, eller om han blev overrasket over, at sagen så sådan ud, forklarede vidnet, at det skal tages som udtryk for det, han tidligere har forklaret. Det var en ”eye opener” for ham, fordi sagen kom igen med yderligere oplysninger om de nordiske lande. Det var stadig uklart. Han syntes, at det havde taget lang tid. Han syntes, at sagen var begyndt at blive lidt gammel, og så syntes han, at indstillingen var underlig, fordi den var anderledes end det, som de hele tiden havde haft som den klare juridiske opfattelse i sagen. Det var derfor, han brugte ordet rystende. Forespurgt om han fik en forklaring fra kontoret på, hvorfor de kunne finde på at sætte disse formuleringer ind, forklarede vidnet, at han læste mavebæltet igennem og havde den tanke om, hvordan forbindelsen var mellem den yderligere nordiske udredning og indstillingen. Forespurgt om han fik oplysninger fra kontoret om, hvorfor de havde sat kriminalitetskravet ind, forklarede vidnet, at han ikke talte med kontoret omkring den 14. november 2009. Han havde den med hjemme om natten og skrev påtegningen og lagde den videre til ministeren den næste dag. Han fik ikke oplysninger fra kontoret efterfølgende. Han havde først kontakt med kontoret, efter at ministeren havde skrevet sin påtegning, der stod ved siden af hans påtegning. Forespurgt om han på noget tidspunkt fik en orientering fra kontoret om, hvad baggrunden var, svarede vidnet benægtende. Sagen gik over i et andet ”møde”. Det, der skete, efter at han havde lagt den til

ministeren, var, at ministeren forventeligt reagerede på hans påtegning. Hun vidste godt, at han aldrig skrev sådan. Det reagerede hun på. Hun skrev sin påtegning, der står ved siden af, og så talte de om sagen. Forespurgt om der er et tidsinterval mellem det, der står til venstre for initialerne, og det der står på den følgende side, svarede vidnet bekræftende. Han ved ikke, hvorfor ministeren ikke har skrevet dato på sin påtegning ved siden af hans. Det helt typiske forløb med hans kendskab til ministeren er, at han har ekspederet mavebæltet på en dag, og så har ministeren taget den med hjem. Hun blev forskrækket over hans påtegning, og hun skrev ”*Claes SNAREST*”. Han tror, at der er sket det, at sagen substansmæssigt er blevet lagt ned i kontoret igen, men en kopi af mavebælte er blevet lagt til ham, fordi de skulle tale om sagen. Han kan godt huske, at de talte om mavebæltet. Hvis han skulle tale substans med ministeren alene, skulle han gøre meget opmærksom på det. Hendes helt almindelige fremgangsmåde gennem årene var, at hvis de skulle tale om en sag substansmæssigt, skete det på et internt møde, hvor han og de fagligt ansvarlige deltog. Han kan huske, at de i denne sag lige efter den 14.-15. november 2009 havde et møde, hvor han gik ind til hende og lukkede døren, sådan at der ikke kom andre med til mødet. Nogle gange havde de møder, hvor de måske skulle drøfte ministerens deltagelse i et eller andet eller forberede en konference, hvor Christian Lützen var med til mødet. Det her var en snak, som han helst ikke ville have, at der var andre, der var med til.

Forespurgt om hvorfor han havde den attitude, forklarede vidnet, at det havde han, fordi ministeren havde skrevet, at de skulle overveje et notat fra Nina Holst-Christensen om, hvor meget de skulle. Han havde samarbejdet med ministeren i to år på det tidspunkt, og han var meget nervøs for, at de nu skulle i gang med en ny sagsbehandling i sagen. Han opfattede påtegningen på den måde – baseret på to års samarbejde med denne minister – at de nu havde udredt et spor i sagen, nemlig det nordiske. Nu måtte de så udrede videre og kontakte deres gode samarbejdspartnere i Justitsministeriet og tale med dem om sagen. Han må indrømme, at han ikke syntes, at det var nogen særlig god idé. På dette tidspunkt begyndte tidsfaktoren at være meget vigtig for ham. Han kunne se i ånden, at de nu skulle tale med Justitsministeriet og bruge flere måneder på det, og at de derefter kunne gå i gang med UNHCR og derefter EU-landene osv. De havde udredt det, de skulle i denne sag. De havde også gjort det, ministeren ønskede, nemlig at drøfte det på det nordiske ministermøde. De oplysninger, som de havde fået, måtte han indrømme, for så vidt ikke var bedre nu, end de var tidligere. Dermed var hans holdning også uforandret. Når de ikke kunne få bedre oplysninger, måtte de følge konventionsteksten og se at få ekspederet sagerne. Forespurgt om han havde en idé om, hvad der skulle ske, inden han gik ind til ministeren, forklarede vidnet, at

mødet med ministeren som det allervigtigste var båret af, at han ikke ønskede, at der skulle sagsbehandles mere i sagen. Enten før eller efter mødet med ministeren var han nede hos Kim Lunding, fordi han ville være sikker på, at Kim Lunding ikke gjorde det, som ministeren havde påtegnet. Det var Kim Lunding i øvrigt helt enig i. De hyggesnakkede, og han spurgte Kim Lunding, om han havde set ministerens påtegning på mavebæltet. Han svarede, at de så nu skulle til at undersøge sagen noget, men de var enige om, at de ikke skulle undersøge mere i sagen. Nu skulle de frem mod at lukke sagen. Det kan han huske, at han talte om.

Foreholdt at Kim Lunding har forklaret, at han på eget initiativ opsøgte vidnet for at sige, at det ikke gik, og at det var efter den 20. november 2009, forklarede vidnet, at han husker det sådan, at når ministeren påtegnede noget, gik sagen som udgangspunkt ned i kontoret igen, men hvis det var alvorlige påtegninger, så fik han en kopi. Det gjorde han selvfølgelig særskilt, hvor der stod ”*Claes SNAREST*”. Det var en besked til ham om, når han havde lavet den påtegning, måtte de tale om sagen. Han kan ikke sige hvilken dag, det var, men han kan huske, at han var nede hos Kim Lunding og tale om, at de ikke skulle iværksætte undersøgelser. Han husker det helt klart som om, at det var ham, der tog initiativet. Han gik ned til Kim Lunding, som han gjorde i hundredvis af andre sager. De var helt enige, så der var ikke noget problem i det. Han havde ikke egentlige møder med ministeren om sagen, som han husker det. Det var jo ikke det normale. Hans erindring er, at de talte om sagen flere gange. Ministeren skulle opleve, at han som i få andre sager var gået ind i sagen, for ellers ville hun tale om sagen med de fagligt ansvarlige. Det var ikke normalt, at han gik ind i sagen. Det havde han ikke tid til, men sådan gjorde han også tilbage i Metock-sagen. Der lavede han også en del af sagsbehandlingen og havde også møder med ministeren om sagen. Hvis han skulle have faglig indflydelse på en sag og få den derhen, hvor han gerne ville have den, var han nødt til selv at blive sagsbehandler. Når han lukkede døren, var det også for at markere over for hende, at han ville tage sig af sagen. De talte om sagen. De talte stille og roligt om sagen over en kop kaffe. De drøftede frem og tilbage, om det var en god idé at spørge Justitsministeriet osv. Han sagde til hende, at det behøvede de ikke, fordi de nu havde undersøgt det, hun havde bedt dem om. De kom ikke videre med det, og så skulle de falde tilbage på konventionsfortolkningen. Det behøvede de ikke spørge flere om. Det var det ene, de drøftede. Det andet, de drøftede, var, hvad resultatet i sagen skulle blive. Han tror på ingen måde, at de nåede til bunds i det og var inde på, om de skulle genoptage nogle sager. De drøftede også, hvordan de så procesmæssigt skulle gøre det i forhold til Folketinget, hvis de sluttede sagen nu og fulgte konventionsfortolkningen, og at der dermed skulle ske genoptagelse. De drøftede

sådan set det hele, men det begyndte med, at hans udgangspunkt var, at de i hvert fald ikke skulle undersøge mere i sagen.

Forespurgt om hvad ministerens indstilling var, forklarede vidnet, at de drøftede sagen flere gange. De havde en fin drøftelse hver gang. Hans oplevelse var, at de efter det første møde havde en overensstemmelse om, at de ikke behøvede at undersøge mere. Forespurgt om han kan huske, hvad ministerens udgangspunkt var, forklarede vidnet, at de drøftede sagen stille og roligt. Han kan ikke huske drøftelsen præcist. Ministeren henviste til konkrete personer, som hun vidste havde en juridiske viden. Det var derfor, hun på møderne i januar/februar 2009 henviste til Hans Gammeltoft-Hansen, når de drøftede berostillelse. På samme måde skrev hun i sin påtegning på mavebæltet og nævnte i mødet, om det ikke var en god idé, at de spurgte Nina Holst-Christensen, fordi hun er dygtig på de internationale konventioner. Han sagde, at han var enig i, at hun er dygtig på de internationale konventioner, og at de generelt havde et fremragende samarbejde med Justitsministeriet, men det var ikke nødvendigt i denne sag. Forespurgt om ministerens udgangspunkt var, at undersøgelsen ikke burde slutes, forklarede vidnet, at ministeren havde skrevet i sin påtegning, at de skulle overveje et notat, som skulle gå ud på, hvor meget de skulle. Det var et klart oplæg til, at de nu skulle spørge Justitsministeriet om, hvor meget regeringen var forpligtet til efter konventionen. Forespurgt om ministeren under deres samtaler ændrede opfattelse eller bevægede sig fra udgangspunktet, hvor hun skrev ”*Overvej notat fra Nina Holst*”, forklarede vidnet, at det efter hans bedste erindring var noget, de drøftede frem og tilbage netop ud fra det, at de generelt havde et godt samarbejde med Justitsministeriet, og ministeriet havde en stor viden på det område. Han sagde, at det var helt rigtigt, men at han ikke syntes, at det var nødvendigt. På denne baggrund havde han en oplevelse af, at de ikke behøvede at spørge.

Forespurgt om han kan udbygge, hvad det er for en holdning, der ligger i, at ministeren ønskede at overholde konventionen, hverken mere eller mindre, forklarede vidnet, at hans klare oplevelse er, at påtegningen på bagsiden er en ”anden-runde-påtegning”. Han oplevede deres drøftelse sådan, at de blev enige om, at de ikke behøvede at foretage yderligere sagsskridt. Forespurgt om der lå i det, at ministeren sagde, at det var okay, at der ikke skulle foretages yderligere, men at de så skulle forklare hende, hvor langt konventionen rakte, forklarede vidnet, at det, han kan huske, er, at han vældig gerne ville have en snak med ministeren, fordi hun havde skrevet den påtegning, der for ham indikerede, at de skulle lave yderligere sagsskridt i sagen. Det var ham meget magtpåliggende, at det skulle de ikke. Fra den drøftelse, som de havde helt fredeligt, om det var en god idé, bevægede de sig over til at tale om sagen. Han

husker det sådan, at de selvfølgelig drøftede, hvad indstillingen i sagen var, og de drøftede også resultatet af de nordiske undersøgelser, sådan som den nu tegnede sig. De havde gjort det, der var ministerens beslutning i februar 2009. Det var godt nok ikke sket med hendes egen medvirken, men de havde gennemført en undersøgelse mere. De drøftede, hvad det skulle føre til. Han kan ikke huske præcist, hvordan ordene faldt. Han mener, at de nåede frem til en fuldstændig fælles forståelse om, at sagen skulle ekspederes, uden at de stillede de betingelser, som man gjorde i Finland og Norge, men han kan ikke huske, om de blev færdige med det allerede på møde et, fordi de havde flere møder om sagen. De havde i hvert fald to møder om sagen og måske også flere, fordi de ikke blev færdige. Det var det med, om de skulle orientere Folketinget, de ikke blev færdige med. Der var et møde, så lavede ministeren sin påtegning af 20. november 2009, og så havde de et møde igen, og så blev sagen lagt op den 3. december 2009. Sådan var forløbet.

Forespurgt om det kan konkluderes, at der skulle en mild overtalelse over et par møder for at nå frem til, at der ikke skulle foranstaltes yderligere undersøgelser, forklarede vidnet, at som han husker det, havde de en sædvanlig god drøftelse om sagen. De drøftede i første række det, der var udgangspunktet for det første møde, nemlig ministerens påtegning om, at de skulle undersøge yderligere. Han syntes ikke, at det var en god idé. Det havde de en god drøftelse om, og hvor han havde som konklusion, at de var enige om, at det behøvede de ikke at gøre. Forespurgt om ministeren gav udtryk for sin opfattelse af sagen, svarede vidnet benægtende. Efter de havde drøftet, om de skulle sagsbehandle mere i sagen, drøftede de også sagens indhold, og hvad der så skulle ske med sagen. Forespurgt om ministeren gav udtryk for overraskelse eller vrede over notatet, eller om hun havde andre former for heftige reaktioner, svarede vidnet benægtende. Han husker det som et udmærket, sagligt møde. Grunden til, at han kan huske det, er, at det ikke var så tit, at han lukkede døren og markerede, at de to skulle tale sammen. Det gjorde han her. Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech har forklaret, at hun blev chokeret, og jorden slog revner under hende, at hun blev chokeret over, at man ikke havde overholdt konventionerne, og at hun, indtil hun så dette notat, gik ud fra, at sagerne var i god gænge og var blevet behandlet efter konventionerne, forklarede vidnet, at som han husker det, kommenterede ministeren den påtegning, som Kim Lunding havde lavet, hvor han havde skrevet, at tiden vist var løbet fra konventionen. Hun syntes, at det var noget underlig noget. Konventionen var, som den var. Den skulle de ikke have nogen bemærkninger til. Det, som de gik ud fra, var, at der var en konvention, som ministeren ønskede at overholde, men som hun havde været usikker på fortolkningen af. Det var ikke en vurdering af, om det var en god eller en dårlig konvention.

Forespurgt om ministeren gav udtryk for, at hun var utilfreds med, at hun fik en indstilling, der foreslog, at man skulle bryde konventionen, forklarede vidnet, at han kan huske, at de talte igennem, hvad der skulle ske med sagerne. Det var i lyset af hele sagens forløb, hvor ministerens beslutning var, at sagen skulle udredes på det nordiske ministermøde, og at det havde den konsekvens for sagerne, som de havde talt om. De talte om, hvorvidt de med det udkomme, de nu havde af den nordiske undersøgelse, skulle undersøge mere. Det havde de en diskussion om. Det endte efter hans bedste opfattelse med, at det skulle de ikke. De var enige om, når de ikke kunne få bedre oplysninger om, hvorfor de andre nordiske lande stillede flere krav, at de så måtte ekspedere sagerne efter konventionen. Forespurgt om han kunne huske nogle emotionelle reaktioner i forhold til, at man indstillede konventionsbrud, forklarede vidnet, at han husker det som en sædvanlig, udmærket drøftelse, som han havde med ministeren, men som selvfølgelig var vigtig, fordi de drøftede en vigtig sag. I og med at de både nærmede sig, at de ikke skulle undersøge mere, og at den nordiske undersøgelse ikke havde givet nye resultater, men stadig for så vidt uforståelige resultater, skulle de frem til, at sagerne skulle ekspederes efter konventionen. Som han husker det, sagde ministeren, at han måtte finde ud af, hvor mange sager der skulle genoptages. Der var de inde i det operationelle spor. Hvis det var sådan, måtte de finde ud af, hvor mange sager der var, og se at få behandlet sagerne på den rigtige måde. Han vendte tilbage til det, som var deres begges påtegning året før, nemlig at de skulle orientere Folketinget. Han sagde, at hvis det var sådan, så skulle en del af udførelsen af sagen være, at de skulle orientere Folketinget. Det var ministeren ikke helt enig i. Han fik den opfattelse, at de pludselig alligevel ikke skulle give Folketinget en generel orientering, fordi hvis de genoptog sagerne, ville sagerne komme til Folketinget, og Folketinget ville få lejlighed til at tage stilling til sagerne, når lovforslagene kom. Han havde den opfattelse, at det var rigtigt, at Folketinget på den måde fik sagerne, men han mente, at det var en praksisfastlæggelse efter en konventionsundersøgelse, og den havde en generel karakter. Det var det samme, han mente i 2008. Det skulle Folketinget orienteres om ved en generel orientering og ikke bare ved, at de enkelte sager kom på et lovforslag. Han troede, at det var ukompliceret, fordi de begge havde haft den holdning året før. Det var uforståeligt for ham, hvorfor de ikke skulle gøre det, men bare se at få rettet op og ekspederet sagerne. Det var han bekymret over. Det havde taget noget tid at undersøge det. Det var der gode forklaringer på, men det havde taget noget tid. Nu lagde de en generel praksis, og han mente klart, at det var oppe i det niveau, hvor det fordrede en generel orientering af Folketinget.

Ud af den første drøftelse kom der i hans hoved, at de var på rette spor, at de ikke behøvede at undersøge mere i sagen, at de ikke skulle bruge det nordiske

til noget, og at de skulle ekspedere sagerne efter konventionens ordlyd. Sådan oplevede han deres drøftelse. Det tredje spørgsmål var, om de bare skulle gøre det rigtige, når de skulle ekspedere sagen, eller om det fordrede en generel orientering af Folketinget. Det var de tre spor, som han så efter mødet. Forespurgt om ministeren sagde til ham, inden de begyndte denne drøftelse, at hun troede, at Folketinget var orienteret, svarede vidnet benægtende. Forespurgt om det er korrekt forstået, at han ikke fik noget klart billede af, hvorfor ministeren havde den holdning udover logikken med, at sagerne ville komme i Indfødsretsudvalget, og om hun oplyste, hvorfor det skulle være på den måde, svarede vidnet benægtende. De vidste begge to, at der var en særlig relation mellem Indfødsretskontoret og Folketingets Indfødsretsudvalg, og at kontorets chef havde en særlig kontakt til udvalgets formand. Det var i forhold til den konkrete sagsbehandling. Her talte de om en generel sag og en praksisfastlæggelse. Det var ”evident logik for småhøns”, at det naturligvis ikke var noget, som kontorchefen kunne orientere om. Forespurgt om det var en stor uenighed, og om han havde vanskeligt ved at komme igennem med, at Folketinget skulle orienteres, forklarede vidnet, at han gennem årene havde et fantastisk godt samarbejde med Birthe Rønn Hornbech. Det var bare sådan, at i nogle sager var de uenige, fordi ministeren kunne være meget stædig i forhold til, hvordan sager skulle ekspederes og håndteres. Det var der ikke noget galt i. Det var meget ofte på processen, fordi ministeren var utroligt juridisk orienteret, utroligt optaget af at gøre det rigtige og utroligt optaget af at overholde konventioner osv. Uenigheden gik mange gange på, hvor mange sagsskridt, de var nødt til at foretage, for at nå derhen, at ministeren var sikker på, hvordan retsstillingen var. Han oplevede i talrige sager, at de kom med en – syntes de selv – meget klar indstilling ikke kun på udlændingeområdet, men også integrationsområdet, digitaliseringsområdet eller det internationale, hvor han fik en oplevelse af, at ministeren kun ville nå det rigtige resultat. Hun ville undersøge mere, end han normalt ville for at nå derhen. Han havde den grundindstilling, at når kontoret havde undersøgt en sag og kom med en faglig indstilling, og den så fornuftig ud, tiltrådte han den og lagde den videre i den hvirvel af sager, der var hver eneste dag. Ministeren havde en anden tilgang til det. Hun syntes, at sagerne var utroligt spændende og ville gerne undersøge dem alle sammen og drøfte dem med sagsbehandlerne osv.

Forespurgt om han ikke kunne ”flytte” ministeren, forklarede vidnet, at det havde været en besværlig sag, og at det havde taget lidt lang tid at undersøge den. De var fremme ved, at de havde undersøgt den færdig, og de ville gøre det rigtige, nemlig ekspedere sagerne ud fra den konventionsfortolkning, som de hele tiden havde ment var den rigtige. Det var fornuftigt og helt naturligt, at Folketinget skulle orienteres om praksisfastlæggelsen. Han kunne ikke rigtig

forstå, hvorfor de ikke skulle gøre det. Han syntes, at det var meget problematisk ud fra en juridisk vurdering. Når de fastlagde praksis, var det en generel sag, der var oppe i det niveau, at Folketinget skulle orienteres om det. Han havde nogle oplevelser – også med Rikke Hvilshøj – i forhold til, hvordan den kloge procedure var. Det var båret af hans administrative erfaringer. Forespurgt om hvad ministeren svarede på det, han sagde, forklarede vidnet, at han husker det på den måde, at ministeren syntes, at de skulle ekspedere sagerne på den rigtige måde. Så kom sagerne til Folketinget, fordi det ville betyde, at der kom nogle flere ansøgere på de kommende lovforslag.

Forespurgt om ministeren havde noget argument mod hans juridiske argumenter, forklarede vidnet, at det er hvad, han kan huske om diskussionen. Han gik fra mødet med den oplevelse, at han havde nogenlunde styr på de to andre punkter, som de havde diskuteret, mens han ikke havde styr på det tredje punkt. Han kan ikke huske, hvor mange møder de havde. Efter hans bedste erindring var der et møde meget hurtigt efter, at han havde skrevet ”uha-meddelelsen”. Det lå lige efter, og så havde de i hvert fald et møde senere i forløbet, som formenligt var efter ministerens påtegning af 20. november 2009. Han kan ikke i dag sige, at de holdt et bestemt møde på en bestemt dato. Mødet den 19. november 2009 kan være det første møde, men det kan også være det andet møde. Forløbet var relativt komprimeret. Sagen blev lagt op den 12. november 2009. Han lagde den videre den 14. november 2009. Ministerens første påtegning kan have været den 15. eller 16. november 2009. [Vidnets forklaring om sin henvendelse til Statsministeriets departementschef fremgår af afsnit 8.3.3] [3. juni 2013, side 1148-1159]

Forespurgt af kommissionens udspørger om, hvad der skete, da han kom tilbage til ministeriet, forklarede vidnet, at han havde flere drøftelser med ministeren. Han kan ikke huske, om de havde et eller flere møder, men de havde et møde igen videre i forløbet, og de drøftede igen de tre elementer. Som han husker det, var de igen enige om, at der ikke skulle undersøges mere i sagen. Den skulle lukkes nu. De var også enige om, at de ikke skulle bruge de fortsatte diffuse nordiske oplysninger til noget. Sagerne skulle ekspederes efter konventionen, og de talte også om det med Folketinget igen. Han kan kun huske det på den måde, at det talte de om flere gange. De havde en uændret argumentation, om det var nødvendigt eller ikke nødvendigt med den generelle orientering, som endte med, at det var de også enige om. ...

Forespurgt om hvad det var, der flyttede sagen, forklarede vidnet, at det ofte var sådan, når de havde procesdiskussioner, som de ofte havde med ministeren, fordi ministeren meget gerne ville nå det rigtige resultat, men var usikker

på, om de havde undersøgt alt, inden de nåede det resultat, at han måtte tage snakken igen og igen med ministeren, også selvom man ikke havde nye argumenter. Det gjorde han også i denne sag.

Foreholdt ekstraktens side 318 (Påtegning på mavebælte af 12. november 2009) og forespurgt om påtegningerne var slutstenen på dette sagsforløb, forklarede vidnet, at som han husker det, havde han og ministeren i hvert fald en og måske flere drøftelser også efter disse påtegninger. Ministerens første påtegning var, at hun måtte have et overblik over, hvor mange sager det drejede sig om, hvis de ekspederede sagerne efter ordlyden. Det var det, den første pind gav udtryk for. Den anden pind gav udtryk for, at hun stadig var usikker på, om de skulle orientere Folketinget. Der står ”hvis man skal orientere Folketinget”. Det var et udtryk for, at de havde et forløb, hvor han oplevede, at ministerens grundopfattelse i denne fase var, at det vigtige var, at de fik fastlagt den nye fortolkning, at de fik genoptaget sagerne, og så kunne Folketinget blive orienteret hen ad vejen. De havde det forløb, hvor de talte om det nogle gange, og hvor de endte med at være enige om, at der skulle ske en generel orientering af Folketinget. Han vil ikke hænges op på datoer, men det var et relativt komprimeret forløb, fordi det mavebælte, der reflekterede både, at sagerne skulle ekspederes efter konventionen, at der skulle ske genoptagelse, og at der skulle orienteres, forelå allerede den 3. december 2009. Det var relativt hurtigt derefter. Han kan positivt huske, at han havde flere drøftelser med ministeren om denne sag i dette forløb. Det var også nødvendigt, fordi de ikke var fuldstændig færdige og enige om de tre udfald på det første møde. Forespurgt om hvad der skete, når deres diskussioner fortsatte, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt, da han var færdig med diskussionerne med ministeren, gav en melding – han kan ikke huske, om det var med Christian Lützen som mellemmand til kontoret, eller om han gav den direkte til Kim Lunding – om, at der nu skulle lægges et mavebælte op, der havde den og den karakter. Det var en opfølgning på, at han havde sagt, at han havde stoppet det, der umiddelbart var ministerens indstilling, nemlig at der skulle undersøges mere og rettes henvendelse til Justitsministeriet. Det skulle de ikke, så der var behov for en ny melding om, hvad de så skulle gøre i sagen.

Forespurgt om påtegningen om, at ministeren ønskede en indstilling om, hvordan samtlige sager skulle behandles ifølge konventionerne og ikke mere og ikke mindre, i sig selv gav anledning til overvejelser, forklarede vidnet, at han husker det sådan, at påtegningerne blev ”overrulet” af det videre forløb, nemlig at de blev enige om, at sagerne skulle ekspederes efter konventionen, der skulle ske genoptagelse, de skulle ikke bruge de nordiske oplysninger til noget, og at de skulle orientere Folketinget. Forespurgt om de nåede til tre

definitive konklusioner, forklarede vidnet, at de drøftede det frem og tilbage. Han oplevede det sådan, at det var i orden, at de ikke skulle undersøge mere. Forespurgt om punkt et var et udtryk for, at ministeren ville have kontoret til at lave en vurdering, hvis hun ikke kunne få ham til at gå til Nina Holst-Christensen, forklarede vidnet, at hans erindring er, at der gennem de løbende drøftelser, de havde, udkrystalliserede sig det, som mavebæltet af 3. december 2009 reflekterede. [3. juni 2013, side 1162-1164]

Forespurgt af advokat Bjørn Høberg-Petersen om hans påtegning på mavebæltet af 12. november 2009 var udtryk for afstandtagen til indstillingen, forklarede vidnet, at påtegningen, som han ikke mindes at have gjort tilsvarende i nogen andre sager i de seks og et halvt år, han var i Integrationsministeriet, var udtryk for, at han ikke var enig i indstillingen, og han forudså en drøftelse med ministeren, hvor de kunne drøfte sagen igennem. Forespurgt om det må betragtes som en godkendelse af indstillingen, hvis han ikke skrev ”ikke enig” eller lignende, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var en kommentar, han skrev ved siden af sine initialer for at markere, at han var rystet over indstillingen, at sagen havde taget den tid, som den havde, og at der skulle ryddes op. Det vil sige, at sagerne skulle ekspederes i overensstemmelse med konventionen. Påtegningen var ikke en kommentar, der havde et juridisk indhold som i lærebøgerne, men det var en meget klar markering af, at han ikke var enig i den sagsfremstilling og den indstilling, der var. Han skrev en påtegning, som er den eneste gang de seks et halvt år, han var i Integrationsministeriet, hvor han har skrevet en påtegning af denne karakter. Det fik, som han regnede med, helt naturligt ministeren til at sige, at hun måtte tale med sin departementschef om det. Foreholdt hans påtegning på mavebæltet af 12. november 2009, hvor der står, at det var lidt rystende, og at de måtte se at få ryddet op samt foreholdt, at det kan lyde som om, at han var rystet over, hvor mange sager, der lå, og hvor mange sager, der ikke var kommet på plads, forklarede vidnet, at han kan huske mavebæltet af 12. november 2009. Han kan også godt huske, hvordan han reagerede på mavebæltet. Det var for ham en ”eye opener” i sagen. Det var det på grund af det samlede indhold, som mavebæltet havde, at der fortsat blev nævnt de nordiske oplysninger, at man i andre lande kunne stille disse krav, at sagen kom op så sent i forløbet, og at man nu indstillede noget andet fra de fagliges side, end man gjorde, da de havde forelagt sagen et år tidligere og i januar 2009. Det var derfor, han skrev ”*rystende*”, og at der skulle ryddes op.

Foreholdt at han forklarede, at påtegningerne på bagsiden af mavebæltet af 12. november 2009 er påført senere end de andre påtegninger og forespurgt om, hvad han støtter det på, forklarede vidnet, at han støtter det på sin samlede erindring om forløbet i sagen, og han støtter det på, at ministeren skrev under

på sin påtegning på forsiden. Det var ministerens sædvanlige underskrift. Forespurgt om ministeren fik leveret det originale mavebælte tilbage, forklarede vidnet, at han ikke blandede sig i selve sagsgangene i ministersekretariatet. Hans klare oplevelse og erindring er, som han tidligere har forklaret, at på baggrund af ministerens påtegning på forsiden havde han en drøftelse med ministeren. Der var ikke noget, der overraskede ham i den påtegning. I den ene står, at konventionerne skulle overholdes. Han vidste, at det var ministerens holdning. Det var meget vigtigt for ministeren. Den anden oplysning var heller ikke overraskende for ham, nemlig at ministeren i en lang række sager gennem årene havde den indstilling, at sagerne skulle undersøges videre i forhold til administrationens opfattelse af, at sagerne var færdigundersøgt. Derfor så han den påtegning i det lys, at de nu skulle i gang med at undersøge noget mere i sagen. De skulle finde ud af hos Justitsministeriet, hvor meget de skulle gøre på området. Han syntes ikke, at det var en god idé. ...

Forespurgt af advokat Jon Lauritzen om hans påtegninger på mavebæltet fra november 2009 skulle forstås som om, at han var uenig i det, der stod, og at det ikke var en tiltrædelse, og hvad nu hvis ministeren bare skrev det under en dag, han ikke var på arbejde, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt havde samarbejdet ca. to år med ministeren. Han havde aldrig skrevet noget af denne karakter. Med sit generelle kendskab til ministeren var han udmærket klar over, at det ville få ministeren ”op på dupperne”, og at de så skulle tale om sagen. Det var han udmærket klar over. Det var også det, der skete. Det var derfor, at hun med flammeskrift og udråbstegn og alt muligt andet skrev ”*Claes SNAREST*”. Det var det, han regnede med. Det andet er teori. Hvis mavebæltet var kommet blankt ud fra ministeren, så ville Christian Lützen have taget det og kommet ind til vidnet med det og sagt, at han hellere måtte tale med ministeren om det. Forespurgt om det ikke faldt ham ind at kommentere noget af det, som han var uenig i, mens han læste det, forklarede vidnet, at han og ministeren havde forskellig stil. Han skrev relativt sjældent noget på mavebælter. Han gjorde det, når han havde en eller anden procesbemærkning, som han syntes var vigtig, eller når han var uenig i indstillingen eller havde kommentarer til den. Ministeren havde en anden stil. Hun havde en stil, hvor hun læste mavebælter eller sager igennem, og så stregede hun ud, stregede under og skrev samtidig kommentarer i marginen. Det gjorde hun i masser af sager. Han havde en anden stil også af tidsmæssige grunde. Der var så utroligt mange sager. Han var ikke sagsbehandler. Hvis han var fagligt enig i en sag, skrev han ikke på noget, selv om han kunne have nogle spændende juridiske vurderinger i forhold til det ene og det andet. Det gjorde han normalt ikke. Ministeren vidste, at når han skrev noget, så var det alvorligt, for det gjorde han normalt ikke. Især når han skrev en kommentar af denne karakter, som han ikke har skrevet

noget andet sted i sine seks år i ministeriet, var hun selvfølgelig godt klar over, at der var nogle alarmklokker, og at hun måtte tale med sin departementschef. Forespurgt om hvad det var, der rystede ham i dette mavebælte i forhold til de tidligere, forklarede vidnet, at der var to ting, der rystede ham. De vedlagde hele tiden de tidligere mavebælter. Det gjorde de gennem hele forløbet, fordi det var der, de havde foretaget de juridiske vurderinger. De to ting, der rystede ham, var, at han som det ene syntes, at det var meget underligt, at kontoret denne gang ikke lagde sagen indstillingsmæssigt og juridisk op på den samme måde. Indstillingen var en anden i dette mavebælte. Det var den efter, at de havde gennemført yderligere nordiske undersøgelser, som stadig så underlige ud. Kontoret skrev, at Finland stillede vandelskrav, og at Norge stillede krav omandel og sprog. Det stod der i mavebæltet. Som han oplevede det, var billedet uændret, fordi det stort set var de oplysninger, som de havde i januar/februar 2009-forløbet. Det havde ført til en indstilling af 23. januar 2009 om, at de ikke kunne komme dybere med det, og at de skulle følge konventionen. Nu kom der en anden indstilling. Det kunne han ikke forstå. Det andet element i sagen var, at han syntes, at sagen var begyndt at tage lang tid. Det var det, der var baggrunden for, at det blev en "eye opener" for ham, og at han, som han ellers normalt ikke gjorde, selv gik ind i sagsbehandlingen. Han holdt selv møder med ministeren. Han gik selv til Statsministeriet. Han gik selv ind i sagens substans, og det gjorde han normalt ikke, men det gjorde han i denne sag på dette tidspunkt, fordi han syntes, at det var nødvendigt. Det var nødvendigt på grund af, at sagen skulle sluttes nu. Der skulle ikke foretages yderligere undersøgelser, der skulle ekspederes efter konventionen, og Folkeetinget skulle orienteres. Det var det, der var hans indgang til at gå ind i sagen på dette tidspunkt. Det var det, han havde drøftelser med ministeren om. Det var det, han orienterede Karsten Dybvad om sammen med de andre ting, han har forklaret. Foreholdt at der ikke var sket så meget i forhold til det nordiske spor, forklarede vidnet, at kontoret lagde det endnu mere substantielt op med, at man både i Finland og Norge stillede nogle krav. Det står om muligt endnu stærkere her end i de tidligere mavebælter. På den anden side syntes han ikke, at det var afgørende nyt i forhold til det principielle, at de i januar/februar havde en oplysning om, at der i andre nordiske lande blev stillet flere krav end efter konventionen. Den oplysning havde de stadig. I januar/februar-forløbet førte det til, at afdelingen og kontoret lagde den faglige indstilling op, at det var sådan, men at de ikke rigtigt kunne bruge det til noget, og at de måtte ekspedere sagerne efter konventionen. Nu førte det til, at de så vidt muligt skulle følge konventionen, og at de skulle stille et kriminalitetskrav. Det var en anden indstilling. Det kunne han ikke forstå, fordi oplysningsgrundlaget var lidt udbygget, men ellers var det de samme oplysninger, de havde om de andre nordiske lande. Forespurgt om hvad det var, der var så rystende i forhold til,

hvad der havde stået tidligere, forklarede vidnet, at det var i augustmavebæltet og i januar-mavebæltet, at kontoret kom med sin faglige vurdering. Februar-mavebæltet var et effektueringsmavebælte og et procesmavebælte om, hvad der skulle ske i sagen. Den faglige vurdering i sagen kom i mavebæltet af 4. august 2008 og i mavebæltet af 23. januar 2009. Den kom for tredje gang i mavebæltet fra november 2009, men den faglige indstilling var ikke den samme som i mavebælterne fra august og januar.” [3. juni 2013, side 1169-1173]

8.3.2.7 Kim Lundings skriftlige kommentarer til Claes Nilas' forklaring

Efter at være gjort bekendt med Claes Nilas' forklaring om baggrunden for sine påtegninger på mavebælte af 12. november 2009, har Kim Lunding skriftligt kommenteret denne via sin bisidder, advokat Nicolai Westergaard, således:

”1.

Min klient har dengang som nu læst og opfattet departementschefens påtegning og den videre ekspedition af mavebæltet til Ministeren på den måde, at han var enig i indholdet af mavebæltet og derfor lagde det videre til Ministeren, men at han i øvrigt som også kontoret og min klient mente, at situationen var lidt rystende, jf. hans bemærkning på mavebæltet herom.

Claes Nilas har på intet tidspunkt dengang eller senere givet udtryk over for Kim Lunding for, at han ikke var enig i eller ikke kunne tiltræde mavebæltets indhold.

2.

Kim Lunding har aldrig i sin mangeårige karriere som embedsmand oplevet, at en overordnet (eller underordnet) har påtegnet et mavebælte og lagt det videre, hvis den pågældende ikke kunne tiltræde dets indhold – heller ikke Claes Nilas.

3.

Hvis departementschefen ikke havde været enig i indholdet af mavebæltet af den 12. november 2009, skulle han i overensstemmelse med den fast indarbejdede fremgangsmåde have standset mavebæltet og givet sine instruktioner om ændringer eller tilføjelser m.v., svarende til den procedure, Claes Nilas fulgte, da han ikke kunne tiltræde mavebæltet af 16. februar 2009 (ekstrakten side 182) med det indhold, det havde.”

8.3.2.8 Birthe Rønn Hornbech

Birthe Rønn Hornbech har forespurgt, om hun deltog i møder eller drøftelser om sagen, før hun fik mavebæltet af 12. november 2009, forklaret, at

”det gjorde hun ikke. Det, hun mindes, er, at det var en sag, der for længst var ude af hendes sind. Foreholdt at det ser ud som om, at der var berammet et møde i kalenderen, forklarede vidnet, at som hun husker mavebæltet af 12. november 2009, kom det meget overraskende for hende. Det er sagt med nogen tvivl, men sådan husker hun det. Hun kan huske, hvordan hun reagerede. Det ville hun ikke have kunnet, hvis det ikke var overraskende. Medmindre hun da havde givet den modsatte ordre, men det husker hun heller ikke.

Foreholdt ekstraktens side 314 (Mavebælte af 12. november 2009) forklarede vidnet, at det lyder mærkeligt, at man kan huske noget, men ikke noget andet, men det er almindelig menneskelig erfaring, at det, der gør indtryk, husker man. Det mavebælte husker hun, mens hun kun meget dunkelt husker mavebæltet af 20. februar 2009. Det kan man se på den måde, hun ”maler” hen over det ”*Claes SNAREST!!! Konventioner skal overholdes. Overvej notat fra Nina Holst om hvor meget vi skal*”. Det var overflødig, fordi det også stod i lov-bemærkningerne, men hun må indrømme, at da hun fik mavebæltet, spurgte hun sig selv, om der var andet på færde. Derfor havde hun dette med, at hun sagde til Kim Lunding, at det var ham, der var hendes juridiske rådgiver, og var der noget, han var i tvivl om, var det Nina Holst-Christensen, som han skulle spørge. Hun kunne slet ikke overskue, hvorfor dette kom. Dels at man skrev dette om konventioner, som var i mavebæltet af 23. januar 2009, dels at man indførte nogle hjemmestrikkede krav. Det kunne hun slet ikke forstå. Departementschefen kunne heller ikke se eller gå lige dybt i alle sager, men her kunne hun kun få det indtryk, at Claes Nilas var klar over, at den var gal. Han skrev ”*Hold da op – lidt rystende – vi må se at få ryddet op.*” Det kom også helt bag på ham, sådan opfattede hun det. Det var ikke bare, at man foreslog det. Man sagde, at fordi konventionens krav er absolut, må man se bort fra dem. Normalt ville man sige det omvendte. Det brugte de som juridisk argumentation. Hun har tænkt meget over, hvordan det kunne gå til. Hun forstår det ikke. Foreholdt samme dokument side 317 ”*her er vist en konvention som tiden er løbet fra!!*” forklarede vidnet, at hun tror, at det var den, der fik hende rigtigt op af stolen. Hun havde den fuldstændig modsatte opfattelse, og det var ikke noget, Kim Lunding skulle blande sig i. Det praktiske ved indfødsret har ikke så stor betydning mere, men lige præcis med de fædrelandsløse, de statsløse, har det betydning, fordi det er passet, de gerne vil have. Så kan man diskutere ideologisk med valgtret og sådan noget, som hun også har skrevet. Ikke at have et pas i vores tid, det er noget af en begrænsning. Hele den diskussion med, at

tiden skulle være løbet fra konventionen. Der må hun sige, at lige med de statsløse, måtte man erkende, at der blev flere og flere statsløse. Det var beklageligt for den indfødsrets politik, som VK regeringen havde ført, men sådan er verden bare. Den sætning kan hun godt huske, men man må næsten spørge ham selv, fordi han har fuldstændig ret i, at man selvfølgelig burde se på konventioner ind imellem, men det er et meget stort politisk apparat.

Det var ikke noget, hun lige med denne konvention overhovedet havde tænkt over. Foreholdt side 318 ”1. *Jeg ønsker snarest en indstilling om, hvordan samtlige sager kan behandles i følge konventionen og ikke mere og ikke mindre.*” forklarede vidnet, at der var hun virkelig blevet usikker. Hun måtte derfor tage det finmaskede trawl og være helt sikker på, at det var alle sager, og ikke mere og ikke mindre, hvilket var lige præcis det, der stod i lovforslagets bemærkninger. Det var ikke mere og ikke mindre, efter hendes juridiske opfattelse. Forespurgt om dette ”ikke mere og ikke mindre” kunne have et link til den foregående side på mavebæltet, hvor hun skrev ”*Overvej notat fra Nina Holst om hvor meget vi skal*” forklarede vidnet, at hun her ”maler” for at være helt sikker. Hun var ikke i tvivl om, at de havde taget den minimalistiske fortolkning i lovforslaget i 2004. Der var hverken mere eller mindre. Da det var en del af en aftale med Dansk Folkeparti, kunne hun ikke begynde at ændre, selvom hun selv kunne have lyst til at føre reglerne tilbage til at gælde andre end dem, der er født i landet. Forespurgt om de to ting korresponderede, når hun skrev hverken mere eller mindre, idet det ikke gav præcist svaret på, hvor det var snittet lå, forklarede vidnet, at der var noget, der tydede på, at nogen var i tvivl. Det var ikke hende, der var i tvivl om det. Nina Holst-Christensen ville svare det samme som hende. Der lå bare det i det, at hvis de ikke ville tro på ministeren, kunne det være, at de ville tro på Nina Holst-Christensen. Foreholdt at Dorit Hørlyck har forklaret, at hun mente, at det sigtede til noget helt andet, forklarede vidnet, at det havde de helt misforstået. Det var, fordi det var Indfødsretskontoret; de kendte ikke deres jargon. Hvor hun ustandseligt sagde til Kim Lunding, at han skulle ringe til Nina Holst-Christensen, hvis han var i tvivl, og han ringede til Nina Holst-Christensen hele tiden, fordi det var EU-domstols-domme og domme fra Menneskerettighedsdomstolen. Hun tror, at Kim Lunding godt var klar over, at det var den jargon. Hvis de ville føle sig mere sikre med at have spurgt Justitsministeriet, kunne de gøre det. Andet lå der ikke i det.

Foreholdt ”2. *hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget. ad 1 og 2 ingen udenomssnak.*” forklarede vidnet, at det er lidt sjovt, at hun blev bebrejdet i pressen, at brevet til Indfødsretsudvalget ikke var til at forstå. Her skrev hun tydeligt, at det skulle være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne havde ligget og ingen

udenomssnak. Foreholdt at der stod ”*hvis*”, forklarede vidnet, at hun slet ikke kunne overskue det her. Det var bare om at få smidt bomben. Hun anede ikke noget. Derfor skrev hun ”*hvis*”. Hun troede, at Indfødsretskontoret havde været i Folketinget. Hun vidste ikke, om de skulle det igen, men hvis de skulle, ville hun i hvert fald have, at det skulle kunne forstås. Hun var blevet lidt gal i hovedet her. Hun har skrevet nedenunder, at hun var rasende og tog selv kopi for at huske det. Forespurgt om det ikke havde været naturligt at skrive det på en anden måde, hvis hun havde det billede, at udvalget var blevet orienteret den 4. august 2008, forklarede vidnet, at hele hendes verden faldt sammen. Hun vidste ikke, hvad det handlede om, og hun kunne se, at Claes Nilas var klar over, at den var helt gal, så hun skrev med det store trawl. Forespurgt om det ikke havde været logisk at skrive, at hun troede, at Indfødsretsudvalget var orienteret for længst, og at de skulle komme i gang, forklarede vidnet, at det kunne hun også have skrevet. Hun synes imidlertid, at dette var mere lige på og hårdt. Det handlede om at være proaktiv og ikke begynde at være bagudrettet og bebrejde. Det kunne hun ikke bruge til noget.

Foreholdt at hun skrev ”*hvis den skal ...*”, forklarede vidnet, at hun ikke kunne overskue, hvad det var. Det måtte Claes Nilas udrede. Hun anede ikke sine levende råd. Som sagt sad hun derhjemme med sagerne om natten. Derfor skrev hun ”*Claes SNAREST !!*” for at henvende sig direkte til ham. Det var sådan, hun kommunikerede. Foreholdt ”... *skal det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne har ligget. Ad 1 og 2 ingen udenomssnak*” og forespurgt, hvorfor hun skrev det, forklarede vidnet, at det var, fordi hun ikke ønskede udenomssnak. Forespurgt om der var særlig grund til at fremhæve det her, forklarede vidnet, at det var, fordi mavebæltet kom længe efter, at hun troede, at sagen var i orden. Hun synes, at det var meget rimeligt at sige, at hun ikke gad høre udenomssnak. Hun synes, at dette hastede. Foreholdt at udenomssnak er, når man prøver at bortforklare noget eller sige noget andet, forklarede vidnet, at de bare skulle have de sager ordnet. Der var ikke grund til at snakke om alt muligt andet. Det, som udspørgeren synes, hun skulle have skrevet, synes hun er udenomssnak. Det var bare med at komme i gang. På det tidspunkt anede hun ikke, hvor mange sager der havde ligget. Hun kan konstatere, at mavebæltet af 12. november 2009 i sit indhold ligner mavebæltet af 23. januar 2009 utrolig meget, men det er bare blevet lidt værre, og så har man taget de nordiske lande med i det, men det kunne hun heller ikke rigtig bruge til noget.

Foreholdt side 314 ”*at Danmark lægger sig op ad Finland og Norge, således at der stilles tilsvarende krav over for ansøgere, der er statsløse, som over for øvrige ansøgere, uanset at Danmark dermed ikke opfylder sine internationale forpligtelser,*” forklarede vidnet, at det indeholder mere vildledning end vejledning. Med

mindre hun husker forkert, er der automatisk indfødsret efter fødselskriteriet i Finland. Foreholdt at det fremgår af et af de papirer, som hun har forklaret, at hun ikke havde set, forklarede vidnet, at hun som sagt også studerede selv. Foreholdt at man i notatet fra den første undersøgelse, der var vedlagt mavebæltet af 23. januar 2009, kunne se, at Finland giver indfødsret til børn, der bliver født statsløse i Finland, forklarede vidnet, at hun kunne have vidst det. Hun havde temmelig meget med sin finske ministerkollega Astrid Thors at gøre. Foreholdt side 315 ”at Danmark ikke lægger sig opad Norge og Finland, ...” forklarede vidnet, at lige ovenover står der, at man indstiller, at man ”så vidt muligt” overholder konventionen. Det var heller ikke et begreb, hun kendte til. Enten overholdt man en konvention, ellers måtte man tage den folkeretlige balle bagefter.

Foreholdt at man forkastede det første forslag på grund af retningslinjernes § 19, stk. 2, og forespurgt, om hun forstod, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at det har hun ikke tænkt over. Hun er bange for, at hun var så hidsig, at det var de andre ting, hun fæstede sig ved. Forespurgt om denne negative reaktion førte til en drøftelse med nogen om det, forklarede vidnet, at som sagt lå der en hel stak sager på hendes spisebord hver aften. Hun ved bare, at her begyndte hun og Claes Nilas at smalltalke om det. Hun fik det indtryk, at han heller ikke havde været klar over, hvad der foregik. Hun havde glemt det, han havde skrevet, indtil hun læste det igen, men hun kan huske, at han forekom hende ligeså chokeret, som hun selv var.

Foreholdt at der i kalenderen er berammet et møde den 19. november 2009 forklarede vidnet, at der ikke var så meget at spille om, fordi hun må have fået overbevist ham om, at der ikke var nogen fortolkningstvív. De havde et møde med VK-ordførerne på et tidspunkt og skrev til Folketinget. Hun havde et hus med at få brevene til at være læselige. Udkastene gik frem og tilbage den ene gang efter den anden. Til sidst måtte hun bede om, at der i begyndelsen af skrivelsen stod, at de havde overtrådt konventionerne. Det var lidt tungt. Forespurgt om hun havde en form for konfrontation med for eksempel Kim Lunding om det, forklarede vidnet, at hun godt kan lide konfrontationer. De skulle diskutere, når der var udfordringer, og når de var lige ivrige i juraen. Hun var bange for, at det gik ud over Dorit Hørlyck. Hun synes også den første gang, at det var lidt synd for hende. Hun kan ikke rigtig huske, om hun afreagerede, da hun skrev det, men hun kan huske, at Claes Nilas var helt klar over det. Hun kan se for sig, at hun spurgte ham, om han var klar over dette, hvorefter han rystede på hovedet. Hun mener, at det var på dette tidspunkt. Det kan næsten ikke være på et andet tidspunkt. Det kunne ikke være senere, og det var ikke tidligere. Det med at skælde folk ud for fejl, som de inderst inde

godt ved, at de har begået, tjener ikke noget formål. Det gør hun ikke så tit. Foreholdt at udspørgeren forstår hendes forklaring sådan, at det først var her, at det gik op for hende, hvad der var galt, og at embedsmændene var gået ad et galt spor, forklarede vidnet, at hun følte jorden slå revner under sig. Hun vil gerne kunne forklare det. Hun kan simpelthen ikke huske noget om nogen tilblivelse, hvordan det skulle være kommet i gang. Det forekommer hende, at de ikke havde talt om den sag i lange tider. Det var også hendes indtryk, at Claes Nilas mente, at sagen var i god gænge. Forespurgt om hun, når hun mødte Kim Lunding, spurgte, hvad han havde tænkt sig, hvordan han kunne bringe hende i den situation, forklarede vidnet, at hun ikke tror, at hun nogensinde har sagt til en embedsmand, hvordan de kunne bringe hende i en sådan situation, for til syvende og sidst var det hende, der på en eller anden måde havde ansvaret. Man kan se i en meget senere mail, at Dorit Hørlyck rystede som et espeløv, da hun skulle op til hende, fordi der var kommet nogle lækager, men hun sagde ikke et suk til Dorit Hørlyck. Forespurgt om hun sagde det på en mere urban måde, forklarede vidnet, at hun ikke er sikker. Hun havde en klar fornemmelse af, at Claes Nilas tog sig af det. Hun husker, at hun fornemmede, at han var helt klar over alvoren og tog sig af det. På dette tidspunkt var hun stadig ikke helt klar over omfanget. Forespurgt om hun med omfanget mener antallet af sager, bekræftede vidnet dette og forklarede, at der, så vidt hun husker, havde været statsløse børn optaget på naturalisationsforslaget. Hun følte jorden slå revner. Det var også derfor, hun skrev så meget på mavebæltet af 12. november 2009. Forespurgt om hun fulgte op på sætningen ”*Overvej notat fra Nina Holst om hvor meget vi skal*”, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, fordi Claes Nilas ret hurtigt må have meldt tilbage, at de arbejdede på det. Det er hendes fornemmelse, at hun var sikker på, at han gik ind i sagen på dette tidspunkt.

Foreholdt ekstraktens side 319 (Notat om behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, herunder om Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed af 30. oktober 2009) og forespurgt om hun har set det, forklarede vidnet, at blanke papirer tyder på, at hun ikke har set det, men i bagklogskabens lys var der mange papirer, hvor man synes, at det bare var blevet klippet og klistret, så det fik en vis ensformighed i forelæggelserne. Foreholdt at der på notatets side fire er nogle taloplysninger om, hvor mange sager det drejede sig om, forklarede vidnet, at det var først i januar og februar 2011, da pressen begyndte at skrive om sagen, at hun kunne se, at de tal, som hun fik, ikke svarede til pressens. Da blev hun tosset. Det kan man også se af mailkorrespondancen. Det tror hun ikke, at hun gik ind i her, fordi hvorfor skulle hun det. Hun kunne ikke gå ned og tælle efter. Det var ikke tallene, der var afgørende for hende, men det principielle.

Foreholdt at der ligger nogle udkast til breve til Indfødsretsudvalget, forklarede vidnet, at hun desværre måtte kassere de breve flere gange. Det lykkedes hende kun at få dem til at skrive det i klartekst til VKO-ordførerne. Hun tror, at hun kasserede brevene til Folketinget tre gange. Det blev, som det blev, efter de havde skrevet det om nogle gange. Da departementschefen skrev på sagen, at det var vanskeligt at gøre klarere, opgav hun. Det var nok forkert, men man kunne heller ikke blive ved. Foreholdt at det næste mavebælte kom den 3. december 2009 og forespurgt, om der skete noget for hendes vedkommende i den mellemliggende periode, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om de talte om det. Det kunne godt være, fordi Claes Nilas var med. Det er vigtigt for hende at sige, at de havde det meget uformelt både Claes Nilas og hende, men også Kim Lunding kom farende, lige så snart hun bad om det, hvis han havde tid til det. Det var altid meget uformelle og givende drøftelser for hende. [8. maj 2013, side 930-935]

Forespurgt af kommissionens udspørger om hvornår og hvor hun første gang gav udtryk for sin opfattelse af sagen, og at der var opstået denne misforståelse, forklarede vidnet, at alt det, hun kan sige i dag, beror på, hvad hun ved, at hun kan huske, men der er mange ting, hun først har fundet ud af nu, hvilket, hun mener, fremgik meget klart af første afhøring. Hvis hun havde vidst alt om, hvad der foregik, om alle de mails, der blev sendt frem og tilbage, om alle de fejlbehandlinger og forkerte vejledninger også om børn, er det klart, at så havde hun handlet på en helt anden og mere aktiv måde. Hun har set i aviserne, at Claes Nilas mente, at hun blandede sig. I denne sag blandede hun sig for lidt, men hun var ikke klogere. Derfor har hun prøvet, når hun afgav forklaring, at skelne mellem hvad hun kan huske, og hvad hun kan se, når hun har læst sagen. Derfor vil hun gerne begynde med at sige, at det, hun prøvede at give udtryk for ved første afhøring, var, at aviserne brugte udtrykket konventionsbrud, men en mulig grund til en af uoverensstemmelserne er, at hun med det samme var opmærksom på loven. Hendes CV blev gennemgået ved første afhøring, og 12 år som anklager og 20 år som administrator i noget, der ligner centraladministrationen i et direktorat, Rigspolitiet, gør, at det første, man griber til, er lovsamlingen. Derfor skal man være opmærksom på, at hun er totalt uenig i en del af den retsopfattelse, som også gav sig udtryk i redegørelsen, fordi hun syntes, at det er som om, at man siger, at cirkulæreskrivelsen er højesteret, og så er konvention og lov noget supplerende. Hun har læst lektien igen. Der var vild forvirring om den elementære retskildelære, fordi man hele tiden gik ud fra cirkulæreskrivelsen. Det var det, hun prøvede at sige ved første afhøring, at hun et stykke ad vejen godt kan se, hvad der er sket, fordi det er kendt, når man har undervist på politiskolen i forhold til politiuddannede, og når man har haft HK-medarbejdere, at hvis de ikke bliver uddannet ordentligt

af juristen, sker der lige præcis det, som tilsyneladende skete i denne sag. Når man har sagt det, er man også nødt til at tilføje, at selvom hun siger, at man har forlæst sig på cirkulæreskrivelsen, læste man den ikke, fordi det, som ikke rigtig er kommet frem under sagen, er, at hele argumentationen med den manglende kobling ikke duer i forhold til børn. For børnekonventionen stod i cirkulæreskrivelsen. Det er bare for at gentage, at hun tror, at hun anskuede retskilderne i en anden rækkefølge og med en anden prioritering, end man tilsyneladende gjorde. Dels talte man om cirkulæreskrivelsen, dels talte man hele tiden om ”konventionerne”. Det var sprogbrugen, men der er jo lovgivningen. Det er derfor, hun siger, at der ikke er nogen fortolkningstvivl, fordi Folketinget har fortolket nogle i forvejen efter en konvention meget klare retsregler og minimumskrav for en stat om borgernes rettigheder. Det er meget vigtigt at få slået fast, at for hende er det 2004-loven, der var omdrejningspunktet. Det var ud fra den, man skulle agere.

Foreholdt at hun har forklaret, at hun under sagsforløbet havde en klar opfattelse af, at de instruktioner, som hun havde givet på mavebæltet af 4. august 2008, blev udført, at det gik op for hende, da hun så mavebæltet af 12. november 2009, at der var noget galt og forespurgt om, hvornår hun første gang gav udtryk for den misforståelse, som tilsyneladende var opstået mellem hende og embedsmændene, forklarede vidnet, at det har hun overhovedet ikke givet udtryk for, fordi det anede hun ikke. Det anede hun ikke før nu, hvor hun har hørt forklaringerne. Forespurgt om det ikke var hendes forklaring, at det gik op for hende, da hun fik mavebælter af 12. november 2009, at sagerne ikke var behandlet i overensstemmelse med hendes instruks, forklarede vidnet, at det ikke gik op for hende, at retsopfattelsen var så forskellig, som den var i forhold til hende og embedsværket. Det var det, hun svarede på. Det er først gået op for hende nu, men det er rigtigt, at hun ikke anede noget, før hun så mavebæltet af 12. november 2009. Derfor reagerede hun også så voldsomt.

Foreholdt at det var det, udspørgeren nævnte som det tredje punkt, at hun ved mavebæltet af 12. november 2009 blev klar over, at der var behandlet sager i strid med konventionen, forklarede vidnet, at hun ikke tror, at hun tænkte på sagerne. Det, hun tænkte på, var, at her indstillede kontoret velbegrundet. Det var det uhyggelige, at man begrundede og sondrede mellem 1961-konventionen og børnekonventionen og argumenterede for, hvorfor man skulle gøre det. Man skrev i mavebæltet, at konventionerne var absolutte; derfor skulle man overtræde dem. Det, der bragte hende i harnisk, var, at hun først læste den uhyrlige indstilling, som hun overhovedet ikke fattede. Det er hun ikke opdraget med i anklagemyndigheden. Hun er elev af statsadvokat Hertz, så det var alle de gamle dyder. Mavebæltet var vedlagt et brev til Folketinget. Fore-

spurgt om hvornår hun første gang omtalte den diskrepans eller misforståelse i opfattelsen af sagen, at hun indtil mavebæltet af 12. november 2009 troede, at sagerne var i god gænge, forklarede vidnet, at hun ikke forstår, hvad det er for en misforståelse, der tales om. Hun blev rystet, da hun så det mavebælte, men hvori består diskrepansen og mellem hvem. Foreholdt at hun har forklaret, at sagen efter hendes opfattelse var i god gænge efter mavebæltet af 4. august 2008, og at hun ikke hørte mere til sagen før den 12. november 2009, forklarede vidnet, at de gennemgik mavebæltet af 20. februar 2009 og dem, der gik forud. Der hakkede hun et stempel i. Det vedkender hun sig. Den diskrepans om, hvordan det gik, havde muligvis sit udspring i en forskellig retsopfattelse. Det er hun mest tilbøjelig til at tro, fordi forklaringerne går på noget med fortolkning af konventionen, hvor hun siger, at der ikke var noget at fortolke. Det er noget, hun ser i bagklogskabens lys, og fordi hun ser protokollaterne fra vidnerne, men hun kan ikke sige præcist, hvor hun sagde hvad. Det, hun mener, hun forklarede ved første afhøring, og som man kan se på sagen, er, at Claes Nilas havde skrevet ”*rystende*”, og at der skulle ryddes op, på mavebæltet. Deri lå noget processuelt om nogle sager, men som hun sagde sidste gang, kunne hun slet ikke overskue det. For hende var det ikke afgørende på det tidspunkt at begynde at tænke på, om der var forskellige opfattelser. Det man måtte tænke på, når man så sådan en indstilling om direkte lovbrud, fordi det er det, hun anser det for at være, er, at det vigtige var at få det rettet op. Foreholdt at hun har forklaret, at hun ikke troede, at behandlingen af sagerne blev udsat, forklarede vidnet, at det også var derfor, hun blev fuldstændig rystet over at se indstillingen den 12. november 2009.

Foreholdt at hun mente, at sagen var i god gænge, og at man havde fulgt hendes påtegninger den 4. august 2008, hvilket betød, at man gik i gang med at behandle sagerne, og at hun først forstod noget andet den 12. november 2009, forklarede vidnet, at hun mener, at når hun kom som minister til et hvilket som helst ministerium eller styrelse og oven i købet fik at vide, at det var meget dygtige jurister, hvor flere havde trådt deres barnesko i Justitsministeriet, havde hun lov til at gå ud fra, at hun ikke skulle indskærpe hverken straffelovens regler om embedsmandspligter eller tjenestemandslovens pligter. Foreholdt at det var hendes forklaring, forklarede vidnet, at det havde en betydning for, hvad hun sagde og gjorde, hvad hendes univers var, og det var en selvfølge, at hun havde dygtige embedsmænd – det havde hun fået at vide – der ikke kunne drømme om at overtræde noget som helst, og embedsmænd der selvfølgelig rettede sig efter hendes resolutioner. Hvorfor skulle hun ellers være der. Hun resolverede, at sagen skulle i Folketinget, og det gjorde hun i polemik med departementschefen, der ”kun” syntes, at man skulle underrette ordførerne. Som hun forklarede ved første afhøring, var det meget afgørende for hende, at

sagen kom over i Folketinget. Det var hendes sikkerhed for, at der var nogen, der førte kontrol med embedsværket, og at der blev gjort det, hun ønskede, nemlig at der blev ryddet op. Det var hendes udgangspunkt for, at hun troede, at hun kunne regne med, at man gjorde, som man skulle.

Forespurgt hvornår hun første gang fortalte omverdenen om sit billede af sagen på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, om hun overhovedet fortalte omverdenen. De sidste par måneder gjorde hun meget ud af at falde ind i den indre melodi, når hun talte udadtil. Det syntes hun, at hun havde pligt til. Hun vil godt minde om, at en minister var fuldstændig værgeløs, fordi man ikke havde et eneste bilag. Man kunne ikke gå ned i huset, som kommissionen har kunnet, og finde alle de bilag frem, som hun gerne ville have haft. Hvis hun havde haft sin resolution i hånden, kan man godt regne med, at den var røget over i Statsministeriet i en vis fart. Foreholdt at ingen af de embedsmænd, der er blevet spurgt, har kunnet bekræfte, at de har hørt hende fortælle om det billede, hun har givet, forklarede vidnet, at hun har bemærket, at man har spurgt, om nogen havde bemærket, hvad hun tænkte. Hun gør sig meget umage for her at forklare, hvad hun tænker, og hvad der var hendes univers. Hun siger kun, hvad hun har sagt, hvis hun kan huske det. Forespurgt om hvornår hun sagde det, forklarede vidnet, at det har hun ikke haft nogen anledning til. Når man gik og troede, at alt var i orden, går man ikke og mistænkeliggør medarbejderne. Forespurgt om der ikke var anledninger til at sige det, forklarede vidnet, at man ikke kan sige noget, man ikke ved, som man ikke selv kan indse, og som man ikke er klar over, fordi man tog det som en selvfølge. Det er derfor, at det er godt, vi har alle bilagene i dag og kan se tingene i en helhed. Foreholdt at hun har forklaret, at jorden sprak under hende, da hun læste mavebæltet af 12. november 2009, forklarede vidnet, at det var noget usædvanligt for en minister at modtage en indstilling om, at man skulle bryde loven. Foreholdt at det måske var den første anledning til at nævne den opfattelse, hun havde, forklarede vidnet, at hun prøvede under de første møder, hvor det for hende handlede om, at sagen skulle i Folketinget, fordi hun havde skrevet på sagen, at den skulle i Folketinget, hvilket hun gik ud fra, man rettede sig efter. Mødet gik nærmest på at vise, at hvis nogen troede, at hun var edderspændt rasende, hvad hun var, at det var hun ikke, fordi hun altid er bange for, at det gik ud over dem nederst i hierarkiet. Hun ville selvfølgelig gerne vide, hvordan det kunne ske. Derfor spurgte hun allerede under det første møde og blev ved, men hun kunne ikke få en forklaring. Hun spurgte til det sidste, om der var nogen, der kunne forklare, hvad der var sket. Hun spurgte Dorit Hørlyck i januar eller februar 2011. Hun fik aldrig et klart mundtligt svar. De brød sig ikke om at tale om det. Hun fik skriftligt at vide,

at det var manglende opmærksomhed og manglende kobling. [4. juni 2013, side 1178-1182]

Foreholdt at hun fra november 2009 i et vist omfang fik kendskab til, at der blev givet forkerte afslag, forklarede vidnet, at det ikke var det, hun sagde med forkerte afslag. Det, hun sagde, var, at mavebæltet viste, at man havde en retsopfattelse, som hensatte hende i en noget mærkelig situation. Foreholdt at hun mange gange er blevet spurgt om, hvornår hun fik det at vide, og hvad der skete, og at hun ikke ses at have benyttet disse lejligheder til at fortælle om den misforståelse, som hun har fortalt om her, forklarede vidnet, at det er en misforståelse, hun har ræsonneret sig frem til ud fra sin livserfaring med mennesker og efter at have ”pløjet” sagen igennem et halvt år. Det var et muligt forsøg på en mulig forklaring. Hun vidste ikke, hvad de andre tænkte. De havde så styrtende travlt. Det var vigtigt at få sagerne klaret. Forespurgt om det ikke var en misforståelse, der bestod i hendes bevidsthed, dengang sagen fandt sted, forklarede vidnet, at hun var fuldstændig overrasket. Hun fattede det simpelthen ikke, og det var det, hun blev ved med at spørge til, hvordan det kunne ske. Foreholdt at hun var med til beslutningen i august 2008 og først, da hun så mavebæltet i november 2009, gik det op for hende, at den var gal, og at der ikke var sket noget i den periode, som hun havde forestillet sig, forklarede vidnet, at hun i august 2008 var klar over, at den var gal, fordi hun havde det sådan, som hun forklarede ved første afhøring, at hun så hver enkelt sag som principiel. For hende var det selvfølgelig vigtigt, da hun så mavebæltet af 4. august 2008, at overveje, om det var en fejl. Hun kan se, at Oluf Engberg, som var en dygtig jurist i Justitsministeriet, også kom ud for, at der skete et ulovligt afslag. Han sagde med det samme i sin forklaring, at det var en fejl. Noget, hun som chef i politiet altid havde været meget optaget af, var fejl, som de kunne se, de havde begået som en tanketorsk, men at de godt vidste, hvordan reglerne var. Det, der var hendes problem allerede den 4. august 2008, var, at forklaringen, som hun fik om den manglende opmærksomhed og manglende kobling, var så grufuld, når man var på det så elementære juridiske plan, at noget ”står fuldstændig op i luften” i nogle lovebemærkninger og med børnekonventionen i cirkulæreskrivelsen. Det var rystende for hende. Det var ganske enkelt en forkert retsopfattelse og muligvis dårlig uddannelse. Der var hendes værn at få sagen i Folketinget, fordi hun så havde det som et værn og en sikkerhed for, at Folketinget var opmærksom på det.

Foreholdt at hun ikke omtalte, at nogle af afslagene var givet efter, at Indfødsretskontoret havde opdaget problemet, forklarede vidnet, at hun ikke forstår det. Foreholdt at udsøgeren ikke er stødt på udtalelser fra hende, hvor hun kommer ind på spurgte vidnet, hvor det var, at hun skulle udtale sig. Foreholdt

at hun formentlig kan huske, at der er en række lejligheder, hvor hun har udtalt sig om sagen.

Advokat Bjørn Høberg-Petersen anmodede om, at udspørgeren spurgte mere konkret.

Udspørgeren oplyste, at han ønskede vidnets generelle svar på spørgsmålene.

Vidnet forklarede, at hun ikke forstår det, og at hun er meget utilfreds med måden, der blev spurgt på. Hun synes ikke, at hun har den retssikkerhed, hun egentlig har krav på. Hun synes, at man forsøger at lede hende ud i noget, som hun overhovedet ikke har forudsætninger for at svare på. Man forudsætter et eller andet tre år efter, at hun ene mand i et ministerium med 600 ansatte, 300 i departementet og 300 i udlændingestyrelsen, plus Kirkeministeriet, skulle have kunnet gennemskue det på trods af, at man kan se af oversigten af 18. oktober 2011, at uanset hvad hun skrev på sagerne, fortsatte afslagene og med de mest rædselsfulde begrundelser og den mest rædselsfulde vejledning. Hun vil gerne vide, om det var alt det, hun skulle have klaret.

Foreholdt at udspørgeren blot er interesseret i at vide, hvornår hun har fortalt omverdenen om sin rolle, spurgte vidnet, om omverdenen omfatter hendes kæreste? Forespurgt om hun fortalte om sin opfattelse af sagen til Folketinget, forklarede vidnet, at hun kan henvise til Folketingets forhandlinger og spørgetid for, hvad hun har sagt der. Forespurgt om hun ingen erindring har om, at hun selv præsenterede oplysningen om sin egen opfattelse, forklarede vidnet, at det vil hun ikke svare på. Så længe hun ikke kan høre de skjulte motiver for at stille spørgsmålet, må hun sige, at hun henviser til dokumenterne, hvad hun har skrevet på sagerne, og hun henviser til det, hun har sagt i Folketinget. Hvis man tager udgangspunkt i det, vil hun meget gerne svare. Hun synes, at man er ude i nogle spekulationer, som man først kunne gøre tre år efter, og at man prøver at opstille en eller anden norm for, at hun ene mand i det store ministerium skulle have sørget for, at der ikke var sket fejl. Det kan ikke være rigtigt. Foreholdt at der spørges til et simpelt faktum, forklarede vidnet, at det ikke var et faktum, hvad hun havde af overvejelser, og om hun gav udtryk for det. Man har spurgt andre vidner, om de bemærkede, hvad hun tænkte. Det kunne de ikke vide. Foreholdt at der spørges til det faktum, som hun selv præsenterede i kommissionen, nemlig hvordan hun opfattede sagen, forklarede vidnet, ja som hun opfattede sagen den 8. august 2008. Det er jo sådan, at jo mere man får at vide, som tiden går, og nu hvor man har alle de sager, hvor hun måske havde en tusindedel af de papirer, der er i sagen, så er det klart, at hun stadigvæk er

optaget af at få opklaret, hvordan det kunne ske. Det skal helst ikke ske andre steder. [4. juni 2013, side 1183-1185]

Forevist udskrift fra Orientering, P1, den 12. januar 2011, uddrag, forklarede vidnet, at hun ikke vil fortælle, hvad hun har af private netværk ude i byen. Hun er jurist fra 1971 og har et kæmpe netværk. Foreholdt at udsøgeren ikke forstod, hvad hun mente, og at det er en udskrift af et radioprogram og forespurgt, hvad det har med netværk at gøre, forklarede vidnet, at hun taler om at gå ud i byen. Hun var bange for, at der ville blive spurgt til, hvem hun spurgte. Det vil hun ikke fortælle. Hun har altid holdt sine private venner uden for rampelyset. Hun har altid holdt sine hemmelige kilder uden for rampelyset. Hun har aldrig pralet nogen steder. Forespurgt om hun husker, at hun blev interviewet til Orientering, forklarede vidnet, at det var den tredje rystelse i sagen. Foreholdt ”... *Men hvordan kunne det gå så galt, at Integrationsministeriet i årevis har truffet afgørelser i strid med FN Konventionen. Astrid Fischer har ringet og spurgt integrationsminister Birthe Rønn Hornbech: ... Jeg var så forbavset, så jeg sådan set gik ud i byen for at høre, om det overhovedet kunne være rigtigt, men også høre lidt om, hvordan man gør i andre lande. ...*” og at hun tidligere forklarede, at hun var forbavset, forklarede vidnet, at hun slet ikke har forklaret om dette før, men det vil hun meget gerne. Hun har nogle gang i årenes løb har været meget hård ved journalister. DR har æren for, at hun for alvor selv gik ind i sagen i detaljer. Hun forlangte at få en jurist stillet til sin rådighed til at dykke helt ned i maskinrummet. At hun så ikke nåede det, er en anden side af sagen. Astrid Fischer spurgte hende på et tidspunkt, hvad med alle dem, der ikke var blevet vejledt, og derfor havde holdt sig væk. Det er måske et fortærsket udtryk, at jorden slog revner, men det var den tredje gang, at den gjorde det. Første gang var 4. august 2008, anden gang 12. november 2009 og den tredje gang var 12. januar 2011 i radioens Orientering, fordi det gik op for hende, at der overhovedet ikke var ryddet op. Hun var meget optaget af det med vejledninger. Næste morgen gik hun i ministeriet og havde en arbejdsplan med, som hun bad om at få effektueret. Det tog meget længere tid, end hun havde håbet. Det var fuldstændig rigtigt, at hun, når hun stod over for et embedsværk, der flere gange sagde, at konventionen blev fortolket retsstridigt i andre lande, var lidt skeptisk, og så indhentede hun viden i sine bøger og hos folk, hun kender. Selv om hun mente, at mavebæltet af 4. august 2008 var fuldstændig juridisk korrekt og henviste til det rigtige, nemlig loven, var hun nødt til at være så selvkritisk på grund af den evige snak om det med de nordiske. Hun gik til dem, hun kendte, som vidste noget om det og spurgte, om det kunne være rigtigt, at de andre lande administrerede konventionsstridigt. Det førte hende ikke til noget. Det var kun for at sige i radioen, at det var en sag, hun tog meget alvorligt, og hun søgte egenhændigt uden om embedsværket,

om der var supplerende oplysninger, som hun kunne få her og der. Samtidig spekulerede hun som en rasende på, hvordan hun fremadrettet kunne forhindre, at dette skete igen. Nanna Fischer har også forklaret, at vidnet i det arbejde, de havde sammen, var meget fremadrettet. Arbejdet var blandt andet at få skrevet breve til alle de palæstinensere, som kunne være vejledt forkert. Det var det, der kom ud af den radioudsendelse. [4. juni 2013, side 1189-1190]

Foreholdt at udspørgeren har spurgt en del om, hvordan man i mavebæltet af 12. november 2009 kunne finde på at skrive, at man skulle gå i gang med at behandle sagerne efter konventionerne, men samtidig opretholde vandelskravet. Kim Lunding har forklaret, at det var, fordi han ønskede en sikkerhed for, at mavebæltet ikke kom retur igen. Afdelingen havde fået mavebæltet af 23. januar 2009 tilbage, og sagen var ikke blevet løst, og nu skulle den løses, og derfor var man nået frem til, at man ikke kunne komme længere af det nordiske spor, og man havde den opfattelse, at hun ikke kunne acceptere, at konventionen skulle vige for vandelskravet. Derfor var det en strategisk overvejelse, at hvis man indsatte det, var der måske en chance for, at man kunne få en resolution i sagen, og så gjorde man ydermere det, at man i udkastene til breve til Folketinget, der var vedlagt, indsatte en sætning, så hun orienterede Folketinget om, at man gjorde dette uden at overholde vandelskravet, og at hun så selv måtte tage stilling til, om hun ville det på den måde. Man havde altså en forventning om, at det ønskede ministeren, og Kim Lunding har forklaret, at det var en opfattelse, kontoret havde. Vidnet bemærkede, at det var til trods for, at der ikke var nogen minister, der havde gjort sig så megen umage for at give en brugsanvisning på sig selv. Forespurgt om hun har noget bud på, hvordan den opfattelse kunne have dannet sig enten hos Kim Lunding eller hos kontoret, forklarede vidnet, at hun kan sige generelt, at Indfødsretskontoret også havde tilladelsessager efter indfødsretsloven. Det var almindelige forvaltningsager, der blev forelagt hende som sædvanlige udlændingesager. Der havde de noget i foråret, og muligvis en aftale i kalenderen med møde med en statsløs. Der var noget med, at man havde bommet i det. Man havde lavet nogle fejl. Det var et rod. Den pågældende var blevet løst fra sit tidligere statsborgerskab og stod som statsløs. Sagen blev sendt frem og tilbage, og hun var tosset over det. Til sidst bakkede Claes Nilas hende op i, at uanset hvad loven sagde, skulle hun have dansk statsborgerskab. De kunne ikke blive ved med det der. Hun tror, at det var en af de chilenerne, der boede i Argentina. Hun havde senere en lignende sag, men hun er lidt i tvivl, om den nåede at komme før november 2009, hvor de, da hun tredje gang havde sagt, at vedkommende skulle have indfødsret, mødte med et notat på 35 sider om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter. Det var myndighedsfejl ud over alle grænser. Hele kontoret var næsten troppet op. Til sidst sagde hun, at

der skulle gives statsborgerskab. Det kunne godt være, at de havde ret, men der skulle gives statsborgerskab. Hun blev så spurgt om, hvad de skulle gøre, fordi de havde opdaget, at broren havde søgt. Det var en situation, som hun som administrator i politiet godt kendte. Hun sagde, at de skulle skrive, at den nye ansøger skulle have afslag, og at, når han ikke fik statsborgerskab på samme måde som broren, var det, fordi broren kun fik statsborgerskab på grund af myndighedsfejl. Sådan blev det til sidst. Hun forklarer blot dette, fordi der spørges til hendes holdninger. Det var bare for at sige, at i de enkelsager, de havde, gik hendes holdninger altid den modsatte vej.

Forespurgt om hun på en eller anden måde kunne have sagt, gjort eller kommunikeret på en måde, som kunne have været med til at fremkalde kontorets opfattelse, bemærkede vidnet, at nu skulle de tage en ting ad gangen og stryge det med kommunikationen i første omgang. Hun kan bare sige, at hun stod for det modsatte, og det vidste alle. Hun kan fuldstændig afvise, at hun på nogen måde har sagt noget, som hun ønskede skulle opfattes på den måde. Hun har svært ved at forstå, hvordan de overhovedet kunne få den opfattelse med alle de politiske holdninger. Hun tror, at de var hunderædde for Dansk Folkeparti. Det kunne man også se andre steder. De troede, at hun også var det. Til trods for at hele huset måtte have vist, der kun var gået to måneder siden, at hun havde ført retssag mod Jesper Langballe i Københavns Byret, da hun tiltrådte som minister. Hun var ikke bange for noget. Forespurgt om hun kan komme i tanke om noget, som eventuelt kan vise, at det var en opfattelse, som embedsmændene havde af, hvad hun mente, forklarede vidnet, at de kunne kun have en forventning om det modsatte. Enhver ved, hvad hun står for. Hun gjorde alt, hvad hun kunne for at kommunikere det ned i systemet, hvis ellers Claes Nilas gjorde, som han skulle og sendte det ned. Man vidste det, og de siger, hvor de tørnede sammen mange gange, viste det. Forespurgt om hun kan komme i tanke om situationer, hvor de sagde det til hende, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, men det kunne godt være, at de gik ud fra det, fordi hun ved, at hun nogle gange, hvor hun blev ved med de retningslinjer, temmelig hidsigt sagde, at det også var et spørgsmål om noget andet, og at hun var træt af at høre om de retningslinjer. Hun kan ikke sige, hvornår det var.

Foreholdt at hun ved første afhøring fik forevist talepapiret til det nordiske møde, som indeholdt en bestemt synsvinkel på spørgsmålet, forklarede vidnet, at denne sag og vidneudsagnene bærer utrolig stor præg af ”hørensagen”, hvorimod det, hun prøver at henvise til, er det, hun skrev på sagerne, og det hun ellers gjorde for at prøve at kommunikere ud, hvad hun stod for. Regeringsgrundlaget var fuldkommen klart. Der var lavet et nyt regeringsgrundlag, da de tiltrådte i 2007. Der fremgik det klart, at konventioner skulle overholdes,

men det var ikke fra hende, de havde fået det. Hun kan ikke fatte, hvor de overhovedet havde fået det fra. Når man hører Niels Preislers forklaring, er den fuldstændig lysende klar om, at konventionerne ikke var til diskussion. Hun deltog i udlændingeforhandlingerne i Bertel Haarders tid. Hun syntes, at de ret hurtigt stak piben ind. Hun vil også sige, at de havde et ordførermøde, hvor hun sagde, at hun gik ud fra, at de var enige om, at politiske aftaler træffes inden for loven og konventionerne, hvor Søren Krarup bare så ned i bordet og muggede, men han ville ikke modsige hende. De var ikke enige, men de accepterede, at det var sådan, og derfor fatter hun det ikke. Hun har været irriteret over til stadighed at læse, at der var en politisk usikkerhed. Det var der ikke.

Foreholdt ekstraktens side 318 (Mavebælte af 12. november 2009) ”*1. Jeg ønsker snarest en indstilling om, hvordan samtlige sager kan behandles ifølge konventionen og ikke mere og ikke mindre.*” og side 317 ”*Overvej notat fra Nina Holst*” forklarede vidnet, at hun 100 procent vedstår det, hun forklarede ved første afhøring. Forespurgt om der til ”*ikke mere og ikke mindre*” var tilknyttet et tema om fortolkning af konventionen, forklarede vidnet, at det var der netop ikke. Den var fortolket i 2004. Foreholdt at hun ikke skrev ”som der står i 2004-loven”, forklarede vidnet, at det var naturligt retorisk, når man opdagede, at huset var smækfyldt af fejl. Foreholdt at hun skrev ”*Overvej notat fra Nina Holst*” forklarede vidnet, at Kim Lunding vidste, at Nina Holst-Christensen var hende, som vidnet gerne så, han spurgte, hvis han var i tvivl. Lige præcis her hvor de havde konstateret, efter hun havde været minister temmelig lang tid, at man stadig ikke rettede sig efter konventionerne. Det var det, hun kunne se. Derfor tænkte hun, at hvis de ikke ville tro på, hvad hun sagde, måtte de spørge i Justitsministeriet, så kunne Nina Holst-Christensen give dem besked. Det var det, hun forklarede ved første afhøring, og det var det, der lå i det. Det refererede til den snak, hun havde med Kim Lunding, hvor hun sagde ”*hvis du er i tvivl om noget, så er det Nina*”.

Foreholdt at Claes Nilas har bekræftet, at talepunkterne i talepapiret til det nordiske møde stemte med hans billede af, hvad man skulle finde ud af med undersøgelsen, og at Kim Lunding har forklaret, at han kunne huske, at hun på et tidspunkt var inde på hovedbanegårdseksemplet, og at han mente, at hun var inde på det i 2009, forklarede vidnet, at hun ikke kan mindes, at hun nævnte det på det tidspunkt. Hun mener, at hun nævnte det, fordi det kom op, da Dansk Folkeparti med rette rejste spørgsmål om den ulighed, der er, fordi statsløse får en bedre behandling. Hun er imod særlove, men der er nogle situationer, hvor det er konsekvensen af, at Danmark havde tilsluttet sig konventionen. Det var derfor, hun på et tidspunkt brugte det. Nogle af ordførerne var så skinhellige, og så har hun det gen, at så skal de udfordres. Derfor

spurgte hun dem, hvad de ville gøre i det eksempel. De var tøsedrenge. Nogle af dem skulle ikke have sagt noget, og resten troede, at spørgsmålet var af teoretisk karakter. Det blev imidlertid aktuelt for Søren Pind, og Folketingets ordførere, som han havde indkaldt, turde ikke tage stilling. Det ville hun gerne have afklaret, fordi hvis Folketinget havde kunnet give hende en klar melding, havde det været lettere at arbejde videre med. Hun var lidt chokeret over, at der ikke var en eneste ordfører, der turde sige, når deres vælgere hørte det, at selvfølgelig fulgte hovedbanegårdseksemplet ikke konventionen. Der står direkte ”dømt” i konventionen, og det var også det, UNHCR sagde. I betragtning af alt det andet hun har sagt og skrevet, så kan ”Hovedbanegårdseksemplet” slet ikke bruges til at udlægge, at hun skulle have helt andre ”vibrationer” over for konventionen.

Foreholdt ekstraktens side 7899 (Første behandlingen den 4. marts 2011 af beslutningsforslag B 60 Forslag til folketingsbeslutning om opsigelse af FN's konvention om begrænsning af statsløshed) *”Birthe Rønn Hornbech: ... Men jeg mener også, at det er vigtigt at anføre, at konventionen giver stærkt stødende resultater, og det synes jeg at jeg er forpligtet til at gøre opmærksom på her i Folketinget, al den stund Folketinget ikke interesserede sig for det for mange, mange år siden, hvor det var et helt andet Folketing, og hvor man tilsluttede sig denne konvention. Fortolkningen har jo aldrig været diskuteret her i Folketinget. Det synes jeg var en god ting at få frem, fordi alle partier jo også må kunne se vælgerne i øjnene, når de skal forklare, hvorfor man går ind for denne konvention.”* og foreholdt at det ser ud som om, at hun selv har temaet om fortolkning i spil, forklarede vidnet, at det netop var det, hun lige sagde, at det var den rene provokation over for tøsedrengene. Hun er nødt til at sige, at den måde at læse tingene på, ville man i en religion kalde værre end fundamentalisme. Det kan man ikke. Det er en politisk tale i Folketinget uden talepapirer. Det kan ikke være sådan, at man ikke har lov til at bruge nogle ord i en sammenhæng, uden at de tre år efter skal vendes og drejes i en anden sammenhæng. Hun håber ikke, at historikere gør det sådan. Forespurgt om hun kan forklare, hvad det så betyder, når hun sagde *”Men jeg mener også, at det er vigtigt at anføre, at konventionen giver stærkt stødende resultater”* forklarede vidnet, at konsekvensen er, at man skulle have åbne øjne og se, hvad det var, man vedtog. Det handlede hendes første bog om. Når der var nogen, der var så fromme som oppositionen, ville hun gerne afprøve dem, om de var med på, at det skulle give de stødende resultater. Hun syntes, at det var så morsomt, at de ikke ville svare. Hun syntes, at det er forrygende morsomt at læse det nu, fordi hun helt havde glemt det. Det er meget morsomt for hende at læse det, fordi hun afslørede dem. I øvrigt har hun den opfattelse, at når man diskuterer politik, foregår det alt for overfladisk. Det

var rimeligt og naturligt, når der var forslag om ophævelse af konventionen, at man som minister gjorde rede for konventionens konsekvenser.

Forespurgt hvad de er, forklarede vidnet, at de selvfølgelig er, at personen i ”Hovedbanegårdseksemplet” er dækket af konventionen, fordi der står ”dømt” i konventionen. Udspørgeren vil kunne finde nogle papirer, som han sikkert også misforstår, hvor hun prøvede at udæske embedsværket, fordi hun ikke kunne få noget klart svar lige præcist på det der, fordi det ikke var fortolket, andet end at der klart står ”5 års fængsel”. Det var klart, at det medførte det. Hun prøvede at udæske dem på alle mulige måder. Hun havde skrevet i sin brugsanvisning, at hvis hun udæskede, skulle de ikke tro, at det var hendes mening. Det var for at få et klart svar frem, men det fik hun ikke rigtig. Foreholdt at hun i debatten forsøgte at presse dem til at tage stilling, og at de andre på et tidspunkt spurgte, hvad hun selv mente, hvilket der ikke kom ret meget ud af og forespurgt om, hvad hun selv mente, forklarede vidnet, at hun mener, at det følger af ordlyden, som står i lovforslagets bemærkninger, hvad der gælder. Man skal være dømt. Forespurgt om det var et stødende resultat af konventionen, at alle dem, der var idømt under 5 års fængsel, kunne få statsborgerskab, forklarede vidnet, at mange mennesker ville finde det stødende, at hvis en person lige har sprængt 100 mennesker ihjel på banegården og tilstår terror, så skal man sådan set udstede statsborgerskabsbevis, fordi personen ikke er dømt endnu. Det tror hun, at mange ville finde stødende, og det gør hun også selv, men der er bare ikke nogen vej udenom. Det var konsekvensen af det. Der er kun en vej, og det er at tage diskussionen i FN regi, og det ved man godt, er fuldstændig håbløst. Det vil tage 100 år. Foreholdt at udspørgeren ikke insinuerer, at hun ikke ville overholde konventionen, men søger efter kilder, der kunne have skabt den opfattelse i ministeriet, forklarede vidnet, at det eksempel ikke kunne skabe en sådan opfattelse. Hun vil sige, at da hun havde skrevet på sagen, at konventioner skulle overholdes hverken mere eller mindre, vidste man godt, hvad man ville. Der var én fortolkning tilbage, som hun ikke havde tænkt på på det tidspunkt, som hun drøftede med Eva Ersbøll, det var det med erklæringerne. Det tror hun, at de fleste ville anse for en mindre ting i forhold til at stille krav om både det ene og det andet, som man ikke kunne. Det er ikke nævnt i 2004-loven. Det, der stod i 2004-loven, er for så vidt de eneste krav, man kan stille. Derfor var hun uenig i, at de erklæringer skulle afkræves.

Foreholdt ekstraktens side 592 (Folketingstidende F af 9. december 2010 (FM), 1. behandling af lovforslag L 38 – Forslag til lov om indfødsrets meddelelse, side 31) ”*Det er ikke rart at skulle give indfødsret til nogen, der ikke opfylder betingelserne og som måske aldrig vil kunne komme til det, men det er altså en del af dansk ret i dag. Sådan må vi sige det, selvom det ikke er direkte inkorporeret.*”

Det er nu en del af indfødsretten, at det foregår med respekt for konventionerne.” og forespurgt om det var en identifikation af, at der var en personkreds, som man kan problematisere, hvor det var mindre hensigtsmæssigt, men sådan er gældende ret, forklarede vidnet, at det ikke var det, der var i hendes hoved. Hendes hovedanliggende var at fortælle, at de havde en konvention, som nogen ville kunne finde nogle enkelte eksempler på, kan være stødende, men den gælder altså i Danmark. Det var ikke noget, hun var stødt ind i i de sager, hun har set. Det var et tænkt eksempel for at presse oppositionen. [4. juni 2013, side 1206-1211]

Foreholdt ekstraktens side 592 (Folketingstidende F fra den 9. november 2010, 1. behandlingen af lovforslag nr. L 38: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse) ”*Det er ikke rart at skulle give indfødsret til nogen, der ikke opfylder betingelserne og som måske aldrig vil kunne komme til det, ...*” forklarede vidnet, at det var igen ud fra lighedsprincippet. Det kunne man ikke komme udenom. Det var noget, Jesper Langballe gjorde meget ud af. Hun kan ikke huske, om det var under denne forhandling, men både han og Søren Krarup rejste flere gange, at der var ulighed for loven. Det var der. Det må man indrømme. Det er konsekvensen af, at man underskriver og ratificerer en konvention. For jurister var det ikke noget nyt, at der er modstridende hensyn i forskellige regelsæt. Det var Dansk Folkepartis indvending, at de så overtrådte grundloven. Det mente hun og flertallet i Folketinget ikke. Hun har altid, også i folketingsgruppen, været meget optaget af, at man også indser de uheldige konsekvenser. Foreholdt at der var en ulighedsdiskussion især i forbindelse med beslutningsforslag nr. B 60, forklarede vidnet, at den var helt rimelig, men det kunne ikke være anderledes. Foreholdt ”*Det er ikke rart at skulle give indfødsret til nogen, der ikke opfylder betingelserne og som måske aldrig vil kunne komme til det, ...*” og at det ikke kan læses som andre betingelser end de almindelige betingelser for at opnå indfødsret, forklarede vidnet, at hun tilføjede, at ”... *det foregår med respekt for konventionerne.*” Forespurgt om det ikke sigtede til noget faktisk, forklarede vidnet, at det ikke nytter noget. Vi er bundet af en konvention, hvilket hun stadig mener, vi skal være, men hun tager det med, at der er noget, hun ikke er helt vild med selv, og som hun synes er udtryk for ulighed. I virkeligheden er hun ikke tilhænger af den indfødsretsaf tale, hvilket man kan fornemme af hendes bog. Hun synes, at den blev for streng, og hun skændtes med Venstre helt op i 1990’erne, men reglerne må man respektere. Når Dansk Folkeparti helt sagligt kom i Folketinget og sagde, der er en ulighed, så måtte hun prøve at følge deres tankegang og sige, at det er der, men det er en følge af konventionen. [8. maj 2013, side 903]

Foreholdt ekstraktens side 314 (Mavebælte af 12. november 2009) forklarede vidnet, at det er det værste mavebælte, hun nogensinde har modtaget. Forespurgt om hun kan huske, hvad hun drøftede med Claes Nilas om mavebæltet, forklarede vidnet, at hun slet ikke kan huske andet end, at hun fik et indtryk af, at det vidste han ikke noget om. Når hun sad derhjemme og skrev, afreagerede hun. Hun skulle have skældt ham bælgem fuld. Hun skulle aldrig have haft det mavebælte. Det var fuldstændig forsømmelse, at det mavebælte ikke blev stoppet i hvert fald hos Claes Nilas. Det var et mavebælte, der med argumentationer indstillede til ministeren, at ministeren skulle forvalte i strid med konventionerne. Et udkast til brev til Folketinget hvor man ville narre ministeren til at skrive under på, at hun havde i sinde at forvalte ulovligt. Hvad var meningen? Hun burde aldrig have haft det mavebælte. Foreholdt samme dokument side 317 ”*Hold da op – lidt rystende – vigtigt at få ryddet op. Nilas 14/11-09*” og at Claes Nilas har forklaret, at når han kom med en sådan påtegning, var det en påtegning af en type, som han aldrig nogensinde før havde præsteret, og at han var helt sikker på, at når hun så den, ville hun også stejle over det, forklarede vidnet, at det er fuldstændig i strid med et minimum af ministervejledning. Hun var rasende. Hun følte sig snigløbet over, at der ikke var nogen advarsel. Hun læste mavebæltet og brevet igennem og måtte konstatere, at der ikke var nogen advarsel om det materielle. Hvad ville man have gjort, hvis hun bare havde skrevet under på brevet og tiltrådt mavebæltet? Havde vi så siddet her i dag, hvor konventionerne bare kunne blive brudt ud i al fremtid. Forespurgt om hun reagerede på påtegningen, forklarede vidnet, at hun kan huske, at hun blev aldeles edderspændt rasende, og at hun syntes, at det var fattigt. I dag må hun sige, at det var utilstedelig vildledning af en minister. Hun regnede med, at han havde sovet i timen, eller at han ikke vidste noget. Det kunne hun ikke bruge til noget.

Foreholdt foreløbigt udkast til protokol af 8. maj 2013 (Birthe Rønn Hornbech), side 61, sidste afsnit ”... *Hun kan ikke rigtig huske, om hun afreagerede, da hun skrev det, men hun kan huske, at Claes Nilas var helt klar over det. Hun kan se for sig, at hun spurgte ham, om han var klar over dette, hvorefter han rystede på hovedet. Hun mener, at det var på dette tidspunkt. ...*” forklarede vidnet, at der ikke var nogen ord. Hun havde bestemt indtryk af, at han ikke vidste det. Foreholdt samme dokument side 62 ”... *Det forekommer hende, at de ikke havde talt om den sag i lange tider. Det var også hendes indtryk, at Claes Nilas mente, at sagen var i god gænge. ...*” og at hun ikke rigtig har forklaret, hvad hun drøftede med Claes Nilas om mavebæltet, forklarede vidnet, at der ikke var meget at drøfte. Hun havde malet ud over det papir, der var på sagen, hvad der skulle ske. Foreholdt at Claes Nilas ikke, da han blev spurgt om vidnet reagerede kraftigt over for ham, havde nogen erindring om det og forespurgt, om

hun slog i bordet eller sagde et eller andet mere tydeligt, forklarede vidnet, at de ting, hun slog i bordet over, var de ting, der aldrig blev færdige. Der kunne hun måske gøre noget ved at skælde ud, men eklatante brølere bagudrettet kan man ikke gøre meget ved. I øvrigt er Claes Nilas sådan en glad fyr, så selvom hun skældte ud, smilede han et øjeblik efter. Claes Nilas sørgede for at holde hendes humør oppe. Det skal ikke være nogen hemmelighed. Forespurgt om hun kan bekræfte, at hun ikke slog i bordet eller spurgte Claes Nilas om, hvordan han kunne komme med det papir, forklarede vidnet, at der ikke var så meget at snakke om. Hun kan se hans ansigt for sig, da hun spurgte ham, om han vidste noget om det, hvor han rystede på hovedet. Forespurgt om hans rysten på hovedet kunne være i forbindelse med det forhold, at kontoret ikke havde været opmærksom på konventionen i en årrække og ikke havde opdaget problemstillingen før 2008, forklarede vidnet, at det, hun spurgte om, var i tilslutning til dette her. Hun husker, at han virrede med hovedet.

Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han havde flere drøftelser på tommandshånd med hende over en periode mellem mavebæltet af 12. november 2009 til efter 20. november 2009. Han var selv meget overrasket over dette og mente, at der var behov for, at han etablerede en fortrolig relation med vidnet. Derfor gik han ind og indledte en dialog med hende om det, forklarede vidnet, at det lyder så højtideligt med ”i fortrolighed”. De talte om alt muligt. Hun fik en klar fornemmelse af, at han nu ville tage hånd om tingene, men hun kan ikke sige, at de sad og diskuterede sagen, fordi det gjorde de ikke. Det var sådan, at hvis hun først vidste, at Claes Nilas tog sig af det, var det ikke noget, hun gik og huskede på. Det var derfor, hun spurgte, om han vidste det, og han virrede med hovedet, så kunne hun ikke tænke andet, end at han ville gøre noget ved det. Han har sikkert også sagt et eller andet, men det var ikke lange møder. Der var ikke noget at diskutere. Det næste mavebælte kom op med den fuldstændig modsatte indstilling. På den måde havde han givet besked, men hun havde også bedt om de ting. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han ville vise hende, at nu tog han sig af sagen, forklarede vidnet, at sådan opfattede hun det også. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at det var derfor, han ikke inviterede Kim Lunding og Dorit Hørlyck med til mødet, forklarede vidnet, at hun langt ude i baghovedet synes, at hun kan genkende det. Når man kendte hinanden godt og havde arbejdet meget sammen, behøvede man ikke bruge meget tid på sådan noget. Han kunne bare have sagt, at han tog sig af det og talte med Kim Lunding. Det ville være nok for hende. Det blev på en måde som et ægteskab. Man behøvede ikke begynde forfra hver morgen. Der var markant forskel på denne sag og andre sager. Derfor kan hun huske det, men hun husker det først og fremmest, fordi hun var tosset over det udkast til brev til Folketinget.

Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at påtegningerne på mavebæltet af 12. november 2009 kom ad to omgange. Første sendte hun notatet retur med det, der står på ekstraktens side 317 ”*Claes SNAREST !!! Konventioner skal overholdes. Overvej notat fra Nina Holst om, hvor meget vi skal.*”, hvorefter han på grundlag af det indledte dialogen og forespurgt, om det stemmer med hendes erindring, forklarede vidnet, at det kan hun helt afvise. Det ville være i strid med to ting. Det ville være i strid med systemet. Hvis hun skrev på mavebælte, var det departementschefen eller Christian Lützen, der drog omsorg for, at de ting, hun bad om, blev ført det ud i livet, medmindre man besluttede, som da hun bad om, at det skulle i Folketinget, at man åbenbart ikke ville, og Dorit Hørlyck åbenbart ikke meldte tilbage, at hun ikke ville. Hun ved ikke, hvad der er sket, men det ligger fast, at hun bad om, at sagen kom i Folketinget. Det var hendes første reaktion, da hun så denne sag. Så snart hun skrev på en sag, blev den lagt til videre foranstaltning fra departementschefen eller ministersekretæren. Det var det ene. Det andet er, at man ikke kunne forestille sig, at Claes Nilas skulle komme tilbage med en sag uden et nyt mavebælte og indstilling og bede hende om de ting, fordi det var typisk noget en minister slet ikke skulle skrive. Det skulle departementschefen normalt. Det ville han aldrig komme og bede hende om. Så ville han lægge op til den indblanding, som han ikke brød sig om. Det kunne han aldrig drømme om. Hun havde skrevet en side til, hvis der havde været plads nok på papiret til det.

Forespurgt om hun kan afvise, at der var en tidsmæssig adskillelse, forklarede vidnet, at det kan hun fuldstændig. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han mener, at mavebæltet blev sendt ned i huset, men at han havde en kopi, som han gik ind til hende med og som skulle danne grundlag for, at hun sidenhen skrev noget på, forklarede vidnet, at sådan foregår det slet ikke. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at det, der fik ham til at gå tilbage til hende, var forslaget om at overveje et notat fra Nina Holst-Christensen om, hvor meget de skulle, og at det, der lå i det, var, om ikke en besked så et forslag om at fortsætte undersøgelserne af konvention. Det ville han gerne forhindre, fordi det ville trække tiden yderligere tre til fire måneder, forklarede vidnet, at det ikke var det, der stod. Der stod ”overveje”. Hun forklarede ved første afhøring, at hvis ikke de ville tro på hende, kunne de spørge Justitsministeriet, men de var hunderædde for at afsløre fejlen nogen steder, så det ville de selvfølgelig ikke. Hun henholder sig til det, som hun forklarede ved første afhøring om denne interne snak, som Dorit Hørlyck selvfølgelig ikke kendte, men hvor hun sagde ”*husk nu Kim, at Claes er spindoktor, og det er dig, der er den juridiske bagstopper, og er du i tvivl, så er det Nina*”. Sådan sagde hun altid, fordi hun kendte Nina Holst-Christensen. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han kom tilbage for at få hende til at acceptere, at der ikke skete nogen fortsættelse af sagens un-

dersøgelser, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men hun vil ikke afvise det. Det stod ”overveje”, men hvis han ville være sikker på, at hun frafaldt, hvis han tog sig af det, var det helt oplagt, at han lige kom og spurgte. Det var ikke et møde. Så kom han ind og sagde, at hvis han tog sig af det, om de så skulle spørge Justitsministeriet. Havde han spurgt, om de behøvede Justitsministeriet, havde hun sagt nej, bare han tog sig af det.

Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at de ret hurtigt kom overens om, at det ikke var nødvendigt at fortsætte med yderligere undersøgelser, forklarede vidnet, at hun slet ikke havde forestillet sig en undersøgelse. Der var ikke noget at undersøge. Justitsministeriet spurgte de til råds, hvis de ikke selv kunne finde ud af det. Hvis man ikke kunne finde ud af, at det stod i 2004-loven, og man ikke gad høre på hende, ville hun tro, at Justitsministeriet kunne fortælle, hvad der stod i loven. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han også var nede hos Kim Lunding for at vende problemstillingen, om man skulle bede om et notat, hvilket Kim Lunding sagde, at de ikke skulle, og at Kim Lunding har forklaret, at han opsøgte Claes Nilas på grundlag af påtegningen for at sige til ham, at det ville forhale sagen flere måneder, forklarede vidnet, at hun skrev det for at sætte tommelskruerne på dem, fordi de ikke kunne blive ved. Det var ikke for at forhale, men for at forkorte. Forespurgt om hun ikke vil afvise, at hun kunne have haft en diskussion eller drøftelse med Claes Nilas om det, forklarede vidnet, at det kan hun afvise. Claes Nilas har formentlig spurgt, om de behøvede det, hvis han tog sig af det. Hvor længe skulle man kunne sidde og snakke om det, når de var enige. Forespurgt om hun ingen erindring har om det, forklarede vidnet, at hendes formål med det var at sætte tommelskruer på dem og forkorte processen. Forespurgt om hun har en erindring om, hvorvidt hun havde den drøftelse med Claes Nilas, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men det kunne sagtens have været. Det vil hun ikke afvise. Det var meget naturligt, hvis de var bange for, at hun mente, at der skulle nye undersøgelser i gang, at stikke hovedet ind og spørge, hvad hun havde tænkt sig. Så var det klaret på 10 sekunder. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at han også havde en drøftelse med hende om, hvordan sagen skulle løses, om man skulle følge konventionens ordlyd, og at de relativt hurtigt nåede frem til en forståelse om, at det var sådan, det var, forklarede vidnet, at det kan hun slet ikke genkende, fordi hun havde skrevet på sagen, at der ikke var noget at spille om. Det passede med ordlyden den 4. august 2008. Har det formodningen for sig, at man den 16. og 19. februar 2009 manipulerede med nogle mavebælter og slettede de advarsler, som Dorit Hørlyck havde sat på for at fortælle, at noget var ulovligt, hvorefter man lavede en indstilling til hende, efter at have fjernet advarslerne, i ren kodeskrift, hvor hun måtte tro, at gældende retningslinjer var gældende ret, og vil påstå, at hun traf en ulovlig beslutning, og at hun var

blevet advaret, men det skrev man ikke om, men man forlangte, at hun skulle skrive 2004-loven af, fordi man ikke kunne finde ud af det nede i kontoret. Hun synes ikke, det stemmer overens.

Forespurgt om hun ikke kan erindre, at hun havde den drøftelse med Claes Nilas, forklarede vidnet, at det kan hun afvise. Påtegningerne er skrevet ud i én køre, og hvis hun havde haft mere papir, havde hun skrevet videre. Forespurgt om hun er klar over, hvad der spørges om, forklarede vidnet, at hun godt forstår, hvad der spørges om, men det var i strid med, hvordan Claes Nilas ville opføre sig. Det var i strid med, hvordan man plejede at gøre, og det passede i øvrigt ikke sammen med alt det, hvor man siger, at man ikke skrev så meget i huset. Det var hende, der skrev med store bogstaver. Forespurgt om hun positivt kan afvise, at hun havde en drøftelse med Claes Nilas om, hvorvidt man skulle løse sagen ved at følge konventionen, forklarede vidnet, at det er skrevet ud i en køre. Claes Nilas kan godt af flere omgange have stukket hovedet ind på hendes kontor, men hun kan ikke forestille sig, at han skulle komme og spørge, hvad hun mente med ”hverken mere eller mindre”. Det har hun svært ved at forestille sig. Claes Nilas er hurtig i hovedet, og hun synes ikke, at det var så svært at forstå. Hun kan slet ikke huske noget om, at de skulle begynde at diskutere konventionen. For hende lå det fast lige fra den 4. august 2008. Det er klart, at der var små forståelsesbemærkninger flere gange i forløbet. Det gik ikke på andet end, at hun fornemmede, at de mindede hinanden om, at de ikke havde glemt den. Så kom mavebæltet af 3. december 2009. Forespurgt om det er en mulighed, at det, som Claes Nilas har forklaret om en drøftelse, i hendes erindring kan være det, hun kaldte forståelsesbemærkninger, at de kunne have udvekslet bemærkninger om, at der ikke var behov for fortsatte undersøgelser, og at man skulle følge konventionerne, forklarede vidnet, at det med at følge konventionen ikke var noget, hun skulle sige hele tiden. Det havde hun skrevet på sagen. Hun skrev netop sådanne ting, og så gentog hun det ikke mundtligt. Hun skrev det i håb om, at det blev effektueret. Hun synes, at det er ret markant, og hun ville ikke efterlade noget mundtligt, der ikke stod på tryk.

Foreholdt at der ligger et mavebælte, hvor man indstiller, at man skulle gå i gang med at behandle sagerne efter konventionerne, men dog ikke helt, fordi man skulle stille vandelskravet, forklarede vidnet, at hun læser det modsat. Hun mener, at det var en indstilling om, at man skulle handle ulovligt. Det var i strid med Folketingets lov.

Foreholdt ekstraktens side 315 (Mavebælte af 12. november 2009) ”- at ansøgere, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konven-

tion af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uanset at den pågældende ikke opfylder kravet om dansk-kundskaber og kravet om en bestået indfødsretsprøve, men dog således at der fortsat stilles krav om vandel, herunder hvis den pågældende måtte være sigtet eller måtte være idømt en straf, at ansøgeren i så fald meddeles afslag, og at ministeriet dermed ikke ganske opfylder konventionen ...” forklarede vidnet, at hvis det kan forstås på denne måde, er det vildledning af ministeren. Hun var heldigvis klar over, at det var brandhamrende ulovligt. Foreholdt at udspørgeren forstår Claes Nilas’ forklaring sådan, at det var med afsæt fra mavebæltet, at han drøftede med hende, hvad de skulle gøre, hvilket førte frem til, at selvfølgelig fulgte de konventionen efter ordlyden og ikke det, som stod i mavebæltet, forklarede vidnet, at for hende var der ikke noget at diskutere, og hun regnede med, at hvis Claes Nilas ikke kunne huske det, så havde han studeret det. Vanskeligere var det ikke. Denne sag var juridisk enkel lige fra begyndelsen. Det, der ikke var enkelt, var, at man ikke gjorde det, hun sagde, og det hun skrev på sagen, og derved gik det fuldstændig i fisk. Forespurgt om hun vil afvise at have haft den drøftelse med Claes Nilas, forklarede vidnet, at hun ikke diskuterede konventionerne. Hun skrev det for at undgå diskussion.

Foreholdt samme dokument side 318 ”Jeg ønsker snarest en indstilling om, hvordan samtlige sager kan behandles ifølge konventionerne og ikke mere og ikke mindre.” og forespurgt om, hvad hun mente med ”ikke mere og ikke mindre”, forklarede vidnet, at det var det, der stod i loven af 2004. I den havde man afskrevet minimumsforpligtigelserne i konventionen for staten, som efter hendes mening giver et retskrav for borgeren. Det er også det, der står i mavebæltet af 4. august 2008. Det var så enkelt, hvis man havde gjort det, hun havde skrevet, og hvis man havde ladet være med at manipulere med mavebæltet af 16. februar 2009, havde man også haft mulighed for at stoppe det. [4. juni 2013, side 1215-1221]

Foreholdt ekstraktens side 318 (Mavebælte af 12. november 2009) af advokat Søren Juul og forespurgt hvilken dato der står, forklarede vidnet, at der står den 20. november 2009. Hun kunne i farten godt først have skrevet den 10. Hun har tjekket efter, at den 12. november 2009 var en lørdag. Det vil sige, at hun fik sagen tidligst den 14. november 2009. Hun kan ikke huske, om den har ligget i en stak, som hun ikke havde tid til at kigge på. Hun kan kun huske, da hun læste sagen. Foreholdt samme dokument side 317 påtegning ”*Claes SNAREST !!*” og at den er underskrevet, forklarede vidnet, at der er et ”B”. Det skete en gang i mellem, at hun læste det og skrev et B og kom over til brevet, og så steg blodtrykket. Forespurgt om hun er helt sikker på, at det ikke kan være, som Claes Nilas har forklaret, at han beholdt en kopi, som han gik ind med

til hende igen, og så kom den anden påtegning efterfølgende, fordi det var en anden dato, forklarede vidnet, at det kan hun fuldstændig afvise.

Foreholdt ekstraktens side 16138 (Diagram til beregning af hvor lang tid der går, før en ministermappe kommer retur i fuldt underskrevet stand) og at der om mavebæltet af 12. november 2009 er registreret, at der var et udkast den 6. november 2009, selve mavebæltet er af 12. november 2009, og at det er kommet retur den 14. november 2009, forklarede vidnet, at hun ikke sendte det retur den 14. november 2009. De har fået oversigter over mavebælter, som man aldrig havde fået tilbage, og alligevel lå svaret i Folketinget. Foreholdt at der her er en skriftlig indikation på, at den forklaring, hun har afgivet, ikke passer, forklarede vidnet, at hun ikke kan få det til at være den 14. november 2009, men det ville være mere naturligt, fordi hun som regel kun havde sagerne et par dage, men hun læser det selv som den 20. november 2009. Hun tror ikke, at nogen kan komme frem til, at det er den 14. Hun afviser totalt, at hun gjorde det i to omgange. Hun var stiktosset, og det var fuldstændig i strid med, hvordan hun arbejdede, fordi man sendte ikke noget op dernedefra uden et nyt mavebælte. Foreholdt at Claes Nilas har påtegnet mavebæltet den 14. november 2009, der er en lørdag, at der er en påtegning, som hun har underskrevet, og at der ligger en notering fra kontoret om, at mavebæltet havde returdato den 14. november 2009, forklarede vidnet, at det kan ikke være kommet tilbage den 14. november 2009, fordi det var en lørdag. Det viser bare, at det ikke fungerer. Hun er altid usikker på sine egne datoer. Hun vil helst ikke indrømme det, fordi man kan ikke bestå en spiritusprøve, hvis man ikke er orienteret om dagen. Foreholdt at det er svært at få det til at ligne et firtal, forklarede vidnet, at det siger hun også. Det var en lørdag, og der blev ikke afleveret sager om lørdagen. De blev i hvert fald ikke journaliseret. Hun tror, at det kunne være et af de andre eksemplarer. Det var i hvert fald ikke dette, der var kommet tilbage den 14. november 2009. Det kan afvises, for da lå det hjemme hos Claes Nilas. [4. juni 2013, side 1225-1226]

Forespurgt om hvad hun tænkte om, hvordan Folketinget var blevet orienteret, da hun i november 2009 fandt ud af, at man ikke havde behandlet sagerne efter konventionerne, forklarede vidnet, at det tænkte hun ikke over. Hun tænkte bare, at det hele var så rædselsfuldt. Derfor trak hun det finmaskede trawl og prøvede at skrive på bagsiden, og der lå udkastet til skrivelse til Folketinget, så det var åbenbart, at kontoret havde den opfattelse, at der skulle skrives til Folketinget, hvad enten Folketinget havde fået besked tidligere. Der var åbenbart gået så lang tid, at det var klart, at der skulle skrives igen, hvis det var igen, til Folketinget. Det kunne hun ikke vide noget om. Hun kunne ikke gå rundt og få fat i papirerne. Forespurgt om hendes forklaring er den, at Dorit

Hørlyck i august 2008 orienterede Folketinget om, at de foretog en praksisændring, og nu behandlede de sagerne på en anden måde og fulgte ordlyden af konventionerne, uanset at der var noget med, at nordmændene og de andre nordiske lande gjorde det på en anden måde uden at orientere hende om det efterfølgende, forklarede vidnet, at hun må bestride det med praksisændring. Det er ikke hendes juridiske opfattelse. Der er ikke tale om en praksisændring, når man retter for sig. Hvis man genoptager en sag i Klageretten, fordi en domstol har bommet i den, så er det ikke en praksisændring, at man får sat tingene på plads. Forespurgt om hun frem til marts 2011 havde det billede, at Dorit Hørlyck tilbage i august 2008 skulle have orienteret Folketinget, forklarede vidnet, at hun mener, at det fulgte af 2004-loven, at det havde hun pligt til. Hvis ikke hun gjorde det, og hvis Claes Nilas eller Kim Lunding ikke sørgede for, at det blev gjort, er der noget, de har misforstået. Som hun sagde tidligere på dagen, hvis de ikke mente, at Dorit Hørlyck kunne finde ud af det, hvilket vidnet mener, at hun kunne, måtte de komme med et brev. Det kunne de bare have gjort. De kunne have vedlagt et brev, så havde hun skrevet det under, men Claes Nilas ville kun, at VKO-ordførerne skulle orienteres. Det ”putteri” ville hun ikke have, for hun vidste, hvordan det ville gå. Det ville sive, og når Indfødsretsudvalget fik det at vide, ville der være gået tid. De skulle først samle folk, og der ville gå meget lang tid. Hun havde faktisk den opfattelse, at når hun skrev noget på en sag, var det en ordre, der blev effektueret, når hun havde loven i ryggen. Det skulle hun ikke gå og kontrollere, så var der aldrig blevet behandlet sager.

Forespurgt om at når hun skrev, at Folketinget skulle orienteres, var det vel et markant skridt, hun skulle involveres i eller orienteres om, forklarede vidnet, at det skulle hun kun, hvis det var nødvendigt. Som det var delt op med Indfødsretskontoret og Indfødsretsudvalget, var det oplagt, at der skulle orienteres, men havde det været ethvert andet udvalg, ville hun tro, at hun langt hen ad vejen ville have samme opfattelse, at Folketinget skulle orienteres. Foreholdt at den måde, man lagde op til orientering af Folketinget i november 2009 på, var med breve til udvalget, som hun skulle skrive under på, forklarede vidnet, at det var derfor, hun gik ud fra, at det ønskede man ikke i august 2008, da kunne man selv. Det var derfor, man ikke lagde breve ved mavebæltet. Det var hendes fortolkning af det. Det er klart, at den var helt gal i oktober, man ville også indstille konventionsbrud. Der ville man ikke selv have fingrene i maskinen. Det skulle hun vel hoppe på. Hun ved slet ikke, hvad der er foregået. Det vil være hende en gåde til sine dages ende. Foreholdt at da hun modtog mavebæltet af 12. november 2009 og skrev, at hvis Folketinget skulle orienteres, at konventionen skulle overholdes og overvej notat fra Nina Holst-Christensen, forklarede vidnet, at når hun skrev det, var det op til dem selv. Den snak, der

var om det tidligere, var lidt overdrevet. Når hun skrev ”Overvej”, så vidste man godt, at det var overveje. Ellers havde hun skrevet, at hun ville have et notat fra Nina Holst-Christensen. Overvej betyder det, der står i ordbogen, at de er frit stillet. Hun gav dem bare et godt råd. Hvis de ikke troede på hende, syntes hun, at de skulle overveje at tale med Nina Holst-Christensen, fordi det var det de gjorde, hvis der var andre ting.

Foreholdt at hun har forklaret, at hele hendes verden brød samme, da hun så mavebæltet af 12. november 2009, og hun blev dybt frustreret over to ting, dels at man havde behandlet sagerne på den måde, man havde gjort, dels at Folketinget ikke var blevet orienteret og forespurgt om, hvorfor den frustration ikke er afspejlet i hendes kommentar, da hun læste det, hvorfor hun skrev ”*Konventioner skal overholdes Overvej notat fra Nina Holst om hvor meget vi skal*” og foreholdt, at spørgeren har prøvet at leve sig ind i hendes situation og ville have sagt, ”hvorfor i alverden har I ikke gjort det. Det var det, jeg sagde dengang”, forklarede vidnet, at det nok var, fordi hun var mere resultatorienteret. Nu hastede det virkelig at få gjort noget fremadrettet. Det var det, der prægede hende de gange, hun handlede i denne sag. Det var fremadrettet. Hun prøvede fra starten den 4. august 2008 at få en forklaring, men de forklaringer, hun fik, holdt ikke et klap jævnfør snakken om børnekonventionen. Det med koblinger og opmærksomhed, det kunne man tro på et stykke tid, men da alle børnesagerne kom, passede det ikke. Hun opgav at få en forklaring. Hun håber, at kommissionen kan. Selvfølgelig brød hendes verden sammen. Hun er gammel anklager, opdraget hos statsadvokat Hertz, har siddet hos Rigspolitiet, har været retsordfører i 20 år, har slået sig op på retssikkerhed og har været den, der var skyld i, vi fik en retssikkerhedslov for de andre myndigheder end politiet, fordi der ikke var en retsplejelov. Selvfølgelig brød hendes verden sammen, når hun opdagede, at hun stod i spidsen for et ministerium, hvor det var ”ad H til”. Foreholdt at spørgeren forsøger at tage det spor op, som hun ikke ville blive ved med at svare på over for kommissionens udspørger, nemlig hvem og hvornår hun fortalte noget om den forklaring, hun har givet i kommissionen, om at hun troede, at sagerne blev behandlet direkte efter ordlyden, og at Folketinget var orienteret, hvornår hun første gang offentliggjorde, at hun havde den opfattelse, forklarede vidnet, at hun ikke offentliggjorde, hvad der foregik i ministeriet, hvis hun kunne blive fri. Foreholdt at hun siger, at hun tænkte fremad, da hun første gang stiftede bekendtskab med mavebæltet af 4. august 2008, da skrev hun, ”*Claes MØDE Vi skal orientere Folketinget. Det giver ballade. Hvorfor kommer de først nu?*”, og at da hun fik mavebæltet af 12. november 2009 og situationen var den, at hele hendes verden brød sammen, ikke skrev, ”det er ikke, som jeg bad jer om, hvad har I lavet, hvad har I haft i hovedet”, forklarede vidnet, at sådan har spørgeren lov til at arbejde, men sådan arbejder

hun ikke. Det er ikke noget, de kan blive ved med at diskutere, fordi han bare kredser om, at hun skulle sige det, han vil have, og det gør hun ikke. De tænker forskelligt og har en forskellig arbejdsform.

Foreholdt af udspørgeren at der stilles nogle spørgsmål, og at han gerne vil have nogle svar, forklarede vidnet, at hun har svaret på det hele dagen. Hun anså sagen for at være en sag af hastende karakter. Man kan se, at Claes Nilas var lige så rystet, fordi – som han har forklaret – det ikke var noget, han plejede at sige til hverdag, det han skrev på sagen. Det var de fuldstændig enige om i vurderingen. Derfor står der det proaktive, at det nu var om at få det i orden. Claes Nilas har vist forklaret, at det var en øjenåbner. Det passer meget godt med den fornemmelse, når hun tænker tilbage, selvom de ikke holdt lange møder om det. Hun kan huske det lille nik. Det følte hun som en sikkerhed for, at nu tog han sig af det. Det med at gå og skælde ud bagudrettet, det havde man ikke ressourcer til, når man hele tiden gerne vil arbejde fremadrettet. Hun er politiker, ikke historiker. [4. juni 2013, side 1243-1246]

Foreholdt ekstraktens side 314 (Mavebælte af 12. november 2009) Kim Lunding: *"her er vist en konvention som tiden er løbet fra!"* og Claes Nilas: *"Hold da op – lidt rystende – vigtigt at få ryddet op"* og forespurgt, om hun opfattede Claes Nilas' bemærkning som en tiltrædelse af indstillingen i mavebæltet, forklarede vidnet, at det måske er så stærkt sagt. Hun opfattede, at han var rystet, men specielt da hun læste brevet, blev hun ret sur over, at der ikke var en materiel advarsel. Tænk hvis hun havde hakket et stempel i, og hvis hun havde skrevet brevet til Folketinget under. Det kan hun blive både kold og varm over bagefter. Hun er meget skuffet over, at ministerbetjeningen var på den måde. Forespurgt om Claes Nilas på noget tidspunkt sagde til hende, at han ikke havde tiltrådt afdelingens indstilling, men at det kun var afdelingen, der var på egne ben, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han skrev også, at han var rystet. Nu er vi ude i noget med, at hun har nogle forudsætninger, når hun ser, at Claes Nilas skrev, at han var rystet. Det, hun fokuserede på, var, at han var klar over, at den var gal. Det ville han gøre noget ved, men da hun nåede frem til brevet, var det klart, at hun blev sur over at opdage, at hun også var blevet noget vildledt der. Der stod det mere gemt, at man forbeholdt sig ret til at stille vandelskrav. Udtrykket vandelskrav er i øvrigt et, hun aldrig har brugt, fordi det er noget andet i hendes ordbog. De var klar over, at den var gal begge to, men hun synes slet ikke, at hun skulle have haft det, og hun synes, at der burde have været en materiel advarsel. Foreholdt at hun tidligere sagde, *"tænk hvis jeg bare havde skrevet brevet til Folketinget under og tiltrådt"* og forespurgt, om det ville være tiltrådt, hvis Claes Nilas bemærkning skulle forstås som en ikke-tiltrædelse, forklarede vidnet, at så måtte han være kommet og

sagt noget, men så er vi ude i det NATO's generalsekretær kalder hypotetiske tilfælde. Hun går ud fra, at han så ville have sagt, at det skulle hun ikke. Forespurgt om Claes Nilas på noget tidspunkt efter den 20. november 2009 sagde til hende, at han var uenig med den indstilling, som afdelingen lagde op og i de to udkast til breve til Folketinget, forklarede vidnet, at det sagde han ikke direkte. Det talte de ikke om. Hun opfattede bemærkningen som processuel og kunne heldigvis læse indenad, så hun ikke hoppede på den." [4. juni 2013, side 1247-1248]

8.3.3 Henvendelse til Statsministeriets departementschef Karsten Dybvad

Claes Nilas har forklaret, at han i efteråret 2009 opsøgte Statsministeriets departementschef Karsten Dybvad i anledning af, at der var opstået uenighed mellem ham og Birthe Rønn Hornbech om, hvordan Folketinget skulle orienteres om sagen.

I Claes Nilas' kalender var der for torsdag den 19. november 2009 og fredag den 20. november 2009 noteret henholdsvis "INM Internt møde om sager" og "Møde i det forberedende K-udvalg".

Claes Nilas har forespurgt om, hvordan han fik løst uenigheden med Birthe Rønn Hornbech om orientering af Folketinget, forklaret, at

"han tog kontakt til Statsministeriet, fordi han gerne ville tale med Karsten Dybvad, der var hans kollega i Statsministeriet, om det. Han tror efter sin bedste erindring, at han ringede til Karsten Dybvads sekretær i forkontoret og spurgte, om han havde et kvarter eller nogle minutter til at tale med ham i marginen af et møde, som de begge skulle deltage i. Det var ikke et selvstændigt møde. Han var i Statsministeriet alligevel, men han havde bedt om, om Karsten Dybvad havde tid til at drøfte spørgsmålet. Der var nogle situationer, hvor man ikke kunne tale med nogen i huset, fordi spørgsmålet var knyttet til hans funktion som departementschef. Han har også i nogle andre sager talt med Michael Lunn. Forespurgt om hvorfor han havde behov for at tale med nogen om det, forklarede vidnet, at det var, fordi ministeren kunne blive lidt stædig omkring nogle positioner, og han tænkte derfor, om han var gal på den, og om det ikke var en rigtig vurdering med det sagsforløb, sagen havde haft, at man nu burde orientere Folketinget generelt om sagen. Når han bad om en samtale med Karsten Dybvad, var det, fordi han gerne ville have en god drøftelse med en kollega. Han havde behov for at få moralsk opbakning til, at han havde forstået det rigtigt. Det var Statsministeriets departementschef, der var den naturlige at gå til, hvis man havde noget generelt. ...

Forespurgt om det kunne gøre ham usikker, at hun sagde, at sagerne alligevel kom i Folketinget, forklarede vidnet, at det afgørende for ham var udkommet af den drøftelse, han havde med ministeren på dette punkt, nemlig at ministeren ikke syntes, at det var nødvendigt at foretage en generel orientering. Det syntes han. Han syntes, at han havde et problem. Ministeren havde jo ikke truffet den beslutning, at de skulle give en generel orientering. Han syntes, at det var meget problematisk. Han nævnte ikke for Birthe Rønn Hornbech, at han ville drøfte det med Karsten Dybvad. Han og Karsten Dybvad havde en sædvanlig og glimrende kollegasamtale, hvor han nævnte, hvad det var for en sag. Han kan huske, at han også nævnte for ham, at de havde undersøgt den igennem et års tid, og at de havde haft den oppe på et nordisk ministermøde. Han satte ham kort ind i, hvad sagen gik ud på, nemlig at det var en sag om konventionsfortolkning, og hvilken konvention det drejede sig om, at de havde undersøgt den gennem et års tid, hvad der var kommet ud af det, og at de nu var der, hvor de skulle ekspedere sagen. Han tror også, at han sagde, at hans oplevelse var, at det var de enige om. Han kan huske det, fordi Karsten Dybvad på et tidspunkt spurgte, om de havde overvejet at spørge Justitsministeriet. Det kan han virkelig huske, fordi han blev helt træt i øjnene og tænkte: "Ej, nu begynder han fandeme også". Det skulle de ikke. Han satte ham ind i sagen og sagde, at der ikke skulle foretages flere undersøgelser, og at de var enige om, hvordan den skulle lande, men at ministeren syntes, at det var tilstrækkeligt, at de genoptog sagerne, og at Folketinget så blev orienteret løbende. Han sagde til Karsten Dybvad, at han ikke syntes, at det kunne være rigtigt, fordi det var en sag, der var oppe i det niveau, hvor der burde ske en generel orientering. Karsten Dybvad sagde til ham, at det var han helt enig i. Han sagde også noget i retning af, at hvis man var i tvivl på et eller andet område, så var det altid bedre at orientere end ikke at orientere. Det vigtige, som han husker fra den drøftelse, var, at Karsten Dybvad gav ham den moralske opbakning til det synspunkt, som han havde. De talte sammen om det som kollegaer, og han havde præsenteret sagen for Karsten Dybvad, der var helt enig i den måde, som han så den på – at der burdes orienteres generelt om den.

Forespurgt om han kom nærmere ind på sagens substans, forklarede vidnet, at han præsenterede, hvad sagen gik ud på, sådan Karsten Dybvad kunne forstå, at det var en generel sag, som han mente var oppe i det niveau, at man burde orientere Folketinget. Det er, hvad han husker fra mødet. Det var overhovedet ikke en orientering oppe i det niveau, hvor man gik til Statsministeriets departementschef som sidste mulighed. Det var en samtale, som han syntes, han havde behov for med en god kollega. Den gode kollega var her Statsministeriets departementschef, som havde det generelle overblik over centraladministrationen. Karsten Dybvad var og er en meget fornuftig ræsonnabel mand. De

havde en fin ordveksling om det. Karsten Dybvad bakkede ham fuldstændigt op, og så var han glad og gik tilbage igen.

Forespurgt om hvor stærk uenigheden med Birthe Rønn Hornbech var, om han var kørt fast og om, hvor skrap situationen var, forklarede vidnet, at det var sådan, at han oplevede, at ministerens vurdering var, at det ikke var nødvendigt med en generel orientering, men det kunne komme hen ad vejen. Han havde den opfattelse, at sagen var oppe i et niveau, hvor det fordrede en generel orientering.

Forespurgt om hvad udgangen på mødet med Karsten Dybvad var, forklarede vidnet, at det var, at han havde fået den moralske opbakning, han skulle have. Han tror, at Karsten Dybvad sagde noget i retning af, at han var helt enig, og hvis han fik yderligere problemer i sagen, måtte han endelig vende tilbage.

Foreholdt ekstraktens side 17543 (Kalender torsdag den 19. november 2009 og fredag den 20. november 2009) ”INM Internt møde om sager” og ”Møde i det forberedende K-udvalg” og forespurgt om, hvad det kunne være, forklarede vidnet, at det normalt kunne være et møde i Statsministeriet, som forberedte K-udvalgsdrøftelserne. Det var departementschefernes forberedelse. Han kan huske mødet, men han kan ikke huske, hvilken dato det var. Han kan huske, at forløbet var det, at han ringede til Karsten Dybvads sekretær og spurgte, om han kunne få fem minutter i marginen af et andet møde. Der kunne godt være helt specielle møder, som han ikke ville have i sin kalender. Det kunne f.eks. være, hvis han havde et møde af den karakter som mødet med Statsministeriets departementschef. Han havde en kalender, som alle kunne kigge ind i. Det var i udkanten af et andet møde, og det kunne meget vel have været i udkanten af det foreholdte møde.

Forespurgt af kommissionens formand om han fortalte Karsten Dybvad, at der, mens undersøgelsen foregik, blev truffet afgørelser i naturalisationssager, som embedsmændene mente var i strid med konventionen, forklarede vidnet, at det, han kan huske om sin drøftelse med Karsten Dybvad, er, at han satte ham ind i, hvad sagsforløbet havde været. Han tør ikke i dag sige, om de var så detaljeret nede, at han fortalte, at ministerens beslutning efter drøftelsen i februar 2009 var, at den håndfuld sager, der var, skulle ekspederes efter de hidtidige gældende retningslinjer. Det vigtige for ham var, at Karsten Dybvad blev præsenteret for, hvor stor en sag, det var, og hvad det var for en sagstype. Det, han havde behov for at tale med ham om, var, at det var en sag, som de nu skulle lukke, og om den var i et niveau, hvor man skulle orientere Folketinget. Han har ikke orienteret Karsten Dybvad om alle sagsskridt. Forespurgt om

han var inde på den uenighed, der var mellem embedsmændene og ministeren om sagens indhold og det, der førte til beslutningen i februar 2009, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det specifikt. Han kan huske, at han sagde til Karsten Dybvad, at det var en sag, der havde taget et års tid at behandle, og det havde den, fordi ministeren ville undersøge sagen nærmere. Han nævnte også det nordiske ministermøde. Forespurgt om han nævnte, at der var nogle sager, der skulle genoptages, forklarede vidnet, at han tror, at han for at markere over for Karsten Dybvad, at de var færdige med sagens substans, nævnte, at de var enige om det, og så var der nogle sager, der skulle genoptages. Forespurgt om Karsten Dybvad sagde noget om, at han ville gå videre med oplysningerne til statsministeren, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han kan huske, at hans formål med mødet var at få en moralsk opbakning af, at han havde vurderet sagen rigtigt i forhold til, om Folketinget skulle orienteres. Det var hans ærinde, og det fik han en positiv tilbagemelding på.

... Han sagde ikke til Birthe Rønn Hornbech, at han havde drøftet spørgsmålet med Karsten Dybvad. Det var der to grunde til. For det første synes han, at det er utrolig vigtigt, når man arbejder på Slotsholmen, at man som departementschef kan gå til Statsministeriets departementschef, hvis man har en sag eller et problem, som man ikke kan drøfte med andre i huset og heller ikke kan blive færdig med i forhold til ministeren. Det må forudsætte en fortrolighed om det, fordi han har den generelle holdning, at man som departementschef ikke skal gå rundt og undersøge det ene og det andet uden om sin minister. Når han gjorde det, var det for at få moralsk opbakning. Det fik han, og så lykkedes det også til sidst at få løst dette spor i sagen. [3. juni 2013, side 1159-1162]

Han fik den oplevelse, at ministeren ikke syntes, at det var nødvendigt med en generel orientering om praksisfastlæggelsen over for Folketinget. Det kan han huske, fordi det overraskede ham, og det var også derfor, at han tog kontakt til Karsten Dybvad. Det var ikke noget ønske om at skjule noget, men hun syntes, at det måtte være tilstrækkeligt, at sagerne skulle gennem folketingsprocessen, og dermed ville de komme til Folketinget. Det var han ikke enig i, fordi han syntes, at det var en generel praksisfastlæggelse, som Folketinget skulle orienteres om, og hvor de skulle redegøre fuldstændig åbent om, at de havde haft sagen, at de nu havde løst den, og at det betød, at praksis var sådan fremover, samt at det betød, at der var en række sager, der skulle genoptages. Det var det, der var hans ønske. Forespurgt om diskussionen gik på, om det var en praksisændring, eller om det var en fejl, som blev rettet, forklarede vidnet, at den praksisfastlæggelse, som de var nået frem til efter undersøgelserne i sagen, var en praksisændring, der både ville få betydning for de fremtidige sager, men

som også ville få den betydning, at der var nogle sager, der var afgjort forkert, og som skulle genoptages. ... Han fornemmede ingen som helst signaler fra ministeren i retning af, at der var noget, der skulle skjules, men ministeren havde den vurdering, at det ikke var nødvendigt med en generel orientering af Folketinget. Det var han uenig i.” [3. juni 2013, side 1171]

Karsten Dybvad har forklaret, at

”Første gang, han hørte om sagen fra Claes Nilas, var i efteråret 2009, da Claes Nilas kom over til ham i Statsministeriet. Claes Nilas bad i kanten af et andet møde om et møde. En meget vigtig del af opgaven for en departementschef i Statsministeriet var at være i dialog med sine departementschefkollegaer og tale med dem, hvis de måtte have et problem. Det havde de jævnligt. Det kom lidt an på, hvordan samarbejdsrelationen var mellem minister og departementschef, fordi den er ret afgørende for, hvordan et ministerium fungerer. Der er ikke så mange at tale med for en departementschef. Man kan ikke tale med sine kollegaer i ministeriet, sine kontorchefer eller afdelingschefer. Man kan tale med sine andre departementschefkollegaer, og de kunne i hvert fald altid tale med ham. Han sendte det signal, at de altid kunne komme over og tale med ham, hvis der var noget, de havde behov for at vende. Derfor havde han mange møder i tilknytning til andre programsatte møder. Det var ikke noget, man normalt ville kunne finde i hans kalender. Det kunne være et møde på fem minutter, en halv time eller en time i kølvandet på noget andet. Han havde løbende møder med Claes Nilas med forskellig intensitet.

Claes Nilas kom til vidnet i efteråret 2009 og sagde, at han gerne ville have et godt råd. Han havde en udfordring, fordi de i Integrationsministeriet på feltet omkring de statsløse havde opdaget, at der var nogle konventioner, som de ikke havde været opmærksomme på. Det havde de arbejdet med i længere tid, hvor de havde haft kontakt til de nordiske lande om, hvordan de skulle fortolke konventionen. De var nået frem til, at det ville betyde, at ministeriet skulle justere sin praksis på dette felt. Claes Nilas syntes, at det mest rigtige var at orientere Folketinget om den ændring eller justering af praksis, men han gjorde opmærksom på, at hans minister ikke mente, at det var nødvendigt. ”De kunne bare justere praksis, så var det sådan set, som det skulle være.” Han gav Claes Nilas det samme råd, som han har givet rigtig mange gange, som var hellere at orientere Folketinget en gang for meget end en gang for lidt. Han havde meget svært ved at se for sig og forstå, hvorfor det ikke ville være det bedste under alle omstændigheder. Indfødsretsudvalget ville på et eller andet tidspunkt alligevel opdage, at der var sket en justering eller ændring af praksis. De kunne ligeså godt tage det forfra og få forklaret, hvad de havde været

igennem. Han syntes, at det var ret fint, at de blev opmærksomme på noget, undersøgte det, fandt ud af, at det havde konsekvenser på den måde, man havde gjort tingene på, og at man måtte lave om på det og orientere Folketinget om det. Det var den tilgang, han havde til det. Han sagde til Claes Nilas, at det orienterede han statsministeren om, fordi hvis integrationsministeren kom og sagde noget, skulle statsministeren vide, at han havde talt med Claes Nilas, og hvad han havde givet af råd i den forbindelse. Det var på dette tidspunkt, han hørte om noget, der havde med sagen at gøre, men han hørte ikke om legalitetsproblemer knyttet til det. Det var et spørgsmål om, hvordan de gjorde det bedst muligt i relation til orientering af Folketinget.

Forespurgt om han kan komme lidt tættere på tidspunktet for samtalen end efteråret 2009, forklarede vidnet, at det har han tænkt på. Han har ikke noget i sin kalender, så vidt han kan se. Han kan ud fra det, han har fået at vide, regne ud, at det var i efteråret eller sensommeren, men han kan ikke huske nøjagtig, hvornår det var. Det kan virke ejendommeligt, når man kører en stor kommission, men det var ikke en sag, som han lagde meget vægt på, fordi det, han sagde til Claes Nilas, som han havde sagt tilsvarende til mange andre kollegaer for at gøre det fuldstændig krystalklart, da Claes Nilas gik ud af døren igen, var, at hvis der var problemer i forhold til ministeren vedrørende orientering af Folketinget, skulle Claes Nilas komme tilbage. Det gjorde han ikke. Den sag var håndteret, så den lagde han til side. Han har ikke nogen skarp hukommelse om det. Det var ikke sådan, at han gjorde en anmærkning om det eller noterede det ned, fordi for ham var det et møde som snesevis af andre møder. Der har også været andre situationer, hvor andre kollegaer er kommet til ham og har spurgt ham til råds eller fortalt, at der var forskellige syn på, om der skulle orienteres om noget i Folketinget eller ej. Det, syntes han, var meget vigtigt, at de kunne gøre. Det havde ikke nødvendigvis noget med legalitet at gøre. Det havde noget at gøre med, hvad der var det klogeste at gøre i en given situation. Foreholdt at sensommer trækker det i den ene retning, forklarede vidnet, at hvis han blev sat op mod væggen og fik at vide, at han skulle svare, ville han sige, at det var efteråret, men når han sagde sensommer, var det, fordi han ikke havde en eksakt dato. Han måtte oplyse det tidsinterval, der er muligt. Han har tænkt over, om der var noget, som han kunne tidsfæste det på, men der var mange af de møder hver uge. Noget af det han synes, er rigtig godt ved den danske statsadministration, er den kultur, at man mødes med sine kollegaer indtil flere gange om ugen i forskellige mødefora og drøfter forskellige sager og enkeltsager enten inden eller efter møderne. Det foregik løbende hele tiden. Derfor kan han ikke tidsfæste samtalen. Foreholdt at integrationsministeren fik sagen forelagt i et notat dateret den 12. november 2009, og forespurgt om han kan huske, om det var før eller efter november 2009, forklarede vidnet,

at det kan han ikke. Det skal ikke være en undskyldning, men de havde rigtig mange ting på dagsordenen i det efterår. Der var COP15 i december 2009, og der var ”run up” til det i de uger og måneder inden, så de havde også travlt med det. Forespurgt om Claes Nilas sagde noget nærmere om, hvorfor ministeren mente, at det ikke var nødvendigt at orientere Folketinget, forklarede vidnet, at de talte om det, men om det var ham eller Claes Nilas, der bragte det op, husker han ikke. Forespurgt om Claes Nilas sagde: ”Min minister vil ikke orientere Folketinget af den og den grund” forklarede vidnet, at udspørgeren er for skarp i formuleringen. Det er svært for ham at huske det præcist, men den overvejelse, der kunne komme til ministeren, når hun blev mødt med dette, er selvfølgelig, om det kan give anledning til en diskussion, som man måske helst ville være foruden. Hans tilgang til det er, at man alligevel risikerede at få diskussionen på et eller andet tidspunkt – måske når man allermindst ønsker det, eller på en måde man ikke ønsker. Man kunne derfor ligeså godt selv sørge for at melde klart ud. Der var ikke nogen problemer. Når man ville gå i Folketinget og fortælle om det, kunne man kun se det som om, at der ikke var nogen problemer i det. Integrationsministeren og Claes Nilas var ikke uenige om, at der skulle ske en justering. Forespurgt om Claes Nilas syntes, at man skulle orientere Folketinget, eller om han forholdt sig mere neutralt, forklarede vidnet, at Claes Nilas kom, fordi han syntes, de skulle orientere Folketinget. Det var hele tilgangen. Der var ikke nogen diskussion om, at praksis skulle ændres, men hvis man selv orienterede Folketinget, fik man forklaret, hvad det var og hvorfor. Forespurgt om Claes Nilas tilkendegav, hvad han ville gøre, forklarede vidnet, at Claes Nilas forlod vidnets kontor med den klare opfattelse, at vidnet i allerhøjeste grad også mente, at Folketinget skulle orienteres, og også med den viden, at vidnet ville gå til statsministeren og sige, at de havde haft den samtale, og at det var hans klare råd til Claes Nilas, at Folketinget skulle orienteres. Han gik også ud af døren med den klare viden, at hvis det ikke kunne lade sig gøre, skulle han komme tilbage.

Forespurgt om han husker orienteringen af Lars Løkke Rasmussen, forklarede vidnet, at der var så mange småting, han orienterede om. Han gik bare over og sagde, at han havde haft besøg af Claes Nilas, og at ”det knaser en smule derovre”. Det vedrørte relationen mellem Birthe Rønn Hornbech og Claes Nilas angående orientering af Folketinget, og han havde givet det råd, at man selvfølgelig gik i Folketinget og orienterede om det. Det tog Lars Løkke Rasmussen bare til efterretning. Det var ikke noget, de talte om. Det hørte til på en liste med måske fem til seks ting, han løb igennem, som statsministeren skulle være opmærksom på. Forespurgt om Lars Løkke Rasmussen sagde, at han kendte til sagen, forklarede vidnet, at det sagde Lars Løkke Rasmussen overhovedet ikke noget om. Det var vidnet, der løb nogle ting igennem og

orienterede om det. Det var ud fra en betragtning om, at hvis Lars Løkke Rasmussen blev kontakttet af integrationsministeren, så ville han vide det. [21. maj 2013, side 946-949]

Forespurgt af advokat Gunnar Homann om Claes Nilas under samtalen fortalte noget om, hvor længe man havde kendt problemet i Integrationsministeriet, forklarede vidnet, at han mener, at han fortalte, at det var et års tid. De havde opdaget det. De var gået i gang med det. De havde haft kontakt med de nordiske lande et par gange. Foreholdt at han forklarede, at Claes Nilas gav udtryk for, at han og Birthe Rønn Hornbech ikke var helt enige, og forespurgt om Claes Nilas gav udtryk for, hvor længe uenigheden havde bestået, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Det tror han ikke, de talte om, fordi det var en problemstilling vedrørende relationen mellem Birthe Rønn Hornbech og Claes Nilas i forhold til orientering af Folketinget, der skulle tages stilling til. Foreholdt at han og Claes Nilas var enige om, at der skulle ske en praksisændring, og at Folketinget skulle orienteres, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de var enige om. Claes Nilas kom til ham for at præsentere denne problemstilling om relationen mellem Birthe Rønn Hornbech og Claes Nilas i forhold til orientering af Folketinget. Det var ikke til diskussion, at der skulle ske en ændring og en justering. Det, han sagde til ham, var, at han var enig med ham i, at dette skulle Folketinget orienteres om. Han var ikke inde i sagen. Forespurgt om de var inde på, hvordan Folketinget skulle orienteres, om det var ordførerne eller Indfødsretsudvalget, forklarede vidnet, at for ham indebærer en orientering af Folketinget, at ministeren orienterer udvalget mundtligt eller skriftligt. Forespurgt om der var nogen drøftelse af tidshorizonten af underretningen, forklarede vidnet, at Integrationsministeriet var lige ved at gøre tingene færdige, som han husker det. Det skulle de lige gøre, så ville der ske en orientering af Folketinget. Hans oplevelse var, at det var inden for kort tid. Derefter hørte han ikke mere til sagen.

... Forespurgt om samtalen med Claes Nilas kan have foregået i begyndelsen af august, lige efter han kom hjem fra ferie, forklarede vidnet, at hans erindring er, at det var i efteråret 2009. Han tror ikke, at han kan komme det nærmere. Foreholdt at den første orientering af integrationsministeren skete i et mavebælte af 4. august 2008, og at der var en påtegning fra ministeren, hvor hun skrev, at de skulle sørge for orientering af Folketinget, og forespurgt om det blev sagt under mødet, forklarede vidnet, at det slet ikke blev sagt. Det blev ikke nævnt på mødet. De var ikke inde i detaljerne på nogen måde på det møde. For ham handlede det om, at de skulle orientere Folketinget i en sag, der havde fundet sin afslutning, hvor man havde været dette forløb igennem og var nået frem til, at man skulle justere praksis. Det var det, han forholdt sig

til i samtalen med Claes Nilas. Der var overhovedet ikke en detaljeringsgrad gående på sagsbehandlingen i Integrationsministeriet. Forespurgt om hans opfattelse var, at det knyttede sig specifikt til en orientering om et løst problem i efteråret 2009, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt i samtalen sagde til Claes Nilas, om konventioner ikke var noget, som Justitsministeriet skulle ind over, hvortil Claes Nilas svarede, at der ikke var nogen juridiske problemer, så det var der ikke nogen grund til.

Foreholdt af advokat Nicolai Mallet at han var inde på, at der var enighed om, at der skulle ske ændring/justering af praksis og forespurgt, om der var enighed mellem Claes Nilas og Birthe Rønn Hornbech, forklarede vidnet, at det var sådan, han opfattede det. Han opfattede ikke, at der var diskussion om, at praksis skulle justeres. Forespurgt om han forstod det som om, at justeringen af praksis var en lovliggørelse af en ikke lovlig praksis, forklarede vidnet, at sådan forstod han det ikke. Ordet lovliggørelse eller sådan noget var slet ikke begreber, de drøftede, eller han fik præsenteret af Claes Nilas. Man havde opdaget, at konventionerne havde betydning, man havde undersøgt, hvordan de andre lande fortolkede det, og de nåede frem til, at det fik betydning for Danmark. Derfor skulle de justere praksis sådan, at der var flere, der kunne få statsborgerskab i Danmark. Der var nogle statsløse, der kunne få statsborgerskab. Forespurgt om spørgsmålet om en hidtil ulovlig praksis var på tale, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt om den orientering han efterfølgende gav Lars Løkke Rasmussen var meget hurtigt efter, forklarede vidnet, at det var meget hurtigt. Man skulle ikke gemme på sådanne ting. Det var ud fra en devise om, at en statsminister aldrig måtte blive overrasket. Forespurgt om det var en orientering, som gik ligeså meget eller lidt i dybden med temaet, som den samtale han havde med Claes Nilas, forklarede vidnet, at den gik mindre i dybden i den forstand, at det var en summarisk orientering. Lars Løkke Rasmussen skulle vide, at han havde haft Claes Nilas på besøg, at han havde rejst dette spørgsmål, at vidnet havde rådet til, at man orienterede Folketinget, og at det ville få nogle konsekvenser, fordi man ville justere praksis, sådan at der var flere, der kunne få statsborgerskab. Der var ikke nogen diskussion om, at det skulle ske. Forespurgt om det han videreformidlede som det problem, Claes Nilas kom med, var dels uenigheden mellem ham og Birthe Rønn Hornbech, om det skulle forelægges for Folketinget, dels selve kernen at man havde overset nogle konventioner, forklarede vidnet, at den kerne, som der spørges til, og som er genstand for kommissionens undersøgelse, ikke havde betydning i den samtale. Det betragtede han som værende afdækket, klarlagt og konkluderet, så nu skulle man bare videre. Det kunne selvfølgelig få nogle konsekvenser, men statsministeren tog det bare til efterretning. Forespurgt om det var en naturlig reaktion, at han tog det til efterretning, forklarede vidnet, at som han

forelagde det, vil han ikke mene, at statsministeren skulle handle på det. Det var heller ikke med den tilgang til det, at han gjorde det. Det var, hvis statsministeren hørte om det. Hvis de ikke hørte om det, var problemet løst.” [21. maj 2013, side 950-953]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt, at Claes Nilas har forklaret om orientering af Folketinget, at der opstod en uenighed mellem dem, og at diskussionen gik på, om Folketinget skulle orienteres på den ene eller den anden måde, at hun skulle have holdt på det synspunkt, at Folketinget under alle omstændigheder blev orienteret, når de konkrete sager kom i Folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget, og at Claes Nilas skulle have haft det synspunkt, at dette var en generel sag om fastlæggelse af praksis, som var anderledes end den, de hidtil havde fulgt, og derfor burde man give en direkte orientering til Folketinget om dette og forespurgt, om hun kan bekræfte, at en sådan diskussion fandt sted, forklaret, at

”det, hun kan sige, er, at hun har papirerne med sig. Den 4. august 2008 skrev hun på sagen, at Folketinget skulle orienteres. På mavebæltet af 12. november 2009 skrev hun, fordi hun troede, at folketinget var orienteret for længst, at hvis Folketinget skulle orienteres nu, skulle det være lige på og hårdt og forklare, hvorfor sagerne havde ligget og ingen udenomssnak. Hun synes ikke, at det stemmer med vidneudsagnet. Hun synes, at det står meget tydeligt. Hun kæmpede den næste måned for, at der skulle formuleres en skrivelse til Folketinget, så man kunne forstå, hvad der var sket, men hun fik ikke nogen opbakning. Det ville man ikke. Man blev ved med at skrive udenom, og derfor blev hun med rette bebrejdet i pressen, at skrивelsen var ulæselig. Det er meget besynderligt, at han siger det, fordi han havde fuldstændig forsømt at kassere dette mavebælte. Han havde fuldstændig forsømt at advare hende om, at der lå et udkast til en skrivelse, som var indbydende at se på, hvor hun bare skulle sætte sin underskrift, men som ville fortælle Folketinget, at hun agtede at handle ulovligt. Den havde han ikke sat så meget som en streg over. Dette udkast til skrivelse var hun nødt til at kassere. Hvis det var det, han gik over og sagde til Karsten Dybvad, var der vist et eller andet, han havde glemt. For corpus delicti ligger der. Et udkast til brev til Folketinget færdigt og underskrevet af Dorit Hørlyck lige til at gå til. Det havde bare et ulovligt indhold, men det blev hun ikke advaret om. Det skulle hun selv finde ud af. Hun, der troede på sine embedsmænd. Er det mærkeligt, hvis hun efterhånden begyndte at komme i tvivl?

Det, der hidser hende endnu mere op, er, at det ikke engang er jura. Hun har mødt som anklager i landsretten i flere år, hvis hun mødte op med sådan noget uhjemlet bras: ”*Ministeriet vil dog forbeholde sig muligheden for at meddele afslag*”

i de tilfælde, hvor vandelsskravet ikke er opfyldt.” Det skulle hun være mødt op med i landsretten som anklager. Det er bare for at sige, at hvis hun havde haft plads til at skrive mere end det her, havde hun gjort det. For dette var så grov en vildledning af hende. Foreholdt at udspørgeren er interesseret i det specifikke tema om orientering af Folketinget, fordi det er det, kommissionen har fået en forklaring om, forklarede vidnet, at der var det, hun skrev, at det skulle være lige på og hårdt, og at hun ikke ville have, at man fiffede med sproget over for Folketinget. Forespurgt om det betyder, at hun afviser, at der var denne drøftelse, forklarede vidnet, at det gør hun fuldstændig. Hun skrev det her, og hvis man ser mails igennem senere, vil man kunne se, at hun flere gange skrev, at tingene skulle skrives så ikke-jurister kan forstå det. Hun henviser til dokumentet og til de næste mavebælter, hvor hun blev ved med at kæmpe sin lille ensomme kamp for at få nogle skrivelser, der var formuleret på en sådan måde, at Folketinget kunne se, hvad det drejede sig om, og det lykkedes ikke. Hun kunne selvfølgelig have skrevet det selv, men det havde hun ikke tid til, og Folketinget sov også i timen. Det var så ulæseligt, at Folketinget ikke opdagede noget. Der er flere beviser på, at hun ønskede, at sagen skulle i Folketinget, og i øvrigt troede hun, at den var i Folketinget i forvejen. Det fremgår meget klart af papirerne, at det var det modsatte af det, som Claes Nilas forklarede.

Foreholdt foreløbigt udkast til protokol af 8. maj 2013 (Birthe Rønn Hornbech), side 60 ”... Foreholdt at der stod ”hvis”, forklarede vidnet, at hun slet ikke kunne overskue det her. Det var bare om at få smidt bomben. Hun anede ikke noget. Derfor skrev hun ”hvis”. Hun troede, at Indfødsretskontoret havde været i Folketinget. Hun vidste ikke, om de skulle det igen, men hvis de skulle, ville hun i hvert fald have, at det skulle kunne forstås. ... Forespurgt om det ikke havde været naturligt at skrive det på en anden måde, hvis hun havde det billede, at udvalget var blevet orienteret den 4. august 2008, forklarede vidnet, at hele hendes verden faldt sammen. ... Foreholdt at hun skrev ”hvis den skal ...”, forklarede vidnet, at hun ikke kunne overskue, hvad det var. Det måtte Claes Nilas udrede. Hun anede ikke sine levende råd. Som sagt sad hun derhjemme med sagerne om natten. ...” og at Claes Nilas har forklaret, at der var den diskussion, og at ”hvis” og ”nu” var noget, der relaterede sig til, at den diskussion fandt sted parallelt, og at han mente, at den først blev afklaret efter den 20. november 2009, og som hun skrev undervejs, fordi det var udtryk for en løbende, åben diskussion, og at når hun sagde ”hvis”, var det underforstået, hvis han havde ret, og det skulle gøres nu, så skulle det gøres lige på og hårdt, forklarede vidnet, at det slet ikke var det, det handlede om, fordi der lå et udkast til brev til Folketinget, som havde et ulovligt indhold. Det skulle rettes, og så skulle det over i Folketinget. Hvis hun havde talt med Claes Nilas, ville hun ikke have skrevet ”hvis”, men det var slet ikke sådan, de arbejdede. Det var i hvert fald ikke sådan, hun arbejdede.

Forespurgt om hun helt vil afvise, at en sådan diskussion har fundet sted, forklarede vidnet, at det vil hun fuldstændig. Hun holder sig til det, Claes Nilas forklarede, at der ikke skulle skrives noget, når det var vigtige beslutninger, men det ville hun gerne have, at der alligevel skulle, og derfor gjorde hun det.

Forespurgt om hun har erfaret, at det fik Claes Nilas til at drøfte spørgsmålet med Karsten Dybvad i Statsministeriet, forklarede vidnet, at det vidste hun ikke noget om. Forespurgt om hun har hørt det fra pressen nu, forklarede vidnet, at det har hun, men det er lodret løgn, at hun ikke ville have sagen i Folketinget. Hun var den, der først ville have den i Folketinget, og det rettede man sig ikke efter. Det kan man se i papirerne. Der kom en indstilling op den 3. december 2009, og igen kunne Folketinget ikke læse det. Foreholdt at Claes Nilas har forklaret, at de ikke kunne komme overens om det. Han var lidt usikker på, om han havde uret, og om hun havde ret. Det foranledigede ham til den tanke, at han kunne prøve at drøfte det med Karsten Dybvad, fordi han godt ville holde den fortrolighed, han havde med vidnet om disse ting, forklarede vidnet, at så ophæver hun det, hun sagde med fortrolighed. Det må hun trække tilbage. For hvis han gik til Karsten Dybvad uden at tale med hende, var der ingen fortrolighed overhovedet. Det var illoyalt ud over alle grænser, at han ikke fortalte hende det, hvis han mente, at hun ikke ville i Folketinget. Papirerne viser, at Folketinget blev orienteret. Den eneste grund til, at udkastene blev sendt op og ned, var, at hun ikke kunne drive embedsmændene til at skrive, så man kunne læse det. Det var som om, at man ville lyve for Folketinget. Det var som om, at man ville skjule det for Folketinget. Til sidst måtte hun skrive, at konventionsbruddet skulle stå øverst på brevet til VKO-ordførerne, og det var også meningen for så vidt angår orienteringen af Folketinget, men de var ikke til at drive til det. Derfor skrev hun ”ingen udenomssnak”. Hun er meget vred over det. Foreholdt at Claes Nilas ikke har forklaret, at hun ikke ville orientere Folketinget. Det var mere, hvordan det skulle foregå, forklarede vidnet, at hun beder om igen, at man husker mavebæltet af 4. august 2008. Ellers må hun overveje at give pressen sine egne håndskrevne noter på mavebæltet af 4. august 2008 og de rettelser, der var på de manipulerede mavebælter fra februar 2009, så de kan se det.

Hun synes, at det var ved at blive lidt for morsomt indholdsmæssigt. Derfor er hun nødt til at tale med store bogstaver, fordi det ikke var morsomt at læse sagen, fordi hun kendte meget få dokumenter i sagen, da undersøgelseskommissionen gik i gang. Derfor var hun selv inde på, at de skulle have først en advokatundersøgelse og så en undersøgelseskommission. Foreholdt at denne diskussion tog sin begyndelse, da Karsten Dybvad forklarede, at han fik besøg af Claes Nilas, og at Claes Nilas fortalte ham, at man havde denne sag, som

drejede sig om nogle konventioner, som man havde undersøgt og havde spurgt de andre nordiske lande om, og på et tidspunkt spurgte Karsten Dybvad, om det ikke var noget, de skulle i Justitsministeriet med, hvor til Claes Nilas svarede, at de havde helt styr på, hvordan konventionerne skulle fortolkes, så det var der ikke behov for. Det, Claes Nilas ville drøfte, var, hvorvidt man skulle i Folketinget. Det var hurtigt overstået, fordi Karsten Dybvad havde den holdning at hellere orientere en gang for meget end en gang for lidt, forklarede vidnet, at det ikke var en orientering, når en minister ikke kunne få gennemtrumfet, at skrivelsen var læselig. Det var en ikke orientering. De skulle åbenbart være så hemmelighedsfulde, at hun ikke kunne trænge igennem. Hun går ud fra, at hun kan sende papirerne til Karsten Dybvad, hvis han ikke har set dem hos sin bisidder, for hun er meget ked af, at Karsten Dybvad tror, at hun ikke ville orientere Folketinget. Forespurgt om det ikke giver hende anledning til eftertanke, at der i lyset af Claes Nilas' forklaring og Karsten Dybvads forklaring måske kan have fundet en eller anden form for diskussion sted mellem hende og Claes Nilas om det, forklarede vidnet, at hun kan blive ved med at henvise til papirerne. Det står klart, at hun ville have den sag i Folketinget, og at hun ville have det, så Folketinget kunne forstå det. Hun havde en interesse i det allerede den 4. august 2008, for det var hendes måde at få en kontrol af embedsværket på. Det var ved at sige, at det skulle i Folketinget. Det kunne godt være, at der ikke var en interesse i at få det i Folketinget i virkeligheden, fordi så var man under kontrol. Forespurgt om man skal konkludere, at den diskussion overhovedet ikke har fundet sted, forklarede vidnet, at der var i hvert fald ikke nogen som helst orientering om underretning af Folketinget. Hvis der var, var det med modsat fortegn, at han nægtede at få den i Folketinget, og det mindes hun ikke. Der er i hvert fald noget, han har glemt at sige til Karsten Dybvad. Det er helt åbenbart. Forespurgt om hun afviser at have haft den drøftelse med Claes Nilas om, hvordan man skulle orientere Folketinget, forklarede vidnet, at hun afviser, at hun på noget tidspunkt har haft noget som helst andet standpunkt, end at Folketinget skulle orienteres i et læseligt sprog.

Foreholdt at det standpunkt har hun forklaret om masser af gange, og at udspørgeren efterlyser et klart "statement" om, hvorvidt hun afviser, at hun havde den drøftelse med Claes Nilas, forklarede vidnet, at hun ikke kan afvise, at hun har haft en drøftelse, smækket med døren og sagt, at han måtte tage og sørge for, at det blev letlæseligt sprog. Det nægtede han. Det kan man også se på sagen, at det nægtede han. Forespurgt om hun vil forholde sig til, om der var den diskussion, forklarede vidnet, at så afviser hun det, men da hun ikke kan huske det, kan hun heller ikke afvise, at han sagde til hende, at han ikke ville have den i Folketinget. Det kan hun lige så godt sige. Forespurgt om hun er sikker på, at den diskussion ikke var der, forklarede vidnet, at det forsikrer

hun, at hun er. Det var noget, hun gik meget op i. Hun gik meget op i, at skrivelser til Folketinget var til at læse. Hun begyndte efter en uge i ministeriet med at ændre samtlige skrivelser til borgerne, således at konklusionen kom til at stå øverst.” [4. juni 2013, side 1221-1225]

Christian Kettel Thomsen har foreholdt, at Karsten Dybvad har forklaret, at han havde et møde med Claes Nilas formentlig i efteråret 2009 og forespurgt, om han blev orienteret om det, forklaret, at

”det blev han ikke. Han har heller ikke senere hørt om mødet.” [21. maj 2013, side 953]

Lars Løkke Rasmussen har foreholdt, at Karsten Dybvad har forklaret, at han på et tidspunkt i efteråret 2009 havde en samtale med Claes Nilas, og at han bagefter orienterede vidnet om samtalen og forespurgt, om han har nogen erindring om det, forklaret, at

”han er bekendt med udsagnet. Han kan fuldstændig afvise, at han af departementschefen eller nogen anden i systemet modtog orientering om, at der skulle være substantielle sagsbehandlingsproblemer i relation til indfødsretslovgivning i Integrationsministeriet. Når han kan afvise det, skyldes det, at det ville han i sagens natur have handlet på, men inden det ville han have spurgt nærmere ind til det, og så ville han kunne huske det. Den type information ville han have fået i en form, der ikke ville have efterladt ham et splitsekund i tvivl om, at her var noget, der skulle handles på. Hvis man spørger, om det betyder, at han fuldstændig kan udelukke, at der er faldet en bemærkning om, at der var knas i en samarbejdsrelation mellem en minister og en departementschef, må han sige, at det har han ingen som helst erindring om, men det er ikke noget, han kan bekræfte. Han kan 100 procent udelukke, at han fik nogen information på noget tidspunkt om, at der var substantielle sagsbehandlingsproblemer på dette område.

Forespurgt om han slet ikke kan huske, at der var en samtale, hvor Karsten Dybvad sagde et eller andet, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men derfra og til at udelukke, at der eventuelt på et tidspunkt skulle være faldet en bemærkning om knas i en samarbejdsrelation, det kan han ikke, men han kan fuldstændig udelukke, at der er faldet nogen bemærkninger, som krævede nogen form for handling. Der er ikke faldet nogen bemærkninger over for ham, der efterlod et indtryk af, at der skulle være nogen substantielle problemer. Så ville han have spurgt ind til det og handlet på det. Han ville også have fået oplysningerne i en form, hvor han ikke var i tvivl. Når han betænker

den grundighed i sagsbehandlingen og i betjeningen af ham i perioden med Karsten Dybvad som departementschef, er han slet ikke i tvivl om, at det ville være præsenteret i en form, hvor man ikke var i tvivl om, at her var der noget, der tændte lamper og skulle handles på.

Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at Claes Nilas sagde, at man i Integrationsministeriet havde opdaget nogle konventioner, som man ikke havde været opmærksom på og forespurgt, om udsagnet siger vidnet noget, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at han spurgte Claes Nilas, om det ikke var noget, man skulle spørge Justitsministeriet om, hvortil Claes Nilas svarede, at det var der ingen grund til, fordi de havde helt styr på det, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at Claes Nilas videre sagde, at de havde arbejdet med det i længere tid, og at man havde haft kontakt til de andre nordiske lande om fortolkningen, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at det sidste, Claes Nilas fortalte ham om substansen, var, at Integrationsministeriets konklusion var, at praksis skulle justeres, forklarede vidnet, at det heller ikke siger ham noget. Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at der ifølge Claes Nilas var opstået en uenighed mellem ham og integrationsministeren om, hvorvidt man skulle orientere Folketinget om det, og at det var det, han søgte Karsten Dybvads råd om. Endvidere foreholdt, at Claes Nilas videre fortalte, at ministeren ikke var så glad for denne orientering, fordi det kunne udløse en diskussion, som man helst ville være foruden, forklarede vidnet, at det forekommer ham som fornuftig rådgivning, men det er ikke noget, han erindrer at have hørt om. Han kan ikke udelukke, at der faldt en bemærkning, men han har ikke nogen erindring om, at der skulle være knas i en samarbejdsrelation. Spørgsmål omkring manglende information af Folketinget er i en kategori, som han vil betegne som en substantiel problemstilling. Det ville han have spurgt til.

Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at han rådede Claes Nilas til hellere at orientere Folketinget en gang for meget end en gang for lidt, at han gav vidnet en mere kortfattet redegørelse, end han havde fået af Claes Nilas, at hans formål med orienteringen var at klæde vidnet på, således at han klar over, hvad det drejede sig om, hvis Birthe Rønn Hornbech vendte tilbage, at han fortalte, at det knasede i Integrationsministeriet, hvor de sad med denne sag, og at han havde rådet til orientering af Folketinget og forespurgt, om han kan huske noget på det niveau, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Forespurgt om ord som ulovlighed, retsstridighed eller lignende blev nævnt, forklarede vidnet, at det kan han med sikkerhed afvise. Hvis der blev brugt sådanne ord i forhold til et ressort, ville han uomtvisteligt have spurgt ind til det, og de ville

utvivlsomt også have handlet på det. En sådan orientering ville aldrig blive givet som en henkastet bemærkning. Den ville blive præsenteret i en form, der ikke ville efterlade ham et sekund i tvivl om, at her var der noget, der skulle handles på. Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, ”... *Forespurgt om det var en orientering som gik ligeså meget eller lidt i dybden med temaet, som den samtale han havde med Claes Nilas, forklarede vidnet, at den gik mindre i dybden i den forstand, at det var en summarisk orientering. Lars Løkke Rasmussen skulle vide, at han havde haft Claes Nilas på besøg, at han havde rejst dette spørgsmål, at vidnet havde rådet til, at man orienterede Folketinget, og at det ville få nogle konsekvenser, fordi man ville justere praksis, sådan at der var flere, der kunne få statsborgerskab... .*” forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget.

Foreholdt at han forklarede, at han ikke kunne udelukke, at noget kunne have været nævnt, forklarede vidnet, at det sagde han faktisk ikke. Han sagde, at han fuldstændig kan afvise, at han har fået en orientering af Karsten Dybvad eller nogen andre om, at der var substantielle problemer. Det er vigtigt for ham at understrege. Han sagde supplerende, at han ikke kan erindre nogen orientering overhovedet, men derfra og til at udelukke, at der eventuelt skulle være faldet en bemærkning på et tidspunkt om knas i nogle samarbejdsrelationer. Det kan han ikke. Sådanne bemærkninger faldt med mellemrum, men når han kan afvise det andet, er det, fordi den type information om potentielt lovbrud, konventionsbrud, manglende orientering af Folketinget eller andet havde en karakter, hvor informationen aldrig bare ville blive givet med henkastede bemærkninger, men i en form, hvor man ikke var i tvivl om, at der skulle handles på det. Det var den måde, det fungerede på. Foreholdt at Karsten Dybvad har forklaret, at han ikke mente, at den orientering, han gav, burde give anledning til, at vidnet reagerede og forespurgt, om temaet med manglende orientering af Folketinget var noget, man kunne forestille sig en statsminister ville reagere på, forklarede vidnet, at det kunne man bestemt. Det ville han også have gjort. Han ved med sikkerhed, at han også ville have spurgt ind til de nærmere detaljer, og at han så ville have kunnet huske det.

... Han kan afvise, at han har fået en orientering om substantielle problemer. Til det regner han også spørgsmålet om, hvorvidt man i modstrid med regelsættet ikke informerede Folketinget. Den form for orientering kan han afvise, at han har fået. Han kan selvfølgelig ikke udelukke, selvom han ikke har nogen erindring om det, at han kan have lyttet til bemærkninger om samarbejdsklima eller knas i relationer, men det er ikke noget, som han har nogen erindring om. Forespurgt om den omstændighed, at en departementschef henvendte sig til Statsministeriets departementschef kunne give anledning til en overvejelse hos ham, forklarede vidnet, at det ville det, hvis han blev gjort opmærksom

på det. Forespurgt om der ikke er noget, der siger ham noget i den relation, forklarede vidnet, at han som statsminister har lagt øre til mange ting om ministres samspil med deres departementschefer og ordførere, og om departementschefer manglende samspil med andre medarbejdere og den type ting, men han var aldrig i tvivl om, at hvis han fik den type oplysninger om, at der var et alvorligt substantielt legalitetsproblem eller et alvorligt politisk problem, ville han få dem i en form, hvor det stod klart, at han skulle handle på det. Sådan var samarbejdsrelationen. Sådan fungerede det. Det ville typisk være en skriftlig information.” [29. maj 2013, side 1068-1071]

8.3.4 Mavebælte af 3. december 2009 til integrationsminister Birthe Rønn Hornbech

Efter at have fået mavebæltet af 12. november 2009 retur udarbejdede Indfødsretskontoret følgende mavebælte til Birthe Rønn Hornbech, som blev dateret den 3. december 2009 og påtegnet af Kirska Reinhold, Dorit Hørlyck, Kim Lunding og Claes Nilas:

”Til ministerens godkendelse og som opfølgning på mavebælte af 12. november 2009, der vedlægges i kopi uden bilag, forelægges indstilling vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation fra statsløse.

Som led i opfyldelsen af de internationale forpligtelser på statsborgerretsområdet, indstilles det,

- at ansøgere, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN’s Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed, optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uanset at de pågældende ikke opfylder kravene om eksempelvis dansk kundskaber, en bestået indfødsretsprøve eller vandelskravet, idet der efter konventionen alene vil kunne stilles krav om, at ansøgere er født statsløse i Danmark, at de altid har været statsløse, at ansøgning om dansk indfødsret indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at de har haft fast bopæl i Danmark i en nærmere fastsat periode, der dog højst må være fem år forud for ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og at de pågældende ikke er fundet skyldige i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling,
- at ansøgere efter § 17, hvorefter der alene kan stilles krav om, at de pågældende er født statsløse i Danmark og har bopæl her i landet, optages på et

lovforslag, uanset at de pågældende ikke opfylder kravene om eksempelvis dansk kundskaber, en bestået indfødsretsprøve eller vandelskravet,

- at ministeriet ex officio genoptager behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, idet ministeriet til dato i 16 tilfælde har meddelt afslag til de pågældende, under henvisning til at de ikke opfyldte samtlige af de betingelser, der fremgår af retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse,
- at ministeriet på tilsvarende vis ex officio genoptager behandlingen af ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som opfylder betingelserne i FN's Konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, der er implementeret i retningslinjernes § 17, med henblik på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, idet ministeriet til dato i ni tilfælde har meddelt afslag til de pågældende, under henvisning til at de ikke opfyldte samtlige af de betingelser, der fremgår af retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse,
- at ansøgninger fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som har indgivet ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation i henhold til retningslinjernes § 17, men som når at fylde 18 år inden vedtagelsen af lovforslaget og derfor ikke kan blive omfattet heraf, behandles efter konventionen om begrænsning af statsløshed. Sådanne ansøgninger betragtes således som indgivet mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år og behandles herefter, i stedet for at ansøgeren meddeles afslag efter § 17 og efterfølgende skal indgive en ny ansøgning med henblik på at blive omfattet af konventionen,
- at Folketingets Indfødsretsudvalg orienteres om Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's Konvention om begrænsning af statsløshed, herunder hvad forpligtelsen indebærer, og at udvalget fremover i fortrolig form i overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, orienteres herom, og
- at Folketingets Indfødsretsudvalg i fortrolig form orienteres om de konkrete sager, hvor ansøgerne er meddelt afslag, og hvor ministeriet ex officio vil genoptage behandlingen af ansøgningerne med henblik på, at ansøger-

ne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ligesom udvalget i fortrolig form orienteres om, at udvalget ved orientering om optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag tillige vil blive orienteret om, hvilke betingelser i retningslinjerne for naturalisation, de pågældende ansøgere eventuelt ikke måtte opfylde.

Til ministerens godkendelse og underskrift forelægges udkast til breve til Indfødsretsudvalget, hvoraf brevet, der vedrører orienteringen om de konkrete sager, er i fortrolig form.”

Kim Lunding har på mavebæltet anført ”altså indf. på trods af kriminalitet mv.”

Birthe Rønn Hornbech har på mavebæltet anført: ”Anne: vi må først have brev til VKO ordførere på mere mundret dansk, der starter”.

I udkastene til breve til Folketingets Indfødsretsudvalg var der foretaget visse ændringer i forhold til det udkast, der var vedlagt mavebæltet af 12. november 2009.

I det åbne brev var der indsat en henvisning til 1968-loven, mens henvisningen til 1999-loven var fjernet. Forbeholdet om at håndhæve vandelskravet var endvidere fjernet. Udkastet svarer til det endelige brev af 27. januar 2010, se afsnit 8.3.9.1 nedenfor.

Det fortrolige brev var ændret i forhold til den tidligere version således, at det nu fremgik, at der var givet 16 afslag efter 1961-konventionen (mod syv i det tidligere mavebælte) og ni afslag efter børnekonventionen (mod fem i det tidligere mavebælte). Endvidere var forbeholdet om at håndhæve vandelskravet fjernet. Udkastet svarer til de syv første afsnit i det endelige brev af 28. januar 2010, se afsnit 8.3.9.2 nedenfor.

Kirsa Reinholt har foreholdt mavebælte af 3. december 2009 forklaret, at

”hun ikke husker mavebæltet. Det var en naturlig opfølgning på mavebæltet af 12. november 2009. Da beslutningen blev, at de fulgte konventionen, tog de alle mulighederne ud og lavede et rent indstillingsmavebælte. På det tidspunkt var der ikke grund til alle mellemregningerne, og de vedlagde mavebæltet fra 12. november 2009 som helt fast praksis. Hun husker ikke drøftelser om det. Forespurgt om der var enighed om hendes fortolkning af det, som ministeren havde skrevet på mavebæltet af 12. november 2009, bekræftede vidnet det. Foreholdt samme dokument side 334 Kim Lundings påtegning ”*altså indf. på*

trods af kriminalitet mv.” og forespurgt om sætningen var udtryk for drøftelser, forklarede vidnet, at hun ikke husker andet, end at hun så påtegningen, da mavebæltet kom retur, og at hun mente, at det var en sikring fra Kim Lundings side af, at ministeren var bevidst om, at det betød, at de gav statsborgerskab til statsløse, uanset de ikke opfyldte de almindelige betingelser for naturalisation. Forespurgt om spørgsmålet om at stille vandelskrav til børn svarende til de krav, der kan stilles efter 1961-konventionen, var til drøftelse i forbindelse med dette mavebælte, forklarede vidnet, at det husker hun ikke drøftelser om. Foreholdt at der ikke er indlagt et forslag til en model af den type, forklarede vidnet, at der heller ikke står noget om det i brevet til udvalget. Foreholdt at ministeren vendte tilbage med ”*Vi må først have brev til VKO-ordførerne på mere mundret dansk.*”, og at en besked om orientering af VKO-ordførerne fremgik af mavebæltet af 4. august 2008 og forespurgt, om det var noget, de bevidst havde undladt, forklarede vidnet, at det var det ikke. De skulle i første omgang have godkendt den rette indstilling. De kunne have lagt udkastet ved, men det gjorde de ikke.” [12. april 2013, side 705-706]

Dorit Hørlyck har foreholdt Kim Lundings påtegning forklaret, at

”Lunding pointerede, at hvis konventionerne skulle overholdes efter deres ordlyd, ville det betyde, at de personer, der havde begået kriminalitet, også skulle have indfødsret. Det var det, han understregede, så ministeren var helt klar over det.” [20. marts 2013, side 519]

Kim Lunding har foreholdt mavebælte af 3. december 2009 forklaret, at

”så vidt han kan se, svarer mavebæltet til indstillingen i mavebæltet tilbage fra den 23. januar 2009. De var tilbage på det spor, der hed ret ind efter konventionen og orienter Indfødsretsudvalget. Forespurgt at eftersom indstillingerne i mavebæltet af 23. januar 2009 svarede til indstillingerne i mavebæltet af 4. august 2008, om det så ikke er rigtigt at konkludere, at det, der blev enden på historien, i virkeligheden var det samme, som fremgik af den indstilling, som var i mavebæltet af 4. august 2008, forklarede vidnet, at det er korrekt. For ham sluttede sagen med en kæmpe lettelse den 20. november 2009 ved, at de var tilbage på det spor, som de oprindeligt lagde op til i august 2008. Der var gået meget lang tid, men de var tilbage på det spor, som de startede sagen med i 2008. Foreholdt samme dokument side 334 ”*altså indfødsret på trods af kriminalitet mv*” og at det kunne få nogle mere spekulative til at overveje, om det var et let skjult udtryk for, at han i virkeligheden mente, at indstillingen var helt urimelig, forklarede vidnet, at de havde haft et forløb om denne sag, som var meget usikkert og vakkende. Han ville være helt sikker på, at der ikke var

nogen tvivl om, at de havde forstået hinanden korrekt. Forespurgt om hvem ”de” var, forklarede vidnet, at han ville være sikker på, om kontoret og afdeling havde forstået ministerens meldinger korrekt.” [29. maj 2013, side 1057]

Claes Nilas har forklaret, at

”Da han så mavebæltet af 3. december 2009, tænkte han som det ene, at det reflekterede den besked, der var givet tilbage til kontoret, og som det andet, at han lige studsede over, at der i mavebæltet stod, at man skulle orientere Folketingets Indfødsretsudvalg. Det syntes han, var det helt rigtige, men egentlig havde han sagt, fordi det var hans generelle opfattelse, når de havde praksisfastlæggelser, at de begyndte med at orientere det flertal, der stod bag reglerne på området, og derefter orienterede de udvalget. Han tænkte, at det vigtige var at få sagen ud over rampen, så han skrev bare en påtegning og lagde den ind til ministeren. Det var blevet et ”issue” for ham, at sagen skulle ekspederes.” [3. juni 2013, side 1164]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt mavebælte af 3. december 2009, at indstillingerne er ændret i forhold til det, hun skrev på mavebæltet af 12. november 2009, og at der var vedlagt udkast til forskellige breve og foreholdt side 334 ”Anne: Vi må først have brev til VKO ordførerne på mere mundret dansk, der starter” forklaret, at

”der måske var et papir, der var blevet væk. Hun har tidligere set et andet sted, at der stod ”... *der starter med konventionsbrud og forsinkelse*” eller sådan noget. Hun var meget optaget af, at borgerne fik skrivelser, hvor de kunne se konklusionen i det. Foreholdt at det er hendes egen påtegning, og at det er den modsatte orden i forhold til august-2008-mavebæltet, hvor Claes Nilas skrev om orientering af VKO-ordførerne, og hun skrev, at de skulle orientere Folketinget – mens det her er hende, der kom med VKO-ordførerne, forklarede vidnet, at hun stadig var i den situation, at hun havde en forventning om, at Folketinget var orienteret. Det, hun kunne forudse, var, at nu kom der det rent praktiske. Hun var faktisk ikke klar over, hvor mange sager der var, fordi hun ikke havde læst det med tallene. Hun troede egentligt, at det var mange flere. Så ville det blive et problem specielt med Dansk Folkeparti med de næste lovforslag. Det var formentlig derfor, hun tænkte på den måde, men hun er ikke sikker. Foreholdt at hun stadig havde det billede, at Folketinget var orienteret, forklarede vidnet, at hun følte, at jorden revnede under hende, og hun havde et indtryk af, at Claes Nilas tog sig af det, men hvor meget det var, havde hun ikke nogen fornemmelse af. Det har hun heller ikke i dag, for ingen ved, om der er nogen, som opfyldte det hele uden at have fået statsborgerskab. Foreholdt at en af indstillingerne i mavebæltet af 12. november 2009 var, at der

skulle ske orientering af Indfødsretsudvalget, hvortil hun skrev ”*hvis der skal skrives til Indfødsretsudvalget nu skal det være lige på og hårdt*”, og at det måtte gå op for hende, at der ikke var orienteret, forklarede vidnet, at det ikke er sikkert. Det havde hun slet ikke overblik over. Det var bare om at få den videre. Det kunne hun ikke selv gå ned og undersøge. Hun sad hjemme med 30 andre sager og så denne, så var det med at bruge trawlet og få skrevet, så man var sikker på, at det blev forstået, og hun kunne se af påtegningen fra Claes Nilas, at han i hvert fald var klar over, at dette var bekymrende, og hun kunne derfor overlade resten til ham. Foreholdt side 655 ”*altså indfødsret på trods af kriminalitet mv*” og forespurgt om hun reagerede på den, forklarede vidnet, at det tror hun ikke. Hun vidste godt, at det var sådan. Hun tror, at Kim Lunding var meget optaget af, at hun forstod, hvad det handlede om, men det mener hun, at hun gjorde. Foreholdt at der kom et forløb, hvor brevene til Indfødsretsordførerne kørte lidt frem og tilbage, og det kneb med helt kontant at få informationen frem, som hun gerne ville have og forespurgt om, hvorfor man ikke ville levere det, forklarede vidnet, at hun tror, at man på hele Slotsholmen kan få den erfaring, at det med at skrive lige på og hårdt er vanskeligt. Det har hun kæmpet med lige fra starten. Der kom af og til papirer fra Udenrigsministeriet, som var de værste, hvor der stod, at regeringens holdning var sådan og sådan, og så skulle hun tage stilling til det, hvortil hun svarede, at det var den ikke. Den var det omvendte. Hvorefter hun fik at vide, at det var det, der stod. Hun havde meget svært ved at lære deres sprog, fordi hun synes, at de ved Rigspolitiet gjorde sig meget umage for at skrive mere forståeligt for borgerne. Man skrev ikke, at man havde begået en forfærdelig fejl. Det er der ikke mange mennesker, der gør. Heller ikke hende selv.” [8. maj 2013, side 935-936]

8.3.5 Besvarelse i december 2009 af spørgsmål fra ansøgerens advokat i sag 39

I sag 39, hvor en ansøger, der var født statsløs i Danmark og omfattet af først børnekonventionen og senere af 1961-konventionen, i 2004 og 2005 havde fået afslag på at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, kontaktede advokat Niels Henrik Christensen den 18. december 2009 Indfødsretskontoret. Kirsra Reinholdt udarbejdede følgende notat om en samtale med Niels Henrik Christensen:

”D.d. telefonisk kontaktet at Niels Henrik Christensen (NHC), der spørger til ansøgerens sag.

NHC oplyste at ansøgeren ikke som sin søster nåede at falde ind under erklæringsbestemmelsen i indfødsretslovens § 3, hvorefter han i stedet måtte

søge om naturalisation. Han blev dog meddelt afslag på grund af manglende dokumentation for sprog.

NHC spurgte til, om der ikke i forbindelse med lovændringen, hvorved erklæringsmuligheden blev begrænset til alene at gælde nordiske statsborgere, var tænkt over, hvilke muligheder der skulle være for statsløse. NHC undrede sig over, at ansøgeren som statsløs var meddelt afslag.

Jeg orienterede NHC om, at ansøgeren kunne søge om genoptagelse, og at vi da ville se på sagen på ny.”

Dorit Hørlyck skrev den 20. december 2009 til Kirsas Reinholt:

”Mht. N.H.C.-sagen, så har jeg tænkt på, at det ville være godt, hvis vi kunne få lidt respit mht. endeligt svar. Jeg kunne forstå på Anne, at ministeren ikke havde eller havde villet kigge mere på sagen om de statsløse, inden hun gik på juleferie. Ingen tvivl om, at hun ikke bryder sig om den. Også derfor nytter det ikke noget at gå ud med problematikken lige nu og slet ikke til NHC. Derfor skal det være konkret begrundet, at vi gerne vil kigge på sagen igen for at vurdere, om det er en § 17-sag, der er behandlet forkert - eller hvis vi kunne sige, at der synes at have været tvivl om statsløsheden, og at vedkommende måske har stået som libanesisk statsborger eller noget tredje. Det kan være, det er ønsketænkning, men der synes at være nogen tvivl, og derfor vil vi gerne se på sagen igen. Bed ham om at indsende en genoptagerpakke, så tager vi den derfra. Og hvis du ikke kan undgå, at han kommer ind på, om der ikke i forbindelse med lovændringen, blev tænkt på disse statsløse personer, så sig, at det gjorde der selvfølgelig, og at vi bl.a. har retningslinjernes § 17, ligesom diverse konventioner skal overholdes. Også derfor vil vi gerne se på sagen igen for at vurdere, om der er sket fejl.”

Kirsas Reinholt svarede senere samme dag følgende:

”Det fremgår af ansøgningsskemaet, at ansøgeren er født i Danmark, og at han er statsløs palæstinenser, men jeg tjekker lige i morgen, hvad der fremgår af CPR. Jeg kan jo håbe, at han heraf fremgår som libanese! Også må jeg se, hvad der fremgår af hans opholdskort.

Og ellers tror jeg sagtens, at jeg kan klare den på forholdsvis generelt plan – og bede ham om at indsende genoptagerpakken. Det, der dog undrer mig, er, at de nu – tre år efter seneste afslag – vender tilbage!”

Kirsa Reinholdt har om denne sag forklaret, at

”advokat Niels Henrik Christensen... ringede i december 2009, hvor det var klarlagt, at de skulle følge konventionerne, og de vidste, at de efterfølgende ville orientere Indfødsretsudvalget og komme til at genoptage afslagssagerne ex officio. Da han ringede og spurgte til sagen, kunne hun imidlertid ikke oplyse om, hvilke undersøgelser der havde været foretaget, og hvordan det forholdt sig i forhold til behandlingen af ansøgninger fra statsløse. Det kunne hun først gøre, når ministeren havde orienteret Folketinget. Foreholdt samme dokument side 3422 *”Indfødsretskontoret kunne ikke på dette tidspunkt – uanset at kontoret var bekendt med problematikken vedrørende personer født statsløse i Danmark – oplyse Niels Henrik Christensen nærmere om sagen, idet der ikke forelå en endelig godkendelse fra den daværende integrationsminister.”*, og at der forelå en resolution fra den 15. november 2009, forklarede vidnet, at ministeren ikke havde orienteret Folketinget endnu. Der skulle nok have været en tilføjelse med om ”og endnu ikke har orienteret Folketinget”.

Foreholdt ekstraktens side 12182 (Mail af 20. december 2009 fra Dorit Hørlyck til Kirsa Reinholdt) ... og forespurgt om denne sag havde nogen indflydelse på deres håndtering af normaliseringsprocessen, forklarede vidnet, at det havde den ikke. Processen var i gang, og mavebæltet var forelagt ministeren igen den 14. december 2009. Det var ikke en forhaling af sagen. [12. april 2013, side 706-707]

Foreholdt referat af sag nr. 39 og forespurgt, om der under telefonsamtalen blev sagt noget om, hvor fødestedet var, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske, men det tror hun ikke, de drøftede, eftersom hun ikke har skrevet det i telefonnotatet. Foreholdt at der står, at han skulle stilles som søsteren og forespurgt, om forskellen kunne være, at søsteren var født i Danmark, og at ansøgeren ikke var født i Danmark, forklarede vidnet, at det var derfor, hun sagde, at de ville kigge på sagen igen. Foreholdt at hun efterfølgende resolve-rede på baggrund af, at registreringen i CPR-registeret var blevet ændret, og at hun tidligere i dag forklarede, at de havde set mange tilfælde af fejl i CPR-registreringer og forespurgt, om hun foretog nogen nærmere undersøgelse af ændringen, forklarede vidnet, at de løbende har konstateret, at der i flere tilfælde var fejlregistreringer i CPR. I nogle tilfælde har der stået født i Danmark og indrejst fra Libanon på fødselsdatoen. Det hang sammen med, at der var nogle automatiske opdateringer i CPR-registret. Noget af det, de så på, var, hvad der fremgik af ansøgningskemaet. De sammenholdt ansøgerens oplysninger med, hvad der fremgik af CPR-registret. Ansøgeren havde selv oplyst, at han var statsløs og født i Danmark, men af politirapporten fremgik det, at han var født

i Libanon. Der var også en udskrift fra CPR, hvoraf det fremgik, at han var født i Libanon. Derfor handlede det om, inden man behandlede ansøgningen, at få klarlagt, hvordan forholdene var. Foreholdt at han var født i ... og indrejst i 1987. Den dato fremgår også af den efterfølgende CPR-registrering, samtidig fremgik det af hans forklaring, at han aldrig havde været udenfor Danmark, og at han havde nogle søskende tilbage i Libanon og forespurgt, om det gav hende anledning til at foretage nærmere undersøgelser af, om ændringen af fødestedet i CPR var rigtig, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, hvor hun talte med advokat Niels Henrik Christensen, var de ikke længere, end at de ville kigge på sagen igen. Det var ikke hende, der behandlede sagen efterfølgende. Når de fik en ansøgning ind, behandlede de den og undersøgte disse ting igen. Foreholdt at det ikke fremgår af sagen, at der er foretaget nogen som helst undersøgelse af fødested, forklarede vidnet, at de ikke altid skrev alting ned. Forespurgt om hun så ville foretage nærmere undersøgelser af fødestedet, hvis hun skulle behandle sagen forfra i dag, forklarede vidnet, at i de situationer, hvor der ikke er overensstemmelse mellem oplysningerne i ansøgningskemaet og det, der fremgår af CPR-registret, undersøger de nærmere.” [12. april 2013, side 730-731]

Dorit Hørlyck har forespurgt, om det er rigtigt, at hvis ansøgeren ikke var født i Danmark, fandt konventionen ikke anvendelse, forklaret, at

”ansøgeren så selvfølgelig ikke var omfattet af konventionen. Forespurgt om hun ville behandle sagen anderledes end i 2005, hvis hun havde dette registreringsgrundlag i en tilsvarende sag i dag, forklarede vidnet, at allerede i 2005 ville de under normale omstændigheder have undersøgt sagen nøjere, fordi der i ansøgningen stod, at ansøgeren var statsløs og født i Danmark, hvilket var i modstrid med det, der stod i CPR. Når de fik sådan en sag, foretog de en række undersøgelser, hvor de involverede forskellige myndigheder, for eksempel Udlændingestyrelsen, for at finde ud af, hvad det stod i opholdssagen. De involverede også ansøgeren og bad nogle gange kommunen om at partshøre den pågældende. De spurgte også kommunerne, hvad baggrunden var for, at der stod sådan. På den måde fandt de ud af, hvad der var rigtigt. Hun ved ikke, hvorfor de ikke gjorde det i 2005. Det var en sagsbehandlingsfejl. Foreholdt at sagen kom ind igen i 2009, hvor ansøgeren hos CPR har fået ændret fødestedet til Hvidovre, men ikke indrejsedatoen, og forespurgt, om de overvejede at undersøge det nærmere, forklarede vidnet, at hun tror, at det blev undersøgt. De fandt ud af, at ansøgeren var født i Danmark. Forespurgt hvordan de fandt ud af det, forklarede vidnet, at hun ikke har behandlet sagen. Foreholdt at advokat Niels Henning Christensen mente, at de gjorde forskel på ansøgeren og hans søster og forespurgt, om det kunne være, fordi de var født forskellige

steder, forklarede vidnet, at det kunne det godt, men det viste sig, at de begge var født i Danmark. Det undersøgte de nærmere. Der er noget CPR-mæssigt, der gør, at sådant et barn bliver anført som indrejst. Hun kan ikke huske, hvordan reglerne er, men de har undersøgt, som hun husker det, at barnet var født i Danmark. Ansøgeren burde være optaget efter børnekonventionen. Foreholdt at det ikke fremgår af sagen, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige det nærmere. Hun ved, at det var Kirsas Reinholt, der talte med advokat Niels Henning Christensen, hvor hun var lidt henholdende. Det var hun af den ene grund, at de ikke havde fået sagen forelagt for ministeren helt klart endnu. Det var i november 2009, så vidt hun husker.

Foreholdt ekstraktens side 12182 (Mail af 20. december 2009 mellem Dorit Hørlyck og Kirsas Reinholt) og forespurgt om det ville være noteret i sagen, hvis de havde lavet særlige undersøgelser i forhold til at konstatere fødestedet, forklarede vidnet, at hun vil tro, at man ville have skrevet, hvem man havde talt med. Forespurgt om hun synes, at der skulle have været foretaget nærmere undersøgelse, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens formand at der i 2009 var et ansøgningsskema, hvor det stod, at ansøgeren var født i Danmark, en forklaring, hvor det fremgik, at han var født i Danmark og en udskrift fra CPR, hvoraf det fremgik, at han var født i Danmark og forespurgt, om hun i den situation ville foretage yderligere undersøgelser eller lægge det til grund, forklarede vidnet, at hvis alle oplysninger gik i samme retning, undersøgte de det ikke nærmere.

Foreholdt af advokat Anders Valentiner-Branth at der ikke i CPR var ændret på indrejsetidspunktet, og at det var en familie, som havde børn i Libanon og Danmark og forespurgt om hun ville have foretaget yderligere undersøgelser i 2009, hvis hun skulle have gjort det forfra, forklarede vidnet, at hvis hun vidste alt det om den sag, ville hun nok have undersøgt det.” [20. marts 2013, side 540-542]

8.3.6 Orientering af indfødsretsordførerne fra Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti ved breve af 8. januar 2010

Det fremgår af en mail af 8. december 2009, at Dorit Hørlyck ønskede at tale med Anne Thorsen om ”fortolkning af ministerens bemærkninger på vores mavebælte om de statsløse”.

Kirsa Reinholdt sendte den 11. december 2009 et udkast til mavebælte til Birthe Rønn Hornbech og udkast til to breve til VKO-ordførerne til Dorit Hørlyck. Hun skrev samtidig:

”Første udkast er det længste, hvor jeg synes, det var vanskeligt at korte det ned.

Det udkast, der hedder rev1, er en mere forkortet udgave, hvor jeg har ’slået’ konventionerne sammen. På den måde er det mindre tungt at læse, og meningen skulle gerne være den samme. Jeg er dog i tvivl om, hvorvidt ministeren ønsker, at det gøres endnu mere klart over for ordførerne, at vi fremover vil komme til at optage ’kriminelle’ ansøgere mv. på lovforslag?”

Senere samme dag svarede Dorit Hørlyck bl.a. følgende:

”Jeg vil gerne have en lille indledning og med Kære ... og f. eks. Jeg sender jer hermed en orientering om nedenstående problematik (find evt. et bedre ord) på indfødsretsområdet, forinden jeg formelt orienterer Indfødsretsudvalget om sagen.

.....

Og så kan jeg bedst lide, at vi fortæller om begge konventioner, og at vi derefter skriver, hvad vi hidtil har gjort, og hvad vi vil gøre fremadrettet. For så vidt angår dit spørgsmål om vandelskravet synes jeg, at vi skal komme med et eksempel til at gavne forståelsen. Det er nemlig ikke nødvendigt i forhold til indfødsretsprøven og sprogkravet i øvrigt, idet det giver sig selv.”

Kirsa Reinholdt har foreholdt mail af 11. december 2009 fra Kirsa Reinholdt til Dorit Hørlyck) ”... Jeg er dog i tvivl om, hvorvidt ministeren ønsker, at det gøres endnu mere klart over for ordførerne, at vi fremover vil komme til at optage ’kriminelle’ ansøgere m.v. på lovforslag?” og forespurgt, hvorfor hun stillede det spørgsmål, forklaret, at

”hun ikke husker drøftelserne, men hun tror, at det med afsæt i den politiske dagsorden var vigtigt at få gjort opmærksom på over for ordførerne, at opfyldelse af konventionen betød, at ansøgerne ikke skulle opfylde de almindelige betingelser. Forespurgt om det var en refleksion af, at hun havde konkrete informationer om, hvad ministerens holdning var til det, forklarede vidnet, at sådan husker hun det ikke.” [12. april 2013, side 706]

Ved mavebælte af 14. december 2009 fik Birthe Rønn Hornbech forelagt nedenstående udkast til brev til ordførerne Gitte Lillelund Bech (V), Tom Behnke (KF) og Søren Krarup (DF). Udkastet svarer i det væsentlige til det, Kirsa Reinholdt havde

sendt til Dorit Hørlyck den 11. december 2009 bortset fra afsnit 1 og 6 afsnit, som er nye:

”Jeg sender hermed dig, ... og ... en orientering om nedenstående problematik på indfødsretsområdet, forinden jeg formelt orienterer Folketingets Indfødsretsudvalg om sagen.

Indfødsretsloven blev i 2004 ændret, hvorved muligheden for at erhverve dansk indfødsret ved at afgive erklæring i medfør af lovens § 3 blev begrænset til alene at omfatte nordiske statsborgere.

Det blev i bemærkningerne til lovforslaget anført, at Danmarks forpligtelser efter FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed dermed fremtidigt vil skulle opfyldes på anden måde, idet § 3 forud for ændringen i 2004 blandt andet sikrede opfyldelsen af konventionen. Det fremgår således af bemærkningerne, at Integrationsministeriet efter forudgående orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg vil optage personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der fremgår af konventionen, er opfyldt.

Efter konventionens artikel 1 er de kontraherende parter forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer, der er født i landet, enten ved fødslen i henhold til lov eller efter ansøgning. Efter artikel 1, stk. 2, er der i forbindelse med meddelelse af statsborgerret alene mulighed for at stille krav om, at den pågældende altid har været statsløs, at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der dog højst må være 5 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt og at den pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's konvention betyder, at et antal af de ansøgere, der optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som følge af, at de opfylder betingelserne i artikel 1, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse ved naturalisation, herunder blandt andet vandelskravet og kravet om dokumentation for danskkundskaber og en bestået indfødsretsprøve.

Dette vil eksempelvis kunne medføre, at en statsløs ansøger, der opfylder betingelserne i konventionen, vil blive optaget på et lovforslag om indfødsrets

meddelelse, uanset om den pågældende ansøger måtte være idømt eksempelvis to års ubetinget fængsel, hvorefter den pågældende efter de almindelige retningslinjer for naturalisation ville være udelukket fra optagelse på et lovforslag.

Integrationsministeriets Indfødsretskontor er blevet opmærksom på, at behandlingen af sager omfattet af bemærkningerne til lovforslaget er sket i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorfor ansøgere i nogle tilfælde er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.

Ministeriet vil fremover i overensstemmelse med konventionen optage personer omfattet heraf på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, ligesom ministeriet fremover i fortrolig form forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag vil orientere udvalget herom. Ministeriet vil genoptage behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgerne er meddelt afslag, med henblik på, at disse tilsvarende optages på et lovforslag, såfremt de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt.

Danmarks forpligtelser efter FN's Konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder er implementeret i dansk ret ved retningslinjernes § 17. Det fremgår af konventionens artikel 7, stk. 1, at et barn skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå statsborgerskab og så vidt muligt ret til at kende og blive passet af sine forældre. Det fremgår endvidere af stk. 2, at disse rettigheder skal sikres, især hvis barnet ellers ville blive statsløs.

Efter retningslinjernes § 17 kan børn, der er født statsløse i Danmark, således optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i landet, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen om barnets rettigheder betyder, at et antal af de ansøgere, der optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for naturalisation, herunder blandt andet vandelsskravet.

Ministeriets Indfødsretskontor er blevet opmærksom på, at behandlingen af sager omfattet af § 17 er sket i overensstemmelse med de almindelige retnings-

linjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorfor ansøgere i nogle tilfælde er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelserne i retningslinjerne.

Ministeriet vil fremover i overensstemmelse med konventionen optage personer omfattet heraf på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt. Ministeriet vil genoptage behandlingen af de ansøgninger, hvor ansøgerne er meddelt afslag, med henblik på, at disse tilsvarende optages på et lovforslag, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Ministeriet vil i begyndelsen af det nye år orientere Folketingets Indfødsretsudvalg om problematikken, herunder i fortrolig form orientere udvalget om de konkrete sager, som ministeriet vil genoptage med henblik på, at ansøgerne kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.”

Mavebæltet er signeret af Kirska Reinholdt, Dorit Hørlyck, Kim Lunding og Claes Nilas.

Claes Nilas har den 14. december 2009 i hånden anført ”Nok svært at skrive enklere”.

Birthe Rønn Hornbech har den 15. december 2009 skrevet følgende på mavebæltet: ”Claes Det må fremgå af start i brevet, at vi ikke har opfyldt konventionen og hvorfor”.

Ved mavebælte af 17. december 2009 fik Birthe Rønn Hornbech forelagt et nyt udkast til brev til ordførerne fra Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti. Brevet var dateret 8. januar 2010 og svarede til det tidligere udkast med følgende tilføjelse, der var indsat som 2. og 3. afsnit:

”Sagen drejer sig om, at Integrationsministeriet i en årrække ikke har været tilstrækkeligt opmærksom på de bestemmelser i FN’s konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed og i FN’s Konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder, der blandt andet regulerer retsstillingen for statsløse i forhold til erhvervelse af statsborgerskab. Ministeriet har således behandlet ansøgninger om dansk indfødsret fra statsløse i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation.

Ministeriet er nu blevet opmærksom på denne problematik, som der vil blive rettet op på, dels ved at sikre, at ministeriet fremover overholder sine internationale forpligtelser på statsborgerretsområdet i forhold til statsløse ansøgere, dels ved, at ministeriet vil genoptage de ansøgninger, hvor ministeriet har meddelt afslag, uanset at ansøgerne opfyldte de betingelser, der er nævnt i konventionerne.”

Birthe Rønn Hornbech tiltrådte og underskrev brevene den 6. januar 2010. Brevene blev sendt til ordførerne pr. mail den 8. januar 2010.

Foreholdt Birthe Rønn Hornbechs påtegning på mavebælte af 14. december 2009 ”Claes Det må fremgå af start i brevet, at vi ikke har opfyldt konventionen og hvorfor” og forespurgt, om der var nogen diskussion i kontoret om, at det skulle stå tydeligt, at man ikke havde overholdt konventionerne og hvorfor, har Kirsa Reinholt forklaret, at

”hun ikke husker de nærmere drøftelser af, hvor klart det skulle være, og om de skulle skrive, hvorfor man ikke havde været opmærksom på konventionen.” [12. april 2013, side 707]

Foreholdt ekstraktens side 368 (Brev til ordførerne af 8. januar 2010) ”*Sagen drejer sig om, at Integrationsministeriet i en årrække ikke har været tilstrækkeligt opmærksom på de bestemmelser i FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed og i FN's Konvention af 20. november 1989 om Børnets Rettigheder, der blandt andet regulerer retsstillingen for statsløse i forhold til erhvervelse af statsborgerskab.*” og forespurgt, hvordan det forholder sig i forhold til børnekonventionen, forklarede vidnet, at frem til 2008 og de få sager, der var i 2008, havde man ikke været opmærksomme på, at de var statsløse. Det var ikke bevidste afslag. Først afslagene fra februar 2009 var bevidste afslag. Forespurgt om det er rigtigt at skrive til en ordfører, at der i en lang årrække har været en praksis for at give afslag efter børnekonventionen, forklarede vidnet, at de ikke formulerede det sådan, at der havde været praksis for at give afslag. Det var oplyst, at der var givet afslag i en årrække, og det var der. Nogle af dem var fejlagtige, fordi man ikke var opmærksomme. Andre var fejlagtige, fordi man i 2009 behandlede dem og meddelte afslag i forhold til vandelskravet. Forespurgt om det var hendes opfattelse, at der var en praksis efter børnekonventionen, forklarede vidnet, at hun ikke ville kalde det en praksis. Det var heller ikke sådan, de skrev det.

Foreholdt ekstraktens side 368 (Brev til ordførerne af 8. januar 2010) ”*Sagen drejer sig om, at Integrationsministeriet i en årrække ikke har været tilstrækkeligt*

opmærksom på ...” og forespurgt om det også gjaldt i forhold til børnekonventionen, forklarede vidnet, at i samme dokument på ekstraktens side 369 står *”Ministeriets Indfødsretskontor er blevet opmærksom på, at behandlingen af sager omfattet af § 17 er sket i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorfor ansøgere i nogle tilfælde er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelserne i retningslinjerne.”* Forespurgt om det var over en årrække eller noget helt nyt, forklarede vidnet, at det var over en årrække, fordi der var nogle tilfælde, hvor man ikke havde været opmærksomme på, at børnene var statsløse og dermed var omfattet af § 17. Derudover var der så dem, hvor man bevidst meddelte afslag efter beslutningen i februar 2009. Foreholdt at det var fem tilfælde i 2008 og seks i 2009, forklarede vidnet, at hun har dem lagt sammen i sit hoved. I brevet af 28. januar 2010 står antallet af afslag med henvisning til hvilke konventioner, men ikke i hvilke år.” [12. april 2013 729-730]

Dorit Hørlyck har foreholdt brev af 8. januar 2010, og at det ikke er ”udpenslet”, hvad der har fundet sted, og hvornår man blev opmærksom på de ting, og forespurgt, om man kunne få det indtryk, at det var et hændeligt uheld eller manglende opmærksomhed, forklaret, at

”det også var rigtigt. Forespurgt om det ikke kun var rigtigt til et vist tidspunkt, forklarede vidnet, at hvis det stadig er perioden i 2009, der spørges til, så har hun forklaret mange gange, at på det tidspunkt valgte man at behandle ansøgere efter de almindelige retningslinjer, fordi man stadig fandt, at der var rum for fortolkning. Man traf ikke et bevidst valg om at behandle dem konventionsstridigt. Der var stadig nogen, der fandt, at det måske kunne ende med at blive sådan. Det er ikke rigtigt, at sagerne blev behandlet i strid med konventionen, og at det var et bevidst valg, at de skulle behandles i strid med konventionerne. Forespurgt om det ikke objektivt var i strid med konventionen, forklarede vidnet, at det var det ikke for dem, fordi der stadig var spørgsmål om, hvorvidt der var rum for fortolkning. Det var derfor ministeren besluttede, at spørgsmålet skulle drøftes på et ministermøde i juni 2009, fordi hun ville være 100 procent sikker på, at der ikke var rum for fortolkning. Den blev ikke truffet for at behandle sagerne i strid med konventionerne. Forespurgt om hvad der var hendes opfattelse, forklarede vidnet, at det ikke var nok, at hun var overbevist om, hvordan konventionerne skulle tolkes. Hun har også sagt flere gange, at i bagklogskabens lys kan hun godt se, at det måske var en god idé at få det undersøgt nøjere endnu en gang. 1961-konventionen blev implementeret forskelligt i de nordiske lande. Forespurgt om reaktioner på brevene til Indfødsretsudvalget forklarede vidnet, at udover mailen fra Søren Krarup

kom der ingen reaktion før et år efter. Der var heller ikke nogen underhåndshenvendelser fra politikere.” [20. marts 2013, side 521]

8.3.7 **Henvendelse fra Søren Krarup fra Dansk Folkeparti og besvarelse heraf den 21. januar 2010**

Søren Krarup fra Dansk Folkeparti skrev den 8. januar 2010 tilbage til ministersekretær Anne Thorsen efter at have modtaget Birthe Rønn Hornbechs brev af samme dato:

”Kære Anne Thorsen og Birthe Rønn Hornbech. Hvor mange kommer det til at dreje sig om? Umiddelbart synes jeg ikke, det kan være Danmarks problem, at folk er statsløse, selv om det forekommer mig formildende, at der kun er tale om mennesker, der er født i Danmark (hvad jeg mener at forstå, at det er).”

Gitte Lillelund Bech besvarede den 15. januar 2010 Birthe Rønn Hornbechs brev af 8. januar 2010 således, at hun fuldt ud kunne tilslutte sig at sætte ansøgerne på lovforslaget i henhold til konventionerne, og at hun så frem til et notat om hvor mange sager, der skulle genoptages.

Ved mavebælte af 18. januar 2010 fik Birthe Rønn Hornbech forelagt udkast til brev dateret 21. januar 2010 med besvarelse af Søren Krarups spørgsmål. Birthe Rønn Hornbech underskrev brevet den 20. januar 2010 med den bemærkning, at brevene til Indfødsretsudvalget først skulle sendes efter besvarelsen af Søren Krarup.

I brev af 21. januar 2010 til Søren Krarup hedder det:

”Som opfølgning på din e-post af 9. januar 2010, hvori du anmoder om at få oplyst, hvor mange statsløse ansøgere, der i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed, fremtidigt vil blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, uagtet at de pågældende ansøgere ikke måtte opfylde samtlige betingelser i retningslinjerne for naturalisation, kan jeg oplyse, at det ikke er muligt at forudsige, hvor mange sager det fremtidigt kan komme til at dreje sig om.

Jeg kan dog oplyse, at det af de senest opdaterede tal fra Danmarks Statistik fra oktober 2009 fremgår, at der er registreret 865 statsløse personer under 18 år i Danmark. Det er derimod ikke muligt at få oplyst, hvor stor en andel heraf, der er født i Danmark, og som derfor potentielt ville kunne omfattes af retningslinjernes § 17, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation. Ud af de 865 statsløse børn er de 147 børn

over 15 år. For så vidt angår statsløse personer over 18 år fremgår det af Danmarks Statistik, at der er registreret 114 statsløse personer i alderen fra 18 til 21 år. Tilsvarende er det heller ikke i forhold til disse personer muligt at få oplyst, hvor stor en andel heraf, der er født i Danmark, og som derfor potentielt ville kunne omfattes af FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.

Jeg kan herudover oplyse, at ministeriet i perioden fra 1999 til den 31. december 2009 har modtaget sammenlagt 530 ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17. Af disse 530 ansøgninger er de 145 modtaget i de sidste 6 måneder af 2008, mens 352 ansøgninger er modtaget i 2009.

Herudover kan jeg oplyse, at der på det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der blev vedtaget i Folketinget i juni 2009, var optaget 121 statsløse børn i henhold til retningslinjernes § 17 svarende til i alt 9 % af det samlede antal optagne, og at der tilsvarende var 254 statsløse børn svarende til 16 % af det samlede antal optagne optaget på det lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget i december 2009. På det lovforslag, hvor der er lukkedato den 15. januar 2010, er der pr. 15. januar 2010 optaget 89 statsløse børn i henhold til § 17 ud af i alt 913 optagne. De statsløse børn udgør således 10 % af det samlede antal optagne på det kommende lovforslag. Der er hermed tale om ansøgere, som opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for naturalisation.

Til sammenligning heraf kan jeg oplyse, at ministeriet er blevet opmærksom på, at der i perioden fra 1999 og til dags dato i 23 tilfælde er meddelt afslag til statsløse ansøgere, der er født i Danmark, under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.

Ministeriet vil snarest muligt orientere Folketingets Indfødsretsudvalg om problematikken, herunder i fortrolig form orientere om de konkrete sager, som ministeriet vil genoptage med henblik på, at ansøgerne kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.”

Et lignende brev blev sendt til Gitte Lillelund Bech og Tom Behnke.

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt mavebælte af 18. januar 2010, og at der var nogle taloplysninger i mavebæltet forklaret, at

”det ikke var noget, hun gik op i. Foreholdt at der dog var et vist billede af, hvad dette kvantitativt handlede om, forklarede vidnet, at det var det princi-

pielle, der optog hende. Fejlen var den samme, uanset om det var et mindre eller større antal.” [8. maj 2013, side 936]

8.3.8 Kontormøde i Indfødsretskontoret den 26. januar 2010

Af referat af kontormøde i Indfødsretskontoret af 26. januar 2010 fremgår bl.a. følgende:

”10. Statsløse, født i Danmark

Dorit oplyste, at kontoret ikke helt overholder konventionerne, når det handler om at behandle ansøgninger om dansk indfødsret for personer, der er født i Danmark.

For personer, der er omfattet af retningslinjernes § 17, er der alene krav om, at barnet er født statsløst i Danmark, og at barnet bor i Danmark. Der kan altså ikke meddeles afslag på grund af sprog eller på grund af kriminalitet.

Personer mellem 18 og 21 år, der er født statsløse i Danmark, kunne tidligere erklære sig danske. Når disse personer skal naturaliseres, kan der alene stilles krav om, at personen har i alt 10 års bopæl i Danmark, eller at personen har haft bopæl i Danmark i de seneste 5 år før indgivelse af ansøgning om indfødsret, at personen ikke må have begået forbrydelser mod statens sikkerhed, og at personen ikke har været idømt 5 års fængsel (eller mere). Kontoret vil i indeværende uge orientere de ordførende og Folketingets Indfødsretsudvalg om behandlingen af sager for statsløse, født i Danmark. Der er 25 personer, der er meddelt afslag på indfødsret, selv om de ikke skulle have haft afslag. Disse sager genoptages.”

Christian Werring Clem har foreholdt referatet forklaret, at

”han højst sandsynligt har deltaget i mødet, men han kan ikke huske det. Foreholdt samme referat ”Dorit oplyste, at kontoret ikke helt overholder konventionerne...” forklarede vidnet, at det på dette tidspunkt var ved at gå op for ham, at de ikke overholdt konventionerne. Han kan ikke sige, om det var på dette kontormøde, at det gik op for ham. Han kan ikke huske præcist, hvordan det blev kommunikeret til ham. Der var en del sager, der blev genoptaget ex officio. De var på det tidspunkt klar over, at de ikke havde overholdt konventionerne. Han mener ikke, at det blev bagatelliseret på det tidspunkt, som det måske bliver i referaterne.” [3. april 2013, side 630]

Naja Forman Jacobsen har foreholdt referatet forklaret, at

”Dorit Hørlyck nok ikke ville have sagt det på en bramfri måde, at de ikke havde overholdt konventionerne. Hun kan ikke nærmere huske det. De blev på et tidspunkt gjort opmærksomme på, at de ikke havde overholdt konventionerne. Hun tror, at det var på dette tidspunkt, at det blev klargjort, at de skulle leve op til konventionerne. Hun kan ikke tidsfæste det til dette møde.

Forespurgt af advokat Anders Valentiner-Branth forklarede vidnet, at hun ikke tror, at Dorit Hørlyck ville sige det så direkte, at de ikke havde overholdt konventionerne.

Forespurgt af kommissionens udspørger forklarede vidnet, at ledelsen ikke kommunikerede det helt skarpt, at konventionerne ikke var overholdt. Foreholdt samme referat ”*Kontoret vil i indeværende uge orientere de ordførende og Folketingets Indfødsretsudvalg om behandlingen af sager for statsløse, født i Danmark. Der er 25 personer, der er meddelt afslag på indfødsret, selv om de ikke skulle have haft afslag.*” forklarede vidnet, at de begyndte at genoptage sager på dette tidspunkt. De gennemgik alle sager. Hun kan ikke huske reaktioner fra nogen, udover at man talte om, at de nu skulle genoptage sagerne. Der blev ikke givet nogen nærmere information om, hvad Folketingets Indfødsretsudvalg skulle have at vide. Der var lidt skiftende meldinger om, hvad udvalget skulle have at vide. Udvalget skulle have lister over, hvem der havde fået straf for overtrædelse af straffeloven eller var sigtede. De skulle også føre lister over, om ansøgerne opfyldte de andre betingelser. Hun kan ikke huske, om det var på daværende tidspunkt eller tidligere i forløbet, at man lavede listerne. Indfødsretsudvalget skulle i hvert fald orienteres om, hvem der ikke opfyldte hvilke betingelser. Det kan godt være, at det først var senere.” [5. april 2013, side 676-677]

Lene Nielsen har foreholdt dette referat forklaret, at hun højst sandsynligt deltog i mødet. [22. marts 2013, side 582]

Kirsa Reinholt har foreholdt referat af kontormøde den 26. januar 2010 ”Dorit oplyste, at kontoret ikke helt overholder konventionerne, ...” referat af sagsbehandlingsmøde den 9. februar 2010 ”Kirsa henviste særligt til de 18-21-årige, der er født som statsløse i Danmark, og hvor det har vist sig, at vi hidtil ikke helt har overholdt konventionerne. ...” og forklaret, at

”hun ikke ved, om det var sådan, de sagde det. Hun kan ikke udelukke, at de sagde det, men hun ved ikke, hvor bevidst det var. Måske var det i lyset af, at de optog rigtig mange på lovforslagene undervejs, men hun kan ikke sige noget

nærmere om ordvalget. Hun ved ikke, om det præcist blev sagt på den måde, eller om det var den, der skrev referatet, der brugte formuleringen. Hun kan ikke huske, om hun brugte ordene ”ikke helt”. Foreholdt at fuldmægtigene har forklaret, at der ikke var meget af det, som de forstod, at de ikke rigtig fik nogen information om, at man ikke overholdt konventionerne, og at de, der havde forstået konventionerne, støttede sig til, at det, der foregik, var forsvareligt, og forespurgt om dette var i tråd med det, at man udtrykte sig blødt, forklarede vidnet, at hun ikke helt kan genkende det billede. Det kunne godt være, at meldingerne ikke var så klare, fordi der var en usikkerhed, mens man undersøgte de nordiske landes fortolkning, men hun havde ikke fornemmelsen af, at de ikke orienterede medarbejderne i kontoret om processen.” [12. april 2013, side 712]

8.3.9 Orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg ved breve af 27. og 28. januar 2010

Ved mavebælte af 18. januar 2010 fik Birthe Rønn Hornbech forelagt udkast til breve til Folketingets Indfødsretsudvalg dateret 27. og 28. januar 2010. I mavebæltet hedder det:

”Til ministerens godkendelse og underskrift og som opfølgning på mavebælte af 17. december 2009, der vedlægges i kopi, forelægges endvidere udkast til breve til Folketingets Indfødsretsudvalg, idet det bemærkes, at brevet, der vedrører orienteringen om de konkrete sager, der ex officio vil blive genoptaget, er i fortrolig form.

Som tidligere oplyst i mavebælte af 12. november 2009 har ministeriet – med opdaterede tal – i perioden fra 1999 til den 31. december 2009 modtaget sammenlagt 530 ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17. Af disse 530 ansøgninger er de 145 modtaget i de sidste 6 måneder af 2008, mens 352 ansøgninger er modtaget i 2009.

Ifølge de for Indfødsretskontoret foreliggende oplysninger skyldes stigningen i antallet af ansøgninger, at kendskabet til bestemmelsen er rygtedes gennem udlændingenes netværk.

Endvidere fremgår det af mavebælte af 12. november 2009, at der på det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der blev vedtaget i Folketinget i juni 2009, var optaget 121 statsløse børn i henhold til retningslinjernes § 17 svarende til i alt 9 % af det samlede antal optagne. Tilsvarende var 254 statsløse børn

svarende til 16 % af det samlede antal optagne optaget på det lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget i december 2009. På det lovforslag, hvor der er lukkedato den 15. januar 2010, er der pr. 15. januar 2010 optaget 89 statsløse børn i henhold til § 17 ud at i alt 913 optagne. De statsløse børn udgør således 10 % af det samlede antal optagne på det kommende lovforslag.

Til sammenligning hermed kan det oplyses, at der i perioden fra 1999 til dags dato på baggrund af en søgning i statistikmodulet i TLS (Indfødsretskontorets tjeklistesystem) er meddelt afslag til 23 statsløse ansøgere født i Danmark.

Det bemærkes, at det ikke kan udelukkes, at der i forbindelse med konvertering af sager fra et sagsbehandlingssystem til et andet, da Indfødsretskontoret i 2006 overgik fra ScanJour til TLS, kan være sket eventuelle fejl, således at ikke alle sager, hvor der er meddelt afslag til statsløse ansøgere, der er født i Danmark, og som burde have været optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, er fundet.

Det kan endvidere oplyses, at det af de senest opdaterede tal fra Danmarks Statistik fra oktober 2009 fremgår, at der er registreret 865 statsløse personer under 18 år i Danmark. Det er derimod ikke muligt at få oplyst, hvor stor en andel heraf, der er født i Danmark, og som derfor potentielt ville kunne omfattes af retningslinjernes § 17, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation. Ud af de 865 statsløse børn er de 147 børn over 15 år. For så vidt angår statsløse personer over 18 år fremgår det af Danmarks Statistik, at der er registreret 114 statsløse personer i alderen fra 18 til 21 år. Tilsvarende er det heller ikke i forhold til disse personer muligt at få oplyst, hvor stor en andel heraf, der er født i Danmark, og som derfor potentielt ville kunne omfattes af FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.”

8.3.9.1 Integrationsminister Birthe Rønn Hornbechs brev af 27. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg

I integrationsminister Birthe Rønn Hornbechs brev af 27. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg hedder det:

”Danmark ratificerede den 6. juni 1977 FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.

Ifølge artikel 1 i konventionen er de kontraherende parter forpligtede til at give statsborgerskab til statsløse personer, der er født i landet, enten ved fødslen i

henhold til lov eller efter ansøgning. Det fremgår af artikel 1, stk. 2, at en kontraherende stat kan gøre meddelelse af statsborgerret afhængig af en eller flere opregnede betingelser, herunder at den pågældende altid har været statsløs, at ansøgning indgives mellem det fyldte 18. og det fyldte 21. år, at den pågældende har haft fast bopæl i en nærmere fastsat periode, der dog højst må være 5 år umiddelbart forud for ansøgningens indgivelse eller 10 år i alt, og at den pågældende ikke er fundet skyldig i en forbrydelse mod statens sikkerhed eller er idømt en fængselsstraf på 5 år eller derover for en strafbar handling.

Danmarks forpligtelse efter konventionen blev implementeret i indfødsretslovens § 3, hvorefter der er mulighed for at erhverve dansk indfødsret ved erklæring. Bestemmelsen vedrørte oprindeligt alle udlændinge, der var født i Danmark, og som vedblivende havde haft bopæl her i landet. Ved lov nr. 399 af 11. december 1968 blev ordlyden af § 3 ændret, således at der særligt for statsløse alene blev stillet krav om bopæl i mindst 5 år inden erklæringens afgivelse og derudover bopæl i mindst sammenlagt 5 år.

Ved ændringen af indfødsretsloven i 2004 jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004, blev muligheden for at afgive erklæring i medfør af lovens § 3 begrænset til alene at omfatte nordiske statsborgere.

Lovbekendtgørelse nr. 422 blev vedtaget på baggrund af lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven, og det fremgår af pkt. 4.1.3. i bemærkningerne hertil, at “den nugældende § 3 tager bl.a. sigte på at opfylde Danmarks forpligtelser efter FN-konventionen af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed....Den foreslåede begrænsning af § 3 til nordiske statsborgere indebærer, at Danmarks forpligtelser efter konventionen skal opfyldes på anden måde. Integrationsministeriet vil derfor - efter forudgående orientering af Folketingets Indfødsretsudvalg - optage personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de i konventionen nævnte betingelser er opfyldt.”

Integrationsministeriets Indfødsretskontor har foretaget en gennemgang af sagsbehandlingen i Indfødsretskontoret, og ministeriet er i den forbindelse blevet opmærksom på, at behandlingen af sager omfattet af pkt. 4.1.3. i bemærkningerne er sket i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorefter der blandt andet stilles krav om vandel samt krav om dokumentation for dansk kundskaber og en bestået indfødsretsprøve.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til FN's konvention betyder, at et antal af de ansøgere, der optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse som følge af, at de opfylder betingelserne i artikel 1 i FN's konvention om begrænsning af statsløshed, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse ved naturalisation, herunder blandt andet vandelskravet og kravet om dokumentation for danskkundskaber og en bestået indfødsretsprøve. I overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven vil Integrationsministeriet fremover i fortrolig form forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, orientere udvalget herom.

Endvidere vil det blive angivet i bemærkningerne til det enkelte lovforslag, hvilke personer på lovforslaget der efter FN-konventionen har krav på at opnå dansk indfødsret.

Danmark har den 19. juli 1991 endvidere ratificeret FN's Konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder. Det fremgår af konventionens artikel 7, at barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå statsborgerskab og så vidt muligt ret til at kende og blive passet af sine forældre.

Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen om barnets rettigheder er implementeret i dansk ret ved retningslinjernes § 17, der blev indsat i cirkulære nr. 132 af 3. oktober 1997 om dansk indfødsret ved naturalisation, og som trådte i kraft den 1. november 1997. Det fremgår af § 17, at børn, der er født statsløse i Danmark, kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de har bopæl her i landet, jf. den nugældende cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation. Ministeriets Indfødsretskontor er i forbindelse med gennemgangen af sagsbehandlingen i kontoret blevet opmærksom på, at behandlingen af sager omfattet af § 17 er sket i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorefter der blandt andet stilles krav omandel samt krav om dokumentation for danskkundskaber og en bestået indfødsretsprøve.

Overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser i henhold til konventionen om barnets rettigheder betyder, at et antal af de ansøgere, der optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, ikke nødvendigvis opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for naturalisation, herunder blandt andet vandel-

skravet. I overensstemmelse med konventionen vil ministeriet fremover optage personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt.”

Kirsa Reinholdt har foreholdt integrationsministerens brev af 27. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg og forespurgt, om der var nogen særlig grund til, at 1999-lovændringen ikke nævnes, forklaret, at

”det tror hun ikke. Det afgørende var at få bemærkningerne til lovændringen i 2004 frem over for udvalget i dette brev, fordi det fremgik heraf, at udvalget skulle orienteres, inden ansøgere omfattet af 1961-konventionen blev optaget på lovforslaget. Det kunne være, fordi det skulle være kort. Man udelader nogle gange ting, som har mindre betydning i forhold til den forklaring, man vil give. Hun kan ikke huske det konkret.” [12. april 2013, side 707-708]

På spørgsmålet om, hvorvidt der er nogen særlig grund til, at man undlod oplysninger om tidsforløbet, har hun forklaret, at

”hun ikke kan huske de præcise drøftelser om det, men hun mener at huske, at meldingen var, at man ikke ønskede direkte at skrive, at de i en periode ikke havde overholdt konventionerne, og at man heller ikke ønskede at skrive tidsperspektivet i det. Det sidste kan hun slet ikke huske drøftelsen af. Foreholdt at den klarhed, som ministeren efterlyste i forhold til ordførerne, ikke ses her, forklarede vidnet, at hun mener at huske, at det ønskede man ikke. Hun husker ikke præcist, hvor det kom fra. Hun kan ikke huske ordvekslingerne og drøftelserne om det. Foreholdt at der ikke er oplysninger om sagsbehandlingen i kontoret, efter man identificerede problemet, forklarede vidnet, at hun ikke præcist erindrer, hvad drøftelserne var, men hun mener at huske, at man ikke ønskede, at det skulle fremgå. Det lå allerede i udkastet fra januar 2009.” [12. april 2013, side 708]

Foreholdt at Birthe Rønn Hornbech bl.a. havde skrevet ”Ingen udenomssnak” og ”Det må fremgå... at vi ikke har opfyldt konventionen og hvorfor...”, og at de meddelelser, der endte med at gå til Folketinget, ikke havde en tidsfæstelse af forløbet eller en egentlig erkendelse af, at der var sket brud på konventionen, og at hun forklarede, at man ikke ønskede direkte at skrive om brud på konventionen eller om det tidsmæssige forløb siden opdagelsen og forespurgt, hvem ”man” er, har hun forklaret, at

”hun ikke har nogen præcis erindring om, hvad der blev sagt, men at det givet var efter drøftelser med Kim Lunding, eftersom hverken Dorit Hørlyck eller

vidnet på det tidspunkt havde talt med departementschefen eller ministeren. I de drøftelser, de havde med Kim Lunding, ved hun ikke, hvad der kom fra Kim Lunding, og hvad der kom via Kim Lunding oppefra. Hun kan ikke vide eller erindre, om der var en drøftelse mellem departementschefen og Kim Lunding om, at man skulle skærme ministeren eller ikke orientere fuldt ud om det. Hun kan ikke huske drøftelserne om det, men hun har en erindring om, at det ikke var noget, de orienterede om. Forespurgt om hun husker Kim Lunding sige, at ”departementschefen siger” eller ”ministeren kræver”, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.” [12. april 2013, side 733]

Dorit Hørlyck har foreholdt brev af 27. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg og forespurgt, om der er nogen grund til, at man ikke kom nærmere ind på tidsforløbet, forklaret,

”at brevet kom til at se sådan ud. Det var den måde, de ville gøre det på. Foreholdt at der ikke er nogen identifikation af tidsmæssigt relevante begivenheder udover 2004-lovens bemærkninger og forespurgt, om det var en beslutning, der blev overvejet grundigt, forklarede vidnet, at de lavede udkastet til brevet, og det blev accepteret. Hun kan ikke huske, at de havde specielle drøftelser om, at de skulle medtage en masse mellemregninger. De fandt ikke, at det var nødvendigt. Hun husker heller ikke sine egne overvejelser. Det vigtigste for hende var, at Indfødsretsudvalget blev orienteret om, at Indfødsretskontoret havde fejlbehandlet nogle sager, men at kontoret nu rettede op.” [20. marts 2013, side 519]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt brev af 27. januar 2010 og forespurgt, om hun har erindringer om drøftelser af, hvordan orienteringen skulle se ud, forklaret, at

”hun mener, at de havde et møde med VKO-ordførerne, men hun er lidt i tvivl, om det var her, hvor hun måtte sige, at der kom dette antal på. Det var måske året efter. Foreholdt at kommissionen ikke kan se nogen reaktioner fra Folketinget på orienteringen, men at der kom to reaktioner fra VKO-ordførerne, forklarede vidnet, at hun kunne have talt med dem i Folketinget. Foreholdt at Gitte Lillelund Bech skrev tilbage, at hun synes, det var fint, og det skulle de gøre, og at Søren Krarup stillede spørgsmål, idet han sagde, at det var en formildende omstændighed, at det var personer, der var født her i Danmark, og forespurgt, om der var andre reaktioner, forklarede vidnet, at det kun var VKO-ordførerne, der havde fået det. Der er tidligere spurgt meget til forholdet til Dansk Folkeparti, men hvis man havde forventet et større raseriudfald, kan man se af Søren Krarups reaktion og af de senere mails, at de godt kunne gå tæt til hinanden, men de talte pænt og respektfuldt til hinanden. Det var 2010,

hun tænkte på. Hun vidste godt, at der kom et antal ansøgere. Derfor havde hun en politisk interesse i, at denne sag blev klaret med det samme i august 2008. Hun vidste godt, at Dansk Folkeparti skulle tage hensyn til deres vælgere, og det var lettere at sluge fire i indfødsretslovforslaget om foråret og fire i indfødsretslovforslaget om efteråret, end 12 et halvt år efter for ikke at tale om 35 senere. Der var absolut en politisk interesse i for hende at få sagen behandlet hurtigst muligt, så de blev spredt ud over de forskellige naturalisationsforslag. Selvfølgelig endte det med, at Dansk Folkeparti så en anledning til at opsig konventionen, men det var en uenighed, de kendte. Det var der ikke noget særligt uventet ved. Det vidste de. Det havde været en diskussion allerede i 2002.

Foreholdt ekstraktens side 387 (Brev af 27. januar 2010 fra Integrationsministeriet til Folketingets Indfødsretsudvalg) ”*Integrationsministeriets Indfødsretskontor har foretaget en gennemgang af sagsbehandlingen i Indfødsretskontoret, og ministeriet er i den forbindelse blevet opmærksom på, at behandlingen af sager omfattet af pkt. 4.1.3. i bemærkningerne er sket i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for behandlingen af sager om dansk indfødsret ved naturalisation, hvorefter der blandt andet stilles krav om vandel samt krav om dokumentation for dansk kundskaber og en bestået indfødsretsprøve. ... I overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 om ændring af indfødsretsloven vil Integrationsministeriet fremover i fortrolig form forud for optagelse af personer omfattet af konventionen på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, når de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt, orientere udvalget herom.*” og forespurgt om tidsfaktoren, forklarede vidnet, at hun lige præcis har sat røde streger ved det der. Da hun læste det nu, synes hun, at det var ikke godt. Man skal forstå, at der er mange ting, der først er gået op for hende om ikke i går, så i forgårs. Erkendelseshøjden vokser, jo mere man læser papirerne. Havde hun vidst, at der var gået et halvt år, inden hun fik sagen forelagt første gang, havde hun måske på et meget tidligere tidspunkt været helt anderledes på krigsstien. Ud over at hun kender den menneskelige mekanisme, at allerede Adam løj for at skjule forbrydelsen. Den havde hun hele vejen taget højde for, men den tidsfaktor spiller først en rolle for hende, da det gik op for hende ved at læse redegørelsen, at der var gået alle de måneder.” [8. maj 2013, side 936-938]

8.3.9.2 Integrationsminister Birthe Rønn Hornbechs fortrolige brev af 28. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg

I integrationsminister Birthe Rønn Hornbechs fortrolige brev af 28. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg hedder det:

”Vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed.

Integrationsministeriet kan i tilslutning til ministeriets brev af dags dato til Folketingets Indfødsretsudvalg vedrørende behandlingen af ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed oplyse, at ministeriet efter en gennemgang af ansøgninger fra statsløse i perioden fra 1999, hvor erklæringsmuligheden i indfødsretslovens § 3 blev begrænset, til dags dato er blevet opmærksom på, at der i 16 tilfælde er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.

Ministeriet vil genoptage behandlingen af disse ansøgninger med henblik på, at ansøgerne optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, såfremt de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i et tilfælde er meddelt afslag som følge af kravet om tidsubegrænset opholdstilladelse, i to tilfælde på grund af kravet om selvforsørgelse, i syv tilfælde som følge af manglende dokumentation for danskundskaber og bestået indfødsretsprøve samt i fem tilfælde på grund af vandelskravet. Det kan oplyses, at ansøgeren i et af de tilfælde, hvor der er meddelt afslag på grund af vandelskravet, er idømt en betinget dom på grund af falsk anklage/bevisforvanskelse, ligesom ansøgeren herudover har 15 sigtelser for blandt andet indbrud, hærværk og tyveri, ligesom en anden ansøger er idømt en delvis betinget dom for røveri mod forretninger.

Ministeriet kan endvidere oplyse, at ministeriet i forbindelse med, at ministeriet i fortrolig form i overensstemmelse med bemærkningerne i punkt 4.1.3. til lovforslag nr. 138 af 24. januar 2004 vil orientere udvalget om de personer, der er omfattet af konventionen, tillige vil orientere udvalget om, hvilke betingelser i retningslinjerne for naturalisation, som de pågældende ansøgere eventuelt ikke måtte opfylde.

Ministeriet vil endvidere med henblik på at sikre, at Danmark opfylder sine internationale forpligtelser i henhold til FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, ex officio genoptage behandlingen af ansøgninger, hvor ansøgeren i henhold til retningslinjernes § 17 er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at

ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne. Der er til dato meddelt afslag til sådanne ansøgere i ni tilfælde.

Det bemærkes, at der i tre tilfælde er meddelt afslag som følge af manglende dokumentation for dansk kundskaber og bestået indfødsretsprøve samt i seks tilfælde på grund af vandelskravet. Det kan oplyses, at ansøgeren i et af de tilfælde, hvor der er meddelt afslag på grund af vandelskravet, er idømt en delvist betinget dom på grund af kvalificeret vold, ligesom ansøgeren herudover har 30 sigtelser for blandt andet vold, indbrud, røveri, brugs- og butikstyveri, ligesom en anden ansøger har 5 sigtelser for blandt andet vold og indbrud.

Ansøgerne vil blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, såfremt de betingelser, der er nævnt i konventionen, er opfyldt.

Ministeriet kan i øvrigt oplyse, at ministeriet i perioden fra 1999 til den 31. december 2009 har modtaget sammenlagt 530 ansøgninger om dansk indfødsret fra personer, der er født statsløse i Danmark, og som er omfattet af retningslinjernes § 17. Af disse 530 ansøgninger er de 145 modtaget i de sidste 6 måneder af 2008, mens 352 ansøgninger er modtaget i 2009.

Herudover kan ministeriet oplyse, at der på det lovforslag om indfødsrets meddelelse, der blev vedtaget i Folketinget i juni 2009, var optaget 121 statsløse børn i henhold til retningslinjernes § 17 svarende til i alt 9 % af det samlede antal optagne, og at der tilsvarende var 254 statsløse børn svarende til 16 % af det samlede antal optagne optaget på det lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget i december 2009. På det lovforslag, hvor der er lukkedato den 15. januar 2010, er der pr. 15. januar 2010 optaget 89 statsløse børn i henhold til § 17 ud af i alt 913 optagne. De statsløse børn udgør således 10 % af det samlede antal optagne på det kommende lovforslag. Der er hermed tale om ansøgere, som opfylder samtlige betingelser i retningslinjerne for naturalisation.

Til sammenligning heraf kan ministeriet oplyse, at ministeriet er blevet opmærksom på, at der som ovenfor anført i perioden fra 1999 og til dags dato alene i 25 tilfælde er meddelt afslag til statsløse ansøgere, der er født i Danmark, under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.

Endelig kan ministeriet oplyse, at det af de senest opdaterede tal fra Danmarks Statistik fra oktober 2009 fremgår, at der er registreret 865 statsløse personer under 18 år i Danmark. Det er derimod ikke muligt at få oplyst, hvor stor en andel heraf, der er født i Danmark, og som derfor potentielt ville kunne omfat-

tes af retningslinjernes § 17, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation. Ud af de 865 statsløse børn er de 147 børn over 15 år. For så vidt angår statsløse personer over 18 år fremgår det af Danmarks Statistik, at der er registreret 114 statsløse personer i alderen fra 18 til 21 år. Tilsvarende er det heller ikke i forhold til disse personer muligt at få oplyst, hvor stor en andel heraf, der er født i Danmark og som derfor potentielt ville kunne omfattes af FN's Konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed.”

Kirsa Reinholdt har foreholdt, at dette brev heller ikke indeholder nogen orientering om forløbet, forklaret at

”hun ikke husker drøftelserne af det. Hvis man ville have orienteret udvalget helt præcist, kunne man have beskrevet beslutningsprocessen, herunder hvornår man havde opdaget fejlbehandlingen og hvilke afslag, der var meddelt i hvilke perioder. Det ville give et billede af, at der i februar 2008, hvor de blev opmærksomme på fejlen, var givet så mange afslag. 20 ud af 36 afslag, som er identificeret i redegørelsen, er givet efter februar 2009. Forespurgt om man som læser uden kendskab til sagen får et diffust indtryk af, at afslagene var fordelt over hele perioden, bekræftede vidnet dette. Forespurgt om det ikke er vildledende, forklarede vidnet, at hun ikke vil sige, at det er en vildledning. Man skrev slet ikke noget om, hvornår man opdagede fejlbehandlingen. Det havde været vildledning, hvis man havde skrevet, hvornår man opdagede fejlbehandlingen, og hvornår ministeren traf beslutning, men ikke skrev hvornår, hvilke afslag var blevet meddelt. Når man ikke meddelte noget om, hvornår man opdagede det, og hvordan processen havde været, opfatter hun det ikke som en vildledning. Forespurgt om man som læser kunne få det indtryk, at det var et hændeligt uheld hele vejen igennem, forklarede vidnet, at det kunne man sagtens. Man kan sige, at hvis man skulle have oplyst sagen fuldt ud, skulle man have forklaret processen, og hvor mange afslag man havde givet, før man blev opmærksom på fejlbehandlingen, og hvor mange man havde givet, efter det blev besluttet, at man undersøgte de nordiske landes fortolkning og behandlede sagerne i den periode. Forespurgt om der var nogen politisk grund til, at man ikke ville forklare det, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske de nærmere drøftelser om det. Forespurgt om det var, fordi man ville beskytte ministeren, forklarede vidnet, at det kunne det sagtens have været. Det fremgår heller ikke anderledes af redegørelsen. Foreholdt at der står noget mere i redegørelsen, forklarede vidnet, at hun mener, at der ikke er en kvalificering af, hvor mange afslag der hidrører fra hvilke perioder. Forespurgt om linjen i brevet var fastlagt helt bevidst, forklarede vidnet, at hun ikke har hørt det omtalt som en bevidst vildledning. Forespurgt om det var en bevidst beskyttelse

af ministeren og andre, forklarede vidnet, at hun ikke husker ordvekslingen i det. Forespurgt om hun tænkte det på den måde, da hun skrev det, forklarede vidnet, at i og med man ikke oplyste om processen, kunne man sagtens sige, at det var en beskyttelse af beslutningsprocessen. Hun ved ikke, om hun vil sige en beskyttelse af ministeren, men sådan tror hun ofte, at det er med beslutningsprocesser; man melder et resultat ud. Det kan sagtens ses som en beskyttelse af ministeren. Forespurgt om det var sådan, hun så det, forklarede vidnet, at hun ikke husker præcist, hvad hun tænkte. Forespurgt om der var noget på dette tidspunkt, som fik hende til at tænke på, om forløbet med at få sagen oplyst via de nordiske lande havde haft til formål at forhale sagen, forklarede vidnet, at hun ikke vil sige, at hun havde et andet syn på dette tidspunkt end, at det igen blev set i den politiske kontekst. Derfor var det vigtigt, at man også i det fortrolige brev fik oplyst om, hvor mange afslag der var meddelt og på baggrund af hvilke kriterier, således at udvalget var orienteret om sagens kerne.” [12. april 2013, side 708-709]

Dorit Hørlyck har foreholdt brev af 28. januar 2010, og at langt hovedparten af sagerne, hvor der er givet afslag i strid med konventionerne, ligger i den periode, hvor man var blevet opmærksom på problemet, hvilket ikke blev oplyst i brevet, forklaret, at

”hun ikke husker, at de havde nogle diskussioner om dette. De fandt ikke anledning til at tage alle mellemregningerne med på det tidspunkt. Forespurgt om det var et bevidst valg, at man ikke omtalte begivenhedsforløbet, der fandt sted fra februar 2009, forklarede vidnet, at det var der ikke mange overvejelser om. Sådan var det ofte med sager, der blev undersøgt. Man fortalte ikke nødvendigvis hvorfor, hvordan og hvad man havde gjort. Det var resultatet, der talte. Forespurgt hvilket indtryk læseren ville sidde tilbage med, hvis man ikke kendte til sagen, forklarede vidnet, at det er svært at sige. Folketinget og medlemmerne af Indfødsretsudvalget, som også var bekendt med sagsbehandlingen af sådanne sager, kunne have spurgt, hvis de var i tvivl. Forespurgt om man blev efterladt med det indtryk, at det var et hændeligt uheld, der havde været over hele perioden, forklarede vidnet, at det heller ikke på nogen måde var et bevidst valg at behandle ansøgningerne i strid med konventionen. Foreholdt at det blev et bevidst valg på et tidspunkt, forklarede vidnet, at det var på et tidspunkt, hvor det ikke var afklaret, om konventionen skulle fortolkes på den måde, som de hele tiden mente, den skulle, men hvor der stadig var usikkerhed om det. Så det kan man ikke sige. Foreholdt at der heller ikke blev givet oplysninger om dette forløb, forklarede vidnet, at det, som hun sagde, var resultatet, der talte. De orienterede om, at der var foretaget disse ting, og dem rettede de op på nu. Forespurgt om de fik nogen reaktioner, forklarede

vidnet, at der var en, der reagerede. Det var Søren Krarup, der sendte en mail. Foreholdt at det var som reaktion på forhåndsorienteringen af VKO-ordførerne, forklarede vidnet, at det stort set var det samme. Regeringspartierne ordførere fik en forhåndsorientering, før brevene blev sendt til hele udvalget. Det var stort set det samme, der stod i forhåndsorienteringen og brevene til udvalget. Det var på baggrund af den, at Søren Krarup spurgte, hvor mange det drejede sig om, og hvilke persongrupper det var. Han fik svar på det, hvilket han var tilfreds med på det tidspunkt.” [20. marts 2013, side 520]

Kim Lunding har foreholdt, at der skete en orientering af ordførerne og derefter en orientering af Folketinget med to breve i januar 2010 og forespurgt, om han mener, at brevene gav et dækkende billede af sagen og forløbet, forklaret, at

”da de fik ministerens resolution den 20. november 2009, var sagen i hans optik løst. De kunne behandle sagerne efter de regler, som de mente, sagerne skulle behandles efter. Foreholdt ekstraktens side 386 (Brev af 27. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg fra integrationsministeren) og side 389 (Fortroligt brev af 28. januar 2010 til Folketingets Indfødsretsudvalg fra integrationsministeren) og forespurgt om han mener, at brevene gav et dækkende billede af sagen og forløbet, forklarede vidnet, at man sikkert sagtens kunne skrive meget mere, men der var en nogenlunde fast tradition for, at man skrev lidt forskelligt til egne ordførere og til oppositionen. Det var meget normalt, at man havde forskellig sprogbrug i forhold til egne ordførere, ”vennerne” og oppositionen. Foreholdt det fortrolige brev (side 389) ”... i forhold til Danmarks internationale forpligtelse til at begrænse statsløshed oplyse, at ministeriet efter en gennemgang af ansøgninger fra statsløse i perioden fra 1999, hvor erklæringsmuligheden i indfødsretslovens § 3 blev begrænset, til dags dato er blevet opmærksom på, at der i 16 tilfælde er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.” og at man som læser kunne få den opfattelse, at afslagene var blevet givet i hele perioden fra 1999 til 2010 og forespurgt, om han mener, at det var en dækkende eller tilstrækkelig oplysning at give Folketinget, forklarede vidnet, at det, han fokuserede på på dette tidspunkt, var, at de fik rettet ind og fik et grundlag for at behandle sagerne efter de regler, som de hele tiden havde ment, de skulle behandle dem efter. Når han læser brevet nu, kunne man godt sætte en sætning ind om, at der havde været en periode, hvor sagen havde været frem og tilbage, og at man havde overvejet meget nøje, hvad man skulle gøre, men han vil understrege, at for hans vedkommende spillede det ind, at de nu rettede ind, og at de havde fået rettet ind efter konventionerne. Foreholdt at langt hovedparten af afslagene fandt sted i perioden, efter man opdagede fejlen og forespurgt,

om de manglende oplysninger om dette kunne være baggrunden for, at der ikke kom nogen reaktioner på orienteringen, forklarede vidnet, at man kunne godt skrive, at når man lukkede erklæringsadgangen, kom der noget særligt der, og at når man strammede indfødsretsbetingelserne, opstod den risiko for fejl. Det var det, som ministeren var meget optaget af at undersøge, da Nanna Fischer skulle lave sin redegørelse i januar 2011.

Forespurgt af advokat Nicolai Westergaard om han kan sige, om der var en direkte hensigt med ikke at beskrive de ting, som udspørgeren var inde på, at man ville skjule nogle omstændigheder, forklarede vidnet, at det var der efter hans opfattelse overhovedet ikke tale om. Det allervigtigste var at få lukket sagen.” [29. maj 2013, side 1053-1054]

Claes Nilas har forespurgt om, hvorfor oplysningerne om, at problematikken havde været kendt i ministeriet siden februar 2008, og at langt de fleste afslag blev givet i perioden mellem 2008 og 2010, ikke var med i de breve, der blev sendt til Folketinget i januar 2010, forklaret, at

”Her havde de haft en sag med en konventionsfortolkning. De var blevet færdige med konventionsfortolkningen efter en række undersøgelser. Opgaven var så at informere Folketinget om, hvad konventionsfortolkningen gik ud på med henblik på, hvad den fremtidige praksis på området blev. Det skulle også med, hvor mange sager der var tale om, og så skulle det med, at der var truffet nogle afgørelser, som skulle genoptages i konsekvens af den konventionsfastlæggelse, de nu var nået frem til. Det var de tre oplysninger, der var meget vigtige at få med. Folketinget skulle orienteres om den praksisfastlæggelse, de nu var nået frem til. Foreholdt at man kunne få den tanke, at man ikke gav oplysningerne, fordi man ville holde hånden over ministeren eller sig selv, forklarede vidnet, at han oplevede det på den måde, at de havde haft en konventionssag, som gav anledning til tvivl ikke mindst hos ministeren. Det havde de nu udredt gennem et år. De var blevet færdige med det, og så skulle de oplyse Folketinget om, hvordan praksis blev, og at det havde som konsekvens, at der var truffet nogle afgørelser, som skulle genoptages. Det, syntes han, var det vigtige. Forespurgt om det ikke slog ham, at oplysningerne ikke var med, da han så brevene, forklarede vidnet, at det var en praksisfastsættelse. Det var ikke en undersøgelse af sagen. De havde haft et juridisk tvivlsproblem. Det var nu udredt. Han syntes, at det var en generel praksisfastlæggelse, som Folketinget skulle orienteres om. Folketinget skulle også orienteres om, hvilke konsekvenser det havde for sagsbehandlingen. Det stod meget præcist i brevene. Især når man ser dem i sammenhæng. Det ene brev var det mere generelle, og i det andet stod der meget præcist, hvor

mange sager det drejede sig om, og hvor mange der skulle genoptages. Han lagde selvfølgelig vægt på, at det var med. Foreholdt at brevene kan efterlade det indtryk, at det var en uheldig sag, som man heldigvis havde opdaget, og så var den ikke længere, forklarede vidnet, at hans oplevelse var, at de havde haft en undersøgelse af sagen, som havde haft det forløb, den havde, fordi ministeren gerne ville være helt sikker på, hvordan fortolkningen af konventionen skulle fastlægges. Det var de færdige med, og det havde så de konsekvenser for sagsbehandlingen, som de fuldstændig åbent informerede om.” [3. juni 2013, side 1164-1165]

Birthe Rønn Hornbech har foreholdt brev af 28. januar 2010 ”... at ministeriet efter en gennemgang af ansøgninger fra statsløse i perioden fra 1999, hvor erklæringsmuligheden i i ndfødsretslovens § 3 blev begrænset, til dags dato er blevet opmærksom på, at der i 16 tilfælde er meddelt afslag på optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne. ... Det bemærkes i den forbindelse, at der i et tilfælde er meddelt afslag som følge af kravet om tidsubegrænset opholdstilladelse, i to tilfælde på grund af kravet om selvforsørgelse, i syv tilfælde som følge af manglende dokumentation for danskkundskaber og bestået indfødsrets prøve samt i fem tilfælde på grund af vandelskravet. ... Det bemærkes, at der i tre tilfælde er meddelt afslag som følge af manglende dokumentation for danskkundskaber og bestået indfødsretsprøve samt i seks tilfælde på grund af vandelskravet. ... Til sammenligning heraf kan ministeriet oplyse, at ministeriet er blevet opmærksom på, at der som ovenfor anført i perioden fra 1999 og til dags dato alene i 25 tilfælde er meddelt afslag til statsløse ansøgere, der er født i Danmark, under henvisning til, at ansøgeren ikke opfyldte samtlige betingelser i retningslinjerne.” og forespurgt om, hvad hun siger til den form for information i forhold til oplysninger om tidsfaktoren, forklaret, at

”hun er fuldstændig enig, men man skal forstå, hvor lidt viden hun havde om det. Hun gik selv ud med de melodier. Ret hurtigt bredte sig det, som hun desværre fik statsministeren til at sige. Det var frygteligt. Hun troede på det. Så længe sagen ikke er opklaret, ved vi ikke, hvornår det startede. Det eneste, vi ved, er, at allerede i januar eller februar 2008 var der en mail, hvor der stod ”*jeg er stadig i tvivl*”. Hun har selvfølgelig overvejet, om erkendelsen allerede lå der, da hun blev minister, og nogen ikke turde sige det. Det korte af det lange er, at det aldrig ville være blevet skrevet på den måde i dag. Hun tror ikke, at hun var klogere. Hun tror heller ikke, at Claes Nilas var klogere. Hun ved ikke, hvordan det var længere nede. Man var ikke meget for at skrive, at man havde begået en eklatant brøler. Hun mener, at det havde været rimeligt at forklare. Til gengæld kan man sige, at i det omfang, der var sager, kunne Indfødsretsudvalget også vågne op. Det gjorde de absolut ikke. Foreholdt at oplysningerne

om tidsforløbet gør, at man kan få det indtryk, at det var et kedeligt hændeligt uheld, som havde stået på i mange år, som man nu heldigvis havde opdaget, forklarede vidnet, at det var vel også det, det var. Det er svært at finde en forklaring. Foreholdt at man opdagede problemet i februar 2008, og skillelinjen mellem afgørelser før og efter opdagelsen slet ikke kom frem, og at det er der tidsfaktoren kom ind i billedet, idet sagerne efter oplysningerne i orienteringen kunne fordele sig fra 1999 til nu enten jævnt eller mere tilfældigt, men at fordelingen i virkeligheden var en ganske anden, forklarede vidnet, at hun har læst de oversigter, som kommissionen har lavet. Det gik heller ikke op for hende, før hun læste dem. Det var grim læsning. Foreholdt at der blev givet seks til syv afslag i strid med 1961-konventionen, og at de første afslag blev givet i 2007, og at hovedparten af afslagene blev givet i 2009 i perioden efter mavebæltet af 20. februar 2009, forklarede vidnet, at der var meget stor usikkerhed om reglerne. Selv med de hjemmestrikkede regler, som ikke var lovlige, var der nogen, der ikke overholdt dem. Der var i øvrigt nogen, der overholdt konventionen. Det var der gjort rede for i de papirer. Hun havde nogle helt andre forudsætninger dengang end i dag. Det skænkede hun ikke en tanke. Hun tænkte præcis som udspørgeren, da hun læste det nu. Lige præcist det afsnit i brevet var slet ikke fyldestgørende.” [8. maj 2013, side 938-939]

8.3.10 Behandlingen af ansøgninger om indfødsret fra statsløse personer i perioden fra den 12. november 2009 til den 28. januar 2010

I dette afsnit redegøres for de sager, hvor der i perioden fra den 12. november 2009 til den 28. januar 2010 blev truffet afgørelse i form af enten optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse eller afslag på optagelse.

8.3.10.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse

Indfødsretskontoret gav i henholdsvis november 2009 (sag 68) og januar 2010 (sag 331) afslag til to ansøgere omfattet af 1961-konventionen. Det førstnævnte afslag blev givet med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine dansk-kundskaber og ikke havde bestået indfødsretsprøven. Afslaget i den sidstnævnte sag blev givet med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine dansk-kundskaber ved fremsendelse af bevis for folkeskolens afgangsprøve i original eller i et bekræftet eksemplar.

Der blev i perioden 12. november 2009 til 28. januar 2010 ikke givet afslag til ansøgere omfattet af børnekonventionen.

8.3.10.1.1 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 27. november 2009 i sag 68 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 26. februar 2007. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen.

Ved brev af 14. oktober 2008 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren da ikke havde bopæl i Danmark, men i Libanon.

Den 14. april 2009, hvor ansøgeren var fyldt 18 år, anmodede ansøgeren om, at sagen blev genoptaget, idet pågældende da igen havde bopæl i Danmark.

Ved brev af 7. maj 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde tidsubegrænset opholdstilladelse.

Ansøgeren ansøgte igen om genoptagelse ved anmodning modtaget i ministeriet den 19. oktober 2009. Ved brev af 27. november 2009 gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret sine danskkundskaber, ligesom der heller ikke var dokumentation for, at ansøgeren havde bestået indfødsretsprøven. Afslaget var underskrevet af Christian Werring Clem. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres anmodning om genoptagelse af Deres ansøgning om dansk indfødsret.

De kan fortsat ikke blive dansk statsborger.

Begrundelsen herfor er, at De ikke opfylder de gældende krav om dokumentation for danskkundskaber, ligesom De ikke har indsendt bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven ved en senere prøvetermin end juni 2008.

Ved brev af 7. maj 2009 meddelte ministeriet Dem, at De ikke kunne blive dansk statsborger, fordi De ikke havde en tidsubegrænset opholdstilladelse. Der henvises til § 5, jf. tidligere vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Ministeriet har den 19. oktober 2009 modtaget Deres anmodning om genoptagelse af Deres ansøgning om dansk indfødsret.

For at blive dansk statsborger skal ansøgere efter de gældende retningslinjer

- dokumentere danskkundskaber ved bevis for Prøve i Dansk 3 med et karaktergennemsnit på mindst 7 (efter 13-skalaen) eller mindst 4 (efter 7-trins-skalaen) eller en af de i bilag 3 angivne prøver, eksempelvis Folkeskolens afsluttende prøve 9. eller 10. klasse med et karaktergennemsnit på mindst 6 (efter 13-skalaen) eller 02 (efter 7-trinsskalaen) i danskdisciplinerne bortset fra orden. Der henvises til retningslinjernes § 24, stk. 1, der suppleres af bilag 3.
- dokumentere kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for en særlig indfødsretsprøve. Der henvises til § 24, stk. 2, sammenholdt med § 30, stk. 2, modsætningsvist.

De har ikke indsendt bevis for en prøve i dansk, ligesom De ikke har indsendt bevis for, at De har bestået indfødsretsprøven ved en senere prøvetermin end juni 2008.

De kan læse nærmere om mulighederne for at aflægge danskprøve på sprogcentre og i det øvrige uddannelsessystem på vedlagte informationsark.

Ministeriet skal gøre opmærksom på, at fristen for tilmelding til de prøver, der afholdes på sprogcentrene i prøveterminen maj-juni 2010, er den 8. marts 2010. Ministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at prøven kan aflægges som selvstuderende.

...

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse og oplysning om fristen for tilmelding af indfødsretsprøve svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1, og en vejledning aflæggelse af prøve for danskkundskaber.

8.3.10.1.2 Afslag på optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse af 26. januar 2010 i sag 331 (1961-konventionen)

Sagen kan kort refereres således:

Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 19. december 2008. Omfattet af børnekonventionen, da ansøgningen blev indleveret, og senere af 1961-konventionen.

Ved brev af 11. juni 2009, der er underskrevet af Lene Nielsen, gav ministeriet afslag på ansøgningen med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde dokumenteret at have bestået indfødsretsprøven.

Ansøgeren indsendte ved brev af 23. december 2009 bevis for bestået indfødsretsprøve og anmodede om genoptagelse af ansøgningen. Ansøgerens anmodning om genoptagelse blev modtaget i ministeriet den 12. januar 2010. Ministeriet anmodede herefter ansøgeren om at fremsende afgangsbetrag for 9. klasse i originalt eksemplar eller bekræftet kopi. Ansøgeren indsendte pr. mail kopi af sit afgangsbetrag den 13. januar 2010. Ved brev af 26. januar 2010, der er underskrevet af Katrin Thorsvig Hansen, gav ministeriet på ny afslag på ansøgningen med den begrundelse, at bevis for folkeskolens afgangsprøve ikke var indsendt i originalt eksemplar eller bekræftet kopi. I brevet hedder det:

”Integrationsministeriet har behandlet Deres anmodning om genoptagelse af Deres ansøgning om dansk indfødsret,

De kan fortsat ikke blive dansk statsborger.

Begrundelsen herfor er, at De ikke har indsendt Deres dokumentation for danskuddannelser i originalt eksemplar eller bekræftet kopi, og at De derfor ikke opfylder de krav, der følger af § 24, stk. 1, i vedlagte cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation, om dokumentation for danskuddannelser.

Ved brev af 11. juni 2009 meddelte ministeriet Dem, at De ikke kunne blive dansk statsborger, fordi De ikke havde indsendt bevis for bestået indfødsretsprøve, jf. § 24, stk. 2, i cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation.

Ministeriet oplyste Dem samtidigt om, at De ved en eventuel genoptagelse af Deres ansøgning, skulle indsende Deres bevis for Folkeskolens afgangsbetrag i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Ministeriet har den 4. januar 2010 modtaget Deres bevis for bestået indfødsretsprøve. Ministeriet anser dette som en anmodning om genoptagelse af Deres ansøgning.

For at blive dansk statsborger skal man efter disse retningslinjer dokumentere danskuddannelser ved bevis danskuddannelsernes Prøve i Dansk 3 bestået med et karaktergennemsnit på mindst 7 (efter 13-skalaen) eller mindst 4 (efter

7-trins-skalaen) eller en af de prøver i dansk, der er angivet i bilag 3, som supplerer bestemmelsen i retningslinjernes § 24, stk. 1.

De har som dokumentation for Deres danskkundskaber mv. indsendt en kopi af Deres bevis for Folkeskolens afgangsprøve. Denne dokumentation opfylder imidlertid ikke de krav, der stilles hertil. Baggrunden herfor er, at beviset ikke er indsendt i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Ved brev af 12. januar 2010 har ministeriet anmodet Dem om at indsende Deres bevis for Folkeskolens afgangsprøve i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Ministeriet har den 14. januar 2010 på ny modtaget en kopi af Deres bevis for Folkeskolens afgangsprøve.

Såfremt De ønsker at få taget Deres ansøgning op til fornyet behandling, bedes De indsende Deres bevis for Folkeskolens afgangsprøve i originalt eksemplar eller bekræftet kopi.

Ved bekræftet kopi forstås en kopi, der er stemplet og underskrevet f.eks. af den skole, der har udstedt beviset, af politiet eller af kommunen. De kan ikke indsende en bekræftet kopi ved e-post.

Ministeriet kan ikke dispensere fra retningslinjerne.

Det bemærkes, at ministeriet ikke har undersøgt, om De opfylder de øvrige betingelser i retningslinjerne.”

Afslaget indeholdt vejledning om muligheden for genoptagelse svarende til vejledningen i afslaget i sag 203, jf. afsnit 8.2.7.1.1.

Katrin Thorsvig Hansen har om sag 331 forklaret, at

”hun kan huske afslaget. Hun kan ikke huske, at hun har skrevet det under, men hun kan huske, at hun blev spurgt af HK-sagsbehandleren, hvad de skulle gøre. Afslaget var begrundet i, at ansøgeren ikke havde indsendt sit skolebevis i original. Under henvisning til, at de ikke rykkede for dokumentation – det var fast praksis – sagde vidnet, at de skulle meddele afslag med den begrundelse, at ansøgeren ikke havde indsendt beviset i original. Hun underskrev afslaget den 26. januar 2010 om formiddagen. På det tidspunkt vidste hun ikke, at de var tæt på at ændre praksis. Kontormøderne blev altid afholdt om eftermiddagen.

Det kunne ikke være om formiddagen, da der var telefonvagt, og alle således ikke havde mulighed for at deltage.” [3. april 2013, side 618-619]

8.3.10.2 Optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelser

8.3.10.2.1 1961-konventionen

Der blev ikke optaget ansøgere omfattet af 1961-konventionen.

8.3.10.2.2 Børnekonventionen

Der blev optaget 57 ansøgere omfattet af børnekonventionen (sag 259, 263-300, 302-307, 356-358, 385 og 565-572).

Sagerne kan kort refereres således:

- Sag 259 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 7. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 23. oktober 2009 anført ” Behandles efter retningslinjernes § 17”. Den 17. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 263, 264 og 265 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 18. september 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 23. oktober 2009 anført, at ansøgerne er født statsløse i Danmark. Den 11. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 266 og 267 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 1. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 29. oktober 2009 anført, at ansøgerne er statsløse børn født i Danmark og skal behandles efter retningslinjernes § 17. Den 30. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 268, 269 og 270 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 22. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Ved brev af 25. november 2009 anmodedes ansøgeren født i ... om at indsende dokumentation for dansk kundskaber. Sagsbehandleren har i et internt notat af 2. december 2009 anført ”... der skal da ikke være en skoleudtalelse, da barnet er statsløst. Jeg skriver straks til forældrene og beklager”. I brev af samme dato til ansøgerens mor bad ministeriet moren se bort fra anmodningen om en skoleudtalelse og beklagede fejlen.

Den 17. november og 11. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

Sag 271, 272, 273 og 274 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 21. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 23. november og 2. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

Sag 275 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 2. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat af 18. november 2009 anført ”Statsløs barn født i Danmark.” Den 20. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.

Sag 276 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 4. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 24. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.

Sag 277 og 278 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 6. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har for så vidt angår ansøgeren født ... i et internt notat af 26. november 2009 anført ”Ansøger er født statsløs i Danmark og opfylder således retningslinjernes § 17.” For så vidt angår ansøgeren født ... anføres det, at pågældende manglede at underskrive i ansøgningsskemaet. Ansøgeren blev ved brev af 26. november 2009 anmodet om at underskrive på markerede steder i skemaet, bl.a. ved erklæring om troskab og loyalitet. Det korrekt underskrevne ansøgningsskema er modtaget i ministeriet den 7. december 2009. Den 27. november og 8. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

Sag 279 og 280 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 14. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 30. november 2009 anført ”Statsløs barn”. Den 2. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

Sag 281 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 11. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 16. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.

- Sag 282 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 17. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat anført, at ” Ansøgeren er født i Danmark og begge forældre er statsløse”. Den 27. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 283 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 10. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i et internt notat anført, at ”Ansøger er født statsløs i Danmark og opfylder således retningslinjernes § 17.” Den 27. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 284 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 4. november og 285 2009. Omfattet af børnekonventionen. For så vidt angår ansøgeren født 2000 har sagsbehandleren i internt notat af 9. december 2009 anført ”ansøgeren skal optages uden betingelse”. Den 14. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 286, Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 25. november 287 og 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne 288 notater af 11. december 2009 anført, at ansøgerne er statsløse født i Danmark. Den 14. og 22. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 289, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 24. no- 290, 291 vember 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i 292 interne notater af 4. december 2009 anført, at børnene er statsløse og omfattet af § 17. Den 7. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 293 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 18. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 8. januar 2010 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 294, Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 8. 295, 296, september 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har 297 og i interne notater af 2. december 2009 anført, at sagerne skal behandles 298 efter retningslinjernes § 17 om statsløse børn. Den 18. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

- Sag 299 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 18. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i intern notat af 14. december anført, at ansøgeren er statsløs og omfattet af § 17. Den 15. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 300 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 24. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 4. januar 2010 anført, at ansøgeren er statsløs og omfattet af § 17. Den 8. januar 2010 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 302, 303 og 304 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger af 30. september 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 11. december 2009 anført, at børnene er statsløse. Den 11. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 305 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 17. januar 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 18. januar 2010 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 306 og 307 Statsløse palæstinensere, født ... og ... Ansøgninger af 16. marts 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har i interne notater af 21. oktober 2009 anført, at ansøgerne er statsløse og behandles efter retningslinjernes § 17. For så vidt angår ansøgeren født ... anføres det yderligere, at ansøgningens punkt 5 om troskab og loyalitet ikke var underskrevet. Ansøgeren blev den 4. november 2009 anmodet om at underskrive denne erklæring. Erklæringen forelå den 8. december 2009. Den 18. december 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.
- Sag 356, 357 og 358 Statsløse palæstinensere, født ..., ... og ... Ansøgninger 16. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Sagsbehandleren har den 26. november 2009 i et internt notat vedrørende ansøgeren født i ... anført: ”ansøgeren er statsløs og født i Danmark”. Samme sagsbehandler har samme dag i sagen vedrørende ansøgeren født i ... anført: ”Ansøgeren er statsløs og født i Danmark – omfattet af § 17”. Den 26. november 2009 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

Sag 385 Statsløs palæstinenser, født ... Ansøgning af 23. december 2008. Omfattet af børnekonventionen Det fremgår af udskrifter fra Kriminalregistret af 12. oktober 2009, at ansøgeren den 24. juni 2009 var sigtet for overtrædelse af færdselsloven ved at have kørt uden styrthjelm på en ulovlig knallert.

Sagsbehandleren forelagde sagen for Birgitte Borker Alberg, der i et internt notat af 7. december 2009 bad sagsbehandleren om at ”ringe til politiet og ”presse på” for at få politiet til at afgøre sagen, da formodningen er for, at ansøger får en bøde under 3.000 kr. ... Generelt set skal minister og IFU se på sagerne om statsløse børn § 17, herunder hvorvidt vi må give afslag på sigtelser og karens for kriminalitet”. Det fremgår af udskrift fra Kriminalregistret af 4. januar 2010, at ansøgeren den 11. november 2009 havde vedtaget en bøde på 2.000 kr. – nedsat fra 3.000 kr. på grund af ung alder – for at køre uden styrthjelm på ulovlig knallert. Sagen blev herefter forelagt af Birgitte Borker Alberg for Dorit Hørlyck, idet hun anførte ”... jeg lægger til grund, at bøden på 2.000 kr. ikke ville være til hinder, hvad enten statsløse efter retningslinjernes § 17 skulle opfylde kravet om manglende kriminalitet eller ej”. Dorit Hørlyck svarede hertil i et internt notat af 6. januar 2010: ”Jeg tror, at vi lægger de 2.000 kr. til grund – af flere grunde.” Ministeriet anmodede ved brev af 8. januar 2010 ansøgeren om at underskrive ansøgningen, tro og love erklæringen samt erklæring om troskab og loyalitet. Disse forelå den 12. januar 2010. Den 22. januar 2010 optaget på lovforslag. Ansøgeren fik indfødsret den ... 2010.

Sag 565, 566, 567 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 29. oktober 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 24. november 2009 og 568 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

Sag 569, 570, 571 Statsløse palæstinensere, født ..., ..., ... og ... Ansøgninger af 17. november 2009. Omfattet af børnekonventionen. Den 14. december 2009 og 572 optaget på lovforslag. Ansøgerne fik indfødsret den ... 2010.

